

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Nota van Antwoord - Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD)

Nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding
Geertruidenberg – Krimpen aan den IJssel/Crayestein

Datum	Januari 2024
Status	Definitief

Colofon

Projectnaam	380 kV-hoogspanningsverbinding Geertruidenberg – Krimpen aan den IJssel of Crayestein.
Documentnaam	Nota van antwoord - notitie reikwijdte en detailniveau
Versie	Definitief
Bevoegd gezag	Minister voor Klimaat en Energie Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Projectteam	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat TenneT TSO B.V. Arcadis Nederland B.V.
Auteur	TenneT TSO B.V.

Inhoudsopgave

Colofon.....	2
1. Inleiding.....	4
2. Leeswijzer.....	6
3. Algemene toelichting per thema	7
3.1. Zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors	7
3.2. Zienswijzen over tracering/route van de corridors	8
3.3. Zienswijzen over nut en noodzaak nieuwe verbinding.....	10
3.4. Zienswijzen over een ondergrondse hoogspanningsverbinding	10
3.5. Zienswijzen over gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid	12
3.6. Zienswijzen over onderzoek naar milieueffecten.....	14
3.7. Zienswijzen over het beoordelingskader en tracékeuze	18
3.8. Zienswijzen over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering	19
3.9. Zienswijzen over stapeling van andere ruimtelijke opgaven.....	20
3.10. Zienswijzen over kaartmateriaal en informatiebronnen	20
3.11. Zienswijzen over communicatie.....	21
3.12. Zienswijzen over participatie	21
4. Alfabetisch overzicht organisaties en registratienummers	23
5. Beantwoording zienswijzen	25

1. Inleiding

Van vrijdag 26 mei tot en met donderdag 6 juli 2023 heeft de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) met betrekking tot de verkenning naar een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein ter inzage gelegen. In diverse lokale media en in de Staatscourant van donderdag 25 mei 2023 is hiervan kennisgeving gedaan. De concept-NRD is de onderzoeksagenda voor het opstellen van een Milieu Effect Rapport (MER) en een Integrale Effect Analyse (IEA). In beide rapporten worden de verschillende te onderzoeken onderzoeksalternatieven beoordeeld op tal van aspecten. In de concept-NRD worden zowel de te onderzoeken corridors als de aspecten waarop deze worden beoordeeld, beschreven.

Iedereen kon op de concept-NRD en het participatieplan reageren door het indienen van een zienswijze. Doel van het ophalen van deze zienswijzen is om alle belanghebbenden en belangstellenden de mogelijkheid te geven hun reactie te leveren op de onderzoeksvoorstellen en -aspecten. Door iedereen te laten meedenken, verbetert de kwaliteit van de te maken ruimtelijke keuzes. In totaal zijn er 699 zienswijzen binnengekomen. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en TenneT bedanken de indieners voor de geleverde input en het meedenken in dit project.

Tijdens de terinzagelegging organiseerden het ministerie van EZK en TenneT negen fysieke informatiebijeenkomsten op locatie. Tijdens deze bijeenkomsten vertelden de medewerkers van TenneT en het ministerie van EZK meer over de inhoud van de concept-NRD, de wijze van participatie en de projectprocedure. Uiteraard konden tijdens de bijeenkomsten ook vragen gesteld worden en zienswijzen worden ingediend. De negen fysieke bijeenkomsten werden in totaal bezocht door 531 bezoekers.

Bij deze Nota van Antwoord is (als bijlage) een overzicht opgenomen van alle ingediende zienswijzen (de inspraakbundel). De zienswijzen in de inspraakbundel zijn geanonimiseerd opgenomen. In de inspraakbundel hebben de zienswijzen een uniek registratienummer gekregen. Ook hebben alle indieners van een zienswijze het unieke registratienummer van hun zienswijze ontvangen. Bij de tabel in hoofdstuk 5 vindt u het registratienummer van de zienswijze, de ingediende zienswijze, eventueel een samenvatting indien een bijlage is geüpload en een antwoord op de zienswijze. Gezien het grote aantal zienswijzen dat binnengekomen is, hebben we ervoor gekozen de meest gestelde vragen of opmerkingen één keer te beantwoorden, via een thematische beantwoording.

Door een technische storing zijn een aantal zienswijzen niet goed doorgelopen. Mist u uw zienswijze in de reactienota, het thematische deel van de reactienota dekt de meeste onderwerpen en vragen. Mocht dit voor u niet het geval zijn en wilt u alsnog een specifieke reactie ontvangen, dan kunt u contact opnemen met Bureau Energieprojecten.

Contact Bureau Energieprojecten

Bel 070 379 89 79

bureauenergieprojecten@minezk.nl

In veel van de (ingediende) zienswijzen en vragen werd aangegeven dat men graag op de hoogte gehouden wordt over het project. Meer informatie is te vinden op de website van de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO), die het ministerie van EZK ondersteunt, en de website van TenneT: www.rvo.nl/hoogspanningsverbinding-g-k-c en www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen-crayestein. Op de website van TenneT kunt u zich ook aanmelden voor een nieuwsbrief over het project.

Gebruikte afkortingen

In verband met de leesbaarheid van het document worden regelmatig afkortingen gebruikt. In onderstaande tabel is te vinden waar deze afkortingen voor staan.

EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
IEA	Integrale Effectenanalyse
MER	Milieueffectrapport
m.e.r.	De procedure van de milieueffectrapportage
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau
PlanMER	Een plan-milieueffectrapport is een milieueffectrapport (MER) bij een vast te stellen plan of programma.
ProjectMER	Een project-milieueffectrapport is een milieueffectrapport (MER) bij een te nemen besluit over realisatie van een activiteit.
VKA	Voorkeursalternatief te bepalen tracé (voorkeurstracé)

2. Leeswijzer

Opbouw

De Nota van Antwoord is als volgt opgebouwd:

- **Hoofdstuk 3: Algemene toelichting per thema**

Veel van de ingediende zienswijzen zien op hetzelfde thema en overlappen elkaar deels. In hoofdstuk 3 zijn de thema's, die het meest voorkomen in de ingediende zienswijzen, beschreven en toegelicht. In de beantwoording van de afzonderlijke zienswijzen (hoofdstukken 4 en 5) wordt zoveel als mogelijk naar deze algemene toelichting per thema verwezen. Hoofdstuk 3 bestaat uit onderstaande paragrafen met veelvoorkomende thema's:

- **Hoofdstuk 4: Alfabetisch overzicht organisaties en registratienummers**

In hoofdstuk 4 is een overzicht opgenomen van de organisaties die een zienswijze hebben ingediend. Het unieke registratienummer in de tabel correspondeert met de beantwoording in hoofdstuk 5.

- **Hoofdstuk 5: Beantwoording zienswijzen op vragenformulier**

Indieners van zienswijzen die gebruik hebben gemaakt van het vragenformulier (digitaal of op een informatieavond) hebben aan de hand van vier vragen hun zienswijzen ingediend:

1. *Vraag: Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?*
2. *Vraag: Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?*
3. *Vraag: Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?*
4. *Vraag: Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?*

In hoofdstuk 5 worden deze vier afzonderlijke vragen per zienswijze in tabelvorm weergegeven en beantwoord.

Nadere toelichting van diverse alternatieven

In deze nota worden verschillende termen gebruikt om lijnen op de kaart te benoemen. De verschillen worden hieronder aangegeven:

Corridor (alternatief)	Een brede zone (oplossingsruimte) waarbinnen naar een tracé voor de nieuwe verbinding wordt gezocht. In de concept-NRD zijn 10 corridors voorgesteld.
Aangedragen alternatief	Alternatieve oplossingen die na publicatie van de Kennisgeving Voornemen en Participatieplan door derden zijn aangedragen. Een aangedragen alternatief moet voldoen aan de uitgangspunten van de opgave.
Onderzoeksalternatief	Na vaststelling van de definitieve NRD worden tracé-alternatieven ontwikkeld. Deze tracés worden in het MER en de IEA nader onderzocht en integraal beoordeeld.
Voorkeursalternatief	Na de m.e.r. en de integrale beoordeling wordt door het bevoegd gezag een van de onderzoeksalternatieven als voorkeursalternatief aangewezen. Dit is het alternatief dat verder wordt uitgewerkt tot de definitieve verbinding.

3. Algemene toelichting per thema

In de binnengekomen zienswijzen zitten veel vragen en opmerkingen, die betrekking hebben op algemene aspecten, die komen kijken bij de verkenning voor een nieuwe hoogspanningsverbinding. Uit de zienswijzen hebben wij de thema's gehaald die vaak terugkomen en met een overkoepelende reactie beantwoord kunnen worden. Deze thematische beantwoording is hieronder te vinden. In de beantwoording in de tabel van hoofdstuk 5 wordt, daar waar dat aan de orde is, verwezen naar de beantwoording in dit hoofdstuk.

3.1. Zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors

Meerdere indieners hebben, al dan niet vanuit een specifiek belang, een standpunt vóór of juist tegen één of meerdere corridors ingebracht. Bij alle corridors kunnen belangrijke nadelige gevolgen op bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied optreden, al verschillen de corridors sterk in welke waarden en functies het dan betreft. Bij waarden gaat het om de waarden van en in het gebied, bijvoorbeeld om ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden en om de leefomgevingskwaliteit. Bij functies gaat om het gebruik van het gebied voor onder andere wonen, werken, landbouw en recreatie.

Elke corridor verschilt dus ook in de mate waarin waarden en functies worden ontzien. Zo zullen de korte corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein, die grotendeels door de Biesbosch verlopen, in algemene zin relatief gunstig worden beoordeeld op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische complexiteit en relatief ongunstig op landschap en natuur. En de lange corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel, die grotendeels om de Biesbosch heen verlopen, in algemene zin juist relatief ongunstig op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische complexiteit en relatief gunstig op landschap en natuur. De onderlinge vergelijking van de corridors is daarom in deze fase van de planvorming nog geen reden om corridors te laten afvallen; elke corridor heeft voor- en nadelen.

In een aantal gevallen treden mogelijk zodanige knelpunten op, waardoor een nieuwe 380kV-verbinding niet in de betreffende corridor kan worden gerealiseerd. Deze mogelijke knelpunten worden beschreven in hoofdstuk 4.6 van de concept-NRD. Deze knelpunten onderzoeken we ook in de verkenning.

Alle corridors die in de concept-NRD zijn opgenomen, worden de komende fase verder uitgewerkt tot haal- en maakbare onderzoeksalternatieven en op effecten onderzocht. Onder deze effecten vallen niet alleen milieueffecten, maar ook:

- Ruimtelijke kwaliteit;
- Technische complexiteit;
- Kosten;
- Veiligheid;
- Duurzaamheid en toekomstvastheid.

Een keuze voor één van de onderzoeksalternatieven gebeurt dus in de fase na de NRD is daarom op dit moment nog niet aan de orde.

De effecten worden in een integrale effectanalyse (IEA) met elkaar vergeleken. Op basis van de IEA wordt aan de regionale overheden (gemeenten en provincies) gevraagd een advies te geven over een voorkeurstracé, dat wil zeggen: het tracé dat – na nadere uitwerking en formele besluitvorming - in gebruik genomen wordt. De minister voor Klimaat en Energie bepaalt, in overleg met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, op basis van het advies van de regionale overheden, de integrale effectanalyse en de informatie uit het participatieproces, welk alternatief verder uitgewerkt wordt om gerealiseerd te worden. Dit hoeft niet in zijn geheel één van de alternatieven te zijn. Het kan ook zijn dat een combinatie van tracédelen van verschillende onderzoeksalternatieven de voorkeur heeft.

3.2. Zienswijzen over tracering/route van de corridors

In diverse zienswijzen zijn nieuwe corridors of aanpassingen op de beschreven corridors aangedragen. Veel gaan over het vermijden van woongebieden, maar ook bijvoorbeeld over het vermijden van natuurgebieden of het bundelen met bestaande infrastructuur.

Zoals beschreven in de concept-NRD zijn op basis van de technische basisuitgangspunten en de verzamelde informatie over het gebied mogelijke corridors van de nieuwe 380kV-verbinding in beeld gebracht binnen het zoekgebied. Deze corridors zijn weergegeven door een zone met een breedte van 1.200 meter waarbinnen in een latere fase onderzoeksalternatieven kunnen worden ontworpen. Deze breedte biedt hiervoor voldoende ruimte en flexibiliteit. De onderbouwing voor de ligging van de corridors is beschreven in paragraaf 4.4 van de concept-NRD.

In onderstaande alinea's wordt ten aanzien van de voorstellen uit de zienswijzen inhoudelijk stilgestaan bij mogelijk conflicterend ruimtegebruik, bundeling met bestaande weg- en energie-infrastructuur en ten slotte het verbinden van delen van corridors.

Ruimtelijke functies

Het project speelt in een complex gebied, met een veelheid aan waarden en functies en nationale, regionale en lokale opgaven. Voor de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is informatie over de bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied van groot belang. Voor de eerste stappen in de ontwikkeling van de corridors, zoals deze zijn beschreven in deze notitie reikwijdte en detailniveau, is een zogenoemde belemmeringenkaart opgesteld (zie pagina 27 van de concept-NRD).

Gezien de complexiteit van het gebied kunnen er bij alle corridors mogelijk zodanige knelpunten optreden dat de haalbaarheid en maakbaarheid in het geding kan komen. Of anders gezegd: er treden mogelijk zodanige knelpunten op dat een nieuwe 380kV-verbinding niet in de betreffende corridor kan worden gerealiseerd. Uit de eerste globale analyse blijkt dat alle corridors voor- en nadelen hebben en dat bij alle corridors sprake is van mogelijke knelpunten. Zorgvuldig nader onderzoek naar een aantal van deze mogelijke knelpunten is nodig om te kunnen bepalen in welke corridors een nieuwe 380kV-verbinding haalbaar en maakbaar is, eventueel in combinatie met aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen.

Gezien het grote maatschappelijke belang van de nieuwe 380kV-verbinding is het belangrijk dat er op zijn minst één haalbaar en maakbaar tracé overblijft. Daarom is besloten om alle corridors nader te onderzoeken. Daarmee vormen het zoekgebied en de tien corridors het vertrekpunt voor de MER-onderzoeken en de IEA. Mogelijk vallen op basis van het nadere onderzoek corridors af, of wordt de ligging van corridors aangepast. Ook combinaties van corridors zijn nog mogelijk. Hierover is meer te lezen in paragraaf 4.7 van de concept-NRD.

Bundeling en combinatie met bestaande energie-infrastructuur

Een belangrijk uitgangspunt voor de trasering is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding.

Bij combineren worden verbindingen in dezelfde masten gerealiseerd. Het combineren van de nieuwe 380kV-verbinding met de bestaande 380kV-verbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel in één mast is niet mogelijk. De reden is dat deze verbindingen onderdeel zijn van de landelijke 380 kV-ring en daarmee van de hoofdstructuur van het Europese net. Bij combineren van meerdere 380 kV-verbindingen in de landelijke ring ontstaat de mogelijkheid dat een enkel incident leidt tot uitval van meerdere verbindingen. Dit kan leiden tot een opeenvolging van effecten binnen het Nederlandse en zelfs het Europese net. Dit brengt de leveringszekerheid in gevaar en is daarom niet toegestaan. Combineren met 150 kV-verbindingen is in principe wel mogelijk. Hierover is meer te lezen in paragraaf 4.1 van de concept-NRD.

Bundeling met bestaande weginfrastructuur

In de zienswijzen zijn voorstellen binnengekomen voor bundeling met (snel-)wegen. Dit bleek lastig omdat de wegenstructuur van west naar oost loopt en de hoogspanningsverbinding van zuid naar noord. Daar waar mogelijk is bij de ontwikkeling van de corridors bekeken waar zoveel als mogelijk en zinvol gebundeld kan worden met de bovenregionale weginfrastructuur, waarbij ook rekening gehouden is met andere belemmeringen in het gebied. Zo volgt corridor 10 voor een deel de rijksweg A27 en de N216.

Verbinden van delen van corridors

Ten slotte zijn zienswijzen binnengekomen over het verbinden van delen van corridors. Dit is zeker mogelijk; het voorkeursalternatief kan een combinatie zijn van delen van de onderzoeksalternatieven.

De corridors in de concept-NRD zijn nog geen concrete tracés. Het zijn zones met een breedte van 1.200 meter waarbinnen in de komende onderzoeksfase onderzoeksalternatieven worden ontworpen. Dit is de eerste stap voor het milieueffectrapport (MER) en de integrale effectanalyse (IEA). De zienswijzen op de concept-NRD helpen bij deze verdere uitwerking.

Vermijden woongebieden

Veel van de zienswijzen over trasering of de route van de corridors gaan (ook) over het vermijden van woningen. Hierover is meer te vinden in paragraaf 3.5 en 3.8.

Alle aangedragen alternatieven zijn opgenomen in de Notitie aangedragen alternatieven. Deze notitie is opgenomen als bijlage bij de definitieve NRD.

3.3. Zienswijzen over nut en noodzaak nieuwe verbinding

In verschillende zienswijzen wordt aangegeven waarom het knelpunt in het hoogspanningsnet niet kan worden opgelost door gebruik te maken van het bestaande net, uitbreiding van de bestaande verbinding of met innovatieve oplossingen. In hoofdstuk 3 van de concept-NRD is uitgewerkt waarom een nieuwe extra hoogspanningsverbinding nodig is. Hierbij is beschreven hoe het bestaande hoogspanningsnet in elkaar steekt en komen de (inter-)nationale ontwikkelingen en afspraken die samenhangen met de energietransitie aan bod.

Het Nederlandse elektriciteitsnetwerk moet aangepast en uitgebreid worden om alle ontwikkelingen rondom de energietransitie blijvend te kunnen faciliteren. Zo worden bestaande verbindingen geschikt gemaakt voor meer transportcapaciteit, worden nieuwe verbindingen aangelegd en worden meer hoogspanningsstations gebouwd. Hiermee kan het transport van elektriciteit door Nederland en de afvoer van en doorstroming op 'onderliggende' regionale (110kV en 150kV) elektriciteitsnetten worden gegarandeerd en verbeterd. TenneT draagt hiervoor de verantwoordelijkheid en is wettelijk verplicht om de leveringszekerheid te waarborgen. Uit berekeningen blijkt dat er rond het jaar 2030 onvoldoende capaciteit is op de verbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel. Om de leveringszekerheid te waarborgen, is het noodzakelijk om de capaciteit van dit traject uit te breiden. Een verdere capaciteitsvergroting op de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding is niet mogelijk. De bestaande verbinding heeft met de recente capaciteitsvergroting de maximale capaciteit gekregen die op dit moment technisch veilig haalbaar is. Daarom is een nieuwe 380kV-verbinding nodig tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of tussen Geertruidenberg en Crayestein (Dordrecht).

Er zijn in meerdere zienswijzen alternatieven aangedragen voor de aanleg van een 380 kV-hoogspanningsverbinding (zoals accu's, batterijen, alternatieve brandstoffen, inzetten op minder verbruik). Deze alternatieven zijn, voorafgaand aan het voornemen, onderzocht. Uit dit onderzoek is gebleken dat óók bij inzet van deze alternatieven de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding nodig is om in de nabije toekomst aan de energievraag te kunnen voldoen (zie concept-NRD: paragraaf 3.3). Het is dus niet mogelijk om de aanleg van een nieuwe 380 kV-verbinding te voorkomen door (meer) in te zetten op alternatieven.

3.4. Zienswijzen over een ondergrondse hoogspanningsverbinding

Er is in meerdere zienswijzen aangedragen de hoogspanningsverbinding (deels) ondergronds aan te leggen in plaats van bovengronds.

Bovengronds, tenzij

De nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding zal, net als de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel, onderdeel uitmaken van het landelijke 380kV-transportnetwerk. Dit is de hoofdstructuur van het Nederlandse en Europese elektriciteitsnetwerk (zie hoofdstuk 3 van de concept-NRD).

Dit betekent dat het goed functioneren van deze verbinding essentieel is voor de leveringszekerheid op het landelijke en het Europese hoogspanningsnetwerk. Als een hoogspanningsverbinding op het landelijke 380kV-netwerk uitvalt (door storing of calamiteiten) heeft dit onacceptabele gevolgen voor het landelijke en Europese netwerk en kunnen delen van Nederland en Europa zonder stroom komen te zitten. Daarom moet het risico op uitval zo klein mogelijk zijn. Bij het ondergronds brengen van 380kV-verbindingen is het risico op storingen groter en is ook het opsporen en oplossen van de verstoringen vele malen moeilijker dan een bovengrondse verbinding. Daarom is het uitgangspunt dat 380kV-verbindingen op het landelijk transportnet bovengronds gerealiseerd worden. Dit is in lijn met de Nationale Omgevingsvisie

(NOVI) waarin is vastgelegd dat verbindingen van 220 kV en hoger in principe altijd bovengronds worden aangelegd.

In Nederland zijn, bij wijze van pilot, op een zeer beperkt aantal locaties¹ 380kV-kabels op kortere afstand toegepast. Er is 20 kilometer kabel toegepast in het Randstad 380kV-project, een hoogspanningsverbinding tussen Wateringen en Beverwijk. Hierbij is uitgebreid onderzoek gedaan naar de effecten in het elektriciteitsnet (stabiliteit), de storingsgevoeligheid (beschikbaarheid) en onderhoudsaspecten.

Op basis van dat onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met de technische universiteiten van Delft en Eindhoven, wordt geconcludeerd dat - hoewel er ruimte is om voorzichtig verdere stappen te zetten in het inpassen van 380 kV-kabel - de risico's op storingen in het net groot zijn. Een verhoogde kans op uitval van verbindingen in ons hoofdnet en het moeten nemen van extra maatregelen om de netstabiliteit te waarborgen, brengt de leveringszekerheid in gevaar. In het licht van de energietransitie en vergaande elektrificatie, waarbij de beschikbaarheid van elektriciteit steeds belangrijker wordt, vindt TenneT dit niet acceptabel. Gezien de opgave die voor ons ligt en de snelheid waarmee we ons landelijk hoogspanningsnet moeten uitbreiden, kunnen en willen we geen extra risico lopen. Dus leggen we 380 kV-verbindingen, die cruciaal zijn voor de energievoorziening in Nederland en Europa, in principe bovengronds aan.

Bij de verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg – Krimpen aan de IJssel of Crayestein kan alleen voor kortere trajecten, waar de ruimtelijke inpassing bovengronds echt niet mogelijk is, worden onderzocht of een ondergrondse aanleg daar technisch mogelijk en verantwoord is.

Buitenland en windenergie op zee

In het buitenland worden over lange lengtes kabels ondergronds aangelegd. Hierbij gaat het om:

- Kabels van een lager spanningsniveau dan de nieuwe verbinding;
- Gelijkstroomkabels.

Bij verbindingen met een lager spanningsniveau legt TenneT nieuwe verbindingen ook ondergronds aan. Enkel nieuwe verbindingen van 220 kV en 380 kV worden bovengronds aangelegd.

In 2009 heeft de Deense overheid besloten om alle bovengrondse hoogspanningslijnen van 132 en 150 kV ondergronds brengen, ook als dat vervanging ver vóór het einde van de technische levensduur betekent. Dit zijn verbindingen van een lager spanningsniveau dan de nieuwe hoogspanningsverbinding.

Om windplatforms op zee aan te sluiten op land maakt TenneT gebruik van gelijkstroomverbindingen, die ondergronds of op de zeebodem worden aangelegd. Een groot verschil met de 380 kV verbindingen op land is dat het bij deze zee-aansluitingen om gelijkstroom gaat, oftewel DC (direct current). Gelijkstroom gedraagt zich anders dan de gebruikelijke wisselstroom waardoor ondergrondse kabels hier wél een optie zijn.

¹ Er is tot nu toe 380kV-verkabeling toegepast in de totale verbinding tussen Maasvlakte en Beverwijk. Dit betreft uiteindelijk 6 locaties:

- Krusing Nieuwe Waterweg (Maasvlakte-Westerlee)
- Tussen Wateringen en Bleiswijk
- 3 stukken tussen Bleiswijk en Vijfhuizen
- Krusing Noordzeekanaal (Vijfhuizen-Beverwijk)

Elektriciteitsnetten op land, dus ook de 380 kV-verbindingen, zijn overal ter wereld gebouwd op basis van wisselstroom, oftewel AC (alternating current). Gelijkstroomverbindingen op land zijn ook mogelijk, maar dan alleen voor transport over hele grote afstanden en als er onderweg geen aftakkingen hoeven te zijn naar het wisselstroomnet waar het verbruik van elektriciteit plaatsvindt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij TenneT's projecten in Duitsland SuedLink en SuedOstLink. Ook in de visie van TenneT op het net van de nabije toekomst, Target Grid, wordt voorzien in enkele nieuwe gelijkstroomverbindingen op zee én op land.

Binnen het (vermaasde) wisselstroomnet is het niet effectief om wisselspanning om te zetten (converteren) in gelijkspanning en later weer van gelijkspanning in wisselspanning. Binnen West-Europa wordt gelijkstroom dan ook slechts zeer beperkt toegepast als regulier onderdeel van het transportnet. De beschikbaarheid van een gelijkstroomverbinding is lager dan van een wisselstroomverbinding. De lagere beschikbaarheid komt door het grote aantal componenten, bijvoorbeeld in converterstations, dat nodig is om een gelijkstroomverbinding te realiseren en de storingsgevoeligheid en lange reparatietijden van dit soort kabelverbindingen.

De zee-/gelijkstroomkabels moeten worden aangesloten op een hoogspanningsstation op land. Hierbij zijn converterstations nodig om gelijkstroom om te zetten in wisselstroom.

Meer informatie over bovengrondse en ondergrondse aanleg

Zie voor meer informatie over ondergrondse kabels en bovengrondse hoogspanningslijnen: <https://www.tennet.eu/nl/ons-hoogspanningsnet/bij-een-nieuwe-hoogspanningsverbinding> (Position paper Ondergrondse kabels en bovengrondse hoogspanningslijnen (2021)).

3.5. Zienswijzen over gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid

In veel zienswijzen worden zorgen geuit over mogelijke gevolgen voor de volksgezondheid van inwoners door magneetvelden in de nabijheid van hoogspanningsverbindingen.

Magneetvelden

Als gebruik wordt gemaakt van elektriciteit is er sprake van elektrische en magnetische velden. Dat geldt voor hoogspanningsmasten, maar ook thuis bij het gebruik van elektrische apparaten. Elektrische velden zijn er als er spanning op leidingen en apparatuur staat. Magnetische velden zijn er alleen als er daadwerkelijk elektriciteit/stroom wordt gebruikt en er dus sprake is van transport van elektriciteit.

De grootte van het magnetische veld is afhankelijk van het vermogen dat wordt verbruikt. Hoe hoger het vermogen hoe groter het magnetische veld. Het magnetische veld neemt af naarmate de afstand tot de bron groter wordt.

Volgens de Gezondheidsraad treedt leukemie vaker op bij bewoners die dichtbij hoogspanningslijnen wonen. De Gezondheidsraad acht het aannemelijk dat dit samenhangt met de magneetvelden van hoogspanningslijnen, maar zeker is dat niet. Er is tot op heden geen bewezen oorzakelijk verband tussen blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningslijnen en gezondheidsrisico's. Het kan daarom ook toeval zijn of andere oorzaken hebben.

Voorzorgsbeleid

Uit voorzorg worden er sinds 2005 maatregelen getroffen om in nieuwe situaties de blootstelling van burgers aan magneetvelden van hoogspanningslijnen zo veel mogelijk te voorkomen: het voorzorgbeleid (zie concept-NRD, paragraaf 5.5, thema Leefomgeving en gezondheid). Dit beleid is per april 2023 aangepast. Kortgezegd houdt dit voorzorgbeleid in dat zo veel als redelijkerwijs

mogelijk is, voorkomen moet worden dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden die afkomstig zijn van elektriciteitsinfrastructuur.

Als onderdeel van het voorzorgbeleid is met de netbeheerders afgesproken dat zij technische maatregelen treffen die het magneetveld beperken. Dit gebeurt bij de installatie van nieuwe hoogspanningslijnen, stations, kabels en transformatorhuisjes én bij de aanpassing van bestaande voorzieningen. Hierdoor nemen de magneetvelden van elektriciteitsvoorzieningen af. In vergelijking met vroeger wordt zo het magneetveld van bijvoorbeeld bovengrondse hoogspanningsstations en ondergrondse kabels met 25 tot 50% verminderd.

Daarnaast wordt de netbeheerder geadviseerd om bij bovengrondse hoogspanningslijnen de magneetveldzone in beeld te brengen. Deze zone wordt berekend conform de daarvoor door het RIVM opgestelde handreiking: <https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/handreiking>. Daarin zijn ook instructies opgenomen hoe met beïnvloeding wordt omgegaan als zich meerdere magneetvelden in elkaars nabijheid bevinden. Geadviseerd wordt om met de nieuwe verbinding geen nieuwe gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches, kinderopvangplaatsen) te creëren binnen de magneetveldzone. TenneT volgt dit advies.

In het milieueffectrapport (MER) wordt bekeken of en hoeveel gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone liggen (zie concept-NRD: tabel 5-1, pagina 50). Bij de keuze en de uitwerking van het tracé van de hoogspanningslijn wordt, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, vermeden dat gevoelige bestemmingen in de nabijheid van de hoogspanningslijn liggen.

Voor andere ziekten en aandoeningen is er nooit een relatie geconstateerd met (magneetvelden van) hoogspanningslijnen. De genoemde zorgpunten over mogelijke gezondheidseffecten zoals effecten van geluid en fijnstof worden nader omschreven bij paragraaf 3.6, thema Leefomgeving, van deze notitie.

Effecten op landbouwdieren

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen². Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage.

Uitkoopregeling

Tussen 1 januari 2017 en 1 oktober 2021 was de Regeling specifieke uitkering aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding geopend. Kortweg werd deze regeling de uitkoopregeling genoemd. De uitkoopregeling bood woningeigenaren, die loodrecht onder een bestaande hoogspanningslijn wonen, de mogelijkheid hun woning te koop aan te bieden aan de gemeente of de woning te laten verplaatsen. Gemeenten kregen de kosten die hiervoor gemaakt worden vergoed door het Rijk. De uitkoopregeling is opgesteld door het ministerie van Economische Zaken.

Het kabinet kwam met de uitkoopregeling tegemoet aan de maatschappelijke wens om bewoners de mogelijkheid te geven om niet langer onder een hoogspanningslijn te wonen. Woningeigenaren maken zelf de keuze of ze gebruik willen maken van de uitkoopregeling. Niemand hoeft gedwongen te verhuizen.

² M.A.M. Beerlage, EM-velden van hoogspanningslijnen - onderzoek naar effecten op koeien, paarden, schapen en varkens, DNV GL rapport 15-2529, 26 oktober 2015.

Deze regeling is inmiddels gesloten. Als er sprake is schadeloosstelling voor de nieuwe verbinding gaat dit dus niet op grond van de uitkoopregeling.

Meer informatie magneetvelden en gezondheid

Meer informatie over magneetvelden en gezondheid is te vinden op:

<https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/herijkt-voorzorgbeleid>

<https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/magneetvelden>

[Magneetvelden en het hoogspanningsnet | TenneT](#)

3.6. Zienswijzen over onderzoek naar milieueffecten

Er zijn veel zienswijzen ontvangen die ingaan op de verschillende onderzoeken die in de verkenning uitgevoerd gaan worden naar milieueffecten. Milieueffecten zijn effecten op mens, natuur en milieu. In de concept-NRD wordt uiteengezet welke onderwerpen hieronder vallen en op welke manier de onderzoeken worden opgezet.

Het onderzoeken van de milieueffecten is als wettelijke procedure vastgelegd; de m.e.r.-procedure (milieueffectrapportage). De m.e.r.-procedure zorgt ervoor dat milieu een volwaardige plek krijgt binnen de procedure om te komen tot de voorkeursbeslissing en het projectbesluit. De resultaten van de m.e.r.-procedure (en dus van de onderzoeken naar de milieueffecten) komen in het milieueffectrapport (MER) te staan. Het MER wordt vervolgens gepubliceerd, zodat het voor alle betrokkenen raadpleegbaar is. Het MER wordt getoetst door de onafhankelijke Commissie m.e.r., om er zeker van te zijn dat het rapport aan alle kwaliteitseisen voldoet.

De m.e.r. voor het onderzoeken van de onderzoeksalternatieven en het kiezen van het voorkeursalternatief resulteert in een planMER. De opzet hiervoor is te lezen in de concept-NRD. De m.e.r. voor de uitwerking van het voorkeursalternatief in een definitief tracé resulteert in een projectMER.

In onderstaande paragrafen zijn een aantal milieuaspecten nader toegelicht.

Bodem

Bij het hoofdaspect bodem worden de effecten onderzocht op de bodemkwaliteit en de risico's op zettingen.

Water

Bij het hoofdaspect water worden de beïnvloeding van grondwaterstanden en -stromingen, oppervlaktewater en de waterhuishouding onderzocht. Het plaatsen van nieuwe masten en bijbehorende funderingen en de eventuele lokale ondergrondse aanleg van de 380kV-verbinding hebben mogelijk effect op deze aspecten doordat er mogelijk graafwerkzaamheden, boringen en (tijdelijke) bemalingen nodig zijn. Als grondwaterstanden en -stromingen worden beïnvloed kan dat vervolgens weer van invloed zijn op aanwezige kwetsbare gebieden, waarden en functies, zoals waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en KRW-grondwaterlichamen. Een toename van het verharde oppervlak als gevolg van bijvoorbeeld de fundering van de masten en de uitbreiding van de hoogspanningsstations kan van invloed zijn op de waterhuishouding in het gebied.

Natuur

Bij het hoofdaspect natuur worden de effecten onderzocht op Natura 2000, het Natuurnetwerk Nederland (NNN), beschermde soorten en houtopstanden. Daarbij wordt getoetst aan de beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming (beschermde gebieden, beschermde soorten, beschermde houtopstanden) en de provinciale regelgeving (onder andere provinciale

uitwerking van NNN, weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebied). De nieuwe verbinding kan tijdelijke of permanente effecten hebben op natuurwaarden.

Een permanent effect kan direct zijn (fysiek ruimtebeslag) of indirect (verstoring). Een permanent effect ontstaat bijvoorbeeld doordat vogels tegen de lijnen aanvliegen en daardoor overlijden. Dit noemen we draadslachtoffers. Tijdens de aanlegfase ontstaan tijdelijke effecten, bijvoorbeeld verstoring van het leefgebied van beschermde soorten tijdens het plaatsen van nieuwe masten.

Zoals beschreven in paragraaf 4.6 van de concept-NRD bevinden alle corridors zich, in meer of mindere mate, in of in de onmiddellijke nabijheid van Natura 2000-gebied. Dit betreft vooral Natura 2000 Vogel- en Habitatrichtlijngebied Biesbosch en Vogelrichtlijngebieden Hollands Diep en Donkse Laagten. Natura 2000-gebieden vallen onder een zeer streng beschermingsregime waarbij significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze gebieden als gevolg van een ontwikkeling in beginsel niet zijn toegestaan. Deze effecten kunnen nu nog bij geen van de corridors worden uitgesloten. Hiervoor is nader onderzoek nodig in de vorm van een zogenoemde passende beoordeling. Het beschermingsregime kan sturend zijn voor de keuze voor een tracé en een uitvoeringswijze van de nieuwe 380kV-verbinding, met eventuele aanvullende maatregelen.

Stikstof

Bij een bouwproject, zoals de aanleg van een hoogspanningsverbinding, wordt in de aanlegfase tijdelijk materieel ingezet. Als die fossiele brandstoffen gebruiken, zal er gedurende een bepaalde tijd emissie van stikstof plaatsvinden en daardoor ook depositie. Die depositie van stikstof kan nadelige effecten hebben op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. In de gebruiksfase stoot de verbinding geen stikstof uit. Het effect van depositie wordt middels Aeriusberekeningen in de planMER-fase (op hoofdlijnen) berekend en de effecten beoordeeld. Meer in detail gebeurt dit ook in de latere onderzoeksfase in het projectMER.

Landschap

Aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding heeft ontegenzeggelijk impact op het landschap en op de beleving van het gebied waar de verbinding komt te staan. Daarom is het van groot belang dat er een zorgvuldige afweging en keuzes worden gemaakt. Bij het aspect landschap worden de effecten onderzocht op de volgende aspecten:

- Het landschappelijk hoofdpatroon;
- De gebiedskarakteristiek. Daarbij staat de invloed op de kernkwaliteiten van de betreffende landschapstypen en de invloed op de beleving centraal;
- De eigen ruimtelijke kwaliteit van de hoogspanningsverbinding. Daarbij staat de beleving, gebruikswaarde en toekomstwaarde van de verbinding zelf centraal;
- De aanwezige landschapselementen en lokale waarden.

Naast het effectenonderzoek zal ook al bij het ontwerp van de onderzoeksalternatieven en bij de uitwerking van het voorkeursalternatief in het voorkeurstracé (hoofdstappen 1 en 5 van het ontwerpproces zoals beschreven in paragraaf 5.1 van de concept-NRD), nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de ruimtelijke kwaliteit van het bestaande landschap en een goede ruimtelijke inpassing van de nieuwe 380kV-verbinding daarin. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de benodigde aanpassingen aan de bestaande hoogspanningsstations en de mogelijke plaatsing van de benodigde spoelen buiten de stations. Daarbij wordt rekening gehouden met de kenmerken, waarden en functies van het gebied dat wordt doorkruist. Om hier handvatten voor te bieden is een landschapsanalyse uitgevoerd, die als bijlage bij de concept-NRD is gepubliceerd.

Cultuurhistorie

Het thema cultuurhistorie is onderdeel van het beoordelingskader voor het MER. De effecten van de onderzoeksalternatieven worden onderzocht op UNESCO-werelderfgoed, historische stedenbouw en historische geografie. Zoals beschreven in paragraaf 4.6 van de concept-NRD lopen alle voorgestelde corridors door of in de directe nabijheid van gebieden die zijn beschermd vanwege hun aanwijzing als UNESCO werelderfgoed. Het betreft zowel het UNESCO werelderfgoedgebied Hollandse Waterlinies als het UNESCO werelderfgoedgebied Molens van Kinderdijk-Elshout. Beleid en regelgeving staan een ontwikkeling die een negatieve invloed heeft op de kernkwaliteiten van een werelderfgoed in principe niet toe. Om te kunnen bepalen in hoeverre de effecten op werelderfgoed door middel van mitigerende maatregelen kunnen worden voorkomen is nog nader onderzoek nodig, een zogenoemde Heritage Impact Assessment (HIA). Hierbij staat het behoud van de uitzonderlijke universele waarde (OUV³) van het werelderfgoed centraal.

Leefomgeving

Bij het hoofdaspect leefomgeving en gezondheid worden de effecten als gevolg van geluid, luchtkwaliteit en magneetvelden (zie specifieke beantwoording in paragraaf 3.5) onderzocht en vervolgens wordt de invloed hiervan op de milieugezondheidskwaliteit bepaald. Daarbij wordt gekeken naar de verandering van de geluidsbelasting en de luchtkwaliteit bij gevoelige objecten en het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone.

Geluid

Bij het hoofdaspect leefomgeving en gezondheid worden in het MER onder andere de effecten als gevolg van geluid onderzocht en vervolgens wordt de invloed hiervan op de milieugezondheidskwaliteit bepaald. Daarbij wordt gekeken naar de verandering van de geluidsbelasting bij gevoelige objecten. Geluid is zowel relevant tijdens de aanlegfase als de gebruiksfase van de verbinding.

Bovengrondse verbindingen (geleiders, masten en opstijgpunten) produceren tijdens de gebruiksfase op zichzelf geen geluid, maar door specifieke factoren kan geluid ontstaan dat wel te horen is in de omgeving (coronageluid⁴ en windfluiten).

De bestaande hoogspanningsstations moeten worden aangepast daar waar de nieuwe verbinding wordt aangesloten. Op deze stations staan geluid producerende onderdelen. Zo veroorzaken transformatoren bijvoorbeeld een bromtoon. Mogelijk worden nieuwe compensatie- en seriespoelen gerealiseerd ter plaatse van de hoogspanningsstations, maar mogelijk ook elders langs de nieuwe verbinding. Ook deze spoelen produceren geluid. Het gaat daarbij met name om laagfrequent geluid.

Voor verdere informatie over geluid bij hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations verwijzen wij u naar de website van TenneT: [Geluid \(tennet.eu\)](https://www.tennet.eu/geluid).

Luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit is alleen relevant tijdens de aanlegfase als gevolg van het in te zetten materieel.

Voor zover nu bekend beïnvloeden bovengrondse hoogspanningslijnen de schadelijke effecten van fijn stof niet. Hoogspanningslijnen kunnen fijn stof soms wel elektrisch opladen, maar dat is te

³ OUV zijn de kernkwaliteiten van het gebied.

⁴ Onder bepaalde omstandigheden (mist) kunnen elektrostatische ontladingen in de verbinding optreden hetgeen gepaard gaat met een licht knetterend geluid. Door de ontladingen kunnen luchtdeeltjes worden geïoniseerd.

weinig om het meer dan normaal aan longen, luchtwegen en de huid te laten 'plakken'. Dit concludeert het RIVM uit een literatuuronderzoek in opdracht van het ministerie van VROM.

Magneetvelden

Bij transport van elektriciteit ontstaan elektromagnetische velden (ook wel magneetvelden of EM-velden). De sterkte van de velden is afhankelijk van de aanwezige spanning (elektrisch veld) of de stroomsterkte (magnetisch veld), maar is ook sterk afhankelijk van de afstand tot de bron. Hoe hiermee wordt omgegaan is beschreven in paragraaf 3.5 Zienswijzen over gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid

Veiligheid

Bij het aspect veiligheid wordt onderzocht wat de eventuele gevaren zijn voor mensen tijdens en na de aanleg van de nieuwe verbinding. Daarbij worden de effecten onderzocht op de aspecten:

- Externe veiligheid (groepsrisico en plaatsgebonden risico als gevolg van risicobronnen op korte afstand van de nieuwe verbinding);
- Nautische veiligheid (bij de kruising van vaarwegen);
- Verkeersveiligheid (tijdens de aanlegfase);
- Waterveiligheid (invloed op waterkeringen die worden gekruist).

Ook zal aandacht worden besteed aan mogelijke risico's die ontstaan door elektromagnetische compatibiliteit (EMC): elektrische apparaten of installaties die worden beïnvloed door de magneetvelden van de nieuwe 380kV-verbinding.

Het detailniveau van het onderzoek is in de fase van het planMER beperkt. Na vaststelling van het voorkeursalternatief is het onderzoek naar de effecten op veiligheid in het projectMER gedetailleerder.

Gebruiksfuncties

Bij het hoofdaspect gebruiksfuncties wordt onderzocht wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals woningen, bedrijven, landbouw, recreatie, verkeer en windturbines. Bij recreatie gaat het daarbij om de doorkruising van recreatiegebieden en -routes. Bij landbouw om oppervlakteverlies van landbouwareaal en doorsnijding van landbouwgrond. Bij verkeer om bereikbaarheid en omrijdroutes & -afstanden. Zie voor meer informatie 3.9.

Duurzaamheid

Bij het hoofdaspect duurzaamheid wordt onderzocht wat de effecten zijn op de aspecten circulariteit (materiaalgebruik), klimaat (de uitstoot van broeikasgassen) en energieverbruik (energieverbruik tijdens de gebruiks- en aanlegfase en energieverliezen tijdens het transport van elektriciteit).

3.7. Zienswijzen over het beoordelingskader en tracékeuze

In de zienswijzen zijn diverse suggesties gedaan voor criteria in het beoordelingskader van het milieueffectrapport (MER). Veel suggesties passen binnen de criteria die al in het beoordelingskader op hoofdlijnen staan. Het beoordelingskader op hoofdlijnen van het MER is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.

Beoordelingskader

In tabel 5-1 van de concept-NRD is het beoordelingskader op hoofdlijnen weergegeven: een overzicht van de hoofdaspecten, aspecten en effecten, die in het planMER en projectMER worden onderzocht. Het gaat daarbij om negatieve en positieve effecten tijdens zowel de aanleg- als de gebruiksfase van de nieuwe 380kV-verbinding.

Het planMER en het projectMER leveren daarmee een belangrijk deel van de informatie voor zes van de acht thema's van het integrale beoordelingskader van de IEA (zie paragraaf 2.3 van de concept-NRD):

- Ruimtelijke kwaliteit en landschap;
- Natuur, bodem & water;
- Leefomgevingskwaliteit & gezondheid;
- Ruimtelijke belemmeringen, ontwikkelingen & gebruiksfuncties;
- Veiligheid;
- Duurzaamheid & toekomstvastheid.

Weging en tracékeuze

Daarnaast zijn zienswijzen ontvangen over de wegingsfactor van de beoordelingscriteria en welke criteria of thema's 'zwaarder' meewegen in de keuze tot een voorkeursalternatief. In de concept-NRD is beschreven dat er geen weging wordt toegekend aan de beoordelingscriteria. De scores die op basis van de effectbeoordeling worden toegekend aan de alternatieven zijn een hulpmiddel voor het proces van de afweging richting een voorkeursalternatief. Het is aan de ministers om de afweging tussen alle onderzochte effecten en alle belangen te maken bij het samenstellen van het voorkeursalternatief. De ministers vragen hiervoor om een advies aan de betrokken regionale overheden, dat wil zeggen de gemeenten en provincies.

Op basis van de IEA wordt aan de regionale overheden gevraagd een advies te geven over een voorkeurstracé, dat wil zeggen: het tracé dat – na nadere uitwerking en formele besluitvorming - in gebruik genomen wordt. De minister voor Klimaat en Energie bepaalt, in overleg met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, op basis van het advies van de regionale overheden, de integrale effectanalyse en de informatie uit het participatieproces welk alternatief gerealiseerd wordt. Deze keuze wordt bekendgemaakt en gemotiveerd in de ontwerpvoorkeursbeslissing, die gepubliceerd wordt waarna het mogelijk is hierop zienswijzen in te dienen.

3.8. Zienswijzen over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering

Het is begrijpelijk dat betrokkenen willen weten of de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding kan leiden tot een waardedaling van woningen of nadelige effecten op de bedrijfsvoering. In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar dit aan de orde kan zijn.

Waardevermindering en schade

De aanleg en het beheer van een hoogspanningsverbinding kan invloed hebben op het bestaande ruimtegebruik en leiden tot schade bij grondeigenaren of omwonenden. Bij de aanleg en het beheer van de hoogspanningsmasten en de verbinding wordt schade zoveel mogelijk voorkomen. Er wordt gestreefd naar een tracé dat zo min mogelijk gevoelige bestemmingen raakt en naar mastposities die het bestaande grondgebruik zo min mogelijk beperken. Zo wordt bij de exacte positionering van een mast in overleg met de grondeigenaar gekeken naar de optimale positie. Schade die ontstaat, bijvoorbeeld aan de grond, bij de bouw van de hoogspanningsverbinding, wordt na afloop hersteld en waar dat niet mogelijk is, wordt de schade vergoed. TenneT sluit een zakelijk recht overeenkomst (ZRO) af met eigenaren van de grond waar de nieuwe hoogspanningsverbinding overheen gaat en waar masten worden gerealiseerd.

Een ruimtelijk besluit kan ertoe leiden dat voor een omwonende schade optreedt. Nadat de minister voor Klimaat en Energie en de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het projectbesluit hebben vastgesteld, kan een aanvraag tot nadeelcompensatie worden gedaan. Nadeelcompensatie is een regeling voor schadevergoeding voor rechtmatig overheidsoptreden. Het gaat over schade boven het normale maatschappelijke risico en het bedrijfsrisico die iemand onevenredig zwaar treft. Het kan dan gaan om directe schade, doordat bestaande rechten van de eigenaar worden ingeperkt of indirecte schade die wordt veroorzaakt door activiteiten in de omgeving.

Voordat het projectbesluit daadwerkelijk wordt genomen, kan ook al sprake zijn van schade. Het beleidsvoornemen of de voorbereiding van een besluit kan al een schaduw werpen en bijvoorbeeld al een waardevermindering van een woning in gang zetten. Voor deze schade is geen wettelijke regeling en de schade komt dus niet voor vergoeding in aanmerking. Het proces is ingericht om - met behoud van de vereiste zorgvuldigheid- zo snel mogelijk te trechteren tot een concreet tracé en planuitwerking. Daarmee wordt het effect van schaduw schade zo beperkt mogelijk gehouden.

Effecten op apparatuur

Moderne technieken, zoals GPS of drones, en hoogspanningsverbindingen storen elkaar in de regel niet in de bedrijfsvoering. Elektrische apparatuur en installaties zoals fijngevoelige elektronica, computerapparatuur, GPS en besturingsapparatuur die voldoen aan de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving zijn voldoende immuun voor blootstelling aan elektromagnetische velden. Aan welke eisen deze apparatuur precies moet voldoen, staat in de IEC 61000 normen.

De NEN 50341 stelt eisen aan het stroomniveau dat door hoogspanningsverbindingen veroorzaakt mag worden. Hiermee wordt bij het ontwerp van de verbinding rekening gehouden. Als een elektronisch apparaat aan de gestelde normen en eisen voldoet, zal er in principe geen sprake zijn van interferentie met de nieuwe verbinding.

Gelet op vorenstaande is niet waarschijnlijk dat precisielandbouw, smartfarming, inzet van drones en GPS onmogelijk of uiterst moeilijk wordt. Als, na realisatie van de verbinding, problemen worden ondervonden bij de inzet van genoemde apparatuur, leert de ervaring dat er nagenoeg altijd een technische oplossing is. Als betrokkene schade lijdt, bijvoorbeeld vanwege de

implementatie van een technische oplossing of omdat er geen oplossing voorhanden is, dan kan zij een beroep doen op het schadebeleid.

3.9. Zienswijzen over stapeling van andere ruimtelijke opgaven

Voor de aanleg van de nieuwe verbinding worden verschillende onderzoeksalternatieven onderzocht en met elkaar vergeleken. Daaronder zijn ook onderzoeksalternatieven die lopen door gebieden waar ook andere functies aanwezig of in ontwikkeling zijn. In delen van het zoekgebied spelen relevante (maatschappelijke) opgaven met een ruimtelijke impact, waarmee rekening gehouden moet worden bij het onderzoeken van de onderzoeksalternatieven voor de nieuwe verbinding.

De effecten op mens en natuur worden onderzocht op basis van een zogenaamde "referentiesituatie", waarbij niet alleen bestaande, maar ook toekomstige gebruiksfuncties worden meegenomen in de beoordeling. Getoetst wordt of de extra belasting als gevolg van de nieuwe hoogspanningsverbinding aanvaardbaar is boven op de belasting die al aanwezig is of wordt voorzien in het gebied. Op deze manier houdt de beoordeling rekening met een stapeling van functies en ontwikkelingen.

Bestaande relevante gebruiksfuncties zijn bijvoorbeeld aanwezige bedrijventerreinen, landbouw, woonwijken, recreatiegebieden en windturbines. Voorbeelden van toekomstige ontwikkelingen zijn geplande woonwijken, uitbreiding of aanleg van bedrijventerreinen en geplande windparken.

3.10. Zienswijzen over kaartmateriaal en informatiebronnen

Voor het kaartmateriaal en informatiebronnen wordt gebruik gemaakt van openbare bronnen (bijvoorbeeld de informatie die in te zien is op websites en kaartbanken van provincies en gemeenten). De betrokken gemeenten en provincies hebben documenten en kaartmateriaal aangeleverd om een zo volledig mogelijk beeld te hebben van alle aanwezige functies en waarden in het gebied. Ook de toekomstige ontwikkelingen (bijvoorbeeld woningbouw, natuur, bedrijventerreinen) die op dit moment nog niet gerealiseerd zijn, maar mogelijk wel gerealiseerd worden, zijn met inbreng vanuit de gemeente in beeld gebracht.

In de volgende stap wordt weer gekeken naar de ruimtelijke ontwikkelingen, zodat nieuwe ontwikkelingen ook worden meegenomen. De volgende drie situaties worden bekeken, zowel in het planMER als in het projectMER:

1. De huidige situatie: het moment waarop de effectonderzoeken ten behoeve van het planMER en projectMER worden uitgevoerd, of als daar onvoldoende informatie over beschikbaar is, een zo recent mogelijk moment;
2. De referentiesituatie: de huidige situatie, aangevuld met de voorziene autonome ontwikkelingen⁵;
3. De projectsituatie: de huidige situatie, aangevuld met de voorziene autonome ontwikkelingen en aangevuld met het project, de aanleg van de nieuwe 380kV-verbinding.

⁵ Autonome ontwikkelingen zijn de te verwachten ontwikkelingen in het gebied die hoe dan ook plaatsvinden, ook als het project niet wordt uitgevoerd. Het gaat om plannen en projecten waarvoor het besluit, bij het publiceren van deze concept-NRD, al is genomen of waarvan de besluitvorming in een vergevorderd stadium is.

De milieueffecten van de verschillende onderzoeksalternatieven worden in beeld gebracht door de projectsituatie te vergelijken met de referentiesituatie. Doordat ook de huidige situatie in beeld wordt gebracht, ontstaat ook een beeld van de gevolgen van het totaal aan ontwikkelingen in het studiegebied (project inclusief de autonome ontwikkelingen versus de huidige situatie) en van alleen de autonome ontwikkelingen in het studiegebied (autonome ontwikkelingen versus de huidige situatie).

3.11. Zienswijzen over communicatie

Bij elke fase wordt bekeken welke communicatiemiddelen het beste passen bij de betreffende fase. Het project bestrijkt in deze fase nog een zeer groot gebied waarbinnen er gezocht wordt naar een mogelijk route. Vanwege de omvang van het zoekgebied is er gekozen om in deze fase van het project nog geen één op één communicatiemiddelen in te zetten. Door middel van publicaties in huis-aan-huis bladen, contacten met de media en digitale communicatiemiddelen (o.a. sociale media en gemeentelijke communicatiekanalen) zijn geïnteresseerden en bewoners van het zoekgebied geïnformeerd.

Uit de reacties op de concept-NRD blijkt dat het niet altijd is gelukt om alle geïnteresseerden door middel van bovenstaande middelen te bereiken. De wijze van communicatie wordt steeds gericht doordat de uitwerking steeds concreter wordt.

Via de website van TenneT kunt u zich abonneren op de nieuwsbrief van het project. Dit is de meeste directe manier om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van het project.
<https://www.tennet.eu/nl/projecten/geertruidenberg-krimpen-aan-den-ijssel-crayestein>

3.12. Zienswijzen over participatie

Er zijn verschillende zienswijzen binnen gekomen over de mogelijkheid van bewoners om te participeren. Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken. De wijze van het betrekken en informeren van de omgeving voor de volgende fase is beschreven in participatieplan ([Participatieplan en -verslag - HSV 380 kV Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein \(rvo.nl\)](#)).

De aanleg van een nieuwe, bovengrondse hoogspanningsverbinding is een grote verandering in de omgeving voor de mensen die er wonen, werken en recreëren. Daarom moet iedereen in omgeving de mogelijkheid krijgen mee te denken over te onderzoeken alternatieven. Daarnaast wordt inzichtelijk gemaakt hoe en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt.

Ons doel voor participatie is:

Het maken van een goed onderbouwde en daardoor gedragen tracékeuze waarbij we zoveel mogelijk rekening houden met belangen en wensen van betrokkenen en andere omgevingsaspecten.

Om dit te bereiken wordt er tijdens het gehele project op een transparante wijze met elkaar in gesprek getreden. Hierbij is het voor eenieder mogelijk om tijdig en op zinvolle wijze inbreng te leveren, bijvoorbeeld door alternatieve oplossingen aan te dragen. Input vanuit de omgeving wordt teruggekoppeld, waarbij ingegaan wordt op de wijze waarop de aangedragen ideeën en oplossingen zijn verwerkt. Dit leidt niet alleen tot een beter ontwerp, maar ook tot meer begrip voor de genomen keuzes. Dit leidt vervolgens weer tot een soepeler en sneller plan- en besluitvormingsproces waardoor het project op tijd gerealiseerd kan worden.

Zoals in de concept-NRD is te lezen loopt het proces van de verkenning van breed naar smal, van globaal naar concreet. Naar mate het project concreter wordt, zoomt het participatieproces steeds verder in. Dit houdt in dat het project aan het begin van het proces voornamelijk contact zoekt met de betrokken lokale en regionale overheden, regionale netbeheerders en belangengroepen. Naar mate het project vordert zal dit verschuiven naar de bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en grondeigenaren, zodat zij kennis of specifieke informatie over de directe omgeving kunnen inbrengen. De opgehaalde informatie is input voor de uit te voeren onderzoeken en het maken van keuzes, bijvoorbeeld over onderzoeksalternatieven.

Deze fase in het proces zien wij vooral als een fase waarin wij de belanghebbenden en belangstellenden vroegtijdig informeren over de verschillende stappen en de resultaten van de verschillende onderzoeken. Dit betekent dat wij alle resultaten van de verschillende onderzoeken in deze fase met u gaan delen. Op die manier willen wij open en transparant zijn over wat er onderzocht is en welke informatie leidt tot het kiezen van een voorkeursalternatief.

Uiteraard kunt u tijdens deze fase ook meedenken en reageren. Tijdens de terinzageleggingstermijn van de concept-NRD was het mogelijk formeel te reageren. Nu kunt u altijd informeel informatie met ons delen, reageren op de door ons gedeelde informatie of suggesties doen. Dit kan via de via de contactmogelijkheden genoemd in paragraaf 1.4 van het participatieplan of bijvoorbeeld bij de voorgestelde optionele webinars en roadshows. In alle gevallen ontvangt u een reactie over wat er met uw inbreng is gedaan.

4. Alfabetisch overzicht organisaties en registratienummers

Registratienummer	Organisatie
202301568	B&B Op de Terp, WERKENDAM
202301855	BBHSL, NIEUW-LEKKERLAND
202301819	Bevazet bv, BRANDWIJK
202302074	Bewoners achterland en buurtvereniging Tussen de Molens, GROOT-AMMERS
202302131	Bewoners Kijfhoek, ZWIJNDRECHT
202301493	Bewonersgroep Kijfhoek, Zwijndrecht, ZWIJNDRECHT
202301711	Bewonersoverleg Streefkerk, STREEFKERK
202301458	Bewonersvereniging Lambertus, RAAMSDONKSVEER
202302253	Bewonersvereniging Noordwaard, WERKENDAM
202301913	Buurtschap Heulenslag en Abbekesdoel, BLESKENS GRAAF CA
202302098	Buurtvereniging de Wetering Goudriaan, GOUDRIAAN
202301407	Buurtvereniging Heulenslag Bleskensgraaf ca, BLESKENS GRAAF CA
202301892	Collectief Alblasserwaard/Vijfheerenlanden, GOUDRIAAN
202302113	D66 Zwijndrecht, ZWIJNDRECHT
202301926	DaGro, DORDRECHT
202301918	De Krom, OUD-ALBLAS
202302002	De Omgevingsadviseurs, ZWOLLE
202302267	Dorpsberaad Schelluinen (gem. Molenlanden), SCHELLUINEN
202301783	Dorpsoverleg Giessenburg, GIESSENBURG
202302105	Dorpsraad Heerjansdam, ZWIJNDRECHT
202302134	Dorpsraad Oudkerks Belang, GIESSENBURG
202302249	Dorpsraad Oudkerks Belang, GIESSENBURG
202301460	Erfgoedvereniging Heemschut afd. Brabant, RAAMSDONKSVEER
202302265	Evides Waterbedrijf, ROTTERDAM
202302352	Gemeente Altena, College van Burgemeester en Wethouders, ALMKERK
202302248	Gemeente Dordrecht, College van Burgemeester en Wethouders, DORDRECHT
202302279	Gemeente Drimmelen, College van Burgemeester en Wethouders, MADE
202302355	Gemeente Geertruidenberg, College van Burgemeester en Wethouders, RAAMSDONKSVEER
202302270	Gemeente Hoeksche Waard, College van Burgemeester en Wethouders, OUD-BEIJERLAND
202301999	Gemeente Krimpenerwaard, College van Burgemeester en Wethouders, STOLWIJK
202301989	Gemeente Moerdijk, College van Burgemeester en Wethouders, ZEVENBERGEN
202302368	Gemeente Molenlanden, College van Burgemeester en Wethouders, BLESKENS GRAAF
202301929	Gemeente Ridderkerk, College van Burgemeester en Wethouders, RIDDERKERK
202302246	Gemeente Sliedrecht, College van Burgemeester en Wethouders, SLIEDRECHT
202302281	Gemeente Waalwijk, College van Burgemeester en Wethouders, WAALWIJK
202302003	Gemeente Zwijndrecht, College van Burgemeester en Wethouders, ZWIJNDRECHT
202302271	Gemeente Zwijndrecht, College van Burgemeester en Wethouders, ZWIJNDRECHT
202301983	Giessenwind bv, NOORDELOOS
202302135	Heemschut Zuid-Holland, S-GRAVENHAGE
202302216	Hoveniersbedrijf De Strohalm, RIDDERKERK
202301672	Interieurhuis Hugo Baas, NIEUW-LEKKERLAND
202301902	J. Kloek Assurantiën, GIESSENBURG

Registratienummer	Organisatie
202301949	Kernoverleg Nieuw-Lekkerland, NIEUW-LEKKERLAND
202301524	Klim naar geluk, STREEFKERK
202301690	Kuiper Agrarisch Makelaardij, VEENDAM
202301640	LTO Noord, ZWOLLE
202301704	Melkgeien en Loonbedrijf demolswaard , BLESKENS GRAAF CA
202302177	Melkveebedrijf Brandwijk, STREEFKERK
202302332	Melkveebedrijf Fam. Brandwijk, MOLENAARSGRAAF
202301931	Melkveebedrijf Heuvelhoeve, MOLENAARSGRAAF
202302339	Melkveehouderij P.A. van Selm , GIESSENBURG
202301336	Molentstichting SIMAV, STREEFKERK
202302315	Natuur en Milieu Federatie Zuid-Holland, DEN HAAG
202302362	Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, S-GRAVENHAGE
202302223	Novar Nederland bv, ARNHEM
202302357	Oasen N.V. drinkwater, GOUDA
202302280	P. Kwakernaak Holding bv, GROOT-AMMERS
202302171	Provincie Noord-Brabant, Gedeputeerde Staten, S-HERTOGENBOSCH
202302350	Provincie Zuid-Holland, Gedeputeerde Staten, DEN HAAG
202301380	Recreatiebedrijf De Nes bv, BERGAMBACHT
202302259	Rijksdienst Cultureel Erfgoed, staatssecretaris van cultuur, AMERSFOORT
202301749	Service Centrale Alblasserwaard, STREEFKERK
202302256	Staatsbosbeheer, Staatsbosbeheer, ZONNEMAIRE
202302297	Stichting Het Huys ten Donck, RIDDERKERK
202302154	Stichting Landschap & Cultuurhistorie Kop van 't Land, DORDRECHT
202301691	Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard, HENDRIK IDO AMBACHT
202302261	Stichting Natuur- en Vogelwacht Biesbosch, DORDRECHT
202302085	Stichting Werelderfgoed Kinderdijk, KINDERDIJK
202301930	Van den Heuvel Dairy & Food Equipment bv, MOLENAARSGRAAF
202301451	Van der Valk Hotel ARA, ZWIJNDRECHT
202301763	Verboom dairyfarm, STREEFKERK
202302233	Versluis Advies, MEERKERK
202302234	Versluis Advies, MEERKERK
202302235	Versluis Advies, MEERKERK
202302237	Versluis Advies, MEERKERK
202302217	Visvijver de Biesbosch, WERKENDAM
202302292	Vogelbescherming Nederland, ZEIST
202301450	VvE appartementen Landgoed Schoonenburgh, NIEUW-LEKKERLAND
202302268	VVE De Donckse Huizen, RIDDERKERK
202301722	Waterschap Rivierenland, Dijkgraaf en hoogheemraden, TIEL
202301622	Werkgroep Lucht & Geluid ex wijkoverleg Ridderkerk West, RIDDERKERK
202302252	ZLTO Altena-Biesbosch, WOUDRICHEM
202302019	ZLTO Amerstreek, MADE
202302060	ZLTO Moerdijk, STANDDAARBUITEN

5. Beantwoording zienswijzen

In dit hoofdstuk zijn alle zienswijzen beantwoord.

Indieners van zienswijzen die gebruik hebben gemaakt van het vragenformulier (digitaal of op een informatieavond) hebben aan de hand van vier vragen hun zienswijzen ingediend:

1. *Vraag: Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?*
2. *Vraag: Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?*
3. *Vraag: Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?*
4. *Vraag: Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?*

Deze vier afzonderlijke vragen worden per zienswijze in tabelvorm weergegeven en beantwoord.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
Onbekend	Onbekend	1	95313622_9074345_EFF73A83-FFD2-49E0-998F-9FDE6A93CB19.jpeg		Door een technische storing is deze zienswijze niet goed doorgekomen. De reactienota dekt de meeste onderwerpen en vragen. Mocht dit niet het geval zijn en wilt u een specifieke reactie ontvangen, dan kunt u contact opnemen met TenneT. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.
Onbekend	Onbekend	1	95312091_9073691_Belachelijke_vraag_als_je_de_bu_rger_confronteert_met_10_corridors_van_ca.docx		Door een technische storing is deze zienswijze niet goed doorgekomen. De reactienota dekt de meeste onderwerpen en vragen. Mocht dit niet het geval zijn en wilt u een specifieke reactie ontvangen, dan kunt u contact opnemen met TenneT. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.
Onbekend	Onbekend	1	95311726_9073634_Graag_reageer_ik_op_het_voornemen_tot_de_aanleg_van_een_hoogspanningsverbinding_380_kV_Geertruidenberg.docx		Door een technische storing is deze zienswijze niet goed doorgekomen. De reactienota dekt de meeste onderwerpen en vragen. Mocht dit niet het geval zijn en wilt u een specifieke reactie ontvangen, dan kunt u contact opnemen met TenneT. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.
202301335	202301335	1	- Ondergrondse trace's		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen over een ondergrondse hoogspanningsverbinding.
202301335	202301335	2	- Effect van (elektromagnetische) straling op flora en fauna		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische deel over gevolgen voor de natuur (effecten voor flora en fauna).
202301335	202301335	3	- wat zijn de uitgangspunten en prioriteiten? - verplaatsen stations		De (technische) uitgangspunten van het project staan beschreven in hoofdstuk 4.1 van de NRD. Dit zijn in het kort: - Twee circuits met een transportcapaciteit van 4.000 Ampère; om het knelpunt op te kunnen lossen is de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding met wisselspanning nodig met twee zogenoemde circuits met een transportcapaciteit van 4.000 Ampère (dit is de maximale capaciteit die nu technisch veilig haalbaar is). - Bovengronds, tenzij; de nieuwe verbinding wordt in principe bovengronds aangelegd. - Combineren met de bestaande 380 kV-verbinding is niet mogelijk. - Voldoende afstand hanteren. - De verbinding moet goed bereikbaar zijn. De prioriteit ligt bij het oplossen van het knelpunt in het hoogspanningsnet en het ondersteunen van de energietransitie. Het verplaatsen van hoogspanningsstation(s) is geen deel van de projectopdracht. Hiervoor is geen aanleiding.
202301335	202301335	4	?		-
202301336	202301336	1	SIMAV is eigenaar van 33 historische windmolens (Rijksmonumenten) in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Voor deze molens is de wettelijk beschermde molenbiotoop zone van toepassing; nader uitgewerkt in de provinciale omgevingsverordening/visie. Locaties van de molens: zie simav.nl onder Molens. Plaatsing van hoogspanningsmasten binnen de biotoop impliceert negatieve effecten op windvang/lozing. Gevolg: onregelmatige loop en dientengevolge verhoogde slijtage en extra instandhoudingskosten. Ieder		De molenbiotopen van de bij het project bekende molens zijn opgenomen op de kansen en belemmeringenkaart die op de website van het project te vinden is. (AO belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)) Effecten van de verbinding op cultuurhistorie en landschap zullen onderzocht worden binnen de thema's. De te onderzoeken thema's zijn terug te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. Voor specifieke kennis over de waarde van, en effecten op, de molens in het gebied zal SIMAV een waardevolle gesprekspartner zijn voor het project.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			alternatief, dat de biotoop niet raakt dient o.i. te worden onderzocht.		
202301336	202301336	2	landschappelijke inpassing en beleving moeten recht blijven doen aan de waarden van het gebied.		Zie beantwoording vraag 1.
202301336	202301336	3	Zoals bovenstaand aangegeven dient rekening te worden gehouden met de molenbiotoop. Het gaat daarbij overigens niet alleen om de technische biotoop van de molen zelf, maar ook de waarde van de molen in zijn omgeving, inclusief het molenerf.		Zie beantwoording vraag 1.
202301336	202301336	4	In de nadere uitwerking en detaillering dient expliciet te worden aangegeven de zonering van de molenbiotoop.		Zie beantwoording vraag 1.
202301340	202301340	1	Ja, bestaande lijn upgraden naar 660 kV. Duurder, maar niet duurder als ruimtebeslag mee gekapitaliseerd wordt. Alternatief kabel verbinding wisselspanning of HVDC gelijkspannings verbinding met minder verliezen en lager kortluitvermogen.		<p>Om het knelpunt op te kunnen lossen is de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding met wisselspanning nodig. Dit betreft twee zogenoemde circuits met een transportcapaciteit van 4.000 Ampère (dit is de maximale capaciteit die nu technisch veilig haalbaar is). Voor wat betreft gelijkstroom of verkabeling wordt graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. De aanleg van een 660kV-verbinding is niet realistisch, gezien de bestaande configuratie van het Nederlandse hoogspanningsnet.</p> <p>Een eerder onderzochte mogelijkheid is een ondergrondse gelijkstroomverbinding tussen Ens en Tilburg, zie ook p. 18 van de concept-NRD. Hiermee zou dan zowel het knelpunt tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel als het knelpunt tussen Diemen en Ens worden aangepakt. Deze oplossing vereist aanpassingen aan de bestaande landelijke infrastructuur en de manier waarop het hoogspanningsnetwerk gebruikt kan worden. Ons 380kV-net en dat van Europa is namelijk gebaseerd op de technologie van wisselstroom. Gelijkstroom is geschikt om grote hoeveelheden elektriciteit over lange afstanden (honderden kilometers) te transporteren, bijvoorbeeld van grote windparken op zee naar het net op land. Deze technologie is minder effectief en minder geschikt om toe te passen in een dicht vertakt hoogspanningsnet met korte afstanden. Gelijkstroom is kostbaar en biedt minder transportcapaciteit om deze knelpunten op te lossen. Dit is daarom geen geschikte oplossing voor het oplossen van het capaciteitsknelpunt in 2030 tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel.</p>
202301340	202301340	2	Gebruikelijke MER		Conform aanduiding van indiener wordt op de gebruikelijke wijze een planMER en een projectMER uitgevoerd.
202301340	202301340	3	In hoeverre beperkt het de schaarse grond waarover NL nog beschikt voor bv woningbouw, recreatie, infrastructuur enz., terwijl een upgraden van de bestaande lijn naar 660 kV minder ruimte beslag vergt, vergunning technisch eenvoudiger is en sneller gerealiseerd kan worden. Concepten in VS zijn voorhanden.		Het hoogspanningsnet op het hoogste spanningsniveau is opgebouwd uit 380kV-hoogspanningsverbindingen die de 380kV-hoogspanningsstations met elkaar verbinden (in het noorden is het hoogste spanningsniveau 220kV). De introductie van een enkele 660kV-hoogspanningsverbinding is hiermee niet verenigbaar. De huidige verbinding is ook niet ontworpen voor, of om te bouwen naar, een 660kV verbinding. Er zal een geheel nieuwe verbinding moeten worden gebouwd. Bij gelijkspanning (HVDC) is er in ieder geval veel ruimte nodig voor converterstations. In zijn algemeenheid leidt de voorgestelde oplossing tot grote aanpassingen aan de bestaande landelijke infrastructuur en de manier waarop het hoogspanningsnetwerk gebruikt kan worden. Gegeven het huidige 380kV wisselstroomnetwerk is de beste wijze om het knelpunt op te lossen de bouw van een nieuwe 380-kV-wisselstroomverbinding.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301340	202301340	4	Heb oog voor kwetsbaarheid		Het is niet geheel duidelijk wat indiener met kwetsbaarheid bedoelt. Zodoende kan hier niet goed op worden gereageerd.
202301349	202301349	1	Als er teveel energie wordt opgewekt kan dat dan niet laten opwekken		Het is niet duidelijk wat indiener hiermee bedoelt. In paragraaf 3.3 van deze reactienota is toegelicht waarom deze nieuwe verbinding nodig is.
202301349	202301349	2	Geen mening		Bedankt voor uw reactie
202301349	202301349	3	Wat is de conseqenties voor aanwonende of worden die voor een appel en ei uitgekocht		Dit is toegelicht in paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301349	202301349	4	Geen mening		-
202301354	202301354	1	-Belangrijkste alternatief is het onderzoek naar lokale opslag doormiddel van accu's waardoor minder transport nodig is. -Daarnaast ondergrondse bekabeling evt. doormiddel van meerdere kabels met lagere capaciteit. -Discussie over ander tracé vind ik minder interessant want dan zit een ander met de problemen.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301354	202301354	2	Bij deze masten speelt voornamelijk horizonvervuiling. De (psychische) impact van horizonvervuiling wordt naar mijn mening, te weinig serieus genomen. Zoals we ook een gebroken been serieuzer nemen dan een burn-out.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. De effecten op het landschap worden in kaart gebracht binnen de context van de ruimtelijke kwaliteit van de verschillende landschappen en deelgebieden.
202301354	202301354	3	1. Ondergronds bekabeling vraagt minder ruimte waardoor meer ruimte voor huizenbouw. Dat is in deze tijd hard nodig. 2. De horizonvervuiling (die er al is en hierdoor wordt verergerd) is belemmerend voor de ontwikkeling van toerisme in de Alblasserwaard. Boeren moeten stoppen en zouden (gezien de schoonheid van het landschap) over kunnen stappen naar tourisme. Een extra hoogspanningslijn belemmert deze overstap. 3. Van overheidswege wordt steeds gezegd dat daar waar nieuwe lijnen getrokken moeten worden deze gezien de gezondheidsrisico's voor de zekerheid ondergronds moeten worden aangelegd (voorzorgsprincipe). Dit staat haaks op de huidige plannen. 4. Verder speelt mee de geluidsoverlast deze is bij harde wind zeer hinderlijk (wij wonen vlak bij de bestaande masten) 5. De horizonvervuiling. We worden constant overprikkeld door alles wat we rondom ons heen zien en onze aandacht vraagt. De rust van het landschap wordt in mijn beleving ernstig aangetast door de hoogspanningsmasten voor bewoners en stedelingen die hier de rust komen zoeken. 6. Uitspraken over gezondheidsrisico's zijn niet eensluidend. Ik vind het dus lastig hier iets over te		Wat betreft gevolgen voor toerisme, recreatie en andere gebruiksfuncties en ruimtelijke opgaven wordt verwezen naar paragraaf 3.2 en 3.9 van deze reactienota. Wat betreft gezondheid en voorzorgbeleid wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. De effecten op het landschap worden onderzocht en vervolgens in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			zeggen. Maar lekker voelt het niet. 95083423_9020142_Voorzorgbeleid_voor_magneetvelden_bij_elektriciteitsvoorzieningen.pdf		
202301354	202301354	4	Ik wens u veel wijsheid. Want we willen allemaal 's avonds een lampje aan kunnen zetten, maar de (economische en gezondheid) gevolgen voor nog meer masten door de polder zijn groot.		Bedankt voor uw reactie.
202301355	202301355	1	Nee prima snel aanleggen		Wij zetten ons in om de nieuwe hoogspanningsverbinding zo snel mogelijk te realiseren.
202301355	202301355	2	Nee prima plan snel aanleggen		Zie beantwoording vraag 1
202301355	202301355	3	Nee prima. Plan snel aanleggen		Zie beantwoording vraag 1
202301355	202301355	4	Nee prima plan snel aanleggen		Zie beantwoording vraag 1
202301357	202301357	1	op de infobijeenkomst in NwLekkerland werd duidelijk dat ondertunneling voor max. 10 km mogelijk is. Mijn suggestie is, om corridor 1 te kiezen en het ingewikkelde overbruggen van het water bij de Moerdijk op te lossen met ondertunneling daar. Dat zal met minder dan 10 km mogelijk zijn. Deze corridor wijkt in kilometers ook niet heel erg af van de huidige lijn via corridor 7. Groot voordeel van corridor 1 lijkt me, dat je dan om de Biesbosch heengaat en vrijwel niet over of heel dicht langs woongebieden.		Indiener geeft aan een voorkeur te hebben als de nieuwe hoogspanningsverbinding gerealiseerd zal worden in corridor 1. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridors zal gezocht worden naar maak- en haalbare onderzoeksalternatieven. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. Voor een nadere onderbouwing op het aspect ondergronds wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301357	202301357	2	Wonend bijna onder de lijn die naar de hoogste masten gaat bij Nieuw-Lekkerland, acht ik een grondig onderzoek naar stralingsrisico's zeer nodig.		We begrijpen de zorg van de indiener. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is beschreven hoe hiermee wordt omgegaan in dit project.
202301357	202301357	3	Mogelijk behoort het bovenstaande onder dit punt		Bedankt voor uw reactie.
202301357	202301357	4	Neen		-
202301361	202301361	1	Wilt u onderzoeken in hoeverre combimasten kunnen worden toegepast voor deze nieuwe verbindingen? Zo'n mast kan dan de hoogspanningsleiding dragen en op de mast is een windturbine aangebracht. Zie bijgevoegd artikel. 95104098_9025520_Scan_20230525.jpg		Wij merken op dat gepresenteerde combitoren een creatieve oplossing kunnen zijn. Het betreft voor de oplossing van het huidige knelpunt met als streven ingebruikname 2030 geen realistische oplossing. Er is ook geen vervolg meer gegeven aan de presentatie van de combimast in 2001.
202301361	202301361	2	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301361	202301361	3	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301361	202301361	4	Kunt u bestratingsmaterialen met milieukeur toepassen in toegangswegen naar deze masten of torens?		Deze vraag komt aan de orde als het project de realisatiefase nadert en (functionele) eisen worden geformuleerd waar toegangswegen aan moeten voldoen. De suggestie voor milieuvriendelijke bestrating wordt gewaardeerd en te zijner tijd mogelijk ook gehonoreerd.
202301370	202301370	1	Ik heb een aanbeveling die wellicht kan bijdragen aan acceptatie bij de omwonenden. Het lijkt mij de moeite waard om te onderzoeken of een gedeelte van het tracé onder de grond kan worden aangelegd. Bij voorbeeld in woongebieden. De warmte van de kabels, zou dan wellicht gebruikt kunnen worden voor verwarming van woningen, een sportaccommodatie of kassen. Als het enigszins mogelijk is zouden de mensen die het meest geraakt		Over de mogelijkheden tot ondergrondse aanleg wordt graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Voor wat betreft de suggestie van indiener om warmte van (ondergrondse) hoogspanningskabels te gebruiken voor verwarmingsdoeleinden wordt opgemerkt dat er nog geen onderzoek is verricht naar overdracht van warmte vanuit ondergrondse hoogspanningskabels. De suggestie wordt gewaardeerd, maar er kan dus geen terugkoppeling volgen.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			worden door dit nieuwe tracé, moeten profiteren van de warmte die vrij komt. Zodat zij geen gas meer hoeven gebruiken. Dit gegeven – het benutten van de warmte van de kabels – zou kunnen bij dragen aan het draagvlak in de omgeving.		
202301370	202301370	2	-		-
202301370	202301370	3	-		-
202301370	202301370	4	-		-
202301371	202301371	1	<p>Ik ben van mening dat een hoogspanningskabel onder de grond moet komen te liggen.</p> <p>Daarnaast wil ik dat de hoogspanningsverbinding niet door het buitengebied Kijfhoek komt. Dit gebied is aangelegd als bufferzone vanwege het al eerder aangelegde rangeerterrein en de industrialisering Rotterdam. Het is het enige natuurgebied in onze omgeving. Enkele jaren geleden is het gebied al aangetast voor de Betuwelijn en de Hogesnelheidslijn. Wanneer daar nog een hoogspanningsverbinding bij komt, wordt de natuurwaarde steeds kleiner. Voordat we het in de gaten hebben, is het gebied zo verrommeld, dat het een andere bestemming kan krijgen. Bij voorbeeld een industriegebied.</p>		<p>Voor wat betreft ondergrondse aanleg wordt graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over een ondergrondse hoofspanningsverbinding.</p> <p>Voor wat betreft de door indiener genoemde groene bufferzone kan worden gemeld dat deze bekend is bij ons en ook door andere indieners wordt genoemd, waaronder de Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard (202301691). Hier wordt ook naar verwezen door de gemeente Zwijndrecht. Voor onze reactie op de bufferzone wordt graag verwezen naar zienswijzenummer 202301691.</p>
202301371	202301371	2	-		-
202301371	202301371	3	-		-
202301371	202301371	4	Ik woon midden in het natuurgebied en zou het erg jammer vinden als het nog verder wordt aangetast.		Wij begrijpen de zorg van indiener. Het effect op de natuur wordt meegenomen in de effectbeoordeling. Meer informatie is terug te lezen in paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische deel rond gevolgen voor de natuur (effecten voor flora en fauna).
202301372	202301372	1	-		-
202301372	202301372	2	-		-
202301372	202301372	3	<p>Voor de aanleg van de nieuwe verbinding wordt voorbij gegaan aan kleinere natuurgebieden. Deze zijn belangrijk voor de mensen die in die omgeving wonen. De Biesbosch is landelijk bekend en Natura 2000 gebied, waar overdreven benauwd mee wordt omgegaan. Daar mag je beslist niet aankomen.</p> <p>In dat kader vragen wij aandacht voor de kleinere gebieden zoals de Kijfhoek. De Kijfhoek is al aangetast vanwege de aanleg van een rangeerterrein, de Betuwelijn en de Hogesnelheidslijn. De Hooge Nesse, Develbos en het Waalbos zijn andere kleine natuurgebieden die niet genoemd worden, maar wel belangrijk is voor de bewoners van Zwijndrecht. Wij vinden het ongewenst om hoogspanningsverbindingen over kleinere natuurgebieden aan te leggen. Zo'n verbinding gaat ten koste van ons leefgenot. Wij wonen naast de</p>		<p>De door indiener genoemde waarde van Develbos, Waalbos en De Hooge Nesse wordt door meerdere indieners benadrukt. Deze wat meer kleinschalige natuurgebieden en hun achtergrond zijn bij ons bekend en worden ook door de gemeente Zwijndrecht aangegeven middels een verwijzing naar de zienswijze van de Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard (202301691). Voor onze reactie op de bufferzone wordt graag verwezen naar zienswijzenummer 202301691.</p> <p>De aanwezigheid van de historische kern Kijfhoek en eventuele effecten hierop worden uiteraard meegenomen in de beoordeling in de komende onderzoeksfase. Zie hiervoor ook het thematische deel over effecten op leefomgeving in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			historische kern van Kijfhoek. Dit gebied mag niet aangetast worden.		
202301372	202301372	4	-		-
202301379	202301379	1	<p>Waarom een kabel over zo'n dichtbevolkt gebied. Als u 2 kilometer omgaat richting Streefkerk dan heeft uw weinig woningen en veel open ruimte.</p> <p>We hebben al 2 route met hoogspanningsnet en dat geeft zoveel straling dat mensen hun woning moeten verlaten en de woning afgebroken gaat worden.</p>		<p>We begrijpen de zorg van de indiener. In de volgende stap worden de effecten van alle alternatieven onderzocht. Deze onderzoeken zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. De minister zal op basis van de beoordeling van de effecten een keuze maken voor een voorkeursalternatief. Hoe hierbij wordt omgegaan met gezondheid is toegelicht in paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301379	202301379	2	Wat is gezondheid risico's voor zoveel bewoners		In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.
202301379	202301379	3	Kosten nu een langere kabel over buitengebied Nieuw-Lekkerland of uitkopen van woningen van bewoners die onder de kabel niet mogen wonen.		De voorgestelde onderzoek alternatieven worden onder meer op kosten, leefomgeving en veiligheid nader onderzocht in de volgende fase. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces en paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202301379	202301379	4	Wat is het maximale kilowatt en wat kunnen we verbeteren aan de stralingsniveau door de masten te verhogen		<p>Het magneetveld is niet afhankelijk van het vermogen (Watt) maar van de hoeveelheid stroom. Dit is voor de nieuwe hoogspanningsverbinding 380kV. De afgelopen jaren zijn er nieuwe 380 kV-verbindingen uitgevoerd met de wintrackmast. Dit type mast is destijds ontwikkeld om een smallere magneetveldzone te bereiken dan de toenmalige vakwerkmasten. Inmiddels is de vakwerkmast verder doorontwikkeld en heeft daardoor afhankelijk van het aantal circuits nagenoeg geen bredere magneetveldzone meer dan de wintrackmast. Vakwerkmasten zijn gemakkelijker in beheer en onderhoud. Daarnaast zijn de kosten tijdens de bouw, voor beheer en voor onderhoud lager dan bij een wintrackmast. Daarom is ons uitgangspunt om bij nieuwe tracés in principe te kiezen voor vakwerkmasten. In de volgende fase van de ruimtelijke verkenning (waarin ook het planMER wordt opgesteld) wordt de voorkeur voor dit masttype verder onderbouwd en afgewogen in de Integrale Effectanalyse (IEA) vanuit het oogpunt van technische functionaliteit, beheer en onderhoud, milieu- en omgevingseffecten, landschappelijke inpassing en kosten. Bij de uitwerking van een tracé wordt de hoogte van de masten bepaald o.b.v. techniek en ruimtelijke aspecten.</p>
202301380	202301380	1	Bij voorkeur wordt de variant gekozen waar geen natuurgebied aangetast wordt. Ik woon onder de op de kaart aangeduide corridor 8. Deze lijn kruist mijn recreatiebedrijf en het natuurgebied bij het watergemaal Hoeksche sluis en de Okkerse Kade. Ik verwacht dat er minder mensen naar mijn recreatiebedrijf komen, als daar hoogspanningsmasten en lijnen zijn. Deze horen niet bij een natuurgebied.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Wat betreft gevolgen voor recreatie en andere gebruiksfuncties en ruimtelijke opgaven wordt verwezen naar paragrafen 3.2 en 3.9 van deze reactienota.</p>
202301380	202301380	2	-		-
202301380	202301380	3	-		-
202301380	202301380	4	-		-
202301381	202301381	1	-		-
202301381	202301381	2	-		-

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301381	202301381	3	<p>Ik vind de landschappelijke inpassing in de Krimpenerwaard een punt dat betrokken moet worden bij het toetsingskader.</p> <p>Het open landschap van de Krimpenerwaard moet niet verder aangetast worden. Corridor 8 en 10 lopen precies door het open landschap van de Krimpenerwaard.</p> <p>Als er een nieuwe verbinding in het gebied zou moeten komen, kan hij het beste naast de bestaande verbinding gelegd worden. Daardoor wordt het open landschap niet verder aangetast.</p>		<p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten op mens en natuur omvat tevens de (verwachte) effecten op het landschap. De effecten op het landschap zijn onderdeel van het beoordelingskader. Voor een toelichting op het beoordelingskader wordt verwezen naar paragraaf 5.5 van de concept-NRD.</p>
202301381	202301381	4	-		-
202301405	202301405	1	<p>Corridor 6 en 7 zijn identiek vanaf Geertruidenberg. Gaan beiden over een stukje Biesbosch heen. Echter 6 is slechts 17 km en 7 is 33 km lang. Daarbij komt dat corridor 7 over bewoond gebied gaat. Het is dus niet logisch om 6 en 7 beide als optie te onderzoeken. Corridor 7 moet geschrapt worden; als corridor 6 ook een optie is.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p>
202301405	202301405	2	<p>Weidevogels, kikkers, grutto's, molens, bestaande bebouwing en bewoning (inclusief leeftijden), rijksmonumenten, lengte van de tracé's</p>		<p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten op mens en natuur omvat tevens de (verwachte) effecten op de door u genoemde aspecten.</p> <p>Voor een toelichting op het beoordelingskader wordt verwezen naar paragraaf 5.5 van de concept-NRD.</p>
202301405	202301405	3	<p>Bestaand 'leed' van huidige masten. Zowel gezondheidstechnisch: meer masten naast elkaar geeft meer gezondheidseffecten. En ook landschapstechnisch is meer masten naast elkaar (corridor 7) een minder goede optie.</p> <p>Onder de grond moet zeker meegenomen worden.</p>		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap/horizon) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301405	202301405	4	<p>Graag zouden we nog meer info ontvangen over de reikwijdte en een nog meer in te zoomen kaart ontvangen.</p>		<p>Meer informatie over het project is te vinden op de websites van RVO en TenneT:</p> <p>RVO: Hoogspanningsverbinding 380 kV Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (rvo.nl)</p> <p>TenneT: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)</p> <p>Via deze websites zullen ook de beschikbare documenten en kaarten te vinden zijn.</p>
202301407	202301407	1	<p>Opties dienen zo kort mogelijk te zijn vanwege alle belasting: zowel gezondheid, milieu, natuur, landschap, bebouwing en kosten. Om die reden zijn de 5 opties richting Krimpen aan den IJssel onlogischer dan de 5 opties richting Crayestein.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301407	202301407	2	<p>Reeds bestaande masten en de bestaande belasting daarvan (corridor 7 is daarmee het minst voor de hand liggend) en de surplus daarvan: een dubbele hoeveelheid gezondheidseffecten etc.</p> <p>Bewoning door mensen, bedrijven, typische lintbebouwing in de polder, molens, monumenten (gemeentelijke en provinciale), weidevogels waaronder de grutto, kikkers/padden, veeteelt waaronder koeien en geiten, etc.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301407	202301407	3	<p>Corridor 7 moet ons inziens geschrapt worden. Deze is identiek aan corridor 6: bestaand trace en gaan beiden over een deel van de Biesbosch. Corridor 6 is echter 17 km en corridor 7 is 33 km. Dus is het schrappen van corridor 7 voor de hand liggend.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301407	202301407	4	<p>De kortste route is naar Crayesteyn. En daarmee het minst belastend voor mens/milieu/budget.</p> <p>Corridor 5: hier ligt al een hoogspanningsverbinding van 150 kV: zie de zwarte lijn. Een klein stukje doortrekken en dan ben je bij Crayesteyn. Deze is blijkbaar te vergroten naar 380kV want dit is een van de opties. Lijkt een van de minst belastende opties.</p>		De bestaande 150kV-verbinding is niet te vervangen door een 380kV-verbinding, maar een combinatie zou mogelijk een optie kunnen zijn. Dit wordt nader onderzocht.
202301417	202301417	1	-		-
202301417	202301417	2	-		-
202301417	202301417	3	<p>Jazeker. Mijn percelen liggen onder Corridor 10. Het bodemleven op mijn perceel is 100%. Dat is naar voren gekomen bij bodemonderzoek. De mest die ik uitrijd over het land bestaat uit een dier- en milieuvriendelijke bacterie. Daar komen geen gassen uit vrij.</p> <p>Ik verwacht dat straling van de hoogspanningsverbinding het effect van de bodemleven vernietigd (of ten minste aantast). Straling van de hoogspanningsleidingen is van invloed op onze koeien en de bacteriën in het bodemleven</p>		Van bepaalde dieren staat vast dat ze natuurlijke (statische) elektromagnetische velden kunnen waarnemen, die zij gebruiken voor oriëntatie en beweging. Enkele studies wijzen op potentiële risico's voor deze dieren door kunstmatige, dynamische elektromagnetische velden. Een sluitende conclusie kan hier echter niet uit getrokken worden door het beperkte aantal studies. Dit geldt zeker ook voor elektromagnetische velden gecreëerd door hoogspanningslijnen, mede door de kwaliteit van deze studies. Gezien er geen sprake is van significante verbanden gerelateerd aan hoogspanningsverbindingen wordt dit niet nader onderzocht in het MER. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301417	202301417	4	-		-
202301418	202301418	1	-		-
202301418	202301418	2	<p>Ons bedrijf ligt op het kruispunt van corridor 8 en corridor 10. De locatie heet Den Donk: een gebied met een grote cultuurhistorische en landschappelijke waarde en van maatschappelijk belang: landschap is een beleving. Een mooi landschap dat doorkruist wordt met hoogspanningslijnen, wordt niet mooier.</p> <p>Een nieuwe verbinding zoals op de tekening staat aangegeven, komt over mijn percelen, de dieren en de</p>		Corridor 8 is een van de alternatieven die onderzocht zullen worden in de komende fase. Effecten op natuur en impact op het landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces. In paragraaf 3.6 van deze reactienota wordt meer toelichting gegeven over de thema's die worden onderzocht. Effecten van de verbinding op agrarische bedrijvigheid hoort hier ook bij.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			bewoners krijgen er last van en de beleving van het landschap wordt aangetast. Bovendien gaat deze variant langs Natura 2000 gebied Donkse Laag.		
202301418	202301418	3	-		-
202301418	202301418	4	-		-
202301419	202301419	1	Als elektrotechnicus kijk ik naar dit project. Een hele korte route is mogelijk tussen Geertruidenberg en Crayestein. Daarvoor hoeven de lange routes niet verder te worden onderzocht. De lange routes hebben nadelige gevolgen voor omwonenden. De kosten zijn vele malen hoger (materialen en middelen). Daarom beveel ik de korte route aan. Kan de verbinding ondergronds worden aangelegd? Hoge masten zijn een doelwit voor terrorisme: onder de grond liggen kabels veiliger.		De komende onderzoeksfase zal uitwijzen welke alternatieven wel en niet mogelijk zijn, op dit moment kan nog niet gesteld worden dat een route tussen Geertruidenberg en Crayestein de beste optie is. De effecten van alle alternatieven zullen in de komende periode onderzocht en vervolgens vergeleken worden. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301419	202301419	2	Corridor 8 loopt over het oudste stukje land in de Alblasserwaard: De Donk. Een belangrijk stuk natuurgebied. Wat gebeurt er met de monumenten die onder dat tracé staan? Boeren mogen geen hoge windturbines plaatsen: waarom dit niet en wel hoge hoogspanningsmasten?		De effecten op cultuurhistorie en natuur worden voor alle corridors onderzocht, ook voor corridor 8. Daarbij wordt onder andere rekening gehouden met de monumenten binnen de corridor.
202301419	202301419	3	-		-
202301419	202301419	4	Ik beveel aan om het nieuwe tracé langs het bestaande tracé te leggen: dat geeft de minste belasting van de omgeving. 		Een nieuwe verbinding die parallel loopt met de huidige route is een van de alternatieven die zal worden onderzocht. Deze is terug te vinden onder de noemer 'Corridor 7'.
202301420	202301420	1	Opties dienen zo kort mogelijk te zijn vanwege alle belasting voor gezondheid, milieu, natuur, landschap, bebouwing, toerisme en kosten. Om die reden zijn de 5 opties richting Krimpen aan den IJssel onlogischer dan de 5 opties richting Crayestein.		Bedankt voor uw terugkoppeling. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301420	202301420	2	Reeds bestaande masten en de bestaande belasting daarvan (corridor 7 is daarmee het minst voor de hand liggend) en de surplus daarvan: een dubbele hoeveelheid gezondheidseffecten etc. Bewoning door mensen, bedrijven, typische lintbebouwing in de polder, molens, monumenten (gemeentelijke en provinciale), weidevogels en veeteelt.		Zie beantwoording vraag 1.
202301420	202301420	3	Corridor 7 moet naar ons inziens geschrapt worden. Deze is identiek aan corridor 6; bestaand trace en gaan beiden over een deel van de Biesbosch. Corridor 6 is echter 17 km en corridor 7 is 33 km. Dus is het schrappen van corridor 7 voor de hand liggend.		Zie beantwoording vraag 1.
202301420	202301420	4	De kortste route is naar Crayesteyn. En daarmee dus het minst belastend voor mens/milie/budget.		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301423	202301423	1	verzwaren of verdubbelen bestaande verbindingen. daar is omgeving toch al verziekt.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. Een nieuwe verbinding die parallel loopt met de huidige route is een van de alternatieven die zal worden onderzocht, deze is terug te vinden onder de noemer 'Corridor 7'.
202301423	202301423	2	behoud karakter en cultuurhistorie "groene hart"		Zie beantwoording vraag 4.
202301423	202301423	3	behoud karakter en cultuurhistorie "groene hart"		Zie beantwoording vraag 4.
202301423	202301423	4	corridor 8 en 10 hebben grote negatieve invloed op leefbaarheid ,veiligheid, cultuurhistorische waarde en vastgoedwaarde van buurtschap "De Donk" in Brandwijk		Corridor 8 en 10 zullen, net als de overige 8 corridors, onderzocht worden in de komende fase. Veiligheid, effecten op cultuurhistorische waarden en impact op het landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301429	202301429	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener benoemt de twee bestaande hoogspanningsverbindingen door Nieuw-Lekkerland en vraagt hoe het mogelijk is dat een derde verbinding overwogen wordt.</p> <p>2. Indiener vraagt zich af wat bezoekers aan Werelderfgoed Kinderdijk te zien krijgen indien een derde verbinding bij Nieuw-Lekkerland gerealiseerd zou worden.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat momenteel nog een overleg loopt over uitkoop van woningen in het traject Venuslaan/Marslaan en stelt de vraag hoeveel woningen er uitgekocht moeten worden in de situatie dat hier een verbinding bij zou komen, mede met het oog op de woningnood en woningbouwplannen in de dorpskern Nieuw-Lekkerland.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat het niet zo kan zijn dat er een 380 kV hoogspanningsverbinding gepland kan worden boven begraafplaats met aula Schoonenburg, aan de zuidzijde van het dorp.</p> <p>5. Indiener geeft aan zich niet voor te kunnen stellen dat het NSW-landgoed Schoonenburgh, opengesteld voor publiek, geraakt kan worden door een hoogspanningsverbinding.</p>	<p>Bedankt voor uw zienswijzen, we begrijpen uw zorgen. De punten uit uw brief zijn als samenvatting in deze nota opgenomen. Hieronder is op de punten van de samenvatting gereageerd.</p> <p>1. Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk, en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>2. Het thema cultuurhistorie is onderdeel van het beoordelingskader voor het MER. De effecten van de onderzoeksalternatieven worden onderzocht op UNESCO-werelderfgoed, historische stedenbouw en historische geografie. Zoals beschreven in paragraaf 4.6 van de concept-NRD lopen alle voorgestelde corridors door of in de directe nabijheid van gebieden die zijn beschermd vanwege hun aanwijzing als UNESCO werelderfgoed. Het betreft zowel het UNESCO werelderfgoedgebied Hollandse Waterlinies als het UNESCO werelderfgoedgebied Molens van Kinderdijk-Elshout. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.6 van deze nota.</p> <p>3. In het voorzorgbeleid wordt de netbeheerder geadviseerd om bij bovengrondse hoogspanningslijnen de magneetveldzone in beeld te brengen. Dit is de zone waarin het magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla. Geadviseerd wordt om geen gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches, kinderopvangplaatsen) te realiseren in de magneetveldzone. TenneT volgt dit advies. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5. In deze fase is nog niet inzichtelijk hoeveel woningen binnen de magneetveldzone liggen. In het milieueffectrapport (MER) wordt bekeken of en hoeveel gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone liggen (zie concept-NRD: tabel 5-1, pagina 50). Tussen 1 januari 2017 en 1 oktober 2021 was de Regeling specifieke uitkering aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding geopend. Kortweg werd deze regeling de uitkoopregeling genoemd. Deze regeling is inmiddels gesloten. Als er sprake is van schadeloosstelling voor de nieuwe verbinding gaat dit dus niet op grond van de uitkoopregeling.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					4 en 5. De begraafplaats en landgoed Schoonenburgh zijn aspecten in het landschap waarmee rekening wordt gehouden bij de uitwerking van onderzoeksalternatieven en de effectbeoordeling. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.6.
202301429	202301429	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301429	202301429	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301429	202301429	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301432	202301432	1	Jazeker, de route van 50 km is een veel betere optie dan de route via Zwijndrecht/Ridderkerk door veel natuurgebieden...		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
			Oude Maas/Develbos/Waalbos		
202301432	202301432	2	Nee		Bedankt voor uw reactie.
202301432	202301432	3	De overbelasting van het gebied: A15/A16/HSL/Treinverkeer/Kijfhoek/Chloortreinen. De paar kleine natuurgebieden waar mensen kunnen ontspannen en recreëren zijn heel belangrijk in de omgeving omdat er verder niet zo heel veel is. Het Waaltje word ook gebruikt voor recreatie; daar komen de 380 kabels overheen te lopen!!		Wij begrijpen de zorg van indiener. De argumenten die indiener noemt worden veelvuldig genoemd door bewoners, maar ook door de gemeente. Wij zullen in de komende onderzoeksfase nadrukkelijk aandacht besteden aan de veiligheidsaspecten in verband met Kijfhoek en met de waarde en functie van genoemde recreatiegebieden. Meer hierover is te lezen in het thematische deel over gebruiksfuncties, leefomgeving en veiligheid. Graag verwijzen wij naar deze paragrafen (o.a. paragraaf 3.6 en paragraaf 3.9 van deze reactienota).
202301432	202301432	4	Nee		Bedankt voor uw reactie.
202301436	202301436	1	zie bijlage 95273406_9064299_zienswijze_concept_nrd_380kv_Krimpen.docx	<p>1. Indiener geeft aan nauwelijks geïnformeerd te zijn over het project en geeft aan in de toekomst graag beter geïnformeerd te willen worden.</p> <p>2. Indiener geeft aan zicht zorgen te maken om gezondheidsrisico's en geluidsoverlast bij opwaardering van de bestaande 150 kV-verbinding voor de omliggende gerealiseerde en toekomstige woningen.</p> <p>3. Indiener vraagt zich af wat er met de woning gebeurt bij opwaardering van de 150 kV verbinding, en of zij dan onteigend zullen worden.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat het gebied waar de huidige mast van de 150 kV verbinding staat onderdeel is van NNN en cultuurhistorisch gebied. Aantasting van die gebieden behoeft aandacht.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat zwaar verkeer niet zonder aanpassingen over de dijk kan omdat dit een primaire waterkering is.</p>	<p>1. Het is spijtig dat indiener veel berichtgeving over het project gemist heeft. Graag stellen wij voor dat indiener zich aanmeldt voor de nieuwsbrief. Dit kan via de website van TenneT: www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen.</p> <p>2. Voor wat betreft de zorg van indiener over gezondheidseffecten, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Hetzelfde geldt in algemene zin voor geluidsoverlast. Wij kunnen dit nu nog niet specifiek relateren aan de door indiener genoemde gerealiseerde en toekomstige woningen. Als een zogenoemd onderzoeksalternatief is ontwikkeld, kunnen effecten op de leefomgeving en woningbouw in kaart worden gebracht en beoordeeld. Overigens verwijst indiener naar de opwaardering van de 150kV-verbinding. Dat betreft een andere verbinding of project dan de onderhavige uitbreiding van het 380kV-netwerk. Voor zover daar nog vragen over zijn kan indiener contact met ons opnemen. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.</p> <p>3. Er kan niet uitgesloten worden dat er wordt gekozen voor een tracé waarbij gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone komen te liggen. In hoofdstuk 3.5 van deze reactienota is toegelicht wat het voorzorgbeleid inhoudt voor bestemmingen binnen de magneetveldzone. Onteigening is in beginsel niet aan de orde, alleen in uitzonderlijke gevallen.</p> <p>4. Of de bestaande 150kV-verbinding dient als referentie voor het onderzoeksalternatief van de nieuwe 380-kV-verbinding, zal nog uit nader onderzoek moeten blijken. Zie hiervoor ook paragraaf 3.2 van deze reactienota over tracering/route van de corridors. Het is verder bekend dat het oostelijk gebied tussen Bolnes en Slikkerveer, in het gebied bij huis en landgoed Huis Ten Donck, aangewezen is als NNN. Daarmee wordt uiteraard rekening gehouden bij het onderzoek naar effecten op natuur. Zie hiervoor ook paragraaf 3.6 van deze</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>reactienota, het thematisch deel over gevolgen voor de natuur.</p> <p>Ad 5. De door indiener genoemde omstandigheid ten aanzien van zwaar verkeer op de dijk zal onder meer met het waterschap Hollandse Delta als beheerder van de dijk worden opgenomen.</p>
202301436	202301436	2	zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1
202301436	202301436	3	zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1
202301436	202301436	4	zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1
202301450	202301450	1	Nee, zie brief in bijlage. 95287180_9067494_notitie_zienswijze_energieproject_hsv_380-kv-geertruidenberg-krimpen-crayestein.pdf	Zie 202301429 Indiener stelt daarnaast dat het minder belastend voor veel inwoners en bebouwing is als de nieuwe hoogspanningsverbinding via hoogspanningsstation Crayestein loopt.	Voor beantwoording van de vragen wordt verwezen naar 202301429 antwoord 1 tot en met 4. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301450	202301450	2	Nee		-
202301450	202301450	3	Nee		-
202301450	202301450	4	Nee		-
202301451	202301451	1	Er zijn naar mijn mening verschillende alternatieven, die onderzocht moeten worden. a) massaal toestaan van accu's voor particulier en zakelijk gebruik, die de druk weg halen bij het net zoals in België bijvoorbeeld. Verwachting: De overheid zal in dit alternatief inkomsten derven, dus de grootste tegenstander zijn. b) onderzoek naar gebruik waterstof en de stimulatie van het gebruik daarvan. Ondergronds door de gasleidingen? Het tempo van ontwikkelingen zijn nauwelijks bij te benen. Waarom terug grijpen op een ouderwets systeem? c) onderzoek naar verbindingen van groot opwekkers naar nabijgelegen bedrijven, mogelijkheden van samenwerking op bedrijventerreinen. Ondernemers willen en kunnen dit zelf regelen. Probleem overheid en energieleveranciers missen inkomsten. Maar is dat zo erg? Overheid en energieleveranciers gaan het onmogelijk reddend. We hebben veel en veel meer nodig dan nu nog verwacht wordt. Samen dit probleem oplossen daar moeten we naar toe.		<p>Indiener noemt een aantal alternatieven die onderzocht zouden moeten worden.</p> <p>a) In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in de investeringsplannen van TenneT van de afgelopen jaren. Zie voor het meest recente investeringsplan (2024): Investeringsplannen (tennet.eu)</p> <p>b) Graag wordt verwezen naar bovenstaande reactie onder a.</p> <p>c) Indiener doelt waarschijnlijk op het ontwikkelen en realiseren van zogenoemde (load)pockets of deelnetten. Voor specifieke (congestie)problemen, bijvoorbeeld in de provincie Brabant, dragen deelnetten bij aan het verminderen van congestie. Dit speelt voornamelijk op het regionale 150kV-hoogspanningsnet. De nieuwe 380kV-verbinding is als transportverbinding van bovenregionaal, nationaal en internationaal belang.</p> <p>De verdere suggesties van indiener worden gewaardeerd, maar voorzien niet in de oplossing van het berekende capaciteitsknelpunt in 2030.</p>
202301451	202301451	2	Er zijn al jaren onderzoeken gedaan naar de gevolgen op mens en natuur van de hoogspanningsmasten en een ieder weet de uitkomsten daarvan. Het wordt tijd dat we naar de conclusies gaan leven. Steek daar tijd en geld in. Een onderzoek wat gedaan zou moeten worden is een onderzoek naar de reacties van de mensen op het		<p>Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematisch deel over gezondheidseffecten. Ook op internet (gezondheidsraad en RIVM) is veel informatie terug te vinden over magneetvelden.</p> <p>Wij zijn verder van oordeel dat door middel van bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten, maar ook reactienota's, er juist de mogelijkheid bestaat om mondeling en/of schriftelijk vragen te stellen. Ook op allerlei andere manieren, zoals per e-mail of in een gesprek, kan specifiek op vragen worden ingegaan.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			voornemen om nog hoogspanningsmasten te plaatsen. Wordt er überhaupt geluisterd? Of stevenen we af op het volgende schandaal?		Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens als indiener concrete suggesties of vragen heeft.
202301451	202301451	3	Ja, er zou eens serieus naar de mensen geluisterd moeten worden. En ouderwetse ideeën losgelaten. We hebben in Nederland al zoveel onnodige ellende, zie Groningen, belastingdienst, woningnood en instroom van asielzoekers om er maar een paar te noemen, laten we er niet nog een hopeloos dossier aan toevoegen.		Zie beantwoording vragen 1 en 2
202301451	202301451	4	Op plaatselijk niveau, is het voor ons bedrijf een ramp als er Hoogspanningsmasten in de omgeving geplaatst gaan worden. Omzetverlies, denk aan wegblijvende gasten voor hotel en terras, nog meer personeelstekorten, denk aan mensen, die niet willen werken in een ongezonde omgeving. Verlies van natuur onder corridor 1 het enige stukje natuur van Zwijndrecht		Wij begrijpen de zorg over de negatieve aspecten die verbonden kunnen zijn aan een hoogspanningsverbinding nabij een hotel. Dat zal uiteraard ook tot uiting komen in de volgende fase, waarin effecten op gebruiksfuncties (recreatie, werken en wonen) worden onderzocht. Wij zijn altijd bereid om met indiener een gesprek aan te gaan voor een nadere wederzijdse toelichting.
202301455	202301455	1	Corridor 3, 4 en 5 gaan door Natura 2000-gebied. Dit is mijn directe woonomgeving Bovengrondse verbindingen door Natura 2000-gebieden aanleggen, vind ik geen alternatief. De genoemde drie corridors komen door het overstromingsgebied van Ruimte voor de Rivier (De Noordwaard). Bouwen van masten in dit gebied zal een negatieve invloed op het afvloeien van het water van de rivier hebben.		Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, waaronder de Biesbosch, maar ook andere waardevolle natuurgebieden. Ook wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten op de bomen en waterhuishouding. Zie paragraaf 5.5 van de concept-NRD voor een volledig overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301455	202301455	2	-		-
202301455	202301455	3	-		-
202301455	202301455	4	Ik zou het de mooiste oplossing vinden om de nieuwe verbinding parallel aan het bestaande tracé aan te leggen.		Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd.
202301458	202301458	1	-		-
202301458	202301458	2	-		-
202301458	202301458	3	-		-
202301458	202301458	4	Ik wil graag met mijn bewonersvereniging meepraten over mogelijkheden wanneer corridor 10 besproken wordt.		Corridor 10 is reeds bepaald en opgenomen in de NRD. De volgende stap is het ontwikkelen van een onderzoekslijn ten behoeve van de effectstudies. Die ontwikkeling gebeurt in afstemming met de ambtelijke projectgroep. Als er vanuit de bewonersvereniging aandachtspunten zijn, kunnen die aan ons worden doorgegeven. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.
202301460	202301460	1	-		-
202301460	202301460	2	Corridor 3, 4 5 en 6 lopen door de Biesbosch, Natura 2000 gebied. Een nieuwe hoogspanningsverbinding door de Biesbosch betekent landschappelijke		De Biesbosch is een uniek en waardevol natuurgebied dat als Natura2000-gebied bovendien wettelijk is beschermd. De nieuwe verbinding kan niet zondermeer door of (ver) buiten dit natuurgebied om aangelegd worden. Daarom worden tijdens de

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			aantasting van dit gebied. Wij willen aantasting van natuurgebieden in deze tijd voorkomen. Mensen en dieren genieten van dit gebied: het zorgt voor rust, ontspanning. Dat is in deze hectische tijd erg belangrijk. Wanneer er hoogspanningsmasten door het gebied lopen wordt de rust in het gebied verstoord doordat het vrije uitzicht wordt belemmerd en mens en dier kunnen overlast ervaren van de hoogspanningslijnen.		<p>verkenning verschillende alternatieven onderzocht, zowel door de Biesbosch als daaromheen. De alternatieven worden onderzocht op zowel milieueffecten (waarbij rekening wordt gehouden met de status van de verschillende planten-, bomen- en diersoorten in dit gebied) als op de onderwerpen kosten, veiligheid, duurzaamheid en toekomstvastheid.</p> <p>De onderzoeken zijn erop gericht om de verwachte effecten van de nieuwe verbinding zo objectief mogelijk in kaart te brengen en maken geen afweging tussen de verschillende onderwerpen (dus wat belangrijker is of zwaarder weegt).</p> <p>De resultaten van de effectenonderzoeken worden samengevat in het milieueffectrapport; het planMER. Samen met de overige onderzoeksresultaten komen deze resultaten terecht in een integrale beoordeling, waarin de alternatieven met elkaar worden vergeleken. Dit is de Integrale Effectenanalyse (IEA). Het bevoegd gezag neemt vervolgens een beslissing over welk alternatief de voorkeur heeft en stelt dit alternatief vast als voorkeursalternatief (de voorkeursbeslissing).</p>
202301460	202301460	3	-		-
202301460	202301460	4	-		-
202301461	202301461	1	-		-
202301461	202301461	2	-		-
202301461	202301461	3	Jazeker, alle hoogspanningsmasten die nu gebouwd worden en alle andere ontwikkelingen in ons gebied, hebben gevolgen voor ons levensgenot en voor het milieu. Ik wil dat alle ontwikkelingen worden betrokken bij de nieuwe hoogspanningsverbinding van Geertruidenberg naar Krimpen aan den IJssel of Crayestein. Ons gebied is en wordt zwaar belast door alle nieuwe ontwikkelingen, en doordat we straks tussen mogelijk meerdere leidingen in komen te liggen. Daarom vind ik vroegtijdige duidelijkheid noodzakelijk.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Stapeling van (milieu)effecten (waaronder ook landschap en effecten op de leefomgeving) wordt meegenomen door naast de bestaande situatie ook de toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek. Hieronder vallen tevens bestaande hoogspanningsverbindingen. We genereren in de komende onderzoeksfase de beslisinformatie voor de voorkeursbeslissing. Daarna is duidelijk wat het voorkeurs tracé wordt. Dat zal naar verwachting in 2025 zijn. Zie ook paragraaf 3.9 van deze reactienota voor meer informatie.
202301461	202301461	4	-		-
202301472	202301472	1	Op het perceel waar de maatschap zijn bedrijf uitoefent komt een hoogspanningsverbinding 380kV Oost. Van de projecten Nederwiek 3 380kV Geertruidenberg-Krimpen/Crayestein wensen wij op ons perceel geen hinder te ondervinden.		<p>Wij begrijpen de zorg en wens van indieners om de bedrijfspcelen te mijden. Zeker nu in geval van indiener er al hoogspanningsverbindingen- en stations zijn, of (mogelijk) worden, gerealiseerd.</p> <p>Uiteraard houden wij rekening met autonome ontwikkelingen, waaronder met eigen projecten, zoals Nederwiek 3 en Zuid West 380kV Oost. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematisch deel over tracering/route van de corridors.</p>
			Met betrekking tot het project Nederwiek 3 pleiten wij ervoor dat het bovengrondse station niet op of nabij ons perceel wordt gerealiseerd.		
			Met betrekking tot het project 380kV		

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Geertruidenberg-Krimpen/Crayestein gaan drie van tien zoekgebieden over of langs ons perceel. Omdat wij al een hoogspanningsverbinding bij ons perceel hebben er nog een krijgen, pleiten wij ervoor dat het tracé Geertruidenberg-Krimpen/Crayestein ons perceel mijdt.		
202301472	202301472	2	-		-
202301472	202301472	3	-		-
202301472	202301472	4	-		-
202301474	202301474	1	-		-
202301474	202301474	2	-		-
202301474	202301474	3	Ik woon dichtbij de bestaande hoogspanningsverbinding. Als na onderzoek blijkt dat een van de corridors 2, 3, 4 of 5 wordt gekozen, vind ik het belangrijk dat de al aanwezige hoogspanningsmast van de bestaande verbinding wordt verplaatst zodat die en de nieuwe mast, zo ver mogelijk van de bewoning af komen.		Wij begrijpen de wens van indiener om eventuele hoogspanningsmasten zo ver mogelijk van de bewoning te (laten) bouwen of te verplaatsen (als mitigerende maatregel). Voor een nadere toelichting op de tracering/route van de corridors wordt graag verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota.
202301474	202301474	4	-		-
202301475	202301475	1	Mijn woning bevindt zich onder het zoekcorridor 7. Aan beide zijden van mijn woning lopen twee bestaande hoogspanningslijnen. Mocht de keuze vallen op een verbinding in corridor 7, dan loopt de derde verbinding over mijn woning en perceel met de daar aanwezige opstallen. Dit is voor mijn een onleefbare situatie en daarom onaanvaardbaar. Ik zou in dat geval gebruik willen maken van de uitkoopregeling. Echter, de huidige regeling beperkt de waardebeoordeling tot de woning en niet tot het perceel land (met opstallen) dat in mijn bezit is en voor mij meer waard is omdat de grond bij mijn huis hoort, en dat bij uitkoop waardeloos wordt voor mij omdat deze grond niet meer bij een woning hoort. Ik verlang dat bij de waardebeoordeling zowel de waarde van de opstal als ook de waarde van de grond wordt berekend.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota. Na de voorkeursbeslissing zal meer bekend worden over de noodzaak om eventueel een aantal huiseigenaren een uitkoopmogelijkheid te bieden om daarmee de realisatie van de nieuwe verbinding mogelijk te maken. Op dit moment is dat nog niet vast te stellen. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301475	202301475	2	-		-
202301475	202301475	3	-		-
202301475	202301475	4	-		-
202301478	202301478	1	Het alternatief om het bestaande traject te upgraden lijkt mij de meest gunstige optie om verregaand te onderzoeken, geen overlast, verstoring of schade op nieuwe locaties.		Bedankt voor uw terugkoppeling. De bestaande verbinding wordt momenteel opgewaardeerd. Verdere opwaardering is daarna niet meer mogelijk.
202301478	202301478	2	Nvt		-
202301478	202301478	3	Nvt		-
202301478	202301478	4	Nvt		-
202301480	202301480	1	langs de oever van de Noord		Het is niet geheel duidelijk welk alternatief de indiener bedoelt. U kunt als gewenst uw zienswijze nog nader toelichten. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301480	202301480	2	Invloed op de diversiteit van de flora en fauna in het Waalbos in Rijsoord. Invloed op het Donckse Bos en de Donckse velden in Ridderkerk		Wij begrijpen de zorg van indiener voor negatieve effecten op de natuur. Alle verschillende alternatieven voor de aanleg van de nieuwe verbinding worden onderzocht op milieueffecten. Dit zijn effecten op mens en natuur, bijvoorbeeld de effecten op planten-, bomen-, vogel- en andere diersoorten. Ook wordt onderzocht wat het effect op het landschap is. Zodoende zullen in ieder geval de door indiener genoemde gebieden worden meegenomen in de komende onderzoeksfase. Deze zijn uiteraard ook al bij ons bekend en komen bij vele andere zienswijzen terug.
202301480	202301480	3	Geen onteigening van huizen.		Onteigening is enkel in uitzonderlijke gevallen aan de orde. Bijvoorbeeld in het geval het niet anders kan een mast op een woning te projecteren. In formele termen gebeurt dit 'voor zover belangen van rechthebbenden met betrekking tot de benodigde grond redelijkerwijs onteigening zouden vorderen en het opleggen van een gedoogplicht op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht niet aan de orde is'. In dat geval kan een beroep worden gedaan op de Onteigeningswet'. Dit is bepaald in artikel 77, lid 1 van de Onteigeningswet.
202301480	202301480	4	lengte van de corridor zo kort mogelijk houden, dit beperkt de kosten.		De kosten van de verschillende alternatieven maken deel uit van de Integrale Effectenanalyse (IEA). De lengte van de corridor is overigens niet per se bepalend voor de kosten, maar in ieder geval wel een belangrijke factor. Waar de keuze op valt, wordt door de ministers van EZK en VRO bepaald in de voorkeursbeslissing.
202301481	202301481	1	<p>Kinderen die in de buurt van hoogspanningslijnen wonen hebben mogelijk een licht verhoogde kans op kinderleukemie. De Rijksoverheid adviseert gemeenten en netbeheerders om geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen.</p> <p>Corridor 8 (35 km!) loopt over woonwijken in Sliedrecht, over meerdere bestaande lintbebouwingen (Graafstroom) en woonwijken met gevoelige bestemmingen (zie conceptrapport RND).</p> <p>Mijn advies en zienswijze:</p> <p>Dit advies van de Rijksoverheid wordt niet voor niets gegeven. Negeer en omzeil dit beleid niet opnieuw zoals bij Nieuw Lekkerland en vele andere projecten in Nederland.</p> <p>Als je in je conceptplan RND zegt dat je rekening houdt met het voorzorgbeleid zoals opgesteld door het Ministerie van EZK, dan moet je dit ook doen. Dan moet je niet met een corridor 8 optie komen, waarvan je al weet dat je hier gevoelige bestemmingen niet kunt ontwijken.</p> <p>Molenlanden is op dit punt al zwaar belast door</p>		<p>Voor het traceren van de nieuwe verbinding gaat TenneT inderdaad uit van het voorzorgbeleid dat is opgesteld door het ministerie. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en Station Krimpen a/d IJssel.</p> <p>Gebruik innovatieve technologie zoals ook in omliggende landen (verkabeling), voer corridors op die niet over woonbestemmingen gaan.</p> <p>Corridor 6 is zo'n tracé, met het uitrustingsbeginsel kan verkabeld worden (laatste stukje van het traject).</p>		
202301481	202301481	2	<p>Ja, welke effecten hebben het plaatsen, onderhouden en stralig/magneetvelden op leefomgeving, bodem (veen, inklinken grond), water, natuur (natura 2000 gebied de Donk, stilte gebieden), duurzaamheid, verloren gaan van archeologische bodemschatten, vliegroutes ganzen en de weersinvloeden (mist) waardoor zij soms hoog, soms (zeer) laag vliegen, veiligheid (omvallen masten)</p>		De beschreven effecten worden voor alle beschreven corridors onderzocht in een van de thema's. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn de verschillende milieueffecten nader beschreven.
202301481	202301481	3	<p>Planschade woningen (nu al onverkoopt door openbaarheid van de verschillende corridors)</p> <p>Waarom alleen investeren in vergroten van transportcapaciteit. Waarom niet kijken naar alternatieve oplossingen. Er zijn intussen al vele pilots (stroom delen, Zwaagdijk Oost), energieopslagsystemen, oplaadpunten.</p> <p>Is het reëel om de ring zo te versterken dat er geen uitval kan zijn, storingen te vermijden? Moet dit ten koste gaan van de leefomgeving? Er is een</p>		<p>In hoofdstuk 3.5 van de concept-NRD is beschreven welke oplossingen zijn afgewogen voor het oplossen van het knelpunt. Deze richten zich allen op het vergroten van de transportcapaciteit. TenneT is beheerder van het hoogspanningsnet en staat aan de lat voor het garanderen van een hoge leveringszekerheid van het hoogspanningsnet. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveldzone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p>
202301481	202301481	4	<p>Ja, hoe kan het dat Tennet zo'n grote groep mensen nu jaren in het ongewisse laat.</p>		Het project volgt de procedure zoals deze is vastgesteld in de omgevingswet die begin 2024 in werking treedt. Dit betekent dat de omgeving in een vroegere fase wordt betrokken dan in het verleden het geval was. Het gevolg is inderdaad een langere periode van onzekerheid maar leidt ook tot een beter navolgbaar proces wanneer de beslissing voor het voorkeursalternatief wordt genomen.
202301482	202301482	1	-		-
202301482	202301482	2	-		-
202301482	202301482	3	<p>Corridor 3, 4 en 5 zijn de minst realistische varianten. Een slechte keuze om deze te kiezen. Welke variant ook wordt gekozen, de lijn eindigt altijd in mijn woonomgeving "Kop van het Land". Dit kan leiden tot gezondheidsrisico's van het magneetveld dat de lijn met zich meebrengt.</p> <p>Ik stel voor om te onderzoeken of het mogelijk is de bestaande 380kV verbinding af te breken of deze geschikt te maken voor de nieuwe (zwaardere) verbinding.</p>		<p>Wij begrijpen de zorg van indiener voor een tracé in de nabijheid van "Kop van 't Land" als woonomgeving. Voor wat betreft gezondheidsrisico's wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Ten aanzien van het afbreken of verzwaren van de bestaande verbinding kan worden opgemerkt dat als uitgangspunt van het project geldt om een nieuwe verbinding naast de bestaande hoogspanningsverbinding te realiseren, althans tussen de betreffende hoogspanningsstations. Bij afbraak of alleen verzwaring is dit niet het geval. Hiermee wordt het knelpunt niet opgelost.</p> <p>In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel over "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Zijn er nieuwe innovatieve verbindingen te bedenken? Ik denk aan een ondergrondse verbinding. Kunt u dat onderzoeken en mij daarover informeren?</p> <p>Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?</p> <p>Ten slotte wil ik de visuele aspecten noemen. Wilt u het cultuurhistorische landschap en de landschappelijke inpassing betrekken bij het toetsingskader?</p>		<p>energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Deze kunnen als innovatieve oplossingen worden aangemerkt. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in de investeringsplannen van TenneT van de afgelopen jaren. Zie voor het meest recente investeringsplan (2024): Investeringsplannen (tennet.eu)</p> <p>Voor zover indiener verwijst naar het cultuurhistorische landschap en landschappelijke inpassing kan worden bevestigd dat deze aspecten in de komende onderzoeksfase aan de orde komen. Graag wordt verwezen naar hoofdstuk 3.6 van deze reactienota onder "Landschap" voor een nadere toelichting.</p>
202301482	202301482	4	-		-
202301483	202301483	1	Ondergrondse kabels door de Biesbosch. Gebruik de waterwegen om kabels te leggen. Dit gebeurt immers op zee ook over kilometerslengte.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301483	202301483	2	De kabels maken een behoorlijk lawaai bij toename van de wind en bij ijzel.		Geluid is een aspect waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202301483	202301483	3	Gezondheidsredenen, zoals wij al eerder aangaven. Een 3e rij masten in Nieuw-Lekkerland is echt teveel.		<p>We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven (corridors) onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van deze alternatieven.</p> <p>Gezondheid is een van de aspecten waarop in de volgende fase onderzoek gaat plaatsvinden. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.</p>
202301483	202301483	4	Nee.		-
202301484	202301484	1	Ja, ondergronds		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301484	202301484	2	Ja, in de Noordwaard is een gedeelte Stiltegebied.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals de Noordwaard. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202301484	202301484	3	Een natuurgebied niet nog meer belasten als het al is.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op de natuur en waardevolle natuurgebieden. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301484	202301484	4	Ik hoop dat u niet denk ach in de Noordwaar wonen in verhouding weinig mensen dan kunnen we dat wel maken.		Meer informatie over de tracering en keuze voor een voorkeursalternatief is te vinden in paragraaf 3.1 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301487	202301487	1	<p>Ik begrijp jullie idee niet voor hoog spannings kabels Boven de grond. Ze kunnen hele windmolen parken op zee plaatsen met kabels onder de grond. Waarom leggen jullie niet de kabels onder de grond? Ik vind dat een veel betere oplossing.</p> <p>*veel minder straling</p> <p>*Je hebt geen horizon vervuiling</p> <p>*zijn veel minder gevoeling voor aanslagen zoals nu bijvoorbeeld in oekraïne zijn.</p>		Het klopt dat zeeverbindingen vaak wel ondergronds aangelegd worden. Bij de ondergrondse kabels van windenergie op zee wordt een andere techniek toegepast, namelijk gelijkstroom. Het hoogspanningsnet op land werkt op wisselspanning. De gelijkstroom van net op zee dient daarom eerst omgezet te worden naar wisselspanning in zogenoemde converterstations. Een gelijkstroomverbinding is niet wenselijk binnen het vermaasde (transport) wisselspanningsnetwerk op land. Zie hiervoor ook paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over ondergrondse hoogspanningsverbindingen.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301487	202301487	2	jullie beschadigen de natuur heel erg in de omgeving. wat gaat dit doen moet nationaal park de biesbosch		De effecten op de Biesbosch vanwege aanleg en gebruik worden voor de verschillende alternatieven in de komende onderzoeksfase in kaart gebracht en beoordeeld. Dan wordt dus ook duidelijk wat de effecten zijn op de Biesbosch en of een tracé door de Biesbosch haalbaar is.
202301487	202301487	3	wat doet het met de mensen in de omgeving. Wat doet de straling met de bewoners		In de komende onderzoeksfase wordt per onderzoeksalternatief in kaart gebracht hoeveel gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Voor wat betreft de gezondheidseffecten die daarmee samenhangen, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301487	202301487	4	ik heb jullie corridors bekeken. Wel baart mij het zorgen dat jullie hier door ons gebied nieuwe kabels willen gaan plaatsen. Zeker voor de straling die vrij komt en dat niet goed is voor onze gezondheid. Tevens vind ik de corridors niet praktisch. Ook is hier een natuur gebied aangelegd in de regio waar jullie dan dwars door heen gaan.		Bedankt voor uw feedback. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is een nadere toelichting aanwezig over gezondheidseffecten en magneetveldzones. Graag verwijzen wij daarnaar. De effecten vanwege mogelijke doorsnijding van het nieuwe natuurgebied Develbos (zie ook onder punt 3) zullen in de komende onderzoeksfase in beeld worden gebracht en beoordeeld als hiertoe aanleiding bestaat. Het kan namelijk ook zo zijn dat het onderzoeksalternatief het Develbos niet kruist als deze meer aan de westzijde van corridor 1 wordt geprojecteerd; het Develbos ligt in corridor 1 namelijk aan de oostzijde. Of het onderzoeksalternatief ervoor zover het betreft corridor 1 doorheen gaat, is dus nog niet bepaald.
202301491	202301491	1	Ik maak bezwaar tegen Corridor 1 omdat deze nagenoeg over mijn huis loopt en wij ook al een HSL langs de deur hebben met geluidsoverlast en daardoor waardevermindering van mijn onroerendgoed.		Wij begrijpen de weerstand tegen de betreffende corridor, als de woning van indiener in deze corridor is gelegen. Een keuze voor een tracé is echter nog niet gemaakt. Eerst vindt er nog uitvoering onderzoek plaats. Daarbij komt de nabijheid van woningen en gevoelige bestemmingen ook aan bod. Voor zover indiener meer wenst te weten over waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota, het thematische deel over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering.
202301491	202301491	2	Gaat over de Devel, een natuurgebied met schade aan flora en fauna		Zoals hiervoor aangegeven worden de effecten op natuurgebieden in kaart gebracht en beoordeeld in de komende onderzoeksfase. Het Develbos is bij ons bekend en wordt door meerdere indieners genoemd als waardevol gebied.
202301491	202301491	3	geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301491	202301491	4	geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301492	202301492	1	Naar onze mening zijn alle opties die naar Krimpen aan den IJssel gaan niet logisch gezien de onder andere langere afstand en daardoor meer belasting voor milieu, natuur, landschap, bebouwing en de kosten. Wellicht nog meer mogelijkse tracés onderzoeken die naar Crayestein gaan.		Bedankt voor uw terugkoppeling. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301492	202301492	2	Corridor 7 vinden wij onbegrijpelijk in verband met de meer dan normale belasting omdat er al 2 masten door de Alblasserwaard heen lopen. Als voorbeeld: Met name in Nieuw-Lekkerland, dwars door de bebouwde kom heen lopen er al 2, en dan nog eentje erbij?!?! Er is daar al een (nieuwbouw) straat grotendeels onteigend in verband met onder andere gezondheidsklachten doordat er al een tracé vlak langs woningen loopt. Ook andere kernen in de Gemeente Molenlanden zouden bij Corridor 7		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			nogmaals "getroffen" worden. De extra belasting voor deze kernen zou onacceptabel veel hoger worden.		
202301492	202301492	3	Er dient rekening gehouden te worden met het feit dat deze locatie bij uitstek geschikt is voor woningbouw in de nabije toekomst (5 tot 10 jaar). Hiervoor zijn oriënterende gesprekken met de diverse overheden. Gezien het tekort op de woningbouwmarkt mag deze locatie niet verloren gaan voor woningbouw. Corridor 7 "schampt" deze locatie aan de onderzijde.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301492	202301492	4	Corridor 7 is zeer onlogisch, deze loopt het eerste stuk vanaf Geertruidenberg gelijk met Corridor 6, ook door de Brabantse Biesbosch heen, maar in plaats van dan nog een klein stukje scheef linksaf omhoog te gaan naar Crayestein door een stukje Dordste Biesbosch vervolgt 7 zijn route recht omhoog, ook door een ongeveer net zo groot stuk door de Dordste Biesbosch, om dan vervolgens over bebouwde gedeelten van Sliedrecht, Wijngaarden, Bleskensgraaf, Nieuw-Lekkerland en Lekkerkerk heen te gaan. De eerstgenoemde optie, meteen naar Crayestein geeft een totale lengte van het tracé van ca. 17 km, terwijl het tracé van corridor 7 zo'n beetje de dubbele lengte is en veel (extra) onnodige schade aanricht aan woongebieden.		Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten, waaronder effecten op de leefomgeving (o.a. woongebieden), wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301493	202301493	1	Ondergrondse aanleg Zie bijgaande zienswijze 95363630_9086617_Zienswijze_hoogspanningsmasten_bew_groep_Kijfhoek.pdf	<p>1. Indiener stelt dat nut en noodzaak van de verbinding niet goed aangetoond is.</p> <p>2. Indiener vraagt waarom al bij voorbaat niet wordt gekozen voor ondergrondse varianten van de verbinding.</p> <p>3. Indiener stelt dat de nieuwe verbinding en de daarbij horende werkzaamheden het landschap, de natuur en het uitzicht aantasten.</p> <p>4. Indiener geeft aan zich grote zorgen te maken om straling en de gevolgen voor de gezondheid.</p> <p>5. Indiener vraagt zich af of de ingrijpende aard en vergaande omvang en negatieve gevolgen van een nieuwe verbinding passen bij de schaal van het gebied.</p> <p>6. Indiener vraagt zich af hoe een bovengrondse hoogspanningsverbindingen, en in het bijzonder in dit gebied, bestand is tegen aanvallen van buitenaf. Dit pleit volgens indiener voor ondergrondse verbindingen.</p>	<p>Wij begrijpen de zorgen van indiener. Hieronder gaan wij meer puntsgewijs in op de zienswijzen op het formulier en in de brief.</p> <p>1. Ten aanzien van de nut en noodzaak van het project is in paragraaf 3.3 van deze reactienota een nadere toelichting opgenomen. Graag verwijzen wij naar deze algemene toelichting.</p> <p>2. Een van de uitgangspunten van het project is de aanleg van een bovengrondse hoogspanningsverbinding. De nieuwe 380kV-verbinding wordt om verschillende redenen bovengronds aangelegd. In geval van een ruimtelijk knelpunt kan ondergrondse aanleg van 380kV-verbindingen over een kortere afstand worden overwogen. In zo'n geval zal nader onderzoek worden uitgevoerd naar de mogelijkheden, kosten en gevolgen van ondergrondse aanleg. Voor meer informatie hierover wordt graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>3. Dat de nieuwe verbinding effecten zal hebben op landschap, natuur en uitzicht zal afhankelijk van de voorkeursbeslissing in meer of mindere mate zo zijn. In welke mate wordt in de komende onderzoeksfase in kaart gebracht en beoordeeld.</p> <p>4. Voor gezondheidseffecten en magneetvelden wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota; wij begrijpen de zorg van indiener hierover.</p> <p>5. Voor de beoordeling van effecten van de alternatieven en varianten wordt gebruik gemaakt van een scoremethodiek. Zie hiervoor ook hoofdstuk 5.6 van de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				7. Indiener stelt dat bij de keuze voor corridor 1 aanleg- en onderhoudskosten aanmerkelijk hoger uitkomen dan andere tracés gezien de lengte en technische uitdagingen.	<p>NRD. Of de verbinding past bij de schaal van het gebied, zal vooral tot uiting komen bij gebied specifieke en scores op het gebied van landschap, ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie.</p> <p>6. Een gedeeltelijke verkabeling over een kleine afstand zal op het gebied van weerbaarheid tegen (terroristische) aanvallen van buitenaf geen grote rol van betekenis spelen. De mogelijkheid van terroristische aanslagen op strategische installaties is wel een onderwerp dat steeds actueler wordt. Nog daargelaten het antwoord op de vraag of verkabeling meer bescherming biedt, ook in termen van herstel, heeft de mogelijkheid van aanvallen van buitenaf in dit project geen rol gespeeld.</p> <p>7. Alle corridors die in de NRD zijn opgenomen, worden de komende fase verder uitgewerkt tot haal- en maakbare onderzoeksalternatieven en op effecten onderzocht. Onder deze effecten vallen niet alleen milieueffecten, maar ook bijvoorbeeld technische complexiteit, veiligheid en kosten. Het kostenaspect wordt dus meegewogen bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Onder kosten vallen aanlegkosten, maar ook kosten van beheer en onderhoud. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten en ook de kosten niet evenredig aan die lengte.</p>
202301493	202301493	2	Zie bijgaande zienswijze		Zie beantwoording vraag 1
202301493	202301493	3	Zie bijgaande zienswijze 95363630_9086618_Zienswijze_hoogspanningsmasten_bew_groep_Kijfhoek.pdf		Zie beantwoording vraag 1
202301493	202301493	4	De vraagstelling is dermate breed en de alternatieve corridors zo groot in aantal dat je als leek gevraagd wordt om een zienswijze op een plan wat je niet kunt overzien maar waar je wel zeer door getroffen kunt worden. Komt over als zogenaamde inspraak alleen om het maar gedaan te hebben. Zie bijgaande zienswijze 95363630_9086619_Zienswijze_hoogspanningsmasten_bew_groep_Kijfhoek.pdf		<p>Zie ook beantwoording vraag 1</p> <p>Voor wat betreft het niet hebben van een goed overzicht van de corridors, kunnen wij ons dit gezien de omvang van het gebied en de corridors voorstellen dat overzicht lastig kan zijn. Echter vanwege de specifieke aard en omvang van het gebied is het onvermijdelijk (gebleken) dat een groot aantal corridors is ontwikkeld voor de twee oplossingsrichtingen (Krimpen aan den IJssel of Crayestein). Met alle communicatiemiddelen, waaronder de projectatlas, Webinar en informatiebijeenkomsten, is getracht een duidelijk beeld te schetsen van het project.</p>
202301494	202301494	1	Ondergrondse aanleg Zie bijgaande zienswijze 95363717_9086645_Zienswijze_hoogspanningsmasten_C-A-_Lieve_19-6-23.pdf	Zie 202301493	Zie hiervoor ook de beantwoording onder zienswijzenummer 202301493.
202301494	202301494	2	Zie bijgaande zienswijze		Zie hiervoor ook de beantwoording onder zienswijzenummer 202301493.
202301494	202301494	3	Zie bijgaande zienswijze		Zie hiervoor ook de beantwoording onder zienswijzenummer 202301493.
202301494	202301494	4	De vraagstelling met 10 (!) alternatieve corridors en alle aspecten daarvan zijn voor een leek te veelomvattend om echt goed te kunnen doorgronden. Het komt over als inspraak alleen om het maar gedaan te hebben.		Zie hiervoor ook de beantwoording onder zienswijzenummer 202301493.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Zie bijgaande zienswijze 95363717_9086646_Zienswijze_hoogspanningsmaste n_C-A-_Lieve_19-6-23.pdf		
202301495	202301495	1	Een ondergrondse bekabeling mocht er voor corridor 8 gekozen worden. Deze corridor loopt zo te zien over de lintbebouwing in Brandwijk, precies over 4 Rijksmonumenten. Mocht er een uitkoopregeling gaan gelden, dan zal het toch een probleem worden, aangezien een rijksmonument behouden dient te blijven. Aan beide zijden van de bekabeling liggen scholen wat niet wenselijk is. Zeker nu de bewijskracht is toegenomen voor een oorzakelijk verband tussen blootstelling aan magnetische velden bij bovengrondse lijnen en leukemie bij kinderen, volgens nieuw inzicht van de Gezondheidsraad.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveldzone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301495	202301495	2	Ondergrondse bekabeling daar waar bewoning is.		Zie beantwoording vraag 1.
202301495	202301495	3	Landschappelijk belang van de Alblasserwaard bij corridor 8.		Zie beantwoording vraag 1.
202301495	202301495	4	Alblasserwaard wordt al belast met vervuiling vanuit Dordrecht van het bedrijf Chemour. Een stapeling van blootstelling aan gezondheidsrisico verhogende toestanden lijkt mij onwenselijk.		De effecten van de installatie Chemours betreffen een bestaande situatie, deze worden niet meegenomen in de onderzoeken in de volgende fase.
202301496	202301496	1	Of het mogelijk is het ondergronds aan te leggen.		Graag wordt voor onze reactie verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over ondergrondse hoogspanningsverbindingen.
202301496	202301496	2	Op dit moment zou ik het niet weten		Bedankt voor uw reactie
202301496	202301496	3	Nog geen idee op dit moment.		Bedankt voor uw reactie
202301496	202301496	4	Gebruik de kortste route voor het nieuwe traject. Er komt steeds meer horizon vervuiling door windmolens en nu ook meer hoogspanningsmasten. Het nieuwe tracé niet in de buurt van woningen maken.		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, onze reactie over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
202301497	202301497	1	Naar mijn mening is er maar een acceptabele oplossing en dat is onder de grond. Dan kunnen de huidige verbindingen ondergronds gelegd worden. Eventueel, te combineren met een tunnel onder de rivier zodat de autoveer verbindingen kunnen vervallen		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301497	202301497	2	Daar heb ik momenteel geen mening over		Bedankt voor uw reactie
202301497	202301497	3	Er moet veel meer onderzoek gedaan worden naar de gezondheidseffecten. Deze zijn veel ernstiger dan gesuggereerd en worden, al jaren, zwaar onderschat		We begrijpen de zorg van de indiener. In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.
202301497	202301497	4	Daar heb ik momenteel geen mening over		-

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301498	202301498	1	Over de weilanden trekken. Dan hebben de minste mensen er last van. Er worden huizen gesloopt omdat ze te dicht bij de mast zijn en dat komen er nu dan gewoon weer kabels over huizen heen. Waarom moeten deze huizen dan überhaupt gesloopt worden. Als het toch niks uit maakt en er nieuwe boven andere huizen getrokken worden		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301498	202301498	2	Niet dat ik weet		Bedankt voor uw reactie
202301498	202301498	3	Kijk naar de weilanden. En anders ondergronds		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301498	202301498	4	Weet ik niet		Bedankt voor uw reactie
202301502	202301502	1	-		-
202301502	202301502	2	-		-
202301502	202301502	3	Als bij aanleg van de leiding de bestaande drainage wordt beschadigd of vernietigd, dan dient deze op kosten van TenneT toekomstbestendig te worden hersteld.		Als er door de uitvoeringswerkzaamheden schade aan objecten of percelen ontstaat, zal deze schade worden vergoed. De hoogte van schade wordt in onderling overleg, dan wel door een deskundigentaxatie, bepaald. Daarbij zal in de regel toekomstbestendigheid worden meegenomen.
202301502	202301502	4	Wij stellen voor, met het oog op de toekomst, reeds nu tenminste twee kabels aan te leggen.		De verbinding zal toekomst-vast worden aangelegd door middel van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding met wisselspanning met twee zogenoemde circuits met een transportcapaciteit van 4.000 Ampère (dit is de maximale capaciteit die nu technisch veilig haalbaar is). Een circuit bestaat uit een set van drie draden. Dit is ook de configuratie die in het Voornemen staat en waarvoor de projectprocedure wordt doorlopen met het oog op de gewenste ingebruikname nabij 2030.
202301503	202301503	1	Er zijn zeker alternatieven, de hsv zou langs een snelweg of spoorweg moeten liggen. Hierdoor zijn alle spanningen en uitstoten gebundeld. Mocht er in de toekomst (zeker niet ondenkbaar) mensen uitgekocht moeten worden, omdat blijkt dat het niet leefbaar is, dan zijn slechts een beperkt aantal woningen die uitgekocht moeten worden ipv veel woningen verspreidt over een groot gebied!		Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen bovengrondse infrastructuur zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom al zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of rijkswegen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tratering.
202301503	202301503	2	Nee, wel rekening houden met toekomstige normen ipv kijken naar huidige normen.		Het project zal rekening houden met de huidig geldende normen en richtlijnen.
202301503	202301503	3	Zie eerder antwoord		-
202301503	202301503	4	Zie hierboven		-
202301504	202301504	1	Er zijn voldoende alternatieven aangeboden.		Bedankt voor uw reactie.
202301504	202301504	2	Gezondheidsschade (zowel fysiek als mentaal) is voor mij een belangrijk element om nader onderzocht te worden.		Graag wordt voor het aspect gezondheid verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidseffecten en magneetvelden.
202301504	202301504	3	Wij wonen in een omgeving waar al veel impact is van milieubelasting zoals het rangeeertrein Kijfhoek, rijksweg 16, de hogesnelheidslijn en goederenvervoer via de Oude Maas.		De door indiener genoemde belemmeringen (Kijfhoek, HSL, A16 en scheepvaart) worden ook genoemd in de NRD als belangrijke belemmeringen. Deze zijn dus nadrukkelijk in beeld als knelpunten, welke de maakbaarheid van een tracé in corridor 1 kunnen beïnvloeden. Voor zover het (cumulatieve) effecten betreft, wordt graag verwezen naar de hoofdstukken 3.9 en 3.10 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301504	202301504	4	Het zicht op hoogspanningsmasten en -leidingen is geen verfraaiing maar juist een verstoring van de weinige natuur die wij in deze regio nog hebben.		Dat bovengrondse hoogspanningsverbindingen verstorend kunnen uitwerken op het landschap is bekend. In de komende onderzoeksfase zal gebieds-specifiek de mate van verstoring in beeld worden gebracht en beoordeeld. Graag wordt verwezen naar hoofdstuk 3.6 van deze reactienota onder "Landschap".
202301505	202301505	1	Nee het lijkt mij voldoende onderzocht		Bedankt voor uw reactie
202301505	202301505	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301505	202301505	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301505	202301505	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301506	202301506	1	Mijn bezwaar betreft het mogelijke HV trace via Kijfhoek/Develbos te Zwijndrecht. Jaren geleden is hier het Develbos aangelegd ter compensatie van oa de aanleg van de HSL Rdam-Breda. Daarnaast ondervinden wij al veel overlast door het rangeerterrein en aanvliegeroute voor Den Haag/Rdam airport. Kortom deze omgeving heeft al voldoende te verduren en wat belangrijk is, is om meer groen te creëren in het toch al dichtbevolkte gebied. Er is destijds geprocedeerd tegen aanleg van windmolens en ook in dit geval zullen wij als buurtgemeenschap Kijfhoek/Heerjansdam alles in het werk stellen om nog meer industriële overlast te voorkomen. Ruimte voor de natuur en ruimte en stilte gebieden zijn een must en moeten behouden blijven! Daarnaast zijn deze hoogspanningstrace bezwaarlijk als het gaat over de gezondheid van met name ook jonge kinderen waarvan er velen zijn in onze buurtgemeenschap, kortom wij maken hierbij bezwaar tegen de aanleg via dit specifieke trace!!!		Wij begrijpen de zorgen van indiener. De aspecten die worden genoemd als reeds bestaande storingsfactoren in het gebied zijn bij ons bekend en worden (behalve de aanvliegeroute) door meerdere indieners genoemd. Ook de gemeente benoemt nadrukkelijk het punt van meerdere grote rijks infrastructurele bronnen van overlast en veiligheidsrisico. Deze stapeling van factoren wordt ook nadrukkelijk genoemd in de NRD als belangrijk kenmerk van corridor 1. Zie hiervoor ook de NRD (p. 40). In paragraaf 3.9 en 3.10 van deze reactienota is een nadere toelichting over stapeling opgenomen. Graag wordt hiernaar verwezen.
202301506	202301506	2	Ja het in Develbos is een grote biodiversiteit. Daarnaast leven er veel (beschermde?) dieren waaronder vleermuizen, uilen, herten, padden, etc. Volgens de huidige regelgeving dient er uitgebreid onderzoek te worden gedaan naar de leefomgeving van deze dieren en de mogelijk schade die kan optreden voor zowel dier als mens als gevolg van...		Het uitgebreide onderzoek zoals indiener voorstelt zal in die mate ook plaatsvinden naar beschermde soorten in het gebied. In eerste instantie zal in de planMER - ten behoeve van de voorkeursbeslissing - worden uitgegaan van bureau- en bronnenonderzoek.
202301506	202301506	3	Ja het feit dat Kijfhoek/Develbos een van de laatste groenomgeving is. Het feit dat keer op keer 'het groen' en de leefbaarheid verdedigd moet worden tegen industriële ontwikkelingen baart grote zorgen. Dit stuk groen is kostbaar voor de directe omgeving waarbij daarnaast in het bestemmingsplan duidelijk is weergegeven dat dit laatste stukje groen te allen tijde beschermd moet worden!! Regels voor bewoners omtrent nieuwe bebouwing zijn dan ook streng, er is destijds zelfs onder dwangsom niet goedgekeurde bebouwing verwijderd en deze strenge regels gelden naar onze mening dan uiteraard ook voor deze overheidsontwikkelingen.		<p>De door indiener genoemde omstandigheden en het belang van het Develbos laten zien hoe de omgeving en procedures worden beleefd door indiener.</p> <p>De effecten vanwege mogelijke kruising van het (nieuwe) natuurgebied Develbos zullen in de komende onderzoeksfase in beeld worden gebracht en beoordeeld als hiertoe aanleiding bestaat. Het kan namelijk ook zo zijn dat het onderzoeksalternatief het Develbos niet kruist als deze meer aan de westzijde van corridor 1 wordt geprojecteerd; het Develbos ligt in corridor 1 namelijk aan de oostzijde. Of het onderzoeksalternatief voor zover het betreft corridor 1 door het Develbos heen gaat, is dus nog niet bepaald.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301506	202301506	4	Nee, er vanuit gaande dat dit specifieke trace komt te vervallen.		Of dit tracé in het vervolg van de verkenning gehandhaafd blijft zal gedurende de verkenning en knelpuntanalyses blijken.
202301507	202301507	1	Wij weten niet wat het effect van hoogspanningsleidingen over onze woning voor mensen betekent. Zolang niet duidelijk is welke nadelige gevolgen 4 uur verblijven onder hoogspanningsleidingen voor onze gezondheid heeft, verzetten wij ons tegen aanleg van corridor 1 of 2: deze corridor gaat namelijk precies over onze woning		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidseffecten en magneetvelden.
202301507	202301507	2	-		-
202301507	202301507	3	-		-
202301507	202301507	4	Ons dorp Moerdijk is de laatste tien jaar zwaar belast met nieuwe ontwikkelingen. Ik noem er een paar: Plannen om het dorp Moerdijk op te heffen (alle woningen af te breken), Windpark, migranten, de komst van LPM (Logistiek Park Moerdijk) en een truck parking. Wanneer gekozen wordt voor corridor 1 of 2 wordt Moerdijk nog verder belast. Daar zijn wij tegen. Wanneer is het genoeg? Het dorp is klein van omvang en qua inwoners. Toen wij in 2013 in Moerdijk kwamen wonen, was het een rustig dorp met natuur en ruimte. De leefbaarheid gaat snel achteruit. Daarom zijn wij tegen de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding volgens corridor 1 of 2.		Wij begrijpen de zorgen van indiener over de situatie die ten aanzien van Moerdijk wordt geschetst. Door recente ontwikkelingen en een al druk belaste bestaande situatie ontstaat een stapeling van ruimtelijke opgaven. In het thematisch deel in paragraaf 3.9 van deze reactienota is hierover een nadere toelichting opgenomen. Graag wordt hiernaar verwezen. Hetzelfde geldt voor de thematische bijdragen in paragraaf 3.6 van deze reactienota over leefbaarheid en veiligheid. Het door indiener geschetste beeld van Moerdijk e.o. wordt grotendeels ook door de gemeente Moerdijk naar voren gebracht als relevante factor tegen een tracé in corridor 1. Zie daarvoor ook nummer 202301989.
202301510	202301510	1	-		-
202301510	202301510	2	-		-
202301510	202301510	3	-		-
202301510	202301510	4	Bij de aanleg van de verbinding via corridor 1 of 2 neemt het magneetveld rondom mijn woning en bedrijf toe. Dit heeft nadelige gevolgen voor mijzelf en voor mijn vee. Daarom wil ik dat er een andere route wordt gevonden dan corridor 1 of 2.		Er zijn nog geen onderzoeksalternatieven bepaald in de corridors. Of een woning als gevoelige bestemming binnen de magneetveldzone van 0,4 microtesla valt, is in grote lijnen af te leiden uit de afstand tot de mogelijke nieuwe verbinding. Dit wordt later in de komende onderzoeksfase bekend. Voor de eventuele gezondheidseffecten wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel hierover.
202301512	202301512	1	geen 95372717_9088771_Zienswijze_hoogspanningsmaste n.pdf	Zie 202301493	Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301512	202301512	2	geen		Bedankt voor uw reactie
202301512	202301512	3	geen		Bedankt voor uw reactie
202301512	202301512	4	geen		Bedankt voor uw reactie
202301513	202301513	1	Belasting van het milieu op langere termijn. Er komen steeds meer studies die minder enthousiast en positief zijn 95373990_9089098_Zienswijze_hoogspanningsmaste n_J-A-_Gerritse.docx	Zie 202301493	Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301513	202301513	2	Invloed op gezondheid.		Voor eventuele effecten op gezondheid wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301513	202301513	3	Er zijn al zoveel belastende elementen in de omgeving: rangeerterrein met herrie en gevaarlijke stoffen. HSL Rotterdam Rijnmond vervuiling		De door indiener genoemde bestaande omstandigheden worden deels als achtergrondinformatie aangemerkt, en deels maken zij deel uit van de kenmerkende situatie in corridor 1. Die bestaat namelijk uit een veelheid aan belangrijke belemmeringen, zoals bijvoorbeeld Kijfhoek. In de komende onderzoeksfase worden raakvlakken en risicofactoren in kaart gebracht en beoordeeld.
202301513	202301513	4	Pas op de plaats maken lijkt me gewenst met alle zonnepanelen en overbelasting van het electriciteitsnet		De nieuwe verbinding is juist nodig als bijdrage aan de energietransitie. Zowel de vraagzijde (vermindering van gas, fossiele brandstoffen) als de aanbodzijde (meer inzet duurzame bronnen als zon en wind) zorgen voor de noodzaak van de nieuwe verbinding.
202301515	202301515	1	Zeker op andere plaatsen waar geen huizen staan. Zoals al eerder aangegeven d'r biesbos bv		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301515	202301515	2	Het is nooit 100 procent bewezen dat het schadelijk is voor mensen maar ze moeten wel hun huizen uit		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidseffecten en magneetvelden.
202301515	202301515	3	Zowiezo wat ik net heb ingevuld... Alles is beschermd, bossen natuur en dieren... Wanneer gebeurd het dat wij beschermd worden??		Zie antwoord bij vraag 1 en 2.
202301515	202301515	4	Geen idee		-
202301516	202301516	1	JAZEKER, als het de optie over Nieuw-Lekkerland wordt is dit NIET goed voor de gezondheid van de bewoners die dan onder de spanningsboog masten en draden wonen. Die worden ziek door straling.		We begrijpen de zorg van de indiener. In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.
202301516	202301516	2	Een andere route. NIET over Nieuw-Lekkerland		In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301516	202301516	3	Gezondheid van de bewoners staat voorop		Gezondheid is een van de aspecten waarop in de volgende fase onderzoek gaat plaatsvinden. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202301516	202301516	4	Geen		-
202301517	202301517	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301517	202301517	2	Ja		-
202301517	202301517	3	Ja		-
202301517	202301517	4	Ja		-
202301518	202301518	1	Ja, de beste optie zou zijn corridor 6, want hier loopt al een traject, dus deze hoeft alleen maar uitgebreid te worden. Een ander idee zou zijn om ondergrondse kabels te gebruiken, zoals in Duitsland bijvoorbeeld al wordt gedaan.		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Effecten op natuur, cultuurhistorie en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301518	202301518	2	Ja, corridor 8 is GEEN optie, want het is een heel lang traject, dat niet alleen schadelijk is voor flora en fauna, maar ook voor kinderen en volwassenen die daar wonen.		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301518	202301518	3	De gezondheidseffecten voor mens en dier bij een lang traject als corridor 8.		Zie beantwoording vraag 1.
202301518	202301518	4	In het geval van corridor 8 gaat het deels over de Donk, wat een plek vol historie is en niet zomaar aangetast mag en kan worden.		Zie beantwoording vraag 1.
202301519	202301519	1	Gezocht moet worden naar de minst belastende route voor mens, dier en natuur. Een voor de hand liggende route is corridor 6 die goeddeels langs een al bestaande route loopt.		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Effecten op natuur, cultuurhistorie en leefomgeving (gezondheid) zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301519	202301519	2	De route via corridor 8 is zeer belastend vanwege langste route van 35km en zeer hoge masten van meer dan 160m. Zelfs vlak naast dergelijke hoge masten is de overlast voor mens, dier en natuur letterlijk ziekmakend.		Zie beantwoording vraag 1.
202301519	202301519	3	Heb in 2017 gebruik gemaakt van uitkoopregeling, Baanhoek (269) Sliedrecht. Woonde daar recht onder 380kV leiding. Ben blij na vele jaren verlost te zijn van die overlast en zit niet te wachten op opnieuw uitkoop procedure en word al misselijk van het idee om weer in de buurt van hoogspanningskabels/-masten te moeten wonen.		<p>Het project is zich bewust van de overlap van de corridors met de gebieden waar de uitkoopregeling recent is uitgevoerd. We kunnen ons goed voorstellen dat het project, specifiek voor eigenaren van uitgekochte woningen, veel onrust en zorgen met zich meebrengt.</p> <p>In vergelijking met projecten in het verleden wordt de omgeving eerder bij het proces betrokken. Dit is in lijn met de procedure zoals deze is vastgesteld in de omgevingswet die begin 2024 in werking treedt. Het gevolg is een periode van onzekerheid maar dit leidt ook tot een beter navolgbaar proces wanneer de beslissing voor het voorkeursalternatief wordt genomen.</p> <p>Bij het zoeken naar een tracé voor de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gevolgd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld. In het hoofdstuk 3.5 van de thematische beantwoording wordt aandacht besteed aan de gezondheidsrisico's en hoe daar mee om gegaan wordt.</p> <p>We doen als project ons best om de omgeving zo goed als mogelijk mee te nemen en onzekerheden weg te nemen waar wij dit kunnen.</p>
202301519	202301519	4	De verregaande invloed van hoogspanningsmasten in corridor 8 op het welzijn en gezondheid van bewoners is zo groot dat voor de minst belastende route moet worden gekozen. En met de negatieve ervaringen van bestaande bovengrondse leidingen zou naar totaal andere opties gezocht moeten worden.		Zie beantwoording vraag 1.
202301520	202301520	1	Of het mogelijk is om de masten niet boven woningen te laten lopen		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301520	202301520	2	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301520	202301520	3	Het langdurige effect op de mensen die onder de masten wonen.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301520	202301520	4	Probeer niet over dorpen/steden te gaan		Zie beantwoording vraag 1.
202301521	202301521	1	Een route die niet direct over een druk bewoont gebied loopt		Bedankt voor uw terugkoppeling.
					Onderdeel van de verkenning en het onderzoek naar milieueffecten is het in kaart brengen van bewoond gebied en de effecten op de leefomgeving.
202301521	202301521	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301521	202301521	3	Het langdurige effect op de mensheid van een hoogspanningskabel boven je woning		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301521	202301521	4	Dorpen en steden proberen mis te houden		Onderdeel van de verkenning en het onderzoek naar milieueffecten is het in kaart brengen van bewoond gebied en de effecten op de leefomgeving.
202301522	202301522	1	Uiteraard moeten alternatieven onderzocht worden. Eerst gaan ze hier in het dorp mensen uit kopen omdat er lichtmasten boven de woningen lopen. Om vervolgens nog meer masten en leidingen opnieuw over huizen te gaan plaatsen. Beetje vreemd!!! Zoek er een andere plek/oplossing voor. Bv onder de grond.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301522	202301522	2	Wat hebben de extra masten voor effect op bv alle water vogels hier		Bedankt voor uw terugkoppeling. De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301522	202301522	3	Zoek eerst eens uit wat de stralingen met onze gezondheid doet		We begrijpen uw zorg over gezondheidsaspecten. Gezondheid is een van de aspecten waarop in de volgende fase onderzoek gaat plaatsvinden. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202301522	202301522	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301523	202301523	1	Spanningsmasten door het weiland gebied plaatsen en niet over dorpen heen!!! Genoeg weilanden in de omgeving van molenlanden. Veel veiliger		Alle corridors worden in de komende fase onderzocht op verschillende thema's. Effecten op leefomgeving (gezondheid) en veiligheid zijn twee van deze thema's. In paragraaf 3.6 van de reactienota wordt met meer detail op de onderzoeksthema's in gegaan.
202301523	202301523	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301523	202301523	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301523	202301523	4	Kinderen gaan er in een woonwijk inkrimpen, maar als er iets kapot gaat veelste gevaarlijk in een bewoond gedeelte en is genoeg plaats in de weilanden waar het veel veiliger is		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301524	202301524	1	Ik werk en woon in gebied corridor 10. Ik coach in de natuur onder andere in mijn tuin en ben reiki behandelaar en teacher. Ik pleit er voor om een verbreding dan wel dubbelingen van de bestaande netwerk te gebruiken(corridor 5 en 7) Indien de hoogspanning over mijn tuin heen loopt kan ik mijn werk niet uitvoeren. Want het is een belemmering in mijn werk als coach, buitenmasseur en reikibehandeling. De hoogspanning verstoord de energie. Een ander oplossing zou kunnen zijn dat grote terugenergieleveraars een batterijopslag krijgen. Dan heb je ook geen overbelasting van het net		Er worden ook alternatieven onderzocht die bundelen met de bestaande verbindingen in het gebied. Deze en de andere corridors worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Effecten op natuur, leefomgeving en impact op het landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301524	202301524	2	De Donk is een beschermd natuurgebied. Deze zou niet geraakt mogen worden		De waarden van het natuurgebied de Donkse Laagte is bij het project bekend. Dit is weergegeven op de kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te benaderen is. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202301524	202301524	3	De mensen van de woningen moeten een compensatie krijgen omdat je huis veel minder waard is en ik zou willen verhuizen omdat ik gevoelig ben voor straling. Ik krijg er meteen migraine hoofdpijn van. Dat krijg ik al als ik naar de Aldi ga in Nieuw Lekkerland.		Wanneer een woning binnen de magneetveldzone van de nieuwe verbinding valt zal de eigenaar hiervan schadeloos worden gesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301524	202301524	4	Het woongenot gaat achteruit. Daarom pleit ik ervoor om de huidige te verbieden. Zeg maar twee naast elkaar.		zie beantwoording vraag 1.
202301525	202301525	1	Eigenlijk vind ik dat er geen enkele extra hoogspanningsmast of iets moet komen. Maar ik denk dat ik dan al te laat ben. En als het er dan toch van moet komen, dan vind ik dat het niet boven/door Nieuw Lekkerland mag gaan. Daar zijn reeds tientallen huishoudens al het dupe geworden van uitkopen ivm het hebben van de kabels boven hen. En reeds worden er al kabels toegevoegd aan de huidige kabels. Moeten er dan nog meer kabels komen? Is het niet voldoende? Als er bij moet komen ga het dan maar ergens anders doen, wij zijn er klaar mee		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan daarom niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding.
202301525	202301525	2	Vast wel, maar daar heb ik geen verstand van		Bedankt voor uw reactie
202301525	202301525	3	Ook vast wel, maar ook dat gaat mn verstand te buiten		-
202301525	202301525	4	Volgens mij niet en anders doen anderen dit wel		-
202301526	202301526	1	Hoogspanningsmasten in de omgeving en boven mijn huis zit ik niet op te wachten. Voor de volksgezondheid is dit ook niet goed en in de molenwaard horen niet meer masten.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301526	202301526	2	Het is niet goed voor de volksgezondheid, er is duidelijk dat het niet goed is aangezien er in de marslaan ook huizen onder de hoogspanningslijnen gesloopt moeten worden		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301526	202301526	3	Veiligheid		Alle corridors worden in de komende fase onderzocht op verschillende thema's. Effecten op leefomgeving (gezondheid) en veiligheid zijn twee van deze thema's. In paragraaf 3.6 van deze reactienota wordt met meer detail op de te onderzoeken thema's ingegaan.
202301526	202301526	4	Nee		-
202301527	202301527	1	Ja, niet over dorpen of huizen		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301527	202301527	2	Jazeker		Bedankt voor uw reactie
202301527	202301527	3	Gevaarlijk boven woongebied		Zie beantwoording vraag 1.
202301527	202301527	4	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301528	202301528	1	Alternatieven buiten de bebouwing. Niet over woonhuizen		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de trasering. Binnen de corridor (1.200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301528	202301528	2	Nvt		-
202301528	202301528	3	Gezondheid inwoners		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301528	202301528	4	Gezondheid van de inwoners. Wat voor invloed heeft de HSV op onze gezondheid?		Zie beantwoording vraag 3.
202301530	202301530	1	ja zeker er zijn vele mogelijkheden. of andere opties.		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
202301530	202301530	2	het is een natuur gebied waar vele soorten (zeldzame) vogels en dieren komen en broedden in dit gebied. het is het enige natuurgebied van Zwijndrecht ,die al omringd word door industrie, rangeerterrein Kijfhoek en waar jaren geleden de schop al in ging voor de aanleg van de HSL Trace.		De door indiener aangeduide omstandigheden zijn bij ons bekend en worden door meerdere indieners benoemd als verzwarende factoren tegen een tracé in het gebied bij Zwijndrecht. Ook de gemeente Zwijndrecht noemt deze factoren. Voor wat betreft natuur en de effecten daarop wordt graag verwezen naar het thematisch deel hierover. Dit kunt u vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. In de komende onderzoeksfase worden alle effecten op de relevante milieuthema's in kaart gebracht en beoordeeld. Het is daarna aan de ministers de afweging tussen alle belangen te maken bij het kiezen van het voorkeursalternatief. De ministers vragen hiervoor om een advies van de regionale overheden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301530	202301530	3	gezondheid omwonende ,veiligheid ook op langer termijn. de omgeving de natuur. ook electronica/wifi/internet wat niet of minder werkt. dit is voor omwonende maar ook de bedrijven in de buurt zullen hier hinder van ondervinden de zeldzame dieren die hier aanwezig zijn, uilen, vleermuizen, reeen. alle soorten vogels. En het is uiteraard geen gezicht om dit boven een natuurgebied te doen .het contrast is te groot .en naar mijn idee niet meer van deze tijd		Zie beantwoording vraag 2
202301530	202301530	4	ik weet niet wat hier mee bedoel word. ik heb alles waar ik aan moet denken als ik dit plan ziet beschreven		Bedankt voor uw reactie
202301531	202301531	1	Ja optie 5 en 7		Corridor 5 en 7 worden, net als de overige 8 corridors onderzocht in de komende fase. Effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301531	202301531	2	Wat de gevolgen zijn voor de natuur.		Zie beantwoording vraag 1.
202301531	202301531	3	Nvt		-
202301531	202301531	4	Nvt		-
202301532	202301532	1	Alle opties moeten onderzocht worden ipv wederom een lijn over ons dorp		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301532	202301532	2	Huizen worden plat gegooid omdat mensen ziek ervan kunnen worden en we trekken gewoon een nieuwe lijn!		In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het zorgbeleid.
202301532	202301532	3	Woon gebied		Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301532	202301532	4	.		-

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301533	202301533	1	De hoeksewaard bestaat nog steeds uit natuur. Dieren vogels		Alle relevante effecten op natuur worden in de komende onderzoeksfase in beeld gebracht en beoordeeld. Zie hiervoor ook paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301533	202301533	2	Het is niet gezond voor mens en dier dit is bekend		Voor gevolgen op gezondheid van mens en dier wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301533	202301533	3	Er bestaan al verschillende alternatieven. Ga voor zonne-energie		De bovenmatige groei in het aanbod duurzame opgewekte energie (zoals wind- en zonne-energie) is een van de oorzaken van het ontstaan van het capaciteitsknelpunt in 2030 en daarmee de noodzaak tot uitbreiding van het hoogspanningsnet.
202301533	202301533	4	!!		-
202301534	202301534	1	Ik denk dat het voor alle partijen beter is om O veel mogelijk buiten het bewoonde gebied om te gaan		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor (1.200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301534	202301534	2	Hoe zit het met de stikstof uitstoot tijdens de bouw van dit project? Wij als hard werkende boeren moeten in krimpen en soms zelfs stoppen en dit project zou dan wel door kunnen gaan?		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van het aspect stikstofuitstoot (incl. stikstofuitstoot tijdens de bouw) van de nieuwe verbinding is een van deze onderzoeken. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is onder kopje stikstof meer informatie hierover te vinden.
202301534	202301534	3	Het Nederlandse polderlandschap is iets om trots op zijn en hier horen niet nog meer hoogspanningskabels en masten bij.		Ook de effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding op het landschap worden onderzocht. In paragraaf 3.6 van deze reactienota onder kopje landschap is meer informatie hierover opgenomen.
202301534	202301534	4	Ik wens geen hoogspanningsmast of hoogspanningskabels over onze veehouderij te krijgen. Wegens geluidsoverlast gezondheid bezwaren maar zeker ook horizonvervuiling. Je kunt het toch verkopen... Kopen koeien in de wei onder een hoogspanningskabel		Wij begrijpen de wens van indiener. Een keuze voor een tracé is echter nog niet gemaakt. Eerst vindt er nog uitvoerig onderzoek plaats, o.a. naar de effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding, waaronder de aspecten die u heeft benoemd in uw zienswijze. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie over de beoordeling en tracékeuze te vinden in paragraaf 3.7 van deze reactienota. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten (o.a. voor koeien) wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301535	202301535	1	Ja, er dient in onze ogen gezocht te worden naar een oplossing die de huidige woonbestemming niet beperkt.		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301535	202301535	2	De invloed van de masten op de naastgelegen boerderijen/veehouders.		Wanneer het VKA is vastgesteld wordt een beïnvloedingsstudie uitgevoerd om effecten op andere objecten en apparaten rondom het tracé in kaart te brengen. Daar waar nodig kunnen maatregelen getroffen worden om effecten te mitigeren. Zie hoofdstuk 3.8 voor een toelichting van de effecten op (landbouw)apparatuur.
202301535	202301535	3	Die kan ik zo snel niet noemen maar daarom worden wij graag breder geïnformeerd over dit plan		De komende periode wordt de omgeving op hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin zullen verschillende thema's aan bod komen om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					Verzendlijst 380 kV Geertruidenberg – Krimpen aan den IJssel – Crayestein (sibforms.com)
202301535	202301535	4	Ik maak me ernstig zorgen over de waarde van onze woning en gronden.		Zie beantwoording vraag 1.
202301536	202301536	1	Nee hele project afblazen risico's zijn te groot		Deze zienswijze is te algemeen geformuleerd om een passende reactie op te geven.
202301536	202301536	2	Nee hele project afblazen risico's zijn te groot		Deze zienswijze is te algemeen geformuleerd om een passende reactie op te geven.
202301536	202301536	3	Nee hele project afblazen risico's zijn te groot		Deze zienswijze is te algemeen geformuleerd om een passende reactie op te geven.
202301536	202301536	4	Onvoldoende duidelijk wat de route word en welke risico's genomen worden		Pas bij de voorkeursbeslissing in 2025 wordt duidelijk wat het voorkeursalternatief wordt. Dat is nu zoals indiener aangeeft nog niet duidelijk.
202301537	202301537	1	Wat dachten jullie van ondergronds .		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301537	202301537	2	Straling		De effecten van magneetvelden en de buffers die daarvoor moeten worden aangehouden, worden onderzocht in het thema 'Leefomgeving'. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's opgenomen.
202301537	202301537	3	...		-
202301537	202301537	4	...		-
202301538	202301538	1	Ja, dit ik veel te belastend voor de omgeving. Wij zijn juist een van de laatste pareltjes van West NL		Bedankt voor uw terugkoppeling.
202301538	202301538	2	Ik mis de lange termijn nog een beetje. Deze is erg kort door de bocht. Zal graag ook wat meer negatieve scenario's door kritische wetenschappers naast de huidige willen zien. Dit komt over naar zoeken naar iemand die meepraat		De scenario's onderliggend aan de investeringsplannen van TenneT zijn met diverse stakeholders zoals Gasunie en de regionale netbeheerders samengesteld. Vanuit deze scenario's zijn modelberekeningen gemaakt welke een knelpunt voorzien op de huidige verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel. Dit knelpunt kan enkel worden opgelost door een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en krimpen aan den IJssel of Crayestein. Zie paragraaf 3.3 van deze reactienota.
202301538	202301538	3	Alternatieve routes niet door molenlanden. Of ondergronds		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301538	202301538	4	Ja wat als er een harde nee vanuit bewoners komt. Ik zal graag een referendum willen voor zoiets belangrijks en onomkeerbaars.		Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken. Op dit moment zal niet worden voorzien in een referendum.
202301539	202301539	1	Jazeker: corridor 6 en dan het laatste stukje langs de Merwede: zie tekening in de bijlage. 95386833_9092264_Corridor6aangepastlangsdeMerwede.docx	Geen brief, enkel afbeelding als bijlage	Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202301539	202301539	2	Alle milieu effecten meenemen		De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op mens en natuur worden onderzocht. De resultaten hiervan vormen mede de basis waarop het voorkeursalternatief wordt gekozen. Het beoordelingskader dat ten grondslag ligt aan deze onderzoeken is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.
202301539	202301539	3	Huidige bewoners die reeds een Hoogspanningskabel boven hun woning en/of bedrijf hebben: zoals de familie Slingerland Heulenslag 52. En de reeds ervaren problemen daarmee.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301539	202301539	4	Alle langere trace; dus die NIET naar Craystein gaan maar naar Krimpen ad IJssel zijn niet logisch. Wat ligt er ten westen van corridor 1? Staat daar de hoogspanningskabel in de buurt van Rotterdam. Daar vandaan naar Dordrecht is natuurlijk ook nog een optie.		Een nieuwe verbinding anders dan tussen de stations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein lost het knelpunt in het elektriciteitsnet niet op en is daardoor ook geen alternatief.
202301556	202301556	1	Plaats het bij een bestaande verbinding. NL wordt al volgezet met windmolens, dus hou dit zo beperkt mogelijk.		In de concept NRD zijn 10 corridors voorgesteld, bij het traceren van deze corridors is, zover mogelijk, rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de tracering.
202301556	202301556	2	Plaats het bij een bestaande verbinding. NL wordt al volgezet met windmolens, dus hou dit zo beperkt mogelijk.		Zie beantwoording vraag 1.
202301556	202301556	3	Plaats het bij een bestaande verbinding. NL wordt al volgezet met windmolens, dus hou dit zo beperkt mogelijk.		Zie beantwoording vraag 1.
202301556	202301556	4	Plaats het bij een bestaande verbinding. NL wordt al volgezet met windmolens, dus hou dit zo beperkt mogelijk.		Zie beantwoording vraag 1.
202301557	202301557	1	Ja; de laat route lopen langs corridor 6. Die kan doorlopen tt aan de Merwede waarna nog maar een kleine afstand overbrugt moet worden naar station Crayestein. Kortere route en dus minder schade voor mens, flora en fauna.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen.</p> <p>Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p> <p>Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301557	202301557	2	Deze corridor is zeer onwenselijk, het is een bijzonder lange corridor die heel veel impact heeft op het landschap. Mens en dier hebben last van de		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			hoogspanningsmasten er is meer dan voldoende bewijs dat de impact schadelijk is op de gezondheid. Onderzocht moet worden hoe ernstig dit kan zijn voor mens en dier op dit specifieke stuk voordat de plannen geaccepteerd kunnen worden. Onderzocht kan ook worden of er onder de grond kabels aangelegd kunnen worden.		
202301557	202301557	3	Impact landschapsvervuiling, effect op mens flora en fauna.		Zie beantwoording vraag 1.
202301557	202301557	4	Corridor 8 is onwenselijk omdat het door een schitterend natuurgebied loopt waaronder de Donk. Dit is niet voor niks een natura 2000 gebied maar representeert ook een grote historische en archeologische waarde. Het is niet de bedoeling dat we dit voor de toekomst verkwanzelen.		De waarden van het natuurgebied de Donkse Laagte is bij het project bekend. Dit is weergegeven op de kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te benaderen is. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202301558	202301558	1	Ja, hoe wordt dit probleem in andere landen opgelost? En is er langs bestaande route niets te bedenken?		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. Een nieuwe verbinding die parallel loopt met de huidige route is een van de alternatieven die zal worden onderzocht, deze is terug te vinden onder de noemer 'Corridor 7'. Net uitbreidingen door middel van aanleg van nieuwe verbindingen wordt ook in andere landen toegepast.
202301558	202301558	2	Schade aan de gezondheid en polder.		Corridor 8 is een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Effecten op natuur, landschap en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301558	202301558	3	Kabels door de grond ? Of zoek naar innovatie		Zie beantwoording vraag 2.
202301558	202301558	4	Corridor 8 gaat over woningen, rijksmonumenten en over natuurgebieden wat uiterst onwenselijk is!		Zie beantwoording vraag 2.
202301560	202301560	1	zie bijlage 95394894_9094450_HSV.docx	<p>1. Indiener stelt dat de publicatie in Het Kontakt niet aan de daaraan te stellen normen voldoen, zodat indiener niet uit de publicatie kan achterhalen of er een verbinding in de omgeving van indiener komt.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat veel dorpsgenoten niet op de hoogte zijn van het project, waardoor de procedure volgens indiener niet geldig is. Volgens indiener dienen alle betrokkenen nabij een corridor per brief geïnformeerd te worden over het project.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat negatieve effecten op de gezondheid onacceptabel zijn, daarnaast geeft indiener aan dat effecten als gevolg van</p>	<p>1. De aankondiging die onder andere in Het Kontakt is gepubliceerd heeft als doel om de omgeving te attenderen op het onderzoeksplan dat de komende periode uitgevoerd zal worden. Er zijn meerdere kanalen van informatie ingezet om een zo groot mogelijk bereik te realiseren. Omdat er veel onderzocht moet worden is er nog geen 1 op 1 communicatie ingezet. Afhankelijk van de onderzoeken kunnen er nog onderdelen wijzigen. De wijze van het betrekken en informeren van de omgeving voor de volgende fase is beschreven in het participatieplan. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.12.</p> <p>2. Zie beantwoording punt 1.</p> <p>3. De effecten die u beschrijft op het gebied van gezondheid, landschap en bewoning zijn allen onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Deze effecten zullen voor alle corridors in beeld gebracht worden voordat er een voorkeursalternatief gekozen zal worden. Het zoekgebied waarbinnen gezocht</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>straling, magnetische velden, effecten op het gehoor en psychisch en mentaal welbevinden bekend zijn.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat negatieve effecten op de waarde van de woning onacceptabel zijn.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat negatieve effecten op milieu en landschap onacceptabel zijn.</p> <p>6. Indiener verzoekt met klem voor een route naar Crayestein te kiezen, mits de belangen van indiener dan niet geschaad worden.</p>	<p>wordt naar de nieuwe verbinding is zeer complex met veel, soms tegenstrijdige, belangen. Dit is mede de oorzaak dat we twee mogelijk eindstations hebben en tien alternatieven onderzoeken. Deze onderzoeken zijn hard nodig om te kijken welke alternatieven (technisch) mogelijk en wenselijk zijn. Het is daarmee dus in deze fase nog te vroeg om te zeggen dat er een alternatief tussen Geertruidenberg en Crayestein mogelijk is. In 2025 zal de minister op basis van deze onderzoeken een besluit nemen welke alternatief het verder uit te werken voorkeursalternatief wordt. Vanaf dat moment zullen omwonden van het voorkeursalternatief persoonlijk benaderd worden. In de paragraaf 3.5 van deze reactienota wordt aandacht besteed aan de gezondheidsrisico's en hoe daar mee om gegaan wordt.</p> <p>4. In paragraaf 3.8 van deze reactienota wordt toegelicht hoe omgegaan wordt met potentiële waardedaling en schade ten gevolge van de verbinding.</p> <p>5. Zie beantwoording punt 3.</p> <p>6. Zie beantwoording punt 3.</p>
202301560	202301560	2	zie bijlage hiervoor		Zie beantwoording vraag 1.
202301560	202301560	3	zie bijlage hiervoor		Zie beantwoording vraag 1.
202301560	202301560	4	zie bijlage hiervoor		Zie beantwoording vraag 1.
202301561	202301561	1	wij wonen tussen 2 lichtmasten in zit niet te wachten op nog eentje in de buurt		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301561	202301561	2	geen mening		-
202301561	202301561	3	geen mening		-
202301561	202301561	4	geen mening		-
202301568	202301568	1	mijn inziens zou ondergronds beter zijn dan in masten bovengronds i.v.m. straling en horizon vervuiling		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301568	202301568	2	nadelige effecten op de natura 2000 gebieden		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202301568	202301568	3	eventuele waarde vermindering van naburige woningen en bedrijven		Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301568	202301568	4	geen mening		Bedankt voor uw reactie
202301580	202301580	1		-
202301580	202301580	2		-
202301580	202301580	3	<p>Absoluut,</p> <p>Een 3de mast in Nieuw-Lekkerland is echt te belachelijk voor woorden en daar moet helemaal niet over nagedacht worden om die eventueel te plaatsen.</p> <p>Het is al erg genoeg dat er 2 masten dichtbij elkaar staan in een wijk met 100 gezinnen? En dan wordt hij nog verzaard ook?</p>		In deze fase is ervoor gekozen om nog geen persoonlijke brieven te verzenden. Het zoekgebied voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is te groot voor een dergelijke communicatiewijze. We hebben op diverse andere manieren de omgeving proberen te benaderen, hierover meer in paragraaf 3.11 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Mededelingen over info avonden gebeurd allemaal in een lokaal krantje die weinig mensen leest.. stuur een brief naar iedereen zodat je mensen bereikt. Maar dat zou op te veel weerstand stuiten. Maar het kan blijkbaar wel achteraf door TenneT gestuurd worden huis aan huis als ze niks meer te vrezen hebben door chocola te sturen.		
			Een politiek spelletje. Bah		
202301580	202301580	4		-
202301583	202301583	1	De nadruk moet liggen op het onderzoeken van een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein. Deze optie gaat niet over bewoond gebied en is in lengte veel korter. Corridor 3 zou meer naar het westen getrokken kunnen worden waardoor de Biesbosch gemeden wordt.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
			Keuze voor een verbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel zal een stortvloed aan bezwaren tot gevolg. Want het gezondheidsrisico, woongenot, waardevermindering woningen/bedrijven voor omwonenden mag en kan niet gebagatelliseerd worden.		
202301583	202301583	2	Bij onderzoekalternatief 'corridor 7' wordt de concentratie van hoogspanningsleidingen met name bij Nieuw-Lekkerland zeer groot. Naast de reeds bestaande hoogspanningsleidingen zou er dan namelijk nog een derde traject bijkomen. Dit geeft een enorme belasting voor het dorp in combinatie met nog meer gezondheidsrisico's. Het RVIM zou hier een onderzoek naar moeten doen (leefmilieu, gezondheidsrisico) in combinatie met een soortgelijk onderzoek voor de andere alternatieven.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301583	202301583	3	Het RVIM moet voor elk onderzoekstraject de gezondheidsrisico's voor omwonenden in beeld brengen en hoeveel omwonenden dit betreft. Verder een detailonderzoek naar de waardevermindering van de huizen en bedrijven in de omgeving van de trajecten.		Zie beantwoording vraag 2
202301583	202301583	4	Hierboven al benoemd.		Zie beantwoording vraag 2
202301584	202301584	1	Alternative zat over de Biesbosch door Alblasterdam, streefkerk door het molen gebied zat op Lekkerland staan er al zat dus hou je bende maar in je eigen achtertuin.🤬🤬😡😡 ;		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301584	202301584	2	Rot op met je milieu zolang er schepen de haven van Rotterdam binnen varen die per jaar zo veel gif uitstoten als alle auto's op aard dan hoeven de burgers niet veel te laten.		Voor beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota; 'Nut en noodzaak'.
202301584	202301584	3	Lekkerland ligt in natura 2000 gebied of tel dit nu ineens niet meer?		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202301584	202301584	4	Nee		-
202301585	202301585	1	Ja, namelijk langs een bestaand tracé, dat is corridor 6. Deze kan verder doorlopen tot aan de Merwede. Dan hoeft er nog maar een klein stukje te worden aangelegd wat nieuw is, naar station Crayenstein. Deze route is één van de goedkoopste, weinig impact op de natuur, huizen en mensen en ook redelijk kort.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301585	202301585	2	Ja, je moet niet over huizen en mensen heen willen gaan zoals Corridor 8. De starten in Nieuw Lekkerland waar een mast overheen loopt worden niet voor niets ontruimd.		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301585	202301585	3	Uiteraard. Kabels horen onder de grond, masten zetten is niet meer van deze tijd.		Zie beantwoording vraag 1.
202301585	202301585	4	Corridor 8 zou over een Natura 2000 gebied gaan (De Donk), dat lijkt me niet wenselijk		Zie beantwoording vraag 1.
202301590	202301590	1	Wij willen niet dat het Tracé dichtbij of over onze gebouwen en huizen gaan lopen i.v.m. gezondheid. Het beste Tracé is daarom ook door het natuurgebied via de brabantse Biesbos, de Otterpolder de Merwelanden in en zo naar station Crayenstein.		Wij begrijpen de zorgen van indiener en de wens voor een tracé dat niet in de nabijheid van de woning is gelegen. Graag wordt voor een nadere toelichting verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematisch deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
202301590	202301590	2	geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301590	202301590	3	Wij hebben als landbouw veel last van de masten met onze GPS-systemen die hierdoor uitvallen. Tevens ondervinden wij veel hinder van de masten bij de werkzaamheden op de landbouwpercelen.		GPS en hoogspanningsverbindingen storen elkaar in de regel niet in de bedrijfsvoering. Elektrische apparatuur en installaties zoals GPS die voldoen aan de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving zijn voldoende immuun voor blootstelling aan elektromagnetische velden. Als een elektronisch apparaat aan de gestelde NEN-normen en eisen voldoet zal er in principe geen sprake zijn van interferentie met de nieuwe verbinding. Indien indieners zoals aangegeven toch problemen ondervinden bij de inzet van genoemde apparatuur leert de ervaring dat er nagenoeg altijd een technische oplossing is. Hiervoor kan contact worden opgenomen met TenneT. Voor zover sprake is van de aanwezigheid van masten is dit waarschijnlijk het gevolg

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					van een bestaande situatie waarvoor reeds de voorwaarden zijn geregeld. Uiteraard kan de situatie altijd met TenneT worden besproken. Zie voor contactgegevens onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen).
202301590	202301590	4	Wij willen niet dat het Tracé dichtbij of over onze gebouwen en huizen gaan lopen i.v.m. gezondheid. Het beste Tracé is daarom ook door het natuurgebied via de brabantse Biesbos, de Otterpolder de Merwelanden in en zo naar station Crayenstein.		Wij begrijpen de zorgen van indiener en de wens voor een tracé dat niet in de nabijheid van de woning is gelegen. Graag wordt voor een nadere toelichting verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematisch deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
202301606	202301606	1	Ja, via corridor 6, die is grotendeels al bestaand en tevens is er ondergronds ook veel mogelijk tegenwoordig, zodat de overlast en aantasting van milieu, polders, natuur, historie en waardevermindering aan panden dan zo klein mogelijk kan worden gehouden.		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Effecten op natuur, landschap en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301606	202301606	2	Ja, corridor 8 is zeer onwenselijk. Dit is nog vrijwel de enige polder die nog niet verpest wordt door masten of windmolens. Laten we nog een stukje originele polders in ere houden. Hier zijn nog vele unieke planten- en diersoorten te vinden, de magnetische velden zullen in deze nog ongerepte polder grote gevolgen hebben voor mens en dier.		Zie beantwoording vraag 1.
202301606	202301606	3	Ja, corridor 8 is zeer onwenselijk, niet alleen voor het milieu, de planten, de dieren, maar ook voor de diverse Rijksmonumenten die dan onder de masten komen te liggen. Tevens is er dan ook zeker sprake van waardevermindering van de prachtige panden, die in dat gebied staan. Dit zal waarschijnlijk tot rechtszaken leiden, met alle ellende van dien.		Zie beantwoording vraag 1.
202301606	202301606	4	Corridor 8 zou niet alleen bij Molenaarsgraaf de natuur en leefbaarheid verpesten, ook bij andere natuurgebieden zoals bijvoorbeeld Den Donk. Er zal daarmee grote schade aangebracht worden aan natuur en historische waarde. Dat kleine beetje natuur en historische waarden, dat er nog is in dit land laat dat svp behouden blijven. Voor nu en voor de toekomst, zodat ook de generaties na ons nog kunnen genieten van ongerepte polders, natuur en historische pracht. Zoveel monumentale boerderijen vind je nergens op zo'n kleine locatie. Dit kan en mag gewoon niet verpest worden.		Alle beschreven alternatieven kennen belemmeringen en effecten op een of meerdere thema's. De komende onderzoeksperiode staat het in kaart brengen van de effecten op deze waarden centraal. Veel van de genoemde waarden zijn ook te vinden op onze kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te vinden is. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202301607	202301607	1	Wat ons betreft zijn er al te veel alternatieven, waarvan er een aantal sowieso direct kunnen worden		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>geschrappt. Rijksbeleid zegt immers: Het heeft de voorkeur om nieuwe verbindingen te combineren met bestaande. Beperk je tot deze en bekijk dan welke de minste impact heeft op de omgeving. Hoe minder meters, hoe minder er overhoop gehaald hoeft te worden. Dus kies de kortste route die zal bovendien naar verwachting ook het minst kosten. Hiermee kan er direct een streep door de routes naar Krimpen. De (kortste en gecombineerde) routes Geertruidenberg-Crayenstein, Corridor 5 en 6 liggen dan het meest voor de hand. Mocht de Bieschbos vanwege NNN en Europa roet in het eten gooien, ga er dan omheen (corridor 2) en tak zo snel mogelijk weer aan op de bestaande hoogspanningsroutes die er nu al zijn, onder Lage Zwaluwe en onder Dordrecht, om de impact op de omgeving zo klein mogelijk te houden. Mocht de keus toch vallen op de lange route naar Krimpen, kies dan voor Corridor 1. Hier staat het immers al vol met bedrijven, hoogbouw en infrastructuur. Mijd de Alblasserwaard waar de impact op het landschap onevenredig groot is. Mocht het daar toch op uitdraaien, kies dan voor corridor 7, in combinatie met de betaande hoogspanningsleidingen. Als Nieuw Lekkerland een probleem vormt, ga daar dan omheen met het eerste deel van corridor 9, maar tak zo snel mogelijk weer aan op corridor 7, zodat de oostelijke Alblasserwaard open blijft en de Donk, Donkse Laagten en de Boezem buiten schot blijven.</p>		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar de mogelijke effecten op mens en natuur, waaronder de genoemde aspecten, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301607	202301607	2	Impact op landschap en gezondheid voor mens en dier zouden de hoogste prioriteit moeten hebben.		De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op mens en natuur worden onderzocht. De resultaten hiervan vormen mede de basis waarop het voorkeursalternatief wordt gekozen. Het beoordelingskader dat ten grondslag ligt aan deze onderzoeken is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.
202301607	202301607	3	Er wordt ons inziens te gemakkelijk afgestapt van een ondergrondse oplossing. Er lopen vele kabels ondergronds of over de zeebodem. In andere landen wordt dit wel toegepast. Er komen steeds meer technieken beschikbaar die dit wellicht toch goed mogelijk maken. Doe daar gedegen onderzoek naar en houd niet persé vast aan tradities. Daarnaast leven we in onzekere, minder veilige tijden. Hoogspanningmasten zijn wat dat betreft juist erg kwetsbaar voor drone en raket aanvallen.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301607	202301607	4	Samenvattend: Bekijk alle opties, dus ook ondergronds. Combineer de nieuwe hoogspanningsroute met de bestaande.		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Kies voor de kortste route: Geertruidenberg-Crayenstein</p> <p>Indien dit, om wat voor reden dan ook, niet gaat/niet mag, combineer de langere route(s) dan alsnog zo veel mogelijk met bestaande.</p> <p>Mijd de open Alblasserwaard, corridor 8,9 en 10 zijn no go!</p>		
202301608	202301608	1	<p>Ja. Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.</p> <p>Er is te beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301608	202301608	2	<p>Schade voor de gezondheid: De Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert daarom gemeenten en netbeheerders om uit voorzorgbeleid geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. Corridors 7 en 9 lopen deels over woonwijken en bestaande lintbebouwingen.</p> <p>Schade voor de dieren: In de Alblasserwaard komen, naast de koeien, geiten en schapen ook bijzondere dier- en plantensoorten. Daarnaast zijn er tienduizenden weide- en trekvogels in de Alblasserwaard.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX door Dupont. Maak onze waard en de mensen en dieren die hier leven, niet nog zieker met deze hoogspanningsmasten.</p>		<p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Deze tracé's zijn op dit punt al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel.		
202301608	202301608	3	De nieuwe, vanwege de onnodig langere routes, onnodige masten blijven nog tientallen jaren in het polderlandschap staan. Daarom dienen varianten zoveel mogelijk te worden aangelegd in gebieden waar er minder hinder van wordt ondervonden. Behalve Natura 2000 gebied raken de corridors ook delen van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten.		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, (cultuur)historische en archeologische waarden.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301608	202301608	4	Onnodig hoge kosten met corridor 7 en 9 (er is immers een goed, goedkoper alternatief): Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.</p>
			Georganiseerde weerstand: De bewoners van zowel de Heulenslag als de Abbekesdoel zijn verenigd in een buurtvereniging en zullen alle beschikbare middelen inzetten om deze tracé's te voorkomen; met alle hieraan verbonden vertragingen en kosten van dien.		
202301610	202301610	1	Ik wil graag reageren via bijgaande brief. 95436658_9103992_brief_M-_Verschuur_molencomplex_23062023.pdf	<p>1. Indiener maakt zich grote zorgen om de mogelijke effecten van corridor 8 en 9 op het molencomplex bij Streefkerk, een Rijksmonument met cultuurhistorische waarde. Indiener stelt dat het molencomplex volgens de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening erkend worden als planologische beschermingszones en geeft aan dat het van essentieel belang is dat dit unieke Nederlandse erfgoed beschermd wordt. Een hoogspanningsverbinding door het molencomplex zou een ernstige aantasting betekenen van deze historische locatie.</p> <p>2. Indiener verzoekt corridors 8 en 9 uit te sluiten en alternatieve locaties te onderzoeken.</p>	<p>Het zoekgebied waarbinnen gezocht wordt naar de nieuwe verbinding is zeer complex met veel, soms tegenstrijdige, belangen en waarden. Het molencomplex bij Streefkerk is een van deze waarden. De molens en de bijbehorende molensbiotopen zijn opgenomen op de kansen en belemmeringen kaart die hieronder te vinden is:</p> <p>A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p> <p>Dat de molens van significante historische waarde zijn is bekend. Dit betekent echter niet dat corridors die deze molens raken in deze fase uitgesloten kunnen worden. De effecten van de nieuwe verbinding naar cultuurhistorie en landschap zonder onderzoek op de effecten van een nieuwe verbinding.</p> <p>Alle corridors zullen op een breed scala van thema's onderzocht worden. In 2025 zal de minister op basis van deze onderzoeken een besluit nemen welke alternatief het verder uit te werken voorkeursalternatief wordt. Vanaf dat moment zullen omwonden van het voorkeursalternatief persoonlijk benaderd worden.</p>
202301610	202301610	2	Zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202301610	202301610	3	Zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202301610	202301610	4	Zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202301611	202301611	1	Corridor 6 of het aanleggen ondergronds want hoogspanningsmasten zijn echt niet meer van deze tijd		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301611	202301611	2	Aangezien er al een mast loopt is een extra mast erbij een dubbele belasting voor het milieu en de gezondheid van mens en dier.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301611	202301611	3	Corridor 7 schrappen en Corridor 6 nader onderzoeken en deels omleggen en aansluiten op de bestaande hoogspanningsmast. 95438085_9104549_20230623_161850.jpg		Bedankt voor uw suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken.
202301611	202301611	4	De kortste route is naar Crayenstein en is daarmee het minst belastbaar voor mens, dier en milieu.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, (cultuur)historische en archeologische waarden. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301613	202301613	1	Er moeten zeker andere andere alternatieven worden onderzocht. Ga over de Biesb8sch ipv bewoond gebied.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Meer informatie over de tracering en keuze voor een voorkeursalternatief is te vinden in paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202301613	202301613	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301613	202301613	3	Zo min mogelijk over bewoond gebied heb gaan. Dit levert gezondheidsproblemen op voor mensen die er wonen.		Onderdeel van de verkenning en het onderzoek naar milieueffecten is het in kaart brengen van bewoond gebied en de effecten op de leefomgeving.
202301613	202301613	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301614	202301614	1	Graag een alternatief traject wat niet over woonhuizen loopt		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301614	202301614	2	Het welzijn van de mensen die onder de kabels wonen		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301614	202301614	3	De wensen van de bewoners die in het traject wonen		Via verschillende kanalen en inloophijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken.
202301614	202301614	4	Nee		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301616	202301616	1	<p>Bij deze dienen wij bezwaar in tegen de corridors 7 8 en 9.</p> <p>Dit traject loopt over veel huizen en door een mooi natuurgebied.</p> <p>Achter ons staan al genoeg hoogspanningsmasten.</p> <p>Deze leidingen zijn slecht voor de gezondheid en voor de natuur.</p> <p>De route kan veel beter langs de Biesbosch lopen.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, waaronder de Biesbosch, maar ook andere waardevolle natuurgebieden.</p> <p>Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301616	202301616	2	<p>Absoluut.</p> <p>Deze leidingen is schadelijke voor de natuur</p>		<p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op de natuur. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301616	202301616	3	<p>Andere route voorstellen</p>		<p>Bedankt voor uw reactie</p>
202301616	202301616	4	<p>Nvt</p>		<p>-</p>
202301617	202301617	1	<p>Ondergrondse kabels passen veel beter bij deze tijd, dan nog een nieuwe bovengrondse verbinding door onze mooie Alblasserwaard.</p> <p>Met name teken ik bezwaar aan tegen Corridor 8 en 9. Op zeer korte afstand van mijn woning en recreatieverblijf in Bleskensgraaf 2 mastenlijnen is voor mij volledig onaanvaardbaar</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301617	202301617	2	<p>geen mening</p>		<p>Bedankt voor uw reactie</p>
202301617	202301617	3	<p>geen mening</p>		<p>Bedankt voor uw reactie</p>
202301617	202301617	4	<p>geen mening</p>		<p>Bedankt voor uw reactie</p>
202301619	202301619	1	<p>Ondergronds. Geertruidenberg gaat over een paar jaar dicht. Zinloze actie dit naar mijn inzien.</p>		<p>Zie voor een nadere toelichting het thematisch deel over ondergrondse hoogspanningsverbindingen, te vinden in paragraaf 3.4 van deze reactienota. Verder wordt nog opgemerkt dat de toekomst van de Amercentrale na de overstap van kolen naar biomassa inderdaad nog niet duidelijk is. Het 380kV-hoogspanningsstation te Geertruidenberg zal echter blijven functioneren als een (zeer) belangrijke schakel in het hoogspanningsnet.</p>
202301619	202301619	2	<p>Schade op mens en dier. Veel overvliegde ganzen en zwanen hier. Die vliegen zichzelf dood tegen de kabels. Ook veel vleermuizen in Ridderkerk</p>		<p>Onderdeel van de komende onderzoeksfase is onderzoek naar effecten op mens en natuur, waaronder relevante gezondheidsaspecten en de effecten op beschermde natuurgebieden en soorten. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematisch deel rond gevolgen voor de natuur (effecten voor flora en fauna).</p>
202301619	202301619	3	<p>Gezondheid en horizonvervuiling.</p>		<p>Voor eventuele effecten op gezondheid wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor wat betreft horizonvervuiling kan worden verwezen naar het thematisch deel over effecten op en inpassing in het landschap (tevens paragraaf 3.5 van deze reactienota). Beide aspecten worden dus in de komende onderzoeksfase nader beschouwd en beoordeeld.</p>
202301619	202301619	4	<p>Waarde derving van woningen</p>		<p>Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota, het thematisch deel over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering.</p>
202301621	202301621	1	<p>JA: onderdegrond, onder de grond, onder de grond !!!!Neem eindelijk een voorbeeld aan het buitenland</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301621	202301621	2	U geeft een algemene opsomming van de milieu effecten; dat zijn er vele. Als u daar , als overheid met uw beschermende taak echt werk van zou maken , dan hield u er onmiddellijk mee op ! Daarom : TERUG NAAR VORIG ANTWOORD ; onder de grond, dat is uw enige kans om ons gezond te houden.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder vogelleefgebieden) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301621	202301621	3	De huidige hoogspanningsverbindingen die er al staan, dus onder de grond. NOGMAALS!! De vergoeding voor ziekten van heel jonge en heel oude mensen gaan u / ons zeker zoveel geld kosten als ONDER DE GROND.		Zie beantwoording vraag 1.
202301621	202301621	4	Van reikwijdte gesproken : hoe kan er gedacht worden aan een traject dat twee maal zo lang is? Denk aan mogelijkheid VIJF en /of ZES: daar hoeft maar weinig onder de grond, begrijpt U? ONDER DE GROND, dat zeg ik.....		Zie beantwoording vraag 1.
202301622	202301622	1	Ondergronds in een diepe geboorde tunnel. Gelijkstroom voor deze korte afstand. zie verder bijlage	<p>1. Indiener stelt dat bovengrondse hoogspanningslijnen niet meer van deze tijd zijn omdat overal ter wereld leidingen ondergronds gelegd worden, vaak in gelijkstroom. Indiener stelt dat gelijkstroom voor veel bedrijven toekomst lijkt te worden.</p> <p>2. Indiener vraagt naar het buitenland te kijken voor meer informatie over ondergronds aanleggen van verbindingen en verwijst naar Centrum Ondergronds Bouwen voor het aanleggen van tunnels onder kwetsbare natuur, waterwegen en bebouwing.</p> <p>3. Indiener stelt dat een meerderheid van de participanten wenst dat alles ondergronds wordt aangelegd. Dat in de officiële stukken vermeld wordt dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd vindt indiener geen democratie.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat het onduidelijk is welke mogelijk problemen kunnen optreden bij ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen, enkel dat opgraven lastig is.</p> <p>5. Indiener stelt dat het onzin is dat effecten van hoogspanningsverbindingen op mens en dier nog verder onderzocht moeten worden voor er antwoord gegeven kan worden op</p>	<p>1. Wisselstroom is de technologie waarop het huidige elektriciteitsnet in Nederland en Europa is gebaseerd. De betrouwbaarheid is bewezen door jarenlange wereldwijde ervaringen. Zodra er een verbinding uitvalt, nemen de andere verbindingen automatisch het transport van de elektriciteit over.</p> <p>Binnen het vermaasde wisselstroomnet is het niet efficiënt om wisselstroom om te zetten in gelijkstroom en later weer van gelijkstroom in wisselstroom. Binnen West-Europa wordt gelijkstroom dan ook slechts zeer beperkt toegepast als regulier onderdeel van het transportnet. De beschikbaarheid van een gelijkstroomverbinding is lager dan van een wisselstroomverbinding. De lagere beschikbaarheid vindt zijn oorzaak in het grote aantal componenten, bijvoorbeeld in converterstations, dat nodig is om een gelijkstroomverbinding te realiseren en de storingsgevoeligheid en lange reparatietijden van kabelverbindingen.</p> <p>Ondanks het feit dat het grootste deel van het Europese hoogspanningsnetwerk bestaat uit wisselstroom wordt momenteel wel in breed verband onderzoek (InterOPERA-project) gedaan naar een toekomstig gelijkstroomnetwerk naast het wisselstroomnetwerk. Hoewel er dus ontwikkelingen gaande zijn ten aanzien van het ontwikkelen van een toekomstig Europees DC-net (hoogspanningsgelijkstroom) ontbreekt het momenteel nog aan de nodige standaardisatie om dit netwerk te kunnen realiseren. Bovendien zal ook dan sprake zijn van een hybride netwerk (AC en DC) en zullen DC-verbindingen naar verwachting vooral gebruikt worden voor bulktransport over grote afstanden. Veel van onze toekomstige opgaven binnen het landelijke netwerk zullen hierdoor nog steeds als een AC-verbinding moeten worden uitgevoerd. Zie ook paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting.</p> <p>2. Zie hiervoor ook voorgaande reactie. Voor wat betreft de verwijzing naar het COB in combinatie met de aanleg van tunnels wordt deze suggestie gewaardeerd. Hoogspanningsverbindingen van 380kV wisselstroom kunnen met de huidige stand van de techniek niet over langere afstand onder de grond worden gebracht. In geval</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>gezondheidsvraagstukken, omdat deze effecten reeds bekend zijn. Ditzelfde geldt voor antwoorden op masthoogten en rekenafstanden, deze zijn volgens indiener vrij standaard en te vinden op de netkaart van het RIVM.</p> <p>6. Indiener vraagt zich af waarom geleiders van de verbinding maar voor 30% belast worden en niet voor de volle 100% voor enkel uitgevoerde lijnen.</p> <p>7. Indiener vraagt zich af waarom er geen basisbestand is met milieueffecten die onderzocht worden, aangezien er genoeg lijnen zijn (zowel boven- als ondergronds) om die effecten te kennen.</p> <p>8. Indiener vraagt waarom de Nederlandse belastingbetaler capaciteitsproblemen in België en het transport tussen Noord-Duitsland en België moet oplossen.</p> <p>9. Indiener wenst graag meer onderbouwing van storingsfrequenties om argumentatie omtrent leveringszekerheid na te kunnen gaan.</p> <p>10. Indiener vindt de onderbouwing om geen gelijkstroom te gebruiken onvoldoende en daarmee niet bruikbaar als argument.</p> <p>11. Indiener geeft aan dat er veel woningen staan onder de bestaande verbindingen, die verzwaaard worden. Indiener vraagt zich af of deze mensen nu worden uitgekocht.</p> <p>12. Indiener geeft de voorkeur aan de kortst mogelijke verbinding, corridor 5, omdat dit de minste overlast geeft en volgens indiener het goedkoopst is.</p> <p>13. Indiener stelt dat de molens bij Nieuw Reijerwaard voldoende tussenruimte hebben om een lijn doorheen te leggen en dat ook de kassen geen belemmering kunnen zijn.</p> <p>14. Indiener maakt uit tabel 4.1 op bladzijde 44 van de concept-NRD op dat geen goede bovengrondse verbinding mogelijk is.</p>	<p>van een ruimtelijk knelpunt kan ondergrondse aanleg van 380kV-verbindingen over een kortere afstand worden overwogen. In zo'n geval zal nader onderzoek worden uitgevoerd naar de mogelijkheden, kosten en gevolgen van ondergrondse aanleg. Het gebruik van een tunnel kan daarbij worden overwogen, maar is niet of zelden toegepast.</p> <p>3. Vanwege de vele voordelen van bovengrondse verbindingen is door de overheid in de NOVI bepaald dat voor nieuwe verbindingen met een spanning van 220kV of meer, bovengrondse aanleg altijd de voorkeur heeft. Dit heeft te maken met de leveringszekerheid. Het belang daarvan wordt door de politiek ondersteund. Hiermee is ook de democratische legitimiteit in beginsel gegeven.</p> <p>4. De belangrijkste redenen om bovengrondse verbindingen te verkiezen boven ondergrondse zijn heel concreet en hebben te maken met leveringszekerheid. Ondergrondse verbindingen zijn storingsgevoeliger en het oplossen van een storing duurt significant langer. Daar is indiener het niet of niet volledig mee eens.</p> <p>5. Indiener stelt dat het onzin is dat effecten van hoogspanningsverbindingen op mens en dier nog verder onderzocht moeten worden voor er antwoord gegeven kan worden op gezondheidsvraagstukken, omdat deze effecten reeds bekend zijn. Ditzelfde geldt voor antwoorden op masthoogten en rekenafstanden, deze zijn volgens indiener vrij standaard en te vinden op de netkaart van het RIVM. Het beleid zoals dat nu wordt toegepast heet "voorzorgbeleid", omdat er aanwijzingen zijn dat er gezondheidseffecten kunnen optreden. Er is de laatste jaren veel onderzoek naar die effecten gedaan en welk beleid hierbij passend is. Dit heeft onder meer geleid tot een herijking van het voorzorgbeleid. Voor meer informatie wordt graag verwezen naar het thematische deel over gezondheidseffecten en magneetvelden, te vinden in paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>6. De 30%-belasting betreft de jaargemiddelde belasting van een 380kV-verbinding, zie hiervoor ook Handreiking RIVM. Dit betekent dus niet dat de lijnen maar voor 30% belast mogen worden, maar dat in de praktijk gemiddeld over een jaar 30% van de ontwerpbelasting wordt gebruikt.</p> <p>7. Indiener wenst een basisbestand met effecten, waarschijnlijk op gebied van magneetvelden. Om in een specifieke situatie het magneetveld te weten, kan deze worden berekend. In algemene zin zijn er minimale en maximale afstanden aan te geven. Zie hiervoor bijvoorbeeld: Hoe sterk zijn de magneetvelden van hoogspanningslijnen en hoe breed is de magneetveldzone? (kennisplatform.nl)</p> <p>8. Het Nederlandse 380 kV-net is de ruggengraat van het landelijk hoogspanningsnet en zorgt voor het transport van grootschalig opgewekt vermogen door heel Nederland én van en naar het buitenland. Het bestaat uit een landelijke ringstructuur met verbindingen naar kustlocaties waar grootschalig productievermogen is aangesloten. Daarnaast zijn er verbindingen met Duitsland, België, Noorwegen, Groot-Brittannië en Denemarken. In eerste instantie is de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>uitbreiding van het hoogspanningsnet bedoeld zodat het transport van elektriciteit door Nederland en de afvoer van, en doorstroming op, 'onderliggende' regionale (110kV en 150kV) elektriciteitsnetten kan worden gegarandeerd en verbeterd. De opdracht betreft dus de leveringszekerheid in Nederland. Uiteraard opereert en functioneert het Nederlandse Net in Europees verband. Nederland profiteert ook van deze interconnectie.</p> <p>9. Indiener wenst graag meer onderbouwing van storingsfrequenties om argumentatie omtrent leveringszekerheid na te kunnen gaan. Graag wordt indiener uitgenodigd om contact op te nemen met TenneT om de specifieke behoefte te kunnen bepalen. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.</p> <p>10. Er is een verschil van inzicht gebleken over de mogelijke inzet van gelijkstroom voor het oplossen van het knelpunt. Er wordt naar bovenstaande reactie verwezen voor de argumentatie ten behoeve van de voorgenomen aanleg van een wisselstroomverbinding.</p> <p>11. Normaal gesproken wordt de magneetveldzone breder wanneer er meer elektriciteit over de hoogspanningsverbinding getransporteerd wordt. Omdat we toch nieuwe geleiders gaan plaatsen kunnen we er met een technische oplossing voor zorgen dat de magneetveldzone in breedte gelijk blijft en op een aantal plaatsen zelfs smaller wordt. Zie hiervoor ook de Factsheet fasen optimalisatie (Factsheet_Fasenoptimalisatie_11JAN2021.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)).</p> <p>12. Het argument en voorkeur voor de kortste verbinding wordt door veel indieners naar voren gebracht. Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, de thematische beantwoording over zienswijzen voor of tegen een of meerdere corridors.</p> <p>13. Ten behoeve van onderzoeksfase (planMER en IEA) worden eerst concrete onderzoeksalternatieven ontworpen binnen de corridors. Dan zal ook aan de orde komen hetgeen indiener naar voren brengt ten aanzien van de mogelijkheden om in Nieuw-Reijerwaard een lijn door de kassen en windmolens aan te leggen.</p> <p>14. Indiener maakt uit tabel 4.1 op bladzijde 44 van de concept-NRD op dat geen goede bovengrondse verbinding mogelijk is. Als toelichting bij de tabel is op p. 44 van de concept-NRD aangegeven dat zorgvuldig nader onderzoek naar een aantal van de mogelijke knelpunten nodig is om te kunnen bepalen in welke corridors een nieuwe 380kV-verbinding haalbaar en maakbaar is, eventueel in combinatie met aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen. Dit betekent niet dat geen goede bovengrondse verbinding mogelijk is, maar dat er nog nader onderzoek nodig is.</p>
202301622	202301622	2	zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301622	202301622	3	Noem dit geen 380kV meer. Die spanning is allang opgevoerd naar 400 tot 420kV. zie verder bijlage		Dat 380kV feitelijk 420kV is, is niet conform statistiek. De nominale spanning is 380kV en de nominale stroom is 4kA, wat voor een driefasesysteem neerkomt op 2,6 GVA per circuit. De verbinding maakt deel uit van het hoogspanningsnet en energierichtingen kunnen wijzigen afhankelijk van vraag en aanbod van energie op

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					dit hoogspanningsnet. Ook de grootte van energietransport kan daardoor wijzigen en slechts in bijzondere situaties zal 100% van het nominale vermogen worden getransporteerd. Een (tijdelijke) overschrijding daarvan is ook mogelijk, binnen het beleid van veiligheid en betrouwbaarheid.
202301622	202301622	4	zie bijlage 95444694_9107061_Bemerkingen_400kV_lijn_tussen_Geertruidenberg_en_Crayestein_of_krimpen_ad_IJssel_werkgroep_v2.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202301625	202301625	1	Ondanks dat het wellicht duurder is, zouden ondergrondse kabels wenselijker zijn. Mocht dit financieel niet haalbaar zijn is corridor 6 een logischere optie gezien deze voor een groot gedeelte al staat.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301625	202301625	2	Naast de horizon vervuiling in het mooie polderlandschap, leven hier ook bijzondere vogels (en andere dieren). Corridor 8 verstoort de natuur binnen de polder en is daarom onwenselijk.		Corridor 8 is, net als corridor 6, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Effecten op natuur en impact op de leefomgeving (gezondheid) zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de thema's die onderzocht worden.
202301625	202301625	3	Er zijn positieve verbanden gevonden tussen de aanwezigheid van de magnetische spanningsvelden (van hoogspanningsmasten) en hersentumoren. Deze masten hebben dus een negatief effect op de gezondheid van omwonenden.		Zie beantwoording vraag 2.
202301625	202301625	4	geen aanvullingen op het bovenstaande.		Bedankt voor uw reactie
202301626	202301626	1	Aanleg ondergrondse elektriciteitskabels. Hiermede worden alle anti-argumenten vermeden. Indien onmogelijk: Alternatief corridor 6 lijkt mij voor de hand liggen.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor corridor 6. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301626	202301626	2	De nadruk moet primair liggen op het welzijn van de mens.		De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op mens en natuur worden onderzocht. De resultaten hiervan vormen mede de basis waarop het voorkeursalternatief wordt gekozen. Het beoordelingskader dat ten grondslag ligt aan deze onderzoeken is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.
202301626	202301626	3	Onderzoek ondergrondse elektriciteitskabels.		Zie beantwoording vraag 1.
202301626	202301626	4	Elektriciteitsmasten hebben alleen maar nadelen. -Schade gezondheid, we willen naast PFas, niet nog een gezondheidsprobleem creëren. - Hoge kosten corridor 7, 8 en 9 - Stralingsgevaar voor mens en dier - Visuele verontreiniging van het betreffende gebied - Waardevermindering woningen die het direct aangaat		We begrijpen dat hier zorgen over zijn. De aanleg van de nieuwe verbinding is noodzakelijk voor het functioneren van het elektriciteitsnet. Hierbij treden helaas milieueffecten op. Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder effecten op de leefomgeving) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301628	202301628	1	Zeker. Ondergrondse kabels. Bijvoorbeeld zoals in Duitsland en Denemarken. Hoogspanningsmasten veroorzaken veel leed voor de mensen die eronder wonen en de natuur.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301628	202301628	2	Zeker. De Alblasserwaard is een deel van het groene hart met daarin natura 2000 gebieden.		Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, waaronder de Biesbosch, maar ook andere gebieden met waardevolle natuur en landschappen, zoals de Alblasserwaard.
202301628	202301628	3	Zeker. Met name ook zoeken naar een route waar zo min mogelijk mensen en bedrijven er last van hebben.		Afhankelijk van de uitkomsten van (o.a.) de milieueffectonderzoeken, kan de ligging van corridors respectievelijk het voorkeursalternatief nader worden geoptimaliseerd om zo de (mogelijke) nadelige effecten op mens en natuur te minimaliseren. Op dit moment is dat echter nog niet mogelijk.
202301628	202301628	4	Door onze polder loopt al een hoogspanningstraject. Hier hebben veel mensen en dieren al last van. Geen tweede traject erbij!		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301629	202301629	1	Plekken waar minder woonomgeving is.		TenneT streeft ernaar om zo veel mogelijk gevoelige bestemmingen (woningen binnen de magneetveldzone van 0,4 microtesla) te vermijden. Meer informatie hierover kan gevonden worden in paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidseffecten.
202301629	202301629	2	X		-
202301629	202301629	3	X		-
202301629	202301629	4	Rijsoord heeft al erg te lijden qua milieuomgeving. Distributiepark Nieuw Reijerwaard is doorgezet, windmolens worden geplaatst, woningbouw etc. Het wordt drukker en minder fraai en steeds minder prettig om te wonen. Dit is absoluut geen plek voor hoogspanningsmasten.		Wij begrijpen de zorgen van indiener. Er worden vele factoren benoemt die de leefomgeving te Rijsoord voor indiener aantasten. Factoren die indiener aangeeft en die vaker worden genoemd zijn bedrijvenpark Nieuw Reijerwaard en windmolens. Die zijn bij ons bekend en in de onderzoeksfase kunnen deze als autonome ontwikkeling deel uitmaken van een "drukkere" leefomgeving. Dit zal in beeld worden gebracht en beoordeeld in de komende onderzoeksfase. Zie voor een nadere toelichting ook paragraaf 3.9 van deze reactienota, het thematisch deel over stapeling van ruimtelijke opgaven.
202301630	202301630	1	Zie zienswijze 95447527_9107953_Zienswijze_hoogspanningsmaste n.docx	Zie 202301493	Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301630	202301630	2	Zie zienswijze 95447527_9107954_Zienswijze_hoogspanningsmaste n.docx		Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301630	202301630	3	Zie zienswijze 95447527_9107955_Zienswijze_hoogspanningsmaste n.docx		Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301630	202301630	4	Zie zienswijze 95447527_9107956_Zienswijze_hoogspanningsmaste n.docx		Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301632	202301632	1	Waarom niet zoals in andere landen de kabel ondergronds laten lopen, is dit vanwege de kosten ?		Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301632	202301632	2	De alblasterwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA,PFAS,GENX door Chemours Dordrecht.Laatste waar we op zitten te wachten is blootstelling aan magneetvelden. Daarbij is er een advies van de rijksoverheid om geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. (voorzorgbeleid)Conceptplan RND zegt rekening te houden met het voorzorgbeleid, dan moet men niet met Corridor 7,8 en 9 komen. Ook maak ik mij zorgen om de vele trekvogels die in de winter pendelen tussen de Biesbosch en de waard, hier wil je geen hoogspanningskabels waar ze tegenaan vliegen en doodgaan.		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder vogelleefgebieden) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301632	202301632	3	Aantasting kwaliteit landschap , nieuwe masten gaan dwars door het natuurgebied.Heel belangrijk is de kans op schade voor de gezondheid, hier maken wij ons grote zorgen om. Te lezen op de website van het RIVM april 2023, kans op hersentumoren bij blootstelling aan magneetvelden.		<p>We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301632	202301632	4	Behalve de impact op gezondheid, het natuurgebied, de impact van vervuilende uitstoot van Chemours etc wonen wij in een Gemeentelijk monument, geheel volgens de eisen gerenoveerd. Naast ons staat zelfs een rijksmonument. Het kan toch niet zijn dat dit wordt genegeerd en er masten en kabel in de buurt komen.		Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarden, waaronder ook (gemeentelijke en Rijks)monumenten. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd.
202301633	202301633	1	Ja, de meest logische route langs een bestaand tracé is Corridor 6. Deze zou moeten doorlopen tot aan de Merwede, Waarna nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé Langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is een van de kortste routes met de minste Impact op mens en milieu en qua kosten.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen.</p> <p>Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p>
202301633	202301633	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk, aangezien deze 35 km beslaat (i.p.v. bijv. corridor 6 17 km), waarbij een groot deel ongerepte polder wordt vernield met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 meter hoog! Dit komt de gezondheid van mensen, die onder en in de		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			nabijheid van het tracé leven, in gevaar, zowel lichamelijk als geestelijk.		
202301633	202301633	3	Aanleg van kabels ondergronds, zoals reeds is gedaan in Denemarken en Duitsland. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten, samen met windmolens, blijven nog tientallen jaren de horizon vervuilen. Het kost meer, maar is een investering in de toekomst.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Vanuit veiligheidsoverwegingen in zowel het onderhoud als calamiteiten wordt er niet gekeken naar het combineren van windmolens met hoogspanningsmasten. Daarbij is de levensduur van beide bouwwerken dusdanig verschillend dat zij lastig te combineren zijn.
202301633	202301633	4	We zijn met name tegen corridor 8 om verschillende redenen. Wij wonen in deze corridor. Wonen in de nabijheid van hoogspanningskabels met hun magneetveldzone is aangetoond ongezond, zie rapp. RIVM 609021073/2008. Corridor 8 gaat ook over het cultuurhistorische buurtschap DE DONK, zanddonk 4,7 m boven NAP, met archeologische waarde. De omgeving is tevens een Natura 2000 gebied.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld. De waarden van het natuurgebied de Donkse Laagte is bij het project bekend. Dit is weergegeven op de kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te benaderen is. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202301634	202301634	1	Ja. Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden. Er is te beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd.		Bedankt voor uw terugkoppeling. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301634	202301634	2	Schade voor de gezondheid: De Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert daarom gemeenten en netbeheerders om uit voorzorgbeleid geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. Corridors 7 en 9 lopen deels over woonwijken en bestaande lintbebouwingen.</p> <p>Schade voor de dieren: In de Alblasserwaard komen, naast de koeien, geiten en schapen ook bijzondere dier- en plantensoorten. Daarnaast zijn er tienduizenden weide- en trekvogels in de Alblasserwaard.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX door Dupont. Maak onze waard en de mensen en dieren die hier leven, niet nog zieker met deze hoogspanningsmasten.</p> <p>Deze tracés zijn op dit punt al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel.</p>		<p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p>
202301634	202301634	3	<p>De nieuwe, vanwege de onnodig langere routes, onnodige masten blijven nog tientallen jaren in het polderlandschap staan. Daarom dienen varianten zoveel mogelijk te worden aangelegd in gebieden waar er minder hinder van wordt ondervonden. Behalve Natura 2000 gebied raken de corridors ook delen van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten.</p>		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, (cultuur)historische en archeologische waarden.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301634	202301634	4	<p>Onnodig hoge kosten met corridor 7 en 9 (er is immers een goed, goedkoper alternatief): Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.</p> <p>Georganiseerde weerstand: De bewoners van zowel de Heulenslag als de Abbekesdoel zijn verenigd in een</p>		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			buurtvereniging en zullen alle beschikbare middelen inzetten om deze tracé's te voorkomen; met alle hieraan verbonden vertragingen en kosten van dien.		
202301635	202301635	1	<p>Ja. Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.</p> <p>Er is te beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301635	202301635	2	<p>Schade voor de gezondheid: De Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert daarom gemeenten en netbeheerders om uit voorzorgbeleid geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. Corridors 7 en 9 lopen deels over woonwijken en bestaande lintbebouwingen.</p> <p>Schade voor de dieren: In de Alblasserwaard komen, naast de koeien, geiten en schapen ook bijzondere dier- en plantensoorten. Daarnaast zijn er tienduizenden weide- en trekvogels in de Alblasserwaard.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX door Dupont. Maak onze waard en de mensen en dieren die hier leven, niet nog zieker met deze hoogspanningsmasten.</p> <p>Deze tracé's zijn op dit punt al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel.</p>		<p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Stapeling van (milieu)effecten (waaronder ook landschap en effecten op de leefomgeving) wordt meegenomen in het milieueffectonderzoek. Hieronder vallen tevens bestaande hoogspanningsverbindingen.</p>
202301635	202301635	3	De nieuwe, vanwege de onnodig langere routes, onnodige masten blijven nog tientallen jaren in het polderlandschap staan. Daarom dienen varianten		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			zoveel mogelijk te worden aangelegd in gebieden waar er minder hinder van wordt ondervonden. Behalve Natura 2000 gebied raken de corridors ook delen van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten.		<p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, (cultuur)historische en archeologische waarden.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301635	202301635	4	<p>Onnodig hoge kosten met corridor 7 en 9 (er is immers een goed, goedkoper alternatief): Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.</p> <p>Georganiseerde weerstand: De bewoners van zowel de Heulenslag als de Abbekesdoel zijn verenigd in een buurtvereniging en zullen alle beschikbare middelen inzetten om deze tracés te voorkomen; met alle hieraan verbonden vertragingen en kosten van dien.</p>		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.</p>
202301636	202301636	1	<p>Ja. Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.</p> <p>Er is te beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301636	202301636	2	<p>Schade voor de gezondheid: De Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert daarom gemeenten en netbeheerders om uit voorzorgbeleid geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. Corridors 7 en 9 lopen deels over woonwijken en bestaande lintbebouwingen.</p> <p>Schade voor de dieren: In de Alblasserwaard komen, naast de koeien, geiten en schapen ook bijzondere dier- en plantensoorten. Daarnaast zijn er tienduizenden weide- en trekvogels in de Alblasserwaard.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX</p>		<p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>door Dupont. Maak onze waard en de mensen en dieren die hier leven, niet nog zieker met deze hoogspanningsmasten.</p> <p>Deze tracé's zijn op dit punt al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel.</p>		
202301636	202301636	3	De nieuwe, vanwege de onnodig langere routes, onnodige masten blijven nog tientallen jaren in het polderlandschap staan. Daarom dienen varianten zoveel mogelijk te worden aangelegd in gebieden waar er minder hinder van wordt ondervonden. Behalve Natura 2000 gebied raken de corridors ook delen van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten.		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, (cultuur)historische en archeologische waarden.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301636	202301636	4	Onnodig hoge kosten met corridor 7 en 9 (er is immers een goed, goedkoper alternatief): Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p>
202301639	202301639	1	Onder de grond die kabels		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301639	202301639	2	<p>Molenbiotoop.</p> <p>Stralingsbelasting (Magnetische belasting)</p> <p>En Landelijk belang.</p> <p>Onze gezondheid staat al zwaar onder druk door onder andere uitstoot van de chemische industrie Rotterdam.</p> <p>Dupont Dordrecht.</p>		Alle alternatieven zullen worden onderzocht op verschillende thema's. Effecten op molenbiotopen, magneetveldzones en effecten op natuur zijn onderwerpen die in deze thema's terugkomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn de onderzoeksthema's verder beschreven.
202301639	202301639	3	De gezondheid van de bewoners. De natuur van het groene hart die staat ook al heel onder druk. Door onder andere de ver stedeling en nu weer een hoog spanningstrace.		Zie beantwoording vraag 2.
202301639	202301639	4	Die lijn moet niet over een dorp maar onder de grond		Zie beantwoording vraag 1.
202301640	202301640	1	Zie bijgevoegde zienswijze. 95461269_9111710_040ZH_WvG_Bureau_Energieprojecten_-_ziensw-_hoogspanningsverbinding_380_kv_G-K-C.pdf	1. Indiener geeft aan dat inbreng van agrarische sector onvoldoende is meegenomen in het participatieproces; het onderzoeksplan benoemt zelden de agrarische sector en bevat geen aparte paragraaf over landbouw.	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties.</p> <p>1. Het onderzoeksgebied bestaat uit zowel agrarisch gebied als uit natuurgebied, woongebied, bedrijventerrein, recreatiegebied, etc. Onder bedrijven wordt tevens verstaan agrarische bedrijven. Ook worden burgers en grondeigenaren uit het</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>2. Indiener geeft aan dat in het aangegeven zoekgebied er sprake kan zijn van meerdere tracévarianten en vraagt initiatiefnemer aan te geven van hoeveel en welke tracévarianten er sprake is binnen het zoekgebied. Ook vraagt indiener of grondeigenaren alternatieve tracévarianten kunnen aandragen.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat het voor grondeigenaren van belang is dat het minst bezwaarlijke tracé gekozen wordt en vraagt goed in beeld te brengen wat de effecten op de landbouw zijn.</p> <p>4. Indiener vraagt initiatiefnemer om afspraken te maken om grond na werkzaamheden weer in oorspronkelijke staat op te leveren. Daarnaast verzoekt indiener voor aannemers een cultuurtechnische standaard als middelvoorschrift in plaats van doelvoorschrift toe te passen. Ook wenst indiener cultuurtechnisch toezicht tijdens de aanleg in plaats van achteraf.</p> <p>5. Indiener wenst geen natuurcompensatie voor de landbouw ter behoud van hoogwaardig landbouwgebied.</p> <p>6. Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk ondergronds aan te leggen. Wanneer onmogelijk vraagt indiener daarvan een gedegen en onafhankelijke onderbouwing.</p> <p>7. Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te combineren met bestaande mastenstructuren en andere infrastructuur in plaats van deze hiermee te bundelen.</p> <p>8. Indiener vraagt zuinig en zorgvuldig om te gaan met landbouwgronden.</p> <p>9. Indiener vraagt om na vaststelling van het voorkeursalternatief ondernemers in dat gebied te betrekken bij verdere tracéuitwerking.</p> <p>10. Indiener vraagt alle participerende agrariërs op dezelfde wijze en met hetzelfde kennisniveau te informeren.</p>	<p>gehele zoekgebied betrokken. Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.</p> <p>2. Er zijn tien onderzoeksalternatieven die onderzocht worden tijdens de verkenningsfase. Eenieder kan alternatieve oplossingen aandragen. Voor meer informatie over de procedures wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van de concept-NRD.</p> <p>3. De effecten van de nieuwe verbinding worden op basis van het beoordelingskader in kaart gebracht. De effecten worden zo objectief mogelijk beoordeeld, waarbij geen weging tussen de verschillende thema's of aspecten plaatsvindt. Bij de keuze van het voorkeursalternatief kan door het bevoegd gezag onderscheid in belang worden gemaakt tussen de verschillende thema's en aspecten. Voor een toelichting op het beoordelingskader wordt verwezen naar paragraaf 3.7 van deze reactienota.</p> <p>4. De verkenning leidt tot de keuze voor het voorkeursalternatief. Na de voorkeursbeslissing wordt dit alternatief nader uitgewerkt en onderzocht op (milieu)effecten. Afspraken en regelingen omtrent uitvoering, schadeloosstelling en zakelijk recht zijn daarom in deze fase nog niet aan de orde.</p> <p>5. Natuurcompensatie kan op grond van de geldende toetsingskaders noodzakelijk zijn. Dit wordt in het MER in beeld gebracht. Opgemerkt wordt dat het uitgangspunt is dat aantasting van natuur zoveel als mogelijk wordt voorkomen, vervolgens dat na aantasting op dezelfde locatie de natuurwaarde weer wordt hersteld, waardoor de noodzaak voor compensatie elders wordt geminimaliseerd. Het eventueel realiseren van natuurwaarde op landbouwgrond vindt vanzelfsprekend plaats in overleg met bevoegde gezagen en betrokken grondeigenaren.</p> <p>6. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>7. Aangezien de nieuwe verbinding onderdeel wordt van de landelijke 380 kV-ring, is het niet mogelijk om deze te combineren met andere 380kV verbindingen. Combineren met 150 kV-verbindingen is in principe wel mogelijk. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar pagina 25 van de concept-NRD.</p> <p>8. Het maatschappelijke belang van landbouwgrond kan meewegen in de keuze voor het voorkeursalternatief. Dit geldt echter ook voor concurrerende ruimteclaims, zoals natuur, woningbouw, infrastructuur en recreatie. Het planMER en de Integrale Effectenanalyse maken geen onderscheid in belang, maar is erop gericht zo objectief mogelijk de effecten op het milieu in kaart te brengen.</p> <p>9. Bij de uitwerking van het voorkeursalternatief tot een definitief tracé worden de exacte locaties van de hoogspanningsmasten bepaald en worden grondeigenaren betrokken. Dit is in de verkenningsfase nog niet aan de orde.</p> <p>10. Zie beantwoording punt 1.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>11. Indiener vraagt om naast milieugevolgen ook landbouwkundige gevolgen te onderzoeken in aanloop naar het kiezen van een voorkeursalternatief.</p> <p>12. Indiener vraagt de mogelijkheid voor de landbouwsector om onderzoeksvragen te agenderen. Indiener geeft aan dat de norm van best beschikbare of bekende informatie onvoldoende is.</p> <p>13. Indiener vraagt om inzet van (externe) landbouwkundige deskundigheid.</p> <p>14. Indiener vraagt bij onderzoek naar effecten op de landbouw gebruik te maken van de door LTO Noord in de zienswijze aangeleverde onderzoeksmethode.</p> <p>15. Indiener vraagt informatie over de af te sluiten zakelijk recht overeenkomsten (ZRO's), waaronder afsluitvergoeding, meewerkvergoeding van terrein, efficiencypremie, schadevergoedingen en de voorwaarden van de ZRO's.</p>	<p>11. Het detailniveau van de concept-NRD sluit aan bij het detailniveau van de verkenning, waarmee uit verschillende onderzoeksalternatieven het voorkeursalternatief gekozen kan worden. Er is geen aanleiding om verschillen in detailniveau aan te brengen. Het planMER bevat zowel de effecten op agrarische gronden als op alle overige gronden en functies in het zoekgebied. Onderdeel van de beoordeling en de Integrale Effectenanalyse zijn de tracé-lengtes, aantal eigenaren, effecten op bodem en water (inclusief verzilting) en magneetvelden. Indien noodzakelijk, wordt (aanvullend) advies en deskundigheid ingewonnen ter beoordeling van de genoemde effecten.</p> <p>12. De ter inzagelegging van de concept NRD is bedoeld om gelegenheid te bieden onderzoeksvragen in te brengen. Deze kunnen voortkomen uit vraagstukken in het gebied of verbonden zijn met de scope van het project. In deze reactienota wordt aangegeven op welke punten er eventueel aanleiding is voor nader onderzoek. Onderzoek vindt plaats in opdracht van het ministerie van EZK en TenneT. Daarbij voeren zij overleg met stakeholders. De verantwoordelijkheid voor het invullen van de benodigde informatievragen ligt dan ook bij EZK en TenneT. Zij voeren overleg en afstemming met stakeholders (zoals de landbouw) over de voortgang. In de m.e.r. worden de resultaten en inhoudelijke onderbouwing wederom gedeeld door terinzagelegging, zodat eenieder de gelegenheid krijgt om kennis te nemen van de resultaten en hierop op te reageren.</p> <p>13. Zie beantwoording punt 11.</p> <p>14. Zie beantwoording punt 11.</p> <p>15. Zie beantwoording punt 4.</p>
202301640	202301640	2	Idem.		Zie beantwoording vraag 1.
202301640	202301640	3	Idem.		Zie beantwoording vraag 1.
202301640	202301640	4	Idem.		Zie beantwoording vraag 1.
202301643	202301643	1	Ja logische route is langs bestaand trace is corridor 6. Deze zou moeten doorlopen tot aan de Mercedes, waarna nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé langs de merwede hoeft te worden aangebracht naar station crayesteijn. Dit is 1 van de kortste toutes met de minste impact op mens milieu en qua kosten.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202301643	202301643	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk aangezien deze 35 km beslaat [ipv bijvoorbeeld corridor 6 van 17 km], Waarbij een groot deel ongerepte polder wordt verziekt met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 meter hoog. Ook leven in deze polder unieke diersoorten, die hiernaast de mensen in de buurt van deze masten aan schadelijke straling worden blootgesteld		Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301643	202301643	3	Ja ondergrondse kabels net als in Duitsland en Denemarken.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301643	202301643	4	Corridor 8 is onwenselijk. Het tast de polder en de donk aan. Het is een gebied met historische en archeologische waarde.		Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar de effecten op historisch en archeologisch waardevolle gebieden. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301644	202301644	1	Ondergronds		In paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301644	202301644	2	Nu al diverse woningen weg ivm bestaande, moet er nog meer weg?		In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveldzone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301644	202301644	3	Kijk naar welzijn burgers		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden.
202301644	202301644	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301645	202301645	1	De route over de gemeente Molenlanden is onevenredig nadelig in vergelijking met andere routes. Er zijn nu al twee masten met al de nadelige gevolgen van dien.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301645	202301645	2	X		-
202301645	202301645	3	X		-
202301645	202301645	4	X		-
202301647	202301647	1	Ondergrondse alternatieven zouden grote prioriteit moeten krijgen.		In paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301647	202301647	2	weet ik niet		Bedankt voor uw reactie
202301647	202301647	3	mening van de burgers van direct betrokken gebieden		Bedankt voor uw terugkoppeling. Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken.
202301647	202301647	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301648	202301648	1	Die zijn er zeker! Hey is veel logischer om de route langs het bestaande tracé (corridor 6) te laten lopen. Dit tracé zou dan doorlopen tot aan de Merwede. Vanaf dat punt hoeft er nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is één van de kortste routes met de minste impact op mens en milieu en tevens is dit prijstechnisch ook veel gunstiger.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202301648	202301648	2	Het zou onlogisch zijn om te kiezen voor corridor 8, gezien deze zich uitstrekt over 35 km (in tegenstelling tot corridor 6, die slechts 17 km lang is). Helaas zou een groot deel van ons prachtige polderlandschap verpest worden door de plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten die meer dan 160 meter hoog zijn. In Sliedrecht, langs de Rivierdijk, worden mensen		De nieuwe verbinding is nodig om het knelpunt op te lossen tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel. Deze opgave staat los van ontwikkelingen in Sliedrecht. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>uitgekocht die onder of vlak naast de bestaande hoogspanningsmast wonen en dan gaat er mogelijk wel een nieuw tracé aangelegd worden over onze huizen heen?? Dat is zeer opmerkelijk!</p> <p>In onze polder leven veel diersoorten. Zowel mensen als dieren ondervinden schadelijke gevolgen van hoogspanningsmasten.</p>		<p>Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota. Na de voorkeursbeslissing zal meer bekend worden over de noodzaak om eventueel een aantal huiseigenaren een uitkoopmogelijkheid te bieden om daarmee de realisatie van de nieuwe verbinding mogelijk te maken. Op dit moment is dat nog niet vast te stellen.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder leefomgeving) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301648	202301648	3	<p>Er is nog onvoldoende onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om kabels ondergronds aan te leggen. Gelukkig zijn er voorbeelden in landen zoals Duitsland en Denemarken, waar deze methode wel wordt toegepast. Het is niet langer nodig om nieuwe hoogspanningsmasten te plaatsen die het landschap voor tientallen jaren zullen vervuilen. Het is belangrijk om alternatieven goed te onderzoeken voordat we snel concluderen dat deze te duur of storingsgevoelig zijn. Laten we de innovatieve methoden die al beschikbaar zijn in onze buurlanden serieus nemen en ze goed onderzoeken.</p>		<p>Ondergrondse aanleg is zeer onwenselijk binnen de landelijke ring. Dit heeft te maken met de vereiste betrouwbaarheid en stabiliteit van het landelijke elektriciteitsnet.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301648	202301648	4	<p>Corridor 8 is onwenselijk omdat het, naast een groot deel ongerept polderlandschap, ook De Donk aantast. Dit is niet alleen Natura 2000 gebied, maar ook een gebied met grote historische en archeologische waarde. Het is toch ondenkbaar om dit om te ploegen voor kabels en plaatsing van hoogspanningsmasten.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENC+X door Dupont. Ook hiervoor zijn er vergunningen afgegeven door o.a. de gemeente. Wees eerlijk en kies voor toekomstige generaties en hun welzijn en gezondheid. Het is genoeg geweest. Kom in het reine met uzelf en maak hierin de meest verstandige keuzes.</p>		<p>De effecten op cultuurhistorie en natuur worden voor alle corridors onderzocht, ook voor corridor 8.</p> <p>Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301649	202301649	1	<p>De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie over deze thema's te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301649	202301649	2	<p>De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.</p>		<p>Zie beantwoording vraag 1.</p>
202301649	202301649	3	<p>De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking</p>		<p>Zie beantwoording vraag 1.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.		
202301649	202301649	4	De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.		Zie beantwoording vraag 1.
202301651	202301651	1	jazeke		Bedankt voor uw reactie
202301651	202301651	2	ja		Bedankt voor uw reactie
202301651	202301651	3	dacht het wel		Bedankt voor uw reactie
202301651	202301651	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301652	202301652	1	Landschappelijk en gezondheid voor mens, is van uit Geertruidenberg direct via Crayensteijn de beste en kortste route, geeft minste impact.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301652	202301652	2	Er loopt al dichtbij een hoogspanningsmast. Landschappelijk en gezondheid technisch is dit tracé dwars over o.a.buitengebied blesgrensgraaf niet gewenst		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301652	202301652	3	Zie eerdere antwoorden		Zie beantwoording vraag 1 en 2.
202301652	202301652	4	Graag luisteren naar bevolking.		Via verschillende kanalen en inloophoeven worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken.
202301653	202301653	1	Ja, het koppelen van de ondergrondse deelverbinding vanaf Alblasterdam naar Slikkerveer		Bedankt voor uw tergekoppeling en suggestie. Uit onderzoek van TenneT blijkt dat het knelpunt op de verbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel alleen in voldoende mate en op een veilige manier opgelost kan worden door middel van een nieuwe verbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of tussen Geertruidenberg en Crayestein. Een (ondergrondse) koppeling met of tussen Alblasterdam en/of Slikkerveer vormt daarmee geen oplossing voor het knelpunt en wordt daarom niet onderzocht als alternatief.
202301653	202301653	2	Ja, zou goed kijken of de effecten die een hoogspanningsleiding op de gezondheid van mens en dier niet belangrijker is dan alleen natuur. Waarbij ik natuur (lees biesbosch) ook belangrijk vind, maar het welzijn van de mens is naar mijn mening belangrijker. Dus geen hoogspanningsleidingen over gebieden waar mensen wonen.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap/horizon) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301653	202301653	3	ja, de ondergrondse mogelijkheden. Daarnaast het negatieve effect van dit voornemen op de waarde van de woningen die niet rechtstreeks onder een mast		Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			staan maar waarvan de inwoners wel de hele dag naar de mast kijken.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301653	202301653	4	Gemeente Molenlanden wordt mijn inziens extra belast. Er loopt al een hoogspanningsleiding door dit gebied. Lees onze achtertuin. Nog 1 er bij is een te zware belasting voor dit gebied.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301655	202301655	1	Ja, naar mijn (onze mening) is er al een goed en bestaand tracé namelijk de door u genoemde corridor 6. Dit is de kortste route en het beste voor mens en landschap		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Lengte, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301655	202301655	2	Ja wij vinden het milieueffecten een heel belangrijk aspect omdat de Alblasserwaard een uniek stuk hollandspolderland is die zoveel mogelijk bespaard moet blijven. Daarom is corridor 8 een zeer slecht alternatief. Dit zal het aangezicht, maar nog belangrijker de flora, fauna en de mens enorm (onnodig)schaden.		Zie beantwoording vraag 1.
202301655	202301655	3	Er zou in ieder geval naar de aanpassing bestaande Hoogspanningsmasten gekeken moeten worden. de innovatie van energie verplaatsing gaan snel, waarschijnlijk is het binnen niet al te lange tijd mogelijk kabels ondergronds te leggen. zoek dit eerst goed uit voor en milieuverontreinigende masten geplaatst worden die over een paar jaar niet meer nodig zijn.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een verdere versterking van deze verbinding. Daarbij is het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301655	202301655	4	Het unieke ongerepte polderlandschap wat tevens grotendeels ook nog Natura 2000 gebied is mag niet verpest worden door corridor 8. Pas op dat ons mooie stukje Nederland niet onherroepelijk wordt door aangetast Hoogspanningsmasten. Er is een alternatief namelijk corridor 6 , wees verstandig!!		De komende periode zullen alle alternatieven worden onderzocht op diverse thema's. Het doel is om de alternatieven objectief met elkaar te kunnen vergelijken om zo de impact op de omgeving in kaart te brengen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een overzicht van de onderzoekthema's opgenomen.
202301656	202301656	1	Zie PDF bijlage1 95483927_9117505_380kV.pdf	<p>1. Indiener is van mening dat TenneT onvoldoende rekening heeft gehouden met verschuiving in de energieopwekkingssector, gezien steeds meer particulieren en bedrijven in hun eigen energiebehoeften voorzien. Indiener stelt dat het van cruciaal belang is dat er onderzoek gedaan wordt naar de daadwerkelijke noodzaak van de verbinding.</p> <p>2. Indiener stelt voor om in samenwerking met lokale netbeheerders een oplossing te zoeken voor variabiliteit en onzekerheid in het lokale stroomnet door opwek van duurzame energie op te vangen.</p>	<p>1. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en (alternatieve)vormen van energieproductie-, transport en opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)). De opgestelde scenario's voor het Investeringsplan 2022 zijn bepaald met de regionale netbeheerders en Gasunie.</p> <p>2. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors objectief onderzocht op diverse effecten. De effecten komen terug in het beoordelingskader dat aan de onderzoeken ten grondslag ligt. Het beoordelingskader is te vinden in paragraaf 5.5</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>3. Indiener is van mening dat gezien de geografische ligging een tracé naar Crayestein de meest geschikte oplossing lijkt te zijn, omdat deze kan profiteren van bestaande infrastructuur en impact op milieu en lokale gemeenschappen kan minimaliseren.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat het essentieel is dat besluitvorming gebaseerd wordt op opgebreed onderzoek, nauwkeurige analyses en directe betrokkenheid van belanghebbenden.</p>	<p>van de concept-NRD. Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p>
202301656	202301656	2	Zie PDF bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301656	202301656	3	Zie PDF bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301656	202301656	4	Zie PDF bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301657	202301657	1	dat zou kunnen		Bedankt voor uw reactie
202301657	202301657	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301657	202301657	3	hoogspanning is gevaarlijk		Alle corridors worden in de komende fase onderzocht op verschillende thema's. Effecten op leefomgeving (gezondheid) en veiligheid zijn twee van deze thema's. In paragraaf 3.6 van deze reactienota wordt met meer detail op de te onderzoeken thema's in gegaan.
202301657	202301657	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301659	202301659	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301659	202301659	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301659	202301659	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301659	202301659	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301660	202301660	1	Nog meer traces over Nieuw Lekkerland dienen te worden voorkomen, er bestaan er reeds 2, huizen worden daar al gesloopt		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.
202301660	202301660	2	Sloop van huizen, mensen gedwongen laten verhuizen heeft te maken met gezondheidsrisico's, hoe kan dan nu een extra tracé worden onderbouwd?		<p>Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven.</p> <p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301660	202301660	3	Zie eerder, gezondheidsrisico's moeten altijd bovenaan staan, ook als dit meerkosten oplevert. Dus tracé meer oostelijk of westelijk, of ondergronds		<p>Het project onderzoekt een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein. Hiervoor zijn 10 alternatieve routes beschreven, deze alternatieven zullen allen mee worden genomen in de komende onderzoeksfase.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301660	202301660	4	Onderbouwing over hoe de keuze wordt gemaakt, risico's vs kosten. Absoluut minste risico is enige correcte keuze		In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's.
202301661	202301661	1	Ik wil graag geen 380kv lijn binnen 800 m van mijn huis. Terwijl ik niet weet wat de lichamelijke gevolgen zijn.		Wij begrijpen de wens van indiener om geen verbinding in de buurt te krijgen. Een keuze voor een tracé is echter nog niet gemaakt. Eerst vindt er nog uitvoerig onderzoek plaats o.a. naar de effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding, waaronder de aspecten die u heeft benoemd in uw zienswijze. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie over de beoordeling en tracékeuze te vinden in paragraaf 3.7 van deze reactienota. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301661	202301661	2	Wat voor effecten zouden er op het milieu zijn bij een kabel breuk.		Ook het in kaart brengen van veiligheidsaspecten is een van de onderzoeken in de fase na de NRD. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301661	202301661	3	Welke vergoeding krijgen mensen binnen 1 km van een corridor?		Buiten de schadeloosstelling voor woningen die binnen de magneetveldzone vallen zijn ook mogelijkheden om een planschade claim in te dienen. Informatie rondom de compensatie voor de inpassing van de verbinding is nog niet beschikbaar en zal na vaststellen van het voorkeursalternatief verder uitgewerkt worden. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301661	202301661	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301663	202301663	1	Ondergronds		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301663	202301663	2	Straling voor omwonenden Horizonvervuiling		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Daarnaast worden in de fase na de NRD alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten op het landschap (waaronder horizonvervuiling) is een van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301663	202301663	3	Molenbiotoop Groot-Ammers respecteren. Er mag geen huis gebouwd worden die het zicht op de molens belemmerd, waarom dan wel een zeer hoog elektriciteitsnet die het zicht nog veel meer belemmerd.		In het thema 'landschap' zal worden gekeken naar de effecten van de nieuwe verbinding op het omliggende landschap. De historische molens komen in het thema 'cultuurhistorie' aan bod. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. In paragraaf 3.6 van deze reactienota onder kopje cultuurhistorie is meer informatie hierover te vinden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301663	202301663	4	Geen route 8, 9, 10. Is veel te ver om en geeft een veel te groot gebied horizonvervuiling.		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Op dit moment zijn er onvoldoende redenen om de corridors 8,9,10 af te laten vallen.
202301664	202301664	1	Nog een lichtmast in Nieuw Lekkerland is disproportioneel. De inwoners zijn al belast met twee lichtmasten door/over de gemeente. Er zijn inwoners uitgekocht vanwege de stralingen van deze lichtmasten. Nog een lichtmast maakt het woongenot (grondrecht) voor de inwoners tot nihil. Daar komt bij dat het bij het werelderfgoed Kinderdijk komt. Is disproportioneel tov de bewoners en haalt het werelderfgoed in waarde omlaag! Lasten horen gelijkmatig over Nederland te worden verdeeld!		We begrijpen uw zorg. Bij de beantwoording van uw zienswijze zijn we ervan uitgegaan dat u met lichtmasten de hoogspanningsmasten bedoeld, die in Nieuw-Lekkerland aanwezig zijn. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota. Het effect op landschap, waaronder werelderfgoed Kinderdijk, is een aspect waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de milieueffecten.
202301664	202301664	2	Zie stralingen van de kabels gelijk htmasten die er nu al staan		Effecten voor de gezondheid, door magneetvelden, worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202301664	202301664	3	Zie hierboven		Zie beantwoording vragen 1 en 2.
202301664	202301664	4	Zie hierboven		Zie beantwoording vragen 1 en 2.
202301665	202301665	1	Er moet een ander alternatief komen en niet boven zo mooi dorp hoogspanningskabels gespannen gaan worden.. plus de waarde van huizen gaan naar beneden... Neem aan dat dat niet gecompenseerd gaat worden?!		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Voor meer informatie over woningen en bedrijfsvoering verwijzen we naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301665	202301665	2	Denk maar aan de gezondheid van de mensen en de psychologische effecten het gaat geven op een negatieve manier. Verder op is genoeg boeren land zonder huizen.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301665	202301665	3	Milieu, stikstof, beschermde diersoorten ook overvliegende vanuit de Biesbosch.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur en de omgeving zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer inhoudelijke informatie over de thema's te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301665	202301665	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301666	202301666	1	Ik vind het moeilijk te zeggen welke alternatieven er onderzocht moeten worden. Ik begrijp de noodzaak. Op dit moment kijk ik vanaf mijn huis al tegen 2 hoogspannings verbinden aan. Een 3rde zo kort op de andere vinden wij onacceptabel.		We begrijpen de zorg van de indiener. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven.
202301666	202301666	2	Gevolgen voor de gezondheid		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301666	202301666	3	Waarde van de woning door het effect van een nieuwe verbinding.		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301666	202301666	4	Er staan er al 2 op zeer korte afstand		Zie antwoord bij vraag 1.
202301667	202301667	1	Dordrecht beste optie. Door Molenlanden lopen al 2 traces. Woningen in onze wijk staan nu leeg en worden gesloopt, terwijl er al woningen tekort zijn.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301667	202301667	2	Effect op natuur in Molenlanden. Er lopen al 2 traces.		Effecten op de natuur worden in de milieueffectrapportage nader onderzocht. Hierbij wordt zowel gekeken naar de bestaande situatie als de toekomstige situatie.
202301667	202301667	3	Tekort aan woningen in Nieuw-Lekkerland is er al. Nu ook woningen gesloopt (Venuslaan, Marslaan). Wat zijn de gevolgen van een derde trace over Nieuw Lekkerland voor beschikbare grond voor woningbouw?		Stapeling van milieueffecten wordt meegenomen door naast de bestaande situatie ook de toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek. Hierbij worden o.a. woningbouwontwikkelingen meegenomen. In overleg met het bevoegd gezag wordt bepaald welke (woningbouw)ontwikkelingen concreet worden opgenomen in het milieueffectonderzoek.
202301667	202301667	4	Nee		-
202301668	202301668	1	Nee. Voldoende alternatieven. Ondergronds te kostbaar.		Bedankt voor uw reactie
202301668	202301668	2	Nee.		Bedankt voor uw reactie
202301668	202301668	3	Onnodige versnippering en doorsnijding van het landelijk open gebied voorkomen. Daarom tracé kiezen zo dicht mogelijk langs het al bestaande netwerk in Nieuw-Lekkerland. Tracé aan de westkant van Streefkerk tussen Zijdeweg en rand bebouwde kom kent volgende bezwaren/problemen: 1. Aantasting van molenbiotoop met watercarroussel van vier molens in beheer van Stichting Instandhouding Molens Alblasserwaard Vijfheerenlanden (SIMAV). 2. Zeer slappe grond met diverse kwellen uit de rivier De Lek vergt uiterst zware en kostbare fundering voor		De molenbiotopen van de aanwezige molens zijn in kaart gebracht op de kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te benaderen is. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com) De effecten op landschap en technische complexiteit voor het bouwen van de verbinding zijn onderdeel van de onderzoeken die de komende periode uitgevoerd zullen worden. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van alle uit te voeren onderzoeken.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			elektriciteitsmasten. Dit is ook de reden waarom hier nooit woningbouw heeft plaatsgevonden.		
202301668	202301668	4	Nee.		Bedankt voor uw reactie
202301669	202301669	1	Er worden 10 mogelijke corridors genoemd in de projectatlas. Wij zijn van mening dat per definitie voor de kortst mogelijke tracé's moet worden gekozen. Hoogspannings-masten zijn gevaarlijk voor de volksgezondheid (straling) en tasten het landschap in hoge mate aan. Hoe korter het tracé, hoe beter het is.		Bedankt voor uw terugkoppeling. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301669	202301669	2	Het landschapsaspect moet heel goed worden meegewogen. Wij, als inwoners van de Alblasserwaard, zijn zeer zuinig op ons eeuwenoude polderlandschap. De bestaande masten ontsieren die al in hoge mate. Die hadden nooit zo mogen worden neergezet. Hier mag daarom absoluut geen uitbreiding op komen. Daarom zijn tracé 7, 8, 9 en 10 echt niet aan de orde wat ons betreft; volkomen onacceptabel.		Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd.
202301669	202301669	3	Volksgezondheid (straling), landschapsvervuiling (geen masten in een vlak polderlandschap) en evt.. kosten (hoe korter hoe goedkoper) zijn de belangrijkste aspecten.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap/horizon) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.
202301669	202301669	4	Vanuit volksgezondheid en landschappelijk oogpunt (en waarschijnlijk ook kosten) zijn corridor 4 en 5 verreweg het beste. Dit voorkomt heel veel gedoe, vertraging en maatschappelijke onrust.		Bedankt voor uw suggesties voor corridors 4 en 5.
202301670	202301670	1	Wij begrepen op een van de voorlichtingsavonden van een van uw collega's dat er alleen binnen de wit-gestippelde lijnen van de tien corridors wordt gezocht, en er slechts buiten deze lijnen verder zal worden gezocht indien ieder van de tien nu onderzochte opties onmogelijk blijkt. En dat er, in dat geval, eerst weer een onderzoek dient te worden uitgevoerd naar verschillende locaties buiten de witte lijnen, nu het huidige onderzoek daar niet op ziet. Klopt dit, en zowel bij een bevestigend als een ontkennend antwoord, kunt u dat dan nader toelichten?		De mogelijkheden voor aanleg van de nieuwe verbinding worden onderzocht binnen de corridors. Indien daartoe aanleiding is (bijvoorbeeld indien een deel van een corridor niet geschikt is om de nieuwe verbinding in aan te leggen) kan ook buiten de corridor naar een mogelijke oplossing hiervoor gezocht worden. Omdat het gebied buiten de corridor geen of beperkt onderdeel uitmaakt van de milieueffectonderzoeken, dient hiervoor inderdaad aanvullend onderzoek of een aanvullende analyse gemaakt te worden. Zo kan bepaald worden of de betreffende corridor nog als alternatief beschouwd kan worden voor de aanleg van de nieuwe verbinding. Indien dit niet het geval is, komt de betreffende corridor als (haalbaar en maakbaar) alternatief te vervallen en zal dan ook niet als voorkeursalternatief gekozen worden.
202301670	202301670	2	Ziet u kans in de beoordeling mee te nemen of een bepaalde locatie en/of dorp reeds de druk van een kv-verbinding heeft? Lekkerkerk heeft immers al een verbinding westelijk van het dorp, met een eventuele tweede verbinding rechts van het dorp wordt		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Lekkerkerk dubbel belast, en met de verbindingen 'ingesloten'. Is er ruimte deze last 'eerlijker' in de regio te verdelen?		ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301670	202301670	3	Wij hebben kennis genomen van Concept NDR (uitgebreide versie). In dit document staan op p. 98 (op de pagina staat p. 36) met betrekking tot de gemeente Krimpenerwaard rechtsonder een kaartje getiteld "Monumentenkaart met cultuurhistorische elementen (Bron: BügelHajema)". Op deze kaart zouden ook de relevante "Monumentale gebouwen" zijn weergegeven. Op deze kaart ontbreekt echter de aanduiding van het Rijksmonument met adres Opperduit 372a, 2941AR te Lekkerkerk. Rijksmonumentnummer: 25741.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Indiener verwijst naar een afbeelding uit de landschapsanalyse die bij de concept-NRD is gevoegd. In het thema 'cultuurhistorie' wordt in het effectonderzoek in de fase na de NRD ook rekening gehouden met rijksmonumenten in de nabijheid van de onderzoeksalternatieven.
202301670	202301670	4	Nee.		Bedankt voor uw reactie
202301671	202301671	1	Ja op een andere plek, niet in dit natuurlijke gebied waar toch veel mensen wonen. Kijk ook naar andere mogelijkheden zonder al die stralingen		Bedankt voor uw terugkoppeling. Meer informatie over de tracering is te vinden in paragraaf 3.2 van deze reactienota.
202301671	202301671	2	Ja wat geeft het voor invloed op onze gezondheid		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301671	202301671	3	Laat onze dorpen zoals het is. Wij genieten hier van een prachtig mooi gezond stukje Nederland. Wij willen niet ziek worden van al die stralingen. We hebben niet voor niks dit dorp uitgekozen om in de wonen. Waarom worden andere huizen afgebroken waar hoogspanningsmasten staan? En dan willen jullie het hier gaan bouwen???		We begrijpen uw zorgen. Er kan niet uitgesloten worden dat er wordt gekozen voor een tracé waarbij gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone liggen. Wel dienen we ons te houden aan het voorzorgbeleid waardoor we zo min mogelijk gevoelige bestemmingen proberen te raken. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verder verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301671	202301671	4	Dit weet ik niet		Bedankt voor uw reactie
202301672	202301672	1	Ik denk dat er goed gekeken moet worden naar alternatieven die zoveel mogelijk langs rijkswegen en over industriegebieden gaan. Hiermee wordt de leefbaarheid van bewoonde gebieden en/of natuurgebieden zo min mogelijk aangetast.		Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen infrastructuren zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of wegen. De voorgestelde corridors worden onder meer op kosten, effecten op natuur en impact op het milieu nader onderzocht in de volgende fase. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301672	202301672	2	De afgelopen jaren is er een toenemende zorg over de straling die de hoogspanningsmasten afgeven. In Nieuw-Lekkerland moeten hiervoor al tientallen huizen worden afgebroken, waardoor het dorp in tweeën gesplitst wordt, wat juist door het naar elkaar groeien van de dorpskernen Middelweg en Dorpslaan aan het verminderen was.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301672	202301672	3	Ik zou er voor willen pleiten om goed te kijken wat de weersextremen doen op de masten. Het lijkt erop dat wind (tornado kansen) toenemen. Plaats je dan de masten in (dicht) bevolkt gebied, dan zou er gekeken moeten worden naar de ruimte om de masten wanneer deze (gedeeltelijk) knakken.		De hoogspanningsverbinding wordt ontworpen volgens vigerende regelgeving. De verbinding wordt zodanig getraceerd, dat (dicht)bevolkte gebieden zoveel mogelijk worden vermeden. Indien de verbinding dicht bij bebouwing/woningen komt, wordt met de positionering van de masten rekening gehouden met de veiligheid van de omgeving.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301672	202301672	4	Er is de komende tientallen jaren waarschijnlijk een enorm toenemende vraag naar electriciteit. Maak de nieuw te bouwen masten zo sterk dat uitbreiding op termijn zonder ingrijpende maatregelen nodig is. Kijk ook goed naar de eventuele opslag van energie door accu-systemen zodat energie niet verloren gaat. Is er niet een mogelijkheid water elektrisch in een bassin te pompen bij overstroom; en weer terug te laten lopen bij stroom tekort. Hier kan eventueel ook extra water worden opgeslagen bij extreme regenval en weer gebruikt worden bij droogte. Bijvoorbeeld de dijken ophogen en versterken bij de waterbassins in het molengebied en biesbos en daar 1,5 meter extra water bergen.		Voor beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de thematische beantwoording, paragraaf 3.3 van deze reactienota genaamd 'Nut en noodzaak'.
202301673	202301673	1	Tbv de gezondheid en het uitzicht zou ik adviseren en graag zien dat de kabel door de grond gaat.		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301673	202301673	2	Wat heeft dit voor effecten op de natuur en de omgeving		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur en de omgeving zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301673	202301673	3	Wij twijfelen ten eerste aan de gevolgen voor onze gezondheid. Op andere plaatsen worden zelfs mensen uitgekocht om maar niet te dicht bij de hoogspanningsmasten te hoeven wonen. Om deze reden zouden wij het zeer onprettig vinden om het tracé te dichtbij onze woning en bedrijf te hebben.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301673	202301673	4	Zie vorige vragen		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202301675	202301675	1	Corridor 10 kan niet dwars door het hart van Goudriaan heen. Daarmee wordt het pittoreske beeld van Goudriaan verpest rondom de kerk, het Raadhuis en de nieuwste woonwijken. Je kan dit ook 4 kilometer naar het oosten doen. Net voorbij Goudriaan liggen alleen maar weilanden. Dat is officieel Noordeloos. Daar heeft niemand er last van. 95500384_9120906_corridor_10_naar_het_oosten.jpg	Geen brief, enkel afbeelding als bijlage	<p>Bedankt voor uw suggestie. Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen bovengrondse infrastructuur zoveel mogelijk te worden geclusterd. Ten aanzien van de trasering van corridor 10 zijn we uitgegaan van bundeling met de N216. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering. Binnen de gestelde corridor (breedte 1.200m) wordt nog verder gezocht naar een geschikt onderzoeksalternatief. Bij het traceren dient TenneT rekening te houden met het voorzorgbeleid. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.</p> <p>Ten aanzien van uw aangedragen alternatief, dit alternatief is zal niet worden opgenomen in de NRD omdat het in vergelijking met corridor 10: niet voldoet aan het traceringsprincipe bundeling met bestaande infrastructuur, het alternatief is langer dan corridor 10 en het alternatief raakt meer dorpskernen. Het voorgestelde alternatief zal hierdoor negatiever uitvallen dan de reeds opgenomen corridor.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					Meer informatie is te vinden in notitie aangedragen alternatieven als bijlage van de definitieve NRD.
202301675	202301675	2	Geen verstand van.		Bedankt voor uw reactie
202301675	202301675	3	Het gaat dwars door de dorpskern van Goudriaan heen. Daar waar de voorzieningen en meeste woningen staan. Het zal het beeld van Goudriaan erg verpesten.		Zie beantwoording vraag 1.
202301675	202301675	4	Corridor 10 kan 4 kilometer naar het oosten verplaatst worden. Dan zitten ze boven de weilanden en heeft helemaal niemand daar last van.		Zie beantwoording vraag 1.
202301677	202301677	1	Ondergronds?		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301677	202301677	2	Zeker in het gebied met veel vogels (zoals rondom de Donk) is het schadelijk als er corridors in het landschap worden geplaatst.		Alle alternatieven zullen worden onderzocht op diverse thema's. Effecten op landschap, archeologie en natuur zijn enkele van de onderwerpen die in deze thema's terugkomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn de onderzoeksthema's verder beschreven.
202301677	202301677	3	Het landschap wordt ontsiert, de Donk waar corridor nummer 8 en 10 langs zouden komen heeft historische waarde (Donkse laagte)		Zie beantwoording vraag 2.
202301677	202301677	4	Ontzie de natuurgebieden, blijf daar ruim uit de buurt		Zie beantwoording vraag 2.
202301679	202301679	1	Ja, een variant (deels omleiden in westelijke richting langs de Merwede) op corridor 6 zodat de Biesbosch wordt gemeden en (gedeeltelijke?) ondergrondse aanleg mogelijk maakt.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
					Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301679	202301679	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301679	202301679	3	Ja, de afweging dat onevenredig lange corridors niet de voorkeur hebben. Daarnaast de combinatie van windturbines en de corridors en tot slot de onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat als een tracé naar voren komt dat Molenwaard raakt.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Daarnaast worden in de fase na de NRD alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
					In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301679	202301679	4	Nvt		-
202301680	202301680	1	De impact op de tracé lengte. Kortste of langste route. Als bewoner ben ik daarom van mening dat er geen derde 380 kV hoogspanningsleiding over Molenlanden mag komen. De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.		Alle alternatieven zullen worden onderzocht op diverse thema's. Lengte, effecten op landschap, leefomgeving en natuur zijn enkele van de thema's. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn de onderzoeksthema's verder beschreven.
202301680	202301680	2	De impact op de tracé lengte. Kortste of langste route. Als bewoner ben ik daarom van mening dat er geen derde 380 kV hoogspanningsleiding over Molenlanden mag komen. De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.		Zie beantwoording vraag 1.
202301680	202301680	3	De impact op de tracé lengte. Kortste of langste route. Als bewoner ben ik daarom van mening dat er geen derde 380 kV hoogspanningsleiding over Molenlanden mag komen. De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.		Zie beantwoording vraag 1.
202301680	202301680	4	De impact op de tracé lengte. Kortste of langste route. Als bewoner ben ik daarom van mening dat er geen derde 380 kV hoogspanningsleiding over Molenlanden mag komen. De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.		Zie beantwoording vraag 1.
202301681	202301681	1	wellicht is ondergronds een optie; begrijp dat dit technisch beperkt is maar wellicht niet onmogelijk op bepaalde plekken.		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301681	202301681	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301681	202301681	3	nee		Bedankt voor uw reactie
202301681	202301681	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301682	202301682	1	De gemeente Molenlanden heeft in een zienswijze een alternatief voor corridor 6 verwoord. Dit verdient serieuze overweging.		Alle ingediende zienswijzen worden individueel beantwoord en overwogen, zo ook die van de diverse gemeenten in het gebied.
202301682	202301682	2	Hoogspanningsmasten over het veenweidegebied van de Alblasserwaard zijn slecht voor de gezondheid van inwoners, doen afbreuk aan het landschap en de corridor over Molenlanden is relatief lang, waardoor meer mensen en natuur nadeel ondervinden.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301682	202301682	3	Zie hierboven.		Zie antwoord op vraag 1 & 2.
202301682	202301682	4	Zie hierboven.		Zie antwoord op vraag 1 & 2.
202301683	202301683	1	Ja. Of het mogelijk is om bestaande en toekomstige bebouwing te vermijden en de gestelde corridor boven Goudriaan te verleggen naar een gebied zonder bewoonde bebouwing		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor (1.200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. De corridor boven Goudriaan is niet aangepast.
202301683	202301683	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301683	202301683	3	Ja, de dorpen gelegen binnen de gestelde corridor. In ons geval het dorp Goudriaan waar de corridor nu deels overheen loopt. Echter aan de westzijde van de N weg is minder bebouwing.		Zie reactie bij vraag 1.
202301683	202301683	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301685	202301685	1	Zie Bijlage	<p>1. Indiener spreekt waardering uit voor de moeite die gedaan wordt om zaken aan mogelijk gedupeerden uit te leggen.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat een nieuwe verbinding direct naast de bestaande, in corridor 7, niet te aanvaarden is. Indiener spreekt een voorkeur uit voor allereerst corridor 6, achtereenvolgens 3, 5, 4 en als laatste corridor 8. Andere tracés zijn volgens indiener onhaalbaar.</p>	<p>1. Bedankt voor u positieve feedback.</p> <p>2. Er wordt op dit moment nog geen keuze gemaakt voor een tracé. Eerst gaan we voor alle alternatieven de effecten onderzoeken. Hoe we hierbij rekening houden met woongebieden is beschreven in paragraaf 3.2 van deze reactienota. Op basis van de uitkomsten van de onderzoeken wordt een voorkeurstracé door de minister bepaald.</p>
202301685	202301685	2	Zie bijlage		-
202301685	202301685	3	Zie bijlage		-
202301685	202301685	4	Zie bijlage		-
202301686	202301686	1	Zie bijlage	Zie 202301429	Voor beantwoording van de vragen wordt verwezen naar 202301429 antwoorden 1 tot en met 4.
202301686	202301686	2	Zie bijlage		Voor beantwoording van de vragen wordt verwezen naar 202301429 antwoorden 1 tot en met 4.
202301686	202301686	3	Zie bijlage		Voor beantwoording van de vragen wordt verwezen naar 202301429 antwoorden 1 tot en met 4.
202301686	202301686	4	Zie bijlage		Voor beantwoording van de vragen wordt verwezen naar 202301429 antwoorden 1 tot en met 4.
202301687	202301687	1	Er zijn al 2 leidingen die over Nieuw-Lekkerland lopen met alle nadelige gevolgen vandien(op dit moment worden er huizen voor gesloopt). Dus dat is genoeg voor deze kern. Zoek maar een trace buiten deze kern en de gemeente Mokenlanden		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Op basis van de uitkomsten wordt een voorkeurstracé door de minister bepaald.
202301687	202301687	2	Geen idee		-
202301687	202301687	3	Geen idee		-
202301687	202301687	4	Geen idee		-

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301688	202301688	1	Wij willen niet dat ook deze hoogspanningsmast door de gemeente Molenlanden gaat. We hebben er al twee		In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding.
202301688	202301688	2	over een dorp moeten huizen worden gesloopt (Nieuw-lekkerland) het kan beter boven natuurgebieden. Die kikkertjes merken daar niets van.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven.
202301688	202301688	3	zie hierboven genoemd		Zie beantwoording vraag 2.
202301688	202301688	4	geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301689	202301689	1	Zie bijlage	Zie 202301493 Indiener geeft verder mee dat het met 10 corridors van elk ca. 1 km breed voor de gemiddelde burger onmogelijk is een duidelijk en afgewogen oordeel te vormen over de gepresenteerde plannen.	Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493. Vanwege de specifieke aard en omvang van het gebied is het onvermijdelijk (gebleken) dat een groot aantal corridors is ontwikkeld voor de twee oplossingsrichtingen (Krimpen a/d IJssel of Crayestein). Ook is van belang dat deze corridors voldoende breed zijn geprojecteerd, zodat hierin een onderzoekslijn- of lijnen kunnen worden ontwikkeld die in de komende onderzoeksfase op effecten worden onderzocht en beoordeeld. Met alle communicatiemiddelen, waaronder de projectatlas, Webinar en informatiebijeenkomsten, is getracht een duidelijk beeld te schetsen van het project. Wij zijn altijd bereid nadere informatie te verstrekken als indiener dit wenst. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.
202301689	202301689	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301689	202301689	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301689	202301689	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301690	202301690	1	Zie bijlage	1. Indiener geeft aan te verwachten dat corridor 10 vanwege aanwezigheid van een natuur- en recreatiegebied over diens woning of daar nabij komt. Dit is voor indiener onacceptabel vanwege verminderd woongenot en gezondheidsrisico's. 2. Indiener geeft aan dat in stallen elektronica aanwezig is waarbij de kans op storingen aanwezig is. 3. Vanwege de lengte van het perceel van indiener verwacht deze dat er mogelijk 2 of 3 masten op het perceel gerealiseerd kunnen worden, indiener verwacht dat dit gebruiks- en uitbreidingsmogelijkheden van de stal in geding brengen.	1. Wij begrijpen de zorgen t.a.v. de nieuwe hoogspanningsverbinding op uw perceel. In deze fase van het project wordt er nog geen keuze gemaakt voor een definitief tracé. In de fase na de NRD worden alle 10 getoonde corridors onderzocht op diverse effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke corridor het voorkeursalternatief gaat zijn. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht. Binnen de corridor(1200m) wordt naar een optimale route gezocht waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. 2. Ten aanzien van uw zorgen over de apparatuur, zie paragraaf 3.8 van deze reactienota. 3. Ten aanzien van de effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding op

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				4. Indiener vraagt te kiezen voor een ander tracé. Wanneer toch voor corridor 10 wordt gekozen vraagt indiener het tracé aan de oostkant van het natuur- en recreatiegebied te projecteren en verderop de provinciale weg over te steken. Indiener verwacht hier weinig problemen vanwege ontbrekende bebouwing in dit gebied.	bedrijfsvoering is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden. 4. Zie beantwoording bij 1.
202301690	202301690	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301690	202301690	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301690	202301690	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301691	202301691	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener is het oneens dat het thema veiligheid pas zinvol te onderzoeken is na uitwerking van concrete tracés. Indiener geeft aan dat vanuit veiligheidsoogpunt zo min mogelijk essentiële infrastructuur moet worden gekruist en hiermee ook op te letten bij kruising van rangeerterrein Kijfhoek.</p> <p>2. Indiener vraagt de landschapsanalyse niet te gebruiken in het verdere proces omdat deze volgens indiener aantoonbaar onjuist is. Bijvoorbeeld door het veelvuldig benoemen van droogmakerijen die volgens indiener in het zoekgebied niet aanwezig zijn.</p> <p>3. Indiener vraagt bij de tracékeuze rekening te houden met de natuurlijke en landschappelijke waarde van Zwijndrechtse Waard, waaronder het Develgebied.</p> <p>4. Indiener geeft aan tegen een keuze voor corridor 1 te zijn vanwege aantasting van het Develbos en het Waalbos, onderdeel van een bufferzone tussen de Drechtsteden en Rotterdam. Daarnaast tast deze verbinding volgens indiener de landschappelijke inpassing van rangeerterrein Kijfhoek aan.</p> <p>5. Indiener vraagt of onder een 380 kV verbinding bomen kunnen blijven staan en zo nee, hoe gekapte bomen worden gecompenseerd.</p> <p>6. Indiener vraagt hoe landschappelijke aantasting wordt gecompenseerd of gemitigeerd.</p> <p>7. Indiener vraagt hoe initiatiefnemer Kijfhoek,</p>	<p>1. De raakvlakken met en effecten op deze infrastructuur, waaronder Kijfhoek, worden onderzocht en beoordeeld in de volgende fase. Daarbij is het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, een belangrijk beoordelingscriterium. Zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD. Kijfhoek en andere infrastructuurele knelpunten, zoals knooppunt Ridderkerk en omliggende waterwegen, worden verder ook specifiek aangeduid als belangrijke belemmeringen in corridor 1 (zie p. 40 van de NRD).</p> <p>2. De in de landschapsanalyse gebruikte term droogmakerij lijkt inderdaad niet correct te zijn. Het betreft hier polders en geen droogmakerijen. Ondanks dat deze fout in de analyse staat is de landschapsanalyse wel degelijk nog bruikbaar als beschrijving van het landschap. Deze landschapsanalyse betreft ook een eerste beschrijving op hoofdlijnen van het gehele zoekgebied. In de komende onderzoeksfase wordt meer in detail gekeken naar het landschap, mede met het oog op tracering en onderlinge vergelijking van de onderzoeksalternatieven. In de planuitwerkingsfase (projectMER) volgt een specifiek landschapsplan.</p> <p>3. Het Develgebied wordt door meerdere indieners genoemd als waardevol gebied. Het gebied is uiteraard ook bij het project in beeld. Alle onderzoeksalternatieven, die in de concept-NRD zijn opgenomen, worden de komende fase verder uitgewerkt en op effecten onderzocht, waaronder op ruimtelijke kwaliteit en landschap en natuur. Zie ook de hoofdstukken 5.5 en 5.6 van de concept-NRD over respectievelijk het beoordelingskader en de scoringsystematiek.</p> <p>4. Graag wordt verwezen naar de reactie bij zienswijzepunt 3.</p> <p>5. Als de beplanting te dicht in de buurt van een hoogspanningsverbinding komt, kan er een gevaarlijke situatie ontstaan. In de zone onder en direct naast de hoogspanningsverbindingen kan hoge beplanting een risico vormen op overslag. TenneT houdt beplanting in deze zone daarom graag laag. Zie hiervoor ook de brochure over veiligheid en de ongestoorde werking van de bovengrondse hoogspanningsverbinding: GZ Brochure Uw veiligheid Bovengronds_04NOV2022_v3.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p> <p>6. Indien uit oogpunt van de toepasselijke regelgeving bomen of natuur moet worden gecompenseerd, zal hiertoe uiteraard worden overgegaan. Mitigerende maatregelen in de vorm van landschappelijke inpassing zullen volgen uit de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>inclusief rangeerheuvel en fly-over voor de Betuweroute denkt te kruisen.</p> <p>8. Indiener vraagt wat de belemmeringen zijn van de kruising van de 380 kV verbinding met de 25 kV HSL-lijnen.</p> <p>9. Indiener is van mening dat een themasessie rondom Nationaal Park de Biesbosch te eenzijdig is en had dit graag breder voor alle Natura2000 en andere natuurgebieden gezien.</p> <p>10. Indiener ziet belemmeringen op het eiland IJsselmonde waar meerdere belemmeringen en knelpunten die in een afweging meegenomen en opgelost moeten worden. Waaronder: knelpunten direct na oversteek van de Oude Maas, de Lindtsedijk, kruising met de Waal met historische bebouwing en de Nieuwe Maas (inclusief het Stormpoldervloedbos), knooppunt Ridderster, buitenplaats Huys ten Donck en het Donckse Bos.</p> <p>11. Indiener is van mening dat een zo kort mogelijk tracé de voorkeur verdient. Indiener verwacht hiervoor een betere uitkomst voor vrijwel alle punten uit de IEA, minder trekvogelslachtoffers. Bij sanering van bestaande 150 kV lijnen treedt er een win-win situatie op omdat deze volgens indiener als meest gevaarlijk wordt gezien.</p>	<p>betreffende onderzoeken en de beoordeling van effecten op natuur en landschap. In specifieke zin kan hierover pas meer over worden medegedeeld als aarde en omvang van tracering en effecten duidelijk zijn. Op hoofdlijnen zal dat in de komend verkenningsfase aan de orde zijn. Uitwerking van mitigerende maatregelen zal met name in de planuitwerkingsfase plaatsvinden, dus na de keuze van het voorkeursalternatief.</p> <p>7. Op welke wijze en waar het onderzoeksalternatief wordt geprojecteerd, die in de verkenningsfase wordt onderzocht op effecten, is nu nog niet duidelijk. Tijdig voor de effectstudies starten zal het onderzoeksalternatief gereed zijn. De kruising met Kijfhoek is o.m. vanuit techniek, veiligheid en inpassing reeds aangemerkt als belangrijke belemmering. Zie hiervoor ook p. 40 van de concept-NRD. In combinatie met de andere belemmeringen in corridor 1 zal nader onderzoek nodig zijn of hier een tracé haalbaar of maakbaar is.</p> <p>8. Zie hiervoor ook voorgaande reactie ten aanzien van de kruising met rangeerterrein Kijfhoek. Op p. 40 van de concept-NRD is ook de kruising met de HSL aangemerkt als een van de (belangrijke) belemmeringen in corridor 1, waarvoor nader onderzoek nodig is. Het onderzoek zal zich mede richten op elektromagnetische compatibiliteit (EMC).</p> <p>9. De ligging en omvang van het Natura 2000-gebied De Biesbosch is op voorhand in de concept-NRD aangemerkt als nader te onderzoeken knelpunt in verband met de strenge kaders van de wet Natuurbescherming (gebieds- en soortenbescherming). Indien er effecten zijn op andere Natura 2000-gebieden of natuurgebieden, worden deze indien relevant uiteraard ook onderzocht en beoordeeld in de komende onderzoeksfase.</p> <p>10. Alle gebieden, locaties en aandachtspunten die indiener noemt, waaronder knelpunten direct na oversteek van de Oude Maas, de Lindtsedijk, kruising met de Waal met historische bebouwing en de Nieuwe Maas, inclusief het Stormpoldervloedbos, knooppunt Ridderster, buitenplaats Huys ten Donck en het Donckse Bos, zullen in de komende onderzoeksfase aan de orde komen en worden beoordeeld op effecten, voor zover die optreden vanwege het onderzoeksalternatief.</p> <p>11. Graag wordt voor de beantwoording hiervan verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors. De effecten waarover indiener de verwachting uitspreekt worden specifiek en objectief op effecten onderzocht in de komende onderzoeksfase.</p>
202301691	202301691	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301691	202301691	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301691	202301691	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301693	202301693	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan bezwaar te maken tegen corridor 8 vanwege:</p> <p>a. Bewoners ondervinden reeds hinder van chemische vervuiling van chemiebedrijf Chemours</p>	<p>Het zoekgebied waarbinnen gezocht wordt naar de nieuwe verbinding is zeer complex met veel, soms tegenstrijdige, belangen en waarden.</p> <p>Uw beschrijving van de waarden van de gemeente Molenlanden geeft aan hoe complex alleen dit deelgebied is. Voor de overige corridors, waaronder corridor 6,</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>b. Boeren ondervinden reeds hinder van zwalkend overheidsbeleid, waaronder de stikstofcrisis</p> <p>c. Gemeente Molenlanden wordt al zwaar belast door meerdere 380 kV verbindingen</p> <p>d. De Donk en Donkse Laagten zijn historisch en Natura2000 gebied</p> <p>e. Het gebied bevat veel monumentale panden</p> <p>f. Het voorzorgbeleid van de Rijksoverheid adviseert geen nieuwe hoogspanningsverbindingen aan te leggen in de buurt van woningen</p> <p>2. Daarnaast geeft indiener aan een pacemaker te hebben. Indiener stelt dat hoogspanningslijnen en magneetvelden de werking van een pacemaker kunnen verstoren.</p> <p>3. Indiener geeft aan te verwachten dat corridor 6 goedkoper en logischer alternatief is, of een ondergrondse verbinding.</p>	<p>gelden vergelijkbare argumenten op andere thema's. Om een compleet beeld van het hele zoekgebied te krijgen worden alle corridors de komende periode onderzocht op deze thema's. Effecten op inwoners, natuur en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p>
202301693	202301693	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301693	202301693	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301693	202301693	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301694	202301694	1	Ondergronds onderzoeken. Tracé 8		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
			Niet boven cultureel erfgoed zoals de molens.		
202301694	202301694	2	Gezondheidsaspecten		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301694	202301694	3	Beter onderzoek doen naar ziektegevallen zoals leukemie en dementie etc.		Binnen het project wordt uitgegaan van het voorzorgbeleid en de aanbevelingen hierin. Er wordt geen aanvullend onderzoek naar de effecten van magneetvelden op de gezondheid van de mens.
202301694	202301694	4	Compleet ruineren van het polderzicht.		De effecten van een nieuwe verbinding op het (polder)landschap en de beleving hiervan wordt meegenomen in de onderzoeken. Voor woningen en andere gevoelige bestemmingen wordt uitgegaan van het zorgbeginsel, zie hiervoor het antwoord op vraag 2.
			Tracé 8 gaat recht over woningen Boezem en Zwanenvliet, molens Tiendweg in Streefkerk		
202301695	202301695	1	Zeker, probeer over de weilanden te gaan		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301695	202301695	2	Straling van de kabels.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301695	202301695	3	Wij hebben al een betuwelijn en een zuivering in het dorp wat moeten we nog meer krijgen om de mensen weg te jagen.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301695	202301695	4	Geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301696	202301696	1	- 95511277_9124169_Bezwaren_hoogspanningslijnen_380_KV_Molenlanden.docx	Indiener geeft aan bezwaar te hebben tegen een verbinding door gemeente Molenlanden vanwege impact op inwoners, natuur en landschap. De impact is volgens indiener onevenredig groot in vergelijking met alternatieve routes naar Crayestein	Het zoekgebied waarbinnen gezocht wordt naar de nieuwe verbinding is zeer complex met veel, soms tegenstrijdige, belangen en waarden. Alle corridors worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Effecten op inwoners, natuur en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301696	202301696	2	-		Zie beantwoording vraag 1.
202301696	202301696	3	-		Zie beantwoording vraag 1.
202301696	202301696	4	-		Zie beantwoording vraag 1.
202301697	202301697	1	Corridors 8, 9 en 10 niet als mogelijkheid noemen.		Corridor 8,9 en 10 worden, net als de overige 7 corridors onderzocht in de fase na de NRD. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301697	202301697	2	Weidevogelstand, vleermuisstand		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur is een van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. In paragraaf 3.6 van deze reactienota onder kopje natuur is meer informatie te vinden.
202301697	202301697	3	Mijn zorg bij de corridors 8, 9 en 10 is dat ze door dorps en agrarisch gebied gaan wat nu juist niet is aangetast door windmolens, spoorlijnen of hoogspanningskabels. Hiermee zou dan weer een nieuw gebied wat juist belangrijk is voor de weidevogelstand, de voedselproductie, de leefbaarheid, de recreatie etc. worden aangetast. Op deze manier verdwijnen de oer-Hollandse polders op nog meer plekken. In de dorpen rondom corridors 8, 9 en 10 wordt van de inwoners gevraagd het dorpse karakter b.v. bij woningbouw in stand te houden en daarom verwachten we van de politiek ook dat een hoogspanningskabel daarom hier dan ook niet zal worden toegestaan.		Ook onderzoek op o.a. landschap, leefbaarheid, recreatie wordt uitgevoerd in de fase na de NRD. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast wordt er nadrukkelijk aandacht besteed aan de ruimtelijke kwaliteit van het bestaande landschap en een goede ruimtelijke inpassing van de nieuwe 380kV-verbinding daarin. In paragraaf 3.6 van deze reactienota onder kopje landschap is meer informatie hierover informatie te vinden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301697	202301697	4	Mijn zorg bij de corridors 8, 9 en 10 is dat ze door dorps en agrarisch gebied gaan wat nu juist niet is aangetast door windmolens, spoorlijnen of hoogspanningskabels. Hiermee zou dan weer een nieuw gebied wat juist belangrijk is voor de weidevogelstand, de voedselproductie, de leefbaarheid, de recreatie etc. worden aangetast. Op deze manier verdwijnen de oer-Hollandse polders op nog meer plekken. In de dorpen rondom corridors 8, 9 en 10 wordt van de inwoners gevraagd het dorpse karakter b.v. bij woningbouw in stand te houden en daarom verwachten we van de politiek ook dat een hoogspanningskabel daarom hier dan ook niet zal worden toegestaan.		Zie beantwoording vraag 1, 2 en 3.
202301698	202301698	1	nee		Bedankt voor uw reactie
202301698	202301698	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301698	202301698	3	Nog meer hoogspannings-verbindingen door de Alblasserwaard maakt is een (te) grote aantasting van het landschap voor het bedienen van stedelijk gebied. Maak geen nieuwe routes maar sluit aan bij wat er al is.		In de concept NRD zijn 10 corridors voorgesteld, bij het traceren van deze corridors is o.a. rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering.
202301698	202301698	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301699	202301699	1	Naar mijn mening zijn er andere alternatieven die onderzocht moeten worden. Van de 10 routes die nu onderzocht worden gaan er 4 over Molenlanden, en zelfs 1 over Nieuw-Lekkerland. Vanuit mijn appartement kijken we al op 2 hoogspanningsverbindingen. Een 3e erbij op korte afstand van elkaar vind ik niet acceptabel.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's.
202301699	202301699	2	In Nieuw-Lekkerland zijn er woningen die uitgekocht worden in verband met de huidige 2 bestaande hoogspanningsverbindingen. Hoe kunt u een 3e verbinding rechtvaardigen gezien genoemd effect, en in relatie tot de woningnood in de Molenlanden?		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.
202301699	202301699	3	Jazeker, route 7 loopt over het landgoed/natuurterrein Schoonenburgh dat opengesteld is voor het publiek, en waar dagelijks veel wandelaars lopen, en mensen die de hond uitlaten. Verder is route 7 gepland dichtbij de begraafplaats. Persoonlijk vind ik het ethisch niet kunnen om hier een hoogspanningsverbinding te plaatsen.		Het effect op landschap is een aspect waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de milieueffecten.
202301699	202301699	4	Geen		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301700	202301700	1	Het lijkt mij logisch dat er naar alternatieven moet worden gezocht. Huizen worden gesloopt omdat er een stroomkabel overheen loop, en hier worden stroomkabels over de huizen geplaatst. Hoe krom kan het zijn.		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de trasering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301700	202301700	2	Als het is voor de schadelijke zonnepanelen en elektrische auto's dan lijkt mij dat op z'n minst.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op elektromagnetische compatibiliteit (EMC), elektrische apparaten of installaties die worden beïnvloed door de magneetvelden van de nieuwe 380kV-verbinding, is een van deze onderzoeken.
202301700	202301700	3	De mogelijk schadelijke effecten voor de volksgezondheid.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301700	202301700	4	Op dit moment geen.		Bedankt voor uw reactie
202301701	202301701	1	Ja kabel ondergronds		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301701	202301701	2	Ja horizon vervuiling		Zie beantwoording vraag 3.
202301701	202301701	3	Gezondheid Waardedaling huis Horizon vervuiling		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Aspecten als gezondheid en horizonvervuiling zijn aspecten in dit onderzoek. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. Voor zover indiener meer wenst te weten over waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota, daar is meer informatie te vinden over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering.
202301701	202301701	4	Nvt		-
202301702	202301702	1	Ja, naar mijn idee moeten ondergrondse alternatieven worden onderzocht. Ook al heeft alles via de magneetvelden hetzelfde effect, men voorkomt dat het landschap ontsierd wordt en het woongenot qua uitzicht e.d. verslechtert		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301702	202301702	2	Het feit dat u zoveel als mogelijk probeert te vermijden dat u dicht bij gevoelige bestemmingen zoals woningen, scholen en kinderdagverblijven uitkomt, laat naar mijn idee zien dat een trace wel degelijk gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Er zijn cijfers, op welke afstand blijven, geen gezondheidsrisico's oplevert, dan is er vast een route te vinden die het allerminste risico oplevert. En		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de trasering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			hoewel dat zeer waarschijnlijk de meest lange en de meest prijzige route zal zijn, ga ik er vanuit dat alle bestuurders zich er van bewust zijn dat ze hiermee de juiste keuze maken.		
202301702	202301702	3	Ja, toekomstige woningbouw zou meegenomen moeten worden. Daar waar die in kernen zoals Giessenburg nu nog op een aantal plaatsen mogelijk zijn, moet dat mogelijk blijven, dus zo'n trace kan daar dan niet plaatsvinden.		Met de betrokkenen gemeenten is op de belemmeringenkaart bepaald waar deze woningbouwontwikkelingen zullen plaatsvinden. Zie A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com) . In de fase na de NRD worden deze belemmeringen nader onderzocht en geactualiseerd. De raakvlakken met en effecten op toekomstige woningbouw ontwikkelingen worden verder onderzocht en beoordeeld in de volgende fase. Zie voor een nadere toelichting ook paragraaf 3.9 van deze reactienota over stapeling met andere ruimtelijke opgaven.
202301702	202301702	4	Naar mijn idee kan het niet zo zijn dat huizen minder waard worden omdat er ineens zo'n trace in de buurt komt. We hebben er hard voor gewerkt om in dit gebied te kunnen wonen, we hebben daar veel voor moeten betalen, dat wordt dan plotsklaps van buitenaf te niet gedaan? Dat mag je een hardwerkende burger toch niet aan doen? We willen dus helemaal geen uitkoopregeling in Giessenburg, we willen ons woongenot en onze gezondheid en veiligheid behouden.		In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar mogelijk waardedaling van woningen aan de orde kan zijn. Na het doorlopen van de ruimtelijke procedure (het projectbesluit onder de nieuwe omgevingswet), kan een verzoek tot planschade ingediend worden. Betrokkenen worden hier later over geïnformeerd. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verder verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301704	202301704	1	De opties moeten zo kort mogelijk te zijn vanwege de belasting, zowel voor de gezondheid van onze geiten, natuur , landschap, bebouwing en kosten. om deze reden zijn de 5 opties richting krimpen a/d IJssel onlogischer dan de 5 optie richting Crayenstein. 95513004_9124755_zienswijze_corridors.pdf	<p>1. Indiener is van mening dat het gekozen tracé zo kort mogelijk moet zijn, vanwege belasting voor gezondheid van geiten, natuur, landschap, bebouwing en kosten.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat corridor 7 het minst voor de hand ligt vanwege invloed op in de omgeving aanwezige dieren. Deze corridor is volgens indiener gelijk aan corridor 6 en veel langer, schrappen ligt daarmee voor indiener voor de hand.</p> <p>3. Indiener ziet in het plan niet terug dat er rekening gehouden wordt met het voorzorgbeleid, vanwege het opnemen van corridors 7, 8 en 9 waar gevoelige bestemmingen zullen worden geraakt. Indiener is van mening dat er andere opties zijn waar geen woningen geraakt worden.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat corridor 7, 8 en 9 onnodig hoge kosten met zich meebrengen en vindt een kortere route, zoals corridor 6, voor de hand liggend. Deze geeft volgens indiener de minste impact op het milieu en omwonenden en de laagste kosten. Indiener suggereert om de Biesbosch te ontzien deze corridor aan te passen door deze langs de Merwede te</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.</p> <p>1. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>2. De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>3. We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>4. Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Zie tevens beantwoording punten 1 en 2.</p> <p>5. Zie beantwoording punt 2.</p> <p>6. Zie beantwoording punt 2.</p> <p>7. Bij het ontwikkelen en verder uitwerken van de corridors wordt rekening gehouden met aansluiting op bestaande infrastructuur en het zoveel mogelijk</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>projecteren naar Crayestein, mogelijk met een laatste stuk ondergronds.</p> <p>5. Indiener geeft aan geiten en jongvee te houden welke hoog gevoelig zijn voor stralingen.</p> <p>6. Indiener geeft aan een stuk grasland te beheren als natuur met veel (beschermd) weidevogels en andere dier- en plantensoorten.</p> <p>7. Indiener kan zich niet voorstellen dat de Alblasserwaard, uniek vanwege allerlei diersoorten die daar leven, verziekt wordt door krachtige magneetvelden van hoogspanningsverbindingen en kans op draadslachtoffers van weide- en trekvogels.</p> <p>8. Indiener is van mening dat het landschap niet onnodig vervuild moet worden door langere verbindingen aan te leggen dan nodig door onaangetast polderlandschap, natuurgebieden en gebieden met groot historisch en archeologisch belang.</p> <p>9. Indiener geeft aan dat er beperkt onderzoek gedaan is naar aanleg van ondergrondse verbindingen en vraagt te leren van voorbeelden in Duitsland en Denemarken. Indiener vindt argumenten omtrent kosten en storingsgevoeligheid te makkelijk.</p> <p>10. Indiener geeft aan dat de Alblasserwaard reeds ernstig belast wordt met gevaarlijke stoffen vanuit chemiebedrijf Chemours.</p>	<p>ontzien van waardevolle (natuur)gebieden, ook in de Alblasserwaard. Zie tevens beantwoording punt 2.</p> <p>8. Zie beantwoording punt 2.</p> <p>9. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301704	202301704	2	<p>corridor 7 is het minst voor de hand liggende, niet alleen voor onze geiten maar voor onze hele polder zoals weidevogels, koeien, geiten en schapen etc. 95513004_9124756_zienswijze_corridors.pdf</p>	Zie samenvatting vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.
202301704	202301704	3	<p>Corridor 7 moet geschrapt worden, deze is hetzelfde als corridor 6. corridor 7 is 33 km en corridor 6 echter maar 17 km. dus het laten vervallen van corridor 7 is voor de hand liggende. 95513004_9124757_zienswijze_corridors.pdf</p>	Zie samenvatting vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.
202301704	202301704	4	<p>de kortste route is naar Crayesteijn, en het minst belast voor het milieu, mens en dier en budget. 95513004_9124758_zienswijze_corridors.pdf</p>	Zie samenvatting vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301705	202301705	1	Mijns inziens is corridor 6 de minst belastende route en waarschijnlijk ook de goedkoopste oplossing.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.
202301705	202301705	2	Daar kan ik moeilijk een oordeel over vellen		Bedankt voor uw reactie
202301705	202301705	3	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301705	202301705	4	Momenteel niet		Bedankt voor uw reactie
202301706	202301706	1	Ja, dat is een variant op tracé 6. Een variant waarbij de aansluiting Geertruidenberg met Crayestein grotendeels langs een bestaande hoogspanningsleiding en voor het laatste deel langs de zuid-oever van de Merwede gerealiseerd wordt.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202301706	202301706	2	Als het niet over ons prachtdorp Nieuw-Lekkerland gaat mag u die stroommast realiseren waar u wil!		In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301706	202301706	3	Zie antwoord 2		Zie beantwoording vraag 2
202301706	202301706	4	Zie antwoord 2		Zie beantwoording vraag 2
202301707	202301707	1	De corridors die door de gemeente Molenlanden lopen zijn zeer lang in vergelijking met de corridors die niet beginnen bij het Hoogspanningsstation Krimpen a/d IJssel. Langere corridors brengen een groter oppervlak met zich mee dat beïnvloed wordt. Hierdoor zal de leefomgeving van meer inwoners en meer flora en fauna aangetast worden, omdat er simpelweg meer afstand overbrugd moet worden. Daarnaast kan dit meer toekomstige woningbouwprojecten, uitgestrekte natuur en fijne recreatiegebieden raken. Wij benadrukken daarom aan het ministerie van EZK en TenneT om een zo kort mogelijke corridor als voorkeursalternatief te nemen.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301707	202301707	2	Bijlage bij de concept-NRD is een landschapsanalyse. Wij stellen voor het uitgangspunt 'Wijze van landschappelijke inpassing in Molenlandse veenweidelandschap geen argument voor corridor in Molenlanden' als volgt uit te werken in de zienswijze van Molenlanden: Bij de concept-NRD is een landschapsanalyse als zelfstandige bijlage toegevoegd. Wij waarderen de aandacht voor de landschappen in uw zoekgebied en in het bijzonder voor het bijzondere veenweidelandschap 'Groene Hart' waar de gemeente		Het - waar mogelijk en zinvol- bundelen van nieuwe hoogspanningsverbindingen met bestaande bovenregionale infrastructuur is overheidsbeleid en onderdeel van de Nationale Omgevingsvisie. De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Molenlanden onderdeel van uit maakt. De landschapsanalyse is hoofdzakelijk feitelijk, maar benoemt ook het principe van het bundelen van een nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande infrastructuur zoals provinciale wegen. In deze fase van het proces waarin verschillende corridors onderzocht worden, vinden wij dat dergelijke principes geen plaats hebben. Een dergelijke bundeling heeft nauwelijks meerwaarde en verzacht het leed in onze optiek niet. In onze optiek komt het onderwerp landschappelijke inpassing in een open veenweidelandschap pas aan de orde als op basis van andere aspecten de keuze gemaakt zou worden voor een corridor door Molenlanden. Vanaf dat moment zou aandacht besteed moeten worden aan landschappelijke inpassing.		
202301707	202301707	3	Lengte van de hoogspanningsverbinding		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301707	202301707	4	Neen zie andere antwoorden		Zie beantwoording vraag 1 tot en met 3.
202301708	202301708	1	Ondergrondse leidingen. Zie mogelijkheden op zee Alternatief corridor 6. Hierdoor korter traject, minder belasting voor bewoners, gezondheid, omgeving, ontzien van bebouwing en molengebied, horizonvervuiling, niet in de buurt van bestaande woonkernen.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301708	202301708	2	Onbekend		Bedankt voor uw reactie
202301708	202301708	3	Molengebied aan de Boezem te Streefkerk. Invloed op gezondheid bewoners. Mogelijke overlast door plaatsing. Bewoners zijn ook al gedurende 5 jaar belast en hebben schade ondervonden door dijkverzwaringswerkzaamheden.		Alle alternatieven zullen de komende periode op verschillende thema's onderzocht worden. Effecten op molenbiotopen, gezondheid en effecten op het landschap zijn enkele van de onderwerpen die onderzocht zullen worden. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn alle onderzoeksthema's beschreven.
202301708	202301708	4	Nee, nu niet		Bedankt voor uw reactie
202301709	202301709	1	Volgens mij is de meest logische route 6, met de minste overlast voor bewoners en daarbij een van de kortere afstand en ook de minste overlast voor alles en iedereen. Dus is dit een goed ALTERNATIEF.		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Lengte, effecten op natuur, cultuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. In paragraaf 3.6 van de thematische beantwoording is een compleet overzicht van de onderzoeksthema's opgenomen Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301709	202301709	2	Wanneer het over corridor 8 gaat is deze vrij lang en een groot gedeelte van de natuur wordt met deze hoogspanningsmasten van 160 meter aangetast.		Zie beantwoording vraag 1.
202301709	202301709	3	Waarom gaan we niet ondergronds, deze mogelijkheden zijn er, zie in div. landen om ons heen, en erbij deze masten staan er nog jaren dus de overlast gaat ook door naar de volgende generatie. Onwenselijk.		Zie beantwoording vraag 1.
202301709	202301709	4	Als het gaat over corridor 8 wat gaat over een Natura 2000 gebied en een groot deel van de polder Donkselaagten aantast met grote archeologische en historische waarden is het zeer wenselijk om aftezien van corridor 8.		Zie beantwoording vraag 1.
202301711	202301711	1	nee		Bedankt voor uw reactie
202301711	202301711	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301711	202301711	3	nee		Bedankt voor uw reactie
202301711	202301711	4	nee 95517490_9125823_20230608_-_Raadsvoorstel_zienswijze_Molenlanden_over_NRD_380kV.pdf	Indiener heeft als zienswijze het raadsvoorstel van gemeente Molenlanden ingediend waarin de gemeenteraad het college verzoekt een zienswijze in te dienen op het project.	De zienswijze van de indiener is ter kennisgeving aangenomen. Voor de inhoudelijke beantwoording van de punten die in het raadsvoorstel worden genoemd verwijzen we graag naar de zienswijze van de Gemeente Molenlanden met nummer: 202302368.
202301717	202301717	1	langs bestaande autosnelwegen (bijvoorbeeld A27 of A15)		Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen bovengrondse infrastructuren zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of rijkswegen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering.
202301717	202301717	2	Zo te zien loopt corridor 9 over de plaats waar ook 3 windmolens staan. Wat zullen de risico's zijn als daar dichtbij ook een hoogspanningsleiding komt? Gezondheidsrisico's maar ook het risico bij onweer bijvoorbeeld. Mijn ouders zien regelmatig onweer inslaan op 1 van de windmolens. Slaat het dan niet over op de hoogspanningsleiding? t.a.v. corridor 9 en 10: Welke effecten zullen er zijn op vogels bijvoorbeeld, welke effecten zullen er zijn op het landschap of op het riviertje de Giessen. Er is al zo weinig natuurschoon meer over in Nederland. Gaan jullie dit stukje van de Alblasserwaard nu volbouwen met hoogspanningsmasten? Welke effecten zal dit bijvoorbeeld ook hebben op het evenement De gondelvaart. Om die reden is de betuwelijn onder de Giessen gegaan zodat dit evenement kon blijven bestaan.		Ten aanzien van windturbines dient een minimale afstand gehouden te worden om te voorkomen dat een molenwiek de draden van de bovengrondse verbinding kan raken. Zie voor meer informatie Handreiking Risicozonering Windturbines 2020. Op hoogspanningsmasten worden bliksemraden toegepast welke ervoor zorgen dat een blikseminslag geen effect heeft op de assets. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur, landschap en de omgeving zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie over de thema's te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301717	202301717	3	Onze voorkeur zou het hebben om een trace te kiezen die zo veel mogelijk samenloopt met al bestaande tracé's en zo min mogelijk te kiezen voor voor trace's zoals 9 en 10. Deze lopen dwars door het vlakke polderlandschap. De masten zullen van heinde en verre zichtbaar zijn en het landschap enorm		In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering. In de fase na de NRD worden alle 10 getoonde corridors onderzocht op diverse effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			verstoren. Ook vrezen wij voor de natuur. Wij proberen de komst van weidevogels zo veel mogelijk te vorderen. Wij hebben het gevoel dat ons werk nu teniet gedaan wordt door uw plannen. Ik heb mij nog niet kunnen verdiepen in eventuele gezondheidsrisico's		welke corridor het voorkeursalternatief gaat zijn. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht. Ten aanzien van gezondheidsrisico's, zie paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301717	202301717	4	tot slot: zou u een volgende keer rekening willen houden met mensen met een verouderde PC en een trage internetverbinding? stukken van 60 MB krijg ik echt niet gedownload!!! Sommige bestanden kreeg ik niet eens open omdat het IE 11 vereist. Hierdoor voel ik mij best benadeeld omdat ik niet alle stukken heb kunnen lezen. Ik behoud mij daarom voor om in een later stadium mijn zienswijze aan te vullen/veranderen		Bedankt voor deze terugkoppeling. De zienswijzen zijn een reactie op een document dat, na behandeling van alle zienswijzen, wordt vastgesteld. Het is daarom niet mogelijk om de zienswijze te herzien of aan te vullen. Wel kunt u contact opnemen met TenneT mocht u bijvoorbeeld vragen hebben of willen reageren. Op de website van TenneT over dit project is te vinden hoe u dit kunt doen Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)). Daarnaast zijn er in de toekomst nog andere producten waar u een zienswijze op kunt indienen. Telefonisch: 0800 -8366388 Per mail: geertruidenberg-krimpen-crayestein@tennet.eu Bij publicatie van de volgende stukken kunt u contact opnemen via bovenstaande contactgegevens. We zorgen dan voor een passende oplossing zodat u de stukken kunt inzien.
202301719	202301719	1	Er moet meer focus komen op alternatieven die niet over de Alblasserwaard lopen. Is het niet mogelijk om de huidige masten zo aan te passen dat er meer kabels over het huidige traject lopen waardoor nieuwe masten niet nodig zijn?		Alle corridors uit de Notitie Reikwijdte en Detailniveau worden in de fase na de NRD nader onderzocht op effecten waaronder de corridors door Alblasserwaard. De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding.
202301719	202301719	2	Effect op weidevogels		Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap en de natuur zijn enkele van deze onderzoeken. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de thema's opgenomen
202301719	202301719	3	Er lopen al meerdere hoogspanningsleidingen over gemeente Molenlanden. Nog meer hoogspanningsleidingen heeft nog meer horizon vervuiling tot gevolg. We moeten voorkomen dat we in dit gebied de horizon niet meer kunnen zien.		Zie beantwoording vraag 3.
202301719	202301719	4	-		-
202301720	202301720	1	Ik ben van mening dat ondergronds dan wel deels ondergronds wel degelijk een optie kan zijn, veel gaat over landbouwgrond en natuurgebied waarbij er met boringen snel en effectief gewerkt kan worden. Zeker ben ik het niet eens met de corridors 7-8 en in het speciaal 9 daar dit recht over mijn huis zal lopen. De routes 7-8-9 behoren tot een van de langste routes waarom??? Als de optie Crayenstijn->Geertruidenberg een alternatief is die ook nog eens uit de kortste routes bestaan zie corridor 2-3-4-5-6 waarbij optie 6 ook nog		Bedankt voor uw terugkoppeling. Op dit moment zijn alle 10 corridors nog mogelijk en is nog geen keuze gemaakt. Om dit te kunnen doen, wordt eerst onderzoek gedaan naar de effecten op mens en natuur. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			eens grotendeels langs een bestaan tracé leid, waarom dan toch kiezen voor langere tracé's.		
202301720	202301720	2	Horzion vervuiling is mij een doorn in het oog door de vele masten en inmiddels ook windmolens in ons leefgebied. Angst voor gezondheidsproblemen zullen worden weggewuifd, maar uit onderzoek is gebleken dat er wel degelijk gezondheidsproblemen ontstaan hierdoor.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap/horizon) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301720	202301720	3	Wat te doen met de waardedaling van de huizenprijzen die getroffen worden door dit besluit. Ons huis gaat absoluut hiervan de gevolgen van ondervinden, toekomstige kopers zitten niet te wachten om recht onder een hoogspanningsleiding te gaan wonen.		Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301720	202301720	4	Bijzonder vind ik het feit dat deze plannen al enige tijd bekend zijn, maar dat er nu pas een maand voor aanvang / sluiting indienen zienswijze er op slinkse wijze gecommuniceerd is/wordt waarbij de informatie over de trace's 7-8-9 bijna niet bekend zijn bij de inwoners van molenlanden. Ik weet al geruime tijd van de plannen maar de optie 7-8-9 waren mij nog niet eerder bereikt.		Op 12 januari jl. is de kennisgeving voornemen en participatieplan gepubliceerd met daarin het opgenomen zoekgebied van het project. In de fase daarna zijn de verschillende corridors ontwikkeld. Deze zijn allen gelijktijdig opgenomen in de concept-NRD en gepubliceerd, zodat eenieder hierop kan reageren.
202301721	202301721	1	Er zijn een aantal alternatieve corridors bepaald en onderzocht, naar ik begrepen heb. Corridor 6 is het kortste, geeft daardoor de minste landschappelijke ingrepen, loopt in de nabijheid van de minste huizen, is wellicht doordat de tracé ca 40 km korter is het goedkoopste.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder leefomgeving) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301721	202301721	2	Ik zou willen dat er onderzoek gedaan wordt naar de opgetelde potentiële gezondheidsschade van elk tracé. Het tracé met de minste gecumuleerde (potentiële) gezondheidsschade heeft mi. veruit de voorkeur. Deze mogelijke schade lijkt mij hét doorslaggevende criterium bij de keuze voor een tracé. Naar ik begrijp heeft de gezondheidsraad en ook de Rijksoverheid netbeheerders ontraden om		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			hoogspanningsleidingen aan te leggen in de nabijheid van woningen. Sla dit advies niet in de wind.		
202301721	202301721	3	De tracés over de Alblasserwaard (corridors 7, 8, 9) lopen op meerdere plaatsen over oude bebouwing, oude schuren, oude bossages, oude landschapselementen. Deze elementen bezitten vaak hoge tot zeer hoge natuurwaarden (uilen, vleermuizen, watervogels, bijzondere planten (oa. orchideeën, veenpluis, blaasjeskruid), reeën, steenmarters. Dit lijkt mij van belang in de afweging van een tracé wel of niet over de Biesbosch. Genoemde natuurwaarden staan veelal meer onder druk dan de situatie in de Biesbosch (die natuurlijk ook onder druk staat).		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, ook in de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301721	202301721	4	Ik vind dat in deze procedure de criteria waarmee getoetst wordt én de rangorde van deze criteria (zeer) onvoldoende helder zijn geformuleerd.		De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op mens en natuur worden onderzocht. De resultaten hiervan vormen mede de basis waarop het voorkeursalternatief wordt gekozen. Het beoordelingskader dat ten grondslag ligt aan deze onderzoeken is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Na vaststelling van het voorkeursalternatief worden de verwachte effecten gedetailleerder onderzocht.
202301722	202301722	1	Zie bijlage	1. Indiener geeft aan als uitgangspunt te hanteren dat hoogspanningsmasten zoveel als mogelijk buiten waterkeringen en bijbehorende zonering worden geplaatst. 2. Indiener geeft aan dat voor corridors 7, 8, 9 en 10 raakvlakken ontstaan met lopende of toekomstige dijkversterkingen. Indiener verzoekt deze raakvlakken te betrekken bij verdere uitwerking van de plannen zodat deze elkaar niet negatief beïnvloeden. Indiener wordt hier graag bij betrokken.	Bedankt voor uw zienswijze. In uw brief geeft u een aantal zienswijzen/aandachtspunten aan waarop hieronder op wordt gereageerd. Kruisingen met watergangen en primaire en regionale keringen De indiener geeft aan het uitgangspunt te hanteren dat masten zoveel als mogelijk buiten de waterkeringen en bijbehorende zonering worden geplaatst. TenneT wil geen onnodige schade toebrengen aan waterkeringen, dijken et cetera. TenneT conformeert zich aan het convenant 'Kabels en leidingen in waterkeringen', Unie van Waterschappen en Het Platform Netbeheerders, 11 december 2012. Daarom realiseert TenneT geen assets in/nabij een waterkerings- of een vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk), tenzij gemotiveerd aangetoond wordt dat realisatie elders minder wenselijk of maatschappelijk onverantwoord is en realisatie in dit gebied ook uitvoerbaar kan worden gemaakt. Raakvlakken andere projecten De indiener geeft aan dat er in corridors 7,8,9 en 10 mogelijk raakvlakken ontstaan met een lopende of toekomstige dijkversterking. We zijn bekend met deze plannen. Echter zijn op dit moment de plannen nog niet zo concreet om hiermee rekening te houden. Bij de uitwerking van de onderzoeksalternatieven wordt rekening gehouden met deze raakvlakprojecten en gaan we hierover in gesprek met indiener. Betrokkenheid Als eerste stap binnen de verkenning worden onderzoeksalternatieven uitgewerkt binnen elke corridor. Raakvlakken met de projecten van de indiener komen daarmee duidelijker in beeld. Hierover blijven we graag met indiener in gesprek,

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					zodat we de ontwikkelingen die spelen op een juiste wijze kunnen meenemen om de effecten inzichtelijk te maken en daarna ook bij de uitwerking van het tracé.
202301722	202301722	2	Zie bijlage		-
202301722	202301722	3	Zie bijlage		-
202301722	202301722	4	Zie bijlage		-
202301723	202301723	1	Zie bijlage	Indiener geeft aan zorgen te hebben met betrekking tot gezondheid van burgers nabij hoogspanningsverbindingen, waaronder evenwichtsstoornissen bij langdurig verblijf onder een hoogspanningsverbinding.	Wij begrijpen de zorg van indiener over de gezondheidseffecten van een nieuwe hoogspanningsverbinding. Bovendien is indieners stellige indruk dat er in de familie meerdere problemen en ziektebeelden door magneetvelden zijn ontstaan, zoals chronische evenwichtsstoornissen. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is een nadere toelichting opgenomen over gezondheidseffecten en magneetvelden.
202301723	202301723	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301723	202301723	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301723	202301723	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301724	202301724	1	Corridor 6		Corridor 6 wordt, net als de overige 9 corridors, de komende periode onderzocht. Leefomgeving en effecten op natuur en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een overzicht opgekomen van alle onderzoeksthema's.
202301724	202301724	2	Straling slecht voor gezondheid. Vogels die er last van hebben. Landschapsvervuiling. Er hangen al genoeg draden boven Molenlanden		Zie beantwoording vraag 1.
202301724	202301724	3	Stralingseffecten voor gezondheid.		Zie beantwoording vraag 1.
202301724	202301724	4	Geen route over Molenlanden		Zie beantwoording vraag 1.
202301727	202301727	1	Via Dordrecht.		Alle corridors worden de komende fase onderzocht op diverse thema's. Effecten op het landschap en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Op de Kansen en Belemmeringkaart zijn de aanwezige molens en de bijbehorende molenbiotopen opgenomen. Zie, A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com) Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301727	202301727	2	We zijn hier al teveel vervuild, NIET door de boeren maar met PFAS door Dupont.		Zie beantwoording vraag 1.
202301727	202301727	3	Ja, te dicht bij mij molen, het monument de Middelmolen.		Zie beantwoording vraag 1.
202301727	202301727	4	Ook te dicht bij het molencomplex Streefkerk.		Zie beantwoording vraag 1.
202301729	202301729	1	Niet bij woonhuizen.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5
202301729	202301729	2	Niet.		Bedankt voor uw reactie
202301729	202301729	3	Niet door Nieuw-Lekkerland.		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p>
202301729	202301729	4	Niet.		-
202301730	202301730	1	Ik vind dat er niet voldoende gekeken is voor anee de ere alternatieven.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Voor een toelichting op mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota.</p>
202301730	202301730	2	Het gaat ten koste van groen, mens en dier.		Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten, de effecten op mens en dier, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301730	202301730	3	Uit onderzoek is gebleken dat burgers die bij of in de buurt van hoogspanningsmasten wonen wel degelijk hinder ondervinden in de (geestelijke) gezondheid. Het kan mijn inziens niet de bedoeling zijn om zomaar over woonwijken een mast te gaan plaatsen. Huizen bezitters worden hier ook niet vrolijk van, de waarde van de woningen dalen zichtbaar.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301730	202301730	4	.		-
202301731	202301731	1	Op pagina 19 van het plan staat beschreven over de verbinding Crayenstein - Geertruidenberg. Men benoemt het in dit schrijven impliciet zelf al. NI. naar mijn inziens de meest logische oplossing omdat hierbij geen extra verbinding nodig is omdat gebruik gemaakt wordt van de bestaande verbinding. Ook financieel de meest logisch oplossing. Eigenlijk een win - win situatie je maakt gebruik van de huidige lijn Crayenstein - Geertruidenberg en er hoeven geen extra kosten te worden gemaakt om een nieuwe verbinding te maken.		Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301731	202301731	2	Er moeten nu al huizen wijken voor het huidige electriciteitsnet in dit dorp, i.v.m. verschillende factoren waaronder het stralingsgehalte. Niet nodig als er een 3e lijn komt dat er weer bestaande bebouwing moet wijken hiervoor. om het gevaar voor de volksgezondheid te waarborgen. Het hele aanzien van het kleine dorp veranderd hierdoor. Niet nodig dat in 1 dorp zoveel hoogspanningsleidingen lopen.		De milieueffecten leefomgeving en gezondheid zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202301731	202301731	3	In het kleine dorp Nieuw- Lekkerland is al een electriciteitsnet met station aanwezig. Een derde hoogspanningsleiding door dit kleine dorp is dus niet		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			gewenst, niet aanvaardbaar. Zie ook bovenstaande argumenten.		
202301731	202301731	4	Zie bovenstaande argumenten.		Bedankt voor uw reactie
			Kortom: het plan met de verbinding die door Nieuw-Lekkerland gaat lopen (Gemeente Molenlanden) is niet gewenst.		
202301732	202301732	1	Ja zeker omdat er steeds meer naar buiten komt dat wij mensen een electromagnetic veld hebben en er onderzoeken zijn waarin er mensen een hogere kans op kanker hebben die onder en in de buurt hoogspanningskabels wonen. We wonen al in vergiftigd PFAS gebied, laten we eerst uitgebreid en onafhankelijk onderzoeken naar de gevolgen van de straling 95525881_9129028_Screenshot_20230629_155253_c om-android-chrome.jpg		Bedankt voor uw zienswijze. In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.
202301732	202301732	2	De effecten op mens en dier, en de natuur. 95525881_9129029_Screenshot_20230629_155311_c om-android-chrome.jpg		Zie beantwoording vraag 1.
202301732	202301732	3	Ik denk dat we onze handen al vol hebben aan de gevolgen van het PFAS schandaal, laten we eerst onafhankelijk onderzoeken naar de gevolgen van de straling van deze masten en kabels. Er zijn steeds meer mensen die last hebben van electrohypersensiviteit 95525881_9129030_Screenshot_20230629_155326_c om-android-chrome.jpg		Zie beantwoording vraag 1.
202301732	202301732	4	https://www.natuurvoeding-rietlanden.nl/nl/wifi-straling/boekentips-wifi-en-gsm-straling Hierboven een site met een aantal interessante boeken om van beide kanten te kunnen onderdelen. Daarbij zijn er natuurlijk talloze onderzoeken die zeggen dat er WEL en GEEN relatie is met leukemie en kanker en hoogspanningsleidingen. 95525881_9129031_Screenshot_20230629_155342_c om-android-chrome.jpg		Zie beantwoording vraag 1.
202301733	202301733	1	Ja, ondergronds gaan. Wij hebben al het genoeg om tegenover de windmolens, de betuwespoorlijn en de Rijksweg 15 te wonen met alle geluids/luchtvervuiling etc daarvan te wonen. Meer levenverkortende acties hoeft echt niet.		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301733	202301733	2	Onderzoek het volgende. Als je rekening wenst te houden met de gezondheid van alle betrokkenen zul je hem ondergronds of op de bodem van een nog aan te leggen watergang moeten bouwen. Een positief		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			milieueffect is dan meer water in de polder en geen zicht-en geluidsoverlast.		
202301733	202301733	3	Niet in dit stadium		Bedankt voor uw reactie.
202301733	202301733	4	Niet in dit stadium		Bedankt voor uw reactie.
202301734	202301734	1	Naar mijn mening is het risico te groot voor de volksgezondheid		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301734	202301734	2	De milieu-effecten voor mens en dier en woonomgeving dienen uitermate zorgvuldig te worden onderzocht		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301734	202301734	3	Wat is de toegevoegde waarde om via een woongebied in onze regio dit verder uit te zetten.		Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten, waaronder effecten op de leefomgeving (o.a. woongebieden), wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301734	202301734	4	Hierin heb ik mij nog niet voldoende op kunnen inlezen.		Bedankt voor uw reactie
202301735	202301735	1	Ja met name de vele tracés die over Nieuw-Lekkerland lopen moet opnieuw bekeken worden. Een groot aantal bewoners die nu onder de masten en kabels wonen worden al uitgekocht. Nu wordt opnieuw een mast geplaatst. Ik woon straks als het doorgang 7 wordt tussen twee masten in. Wat doet dat met mijn gezondheid en de waarde van mijn huis. Alternatieve zijn er zeker, waarom niet ondergronds?		Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301735	202301735	2	Jazeker, de invloed op de gezondheid en het vrijkomen van de stralingen.		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301735	202301735	3	ja de hoeveelheid woningen waar een doorgang overheen gaat.		Zie reactie op punt 2.
202301735	202301735	4	ja waarom worden de mensen in nieuw-Lekkerland niet bericht met een brief. Je moet nu of een krant lezen of de site van de gemeente lezen. Een ingrijpende beslissing moet persoonlijk worden meegedeeld. En een betere informatie voorzieningen aan de burgen over de voor en nadelen. Hoe gaat het verdere proces verlopen? Kunnen huiseigenaren gecompenseerd worden?		Er is nog geen keuze gemaakt welk tracé het gaat worden. Op dit moment zijn er 10 corridors waarvan in de komende fase de effecten worden onderzocht. In paragraaf 3.1 van deze reactienota is hierover meer te lezen. In deze fase van het project is ervoor gekozen om nog geen persoonlijke brieven te verzenden. Het zoekgebied voor de nieuwe hoogspanningsverbinding is erg groot voor een dergelijke communicatiewijze. We hebben op diverse andere manieren de omgeving proberen te benaderen, hierover meer in paragraaf 3.11 van deze reactienota.
202301736	202301736	1	Ja, niet door gemeente Molenlanden omdat er hier al twee hoogspanningsmasten zijn.		Over schade en compensatie is meer te lezen in paragraaf 3.8 van deze reactienota. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven. Op dit moment is dit geen reden om geen hoogspanningsverbinding te traceren door de gemeente Molenlanden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301736	202301736	2	-		-
202301736	202301736	3	Ja, het feit dat er reeds 2 hoogspanningsmasten door Molenlanden gaan.		Zie beantwoording vraag 1.
202301736	202301736	4	-		-
202301737	202301737	1	Ja zeker		Bedankt voor uw reactie
202301737	202301737	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301737	202301737	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301737	202301737	4	.		-
202301738	202301738	1	Ja!		Bedankt voor uw reactie
202301738	202301738	2	Ja!		Bedankt voor uw reactie
202301738	202301738	3	Ja!		Bedankt voor uw reactie
202301738	202301738	4	Ja!		Bedankt voor uw reactie
202301739	202301739	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301739	202301739	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301739	202301739	3	Ka		Bedankt voor uw reactie
202301739	202301739	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301740	202301740	1	Ondergrondse verbinding		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301740	202301740	2	Magnetische velden en luchtkwaliteit		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder luchtkwaliteit) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301740	202301740	3	Verbinding ondergronds		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301740	202301740	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301741	202301741	1	Zoek naar een route nabij of langs snelwegen of doorgaande wegen. Niet dwars door dorpen en open natuur		<p>Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p>
202301741	202301741	2	Door Nieuw Lekkerland gaan al 2 hoogspannings lijnen en hiervoor moet inmiddels al bebouwing gesloopt worden en dus mensen verhuizen omdat blijkt dat het langdurig blootgesteld worden aan straling van de		Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			hoogspanning schade kan veroorzaken aan mens en natuur.		
202301741	202301741	3	Zie hierboven		-
202301741	202301741	4	Zie hierboven		-
202301742	202301742	1	Misschien grote accu's, zodat energie uit zonnepanelen van bedrijven en particulieren kan worden opgeslagen.		Voor beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de thematische beantwoording, paragraaf 3.3 van deze reactienota genaamd 'Nut en noodzaak'.
202301742	202301742	2	Huizen bouwen is al lastig, masten niet? (Stikstof?)		Bedankt voor uw terugkoppeling. Na de keuze voor het voorkeursalternatief worden de effecten op Natura2000 gebied(en) nader en gedetailleerder onderzocht, waarbij tevens wordt gekeken naar de verwachte stikstofemissies bij de aanleg van de nieuwe verbinding.
202301742	202301742	3	Onrust in Nieuw-Lekkerland, omdat er huizen worden afgebroken, die keihard nodig zijn. Onrust bij ons, hoe onveilig is het allemaal? Onderzoeken spreken elkaar tegen en landelijk gezien, lijkt er ook geen eenheid in visie en aanpak te bestaan. Bovendien zijn die masten super lelijk! En ik kan het weten, ik woon er precies tussen! :)		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Meer informatie is te lezen onder paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301742	202301742	4	Gas is niet alles, maar loopt in ieder geval onder de grond door leidingen. Op termijn kan je Nederland toch niet vol masten gaan zetten? Ook inzetten op minder stroomgebruik (Ook bij bedrijven?)		Informatie over de nut en noodzaak van deze nieuwe verbinding valt te lezen in hoofdstuk 3 van de NRD en paragraaf 3.3 van deze reactienota
202301743	202301743	1	Geachte meneer / mevrouw, In deze zienswijze willen wij bezwaar maken tegen de plannen om nieuwe hoogspanningskabels te plaatsen en in het bijzonder tegen de variant waarbij die langs de N216 worden geplaatst. Onze woning ligt iets ten westen van deze weg. Wij realiseren ons dat de energietransitie die gaande is niet kan plaatsvinden zonder aanpassingen aan de bestaande infrastructuur maar vinden dat vermeden moet worden dat er verdere versplintering plaatsvindt en dat overlast aan omwonenden zou moeten worden geminimaliseerd. Op basis van dit uitgangspunt zal ook de landschappelijke impact en horizonvervuiling het beperktst blijven. Om dit te realiseren zou het verstandig zijn om te zien hoe de bestaande leidingen kunnen worden uitgebreid op de bestaande trajecten en niet aanvullende leidingen op nieuwe plekken te plaatsen.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit binnen het Nederlandse net. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. Om het capaciteitsknelpunt op te lossen is een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding noodzakelijk. Voor dit project zijn 10 mogelijke corridors opgesteld waarbij het volgen van de bestaande verbinding is 1 van corridors is. In deze fase wordt er nog geen keuze gemaakt voor een alternatief, dit gebeurt in de volgende fase van het project. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor meer informatie over het vervolgproces. In de fase na de NRD worden alle 10 getoonde corridors onderzocht op diverse effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Het genoemde onderwerp (landschap) komt terug in het beoordelingskader dat aan de onderzoeken ten grondslag ligt. Het beoordelingskader is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke corridor het voorkeursalternatief gaat zijn. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Medeburgers die reeds in de nabijheid van huidige leidingen wonen hebben hier in het verleden voor gekozen en zijn gewend omdat deze leidingen hier al tientallen jaren staan. Ook zijn de prijzen van het vastgoed op die plekken al lange tijd gerelateerd aan het feit dat die leidingen daar lopen.</p> <p>Landschappelijk zal deze variant de minste additionele schade creëren aangezien er dan geen nieuwe leidingen elders zullen worden geplaatst.</p>		
202301743	202301743	2	<p>Naast waardevermindering van onze eigen woning en horizonvervuiling is een derde zorg: de te verwachte invloed op de gezondheid. Uit onderzoek blijkt dat wonen in de buurt van een hoogspanningskabel een verhoogde kans op leukemie met zich meebrengt.</p> <p>Daarnaast zal het traject langs de N216, bij u genoemd traject nr 10 het langste traject zijn en het meest gelegen zijn in landschappelijk gebied. Laten we de weinige gebieden welke nog niet aangetast zijn door horizon vervuiling zo houden.</p> <p>Een aanvullende opmerking die wij graag willen maken is dat er bij de energietransitie nauwelijks aandacht is voor de groeiende behoefte aan energie.</p> <p>Er moet ons inziens een grote campagne begonnen worden waarbij de aandacht ligt op verbruik, neem zonneschermen ipv airco, doe het licht uit in grote kantoren, laat de nacht de nacht zijn en stop met al die buitenverlichting, en zo kunnen we wel doorgaan.</p> <p>Als de moderne mens niet zoveel energie zou gebruiken dan hoeft het net ook niet verzwaard te worden.</p>		<p>U heeft gelijk met uw opmerking dat we allen zuiniger moeten zijn met de elektriciteit. Echter, in de toekomstige scenario's zien we een verdere elektrificatie en verdere toename van duurzame opwek waarbij piekvermogens toenemen. Om deze pieken op te vangen is uitbreiding van het net noodzakelijk.</p> <p>Voor zover indiener meer wenst te weten over waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota, daar is meer informatie te vinden over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering.</p> <p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Aspecten als gezondheid en horizonvervuiling zijn aspecten in dit onderzoek. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Wij begrijpen uw zorgen ten aanzien van uw gezondheid. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301743	202301743	3	<p>Wij zouden ook graag onderzocht zien of het mogelijk is om leidingen meer ondergronds aan te leggen. Misschien duurder, maar energie is in onze ogen nog veel te goedkoop. De werkelijke waarde, als milieu belasting meegenomen wordt, zal veel hoger moeten liggen.</p> <p>Wij hopen dat u deze overdenkingen mee kunt nemen in de aanstaande projectfase en bij de toekomstige beslissingsmomenten. Als nieuwe leidingen eenmaal zijn geplaatst is dit een onomkeerbaar feit geworden waar generaties van bewoners in hun leefbaarheid</p>		<p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			zullen worden aangetast.		
			Met vriendelijke groeten		
202301743	202301743	4	Opmerking: excuses voor het uitsplitsen van onze zienswijze in bovenstaande drie tekst vlakken. Wij verblijven voor enige maanden in het buitenland en moeten dit op een mobiele telefoon insturen om binnen termijn te kunnen reageren		Bedankt voor uw reactie, we hopen u passend antwoord te hebben kunnen geven.
202301744	202301744	1	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301744	202301744	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301744	202301744	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301744	202301744	4	Corridor 7 zou desastreus zijn voor Nieuw Lekkerland. Een derde hoogspanningslijn vermoedelijk over bebouwing heen zorgt voor veel stress en extra te maken kosten in verband met vereiste onteigening. De alternatieve corridors hebben hier minder last van. Nederland is vol (bebouwd). En en kan niet. Leefbaarheid, natuurschoon en wonen zijn steeds meer onverenigbaar. Kies voor de bewoners en niet voor corridor 7		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301745	202301745	1	Let vooral op niet bewoonde gedeelten. Tennet is al jaren bezig om bewoners onder hoogspanningsmasten uit te kopen en zet nu een nieuwe tekening waarop hij (opnieuw!) dwars over Nieuw-Lekkerland heen gaat. In een heel dicht bewoond gebied. Onbegrijpelijk.		Er is nog geen keuze gemaakt voor een tracé. Er zijn tien routes (corridors) in de concept-NRD beschreven waarvan we in de komende periode de effecten gaan beoordelen, ook de effecten op gezondheid. Meer hierover is te lezen in paragraaf 3.5.
202301745	202301745	2	Milieu niet. Maar invloed op de mens, lijkt mij in dit geval veel belangrijker! Is er een sluitend onderzoek + bewijs dat dit niets doet met je gezondheid? Kanker op latere leeftijd?		Zie het antwoord op nummer 1. Aanvullend wordt in paragraaf 3.7 toegelicht hoe met de beoordeling van effecten wordt omgegaan.
202301745	202301745	3	Zie bovenstaande twee punten.		-
202301745	202301745	4	Ga voor de kortste corridor. Dat levert de minste schade op.		De 10 beschreven alternatieve routes worden in de komende fase onderzocht. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301746	202301746	1	Geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301746	202301746	2	Geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301746	202301746	3	Er gaan al 2 lijnen over lekkerland En als ik het goed heb gezien gaat de derde lijn Over ons huis en dat willen we NIET.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven.
202301746	202301746	4	Geen derde lijn over lekkerland		In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301747	202301747	1	Probeer de kabels ondergronds weg te werken om nog meer horizonvervuiling in de polder te voorkomen.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301747	202301747	2	Weet ik niet		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301747	202301747	3	Houd de polder groen en schoon van horizonvervuiling		Alle alternatieven worden de komende periode onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Effect van de nieuwe verbinding op het landschap is een van deze thema's.
202301747	202301747	4	Werk ze ondergronds weg		Zie beantwoording vraag 1.
202301748	202301748	1	1) corridor 6 (heeft minste impact op milieu, laagste kosten voor langer termijn?) 2) kabels onder de grond leggen, technologie is beschikbaar en wordt blijkbaar al toegepast in Duitsland en Denemarken? Dit zou serieus onderzocht moeten worden om de kwaliteit van het landschap te beschermen		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301748	202301748	2	- aantasting kwaliteit landschap in de ablasserwaard - gezondheidsschade (voorzorgbeleid)		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301748	202301748	3	ruimere uitkoop regeling (meer dan alleen die recht onder de bedrading wonen)		Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota. Na de voorkeursbeslissing zal meer bekend worden over de noodzaak om eventueel een aantal huiseigenaren een uitkoopmogelijkheid te bieden om daarmee de realisatie van de nieuwe verbinding mogelijk te maken. Op dit moment is dat nog niet vast te stellen.
202301748	202301748	4	Maximaal van bestaande routes gebruik maken		Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd.
202301749	202301749	1	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301749	202301749	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301749	202301749	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301749	202301749	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301750	202301750	1	Bewoonde gebieden en drukke trajecten ontzien. Molen landen en Schelluinen in het bijzonder hebben al veel te lijden gehad de afgelopen jaren van bouwplannen en hoge verkeersdruk. Gezondheid klachten omwonenden dienen nader onderzocht te worden met de huidige aanpassingen in de omgeving alvorens meer projecten op te starten waarbij gezondheid in gedrang komt.		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de trasering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301750	202301750	2	Bewoonde gebieden en drukke trajecten ontzien. Molen landen en Schelluinen in het bijzonder hebben al veel te lijden gehad de afgelopen jaren van bouwplannen en hoge verkeersdruk. Gezondheid klachten omwonenden dienen nader onderzocht te worden met de huidige aanpassingen in de omgeving alvorens meer projecten op te starten waarbij gezondheid in gedrang komt.		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301750	202301750	3	Bewoonde gebieden en drukke trajecten ontzien. Molen landen en Schelluinen in het bijzonder hebben al veel te lijden gehad de afgelopen jaren van bouwplannen en hoge verkeersdrukke. Gezondheid klachten omwonenden dienen nader onderzocht te worden met de huidige aanpassingen in de omgeving alvorens meer projecten op te starten waarbij gezondheid in gedrang komt.		Zie beantwoording vraag 1.
202301750	202301750	4	Bewoonde gebieden en drukke trajecten ontzien. Molen landen en Schelluinen in het bijzonder hebben al veel te lijden gehad de afgelopen jaren van bouwplannen en hoge verkeersdrukke. Gezondheid klachten omwonenden dienen nader onderzocht te worden met de huidige aanpassingen in de omgeving alvorens meer projecten op te starten waarbij gezondheid in gedrang komt.		Zie beantwoording vraag 1.
202301751	202301751	1	Niet weer door de Alblasserwaard. We hebben de Betuwelijn en de Rijksweg verbredingen Er is ook al sprake van nog meer windmolens We zijn zo langzamerhand het afvalputje van zogenaamde "nodige" voorzieningen. We zijn het beu EN al meer dan genoeg gedupeerd		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301751	202301751	2	Milieu milieu.... Alles moet wijken voor het milieu Dit terwijl landen om ons heen nergens naar kijken		De verwachte effecten van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD onderzocht en beoordeeld op diverse thema's. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht. Zie meer informatie over het beoordelingskader en de tracékeuze in paragraaf 3.7 van deze reactienota.
202301751	202301751	3	Weer het beste jongetje van de klas willen zijn Stop met al die ONZIN		Bedankt voor uw reactie
202301751	202301751	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301752	202301752	1	Ja, ondergrondse aanleg moet ook worden overwogen		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301752	202301752	2	Extra straling waar de twee hoospannings lijnen elkaar kruisen (bestaande lijn Arkel -Papendrecht en de nieuwe lijn)		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301752	202301752	3	Ja.. bestaat er een maximum aan landschapontsierende elementen? Binnen 1 kilometer vanaf deze plaats staan drie hoge windmolens, loopt een intensieve Betuwelijn , staat al een eletriciteitsmast van de lijn Papendrecht-Arkel		Er geldt geen maximum aan landschap ontzierende elementen. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301752	202301752	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301753	202301753	1	Ja ,niet over de gemeente Molenlande en niet over bewoond gebied.		Alle corridors worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Effecten op erfgoed en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301753	202301753	2	Geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301753	202301753	3	Geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301753	202301753	4	Geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301754	202301754	1	Ja ondergrondse bekabeling. Ik begrijp de voorkeur van bovengronds, maar dit betreft een zeer druk bevolkt gebied dan wel beschermd natuur gebied(en)!		De nieuwe 380kV-verbinding wordt bovengronds aangelegd. Dit heeft o.a. te maken met nettechniek en leveringszekerheid. Hoogspanningsverbindingen van 380kV wisselstroom kunnen met de huidige stand van de techniek niet over langere afstand onder de grond worden gebracht. In geval van een ruimtelijk knelpunt, kan ondergrondse aanleg van 380kV-verbindingen over een kortere afstand worden overwogen. In zo'n geval zal nader onderzoek worden uitgevoerd naar de mogelijkheden, kosten en gevolgen van ondergrondse aanleg. Voor meer informatie hierover zie paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over ondergrondse hoogspanningsverbindingen.
202301754	202301754	2	Welk effect heeft het traject op verstoring van (trek) vogels die bijvoorbeeld door de natuurgebieden lopen als het Waalbos, de Kuifhoek, weilanden, Biesbosch		De effecten op natuur, soorten en specifieke trekvogels worden in de komende onderzoeksfase in beeld gebracht en per gebied en per onderzoeksalternatief beoordeeld. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische deel over gevolgen voor de natuur (effecten voor flora en fauna).
202301754	202301754	3	De belangen van natuur en burgers.		Onderdeel van de komende verkenningsfase is onderzoek naar effecten op mens en natuur. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar het thematische deel, paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota. Daarbij zijn door de meer algemeen geformuleerde zienswijze, meerdere thema's (paragrafen) relevant.
202301754	202301754	4	Horizon vervuiling, doorn in het oog. Onvoldoende over eventuele langer termijn gevolgen voor mens en dier. (Oa schade magneetvelden)		Onderdeel van de komende verkenningsfase verkenning is onderzoek naar effecten op mens en natuur, waaronder mogelijke nadelige effecten op ruimtelijke kwaliteit, leefomgevingskwaliteit en gezondheid. Het effectonderzoek ziet uiteraard ook op de gevolgen voor de langere termijn, waaronder gezondheidseffecten bij langdurig verblijf en effecten op diersoorten. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301755	202301755	1	Ja omdat er al twee tracés over Nw-lekkerland lopen en waarvoor er al de nodige woningen gesloopt worden		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301755	202301755	2	De straling		In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.
202301755	202301755	3	O		-
202301755	202301755	4	O		-
202301756	202301756	1	Hoogspannings masten plaatsen in een druk bevolkt gebied is niet meer van deze tijd. In het Duitsland en Denemarken worden kabels tegenwoordig ondergronds gelegd waarom hier niet?		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301756	202301756	2	Corridor 8 loopt over lintbebouwing en woonwijken waar de rijksoverheid als advies geeft om geen hoogspanningslijnen aan te leggen in verband met		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			mogelijke gezondheids schade. Dit advies mag niet worden genegeerd.		aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301756	202301756	3	In dit gebied staan een reeks rijks en gemeente monumenten die bepalend zijn voor de omgeving, daar passen geen hoogspanningsmasten bij. Corridor 8 bevat ook een aantal molenbiotopen die door de hoogspanningsmasten ernstig worden aangetast.		Een selectie van historische significante locaties en molenbiotopen zijn opgenomen op de kansen en belemmeringenkaart van het project. Deze is te vinden via onderstaande link: A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202301756	202301756	4	Als eigenaar van een rijksmonument in Corridor 8 ben ik zeer geschrokken dat onze woonomgeving en ons woonplezier in dit prachtige polder landschap zou kunnen worden aangetast door een aantal hoogspanningsmasten. Geen enkele vergoeding zal dit ooit goed kunnen maken.		Er is bewust gekozen om alle alternatieven mee te nemen de onderzoeksfase in. We zijn ons bewust dat veel van de corridors waardevolle gebieden raken. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd stellen ons in staat om de corridors te vergelijken. Dit is ons inziens het eerlijkste en de meest complete manier om tot een voorkeursalternatief te komen.
202301757	202301757	1	Ja, in de Alblasserwaard hebben we inmiddels genoeg van dit soort masten met alle gevolgen van dien.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301757	202301757	2	Gevolgen voor natuur en bewoners onder de masten en er omheen.		De genoemde milieueffecten zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202301757	202301757	3	Niet voor dit moment		Bedankt voor uw reactie
202301757	202301757	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301758	202301758	1	Ja, niet over de gemeente molenlanden, onderzoeken lokale opslag met batterij units		Alle corridors zullen de komende periode onderzocht worden. Effecten op leefomgeving en landschap thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's. In hoofdstuk 3.4 van de concept-NRD zijn de afgewogen oplossingen beschreven die het capaciteit knelpunt op kunnen lossen. De ontwikkelingen in lokale opslag met batterijen zijn nog niet zo ver gevorderd dat ze een oplossing bieden voor het capaciteitsknelpunt dat hier ontstaat.
202301758	202301758	2	Ja last van magnetisme vanuit de hoogspanningsleidingen, heeft een negatief effect op het fijne wonen in Molenlanden		Zie beantwoording vraag 1.
202301758	202301758	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301758	202301758	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301759	202301759	1	Hoogspannings leiding is prima maar niet kort bij mijn bedrijf		Alle corridors kennen belemmeringen voor algemene thema's of individuele grondeigenaren. De onderzoeken die de komende periode uitgevoerd worden zullen meer inzicht geven inde effecten van de alternatieven op de omgeving. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een overzicht opgenomen van de onderzoeksthema's die aan bod komen. De effecten van de magnetische velden zijn onderdeel van het thema 'Leefomgeving'.
202301759	202301759	2	Effect op mijn gezondheid en mijn dieren		Zie beantwoording vraag 1.
202301759	202301759	3	Waarde van mijn bedrijf daald		Mocht het uiteindelijke voorkeursalternatief op uw gronden komen zal TenneT met de eigenaar in overleg treden over de te vestigen zakelijke recht overeenkomst (ZRO). De vergoedingen die bij deze ZRO horen worden per project vastgesteld en zijn nog niet bekend.
202301759	202301759	4	Nee		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301762	202301762	1	Ja, ondergronds		Graag verwijzen we naar paragraaf 3.4 van deze reactienota waarin is toegelicht waarom we een bovengrondse verbinding aanleggen.
202301762	202301762	2	Stralings effecten voor menselijk leven		In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.
202301762	202301762	3	Gezondheids bedreigende aspecten voor bewoners		Zie beantwoording vraag 2.
202301762	202301762	4	Eerdere gerechtelijke uitspraken over het slopen van woningen in Molenlanden		Waarschijnlijk bedoelt u hiermee de uitkoop van een aantal woningen in de gemeente Molenlanden onder de Regeling specifieke uitkering aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding. Over deze regeling is ook in paragraaf 3.5 van deze reactienota meer te vinden.
202301763	202301763	1	We willen absoluut niet dat dit over ons heen komt. Zoek een plek waar geen mensen wonen. We leggen ons hier niet bij neer. Het is bewezen dat dit niet gezond is.		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301763	202301763	2	Gezondheid risico		Zie beantwoording vraag 1.
202301763	202301763	3	Niet bij huizen		Zie beantwoording vraag 1.
202301763	202301763	4	Ja blijf uit onze buurt		Zie beantwoording vraag 1.
202301764	202301764	1	Wat voor stralingen er worden gemaakt Wat het met de waarde van ons huis doet als er een kabel of mast in de buurt komt		Hoogspanningsverbindingen creëren een elektromagnetische veld die effect kan hebben op mensen en metalen objecten/ apparatuur. Het aantal woningen (gevoelige bestemmingen) dat binnen deze magneetveldzone ligt wordt in kaart gebracht volgens het voorzorgbeleid. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301764	202301764	2	Wat de stralingen met de natuur doen Wat de storing voor de vogels is		Binnen het thema 'natuur' worden de effecten van de verbinding op de aanwezig natuur in kaart gebracht. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de onderzoeksthema's opgenomen.
202301764	202301764	3	Wat de molens voor uitstraling krijgen met een kabel boven hun wieken		Zie beantwoording vraag 1.
202301764	202301764	4	Beter worden geïnformeerd niet via allerlei wegen horen dat dit de plannen zijn		Meer informatie over het project is te vinden op de websites van RVO en TenneT: RVO: Hoogspanningsverbinding 380 kV Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (rvo.nl) TenneT: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu) Daarnaast kun u zich via de website van TenneT abonneren op de nieuwsbrief van het project. Dit is de meeste directe manier om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van het project.
202301765	202301765	1	Ondergrond, geen verpesting van het landschap. In elk geval niet langs Schelluinen. Wij zijn reeds veroordeeld tot:		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. We begrijpen dat de stapeling van elementen in uw omgeving onwenselijk is. In het

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>-De stront van de hele regio,</p> <p>-we hebben al een hoogspanningsleiding,</p> <p>-snelweg A15/ A27,</p> <p>-Al zoveel mogelijk vrachtwagens naar Schelluinen gedirigeerd.</p> <p>- De Betuwelijn....</p> <p>Het afvoerputje Schelluinen van Molenlanden loopt al jaren over.</p> <p>Dus elders, of ondergronds.</p> <p>We leven in 2023.</p>		<p>(milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p>
202301765	202301765	2	Straling, en vogels		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors objectief onderzocht op diverse effecten. De effecten komen terug in het beoordelingskader dat aan de onderzoeken ten grondslag ligt. Het beoordelingskader is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Onderzoek naar gezondheid en natuur (waaronder vogels) zijn enkele van de aspecten van de onderzoeken in de fase na de NRD.</p>
202301765	202301765	3	<p>In hoeverre wordt een bepaald gebied</p> <p>of dorp al getergd door overlast.</p>		<p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p>
202301765	202301765	4	Bovenstaande geeft voldoende uitleg.		Bedankt voor uw reactie
202301766	202301766	1	Onderzoek noodzakelijk of via de grond mogelijk is		<p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301766	202301766	2	<p>Effect op grond eronder?</p> <p>Effect op gezondheid mens en dier? Bodemleven, gevogelte, kanker bij de mensen (zie situatie Nieuw-Lekkerland)</p>		<p>Alle corridors zullen de komende periode onderzocht worden op verschillende thema's. Effecten op leefomgeving, natuur en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p>
202301766	202301766	3	<p>Onzin in deze tijd van windmolens etc</p> <p>Zijn jullie gek geworden?</p> <p>Geen gezicht in landschap</p>		Zie beantwoording vraag 2.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301766	202301766	4	Als je zoiets doet doe het dan nooit over woningen, Laat extra lijnen lopen over bestaande hoogspanningsmasten, DAARONDER HEEFT IEDEREEN AL KANKER IN NLekkerland		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301767	202301767	1	Onder de grond		Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301767	202301767	2	Op hersenschade		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301767	202301767	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301767	202301767	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301768	202301768	1	Op deze manier gaat er een mooi streefkerks weidevogel gebied verloren.		Alle corridors worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Effecten op natuur is een van de thema's die hierbij aan bod komt. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202301768	202301768	2	Niet zo ik even kan bedenken		Bedankt voor uw reactie
202301768	202301768	3	Een andere route in delen om het weidevogels gebied heen		Zie beantwoording vraag 1.
202301768	202301768	4	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301769	202301769	1	Het aantal onderzochte traces is voldoende		Bedankt voor uw reactie.
202301769	202301769	2	Nee, dat zal overal vergelijkbaar zijn		Bedankt voor uw reactie.
202301769	202301769	3	De landschappelijke impact is bij corridor 10 bij Giessenburg, Ottoland, Goudriaan, Groot-Ammers en Streefkerk erg groot. Dat is nu nog één van de gedeelte van de Alblasserwaard waar nog echt weinig beïnvloed open landschap is. Zeker met de nieuwe erg zichtbare en lelijke witte electriciteitsmasten wordt dit totaal doorbroken over een gebied van tientallen kilometers. Een nieuw trace is nodig en als dit het moet dan moet het, maar het zou een slimmer en minder impactvolle oplossing zijn om dichterbij de huidige masten en het al meer geïndustrialiseerde gedeelte van de Alblasserwaard te plaatsen. En zoals gezegd maken de nieuwe masten het nog vele malen lelijker dan bij de oude het geval is.		Het toepassen van vakwerkmasten (open stalen constructie) is een uitgangspunt bij dit project. In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is ook rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 7) . Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. landschap is een van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301769	202301769	4	Nee. Top dat er zoveel opties worden neergelegd en input wordt gevraagd.		Bedankt voor uw reactie.
202301770	202301770	1	Ondergronds		Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301770	202301770	2	Betreft de straling. Is er al eens in kaart gebracht of er binnen een bepaalde cirkel onder de 2 hoogspanningsleidingen in Nieuw-Lekkerland meer gevallen met kanker voorkomen dan gemiddeld.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5. Voor zover bekend is er geen onderzoek uitgevoerd of gaande naar de effecten van 2 hoogspanningsverbindingen naast elkaar.
202301770	202301770	3	Wat is de invloed van de straling als er een derde hoogspanningsleiding bijkomt in Nieuw-Lekkerland		We begrijpen de zorg van de indiener. Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
		4	aangezien de bestaande leiding inmiddels is verzwaaard		ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Stapeling van milieueffecten wordt meegenomen door niet alleen uit te gaan van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek.
202301770	202301770	4	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301771	202301771	1	Mijn bijlage verteld alles over dit gehele onderwerp. 95534706_9131534_inbound4448859472794995871.docx	Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten van de hoogspanningsverbinding en is verbaasd dat de verbinding mogelijk over de dorpen in gemeente Molenlanden kan lopen. Indiener geeft aan dat dit lijnrecht tegenover de adviezen van RIVM staat.	<p>Bij het zoeken naar een tracé voor de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gevolgd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen (woningen) binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Alle corridors zullen gewogen worden op de effecten op gevoelige bestemmingen en diverse andere thema's zoals natuur en landschap.</p> <p>In deze fase kan nog niet gesteld worden dat er geen woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen, wel dat er hard gewerkt zal worden om dit aantal zo laag mogelijk te houden. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen zullen schadeloos worden gesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p>
202301771	202301771	2	Mijn bijlage geeft al mijn antwoorden weer.		Zie beantwoording vraag 1.
202301771	202301771	3	Mijn bijlage geeft al mijn antwoorden weer.		Zie beantwoording vraag 1.
202301771	202301771	4	Mijn bijlage geeft alle antwoorden weer.		Zie beantwoording vraag 1.
202301773	202301773	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301773	202301773	2	Ja		-
202301773	202301773	3	Ja		-
202301773	202301773	4	Er lopen nu al 2 hoogspanningsleidingen over Nieuw-lekkerland. Dat is al te veel.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301774	202301774	1	Ja mogelijkheden die Nieuw Lekkerland niet schaden		Bedankt voor uw zienswijze. In de verkenning onderzoeken we de effecten van de tien verschillende corridors, daar zitten corridors bij dit Nieuw-Lekkerland niet raken. De minister voor Klimaat en Energie bepaalt, in overleg met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, onder andere op basis de effectenstudies, welk alternatief verder uitgewerkt wordt om gerealiseerd te worden. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1.
202301774	202301774	2	Ondergrondse mogelijkheden		In paragraaf 3.4 is hierover meer te lezen.
202301774	202301774	3	Stem van de burgers		Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken. De wijze van het betrekken en informeren van de omgeving voor de volgende fase is beschreven in het participatieplan. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.12.
202301774	202301774	4	Bijeenkomsten organiseren wat de effecten op lange termijn zijn van het leven in het bijzijn van een hoogspanningsmast		<p>In paragraaf 3.5 van deze reactienota is toegelicht hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.</p> <p>U stelt dat we bijeenkomsten organiseren over wonen nabij een hoogspanningsverbinding/-mast. In overleg kunnen we hier invulling aan geven en we praten hier graag met u verder over. Omdat uw reactie voor ons geanonimiseerd is, is het niet mogelijk hier direct met u contact over op te nemen. Zou u een mail willen stuur naar dit mailadres: geertruidenberg-krimpen-</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					crayestein@tennet.eu met uw gegevens, dan nemen we contact met u op om hier verder over te praten.
202301775	202301775	1	Er is niet gekeken naar de grote maatschappelijke gevolgen bij toepassing van corridor 7 Een 3e hoogspanningsleiding door Nieuw-Lekkerland is ongewenst		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301775	202301775	2	geen		Bedankt voor uw reactie
202301775	202301775	3	sociale gevolgen en waardevermindering van onroerend goed in Nieuw-Lekkerland bij toepassing van corridor 7		De effecten op de leefomgeving worden in de volgende fase onderzocht, hierover kunt u meer lezen in paragraaf 3.6. Over waardevermindering is meer te lezen in paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301775	202301775	4	geen		Bedankt voor uw reactie
202301776	202301776	1	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301776	202301776	2	Graag een traject wat niet over bestaande woningbouw gaat, ook al zijn hier aan meer kosten verbonden.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven.
202301776	202301776	3	De overlast bij een extra traject over de gemeente Nieuw-Lekkerland, waar al 2 hoogspanningslijnen overheen komen is onevenredig groot t.o.v. andere trajecten. Er zijn al meerdere woningen gesloopt i.v.m. mogelijk stralingsgevaar. Dit mag beslist niet meer worden.		In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Op basis van de uitkomsten kiest de minister een voorkeurstracé.
202301776	202301776	4	Ik heb totaal geen bezwaar bij een traject over de Biesbosch. Ook in Nieuw-Lekkerland zijn we blij met het beetje natuur dat er nog wel is, en dit mag niet verder geschaapt worden door een derde lijn		Voor een antwoord op deze vraag wordt verwezen naar de antwoorden op vragen 2 en 3.
202301777	202301777	1	Corridor 6 met een kleine aanpassing is een goed alternatief. Dit is een van de kortste routes met de minste extra impact op het milieu en de omwonenden en ook met de laagste kosten. Het laatste korte stukje van corridor 6 gaat door de Biesbosch. Om de Biesbosch te ontzien kan de verbinding iets aangepast worden en langs de Merwede geleid worden naar Crayestein. En waarom geen kabels ondergronds zoals ook veel in Duitsland en Denemarken wordt gedaan. Plaatsing van nieuwe hoogspanningskabels is echt niet meer van deze tijd. Deze blijven nog tientallen jaren ons landschap vervuilen.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301777	202301777	2	De gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen.(bron website RIVM april 2023) De rijksoverheid adviseert gemeenten en netbeheerders om geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			de buurt van woningen. Corridor 7, 8 en 9 lopen deels over woonwijken en lintbebouwingen.		
202301777	202301777	3	De Alblasserwaard is uniek vanwege alle diersoorten die er leven, heel mooi vastgelegd in de film "De wilde Waard" Ik snap dat er verzwaring van het electriciteitsnet nodig is maar leg dit zoveel mogelijk in gebieden aan, waar hier minder hinder van wordt ondervonden. Corridors 7 en 9 zijn mijns inziens hiervoor absoluut geen geschikte optie, aangezien dit dwars door het natuurgebied Alblasserwaard gaat en ook een langere route beslaat, dat geen gebruik maakt van het station Crayestein, wat volgens mij wel een oplossing kan zijn van het vraagstuk.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, ook in de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301777	202301777	4	Molenlanden is al zwaar belast met de 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel. Niet nog meer druk op milieu in de Alblasserwaard, wij zijn al extra belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA PFAs en GENX door Chemours. Maak onze waard en de mensen en dieren die hier leven niet nog zieker, met deze hoogspanningsmasten. Genoeg is genoeg.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301778	202301778	1	Ja waarom word de huidige hoogspanningslijn niet aangehouden. Nu moet de lijning over woonhuizen heen		Het volgen van de bestaande verbinding is 1 van corridors. In deze fase wordt er nog geen keuze gemaakt voor een alternatief, dit gebeurt in de volgende fase van het project. In paragraaf 3.1 van deze reactienota staat hoe het vervolgproces eruitziet.
202301778	202301778	2	Het gevolg van de hoogspanning op de omwonenden		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301778	202301778	3	Het gevolg van hoogspanning op mensen		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301778	202301778	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301779	202301779	1	Ja. Geen route over Molenlanden.		Bedankt voor uw reactie. Meer informatie over de tracering en keuze voor een voorkeursalternatief is te vinden in paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202301779	202301779	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301779	202301779	3	Ja, omgeving en gezondheidsproblemen		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301779	202301779	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301780	202301780	1	Waar mogelijk gebruik maken van ondergrondse leidingen.		Alle corridors worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Effecten op natuur en impact op het landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een overzicht van

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Lengte van bovengrondse leidingen zoveel mogelijk beperken, is gunstiger voor iedereen zoals milieu, bewoners, dieren, kosten etc. Dus voorkeuren zijn corridors 4, 5, 6.</p> <p>Ook al gaat dit over de Biesbosch, de overlast voor dit natuurgebied telt minder zwaar dan de overlast voor bewoners. De visarend nestelt op daar reeds aanwezige hoogspanningsmasten. De Alblasserwaard is ook natuurgebied (Groene Hart met unieke molengebied) wat ontzien moet worden.</p>		<p>alle onderzoeksthema's opgenomen. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301780	202301780	2	<p>Invloed op Alblasserwaard Groene Hart.</p> <p>Molengebied heeft een molenbiotoop wat allerlei eisen stelt aan bebouwing in zijn omgeving. Ook molengebied Streefkerk.</p>		<p>De molenbiotopen van de aanwezig molens in het gebied zijn opgenomen op de Kansen en Belemmeringenkaart die via onderstaande link te benaderen is.</p> <p>A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p>
202301780	202301780	3	<p>Een duidelijke en correcte afweging tussen de belasting voor milieu/natuurgebied en bewoners.</p>		<p>Deze afweging zal onderdeel zijn van het uiteindelijke rapport over de milieueffecten.</p>
202301780	202301780	4	<p>In eerdere communicatie van de plannen was er sprake van 2 trajecten, nu opeens worden er 10 corridors onderzocht. De communicatie hierover kwam laat binnen.</p>		<p>Er is nog steeds sprake van twee mogelijke oplossingen voor het knelpunt. Enerzijds een verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein anderzijds een verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel. Een nieuwe verbinding op één van de deze twee trajecten lost het capaciteitsprobleem op. Om te kunnen onderzoeken welke optie het beste is zijn er nu 10 corridors gepresenteerd in de concept-NRD. Uiteindelijk zal binnen 1 van deze 10 corridors gekozen worden voor de nieuwe verbinding.</p>
202301781	202301781	1	<p>Een inwoner van de gemeente Molenlanden heeft een voorstel voor een alternatieve corridor gedaan, via de zienswijze bent u daar ook van op de hoogte. Dit gaat om een variant op corridor 6. Het voorstel om te onderzoeken is om een bundeling met de bestaande 380kV-verbinding te maken over een langere afstand, namelijk tussen Geertruidenberg en de Merwede, en dan vervolgens langs de Merwede naar hoogspanningsstation Crayenstein.</p> <p>Uiteraard moet bekeken wordt wat dit betekent voor het traject langs de Merwede en de Biesbosch, evenals de woonkernen bij Sliedrecht. Misschien kan overwogen worden dit deel (ongeveer 4km) ondergronds aan te leggen. De voorgestelde corridors 7, 8, 9, 10 hebben een dusdanige impact op het groene landelijke landschap en de woningen van de Alblasserwaard dat alternatieve serieus moeten overwogen worden.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301781	202301781	2	<p>De magnetische straling en meer bepaald de lange termijn effect op de gezondheid van kinderen en volwassenen. De gezondheidsraad ziet immers op basis van wetenschappelijk onderzoek aanwijzingen voor een verband met leukemie en hersentumoren. Andere inzichten over de mogelijke impact op</p>		<p>Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt inderdaad het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			gezondheid van de mens maar ook op die van andere fauna en flora dient gedegen gewogen te worden, vertrekkende vanuit het voorzorgsprincipe. Dat betekent dat ook met ruime marges inzake het stralingsveld rekening gehouden zou kunnen worden. Indien het niet anders kan en de trajecten alsnog bewoning raken, dan moeten eigenaars gedegen gecompenseerd worden (onteigend). Bovendien is het aan te raden hierbij ook rekening te houden met een cumulatie van risicofactoren voor gezondheidsaandoeningen. Heel wat van deze corridors vallen immers in een gebied dat historisch sterk is vervuild door PFAS die eveneens een grote impact hebben op de gezondheid, waterkwaliteit, natuur.		magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301781	202301781	3	Dat een nieuwe hoogspanningsverbinding noodzakelijk is om in de energievoorziening (van de toekomst) te voorzien, trek ik niet in twijfel. De voorgestelde 10 voorgestelde (en nog verder te onderzoeken) tracés, zijn echter heel divers in hun impact op woonkernen, lintbewoning, natuur en landschap. Het lijkt me belangrijk om bij een dergelijke beslissing transparant te communiceren over welke publieke en private belangen worden gewogen en waarom de beslissing in het voordeel van de een of de ander wordt genomen. Het gaat hier over een regio die (net als vele andere in Nederland) al best wat veranderingen meemaakt, met de landbouwtransitie, maar ook met de uitdagingen voor klimaat en natuur door o.a. historische vervuiling. Het afwegen van deze verschillende belangen is niet evident in een dicht bewoond land en gebied, maar het doorsnijden van het beperkt resterende groene gebied is evenmin aan te raden.		Het is het doel van het project om een zo transparant en navolgbaar proces te doorlopen. We zijn ons bewust dat er door de grote hoeveelheid alternatieven nu nog weinig concreet is af te leiden voor de belanghebbenden in het gebied. Het communicatie en participatie traject zal zich vooral richten op het begrijpelijk maken van het proces en de uitkomsten ervan. We hopen hiermee meer begrip en draagvlak te krijgen voor het alternatief dat uiteindelijk gekozen wordt.
202301781	202301781	4	Er is bij de huidige voorgestelde corridors nog veel onduidelijk en nog veel te onderzoeken. Daarbij zullen diverse publieke en private belangen waarschijnlijk diametraal tegenover elkaar komen te staan. Voldoende transparantie en detail over deze belangen, over de reikwijdte van de impact ervan en over de weging van de belangen, lijkt me essentieel		Zie beantwoording vraag 3.
202301782	202301782	1	Ik vraag me als leek af of de bestaande verbinding niet aangepast kan worden op een hogere capaciteit of het nieuwe traject zo veel mogelijk naast de al bestaande verbinding aan gelegd kan worden. 95538853_9133195_Zienswijze_hoogspanningsmasten_voorbeeld.docx	Zie 202301493 Indiener vraagt zich daarnaast af of de bestaande verbinding niet verder opgewaardeerd kan worden met een grotere capaciteit, of dat het nieuwe traject zoveel mogelijk naast de bestaande verbinding aangelegd kan worden.	Er heeft reeds een verzwaring van de capaciteit van de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding plaatsgevonden. Een verdere verzwaring is technisch niet mogelijk. De capaciteitsuitbreiding van de bestaande verbinding naar 2 x 4000 ampère is echter voor de langere termijn niet voldoende. Daarvoor is het nodig om een nieuwe verbinding aan te leggen. Zie daarvoor ook paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel over nut en noodzaak. Waar mogelijk en zinvol bundelen met bestaande infrastructuur is bij de

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					ontwikkeling van de corridors naast de technische basisuitgangspunten als traceringsprincipe gehanteerd. Zie voor het onderzoek naar de verschillende routes naar Krimpen aan de IJssel en Crayestein hoofdstuk 4 van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarbij komt ook een aantal bundelingsvarianten naar voren met bestaande hoogspanningsinfrastructuur (corridors 5, 6 en 7), evenals met Rijksweg 27 (corridor 10).
202301782	202301782	2	Dit is in de zienswijze al uitgebreid vermeld.		Bedankt voor uw reactie
202301782	202301782	3	nee		Bedankt voor uw reactie
202301782	202301782	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301783	202301783	1	Graag verwijzen wij u naar bijgevoegd document waarin onze zienswijze is opgenomen. 95538895_9133212_Zienswijze_Dorpsoverleg_Giessenburg.docx	<p>1. Indiener geeft aan dat hinder in de vorm van horizonvervuiling en het wegnemen van zichtlijnen zo klein mogelijk dient te blijven.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat doorsnijding van corridors 9 en 10 het cultuurhistorisch veenweidegebied van Giessenburg aantasten.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat het gebied al diverse infrastructurele werken kent.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat een hoogspanningsverbinding in corridor 9 of 10 de belevingswaarde van de recreant aan tast.</p> <p>5. Indiener pleit voor zoveel mogelijk koppelen van het nieuwe tracé aan het bestaande 380 kV tracé om ruimtebeslag, horizonvervuiling en schade aan de natuur in het gebied te beperken.</p> <p>6. Indiener vraagt eventuele knelpunten binnen het tracé weg te nemen door het tracé gedeeltelijk ondergronds aan te leggen.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat een trasering in het oostelijk deel van corridor 9 consequenties heeft voor toekomstige woningbouwplannen in dit gebied. Eenzelfde beperking op uitbreidingsmogelijkheden geldt voor corridor 10 aan de oostzijde van Giessenburg.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat kruising van lintbebouwing bij de Giessen het onvermijdelijk maakt bewoners te laten verhuizen en een negatief effect heeft op grond- en huizenprijzen.</p> <p>9. Indiener geeft aan dat corridors 9 en 10 grote afstanden door poldergebied afleggen met (extra) verstoring van natuur en zicht op het unieke polderlandschap.</p>	<p>1. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>2. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>3. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>5. In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 6 en7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering.</p> <p>6. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>7. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen.</p> <p>8. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>9. Zie beantwoording bij 1.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>10. Indiener vindt corridor 6 een beter alternatief vanwege de kortere route, minder impact op milieu en omwonenden en lagere kosten.</p> <p>11. Indiener stelt voor corridor 6 aan te passen door deze langs de Merwede te leggen naar Crayestein of deels ondergronds aan te leggen.</p>	<p>10. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>11. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p>
202301783	202301783	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301783	202301783	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301783	202301783	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301784	202301784	1	<p>Volgens mij is een meer logische route langs corridor 6 welke ook niet zo lang is, zo'n 17 km. Loopt tot Merwede en daarna over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede naar station Crayestein.</p> <p>Deze route heeft mijnsinziens de minste impact op het milieu en de mens. Ook goedkoper.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende periode. Effecten op natuur, mens en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen.</p> <p>Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p>
202301784	202301784	2	<p>Corridor 8 lijkt mij zeer onwenselijk i.v.m. de lengte en het daardoor verpesten van de polder met levensgrote hoogspanningsmasten om maar te zwijgen over de nadelige gezondheidsrisico's voor mens en dier. Ben zelf verhuist van Papendrecht waar ik schuin onder de hoogspanningsdraden woonde en veel last ondervond met mijn gezondheid ,verhuist naar 'de polder' waar ze nu weer in mijn achtertuin drijven te komen.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301784	202301784	3	<p>Het lijkt mij niet meer van deze tijd, stop de kabels onder de grond net zoals in Duitsland en Denemarken.</p> <p>Nederland wordt er niet fraaier op met al die horizon vervuiling van hoogspanningsmasten en windmolens.</p>		<p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301784	202301784	4	<p>Vergeet ook niet dat corridor 8 door De Donk gaat welke een Natura 2000 gebied is met historische en archeologische waarde.</p>		<p>De status van de Donkse Laagte als hoogwaardig natuur en cultuurelement is bij het project bekend. Dit is terug te zien op de kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te benaderen is.</p> <p>A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p>
202301785	202301785	1	<p>Ja, het tracé wat over nieuw lekkerland loopt vind ik geen goede optie. Er lopen al 2 hoogspanningslijnen. Ondergrondse lijnen zouden misschien beter kunnen zijn.</p>		<p>Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.</p>
202301785	202301785	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301785	202301785	3	Niet dat ik weet		Bedankt voor uw reactie
202301785	202301785	4	Ja de impact van de hoogspanningsmasten		De impact van de masten binnen de onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op de beschreven milieuaspecten.
202301786	202301786	1	Ja, zie onderstaande argumentatie		Zie beantwoording vraag 3.
202301786	202301786	2	Ja,, denk aan landschap en volksgezondheid		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301786	202301786	3	<p>a) Corridor 7 betekent een onacceptabele situatie in Nieuw-Lekkerland;</p> <p>b) Onevenredig lange corridors tasten kernen, belangen van inwoners en het Groene Hartlandschap van Molenlanden in grote mate aan;</p> <p>c) Momenteel komt het Groene Hart onaanvaardbaar onder druk door dit voorstel,, de bouwplannen van de gemeente Sliedrecht ten noorden van de A15, de PFAS problematiek van Chemours. Dit pleit voor integrale visie</p>		Corridor 7 betreft de bundelingsvariant waarmee onderzocht wordt of een nieuwe verbinding parallel aan de bestaande verbinding haalbaar is. De effecten op de leefomgeving zullen bij dit alternatief aanzienlijk zijn, dit zal voor alle alternatieven in kaart worden gebracht zodat dit integraal kan worden vergeleken. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn alle onderzoeksthema's opgenomen die ook integraal zullen worden afgewogen.
202301786	202301786	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301787	202301787	1	Ondergrondse mogelijkheden onderzoeken. De grote hoeveelheid masten zijn zeer storend in de polder.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301787	202301787	2	Onderzoek naar stralingseffecten. RIVM zou in 2023 met een nieuwe rapportage komen. De veiligheid voor de volksgezondheid kan niet gegarandeerd worden. Kanker-, dementie patiënten komen in de gebieden dichtbij de masten meer voor.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301787	202301787	3	Corridor 8 loopt over de molens van Streefkerk aan de Tiendweg. = cultureel erfgoed.		Corridor 8 wordt, net als de overige 9 corridors, de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Effecten op cultuurhistorie, leefomgeving en impact op het landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301787	202301787	4	Corridor 8 loopt ook over de woonwijk Zwanenvliet en Boezem in Streefkerk. Gezondheid, landschapsvervuiling woonplezier, waardevermindering van onze huizen spelen een zeer belangrijke rol.		Zie antwoord op vraag 3.
202301788	202301788	1	Ik vind dat er goed moet worden gekeken naar zicht- en geluidsoverlast. De huidige 2 hoogspanningskabels boven Nieuw-Lekkerland zijn meer dan genoeg. Het zicht wordt belemmerd en heel vaak produceren de kabels een vervelend geluid.		Leefomgeving (waaronder geluid) is een aspect waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202301788	202301788	2	Er moet duidelijkheid bestaan over gevolgen voor de gezondheid. Die mogen er niet zijn. Ook gevolgen voor draadloze netwerken moeten worden onderzocht. We zijn steeds meer afhankelijk van draadloze communicatietechnologie en die moet gewaarborgd zijn.		Graag verwijzen we u hiervoor naar paragraaf 3.8 van deze reactienota waarin dit is toegelicht.
202301788	202301788	3	Ja zeker. Het is van groot belang, dat de bewoners gehoord worden en serieus genomen worden.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken.
202301788	202301788	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301789	202301789	1	Is het niet mogelijk om een gedeelte van de 150 kilovolt verbinding van de Waalhaven naar Krimpen aan den IJssel, te vervangen tussen het Vaanplein (Barendrecht) naar Krimpen aan den IJssel door het type mast dat is toegepast langs de A4 bij Delft. Hier loopt twee tracés van 380 kv en twee 150 kv bij elkaar. Vanaf het Vaanplein het nieuwe 380 kv tracé langs de westzijde van de A29 in de richting van Mijnsheerenland naar het tracé Maasvlakte naar Geertruidenberg. Bij Mijnsheerenland waar het hoogspanning tracé de A29 kruist. Je kan hier nabij de parkeerplaats van op de A29 een nieuw schakelstation maken waar je het nieuwe tracé kan worden gekoppeld met het bestaande tracés. Een klein nadeel van het voorstel is dat één verbinding van de drie 150 kv komt te vervallen.		Voor wat betreft het toegepaste type mast bij de A4/Delft, betreft dit de zogenaamde wintrackmast. In onderhavig project is het uitgangspunt dat reguliere vakwerkmasten worden gebruikt. In het verleden had de wintrackmast een kleinere magneetveldzone dan de vakwerkmast, vanwege de ophanging van de geleiders. De afgelopen jaren hebben ontwikkelingen ervoor gezorgd dat ook de vakwerkmast een kleinere magneetveldzone heeft. Daarmee is er geen onderscheid meer tussen een wintrackmast en een vakwerkmast op dit onderdeel en is het effect op magneetvelden geen reden meer om vóór de wintrackmast te kiezen. Vakwerkmasten zijn verder gemakkelijker in beheer en onderhoud en ook de kosten tijdens de bouw, beheer en onderhoud zijn lager dan bij een wintrackmast. Wintrackmasten zijn alleen nog mogelijk als er zwaarwegende redenen zijn. Die zwaarwegende redenen om in het projectgebied wintrackmasten te realiseren zijn niet voorzien. In de komende onderzoeksfase (IEA) zal hier nog nader op worden ingegaan. Met betrekking tot het voorgestelde tracé, worden niet de stations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Geertruidenberg en Crayestein verbonden. De configuratie die indiener voorstelt lost derhalve het knelpunt niet op.
202301789	202301789	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301789	202301789	3	het gebruik van deels bestaande verbinding.		Zie hiervoor ook de reactie onder punt 1; met het voorgestelde tracé en het gebruik van de bestaande verbinding(en), worden niet de stations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Geertruidenberg en Crayestein verbonden. Deze configuratie lost derhalve het knelpunt niet op.
202301789	202301789	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301790	202301790	1	Stop met uitbreiden- en start met afbouwen van bovengrondse leidingen. Motief: horizon vervuiling en onbekende effect op volksgezondheid. In ons dorp zijn alle bewoners onder een dergelijke leiding door de		We begrijpen de zorg van de indiener. Meer informatie over het 'bovengronds, tenzij'-principe kunt u lezen onder paragraaf 3.4 van deze reactienota. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is informatie opgenomen over het voorzorgbeleid, schadeloosstelling en de uitkoopregeling.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			gemeente uitgekocht, een dergelijke regeling wordt niet zomaar zonder enige gegronde motieven ingesteld.		
202301790	202301790	2	Effecten op volksgezondheid. Als de lokale overheid besluit tot het aanbieden van een uitkoop regeling voor bewoners onder een hoogspannings tracé dan is dat niet zonder moverende redenen.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301790	202301790	3	Reeds aanwezige hoeveelheid leidingen op het zelfde trace.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding.
202301790	202301790	4	nee		-
202301791	202301791	1	Ja, als deze hoogspanningsverbinding/-uitbreiding absoluut noodzakelijk is, geheel ondergronds. Of de alternatieve corridor 6 van de gemeente Molenlanden.		Alle corridors worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Effecten op cultuurhistorie en impact op het landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301791	202301791	2	Effect op de gezondheid van mens en dier op korte en lange termijn.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301791	202301791	3	Kruising van hoogspanningsmasten in het Groene Hart met een nog veel langere afstand zijn onacceptabel. Dit gebied is van cultuurhistorische waarde en voorts belangrijk voor het toerisme binnenlands en buitenlands, miljoenen mensen per jaar.		Zie beantwoording vraag 1.
202301791	202301791	4	Zie verder boven		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202301792	202301792	1	Ondergronds		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301792	202301792	2	Gezondheidszorg effecten		Gezondheid is een van de aspecten waarop in de volgende fase onderzoek gaat plaatsvinden. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202301792	202301792	3	Gezondheid bedreigende aspecten bij bewoners		Zie beantwoording vraag 2.
202301792	202301792	4	Zeer vreemd dat er huizen weg moeten en paar centimeter verder niet .		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301793	202301793	1	<p>We hebben kennis genomen van de mogelijke nieuwe routes voor een hoogspanningsverbinding. Het is daarbij voor ons als inwoners van molenlanden en woonachtig in het gebied van route 7 echt ongelofelijk dat überhaupt deze route als mogelijk alternatief wordt voorgesteld!</p> <p>Er wordt gekeken naar 'milieueffecten', een zeer belangrijk aspect daarin zal echt HORIZONVERVUILING moeten zijn! Waarom dan weer een route door bewoond gebied ten koste van het woongenot ?!</p> <p>Tevens is het verre van duidelijk wat de effecten voor de mens op langdurige termijn zijn voor de gezondheid.</p> <p>Eenieder die hier ter plaatse de situatie in zich opneemt zal zien dat hier al 2 enorme horizon vervuilende hoogspanningsverbindingen lopen. Bovendien spreken we ook nog eens van een traject dat vele malen langer is dan de veel meer voor-de-hand-liggende routes 3, 4 en 5.</p> <p>Het kennelijke argument dat deze routes minder geschikt zouden zijn omdat ze door natura 2000 gebieden gaan is op geen enkele wijze verdedigbaar. Juist in een natuurgebied is het optische bezwaar nul, er is immers geen dier of plant die zich aan hoogspanningslijnen zullen storen. Wanneer dan ook nog eens de keuze ondergrondse aanleg zal zijn dan is de impact op het natuurgebied (na aanleg) vrijwel nihil.</p> <p>Echt absurd om dergelijke verbindingen (optioneel) door bewoond gebied te laten lopen als het alternatief die nadelen niet heeft en ook nog eens goedkoper is. Is dit het resultaat van de inmiddels aan terreur grenzende milieu-lobby ?!</p>		<p>magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p> <p>Corridor 7 betreft de bundelingsvariant waarmee onderzocht wordt of een nieuwe verbinding parallel aan de bestaande verbinding haalbaar is. De effecten op de leefomgeving zullen bij dit alternatief aanzienlijk zijn, dit zal voor alle alternatieven in kaart worden gebracht zodat dit integraal kan worden vergeleken. In paragraaf 3.6 van de thematische beantwoording zijn alle onderzoeksthema's opgenomen die ook integraal zullen worden afgewogen.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301793	202301793	2	<p>Horizonvervuiling' wordt vrijwel nergens benoemd maar is een zeer groot 'milieueffect' dat dient te worden meegenomen.</p> <p>Overduidelijk; (ondergrondse) leiding door natuurgebied is de aangewezen keuze !</p>		<p>In het thema 'Landschap' wordt onder andere gekeken naar het aspect Gebiedskarakteristiek en daarbinnen naar de beleving van het landschap met een nieuwe hoogspanningsverbinding. Zie hiervoor hoofdstuk 5.5 van de concept-NRD.</p>
202301793	202301793	3	<p>Aldus genoemd;</p> <p>Horizonvervuiling ten koste van woongenot.</p>		<p>Zie beantwoording vragen 1 en 2.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Maatschappelijke onrust als gevolg van onzekerheid over ongezonde hoogspanningsverbindingen over het woongebied.		
202301793	202301793	4	net		Bedankt voor uw reactie
202301794	202301794	1	Ja, de meest logische route langs een bestaand tracé is corridor 6. Deze route moet dan doorlopen tot aan de Merwede, waarna nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé hoeft te worden aangebracht naar een bestaand station Crayestein. Dit is de kortste route met de minste gevolgen voor mens en milieu. Ook waarschijnlijk de goedkoopste oplossing.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 wordt, net als de overige 9 corridors, de komende periode onderzocht op diverse thema's. De door u aandragen thema's zoals kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301794	202301794	2	Aantasting van milieueffecten, gevolgen voor mens en natuur.		Zie beantwoording vraag 1.
202301794	202301794	3	Landschapsvervuiling en gezondheidsgevolgen.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
			Waarom geen onderzoek naar ondergrondse aanleg.		
202301794	202301794	4	geen		Bedankt voor uw reactie
202301795	202301795	1	ja		Bedankt voor uw reactie
202301795	202301795	2	ja		Bedankt voor uw reactie
202301795	202301795	3	ja		Bedankt voor uw reactie
202301795	202301795	4	in het gebied Molenlanden is prachtige lintbebouwing waar wij ook binnen wonen. De Alblasserwaard is 1 van de weinige gebieden waar het uitzicht nog vrij is en veel groen aanwezig is. Wij waarderen dit enorm. Verder zijn er vele monumentale boerderijen aanwezig. Wanneer hier hoogspanningslijnen overheen komen wordt dit voorgoed teniet gedaan.		In het thema 'Landschap' wordt onder andere gekeken naar het aspect Gebiedskarakteristiek en daarbinnen naar de beleving van het landschap met een nieuwe hoogspanningsverbinding. Zie hiervoor hoofdstuk 5.5 van de concept-NRD. In hoofdstuk 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de onderzoeksthema's opgenomen.
202301796	202301796	1	Niet dwars door de polder van de Alblasserwaard/Molenlanden.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Meer informatie over de tracering en keuze voor een voorkeursalternatief is te vinden in paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202301796	202301796	2	Nvt		-
202301796	202301796	3	Nvt		-
202301796	202301796	4	Nvt		-
202301799	202301799	1	Niet door de prachtige polder		Alle corridors worden de komende periode onderzocht op diverse thema's. Effecten op leefomgeving en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301799	202301799	2	Nvt		-
202301799	202301799	3	Woongenot, horizonvervuiling		Zie beantwoording vraag 1.
202301799	202301799	4	Nvt		-
202301800	202301800	1	Als ik de onderzoeken en genoemde corridors lees, denk ik dat alternatieven zijn onderzocht. Als burger zie ik daarom geen andere alternatieven dan de genoemde corridors.		Bedankt voor uw reactie.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301800	202301800	2	Nee.		Bedankt voor uw reactie
202301800	202301800	3	<p>In het onderzoek (tav corridor 7) wordt geen aandacht besteed aan de grote woningnood die er is in het dorp Nieuw-Lekkerland. Het dorp loopt momenteel leeg als gevolg van deze woningnood. Mede door het feit dat er al hoogspanningstracés in NW-Lekkerland aanwezig zijn wordt de woningnood alleen maar groter.</p> <p>Dit aspect zou m.i. onderzocht moeten worden en als mogelijk knelpunt voor corridor 7 moeten worden genoteerd.</p> <p>Alles bij elkaar (horizonvervuiling, woningnood en 'leegloop' van het dorp) is dit aspect m.i. een fors knelpunt t.a.v. de leefbaarheid van het dorp veroorzaakt door de aanwezigheid van huidige hoogspanningstrajecten en versterkt door evt. nieuw traject.</p>		<p>Stapeling van milieueffecten wordt meegenomen door, naast de bestaande situatie ook de toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen in de effectenstudie. Hierbij worden o.a. woningbouwontwikkelingen meegenomen. In overleg met het bevoegd gezag wordt bepaald welke (woningbouw)ontwikkelingen concreet worden meegenomen.</p> <p>Effecten op de (woon)omgeving worden nader beschouwd in de komende verkenningsfase. De effecten op de leefomgeving zijn onderdeel van het onderzoek. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.</p>
202301800	202301800	4	<p>Het detailniveau is m.i. redelijk scherp. De reikwijdte en de effecten van een plaatsing in de verschillende corridors dient m.i. nog verder in kaart te worden gebracht. Daarbij denk ik aan: Gezondheidseffecten in een woonplaats, dorpsaanzicht, horizon 'vervuiling', effecten van een plaatsing op de woningmarkt en woningnood. Dat zijn details waar in het onderzoek nog geen aandacht voor is.</p>		Zie beantwoording vraag 3.
202301803	202301803	1	<p>Ondergronds omdat in het huidige voorstel onvoldoende naar de lange termijn veiligheid</p> <p>gekeken wordt en argumenten met betrekking tot gezondheidsrisico's zijn nu nog niet</p> <p>voldoende meegewogen.</p>		Ten aanzien van de mogelijkheden voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Hetzelfde geldt voor de gezondheidsrisico's die indiener noemt. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is hiervoor een nadere toelichting opgenomen. Graag wordt daarnaar verwezen.
202301803	202301803	2	Nee.		Bedankt voor uw reactie
202301803	202301803	3	<p>De woning aan de Baanhoek 303 staat er sinds 1840. Wij zijn niet blij met het plaatsen van de huidige hoogspanningskabels. We maken ons daarover steeds zorgen.</p>		Wij begrijpen de zorgen van indiener voor een nieuwe hoogspanningsverbinding nabij het woongebied. Er wordt eerst echter nog een procedure doorlopen waar de effecten van de verschillende onderzoeksalternatieven in de 10 corridors in beeld worden gebracht en beoordeeld. Daarna zullen de ministers in 2025 een keuze maken voor een voorkeursalternatief. Er is nu dus nog geen sprake van een keuze voor plaatsing van de nieuwe verbinding op een locatie.
202301803	202301803	4	<p>U gaat er vanuit dat elke bewoner in staat is om zelf actief in het plaatselijke krantje te lezen wat er voor belangrijke nieuwe ontwikkelingen zijn over de Start volgende fase nieuwe hoogspanningsverbinding. Ik vind deze wijze van informeren veel aan het toeval overlaten. Waarom stuurt men ons, als direct betrokkenen, geen informatie en uitnodiging per brief? Ik vind dat wij door deze strategie onvoldoende</p>		<p>Wij begrijpen de suggestie van indiener. In deze fase van het project waarin er in eerste instantie enkel nog een zoekgebied is met meer dan een miljoen inwoners, waarin later 10 corridors zijn ontwikkeld, zou dit betekenen dat tienduizenden tot honderdduizenden mensen in of nabij een corridor een brief zouden moeten ontvangen.</p> <p>Voor een nadere toelichting wordt graag verwezen naar paragraaf 3.11 van deze reactienota dat gaat over de communicatie vanuit het project, bijvoorbeeld om in</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			gewezen zijn op de naderende start v.d. volgende fase nieuwe hoogspanningsverbinding 380 kV Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein.		dit stadium vanwege de omvang van het zoekgebied nog geen één op één communicatiemiddelen in te zetten.
202301804	202301804	1	We willen niet dat er een derde hoogspanningsleiding over Nieuw-Lekkerland gaat lopen. Ons dorp heeft er immers al twee.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301804	202301804	2	-		-
202301804	202301804	3	-		-
202301804	202301804	4	-		-
202301806	202301806	1	Door de grond		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301806	202301806	2	Mensen die kanker krijgen zie marslaan nieuw lekkerland		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301806	202301806	3	Gezondheid dieren, bodemgesteldheid, verwoesting natuur		Naast de effecten op de leefomgeving (zie antwoord vraag 1.) wordt er ook gekeken naar de effecten op natuur en landschap. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301806	202301806	4	Onzin dat dit bedacht is		Bedankt voor uw reactie
202301807	202301807	1	Opties dienen zo kort mogelijk te zijn vanwege alle belasting: zowel gezondheid, milieu, natuur, landschap, dieren, bebouwing en kosten. Om die reden zijn de 5 opties richting Krimpen aan den IJssel onlogischer dan de 5 opties richting Crayestein. 95548357_9136592_Zienswijze_E-J_Kroep__S-M-A_Kroep-Andriessen.pdf	Zie 20230704	Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Onderdeel van het onderzoek naar de alternatieven is het onderzoeken van de effecten op mens en natuur, op landschap en gezondheid. Maar ook kosten worden onderzocht. En vogelleefgebieden en gebruiksfuncties (zoals agrarisch gebruik) zijn hier ook onderdeel van. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. De bestaande 150kV-verbinding is niet te vervangen door een 380kV-verbinding, maar een combinatie zou mogelijk een optie kunnen zijn. Dit wordt nader onderzocht.
202301807	202301807	2	Reeds bestaande masten en de bestaande belasting (corridor 7 is daarmee het minst voor de hand liggende) en de surplus daarvan: een dubbele		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			hoeveelheid gezondheidseffecten etc. Bewoning door mensen, bedrijven, typische lintbebouwing in de polder, molens, monumenten,(gemeentelijke en provinciale), weidevogels, veeteelt waaronder koeien en geiten, etc. 95548357_9136593_Zienswijze_E-J_Kroep__S-M-A_Kroep-Andriessen.pdf		
202301807	202301807	3	Corridor 7 moet ons inziens geschrappt worden. Deze is identiek aan corridor 6: bestaand tracé en gaan beiden over een deel van de Biesbosch. Corridor 6 is echter 17 km en corridor 7 is 33 km. Dus is het schrappen van corridor 7 voor de hand liggend. 95548357_9136594_Zienswijze_E-J_Kroep__S-M-A_Kroep-Andriessen.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202301807	202301807	4	De kortste route is naar Crayenstein. En daarmee het minst belastend voor mens, milieu, budget. Corridor 5: hier ligt al een hoogspanningsverbinding van 150 KV: Een klein stukje doortrekken en dan ben je bij Crayenstein. Deze is blijkbaar te vergroten naar 380 KV want dit is één van de opties. Lijkt één van de minst belastende opties. 95548357_9136595_Zienswijze_E-J_Kroep__S-M-A_Kroep-Andriessen.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202301808	202301808	1	Ja, opslag van energie.		In de netberekeningen van TenneT IP2022 is tevens al rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen in het net zoals grote opslag. TenneT heeft hier tevens een paper over opgesteld: TenneT ziet grote rol voor batterijen voor stabiel elektriciteitsnet 2030 . Ondanks deze ontwikkelingen voorziet TenneT toch een knelpunt op de bestaande verbinding die enkel opgelost kan worden door het realiseren van een extra verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayenstein.
202301808	202301808	2	Gevaren van hoogspanning op mens en natuur.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301808	202301808	3	Alternatieven zoals bijvoorbeeld opslag van energie. Ook bij particulieren thuis.		Zie beantwoording vraag 1.
202301808	202301808	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301809	202301809	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301809	202301809	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301809	202301809	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301809	202301809	4	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301810	202301810	1	Verplaats Corridor 5 net ten oosten van de Ottersluis. Hierdoor wordt de bebouwing bij de Kop van 't Land en de bebouwing aan de zuidzijde van de Nieuwe Merwede aan de Veerweg vermeden. Corridor 5 heeft slechts 6 km nieuwe tracé nodig namelijk van Crayenstein tot aan de reeds aanwezig 150kv tracé in de Biesbosch. Tussen Geertruidenberg en het		Indiener verzoekt om verplaatsing van corridor 5 conform de afbeelding die is bijgevoegd (inclusief een stroomschema). In dat geval verplaatst de corridor zich naar het oosten en zal deze aansluiten op corridor 6. Corridor 5 en 6 worden dan voor de nieuwbouw (niet-gebundelde) gedeelte richting station Crayenstein één brede corridor van ca. 2,4 km. Er is volgens ons in dit stadium nog geen aanleiding om de corridor te verplaatsen of

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			verdeelstation in de Biesbosch kunnen de bestanden 150kv samen met de nieuwe 380kv tracé op een mast verwerkt worden. 95549596_9137079_Zienswijze_.pdf		een nieuwe corridor toe te voegen. Corridor 5 en 6 hebben een min of meer logisch verloop vanuit de bundeling met de bestaande 150kV-hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg, station Biesbosch (corridor 5) en de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding (corridor 6). Als het redelijkerwijs niet mogelijk is om in corridor 5 een passend tracé te ontwikkelen - rekening houdende met de aanwezigheid van de woningen in Kop van 't Land - dan is het nog mogelijk om buiten de corridor verder te zoeken. Zie voor meer informatie de Afwegingsnotitie aangedragen alternatieven, dat als bijlage bij de definitieve NRD is gevoegd. Het door indiener aangedragen alternatief is als alternatief 3 aangemerkt.
202301810	202301810	2	Hoe ligt de prioriteitstelling tussen Natura 2000 en het economisch belang.	Bijlage is enkel een kaartbeeld.	Alle 10 corridors en daarin ontwikkelde onderzoeksalternatieven worden in de komende verkenningsfase objectief beoordeeld op effecten op mens en natuur. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op p. 53 van de NRD. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.
202301810	202301810	3	Hoe ligt de prioriteitstelling tussen Natura 2000 en de kosten van andere corridors.		Zie beantwoording vraag 2.
202301810	202301810	4	N.v.t.		-
202301811	202301811	1	Ja, er moeten andere alternatieven worden onderzocht voordat Tennet hoogspanningslijnen over ons huis bouwt. Wij wonen in de buurt van de Donk, een historisch en archeologisch belangrijk monument dat het verleden van onze regio helpt begrijpen en waarderen. Het bouwen van hoogspanningslijnen over deze waardevolle locatie zou onherstelbare schade toebrengen aan dit erfgoed en het landschap aantasten. Tennet moet serieus alternatieven overwegen, zoals ondergrondse bekabeling, om de historische waarde van de Donk te behouden en visuele impact te minimaliseren. Samenwerking met belanghebbenden is essentieel om de impact op ons waardevolle erfgoed te verminderen en een duurzame energietoekomst te bevorderen.		Bedankt voor uw suggestie en terugkoppeling. Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarden. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301811	202301811	2	Naast de historische en archeologische waarde van de Donk, zijn er ook belangrijke milieu-effecten die meegenomen moeten worden bij het overwegen van alternatieven voor hoogspanningslijnen. Bovengrondse hoogspanningslijnen kunnen aanzienlijke negatieve milieueffecten hebben, zoals visuele vervuiling, verstoring van het landschap, en mogelijke negatieve effecten op flora en fauna. Bovendien kunnen ze migratiepatronen van dieren verstoren en invloed hebben op gevoelige ecosystemen.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg en onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragrafen 3.4 en 3.6 van deze reactienota. Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarden. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen.
			Het onderzoeken van alternatieven, zoals		

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>ondergrondse bekabeling, kan helpen om deze milieueffecten te verminderen. Ondergrondse bekabeling heeft het potentieel om landschappelijke schoonheid te behouden, het behoud van biodiversiteit te ondersteunen en negatieve visuele impact te minimaliseren.</p> <p>Het is van cruciaal belang dat Tennet zorgvuldig rekening houdt met deze milieu-effecten en serieus alternatieven onderzoekt die de impact op het milieu kunnen verminderen. Door de juiste keuzes te maken, kunnen we een duurzame energie-infrastructuur ontwikkelen die zowel historische waarde als milieubescherming respecteert.</p>		
202301811	202301811	3	<p>Bij het toetsingskader moeten ook andere aspecten worden betrokken. Dit omvat de gezondheidseffecten van hoogspanningslijnen, de sociale impact op gemeenschappen, de ruimtelijke ordening van het gebied en economische overwegingen. Gezondheidseffecten omvatten mogelijke risico's van blootstelling aan elektromagnetische velden. Sociale impact houdt in dat de kwaliteit van leven van omwonenden, gemeenschapsverstoring en betrokkenheid van belanghebbenden worden beoordeeld. Ruimtelijke ordening houdt rekening met compatibiliteit met bestaande infrastructuur en vermindering van negatieve impact op waardevolle landschappen. Economische overwegingen omvatten kosten, vastgoedwaarden en economische voordelen. Een breed scala aan factoren moet worden geëvalueerd om een weloverwogen besluitvorming te waarborgen die rekening houdt met diverse belangen.</p>		<p>De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op mens en natuur worden onderzocht. De genoemde onderwerpen komen terug in het beoordelingskader dat aan de onderzoeken ten grondslag ligt. Het beoordelingskader is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.</p>
202301811	202301811	4	<p>Bij de zienswijze kunnen de volgende punten over reikwijdte en detailniveau worden benadrukt: 1) Een grondige milieueffectrapportage (MER) is essentieel om de potentiële effecten op flora, fauna, bodem, water en lucht te beoordelen; 2) Landschappelijke inpassing moet worden geoptimaliseerd om de visuele impact te minimaliseren en integratie met het omringende landschap te verbeteren; 3) Alternatieve tracés moeten zorgvuldig worden onderzocht, met afweging van milieu, historisch erfgoed en sociale impact; 4) Passende mitigatiemaatregelen, zoals bufferzones en geluidsbeperkingen, moeten worden genomen om negatieve effecten te verminderen en biodiversiteitsherstel en archeologische bescherming te waarborgen. Grondige evaluatie van deze aspecten</p>		<p>De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op mens en natuur worden onderzocht. De genoemde onderwerpen komen terug in het beoordelingskader dat aan de onderzoeken ten grondslag ligt. Het beoordelingskader is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.</p> <p>Na vaststelling van het voorkeursalternatief worden de genoemde onderwerpen nader onderzocht, alsmede mitigerende en compenserende maatregelen.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			is cruciaal voor het minimaliseren van gevolgen en evenwichtige besluitvorming.		
202301812	202301812	1	<p>Heel nadrukkelijk wil ik vragen andere alternatieven te onderzoeken voor spreiding van elektriciteit.</p> <p>1 inzetten op lokaal houden van energie en niet het verplaatsen daarvan.</p> <p>2 lokaal energie opwekken (zon, wind kleine kerncentrales) https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2447301-toch-kernenergie-in-nederland-met-kleinere-centrales</p> <p>3 als energie verplaatst wordt dit beslist ondergronds te doen. Twee kabels van 150 ondergronds in plaats van 380 bovengronds.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Voor een toelichting op mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301812	202301812	2	<p>Aanvullend wil ik nog opmerken dat ook in de Alblasserwaard gekeken moet worden naar flora en fauna die nadelig wordt beïnvloed. De Biesbosch is in niet unieker dan de Alblasserwaard. Ook hier vliegt de zeearend, zijn ook de lepelaar, grutto, en hebben ook vele andere vogels hier hun territorium. Naast reeën, en de bever.</p> <p>Het enige verschil met de Biesbosch is dat hier ook nog de mens woont. Het lijkt me dat de gezondheid voor ons mensen belangrijker is dan het uitzicht van een bever in de Biesbosch.</p>		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, ook in de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301812	202301812	3	Wij hebben zonnepanelen op het dak liggen heel het huis laten isoleren, zijn van het gas af en worden vervolgens beloond met een hoogspanningslijn door de Waard...		Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301812	202301812	4	voor nu niet		Bedankt voor uw reactie
202301813	202301813	1	<p>Jazeker, bij ons in Nieuw-Lekkerland staan al genoeg Hoogspanningsmasten.</p> <p>Wij, als bewoners worden echt niet blij als er nog meer bij gaat komen. Bij deze actie wordt niet aan de bewoners gedacht.</p> <p>Denk daar wel aan en kies ervoor er door de weilanden te gaan.</p> <p>Wat zou u er zelf van vinden?</p>		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301813	202301813	2	-		-
202301813	202301813	3	-		-
202301813	202301813	4	-		-
202301814	202301814	1	Ik maak bezwaar tegen de optie om de hoogspanningslijn over het dichtbevolkte stuk van		We begrijpen de zorg van de indiener. Op dit moment zijn nog enkel de corridors ingetekend op het kaartmateriaal. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Nieuw-Lekkerland te laten lopen. Dat wil zeggen het gebied tussen wijk Dorpslaan en Middelweg. Er zijn betere, minder dichtbevolkte opties voor de verbinding.		een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301814	202301814	2	Welke invloed heeft een nieuwe hoogspanningslijn voor de bewoners. Niet veel verder in Nieuw-Lekkerland (wijk Middelweg) orden er huizen gesloopt vanwege een hoogspanningslijn.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301814	202301814	3	Zie boven.		-
202301814	202301814	4	Zie boven.		-
202301815	202301815	1	Een wijziging op route 6. Nieuw-Lekkerland heeft al twee mast-routes over het dorp heen.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301815	202301815	2	N.v.t.		-
202301815	202301815	3	N.v.t.		-
202301815	202301815	4	N.v.t.		-
202301816	202301816	1	Ja, niet nog een stroom mast erbij over het dorp. Er worden huizen afgebroken omdat ze te dicht onder de lichtmasten staan. En nu komt er weer een nieuwe mast bij. Denk aan de gezondheid van ons en onze kinderen		Bedankt voor uw zienswijze, we begrijpen uw zorg. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5.
202301816	202301816	2	Hierboven genoemd		-
202301816	202301816	3	Gezondheidsrisico's, laat de stroomkabels niet lopen over een wijk.		In paragraaf 3.5 is beschreven hoe wordt omgegaan met gezondheidsrisico's en het voorzorgbeleid.
202301816	202301816	4	Nee		-
202301817	202301817	1	Andere wegen		Bedankt voor uw reactie
202301817	202301817	2	Schadelijk voor mens en dier		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten (ook op landbouwhuisdieren) wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301817	202301817	3	De toekomst, bijvoorbeeld nieuwbouw in welke vorm dan ook		De raakvlakken met en effecten op toekomstige woningbouw ontwikkelingen worden verder onderzocht en beoordeeld in de volgende fase. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301817	202301817	4	Omliggende woningen		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301818	202301818	1	Andere wegen die niet langs de bebouwde kom van Giessenburg lopen.		In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, waarvan 9 corridors niet langs de bebouwde kom van Giessenburg lopen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de tracering.
202301818	202301818	2	Gezondheidseffecten op de bewoners.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301818	202301818	3	Al bestaande wegen gebruiken.		De bestaande verbinding is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Om het capaciteitsknelpunt op te lossen is een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding noodzakelijk. Ook is corridor 7 getraceerd, welk het tracé van de huidige verbinding volgt.
202301818	202301818	4	Gezondheidseffecten op de bewoners.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301819	202301819	1	In het verleden is bewezen dat het niet goed is kijk maar naar de onderzoeken in nieuw Lekkerland		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveldzone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301819	202301819	2	Kijk maar naar nieuw Lekkerland naar de onderzoeken je hoeft echt niet opnieuw het wiel uit te vinden . Een beetje dom .		Zie beantwoording vraag 1.
202301819	202301819	3	Mensen die naast of eronder wonen zeer riant uitkopen en helpen om een nieuw woning of bedrijf te verplaatsen en alle schade vergoeden zeer riant naar uitkopen dat mensen verder kunnen leven . En niet zoals in Groningen wat dat zo zo asociaal en schofterig niet uit te drukken zo erg .zo ga je niet met mensen om .die mensen moeten in de gevangenis.die zijn lid criminele organisatie		Zie beantwoording vraag 1.
202301819	202301819	4	Dat riant kijk naar het uitkopen dat kan ik niet genoeg benadrukken. Voor het milieu 1000 miljard vrij gezet voor 0000000036 co2 dit is wel een goed voorbeeld		Zie beantwoording vraag 1.
202301820	202301820	1	Meerder energie centrales creëren. Hierdoor is er minder belasting door straling.		Het knelpunt dat met deze nieuwe verbinding opgelost dient te worden betreft een transport capaciteitstekort op de bestaande verbinding Krimpen aan den IJssel - Geertruidenberg. Het bouwen van meer energiecentrales zou dit te kort niet

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					oplossen, daarbij is TenneT slechts verantwoordelijk voor het transporteren van de elektriciteit en niet voor het produceren. In paragraaf 3.4 van de concept-NRD is een overzicht opgekomen van de overwogen oplossingen voor het knelpunt.
202301820	202301820	2	Gezondheid effecten bewoners		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301820	202301820	3	Gezondheid van bewoners.		Zie antwoord op vraag 2.
202301820	202301820	4	Het opslaan van energie binnen wijken. Dit kan verbruikt pieken opvangen. Zonder dat het net uitgebreid hoeft te worden.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. Het opslaan van elektriciteit op het schaalniveau waarop deze transportverbindingen opereren is nog niet zo ver dat dit het capaciteitsknelpunt kan oplossen. Dit kan enkel door een nieuwe hoogspanningsverbinding te realiseren.
			Ook zou het upgraden van de huidige leidingen een verbetering geven. Dit zonder extra leidingen of palen.		
202301821	202301821	1	De druk van leidingen is erg hoog in ons gebied. Is het niet beter een ander gebied te kiezen.		Indiener benoemt dat het al erg druk is in het (woon)gebied met leidingen en verbindingen. Een nieuwe verbinding brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, is een belangrijk beoordelingscriterium in de verkenningsfase, zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD.
			Waarom zou deze nieuwe leiding zo dicht bij de huidige leiding moeten komen. Brengt dit geen extra risico's met zich mee.		Voor wat betreft de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg (op diepte), wordt graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
			Onder gronds op een veilige werk diepte		Voor wat betreft de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg (op diepte) wordt graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301821	202301821	2	Ondergronds aanleggen		
202301821	202301821	3	Het belang van de agrarische sector.		Bij het hoofdaspect gebruiksfuncties (zie beoordelingskader op hoofdlijnen, p. 50 van de NRD) wordt onderzocht wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied zoals woningen, bedrijven, landbouw, recreatie, verkeer en windturbines. Bij landbouw gaat het in beginsel om oppervlakteverlies van landbouwareaal en doorsnijding van landbouwgrond.
202301821	202301821	4	Wil geen mast op mijn gronden of over mijn gronden.		Zie beantwoording vragen 1 tot en met 3.
202301823	202301823	1	Als inwoner van Molenlanden , kern Giessenburg , wil ik hierbij aangeven dat een route via Molenlanden ongewenst is . De meest logische route is via de " Grootte Waard en/of de "Dordrechtsche Waard". Als gevolg van slecht dijkbeheer heet dit gebied tegenwoordig De Biesbosch		In deze fase wordt er nog geen keuze gemaakt voor een alternatief, dit gebeurt in de volgende fase van het project. In de 10 gepresenteerde corridors zijn ook uw aangedragen opties via de Groote waard en of Dordtse waard opgenomen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor meer informatie over het vervolgproces.
202301823	202301823	2	Als voorkomen kan worden dat er een 380kV verbinding door bewoond gebied loopt is het onnodig deze 4 routes te onderzoeken		Op dit moment kent het project 10 corridors. Elk met zijn eigen effecten. De komende onderzoeksfase zal uitwijzen welke alternatieven wel en niet mogelijk zijn.
202301823	202301823	3	Historische gezien is het interessant om verdrongen dorpen zoals bv Dubbelmonde of Almonde als meekoppelkans "bloot te leggen "		Bedankt voor het meedenken. De verkenning naar mogelijke meekoppelkansen is onderdeel van zowel de planMER als projectMER fase.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301823	202301823	4	Het woongenot in de Alblasserwaard neemt af als gevolg van een 380kV hoogspanningsverbinding . Dit is niet verdedigbaar als er een alternatief is door een verdrongen Waard .		Zie beantwoording vragen 1 en 2.
202301825	202301825	1	In ieder geval een 3e hoogspanningslijn over ons dorp Nw-Lekkerland, en dus corridor 7, is onacceptabel. As we speak worden al ruim 20 huizen gesloopt onder de bestaande hoogspanningslijnen!! Daarnaast tasten de onevenredig lange corridors dorpen, belangen van inwoners en het Groene Hart landschap enorm aan. Onderzoek een variant op corridor 6. Niet door de Biesbosch maar het laatste stukje van corridor 6 langs de Merwede te situeren richting Crayestein. Het gaat in dat laatste stukje om ongeveer 5 kilometer. Vanwege deze korte afstand kan deze mogelijk ondergronds aangelegd worden.		<p>Bedankt voor uw zienswijze en we begrijpen uw zorg. Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>In paragraaf 3.4 is toegelicht waarom we als uitgangspunt hanteren dat de verbinding bovengronds wordt aangelegd.</p>
202301825	202301825	2	Naast de onacceptabele 3e hoogspanningslijn door Nieuw-Lekkerland het volgende: Vermijd verstoring van onaangetast Natura 2000 gebied en het Vogelrichtlijngebied Donkse Laagten! Natura 2000 gebied De Donk is van groot historisch en archeologisch belang inclusief monumenten! Niet nog meer milieuschade in de Alblasserwaard! We hebben hier al te maken met uitstoot van zware stoffen zoals PFOA, PFAS en G&X door Du Pont. Juist deze week kwamen daar nog schokkende gegevens vrij via uitzending Zembla. Daarnaast leiden de onnodig lange routes door de Alblasserwaard tot onnodig veel uitstoot van stikstof. Onze boeren hebben het al gigantisch zwaar en worden hierdoor nog meer gedupeerd! Kortom, onderzoek serieus de alternatieve route op corridor 6!		De volgende fase gaan we alle alternatieven onderzoeken en worden de effecten hiervan inzichtelijk. In paragraaf 3.6 van de reactienota is het onderzoek naar milieueffecten toegelicht. Dit onderzoek richt zich o.a. op natuurgebieden, stikstof, archeologie, cultuurhistorie en bodemverontreiniging. De minister voor Klimaat en Energie bepaalt, in overleg met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, op basis van het advies van de regionale overheden, de integrale effectanalyse en de informatie uit het participatieproces, welk alternatief verder uitgewerkt wordt om gerealiseerd te worden. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1.
202301825	202301825	3	Alles is hierboven benoemd.		-
202301825	202301825	4	Idem		-
202301826	202301826	1	Een of meerdere eventueel gedeeltelijk ondergrondse varianten dienen te worden onderzocht. Doel sparen van landschap en gezondheid van bewoners. Ondergronds kan, betekent extra kosten, is echter in dit drukbewoonde (verspreid in dorpen en		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			lintbebouwing) een goede investering voor de komende vele decennia dat het 380kV net wordt gebruikt.		
202301826	202301826	2	<p>Aandacht voor aanstaande ruimtelijke ontwikkelingen is nodig. Corridor 10 kruist de snelweg A15 direct naast 3 bestaande windmolens, dat is een locatie voor mogelijke uitbreiding met meer windmolens.</p> <p>De Alblasserwaard is een gebied met weide, rivieren met lintbebouwing en een drukke zuidrand langs de Merwede. Landschappelijk het meest waardevol is het riviertje De Giessen met omliggend lint en landschap. Door de ligging van de rivier is er in corridor 10 een grotere verstoring van dit lint. Het is zaak die verstoring compact te houden. Het beste is ondergronds, daarna combinatie met bestaande netten.</p>		<p>Bedankt voor uw feedback op de ruimtelijke ontwikkelingen, de uitbreiding van de windmolens is bij ons bekend. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap en de cultuurhistorie van de lintbebouwing zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301826	202301826	3	<p>Als bovenstaand:</p> <p>De Alblasserwaard is een gebied met weide, rivieren met lintbebouwing en een drukke zuidrand langs de Merwede. Landschappelijk het meest waardevol is het riviertje De Giessen met omliggend lint en landschap. Door de ligging van de rivier is er in corridor 10 een grotere verstoring van dit lint. Het is zaak die verstoring compact te houden. Het beste is ondergronds, daarna combinatie met bestaande netten.</p>		Zie reactie op vraag 2.
202301826	202301826	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301827	202301827	1	Kabels onder de grond		Voor wat betreft de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg wordt graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301827	202301827	2	Straling naar huizen in de buurt		Wij begrijpen de zorg van indiener over gezondheidsrisico's. Hiervoor verwijzen wij graag naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematisch deel over gezondheidseffecten en magneetvelden.
202301827	202301827	3	Horizon vervuiling		Onderdeel van de komende verkenningsfase is onderzoek naar effecten op mens en natuur, waaronder de effecten op het landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting wordt u graag verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301827	202301827	4	Alternatief over zo weinig mogelijk woningen		Wij streven ernaar om zo veel mogelijk gevoelige bestemmingen te vermijden. Voor meer informatie hierover wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidseffecten.
202301828	202301828	1	Rijsoord is een dorpje met een rijke historie. Vroeger kwamen de schilders uit Parijs en stopten in Rijsoord om het schildersvak te leren en reisden daarna door naar Den Haag of Amsterdam. Het pittoreske dorpje Rijsoord is de afgelopen 10 jaar al teveel "geraakt" met nieuwe industriële projecten i.e. Nieuw		Indiener schetst een mooi beeld van Rijsoord dat kan dienen als achtergrond- en referentiesituatie. Indiener vermeldt dat de leefomgeving de laatste jaren drastisch is veranderd, onder meer door de komst van het bedrijvenpark Nieuw-Reijerwaard. Deze grootschalige ontwikkeling wordt door meerdere indieners genoemd als impactvol op de leefomgeving en is uiteraard bij ons bekend. Aan de andere kant is het Waalbos verwelkomd en wordt opgemerkt dat een nieuw tracé dit natuurbos

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Reijerwaard". Een groot distributiecentrum voor fruit. Dat heeft al een enorme impact gehad op de leefomgeving van het dorpje Rijsoord. Gelukkig is er nu het Waalbos met mooie fiets-en wandelpaden en de prachtige vogels, schapen en Schotse hooglanders, wat veel natuurliefhebbers aantrekt. Een prachtig gebied met veel historie en natuurschoon. Dan gaan we toch niet vanwege de energietransitie dit met hoogspanningsmasten verstoren. Rijsoord moet onder het motto van een historisch pittoresk dorpje, waar ooit in 1940 de overgave van Nederland is getekend door generaal Winkelman nu beschermt wordt door Monumentenzorg. Na de bouw van het grote distributiecentrum Reijerwaard moet er nu naar een ander alternatief worden gekeken!!		zal aantasten. In de komende onderzoeksfase worden genoemde omstandigheden nader in beeld gebracht en worden effecten onderzocht en beoordeeld. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematisch deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors. Volledigheidshalve wordt nog vermeld dat het onderzoeksalternatief het Develbos mogelijk niet kruist als deze meer aan de westzijde van corridor 1 wordt geprojecteerd; het Develbos ligt in corridor 1 namelijk aan de oostzijde. Voor het Waalbos is het nauwelijks haalbaar om deze niet te kruisen, omdat dit natuurgebied ter plaatse de gehele breedte van corridor 1 beslaat.
202301828	202301828	2	Dit laat ik graag aan de professionele mensen over die hier veel research naar hebben gedaan. Voor de inwoners van Rijsoord is belangrijk dat de natuur rondom Rijsoord behouden blijft en niet verstoord wordt door grote hoogspanningsmasten.		Wij begrijpen de zorg van indiener voor het behoud van de omliggende natuur. Bij het onderzoeken van de milieueffecten in de komende onderzoeksfase wordt gekeken naar de natuureffecten, onder meer op het Waalbos. De resultaten hiervan worden meegenomen in de afweging en keuze voor het voorkeursalternatief door de bevoegde ministers.
202301828	202301828	3	De natuur en de leefbaarheid van zowel de dieren langs de rivier De Waal en het Waalbos en aan de inwoners van Rijsoord moet beschermd worden. Hier moet prioriteit aan worden gegeven in jullie besluitvorming, zeker als de natuurgebieden in Nederland moeten worden beschermd.		Zie beantwoording vraag 2
202301828	202301828	4	Graag verwijs ik u naar het bovenstaande en de mensen die hier onderzoek naar hebben gedaan. Nederland als klein landje wil graag de natuurgebieden beschermen, dan kunnen we niet na het distributiecentrum Nieuw Reijerwaard, ook nog eens hoogspanningsmasten gaan plaatsen door Het Waalbos en Rijsoord. Dat is tegen alle normen en waarden waar Nederland voor staat om de natuurgebieden te beschermen.		Wij begrijpen de zorg van indiener. Graag wordt verwezen naar bovenstaande reactie en paragrafen 3.2 en 3.6 van deze reactienota, onder meer ten aanzien van het beoordelingskader en gevolgen voor de natuur. Hier staat een nadere toelichting op de inhoud van het onderzoek en de procedure, waarin ook de door indiener geschetste omstandigheden aan bod komen.
202301829	202301829	1	geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301829	202301829	2	geen idee		Bedankt voor uw reactie
202301829	202301829	3	in ieder geval een leefomgeving voor de inwoners		Effecten op de leefomgeving worden nader beschouwd in de milieueffectrapportage en de Integrale Effectenanalyse (IEA) in de komende verkenningsfase. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301829	202301829	4	ik woon reeds direct naast de bestaande 180kV leiding (in giessen oudekerk) en zit absoluut niet te wachten op nog een 380kV leiding door giessen-oudekerk. Ook de Betuwe spoorlijn loopt zo ongeveer door mijn achtertuin. Zowel electra leidingen als de masten van de huidige 180kV, inclusief een transformatorhuisje		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			lopen/staan direct aan mijn woning. Reeds gebleken dat het e.e.a. een negatieve invloed heeft op de waarde van mijn woning, tot zelfs mogelijk niet te verkopen. Wie gaat dit vergoeden???? Tot op heden niemand ook geen Tennet/ministerie. Straks nog meer waardedaling????Geen corridor no 9 langs mijn woning en in principe in het geheel geen trace door Molenlanden.		informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.
202301830	202301830	1	Bestaand hoogspanningsnet uitbreiden/ verzwaren waardoor 380 mogelijk wordt. Daardoor geen belasting in nieuwe gebieden.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit (4000A/ op een spanning van 380.000volt) in het Nederlandse net. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een verdere verzwaring van deze verbinding. Om het capaciteitsknelpunt op te lossen is het noodzakelijk om een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding aan te leggen.
202301830	202301830	2	Magnetisch veld anders bij 380?Zijn hier al onderzoeken naar gedaan?		Zie informatie over magneetvelden op: Hoe sterk zijn de magneetvelden van hoogspanningslijnen en hoe breed is de magneetveldzone? (kennisplatform.nl)
202301830	202301830	3	Landschap dat "vervuild" wordt door bouw van hoogspanningsnet.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Zie voor meer informatie over effecten op landschap paragraaf 3.6 van deze reactienota onder het kopje landschap.
202301830	202301830	4	Woon in corridor 10 , ook zijn hier nog plannen voor de hoogste windmolens in Nederland. Is iedereen op de hoogte van elkaars plannen... Het kan toch niet zo zijn dat Schelluinen overal mee bedeed gaat worden . De kosten voor deze keuze zijn ook veel hoger en dit in 'n tijd van letten op de uitgaven.Ons Groene Hart moet gespaard blijven!		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven. Op dit moment kan nog niet gezegd worden welke alternatieven het grootste en kleinste effect op kosten hebben. De kosten van de verschillende alternatieven maken deel uit van de Integrale Effectenanalyse (IEA). De lengte van de corridor is overigens niet per se bepalend voor de kosten, maar in ieder geval wel een belangrijke factor. Waar de keuze op valt, wordt door de ministers van EZK en VRO bepaald in de voorkeursbeslissing.
202301831	202301831	1	Alternatief is corridor 6, kortere route (veel minder kosten). Deze route heeft ook het minste impact op het milieu, inwoners en landschap. Loopt grotendeels langs bestaand traject.		Bedankt voor uw terugkoppeling. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202301831	202301831	2	De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van zeer gevaarlijke stoffen zoals, PFOA, PFAS en GENX door Dupont!		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301831	202301831	3	Schade voor gezondheid van omwonenden.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			De Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstellen aan magneetvelden in de buurt van hoogspanningsmasten bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert gemeenten en netbeheerders om geen nieuwe hoogspanningsmasten aan te leggen in de buurt van woningen.		Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301831	202301831	4	Zeer hoge onnodige kosten in verband met vele kilometers die dit traject met zich meebrengt.		Op dit moment kan nog niet gezegd worden welke alternatieven het grootste en kleinste effect op kosten hebben. De kosten van de verschillende alternatieven maken deel uit van de Integrale Effectenanalyse (IEA). De lengte van de corridor is overigens niet per se bepalend voor de kosten, maar in ieder geval wel een belangrijke factor. Waar de keuze op valt, wordt door de ministers van EZK en VRO bepaald in de voorkeursbeslissing.
202301832	202301832	1	nee, alles is prima behalve corridor 7. wij wonen aan de lekdijk reeds tussen 2 hoogspanningsmasten in en wij vinden het niet verantwoord dat daar een 3e mast bijkomt. a. voor de veiligheid en gezondheid en b. voor de waarde van de woning. dus wij gaan niet akkoord.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5.
202301832	202301832	2	nee, alles is prima behalve corridor 7. wij wonen aan de lekdijk reeds tussen 2 hoogspanningsmasten in en wij vinden het niet verantwoord dat daar een 3e mast bijkomt. a. voor de veiligheid en gezondheid en b. voor de waarde van de woning. dus wij gaan niet akkoord.		Zie beantwoording vraag 1.
202301832	202301832	3	nee, alles is prima behalve corridor 7. wij wonen aan de lekdijk reeds tussen 2 hoogspanningsmasten in en wij vinden het niet verantwoord dat daar een 3e mast bijkomt. a. voor de veiligheid en gezondheid en b. voor de waarde van de woning. dus wij gaan niet akkoord.		Zie beantwoording vraag 1.
202301832	202301832	4	nee, alles is prima behalve corridor 7. wij wonen aan de lekdijk reeds tussen 2 hoogspanningsmasten in en wij vinden het niet verantwoord dat daar een 3e mast bijkomt. a. voor de veiligheid en gezondheid en b. voor de waarde van de woning. dus wij gaan niet akkoord.		Zie beantwoording vraag 1.
202301833	202301833	1	Nee naar mijn mening niet, er zijn er teveel. De alternatieven door de Alblasserwaard zijn naar mijn mening totaal overbodig. De keuze van corridor 6 is de meest logische, kortste afstand, geen bebouwd gebied en prijstechnisch het meest interessant. Geen uitkoop		In deze fase kan nog niet worden bepaald welke alternatieven realiseerbaar zijn. Om deze reden is ervoor gekozen om 10 alternatieven te onderzoeken die naar twee verschillende hoogspanningsstation gaan. Naar mate de onderzoeken meer informatie achterhalen kan bepaald worden welke alternatieven uitgevoerd kunnen worden. De onderzoeken zullen de minister uiteindelijk ook voldoende informatie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			van woningen en het molengebied blijft gevrijwaard van landschapsvervuiling.		geven om een voorkeursalternatief te kiezen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een overzicht de besluitvorming in de komende periode.
202301833	202301833	2	Straling in bebouwd gebied is en blijft een issue. Daarom is corridor 6 de beste oplossing.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301833	202301833	3	Landschapsvervuiling van de lange corridors in bebouwd gebied van de Alblasserwaard met historische molens.		In het thema 'landschap' zal worden gekeken naar de effecten van de nieuwe verbinding op het omliggende landschap. De historische molens komen in het thema 'cultuurhistorie' aan bod. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301833	202301833	4	De communicatie van de 10 corridors, in eerste instantie waren er 2 of 3 en 1 week voor de sluitingsdatum worden wij geconfronteerd met 10 corridors waarvan er 2 direct door onze achtertuin kunnen gaan lopen.		Er is nog steeds sprake van twee mogelijke oplossingen voor het knelpunt. Enerzijds een verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein anderzijds een verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel. Een nieuwe verbinding op een van de deze twee trajecten lost het capaciteitsprobleem op. Om te kunnen onderzoeken welke optie het beste is zijn er nu 10 corridors gepresenteerd in de concept-NRD. Uiteindelijk zal binnen 1 van deze 10 corridors gekozen worden voor de nieuwe verbinding.
202301835	202301835	1	Een gebied waar minder mensen wonen en al helemaal niet recht door het groene hart. Onze polder is gekenmerkt door een groene omgeving door deze op te schrikken met zoveel nieuwe hoogspanningskabels is ongehoord.		Alle 10 in de concept-NRD getoonde alternatieven worden in de komende periode onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, de natuur en het landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301835	202301835	2	Wat doet dit met de gezondheid? Kan het niet ondergronds aangelegd worden?		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Het ondergronds aanleggen van de verbinding neemt niet de elektromagnetische velden weg. Daarnaast is het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301835	202301835	3	Hou een natuurlijk gebied ook zo. Het groene hart is al opgeschrikt door de betuwelijn en nu nog 2 lijnen met hoogspanningsmasten? Ongehoord.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301835	202301835	4	Wat is het gevaar van de straling van zoveel hoogspanningsmasten. Kunnen deze niet ondergronds bij bebouwing?		Zie antwoord bij vraag 2 hoe we omgaan met de effecten van magneetvelden. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301836	202301836	1	<p>Corridor 10, 9 en 4 zijn in mindere maten toepasselijk.</p> <p>10 en 9 zijn ook de langste lengtes, en dit vervuult in verhouding het meeste landschap en kost het meeste.</p> <p>Corridor 7 en 6 dekken al deels een spanningslijn</p> <p>Kan het beste naast elkaar gezet worden om ook kosten te besparen.</p> <p>Ook het energie verlies op de langste lijnen is slecht voor het klimaatdoel en geeft ook hogere kosten voor het publiek. De extra material kosten en klimaatheffing</p> <p>Voegt ook toe.</p> <p>Het landschap heeft al trace lijnen op deze plaats dus het uitzicht is al deels vervuult en een extra lijn maakt de impact minder erg omdat er toch al een is.</p> <p>Bij de andere 3 corridors is dat nog niet het geval waarvan corridor 8 en 4 direct over of naast een natuurgebied gaat.</p> <p>De mogelijke alternatieven zijn onderzocht.</p>		<p>In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p>
202301836	202301836	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301836	202301836	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301836	202301836	4	Nee bedankt		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301837	202301837	1	Route 6, minder storend voor bewoners		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat corridor 6 de beste is. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202301837	202301837	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301837	202301837	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301837	202301837	4	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301838	202301838	1	Route6, minder bewoners en recreanten gestoord		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat corridor 6 de beste is. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202301838	202301838	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301838	202301838	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301838	202301838	4	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301839	202301839	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301839	202301839	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301839	202301839	3	Dat weet ik niet zeker maar er mogen geen stroom kabels over onze huizen komen.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301839	202301839	4	Het is bewezen dat er straling vrijkomt in het dorp naast ons nieuwelekkerland daar moeten de mensen ui hun huis .dus zijn het er niet mee eens dat ze hier komen.		Zie beantwoording vraag 3
202301840	202301840	1	Alternatieven minder stroom verbruiken.... Ondergrondse aanleg		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301840	202301840	2	Ik denk dat er al veel onderzoek gedaan is en men tot de conclusie is gekomen dat het niet gezond is voor mens en dier. Ze staan er al sinds 1929 dus er zal vast veel in de kelder liggen aan onderzoek.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301840	202301840	3	Gezondheid voor mens en dier/landschapsvervuiling/ Maar ach mensen gaan toch dood dus ja alles is vervangbaar...en ze kunnen het toch niet navertellen wat een ellende het aanricht. Ik wordt er erg verdrietig van.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301840	202301840	4	Helaas reikt mijn kennis niet zo ver/ niet mijn vak...		Bedankt voor uw reactie
202301841	202301841	1	Ja via bestaande kabel netwerken of onder de grond.		De bestaande verbindingen zijn maximaal uitgevoerd. Dit betekent dat het knelpunt enkel opgelost kan worden met een nieuwe 380kV verbinding. Het uitgangspunt

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301841	202301841	2	Geluid. Straling. Gezondheid.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301841	202301841	3	Leefbaarheid. Al reeds bestaande voorzieningen zoals windmolens, betuwelijn.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202301841	202301841	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301842	202301842	1	Ja zeker, er zijn nog een aantal opties die al bekend zijn.		Bedankt voor uw reactie
202301842	202301842	2	In Nieuw Lekkerland zijn al 2 hoogspanningsmasten. Een derde erbij wordt te veel!!! Wij wonen onder een mast en hebben ons niet laten uitkopen. We willen hier graag blijven wonen maar van de puinhopen wordt een mens niet blij. De afbraak is nu aan de gang, echt dieptreurig. Dit wil ik een andet niet aandoen en dat risico is er als er weer een mast bijkomt. Niet doen dus!!!!!!		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Er is nog geen keuze voor een tracé. Zoals in de concept-NRD te lezen gaan we tien routes, zogenaamde corridors, onderzoeken. Bij alle corridors kunnen belangrijke nadelige gevolgen op bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied optreden, al verschillen de corridors sterk in welke waarden en functies het dan betreft. In paragraaf 3.1 is beschreven hoe hiermee wordt omgegaan.
202301842	202301842	3	Andere route.		Zie beantwoording vraag 2.
202301842	202301842	4	Andere route.		Zie beantwoording vraag 2.
202301843	202301843	1	Zijn er niet meer mogelijkheden voor open gebieden , gezien de toenemende onrust over overmatige straling		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301843	202301843	2	Heb ik eigenlijk geen kijk op		Bedankt voor uw reactie
202301843	202301843	3	De dichtstbijzijnde bewoners		Bedankt voor uw reactie
202301843	202301843	4	Niet		Bedankt voor uw reactie
202301844	202301844	1	Ik heb geen probleem met de aanleg van nieuwe hoogspannings masten. We willen allemaal milieu bewust stroom opwekken		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			bijvoorbeeld door zonnepanelen. Dan moeten we ook zorgen dat de opgewekte stroom vervoerd kan worden en daar ook de nadelen van accepteren		
202301844	202301844	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301844	202301844	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301844	202301844	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301845	202301845	1	Ja 95557120_9139835_Zienswijze_hoogspanningsmasten_voorbeeldAndre.docx	Zie 202301493	Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301845	202301845	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301845	202301845	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301845	202301845	4	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301846	202301845	1	ja	Zie 202301493	Bedankt voor uw reactie
202301846	202301845	2	ja		Bedankt voor uw reactie
202301846	202301845	3	ja		Bedankt voor uw reactie
202301846	202301845	4	ja 95557204_9139864_Zienswijze_hoogspanningsmasten_voorbeeld_Monique.docx	Zie 202301493	Graag wordt verwezen naar de reactie op de gelijkkluidende zienswijze met nummer 202301493.
202301847	202301847	1	Een route waar nu de minste hoogspanningsmasten zijn. In nieuw lekkerland loopt er al genoeg		In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's.
202301847	202301847	2	Er worden momenteel in nieuw lekkerland huizen gesloopt ivm stralingsgevaar.. volgens mij is dit stralingsgevaar niet duidelijk in kaart. Toch moeten mensen hun huizen uit. Dit zou toch beter in kaart gebracht moeten worden wat nu daadwerkelijk problematisch is of niet.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301847	202301847	3	Zoals hierboven genoemd hebben mensen hun huizen moeten verlaten. Wat gaat er gebeuren bij een nieuwe lijn die boven huizen valt? Weer een simpele uitkoopregeling en huizen slopen.. waar moeten de mensen dan heen wegens woonruimtegebrek tegenwoordig?		Graag verwijzen we u naar paragraaf 3.5 waarin een uitleg wordt gegeven over het voorzorgbeleid, schadeloosstelling en de uitkoopregeling.
202301847	202301847	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301848	202301848	1	Ja, de alternatieve variant op corridor 6. Deze gaat uit van bundeling met de bestaande 380kv-verbinding over een langere afstand. Namelijk tussen Geertruidenberg en de rivier de Merwede. Ter hoogte van de Merwede buigt deze corridor af naar het westen richting Crayenstein. Hierdoor hoeft er geen nieuwe doorsnijding door de Biesbosch te worden gemaakt. Laatste stuk langs de Merwede (ong 4 km) zou mogelijk ook nog ondergronds kunnen. Deze route heeft minste impact op woningen, flora en fauna en kosten. 95557295_9139918_Corridor_6_aangepast.jpg	Bijlage is enkel een kaartbeeld.	Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301848	202301848	2	<p>De meekoppelkans van corridor 5 met de bestaande corridor 6. Hierdoor kan corridor 5 vervallen en wordt de belasting van de bestaande corridor 6 op de Biesbosch deels gecompenseerd. Zie pag 35 concept-NRD.</p> <p>Hierdoor kan onnodig leed voor bewoners, flora en fauna worden voorkomen.</p> <p>95557295_9139919_Meekoppelkans_corridor_5.pdf</p>		Deze meekoppelkans is inderdaad onderdeel van het te beschouwen geheel.
202301848	202301848	3	Ruimhartige compensatie in vroegtijdig stadium kenbaar maken. De uitkoopregeling alleen volstaat absoluut niet.		Zie beantwoording vraag 4.
202301848	202301848	4	Aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding over huizen is volkomen in strijd met het Voorzorgbeleid van de Rijksoverheid. De 4 corridors door Molenlanden zijn daarom zeer onwenselijk.		Bij het zoeken naar een tracé voor de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gevolgd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301849	202301849	1	Ja, een van de kortste routes met de minste impact op milieu, woningen en kosten is corridor 6. Alleen laatste stukje gaat door Biesbosch. Om nieuwe afsnijding door de Biesbosch te voorkomen kan de route langs bestaand trace doorlopen tot aan rivier de Merwede. Van daar naar westen naar station Crayestein. Dit is nog maar een kleine afstand, geschat 4 km. Kan evt ondergronds worden aangelegd.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Alle routes worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Het is op dit moment nog niet mogelijk om te stellen dat de kortste verbinding de kleinste impact heeft. In paragraaf 3.1 van deze reactienota wordt het besluitvorming van de komende periode toegelicht.
202301849	202301849	2	Natura 2000 gebied en historische waarde De Donk -> Corridor 8 is hierdoor niet mogelijk.		De waarden van het gebied de Donkse Laagte is bij het project bekend. De waarden zijn zichtbaar gemaakt op de kansen en belemmeringen kaart die via onderstaande link te benaderen is.
202301849	202301849	3	Ja, meekoppelkansen. Er is een meekoppelkans van corridor 5 met 6. Op deze manier kan de Biesbosch deels worden gecompenseerd. Zie pag 35 van het concept-NRD. Neem deze kans alstublieft mee in de uitwerking van het NRD.		A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com) De meekoppelkansen die zijn beschreven in de concept-NRD worden inderdaad meegenomen in de volgende fase.
202301849	202301849	4	Nieuwe lange routes door Molenlanden hebben veel nadelige gevolgen voor inwoners en de natuur. Houd de route zo kort mogelijk en dat is tussen Geertruidenberg en Crayestein. Zie bovenstaand alternatief corridor 6. Ga niet nog meer landschap vervuilen, natuur belasten en hoge kosten maken, terwijl hier geen noodzaak voor is.		Zie beantwoording vraag 1.
202301851	202301851	1	Ja alternatief op corridor 6. Deze loopt dan langs bestaand trace vanaf Geertruidenberg, maar loopt		Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			dan door tot aan de rivier de Merwede. Daar linksaf naar Crayestein. Dit is de enige logische route in het hele zoekgebied. Neem deze variant alstublieft mee.		gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van de thematisch beantwoording wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301851	202301851	2	De route moet zo kort mogelijk en bij voorkeur langs een bestaand trace om de bijkomende schade zo veel mogelijk te beperken. Houd de route in het zuiden tussen Geertruidenberg en Crayestein. Corridor 6 (of alternatief zie hierboven) heeft de minste impact op woningen, natuur en kosten.		Alle routes worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Het is op dit moment nog niet mogelijk om te stellen dat de kortste verbinding de kleinste impact heeft. In paragraaf 3.1 van deze reactienota wordt het besluitvorming van de komende periode toegelicht.
202301851	202301851	3	Voorzorgbeleid Rijksoverheid: geen nieuwe hoogspanningsverbindingen aanleggen in de buurt van woningen. Bij aanleg nieuwe Corridors door Molenlanden wordt volledig voorbij gegaan aan dit principe, terwijl er goede alternatieven voorhanden zijn.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301851	202301851	4	Het is ondenkbaar dat er nieuwe, zeer lange corridors door Molenlanden worden aangelegd. Indien dit toch doorgaat, dan verwacht ik ruimhartige compensatie niet alleen voor de woningen direct onder de nieuwe hoogspanningsverbinding, maar ook in de omgeving daarvan.		Buiten de schadeloosstelling voor woningen die binnen de magneetveldzone vallen zijn ook mogelijkheden om een planschade claim in te dienen. Informatie rondom de compensatie voor de inpassing van de verbinding is nog niet beschikbaar en zal na vaststellen van het voorkeursalternatief verder uitgewerkt worden.
202301852	202301852	1	Ja, meest logische route is corridor 6. Beter nog dit alternatief: om in het laatste deel naar Crayestein een nieuwe doorsnijding van de Biesbosch te voorkomen, kan je de verbinding tot aan de Merwede laten doorlopen. Van daaruit naar het westen langs het water naar Crayestein. Omdat dit stukje langs het water maar kort is (4 km denk ik) kan dit ook eventueel ondergronds.		Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301852	202301852	2	Ja neem bij corridor 6 ook de meekoppelkansen van corridor 5 mee! Hiermee compenseer je deels het effect op de Biesbosch. Zie pag 35 concept-NRD.		De meekoppelkansen die zijn beschreven in de concept-NRD worden inderdaad meegenomen in de volgende fase.
202301852	202301852	3	Aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding over woningen is volkomen in strijd met het Voorzorgbeleid van de Rijksoverheid. Daarom geen corridors door Molenlanden. Je kunt hier geen woningen ontwijken (los van de enorme impact op landschap, flora en fauna).		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301852	202301852	4	Gezien alle grote knelpunten is de lange verbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen a/d IJssel echt onzinnig. Houd de verbinding tussen Geertruidenberg en Crayestein. Corridor 6 en nog beter de hierboven		Alle routes worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Het is op dit moment nog niet mogelijk om te stellen dat de kortste verbinding de kleinste impact heeft. In paragraaf 3.1 van deze reactienota wordt het besluitvorming van de komende periode toegelicht.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			beschreven variant op corridor 6 is verreweg de beste corridor qua impact op woningen, natuur en kosten.		
202301855	202301855	1	ja Stop de leiding gedeeltelijk onder de grond. Positioneer de leiding buiten woonkernen met kinderen en scholen. Kies eventueel voor tracé 5 of 6	<p>1. Indiener vraagt de verbinding gedeeltelijk onder de grond te leggen en buiten woonkernen met kinderen en scholen.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat gemeente Molenlanden al overbelast is en hier een vogelgebied en Natura2000 gebied aanwezig is.</p> <p>3. Indiener vraagt gevolgen voor de omgeving van de afgelopen 50 jaar hoogspanningsproblematiek mee te nemen in het toetsingskader, waaronder afbraak en kaalslag door uitkoop van woningen.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat de reactiemogelijkheden voor de gewone burger een heel hoge drempel vormen.</p> <p>5. Indiener stelt dat vogels, leefomgeving en mensen ondergeschikt zijn aan de kosten van de verbinding, bijvoorbeeld door deze ondergronds te leggen of door niet-bewoond gebied.</p> <p>6. Indiener stelt dat technische mogelijkheden voor ondergrondse 380 kV verbindingen er al zijn, wat door TenneT al bewezen is en in Duitsland en Denemarken al beleid is. Indiener geeft aan dat leidingen van windparken op zee al ondergronds liggen, evenals 180 kV lijnen. Tevens stelt indiener dat er meer ongelukken met bovengrondse dan ondergrondse verbindingen plaatsvinden.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat de netuitbreiding voornamelijk nodig is voor opvang van pieksituaties, waarbij te veel opgewekte stroom nu verloren gaat. Energieopslag kan volgens indiener veel onnodige netinvesteringen voorkomen.</p> <p>8. Indiener uit zorgen omtrent afbraak van goede woningen, zoals als gevolg van de uitkoopregeling in Nieuw-Lekkerland. Ook geeft indiener aan dat bewoners met tegenzin en hoge kosten zijn vertrokken.</p>	<p>Bedankt voor uw zienswijze. U heeft zowel de vragen beantwoord als een brief ingestuurd. Bij punt 1 is zowel gereageerd op uw digitale reactie als op de brief. Voor nummers 2 t/m 4 is sec op de zienswijzen op het formulier ingegaan.</p> <p>Bij de uitwerking van onderzoeksalternatieven binnen de tien corridors worden gevoelige bestemmingen, zoals woonkernen en scholen zoveel als mogelijk vermeden. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Uw brief is in een aantal punten samengevat. Hieronder wordt per onderdeel een reactie hierop gegeven.</p> <p>1. In uw brief stelt u voor de verbinding (deels) ondergronds aan te leggen en dat dit in het buitenland en bij zeekabels al wordt gedaan. Hier is een toelichting over te vinden in paragraaf 3.4 van deze reactienota. Daarnaast stelt u aan de kaart of het wel nodig is het hoogspanningsnet uit te breiden. De mogelijkheden om het knelpunt in het net, dat rond 2030 optreedt, op te lossen is onderzocht. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.3 van deze reactienota.</p> <p>2. en 3. De komende fase worden de effecten onderzocht van de verschillende corridors. Aspecten als leefomgeving en natuur worden in deze onderzoeken meegenomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is nader ingegaan op de onderzoeken naar milieueffecten.</p> <p>U geeft aan dat de vereniging BBHSL (Belangen Behartiging Bewoners onder de Hoogspanning Leiding) de belangen van nieuwe bewoners onder hoogspanning kan behartigen. Het is op dit moment niet bekend of er nieuwe bewoners onder de nieuwe verbinding komen. Dit is afhankelijk van tracé dat na het uitvoeren van het MER en de Integrale Effect Analyse door de minister wordt gekozen. Als duidelijk is welk tracé wordt gekozen informeren we omwonenden hierover. Wellicht is dit ook het moment om hierover met de vereniging om tafel te gaan. Mocht u hier een ander beeld bij hebben, zou het fijn zijn als u hierover met ons contact wilt opnemen. Dit kan via dit mailadres: geertruidenberg-krimpen-crayestein@tennet.eu.</p> <p>In uw brief geeft u daarbij aan dat het wel nodig is dat voldoende bewoners zich melden om lid te worden en om het bestuur van de vereniging te versterken. Dit is niet aan het project.</p> <p>4. We betreuren dat u dit zo ervaart. Het is de bedoeling dat de informatieavonden een laagdrempelige manier zijn voor mensen om informatie in te winnen over het project. Als mensen dit willen, wat het op die avond de mogelijkheid meteen een zienswijze in te dienen. Er waren mensen aanwezig die hierbij konden helpen. Daarnaast was het via een digitaal formulier, per mail, per brief en telefonisch mogelijk een zienswijze in te dienen. Hierbij hebben we geprobeerd dit laagdrempelig te maken. Als u suggesties heeft dit te verbeteren, staan we hier zeker voor open. Hierover kunnen we geen direct contact met u opnemen, omdat we de beantwoording uitwerken met een geanonimiseerde inspraakbundel. Mocht u hierover willen meedenken, zou u dan een mail willen sturen naar</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>geertruidenberg-krimpen-crayestein@tennet.eu met uw contactgegevens. Dan nemen we hierover contact met u op.</p> <p>5. Alle corridors die in de concept-NRD zijn opgenomen, worden de komende fase verder uitgewerkt en op effecten onderzocht. Onder deze effecten vallen niet alleen kosten, maar ook: milieueffecten, technische complexiteit, veiligheid, duurzaamheid en toekomstvastheid en ruimtelijke kwaliteit. De effecten worden in een integrale effectanalyse (IEA) met elkaar vergeleken. De minister voor Klimaat en Energie bepaalt, in overleg met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, op basis van het advies van de regionale overheden, de integrale effectanalyse en de informatie uit het participatieproces, welk alternatief verder uitgewerkt wordt om gerealiseerd te worden. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1</p> <p>6. en 7. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.4.</p> <p>8. In paragraaf 3.5 is hierover meer te lezen.</p>
202301855	202301855	2	ja Molenlanden is al overbelast en is een vogelgebied naast natura 2000.		De komende fase worden de effecten onderzocht van de verschillende corridors. Aspecten als leefomgeving en natuur worden in deze onderzoeken meegenomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is nader ingegaan op de onderzoeken naar milieueffecten.
202301855	202301855	3	ja Gevolgen voor de omgeving die al 50 jaar met de hoogspanningsproblematiek opgescheept zit. Afbraak en kaalslag door uitkoop woningen. Kom eens kijken dan zie je het zelf. Tracé 7 is kiezen voor burgerlijke onrust of lange juridisch procedures. 95558341_9140310_HOOgSPANNING_no-3.doc		<p>Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>We gaan alle alternatieven onderzoeken en hiermee worden de effecten inzichtelijk gemaakt. Ook de effecten op gezondheid en leefomgeving. Op basis van een integrale effect analyse wordt door de minister een keuze gemaakt voor een tracé.</p>
202301855	202301855	4	Het is beschamend dat de bevolking de Netbeheerder attent moet maken op zaken. Deze procedure is een doekje voor het bloeden en een excuus om de zin door te drukken. De reactie mogelijkheden zijn voor de gewone burger een heel hoge drempel. De bijeenkomsten hebben dit bewezen ze dienen alleen als rechtvaardiging en invulling van een inspraak procedure volgens protocol. Bij vorige inspraak was het antwoord we komen er op terug. Waneer??		<p>We betreuren dat u dit zo ervaart. Het is de bedoeling dat de informatieavonden een laagdrempelige manier zijn voor mensen om informatie in te winnen over het project. Als mensen dit willen, wat het op die avond de mogelijkheid meteen een zienswijze in te dienen. Er waren mensen aanwezig die hierbij konden helpen. Daarnaast was het via een digitaal formulier, per mail, per brief en telefonisch mogelijk een zienswijze in te dienen. Hierbij hebben we geprobeerd dit laagdrempelig te maken. Als u suggesties heeft dit te verbeteren, staan we hier zeker voor open. Hierover kunnen we geen direct contact met u opnemen, omdat we de beantwoording uitwerken met een geanonimiseerde inspraakbundel. Mocht u hierover willen meedenken, zou u dan een mail willen sturen naar geertruidenberg-krimpen-crayestein@tennet.eu met uw contactgegevens. Dan nemen we hierover contact met u op.</p> <p>Onze excuses dat we niet zijn teruggekomen bij u naar aanleiding van de vorige</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					inspraakprocedure. Het is echter niet bekend waarover dit ging. Zou u hierover via het mailadres met ons contact op willen nemen?
202301856	202301856	1	Ja ingraven zoals bij de Oostvaardersplassen		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301856	202301856	2	Nadelige uitwerking op bewoners rondom hoogspanningskabels. Sinds de jaren 70 wordt al onderzoek gedaan naar het gevaar van hoogspanningslijnen. Uit diverse onderzoeken komt naar voren dat bij kinderen die wonen in de directe nabijheid van hoogspanningslijnen vaker leukemie wordt vastgesteld.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301856	202301856	3	Onderzoeken of de aanleg van zo veel nieuwe verbindingen wel echt nodig is. Is het ontwikkelen van nieuwe tussenstations niet effectief?		In hoofdstuk 3.3 van de concept-NRD wordt het capaciteitsknelpunt toegelicht en in hoofdstuk 3.4 zijn de mogelijk oplossingen voor het knelpunt beschreven. Hieruit kwam naar voren dat een nieuwe hoogspanningsverbinding de beste oplossing is voor het knelpunt.
202301856	202301856	4	De Gezondheidsraad en het Rijk adviseren sinds 2005 om geen woningen en scholen te bouwen in de buurt van hoogspanningslijnen, al zijn er ook gemeentes die dit advies negeren, bleek in 2018 uit onderzoek van RTL Nieuws.		Zie beantwoording vraag 2.
202301858	202301858	1	Ja, INNOVATIEVE mogelijkheden graag om deze gigantische nieuwe landschapsvervuiling te voorkomen. Er zijn voorbeelden in Duitsland en Denemarken. Onderzoek deze zeer grondig. 95559079_9140573_Zienswijze_hoogspanningstraject .pdf	<p>1. Indiener vraagt innovatieve mogelijkheden te onderzoeken om landschapsvervuiling te voorkomen en vraagt voorbeelden in Duitsland en Denemarken te onderzoeken</p> <p>2. Indiener vraagt de gedane concessies in het Groene Hart van de afgelopen jaren te inventariseren en de opgetelde effecten te bekijken. Indiener geeft aan dat dit gebied al jaren onder druk staat.</p> <p>3. Indiener vraagt duidelijkheid voor mensen die nu in onzekerheid leven onder of nabij bestaande hoogspanningsverbindingen. Indiener geeft aan dat nog altijd onduidelijk is wat wel en niet als veilige situatie wordt geacht.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat corridor 8 onnodig duur lijkt te worden vanwege de grote lengte. Corridor 6 is volgens indiener de meest logische optie met minste verstoring voor mens, dier en omgeving.</p> <p>5. Indiener vraagt waarom niet gekeken wordt naar ondergrondse aanleg en geeft aan dat dit</p>	<p>De noodzaak van de nieuwe verbinding komt vanuit de transportcapaciteit die ontoereikend is op de huidige verbinding. Communicatie vanuit de gemeente over woningen onder bestaande verbindingen vallen buiten de scope van dit project.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Bij het zoeken naar een tracé voor de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gevolgd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p> <p>Naast de effecten van de verbinding op leefomgeving zullen de corridors ook worden onderzocht op effecten op onder andere landschap, natuur en kosten. Waardes van bijvoorbeeld het Groene Hart en overige ontwikkelingen die nog in de plan fase zitten worden hier in mee genomen. Wanneer alle onderzoeken voor alle alternatieven zijn gedaan zal de minister een besluit kunnen nemen welk alternatief doorgaat als het voorkeursalternatief.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				bij korte stukken een goede alternatieve mogelijkheid moet zijn.	
202301858	202301858	2	Inventariseer de concessies die de afgelopen jaren zijn gedaan in de bescherming van het Groene Hart. Afzonderlijk gaat het er steeds om één maar tel de effecten eens bij elkaar op!		Zie beantwoording vraag 1.
202301858	202301858	3	Zorg eerst maar eens voor de mensen die nu reeds in onzekerheid leven over hun situatie onder of in nabijheid van bestaande trajecten. Zolang daar geen duidelijkheid is, kun je onmogelijk starten met een nieuw traject over zoveel hoofden heen.		Zie beantwoording vraag 1.
202301858	202301858	4	Nee.		Zie beantwoording vraag 1.
202301859	202301859	1	aanvullende zienswijze: 3 van de 10 zoekgebieden komen over of langs ons perceel. Omdat we al een verbinding op ons bedrijf hebben en er nog één verkrijgen willen we dat de geplande verbinding Geertruidenberg-Krimpen aan den IJssel of Crayestein ons bedrijf mijdt en willen we ook niet met ons bedrijf tussen de verbindingen komen te liggen. Mocht het tracé desondanks toch gepland worden in de buurt van ons bedrijf dan graag alle verbindingen bundelen met elkaar.		<p>Wij begrijpen de zorg van indiener als 3 corridors over of langs eigen percelen zijn geprojecteerd. Daarbij is de wens om een tracé te kiezen waarin de percelen niet worden geraakt of de verbindingen worden gebundeld begrijpelijk.</p> <p>In de NRD is beschreven dat er wel een score maar geen weging wordt toegekend aan de beoordelingscriteria. Het is aan de ministers de afweging tussen alle belangen te maken bij het kiezen van het voorkeursalternatief. Daarbij worden alle onderzochte belangen meegenomen, waaronder de effecten op landbouw(percelen) bij het hoofdaspect gebruiksfuncties. Bij landbouw gaat het in beginsel om oppervlakteverlies van landbouwareaal en doorsnijding van landbouwgrond.</p>
202301859	202301859	2	Ja, de zoekgebieden die ons bedrijf mijden		Zie beantwoording vraag 1.
202301859	202301859	3	zie eerder		Zie beantwoording vraag 1.
202301859	202301859	4	zie eerder		Zie beantwoording vraag 1.
202301860	202301860	1	Bij het kennis nemen van de mogelijke routes werd het ons duidelijk dat route 7 op 3 honderd meter van ons huis ingetekend is of nog erger dat gezien de marge van 0-500 meter links en rechts van de ingetekende lijn wordt overwogen om een 2e lijn neer te leggen, daar waar wij als gebied met 1 lijn op 100m afstand en de andere op 1,6 km afstand al zwaar getroffen zijn door de bestaande hoogspanningslijnen. Waarom deze optie overwegen als er trajecten mogelijk zijn als routes 3, 4 en 5 die veel korter zijn. De routes 3,4, en 5 liggen sowieso meer voor de hand uit kosten oogpunt en overlast.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>Voor een toelichting op milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301860	202301860	2	Ook de Donkse Laagten is een natura2000 gebied met daar om heen een stilte gebied en unieke Hoge Boezem rivier en natuu . Hier dient ook rekening mee gehouden te worden, waarbij een hoogspanningslijn binnen een paar honderd meter niet heel natuurvriendelijk is voor alle trekvogels, die dit gebied aan doen.		<p>Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.</p> <p>De alternatieven worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, waaronder (trek)vogels. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301860	202301860	3	Wij wonen hier tussen de 2 hoogspanningsmasten, een aardgasbuis, op 1,5 km een gasoverslagstation en niet te vergeten de PFAS vervuiling van Chemours.		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Voor meer informatie over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Wanneer is een woongebied overbelast en is het maatschappelijk onverantwoord om nog een hoogspanningsmastroute toe te voegen?!		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301860	202301860	4	Tot op heden wordt met ruime marge gecommuniceerd waardoor er grote onrust binnen onze woon gemeenschap is ontstaan. Waarom wordt er geen ondergrondse leiding gelegd, waardoor de overlast voor iedereen tot een minimum wordt beperkt?		Dank voor uw terugkoppeling. Bij dit project doorlopen we de projectprocedure. Dit start grof en doorloopt de procedure via de kennisgeving voornemen(zoekgebied) naar de NRD (corridors) naar een voorkeursbeslissing (voorkeursalternatief) en uiteindelijk het projectbesluit (definitief tracé). Dit heeft te maken met de mate van informatie, naarmate de tijd wordt dit steeds gedetailleerder en is het mogelijk om beter te trechteren. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301861	202301861	1	Onbewoonbare gebieden en meest westelijke optie.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's.
202301861	202301861	2	Volksgezondheid moet het uitgangspunt en het belangrijkste zijn!		Zie beantwoording vragen 1, 3 en 4.
202301861	202301861	3	Volksgezondheid, mate van straling.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301861	202301861	4	Corridor 7 en corridor 8 niet!		In de verkenning worden de onderzoeksalternatieven verder onderzocht. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een nadere toelichting op het vervolg proces. De uitkomsten van de onderzoeken wegen mee in de keuze voor het voorkeursalternatief.
202301862	202301862	1	Hierbij mijn bezwaar om de nieuwe route via corridor 8 in te voeren. Streekkerk en buitengebied zijn nog niet bevuild. Het landschap is nog niet bevuild dus dat houdt het beeld schoon. Het is belangrijk om dit zo te behouden! De polder en de weidevogels de ruimte geven.		Alle corridors, ook corridor 8, worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Het is op dit moment, zonder onderzoek te doen, niet mogelijk om te stellen welk alternatief kleinste impact heeft op de omgeving. In paragraaf 3.1 van deze reactienota wordt het besluitvorming van de komende periode toegelicht.
202301862	202301862	2	Weidevogels beschermen. Landschap niet bevuilen.		De thema's natuur en landschap zijn onderdeel van de onderzoeken die de komende periode uitgevoerd worden.
202301862	202301862	3	Weidevogels beschermen en landschap niet bevuilen.		Zie antwoord op vraag 2.
202301862	202301862	4	Streekkerk en buitengebied moeten beschermd worden van vervuiling en geef de natuur en vogels de ruimte.		Effecten op natuur en landschap worden meegenomen in de onderzoeken die de komende fase worden uitgevoerd.
202301863	202301863	1	Corridor 7 en 8 zijn voor onze omgeving geen optie. De woonegelegenheid neemt af en woningen worden momenteel afgebroken om de lichtmasten		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301863	202301863	2	Verdwijning van natuurgebieden.		De onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op impact op natuurgebieden. De uitkomsten worden meegenomen in de keuze voor het voorkeursalternatief.
202301863	202301863	3	.		-
202301863	202301863	4	.Corridor 7 en 8 niet		In de verkenning worden de onderzoeksalternatieven verder onderzocht. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een nadere toelichting op het vervolg proces. De uitkomsten van de onderzoeken wegen mee in de keuze voor het voorkeursalternatief.
202301864	202301864	1	Onder de rivier door graven. Corridor 7 en 8 niet door laten gaan. Nieuw-Lekkerland heeft al 2 masten en als hier weer huizen voor moeten verdwijnen is voor mij geen optie. Waar houdt het dan op? Laat die masten over onbewoonde gebieden gaan.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. Voor het project hanteren we het voorzorgsbeginsel waarbij we zoveel als mogelijk proberen te voorkomen dat er gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, binnen de magneetveldzone van de nieuwe verbinding vallen. Graag verwijzen we u hiervoor naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301864	202301864	2	Nee		-
202301864	202301864	3	Nee		-
202301864	202301864	4	Corridor 7 en 8 niet, zie bijlage 1		In uw zienswijze verwijst u naar een bijlage. Deze hebben we echter niet ontvangen. Mocht u het wenselijk vinden dat we hier nog op reageren, zou u deze dan willen toesturen naar: bureauenergieprojecten@minezk.nl onder vermelding van aanvulling zienswijze Concept-NRD GT-KIJ/CST nummer 202301864 ?
202301865	202301865	1	1. Langs de betuwelijn, 2 Onder de grond 3. Langs provinciale wegen 4. Waterstof. Dat us de toekomst, niet zonnepanelen		Bedankt voor uw suggesties. Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen bovengrondse infrastructures zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of rijkswegen. In de netberekeningen van TenneT IP2022 is tevens al rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen in energietransport bijv. waterstof. Ondanks deze ontwikkelingen voorziet TenneT toch een knelpunt op de bestaande verbinding die enkel opgelost kan worden door het realiseren van een extra verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein.
202301865	202301865	2	Opslag van energie		In de netberekeningen van TenneT IP2022 is tevens al rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen in het net zoals grote opslag. TenneT heeft hier tevens een paper over opgesteld TenneT ziet grote rol voor batterijen voor stabiel elektriciteitsnet 2030 . Ondanks deze ontwikkelingen voorziet TenneT toch een knelpunt op de bestaande verbinding die enkel opgelost kan worden door het realiseren van een extra verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein.
202301865	202301865	3	?		-
202301865	202301865	4	?		-
202301867	202301867	1	Ja, wij hebben hier in Nieuw-Lekkerland genoeg hoogspanningskabels lopen, genoeg is genoeg!		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p>
202301867	202301867	2	Gezondheidsklachten door straling. Hier zijn we bang voor.		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301867	202301867	3	Er moet gekeken worden naar de bevolking van Nieuw-Lekkerland. Je afvragen waarom er nog meer kabels over Nw- Lekkerland moeten komen. Een onbewoond gebied moet overwogen worden.		<p>In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's.</p>
202301867	202301867	4	Geen		-
202301868	202301868	1	<p>Er zijn zeker alternatieven</p> <p>Het aanpassen van corridor 6 waarbij de verbinding naar Crayestein op de korstmogelijke en met de minste belasting voor het milieu gerealiseerd kan worden.</p> <p>De kortste tracés hebben de voorkeur vanwege de minste belasting voor bewoners, het minste landschapsvervuiling, minste belasting voor natuur, laagste investering kosten, minder onderhoudsgevoelig met de bijbehorende kosten.</p> <p>Gezien alle bezwaren heeft het ook de voorkeur een ondergrondse of gedeeltelijk ondergrondse oplossing te overwegen. (voorbeeld Betuwelijn)</p> <p>De technieken zijn er, er liggen kilometers kabel aan op de zeebodem.</p> <p>Op land kan dit door boringen te doen er zijn genoeg bedrijven die dit kunnen realiseren.</p> <p>Ongetwijfeld zijn hiervoor tegen argumenten te bedenken maar vergeet ook niet de kwetsbaarheid van bovengrondse tracés.</p> <p>Heel recent denk ik dan aan de storing in Flevoland waarbij ook het trein verkeer lang stil gelegen heeft. De helikopter incidenten in op 12 december 2007 en 13 November 2017 hebben ook een grote impact gehad.</p> <p>Een ondergronds oplossing is minder gevoelig voor dit soort incidenten en terroristische dreigingen.</p>		<p>Corridor 6 is een van de alternatieven die de komende periode onderzocht zal worden. Het uitgangspunt hierbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Effecten op natuur, landschap en leefomgeving zijn allen onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een overzicht opgenomen van alle onderzoeksthema's.</p> <p>Effecten van bestaande vervuiling zoals de uitstoot van Chemours zijn geen onderdeel van de effect onderzoeken in de volgende fase en zullen daarmee niet meewegen in de keuze voor een voorkeursalternatief.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			De 380 kV verbindingen zijn immers de slagaders van het elektriciteitsnet.		
202301868	202301868	2	<p>Gemeente Molenlanden is een uniek gebied waar je op dit moment weidevogels zoals kieviten, grutto's, kolonie witte reigers en nog vele andere dieren terug ziet komen een extra verbinding door dit gebied zal dit herstel zeker niet ten goede komen.</p> <p>Om deze reden heeft de kortste route de voorkeur, er kan toch niet ontkent worden dat de gehele natuur hier de minste schade van ondervindt.</p> <p>Het gebied van corridor 8 is al zwaar belast door de lozingen van Pfas door Dupont zie de vele artikelen in de media hierover.</p> <p>Wordt de west Alblasserwaard in de toekomst ook nog opgezaald met een hoogspanningstracé ? hierdoor komt de leefbaarheid in dit gebied nog verder onder druk te staan en is dit houdbaar.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301868	202301868	3	<p>Corridor 8 loopt over een de lintbebouwing langs de Graafstroom</p> <p>Langs de Graafstroom onder corridor 8 staan veel rijks en gemeentelijke monumenten.</p> <p>Het is onaanvaardbaar dat deze bewoonde monumenten door het aanbrengen van een HS tracé afgebroken zouden moeten worden.</p> <p>Een afgebroken monument komt nooit meer terug.</p> <p>Van onze boerderij is door een onderzoeksbureau vastgesteld dat deze al van voor de jaren 1650 moet zijn.</p> <p>De gezondheidsaspecten van bewoners in de nabijheid van een hoogspanning tracé.</p>		<p>De historische waarden in het gebied zullen onderzocht worden, dit geldt zowel voor (rijks)-monumenten als de historische molens.</p> <p>Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>De uitkoop regelingen onder bestaande trace's vanwege verhoogde gevallen van ernstige ziekten met fatale afloop zijn er niet voor niets.</p> <p>Door de overheid wordt het aanbrenge van HS tracés ook ten sterkste ontraden vanwege de gezondheidsklachten die dit oplevert.</p> <p>De beoogde tracés door gemeente Molenlanden duperen heel veel bewoners die veel leed veroorzaken.</p>		
202301868	202301868	4	<p>Corridor 8 en 10 gaan door een uniek Alblasserwaard waar nog geen horizon vervuiling aanwezig is.</p> <p>Met het plaatsten van de masten voor het hoogspanning tracé is dit ook verleden tijd en weer een stuk uniek gebied in Molenlanden wat verloren gaat.</p> <p>het heeft dan ook de voorkeur zoveel mogelijk langs bestaande tracés te bouwen of voor een ondergrondse oplossing te kiezen.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301869	202301869	1	nvt		-
202301869	202301869	2	<p>Meer onderzoek naar de stralingen die vrijkomen op de gezondheid van ons gezin en alle bewoners die onder of vlakbij wonen . Ook wat de gevolgen van de stralingen voor ons veehouderij bedrijf zijn , (ons vee en elektrische apparatuur o a melkrobot).</p>		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Ten aanzien van effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding op apparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie opgenomen.
202301869	202301869	3	nvt		-
202301869	202301869	4	nvt		-
202301870	202301870	1	<p>er zijn uiteraard meerdere mogelijkheden met betrekking tot het traject. of indien mogelijk ondergronds</p>		Graag verwijzen we hiervoor naar de thematische beantwoording in paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting op bovengronds, tenzij. In paragraaf 3.2 van deze reactienota wordt een thematische beantwoording geven over de tracering/route van de corridors.
202301870	202301870	2	<p>er moet uiteraard rekening gehouden worden met de natuurgebieden.</p>		De onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op impact op natuurgebieden. De uitkomsten worden meegenomen in de keuze voor het voorkeursalternatief.
202301870	202301870	3	<p>ook moet er voldoende rekening gehouden worden met de bestaande bebouwing en de te bouwen woningen</p>		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden, waarbij zoveel als mogelijk wordt vermeden dat er gevoelige bestemmingen (woningen) onder de hoogspanningsverbinding komen. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301870	202301870	4	wij zijn voornemens aan de Lekdijk (nr 54) een woonhuis te bouwen en wij willen in feite nu op de hoogte gesteld worden hoe de stand van zaken is met de keuze van het traject		Helaas is hierover op dit moment is geen verdere informatie te geven. De effecten van de 10 beschreven corridors worden in de komende fase onderzocht. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister een voorkeursalternatief. Dan wordt pas duidelijk welke tracé het gaat worden.
202301871	202301871	1	Natuurlijk moet alles op alles gezet worden voor een alternatieve oplossing. Zo'n verbinding kan toch bv onder-gronds aangelegd worden of door onbewoond gebied. Dit om situaties als in Nieuw-Lekkerland te voorkomen. Dat er huizen afgebroken moeten worden vanwege het stralingsniveau door de bestaande hoogspanningsmasten aldaar.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301871	202301871	2	Het heeft te allen tijde een zeer grote impact op het milieu en de gezondheid, ook psychisch, van mensen. Eerlijk gezegd heb ik niet zoveel vertrouwen in onderzoeken		Het project is zicht bewust van de grote impact die een dergelijk project heeft op de omgeving en de mensen die er wonen. Dit is de reden dat de onderzoeken heel uitgebreid opgezet worden. Hierdoor ontstaat een uitlegbaar en navolgbaar proces wanneer het voorkeurs alternatief is gekozen.
202301871	202301871	3	-Kort mogelijke afstand tussen masten (Geertruidenberg-Crayestein) -Onder de grond -Over onbewoond gebied		Zie beantwoording vraag 1.
202301871	202301871	4	Ik zou graag willen weten welke criteria gebruikt wordt om de keuze te bepalen		Het voorkeursalternatief zal uiteindelijk gekozen worden door de minister. De keuze is gebaseerd op de uitkomsten van de onderzoeken samen met een advies van de lokale en regionale overheden.
202301872	202301872	1	Zeker! Corridor 6 (Geertruidenberg– Krimpen a/d Lek) is de meest logische én een van de kortste routes langs een al bestand tracé. Vanaf de Merwede hoeft dan slechts een kort nieuw tracé worden aangelegd tot Crayestein. Deze route heeft de minst ingrijpende gevolgen voor mens en milieu. Waarom corridor 8, een onnodig lange (dure!) route door een ongerept natuurgebied? De Alblasserwaard (deel van het Groene Hart!) en haar bewoners hebben het toch al zwaar te verduren (denk aan de jarenlange vervuiling en dus belasting van mens en milieu door uitstoot Dupont).		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301872	202301872	2	Corridor 8 is absoluut niet wenselijk. Het is nota bene een traject van 35 km, terwijl het veel korter kan! Waarom het unieke polderlandschap van de Alblasserwaard / Molenwaard onnodig vervuilen met hoogspanningsmasten? In de Alblasserwaard komen (gelukkig!) nog veel bijzondere dier- en plantensoorten voor en dat moet zo blijven! Ook voor de tienduizenden weide- en trekvogels zijn		Zowel de lengte van de corridors als de verwachte effecten op landschap worden in de verkenning onderzocht en inzichtelijk gemaakt. Mede op basis hiervan wordt een voorkeursalternatief gekozen. Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>hoogspanningsmasten en –kabeln funest!!! Hoe bestaat het dat er enerzijds geld wordt besteed aan natuurbehoud en dat dan hoogspanningsmasten de natuur zoveel geweld aandoen! Andere belangen???</p>		
202301872	202301872	3	<p>Ja, de gezondheidsaspecten! In een artikel van het RIVM (publicatie op de site van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wordt erop gewezen dat magneetvelden effecten hebben op het menselijk lichaam. Sommige effecten treden tijdens of kort na blootstelling op, die noemen we acuut. Mogelijk zijn er ook effecten die na langdurige blootstelling op de langere termijn optreden.</p> <p>Daarnaast zijn er tientallen onderzoeken waaruit is komen vast te staan dat kinderen bij bovengrondse hoogspanningslijnen mogelijk een hoger risico op leukemie lopen!!!</p> <p>Zie bijlage 95560151_9140956_Bijlage_bij_argument_tegen_corridor_8_-_gezondheidsaspect.docx</p>		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301872	202301872	4	<p>Op detailniveau wil ik wijzen op het ongerepte polderlandschap van de Molenwaard, waarvan ook De Donk (De Donkse Laagten) een belangrijk deel uitmaakt. Corridor 8 loopt precies over/door dit unieke natuurgebied!</p> <p>Als bijlage het Natura 2000 Beheerplan Donkse Laagten. Dit beheerplan beschrijft de inrichtingsmaatregelen, beheermaatregelen en beleidsmaatregelen die nodig zijn om er voor te zorgen dat de instandhoudingsdoelen duurzaam gerealiseerd worden en staat daarmee m.i. lijnrecht tegenover uw doelen.</p> <p>Zie bijlage. 95560151_9140957_107-Donkse-Laagten-Beheerplan-DEF-november-2015.pdf</p>	<p>Zienswijze kan 'regulier' beantwoord worden, bijlage is Natura2000 beheerplan Donkse Laagten</p>	<p>Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.</p>
202301873	202301873	1	<p>Wat betekent 'het groene hart' nog als overal kleine stukjes worden opgesoupeerd !? In dat kader zou ik denken dat we niet verder hoeven te kijken naar een nieuwe corridor, maar alleen de bestaande (welke al een aantasting is) verder moeten uitbreiden.</p>		<p>Bedankt voor uw reactie. Alle 10 in de concept-NRD getoonde alternatieven worden in de komende periode onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, de natuur en het landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301873	202301873	2	<p>Waarom is dit het groene hart ? Tast het niet verder aan !!!</p> <p>Zo makkelijk om weer een lijntje extra te tekenen of</p>		<p>Zie beantwoording vraag 1.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			een windmolen extra te plaatsen in het teken van 'noodzaak' of 'duurzaamheid'		
202301873	202301873	3	Tast dit landschap niet verder aan en 'zorg' voor de toekomst niet alleen economische doelstellingen		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202301873	202301873	4	Focus op bestaande corridor en met visie over de toekomst zou dit gebied behouden kunnen worden en zelfvoorzienend kunnen zijn		In deze fase wordt er nog geen keuze gemaakt voor een alternatief, dit gebeurt in de volgende fase van het project. In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering.
202301874	202301874	1	Jazeker. Volg de rijksweg en ga niet over bebouwd gebied heen		Het is niet geheel duidelijk welke rijksweg indiener bedoelt. Maar in ieder geval een rijksweg die niet langs bebouwing gaat.
202301874	202301874	2	Er wonen en werken veel mensen op en rond bedrijvenpark nieuw reijerwaard. Daarom is het niet wenselijk om hier ook hoogspanningsmasten te plaatsen. De overlast wordt voor de bewoner op de Rijksstraatweg wel erg veel. Rijksweg, industrieterrein, windmolens, drukse spoortraject van nederland etc.		De belemmeringen die indiener noemt zijn bij ons bekend en worden door veel indieners aangegeven als relevante omstandigheden om niet door het gebied te traceren. Zie hiervoor ook de NRD op p. 40. In de komende onderzoeksfase worden genoemde omstandigheden nader in beeld gebracht en worden effecten onderzocht en beoordeeld. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematisch deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
202301874	202301874	3	Overlast en welbevinden van bewoners rijksstraatweg. Aantoonbare gezondheidsschade in nabijheid van hoogspanningsmasten		Zie hiervoor bovenstaande reactie bij vragen 1 en 2. Ook wordt graag verwezen naar de thematische delen over gezondheidseffecten en leefomgeving in paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota. Hier is een nadere toelichting opgenomen over effecten op welbevinden en gezondheidsschade, zoals door indiener genoemd.
202301874	202301874	4	Op de verbindingsweg op nieuw reijerwaard komen ook al 3 windmolens van 150 meter hoogte. het wordt allemaal wel erg veel op het stuk nieuw Reijerwaard. 95560271_9141007_Nieuw_Reijerwaard__windmolen s.docx	Bijlage is enkel een kaartbeeld.	De voorgenomen bouw van drie windmolens op bedrijvenpark Nieuw-Reijerwaard is bij ons bekend en zal worden meegenomen bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven ten behoeve van de komende onderzoeksfase.
202301875	202301875	1	Ja, de meest logische route langs een bestaand tracé is corridor 6. Deze zou moeten doorlopen tot aan de Merwede, waarna nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is een van de kortste routes met de minste impact op mens en milieu en qua kosten.	Zie 202301704 (NB: Ingevulde standaardvragen vormen ook goede samenvatting van rest deze zienswijze)	Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301875	202301875	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk aangezien deze 35 km beslaat (i.p.v. bijvoorbeeld corridor 6 van 17 km), waarbij een groot deel ongerepte polder wordt verziekt met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 meter hoog! Ook leven in deze polder unieke diersoorten, die hier naast de mensen in de buurt, schadelijke effecten van ondervinden.		Zie beantwoording vraag 1.
202301875	202301875	3	Er is beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Leer van voorbeelden zoals Duitsland en Denemarken die dit wel doen. Plaatsing		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			van nieuwe hoogspanningsmasten is niet meer van deze tijd. Deze blijven nog tientallen jaren ons landschap vervuilen. Het is te makkelijk om dit af te doen als "kan niet" of "te duur". 95560276_9141011_Bijlage_zienswijze_R-_de_Vletter.docx		
202301875	202301875	4	Corridor 8 is onwenselijk omdat het, naast een groot deel ongerept polderlandschap (met monumentale boerderijen en andere gebouwen), ook De Donk aantast. Dit is niet alleen een gebied met grote historische en archeologische waarde. Ondenikbaar en schandalig om dit om te ploegen voor kabels en plaatsing van hoogspanningsmasten, waardoor dit gebied in feite verminkt wordt.		Zie beantwoording vraag 1.
202301876	202301876	1	Naar onze mening moet verder worden onderzocht of dit alles niet onder de grond kan plaatsvinden of boven rijkswegen of andere wegen of langs bestaande tracés en evt. deels onder de grond waar woningen zijn. Of kunnen bestaande masten hoger en breder gemaakt worden? In elk geval op een andere manier als nu voornemens is. Niet mens en milieu nog verder belasten met gevaar voor gezondheid en horizonvervuiling. Onze mooie groene Alblasserwaard wordt zo verpest en bovendien heeft de Alblasserwaard al genoeg ellende van de uitstoot van Chemours (vroeger Dupont).		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg en onderzoek naar milieueffecten (waaronder leefomgeving en landschap) wordt verwezen naar paragrafen 3.4 en 3.6 van deze reactienota.
202301876	202301876	2	Schade voor de gezondheid (voor mens en dier) omdat blootgestaan wordt aan elektromagnetische straling wat o.a. hersentumoren kan veroorzaken. Ook dieren hebben last van de straling en we hebben hier in de polder nogal wat dieren in de weilanden en om maar niet de vele plantensoorten te vergeten. Zou vreselijk zijn als dit alles verpest wordt door de nieuwe hoogspanningskabels. Dat mag niet gebeuren. Bovendien adviseert de Rijksoverheid om geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. In Molenlanden is het gebied al vervuild door Chemours (vroeger Dupont). De mensen met een moestuin wordt aangeraden om zeker niet elke dag hun producten uit de moestuin te eten omdat dit gevaarlijk kan zijn voor de gezondheid. Onlangs (29-06-2023) weer een artikel over het feit dat het water in sloten, zwem- en natuurplassen in een omtrek van 15 kilometer rondom chemiebedrijf Chemours in		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Het knelpunt in het elektriciteitsnet is niet met andere technieken op te lossen dan met een bovengrondse hoogspanningsverbinding tussen de betreffende hoogspanningsstations. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Dordrecht zeer ernstig is vervuild met het giftige PFAS.</p> <p>En dan straks ook nog eens de elektromagnetische straling van de hoogspanningskabels boven onze woningen met bovendien een vreselijk uitzicht op die masten en kabels. Dit is zeker niet wat wij willen.</p> <p>Zijn er met de huidige technieken geen andere mogelijkheden dan deze voorgenomen plannen om hoogspanningskabels te plaatsen over onze woningen heen?</p> <p>Bovendien hebben wij hier over de lintbebouwing al een behoorlijk traject lopen richting Nieuw Lekkerland. Niet nog meer alstublieft.</p>		
202301876	202301876	3	Wij vinden het belangrijk dat er ook gekeken wordt naar de mensen met woningen in deze prachtige omgeving. De mooie groene Alblasserwaard, krijgt naast de stralingen voor de mens en de dieren ook een enorme horizonvervuiling. En zoals al eerder gemeld hebben we al genoeg schadelijke uitstoot in dit gebied.		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur, het landschap en de leefomgeving.</p> <p>Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301876	202301876	4	Wij willen zeker tegen de plannen bezwaar maken en ik denk dat bovenstaande al genoeg is om over na te denken. Het kan niet waar zijn dat voorbij gegaan wordt aan de gezondheid van mens en dier en de horizonvervuiling van ons prachtige landschap in de polder.		Zie beantwoording vragen 1 tot en met 3.
202301877	202301877	1	Moeilijk in te schatten		Bedankt voor uw reactie
202301877	202301877	2	Vogeltrek en broedplaatsen van weidevogels, route 8 en 9 doen geweld aan het landelijke landschap van de alblasserwaard.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap en de natuur zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301877	202301877	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301877	202301877	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301878	202301878	1	ja, zie bijlage 95560606_9141140_Zienswijze_per_vraag.docx	<p>1. Indiener geeft aan dat corridor 7 grotendeels identiek is aan corridor 6, terwijl corridor 7 aanzienlijk langer is en over bewoond gebied gaat. Indiener stelt dat corridor 6 veel minder impact op milieu en omwonenden heeft.</p> <p>2. Indiener stelt dat er te beperkt onderzoek</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>gedaan is naar aanleg van ondergrondse verbindingen en vindt hoogspanningsmasten niet meer van deze tijd.</p> <p>3. Indiener wil graag het aspect gezondheid onderzocht zien worden, zowel voor mensen als dieren.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat Alblasserwaard reeds ernstig belast wordt met uitstoot van gevaarlijke stoffen.</p> <p>5. Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk aan te leggen dar waar er minder hinder van wordt ondervonden. Corridors raken behalve Natura2000 gebied ook delen van groot historisch en archeologisch belang.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat corridors 7 en 9 onnodig hoge kosten met zich meebrengen.</p>	<p>van deze reactienota.</p> <p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar de effecten op historisch en archeologisch waardevolle gebieden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.</p>
202301878	202301878	2	ja, zie bijlage bij 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301878	202301878	3	ja, zie bijlage bij 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301878	202301878	4	ja, zie bijlage bij 1		Zie beantwoording vraag 1.
202301879	202301879	1	Her verzwaren van huidigehoogspannings kabels. En/ of een tracé parallel aan het huidige tracé.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. Een nieuwe verbinding die parallel loopt met de huidige route is een van de alternatieven die zal worden onderzocht, deze is terug te vinden onder de noemer 'Corridor 7'.
202301879	202301879	2	Gezonheidsrisico voor de omwonenden. Zeker omdat Er al 3 tracés in de Ablaserwaard lopen.		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301879	202301879	3	Effect op het landschap. Effect en gevolg op woningbouw Effect en gevolg op bestaande woningen.		In paragraaf 6.3 van deze reactienota is een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's opgenomen. Effecten op landschap, leefomgeving, woningbouw en bestaande woningen zijn allen thema's die hierin terugkomen.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301879	202301879	4	De leefbaarheid in de dorpen.		Zie beantwoording vraag 3.
202301881	202301881	1	Ik schrijf dit omdat ik vlak naast één van de gekozen opties woonachtig ben. Ik ben mij bewust dat niemand dit in zijn achtertuin wil, ook geven alle opties natuurlijk veel milieu effecten. Om dit te beperken zou ik opteren van gebruik maken van oude routes en die zoveel als mogelijk volgen. En hoewel ik later over nadelige milieueffecten schrijf, is de biesbosch ms toch een betere optie dan veel mensen in Molenlanden uit moeten kopen. Dus 5 of 6		De komende periode wordt onderzocht wat de effecten zijn van de verschillende corridors. Effecten op leefomgeving, natuur en landschap enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301881	202301881	2	Dit is een open gebied. Aan de voorzijde brede uiterwaarden en achter weilanden zover het oog strekt. Hier direct aan de achterzijde van het huis is het weiland niet meer in het bezit van een boer. Dus echte natuur. Alle soorten vogels zijn bij ons te zien. Dit wil graag zoveel mogelijk zo houden. aspecten die onderzocht moeten worden *weidevogels kunnen niet meer rustig broeden *gezondheidsklachten (lawaaï/kankerverwekkend)		Zie beantwoording vraag 1.
202301881	202301881	3	Ik begrijp niet dat alle opties serieus worden genomen. Sommige zijn erg lang of gaan over hele woonwijken. Let op de minste impact voor mensen!!! Niet alleen Biesbosch is natuur, ook hier is er natuur!! Routes door de Biesbosch zijn verreweg het kortste		Zie beantwoording vraag 1.
202301881	202301881	4	Voor ons: uitzicht/landschap verstoring waardevermindering grondwoning onontkoombare verhuizing (ons geval)		Op dit moment zijn nog enkel de corridors ingetekend op het kaartmateriaal. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. Op dit moment kan er dus nog niet gezegd waar de magneetveldzone komt te liggen. Woningen die binnen de magneetveldzone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld. Voor dat het zo ver is zal eerste het voorkeursalternatief vastgesteld moeten worden. Dit is naar verwachting in 2025.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Het zou voor ons veel meer betekenen dan waardevermindering van grond/woning (wat al zeer ongewenst is) in dit prachtige gebied.</p> <p>Wij wonen ongeveer 25 meter van één van de routes af.</p> <p>Ik woon hier met veel plezier/genot in een heerlijke rustige omgeving.</p> <p>Wij zouden uitgekocht moeten worden, waardoor ik met pijn in mijn hart moet verhuizen.</p> <p>Logischerwijze voor een goede prijs. Ook als dit volgens jullie richtlijnen eventueel niet nodig zou zijn.</p>		
202301882	202301882	1	<p>Vanwege de hoogspanningsverbinding die al over Nieuw-Lekkerland heen gaat, hebben wij noodgedwongen ons huis moeten verkopen. Er werd namelijk vertelt dat deze draden kankerverwekkend zijn. Ondertussen wonen we al zo'n 3 jaar in onze nieuwe woning, maar tot onze schrik zien we dat het plan is om opnieuw hoogspanningsverbindingen te plaatsen over Nieuw-Lekkerland heen. Zijn wij toentertijd voor de gek gehouden? Of wordt er dan geen rekening gehouden met de gezondheid van de bewoners?</p> <p>Als alternatief stel ik voor om om de woonplaatsen heen te bouwen met de verbinding.</p>		<p>We begrijpen de zorg van de indiener. Op dit moment zijn tien corridors in beeld, dus brede stroken van 1200 meter waarbinnen een onderzoeksalternatief uitgewerkt gaat worden. Hierbij proberen we zoveel als mogelijk woningen te vermijden. De effecten van deze onderzoeksalternatieven worden de komende fase onderzocht.</p> <p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301882	202301882	2	<p>Als er wordt besloten om een hoogspanningsverbinding over of om Nieuw-Lekkerland heen te plaatsen, komt deze gevaarlijk dichtbij Kinderdijk. Hier wonen zeldzame weidevogels en is een natuurgebied dat wordt beschermd door de Europese Unie.</p>		<p>De impact op de natuur is één van de milieueffecten die worden onderzocht. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.</p>
202301882	202301882	3	<p>De mening van de huidige inwoners doen er echt toe.</p>		<p>We proberen een zorgvuldig proces met de omgeving te doorlopen, zodat men wordt meegenomen worden in het proces om te komen tot een tracé. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.12.</p>
202301882	202301882	4	<p>Nee, geen andere zaken.</p>		<p>Bedankt voor uw reactie</p>
202301883	202301883	1	<p>Ja, ondergronds tracé en combinatie weginfra zoals A27 en A15</p>		<p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					toegelicht. Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen infrastructuren zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom al zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of rijkswegen.
202301883	202301883	2	-		-
202301883	202301883	3	Ja, MKB afweging waarbij behoud landschap Groene Hart en Biesbosch prevaleert boven de kosten.		De effecten van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD-integraal beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Kosten, natuur en landschap zijn 3 van de 8 thema's waarop de corridors worden beoordeeld. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.
202301883	202301883	4	Voorkeur tracé 1 vanuit combinatie bestaande weg of HS infrastructuur. Afwijzing oostelijke corridors 8, 9 en 10		In deze fase wordt er nog geen keuze gemaakt voor een alternatief, dit gebeurt in de volgende fase van het project. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor meer informatie over het vervolgproces. Op dit moment is er onvoldoende reden om corridors 8,9 en 10 af te laten vallen.
202301885	202301885	1	Inmiddels kan gesteld worden dat hoogspanning invloed heeft op de gezondheid. Niet voor niks worden in Nieuw Lekkerland woningen gesloopt. Vanwege gezondheid en kosten dienen woningen dus gemeden te worden. Waarom doen we dit niet ondergronds? Verder lijkt me corridor 6 op basis van kosten en gezondheid voor omwonenden de beste. Zie jullie eigen website: https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidsraad,gezondheid%3A%20kanker%20bij%20volwassenen		Bedankt voor uw terugkoppeling. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg en onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragrafen 3.4 en 3.6 van deze reactienota. In gebieden waar het niet mogelijk is om gevoelige bestemmingen te ontwijken, kan eventueel ondergrondse aanleg worden onderzocht als oplossing. Ook kan nader onderzoek ertoe leiden dat een of meerdere (delen van) corridors om deze reden komen te vervallen. Dat is op dit moment niet met zekerheid vast te stellen.
202301885	202301885	2	Corridor 8 is met 35km een lang traject vergelijkend met 6 (17km) Verder maakt corridor 6 op het grootste deel gebruik van bestaande routes. Dit zal het minste impact hebben op het milieu.		Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301885	202301885	3	Vanwege de gezondheidsrisico's lijkt het me goed om alternatieven zoals ondergrondse kabels te onderzoeken. Andere Europese landen maken hier al gebruik van. Bovendien zijn masten >150m oom geen toonbeeld voor ons mooie landschap		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg en onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragrafen 3.4 en 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301885	202301885	4	De laatste jaren is er in onze omgeving veel geïnvesteerd in projecten, zoals een vogelweide om de diversiteit weer terug te brengen. Veel unieke vogels weten deze plaats te vinden. Ook is er een Natura2000 gebied. Het zijn meerdere stappen terug om hier hoogspanningsmasten te plaatsen		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202301886	202301886	1	Een corridor die nog onderzocht zou moeten worden is die waarvan het tracé loopt tussen de twee bestaande hoogspanningslijnen in de Alblasserwaard. En daarbij parallel lopend aan bestaande lijn Krimpen Craijenstijn. Vanaf Craijenstijn zou dan de corridor 6 gebruikt kunnen worden. Dit tracé is van belang omdat hiermee de hoogspanningslijn in de buurt blijft bij bestaande lijnen en zodoende de oostelijke Alblasserwaard meer het historische beeld kan behouden en vrijhoudt van een "geïndustrialiseerd" karakter.		Het capaciteitsknelpunt kan opgelost worden door de realisatie van een nieuwe 380kV verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of tussen Geertruidenberg en Crayestein. Indien de voorkeursbeslissing valt op de keuze van een tracé tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein, hoeft er geen extra verbinding tussen de hoogspanningsstations Crayestein en Krimpen aan den IJssel gerealiseerd te worden.
202301886	202301886	2	Echt pikkedonker worden is een kwaliteit die gewaardeerd kan worden in de woonbeleving van mensen "uit de polder". Onderzocht zou moeten worden wat de rode lichten op de masten voor invloed hebben op de sfeer van het gebied.		Op de nieuwe hoogspanningsmasten op land worden in beginsel geen lampen geplaatst. Nader onderzoek naar lichtvervuiling is niet noodzakelijk.
202301886	202301886	3	Hoogspanningsmasten zijn zeer hinderlijk in het landschapsbeeld en storen de mensen in de beleving van een prettige leefomgeving. Mede ook vanwege gezondheidsrisico's vind ik dat het menselijk belang zwaarder moet wegen dan het natuurbelang, zoals bijvoorbeeld de Biesbosch. Vanuit bovenstaande mening lijkt mij dat de kortere verbindingen de voorkeur moeten hebben. Zo blijft het effect op mensen zo klein mogelijk. Een andere afweging zou moeten zijn om daar waar het landschap nog relatief "schoon en maagdelijk" is, ernaar te streven om dit schoon te houden en niet te vervuilen met een hoogspanningslijn. Sommige corridors vergroten de oppervlakte van het vervuilde gebied enorm en zouden daarom al een achterstand moeten hebben. Ik denk daarbij aan de tracés van 9 en 10. Ik hoop dat bovenstaande overwegingen een rol kunnen spelen in het besluitvormingsproces.		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1. De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op o.a. mens en natuur worden in de fase na de NRD onderzocht. Het is aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.
202301886	202301886	4	Nee		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301887	202301887	1	Jazeker, de meest logische route langs een bestaand tracé is corridor 6! Deze zou moeten doorlopen tot aan de rivier De Merwede, waarna over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is een van de kortste routes met de minste impact op mens, milieu, landschap, kosten etc		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301887	202301887	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk gezien de lengte van 35km (Corridor 6 is 17 km), waarbij een groot deel ongerepte polder wordt verziekt met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 meter hoog! In deze polder leven unieke diersoorten (heikikker, steenuil, purperreiger etc.), die hier naast de mensen in de buurt (voorzorgbeleid), schadelijke gevolgen ondervinden door de krachtige magneetvelden van hoogspanningsmasten.		Zie beantwoording vraag 1.
202301887	202301887	3	Aanleg van kabels ondergronds MOET worden onderzocht. Duitsland en Denemarken doen dat wel namelijk. In het kader van innovatie is het niet meer van deze tijd om hoogspanningsmasten te plaatsen die ons landschap vervuilen en gezien de magnetische velden slecht zijn voor mens en dier! Kan niet, bestaat niet. Wat is te duur met alle gevolgen van dien. Daarnaast is het meer storingsgevoelig. In het kader van duurzaamheid/gezondheid en bescherming natuur is het belangrijk om innovaties serieus te nemen.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301887	202301887	4	Corridor 8 is een onwenselijk tracé! Het tast ons polderlandschap aan. Behalve Natura 2000 gebied is De Donk ook van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten. Het is ondenkbaar om in dit landschap op grote schaal voor kabels in de grond te graven en hoogspanningsmasten te plaatsen. De Alblasserwaard wordt al ernstig belast door gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX van Dupont/Chemours		De waarden van de Donkse Laagte zijn bij het project bekend. Deze is vastgelegd op de kansen en belemmeringen kaart die te vinden is via onderstaande link. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202301888	202301888	1	Er is onzes inziens geen noodzaak voor andere alternatieven.		Bedankt voor uw reactie
202301888	202301888	2	In het onderzoek zou de verstoring van het leefgebied voor de inwoners meegenomen moeten worden. Voor corridor 7 is er sprake van een enorme impact op het dorp Nieuw-Lekkerland en zijn bewoners. De gevolgschade door waardedaling van het onroerend goed, gedwongen uitkoop (percelen onder de leiding) en de significante aanpassing van de leefomgeving		Effecten op de (woon)omgeving worden nader beschouwd in de komende verkenningsfase. De effecten op de leefomgeving worden in het onderzoek meegenomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden. In paragraaf 3.5 is informatie over schadeloosstelling en de uitkoopregeling opgenomen.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			zullen tot veel stress leiden.		
202301888	202301888	3	<p>Het leefkarakter van het dorp (omdat er feitelijk een 3e onbewoonbare strook dient te worden gecreëerd erg aangetast.</p> <p>Zie mijn reactie hierboven. De directe impact op een groot deel van de bewoners gaat ook een gevolg hebben op het algemene welbevinden op de rest van de gemeenschap.</p> <p>Naar onze mening leidt corridor 7 tot een onacceptabele situatie. Daarom vragen wij om deze optie zo snel mogelijk te laten vervallen.</p>		In paragraaf 3.3 van de concept-NRD wordt het capaciteitsknelpunt toegelicht en in paragraaf 3.4 zijn de mogelijk oplossingen voor het knelpunt beschreven. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301888	202301888	4	De technische haalbaarheid is zeer beperkt onderzocht. Het woord "Complex" komt vaker voor maar is veel te vaag voor een fatsoenlijke afweging.		Op dit moment zijn er tien corridors in beeld. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De technische haalbaarheid wordt in de volgende fase onderzocht.
202301889	202301889	1	Verplaatsing van het lichtnetwerk. niet over de directe huizen. (weiland met minder tot geen inwoners) of een extern netwerk aan leggen ver buiten bewoond gebied.		We begrijpen de zorg van de indiener. Op dit moment zijn nog enkel de tien corridors opgenomen in de concept-NRD. Dit zijn brede zones van circa 1200 meter. Binnen deze corridors zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. De minister bepaald op basis van de uitkomsten het voorkeursalternatief.
202301889	202301889	2	De gezondheid van de mens en natuur, Wat voor invloed heeft dit en wat gebeurd er met gevolgschade?		De genoemde milieueffecten zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202301889	202301889	3	Wie de gevolgen draagt voor gezondheid schade en diverse andere gevolgen die later tot stand worden gebracht.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301889	202301889	4	Afgelopen jaren is er in Nieuw-Lekkerland besloten om een deel van de mensen uit hun huis te kopen in verband met straling van het lichtmast netwerk. Deze sloop is zojuist gestart. dit gaat dus worden verzwaard met welk gevolg? hoe groot wordt dit stralingsbereik? waar is het onderzoek? In mijn oude woongebied zijn diverse mensen overleden aan de gevolgen van kanker. wat heeft dit hier voor invloed op gehad en wat gaat dit voor invloed brengen.		Zie beantwoording nummer 3.
202301890	202301890	1	Vanuit het bewonersperspectief Sliedrecht wil ik bezwaar maken tegen het onderzoek naar de routes over ons dorp.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Voor een toelichting op de manier waarop de alternatieven worden onderzocht en het voorkeursalternatief wordt bepaald, wordt verwezen naar paragraaf 3.7 van deze reactienota.</p>
			Andere alternatieven via weilanden, snelwegen of		

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			water zal onderzocht moeten worden.		
202301890	202301890	2	<p>De grootste zorg heeft te maken met de mogelijke gezondheidsrisico's verbonden aan het plaatsen van deze hoogspanningsmasten en de zware elektriciteit verbinding. De risico's voortvloeiend uit de blootstelling aan elektromagnetische straling zijn dusdanig beperkt onderzocht dat er met geen zekerheid gesteld kan worden dat deze masten veilig zijn voor de gezondheid.</p> <p>Daarbij komt kijken dat er reeds meerdere masten in de omgeving van Molenlanden/Alblasserwaard/Drechtsteden aanwezig zijn. Het gehele gebied staat momenteel al onder een heftige hoeveelheid straling met mogelijke gevolgen van dien.</p> <p>Voordat er concreet is onderzocht of deze straling geen gevolgen heeft voor de gezondheid en voordat er concreet is onderzocht dat deze masten het gebied niet 'verkankeren', mogen deze niet extra bijgeplaatst worden.</p>		<p>We begrijpen dat er zorgen zijn over mogelijke effecten op de gezondheid. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p>
202301890	202301890	3	<p>Naast de gezondheidsrisico's speelt het esthetische aspect mee. De masten beïnvloeden de omgeving al dusdanig dat verdere uitbreiding zeer ongewenst is. Het landschap, de leefomgeving en het uitzicht worden hier zwaar mee belast.</p>		<p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten op mens en natuur omvat tevens de (verwachte) effecten op de omgeving en het landschap.</p>
202301890	202301890	4	<p>Tot slot zorgt de aanwezigheid van deze masten (zeker gezien de maatschappelijke impact) voor een waardedaling in de woonomgeving. Door huidige invloeden van media wordt dit gebied (tevens door de PFAS discussie) als onbewoonbaar geschat. Deze masten zorgen voor een nog grotere negatieve impact, waardoor waardedaling onvermijdelijk is. Tenzij het hele gebied gecompenseerd/uitgekocht wordt, is plaatsing van extra masten ondenkbaar.</p>		<p>Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.</p>
202301891	202301891	1	<p>Nee, er zijn lichtmasten zijn genoeg hier in Nieuw Lekkerland. Ik heb genoeg mensen in mn omgeving meegemaakt die aan kanker overleden zijn, en woonde allemaal inde buurt of naast deze hoogspanningsmasten.</p> <p>Ik woon in de Marslaan en daar worden nu</p>		<p>We begrijpen de zorg van de indiener. Op dit moment zijn nog enkel de corridors ingetekend op het kaartmateriaal. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. De minister bepaald op basis van de uitkomsten het voorkeursalternatief.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>momenteel huizen afgebroken omdat het gevaar opleverd voor de gezondheid...en daar zou dan nu dus weer een extra mast bij moeten komen?</p> <p>Neeeeeeee</p>		
202301891	202301891	2	<p>Ja er moet ook gekeken worden naar de kwaliteit van het water wat nu ook ontzettend vervuild blijkt te zijn. We wonen zo onderhand in een chemische bubbel.</p>		<p>Effecten op grondwater en oppervlaktewater worden meegenomen in de onderzoeken in de komende fasen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met bestaande verontreinigingen. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.7.</p>
202301891	202301891	3	<p>Het is gewoon schadelijk voor de gezondheid.</p> <p>Er is al genoeg verontreiniging en schadelijke straling in ons dorp</p>		<p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301891	202301891	4	<p>Zet maar in een andere gemeente maar niét in Nieuw Lekkerland..</p> <p>Het is overigens nog een afschuwelijk lelijk gezicht ook die masten, een doorn in mn oog vanuit mn achtertuin.</p> <p>Deze stond er al tien ik hier ging wonen, dat wist ik maar hier wil ik zeker niet nog meer van bij.</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.</p>
202301892	202301892	1	<p>De alternatieven 7 t/m 10 doorsnijden een heel goed weidevogelgebied. Dit zou een ernstige verstoring geven van het open landschap en grote negatieve effecten op de aanwezige weidevogelpopulatie De grote inspanningen die worden gedaan om de weidevogelpopulatie in het gebied te behouden en zelfs te versterken zou hiermede teniet gedaan worden. Wij willen u tevens wijzen op het grote draagvlak in de regio voor deelname aan het weidevogelbeheer bij zowel de (ongeveer 300) deelnemende agrarische bedrijven als de vrijwilligers die actief zijn.</p> <p>Door gerichte maatregelen op de agrarische bedrijven ontwikkeld er zich een belangrijke bronpopulatie van onder andere de grutto.</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap en de natuur zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301892	202301892	2	<p>Er dient ook onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuur - en landschappelijke waarden van het agrarisch gebied.</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie over de thema's natuur en landschap te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Het detailniveau van de concept-NRD sluit aan bij het detailniveau van de verkenning, waarmee uit verschillende onderzoeksalternatieven het voorkeursalternatief gekozen kan worden. Er is geen aanleiding om verschillen in detailniveau aan te brengen. Het planMER bevat zowel de effecten op agrarische gronden als op alle overige gronden en functies in het zoekgebied.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301892	202301892	3	Er dient ook onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuur - en landschappelijke waarden van het agrarisch gebied.		Zie beantwoording vraag 2.
202301892	202301892	4	Mocht de keuze onverhoopt toch op één van de tracés vallen die door het gebied Alblasterwaard/Vijfheerenlanden gaan, willen wij u verzoeken om werkzaamheden buiten het broedseizoen (half februari - half juni) uit te voeren om verstoring van de weidevogels tijdens het broedseizoen te voorkomen.		Conform de gedragscode Flora- en faunawet van TenneT werken we zoveel mogelijk buiten het broedseizoen om, om verstoring te beperken.
202301893	202301893	1	Er zijn zeker alternatieven die onderzocht moeten worden. Er lopen 2 hoogspanningsmasten door ons dorp, bewoners zijn uitgekocht, de straling is immers kankerverwekkend en om weer nieuwe masten te plaatsen is ronduit ontoelaatbaar.		Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301893	202301893	2	We leven in een verontreinigd gebied in de grond, van boven komt er verontrustende straling, redenen genoeg om een gedegen onderzoek te starten.		Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202301893	202301893	3	Niet alleen de verontreiniging, ook het leefgenot speelt een belangrijke rol. Door alle negatieve aspecten wordt Nieuw-Lekkerland geen aantrekkelijke plaats om te wonen.		Effecten op de (woon)omgeving worden nader beschouwd in de komende verkenningsfase. De effecten op de leefomgeving worden in het onderzoek meegenomen.
202301893	202301893	4	Gedegen onderzoek, betrekken van de bewoners in de beslissing en onderzoeken wat de meest geschikte plaats is, waar zo min mogelijk overlast is.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202301894	202301894	1	Vanuit corridor 5 kan je eenvoudig doorgaan naar krimpen, dat is de kortste route .		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301894	202301894	2	Het unieke polderlandschap van bleskensgraaf en omgeving is al genoeg vervuild met de huidige tennet verbindingen. Recent zijn die al verzwaard. Dus onwenselijk om nog meer straling te bundelen in zo klein gebied. Dat heeft zware gevolgen voor de leefbaarheid en flora en fauna.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301894	202301894	3	Onwenselijk dat de laatste stukjes polder waar geen gezichtsvervuiling is. Vol word gezet met masten !		Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur, het landschap en de leefomgeving. Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301894	202301894	4	Nee		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301895	202301895	1	<p>Algemeen standpunt:</p> <p>GEEN extra masten in de Krimpenerwaard!</p> <p>Het zijn extra transportmasten, onze masten zijn goed voor 2030. Kortom extra energy verplaatsen voor DATA centers, waterstoffabrieken, Noordzee windmolen stroom naar de Duitster. Wij gewone mensen hebben hier geen profijt van, aan de aandeelhouders Shell. Dus waarom moeten wij deze schadelijke palen slikken? Het is kiezen tussen natuur en de mens. Natura 2000 zijn stukken "natuur" waar subsidie is voor gevangen. Kortom jullie moeten ASAP onderzoeken of onze regering toestemming gaat geven om in deze "wensnatuur" te bouwen. Kortom die moet hoog op de agenda staan.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.</p>
202301895	202301895	2	<p>Impact op het landschap, tussen Bergambacht en Krimpen zijn ze druk met veenweide aan het maken met subsidie. En dan willen jullie er later weer masten overheen gaan bouwen? Toegevoegde waarde?</p>		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur, het landschap en de leefomgeving.</p> <p>Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301895	202301895	3	<p>Biesbosch moet jullie hoofdfocus zijn. Maar jullie houden vaag 10 ballen in de lucht met brede stroken, zodat iedereen denkt, dat komt wel goed. TOESTEN: waarom zijn de masten nodig? Energie transitie en duurzaam zijn lekker vaag.</p> <p>Kortom de kortste route! Biesbosch</p> <p>En ja magnetische velden zijn schadelijk, ook als de leidingen onder de grond lopen. Het is niet af te schermen en gaat 24/7 door.</p>		<p>Voor een toelichting op de nut en noodzaak en mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota.</p>
202301895	202301895	4	<p>De aangeleverde kaarten met stroken van 1200meter is niet echt duidelijk en nauwkeurig. Deze layout wisten jullie al een jaar geleden maar jullie voeden ons beetje bij beetje. Waarom de Krimpenerwaard extra vervuilen met uitzicht en extra microtesla, vooral als jullie de route pakken van Bergambacht langs het Loetbos.</p>		<p>Op 12 januari jl. is de kennisgeving voornemen en participatieplan gepubliceerd. Hierna zijn de verschillende corridors ontwikkeld. Deze zijn opgenomen in de concept-NRD en gepubliceerd, zodat eenieder hierop kan reageren. Het project volgt de projectprocedure waarbij de procedure de volgende mijlpalen doorloopt: Kennisgeving voornemen (zoekgebied), de NRD (corridors), voorkeursbeslissing (voorkeursalternatief), het project besluit (definitief tracé). Er wordt van grof naar fijn gewerkt, dit komt door de mate van beschikbaarheid van informatie.</p>
202301896	202301896	1	<p>Jazeker! Corridor 6 (Geertruidenberg-Krimpen a/d Lek) is de meest logische en een van de kortste routes langs een al bestaand tracé. Deze route is het minst aangrijpend voor mens en dier. Corridor 8 is een onnodig lang en dure route door een prachtig natuurgebied!</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.</p>
202301896	202301896	2	<p>Corridor 8 is absoluut onwenselijk! Het is een traject van 35 km! door een uniek polderlandschap met veel bijzondere plant- en diersoorten.</p>		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Hieronder vallen tevens de effecten op weidevogels en weidevogelleefgebieden.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Er wordt veel geld uitgegeven (en last geleden) voor het behoud van de weidevogels en dan komen er wel hoogspanningsmasten en kabels die dat teniet gaan doen.... Ongelooflijk		Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301896	202301896	3	Ja, gezondheidsaspecten! Denk in eerste instantie aan het continue 'geraas' van de kabels. Ook zijn er vele onderzoeken gedaan naar de schadelijke effecten van het wonen onder een hoogspanningsmast/ kabels. Zie artikel van het RIVM 95567774_9143097_Gezondheidseffecten_Rivm.docx	Zienswijze kan 'regulier' beantwoord worden, bijlage zijn (1) RIVM artikel gezondheidseffecten en (2) Natura2000 beheerplan Donkse Laagten	We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Als onderdeel van het onderzoek naar milieueffecten wordt ook gekeken naar geluid en mogelijk geluidsoverlast. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301896	202301896	4	Op detailniveau wil ik wijzen op het unieke polderlandschap van Molenwaard met unieke plek: de Donk. Corridor 8 loop daar precies doorheen! Als bijlage het Natura 2000 Beheerplan Donkse Laagten. Dit plan beschrijft de inrichtings-, beheers- en beleidsmaatregelen die nodig zijn om er voor te zorgen dat de instandhoudingsdoelen duurzaam gerealiseerd worden en staat (weer) lijnrecht tegenover uw doelen! 95567774_9143098_107-Donkse-Laagten-Beheerplan-DEF-november-2015[7757].pdf	Zienswijze kan 'regulier' beantwoord worden, bijlage zijn (1) RIVM artikel gezondheidseffecten en (2) Natura2000 beheerplan Donkse Laagten	Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202301897	202301897	1	zo kort mogelijke routes onderzoeken, dus die zullen er vast en zeker zijn. Ondanks dat hier alleen om alternatieven wordt gevraagd, geef ik u hierbij mee dat een 3e lijn over het dorp nieuw-lekkerland onacceptabel is. De minister heeft voldoende (kortere!!) alternatieven om de corridor over nieuw-lekkerland als eerste voorkeur te betitelen. Dat is niet alleen onacceptabel maar zal ook van incompetentie getuigen en het zienswijze traject zeer ongeloofwaardig maken.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Op basis van de uitkomsten wordt een voorkeursalternatief door de minister bepaald.
202301897	202301897	2	de leefbaarheid van inwoners moet hoge prio krijgen in de afwegingen per onderdeel		In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's.
202301897	202301897	3	de gezondheidsrisico's die de grondslag hebben gevormd voor de uitkoopregeling hsl van de afgelopen 5 jaar zouden mede de grondslag moeten vormen voor de beoordeling van dit traject. Dan kan de lijn sowieso niet loodrecht over huizen heen hangen, maar opok in de oorspronkelijke berekening ook niet tot 100 meter. De minister heeft destijds de afstand		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			aangepast vanwege de te hoge kosten van uitkoop als de breedte 100 meter zou behelzen. Dat kostenaspect destijds mag geen normverlaging betekenen vwb de gezondheid.		precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld. Meer informatie over de schadeloosstelling en de uitkoopregeling is te lezen in paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301897	202301897	4	de minister zal met wijsheid een besluit moeten nemen over het dienen van het algemeen belang in heel nederland maar ook het algemeen belang van inwoners in dorpen en gemeentes. Ik hoop dat hij de belangen van inwoners hoog genoeg mee beoordeelt.		Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. De effecten op leefomgeving en gezondheid worden hierin meegenomen. Hierover kunt u meer lezen in paragraaf 3.5 en 3.6.
202301898	202301898	1	Zie bijlage bij laatste vraag	<p>1. Indiener geeft aan geen hoogspanningsverbinding nabij de woning te wensen vanwege reeds aanwezige negatieve effecten van de nabijheid van een spoorlijn, chemiebedrijf Chemours en vuilverbrandingsinstallatie HVC.</p> <p>2. Indiener heeft de voorkeur voor een directe verbinding naar Krimpen aan den IJssel, of corridor 6 welke volgens indiener het minste gevolgen voor mensen heeft.</p> <p>3. Indien er gekozen wordt voor corridors 2 t/m 5 wenst indiener dat deze binnen 500 meter van de woning ondergronds aangelegd wordt.</p> <p>4. Indiener wenst dat wanneer de verbinding toch bovengronds nabij de woning aangelegd wordt, bewoners nabij deze verbinding financieel gecompenseerd worden vanwege gezondheidsrisico's en waardedaling van de woning.</p>	<p>Wij begrijpen de zorg van indiener voor een mogelijke hoogspanningsverbinding in de nabijheid van eigen woning en/of buurt. Hieronder wordt puntsgewijs ingegaan op de zienswijze van indiener.</p> <p>Ad 1. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. De effecten op mens en natuur worden onderzocht op basis van een zogenaamde "referentiesituatie" waarbij niet alleen bestaande, maar ook toekomstige, gebruiksfuncties worden meegenomen in de beoordeling. Graag wordt hiervoor verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Op deze manier houdt de beoordeling rekening met een stapeling van functies en ontwikkelingen.</p> <p>Ad 2. In de komende onderzoeksfase zal worden beoordeeld of een tracé door de Biesbosch mogelijk is in het licht van het strenge beschermingsregime voor Natura 2000. Dan wordt ook duidelijk of een tracé in corridor 6 tot de mogelijkheden behoort.</p> <p>Ad 3. De mogelijkheden voor ondergrondse aanleg worden nader toegelicht in paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematisch deel over ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Ondergrondse aanleg kan worden overwogen in specifieke gevallen bij grote ruimtelijke knelpunten. Op de meer algemene wijze zoals indiener ondergrondse aanleg voorstelt, ligt het niet in de rede dat tot ondergrondse aanleg wordt overgegaan. Dit zal echter nog uit de komende onderzoeksfase moeten blijken.</p> <p>Ad 4. Ten aanzien van eventuele waardevermindering van woningen nabij een nieuwe hoogspanningsverbinding wordt graag verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota, het thematisch deel over "zienswijzen over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering".</p>
202301898	202301898	2	Zie bijlage bij laatste vraag		Zie beantwoording vraag 1
202301898	202301898	3	Zie bijlage bij laatste vraag 95568083_9143276_Hoogspanningsmasten_bij_J- _Nabererf_Dordrecht_2.jpg		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301898	202301898	4	Zie bijlage 95568083_9143277_Zienswijze_hoogspanningsverbinding-g-k-c_aantal_bewoners_J-_Nabererf_Dordrecht.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202301900	202301900	1	Nee. Daar is mijn ligt mijn kennis niet. De gekozen tracés zijn wellicht al afgewogen tegen alternatieven. Ik hoop en verwacht dat er vooral met verstand wordt gekozen en niet voor gemak en/of winst. Het mag volgens mij best wel meer kosten als dit voordelig is voor de volksgezondheid (stress, horizonvervuiling, de straling etc.) Ik hoop dat een alternatief een een frisse blik is naar de huidige tracés om daar een knip in te maken. Ik maak me vooral zorgen voor het dorp Nieuw-Lekkerland, Molenlanden. Daar waar al 2 hoogspanningslijnen aanwezig zijn. De keuze mag en kan niet een derde hoogspanningslijn zijn! Hier lijkt mij geen argument tegen op te boksen.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Op basis van de uitkomsten wordt een voorkeursalternatief door de minister bepaald.
202301900	202301900	2	Ik maak me zoals eerder aangegeven zorgen over de volksgezondheid. Wat doet horizonvervuiling met je? wat levert dit voor stress op? En de straling die van de hoogspanning afkomt? Is hier onderzoek naar gedaan? Want dan zou dit voorop moeten staan bij een presentatie. De hoe-vraag (tracés wordt uitgebreid toegelicht) de waarom-vraag (eertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein) veel te kort en dit zal ook geen rust geven bij inwoners waar de hoogspanning langs/over gaat, maar vooral de wat-vraag mis ik (wat betekent dit voor jou als particulier/bedrijf/organisatie etc.)		Effecten op de (woon)omgeving worden nader beschouwd in de komende verkenningsfase. De effecten op de leefomgeving worden in het onderzoek meegenomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is informatie over schadeloosstelling en de uitkoopregeling opgenomen.
202301900	202301900	3	Kijk verder. Zijn er (grote) uitbreidingsplannen in dorpen/gebieden waar de tracés lopen. Kwaliteit boven kwantiteit. Lokale opslag, lokale opwekking.		Stapelings van milieueffecten wordt meegenomen door naast de bestaande situatie ook de toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek. Hierbij worden o.a. woningbouwontwikkelingen meegenomen. In overleg met het bevoegd gezag wordt bepaald welke (woningbouw)ontwikkelingen concreet worden opgenomen in het milieueffectonderzoek.
202301900	202301900	4	Hiervoor al kort benoemt. Nogmaals de situatie die ontstaat in Nieuw-Lekkerland is onbegrijpelijk en wat mij betreft zelfs onacceptabel!		Voor een antwoord op deze vraag verwijs ik u naar het antwoord bij vraag 1.
202301901	202301901	1	Daar heb ik onvoldoende kennis van. Kabels onder de grond met de juiste isolatie.		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301901	202301901	2	De gezondheid van de bewoners rondom de masten. Het effect op de flora en fauna.		De genoemde milieueffecten zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301901	202301901	3	In ons kleine dorpje nieuw-lekkerland lopen al 2 gigantische hoogspannings routes.		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.
202301901	202301901	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301902	202301902	1	Zoveel mogelijk buiten de bewoonde wereld en waar mogelijk via/langs een bestaand traject.		In de concept-NRD zijn 10 corridors beschreven. Het volgen van de bestaande verbinding is 1 van corridors en ook zijn er corridors beschreven die buiten bewoond gebied gaan. In deze fase wordt er nog geen keuze gemaakt voor een alternatief, dit gebeurt in de volgende fase van het project. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de tracering.
202301902	202301902	2	Jazeker, we hebben het tegenwoordig alleen nog maar over het milieu en de natuur, maar laten we ook eens denken aan de gezondheid van de omwonende. Magneetvelden hebben effecten op het menselijk lichaam. Mogelijk zijn er ook effecten die na langdurige blootstelling op de langere termijn optreden!		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301902	202301902	3	Deze masten zijn zéér gezichtsbepalend. Molenlanden maakt een slag op het gebied van toerisme/recreatie. Deze masten kunnen invloed hebben op de groei (de omgeving zal er niet mooier op worden), met als gevolg; schade voor de sector (middenstand, etc.).		In de komende onderzoeksfase worden alle effecten op de relevante gebruiksfuncties in kaart gebracht en beoordeeld, zie ook het beoordelingskader op hoofdlijnen, paragraaf 5.5 van de NRD. Aldus wordt onderzocht wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals woningen, bedrijven, landbouw, recreatie, verkeer en windturbines. Tevens worden andere in het gebied aanwezige gebruiksfuncties in kaart gebracht, zoals recreatiegebieden. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota.
202301902	202301902	4	x		-
202301909	202301909	1	Alternatieven onder de grond. Die minder invloed hebben op mens en natuur.		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301909	202301909	2	Er is al bewezen (RIVM april 2023) dat de hoogspanningslijnen slecht zijn voor de gezondheid. Deze mogen niet meer boven bebouwing geplaatst worden. Dit is een voorzorggebied. Het is toch van de zotte dat in andere delen wijken weg moeten omdat het schadelijk is, en er dan een nieuwe lijn aangelegd gaat worden. Waar zijn we mee bezig! Anno 2023 zijn er ook andere oplossingen.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT: Investeringsplannen (tennet.eu)
202301909	202301909	3	Gezondheid!		Zie het antwoord bij vraag 2.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Zo min mogelijk mensen en natuur belasten		
			Betere en gezondere oplossing voor lange termijn		
202301909	202301909	4	Ik woon in gebied corridor 10, deze loopt over veel bebouwing. Dit is onacceptabel! Deze lijn is ook langer en dus duurder en schadelijker dan andere lijnen.		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202301910	202301910	1	Ja ondergronds aanleggen op plaatsen waar het de bebouwing kruist.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301910	202301910	2	De gezondheid van mensen dient voorop te staan bij deze projecten		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301910	202301910	3	Naar mijn idee de bestaande trace zoveel mogelijk gebruiken		Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd.
202301910	202301910	4	Geen mening		Bedankt voor uw reactie
202301911	202301911	1	Situeer de hoogspanningslijn zo dicht mogelijk bij de al bestaande (verzwaarde) hoogspanningslijn. Houd bijvoorbeeld 100 meter tussen de masten aan.		Een nieuwe verbinding die parallel loopt met de huidige route is een van de alternatieven die zal worden onderzocht, deze is terug te vinden onder de noemer 'Corridor 7'.
202301911	202301911	2	Geen aanvullende effecten.		Bedankt voor uw reactie
202301911	202301911	3	Niet zomaar ergens een hoogspanningslijn over en op alles van iedereen heen situeren maar ga in ieder geval in gesprek met alle partijen die er last van gaan ondervinden. Denk na over een vergoeding voor boeren die zo'n hoogspanningsmast op hun percelen krijgen.		Alle corridors worden de komende periode onderzocht op verschillende thema's. Op deze manier kan er een zo goed mogelijke onderbouwde keuze gemaakt worden voor het voorkeursalternatief. Alle alternatieven kennen belemmeringen voor algemene thema's of individuele grondeigenaren. Mocht het uiteindelijke voorkeursalternatief op uw gronden komen zal TenneT met de eigenaar in overleg treden over de te vestigen zakelijke recht overeenkomst (ZRO). De vergoedingen die bij deze ZRO horen worden per project vastgesteld en zijn nog niet bekend.
202301911	202301911	4	De corridors 7 en 8 die naast de al bestaande lijn getekend staat gaat aan 1 kant over onze percelen heen. En corridor 7 en 9 over de achterkant van onze percelen. Wij willen ten alle tijde voorkomen dat er een mast in onze percelen komt te staan. Onze percelen staan in de bijlage in het geel aangegeven. 95571690_9144514_Percelen_hoogspanningslijn.pdf	Bijlage is enkel een kaartbeeld.	Zie antwoord op vraag 3.
202301913	202301913	1	Corridor 6 alternatief zoals voorgesteld door Gemeente Molenlanden en dames L. van der Veer en K. van Vuuren-Jansen Manenschijn. Dit alternatief wijkt af van de door TenneT ingetekende versie als optie NAAST de ingetekende corridor 6. Beide lijken de beste keuzes uit de 10, echter 1 van de 2 doorsnijdt minder Biesbosch en loopt meer langs de flank daar van.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken.
202301913	202301913	2	Doorsnijding van stiltegebieden, vogelrichtlijngebieden, aardkundig waardevolle gebieden, buiten de Biesbosch aanwezige gebieden		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op landschap, flora en fauna en andere gebruiksfuncties, zoals agrarisch gebruik. Voor

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>met rode lijst soorten is zeer onwenselijk en de effecten op natuur en dier moeten daarbij onderzocht. Eveneens is doorkruisen van vogelbroedgebied buiten de vogelrichtlijn gebieden (agrarische velden met grutto's, lepelaars e.d.) zoals nabij de Korte Geer/Geerweg/Noordenweg/Heulenslag een zeer waardevol gebied om waar mogelijk mis te houden en nadelige effecten te onderzoeken. Daarbij ook aandacht voor geiten- en veehouderijen, negatieve effecten op melkproductie, voortplanting van dieren en verstoring van boerderijapparatuur zoals melkrobots door magneetvelden. Doorsnijden van een onaangetast landschap zoals dit gebied is hoe dan ook onwenselijk voor het leefmilieu, de ruimtelijke beleving, een zeldzaam weids Hollands natuurlandschap en de planschade-effecten bij uitvoering door dit gebied. Ook aandacht voor luchtvaart en ballonvaarders die in dit gebied vaak landen (balonvaart) of oefenen (militairen).</p>		<p>een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301913	202301913	3	<p>Bij toekomstige uitbreiding van de nog te bouwen verbinding zal een capaciteitstoename door de decennia heen te verwachten zijn. Daarbij zal ook de magneetveldzone door de jaren heen groter worden. Daar nu al graag rekening mee houden in locatiekeuzes voor plaatsen waar de verbinding woongebieden, zowel dorpskernen als lintbebouwingen, zou overschrijden.</p> <p>Ook nabijheid van monumenten, waardevolle gebieden en archeologisch waardevolle gebieden dient te worden vermeden. Andere wegingsfactoren zouden moeten zijn het ontzien van regio's waar al meerdere verbindingen over/door bewoond gebied gaan en regio's waar andere overlast en schadelijke effecten al aanwezig zijn, zoals gebieden waar zeer ernstig verhoogde concentraties GenX en PFOA aanwezig zijn (Sliedrecht, Papendrecht, Molenlanden-West), waar al verhoogd risico is vanwege de betuweroute voor omwonenden. Ook dient de regio Molenlanden aantrekkelijk te blijven voor tourisme/dagjesmensen met ongerepte vogelrichtlijngebieden, De Donkse Laagten en de Donk, De Alblas en Graafstroom en de oer-Hollandse polderlandschappen. Deze zullen minder aantrekkelijk worden met een 380kv toevoeging, graag mogelijk schade aan het toerisme en daarmee de lokale economie in kaart brengen (horeca, fiets/bootverhuur etc.)</p>		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. Tevens worden andere in het gebied aanwezige gebruiksfuncties in kaart gebracht, zoals recreatiegebieden. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301913	202301913	4	Momenteel worden beperkingen in kaart gebracht, letterlijk, maar meer abstracte zaken als onaangetast laten van natuur in het groene hart, het vermijden van doorkruisen van woongebied (zowel kernen als lintbebouwing) worden nog niet als bezwaren in kaart gebracht, terwijl deze juist zwaarwegend zouden moeten zijn. Meer focus op vermijden van woongebied zou mogelijk leiden tot een andere reikwijdte. Ook korte routes zouden moeten preveleren boven langere alternatieven.		Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving. Hieronder vallen tevens de effecten op de natuur en woongebieden.
202301914	202301914	1	Corridor 6 tussen is een stuk logischer dan bv corridor 8, aangezien deze een stuk korter is daarnaast grotendeels langs een bestaand trace loopt. Het laatste stukje zou langs de Merwede kunnen komen. Kortere betekent minder kosten en minder impact op milieu, mens en dier.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Lengte, effecten op natuur en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301914	202301914	2	Corridor 8 gaat grotendeels over een natuurgebied van ongerepte polder, wat een schadelijk effect heeft op alle dieren die daar leven. Daarnaast tast de plaatsing van masten de omgeving enorm aan. Verder worden meerdere woonwijken en lintbebouwingen doorkruist. De recente onderzoeken over PFAS en GenX hebben aangetoond dat de Alblasserwaard al enorm aangetast is en dat zal door hoogspanningsmasten met magnetische velden alleen maar meer worden.		Zie beantwoording vraag 1.
202301914	202301914	3	Recent las ik een uitgebreid artikel waarin vermeld werd dat landen als Denemarken alle hoogspanningsmasten gaat vervangen voor ondergrondse trajecten. Het verbaast me dan ook dat hier in Nederland geen sprake van is anno 2023.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301914	202301914	4	Corridor 8 gaat over Natura 2000 gebied de Donkse Laagten. De Randstad wordt steeds voller gebouwd en het zou dan ook geen optie moeten zijn om dit mooie stukje Nederland met archeologische en historische waarde om zeep te helpen door het plaatsen van hoogspanningsmasten.		Zie beantwoording vraag 1.
202301915	202301915	1	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301915	202301915	2	Magnetische straling, horizonvervuiling, effecten op de natuur (Donckse Bos).		De milieueffecten die indiener noemt (magneetvelden, horizonvervuiling en effecten op natuur) worden in de komende verkenningsfase nader in beeld gebracht en beoordeeld. Vastlegging zal plaatsvinden in de milieueffectrapportage en Integrale Effectenanalyse (IEA).
202301915	202301915	3	Verstoring broedseizoen van de weidevogels in de directe omgeving van het Donckse Bos.		Ook de effecten op weidevogels en weidevogelgebied maken deel uit van het onderzoek in de komende fase. Zie hiervoor ook het beoordelingskader op

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					hoofdlijnen op p. 50 van de NRD. Daarbij kan worden opgemerkt dat het Donckse Bos deel uitmaakt van het NNN.
202301915	202301915	4	Wij wensen niet te worden geconfronteerd met de negatieve gevolgen van straling die hoogspanningsmasten afgeven op de woonomgeving. Daarnaast is het nog eens zo dat wij wonen in een betrekkelijk groene omgeving binnen de Randstad, en wij onze woonomgeving in de loop der tijd steeds minder groen zien worden door bebouwing, luchtvervuiling, bodemverontreiniging, en nu ook elektromagnetische vervuiling. Los even van het ontsierende effect op de gehele woonomgeving (welstand).		Wij begrijpen de zorg van indiener voor gezondheidsrisico's. Ten aanzien hiervan wordt voor een nadere toelichting graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. De door indiener genoemde omstandigheid dat de voorheen groene omgeving door velerlei factoren verder wordt aangetast maakt deel uit van de referentiesituatie. Stapeling van milieueffecten wordt meegenomen door niet alleen uit te gaan van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek.
202301916	202301916	1	Nee, dat niet		Bedankt voor uw reactie
202301916	202301916	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301916	202301916	3	Ja, het feit dat deze leidingen door het Groene Hart lopen, dwars door dorpen, waardoor beschermde zichtlijnen verdwijnen. Dus neem mee in het toetsingskader: - Groen gebied - Cultuur/historie Dus niet over Giessenburg		Binnen de corridors(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Alle 10 in de concept-NRD getoonde alternatieven worden in de komende periode onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, de natuur, het landschap en de cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301916	202301916	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301917	202301917	1	De meest logische keuze zou corridor 6 langs de bestaande tracé zijn En deze laten doorlopen tot aan de Merwede en deze laten aansluiten naar Station Crayenstein Deze route heeft het minste impact op mens en milieu		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Lengte, effecten op natuur en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301917	202301917	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk deze beslaat een grote lengte van meer dan 35 km waarbij een groot deel ongerepte natuur wordt verziekt Het is ook schadelijk voor unieke diersoorten die in deze polder leven Daarnaast is het schadelijk voor de mensen die in de buurt van deze masten wonen		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301917	202301917	3	Plaatsen van Hoogspanningsmasten is horizonvervuiling en niet meer van deze tijd Het alternatief is aanbrengen van ondergrondse kabels Zoals dit al in andere landen wordt toegepast zoals Duitsland en Denemarken		In het thema landschap wordt onder andere gekeken naar het effect van de verbinding op de beleving van het landschap. Zie paragraaf 5.5 van de concept-NRD voor alle te onderzoeken thema's. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301917	202301917	4	Corridor 8 is zeer onwenselijk hierbij wordt een groot gedeelte van de ongerepte natuur aangetast maar ook het Nature 2000 gebied van de Donkse Laagte wordt hiermee zeer aangetast Dit is een gebied met grote archeologische en historische waarden ondenkbaar dat in dit gebied hoogspanningsmasten worden aangebracht		De waarden van de Donkse Laagte zijn bij het project bekend. Deze is vastgelegd op de kansen en belemmeringen kaart die te vinden is via onderstaande link. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202301918	202301918	1	Ergens de masten plaatsen waar geen bedrijf gevestigd is met een terras. Het uitzicht zal veranderen en dat heeft grote omzet derving tot gevolg.		In het thema landschap wordt onder andere gekeken naar het effect van de verbinding op de beleving van het landschap. Zie hoofdstuk 5.5 van de concept-NRD voor allen te onderzoeken thema's.
202301918	202301918	2	Schade aan de dieren die in het weiland lopen zal groot zijn.		Er is in opdracht van TenneT bureauonderzoek gedaan naar de effecten van een hoogspanningsverbinding op vee. De conclusie uit dit onderzoek was dat er relatief weinig onderzoek beschikbaar is maar dat er op basis van het beschikbare onderzoeken geen nadelige effecten op vee te verwachten zijn.
202301918	202301918	3	De draagkracht in de buurt. Gevaar van omzet derving van betrokkenen en woongenot.		Alle corridors kennen belemmeringen op algemene thema's of voor individuele grondeigenaren en gebruikers. Het doel van het uitgebreide onderzoeksplan is om deze effecten objectief naast elkaar te zetten zodat er een eerlijke vergelijking gemaakt kan worden van de effecten.
202301918	202301918	4	De positie van de nieuwe bedachte masten hindert alle omgevende en onze mooie plek. We hebben hier prachtige natuur die we willen houden zoals het is.		Zie beantwoording vraag 3.
202301919	202301919	1	Meer onderzoek naar aanleg kabels ondergronds. Leer van voorbeelden in het buitenland. Het serieus nemen van innovaties is essentieel. Dus meer onderzoek is nodig en deel de resultaten. Corridor 6 verdient meer onderzoek, minste impact. Zij het met aanpassingen.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301919	202301919	2	Het karakteristieke, waardevolle landschap in de Alblasserwaard is al aangetast door bestaande masten. Niet meer landschapsvervuiling. Voorkom bovendien stapeling van milieuschade. Wij hebben al te maken met PFOA,PFAS van Dupont. Al deze milieuaspecten bedreigen het woon- en leefklimaat in de Alblasserwaard in ernstige mate. De maat is vol. In die zin is een MER nodig in brede zin, dus niet alleen voor de hoogspanningsleidingen.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301919	202301919	3	De schade die deze masten toebrengen aan de gezondheid in combinatie met bestaande netwerken. Niet voor niets is er een aankoopbeleid van het rijk voor woningen onder bestaande leidingen. Zie adviezen Gezondheidsraad.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301919	202301919	4	Maak geen keuze louter alleen vanuit economische belangen. Zie Groningen, waar dit is gebeurd. Maatschappelijke/sociale/gezondheidsoverwegingen verdienen een gelijkwaardige positie. Niet alles is op te lossen met geld.		Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.
202301921	202301921	1	Niet mee eens		Bedankt voor uw reactie
202301921	202301921	2	Niet mee eens		Bedankt voor uw reactie
202301921	202301921	3	Niet mee eens		Bedankt voor uw reactie
202301921	202301921	4	Niet mee eens		Bedankt voor uw reactie
202301922	202301922	1	Vooraf inzetten op het gebruik van minder energie, dan hoeft het ook niet opgewekt en getransporteerd te worden. Verlichting op openbare wegen en industrie zou best minder kunnen op de nachtelijke uren dat er weinig activiteit is. De elektrische auto is in onze ogen geen duurzame oplossing, er zijn betere alternatieven in ontwikkeling. Als die omarmd worden dan zal de stroombehoefte ook afnemen. Ondergronds is misschien duurder, maar ook een optie. Dan is de lengte van het traject misschien korter omdat er een meer rechtstreekse verbinding gemaakt kan worden?		Dit project heeft als doel om een elektriciteit transportknooppunt op te lossen dat rond 2030 ontstaat op de verbinding Krimpen aan den IJssel - Geertruidenberg. Oplossingen die buiten transport van elektriciteit liggen zijn niet overwogen omdat deze buiten de taak van TenneT liggen. In hoofdstuk 3.4 van de concept-NRD is te lezen welke oplossingen zijn overwogen voor het transportcapaciteit knooppunt. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301922	202301922	2	Vogelstrefte, wij vinden corridor 8 en 10 geen optie. Deze komen langs of over de Donkse laagten, een Natura-2000 gebied waar alles moet wijken voor weidevogels en andere natuurontwikkelingen. Dan kan het niet zo zijn dat er een hoogspanningsnet komt wat vogelsterfte tot gevolg heeft. Ook heeft dit gebied een hoog toeristisch karakter, een hoogspanningsnet zou dit zeer ontsieren. 95577109_9146330_folder-donkse-laagten.pdf		De waarde van de Donkse Laagte is bij het project bekend. Effecten op natuur en landschap zullen voor alle corridors uitgebreid onderzocht worden. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is te lezen welke andere thema's nog meer aan bod komen.
202301922	202301922	3	Geen mening.		-
202301922	202301922	4	Geen mening.		-
202301923	202301923	1	Wij vallen met onze woning in Corridor 2,3 en 4. Dus zijn corridor 1,5 en 6 voor ons goede alternatieven. Mocht er toch gekozen worden voor corridor 2,3 of 4 dan stellen wij voor dat het nieuwe traject parallel aan het bestaande traject komt te liggen. Dit dan wel aan de Oost-zijde van het bestaande traject. Hierdoor blijft het traject op veilige afstand van onze woning, zodat er minimale gezondheidseffecten zouden kunnen optreden. Daarnaast wordt er volgens ons dan zo minimaal mogelijk aan horizon vervuiling gedaan omdat het bestaande traject er toch al hangt.		Dank voor uw terugkoppeling op de voor uw wenselijke situatie, ook al komt deze mogelijk in de buurt van de woonomgeving. In de NRD staat vermeld dat waar mogelijk en zinvol wordt gebundeld met bestaande (hoogspanning)infrastructuur. Bij de toelichting op corridors 1, 2 en 3 wordt in de NRD ook vermeld dat aan de zuidzijde deze corridors bundeling met de bestaande 380- en 150kV-verbinding naar Rilland mogelijk maken (zie p. 33 van de NRD). Voor een nadere toelichting op gezondheidseffecten wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301923	202301923	2	Nee we gaan er vanuit dat alle benodigde onderzoeken zullen worden verricht.		Bedankt voor uw reactie
202301923	202301923	3	We gaan er vanuit dat alle benodigde onderzoeken zullen worden verricht.		Bedankt voor uw reactie
202301923	202301923	4	Wij hebben als bewoners van meerdere corridors geen directe informatie ontvangen van de plannen. We hebben dit opgepikt vanuit het nieuws en mede omwonenden. Dit hadden wij graag anders gezien.		<p>Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting die is opgenomen in paragraaf 3.11 van deze reactienota. Hierin staat onder meer dat vanwege de omvang van het zoekgebied er is gekozen om in deze fase van het project nog geen één op één communicatiemiddelen in te zetten.</p> <p>Via de website van TenneT kunt u zich abonneren op de nieuwsbrief van het project. Dit is de meeste directe manier om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van het project. TenneT: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)</p>
202301925	202301925	1	Ja, nu wordt de last mogelijk op één gemeente gelegd. Nieuw Lekkerland heeft al twee lijnen.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202301925	202301925	2	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301925	202301925	3	Ja, wat doet een derde lijn met het landelijke gebied?		Specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook de thematische beantwoording in paragraaf 3.1 en paragraaf 3.6 (cultuurhistorie) van deze reactienota.
202301925	202301925	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301926	202301926	1	Deze zienswijze is in het belang van agrarische grond de ik pacht. Op dit perceel staat al een mast van het bestaande traject. Dit is al een last doordat deze midden in het perceel staat. Daarom zou ik wil ik er zeker geen tweede bij hebben. Hierdoor zou het perceel onbruikbaar worden. Wat daar het alternatief voor zou zijn kan nader bekeken worden. 95577352_9146395_Bijlage_Zienswijze.docx	Bijlage is enkel een kaartbeeld.	Wij begrijpen de visie van indiener ten aanzien van een mogelijke tweede hoogspanningsmast op het eigen perceel. In de komende onderzoeksfase worden alle effecten op de relevante gebruiksfuncties in kaart gebracht en beoordeeld, zie ook het beoordelingskader op hoofdlijnen, p. 50 van de NRD). Aldus wordt onderzocht wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals woningen, bedrijven, landbouw, recreatie, verkeer en windturbines. Bij landbouw gaat het in beginsel om oppervlakteverlies van landbouwareaal en doorsnijding van landbouwgrond. Het is daarna aan de ministers de afweging tussen alle belangen te maken bij het kiezen van het voorkeursalternatief.
202301926	202301926	2	Ik neem aan het al het nodige wordt onderzocht.		Bedankt voor uw reactie
202301926	202301926	3	Ik neem aan het al het nodige wordt onderzocht.		Bedankt voor uw reactie
202301926	202301926	4	nvt		-
202301927	202301927	1	Energieoverdracht via waterstof, dan heb je minder electra nodig		In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en rand voorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT: Investeringsplannen (tennet.eu)
202301927	202301927	2	nee, er zijn genoeg milieuonderzoeken geweest		Bedankt voor uw reactie.
202301927	202301927	3	straling: SAR-waarde wordt heel weinig weergegeven als kenmerkende eigenschap van electronica, en moet meer worden onderzocht en weergegeven aan		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			consumenten. Wij hebben voor onze smartphone als eerste naar de SAR-waarde gekeken.		
202301927	202301927	4	Houd de route zo kort mogelijk, dus naar Crayestuin. Er staan echt genoeg van die masten. Het is in de lucht lastig, lelijk, stralingsgevoelig, lastig voor luchtvaart (heli, luchtballon enz.); op de grond voor mens en dier een sta in de weg, aantasting van natuur en kostbare landbouwgrond.		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor meer informatie over het vervolgproces. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301928	202301928	1	Wat een bijzondere vragenlijst. Ik verwachtte een keuze in de voorgestelde trajecten (Corridor 1 t/m 10). Antwoord op de vraag: Nee, graag corridor 5. De minste impact op mens en natuur. Ook de goedkoopste en kortste route.		De effecten op mens en natuur moeten voor de verschillende corridors nog in beeld worden gebracht. Omdat er veel verschillende kwaliteiten in het gebied aanwezig zijn worden er meerdere alternatieven onderzocht. Pas na het bepalen van de effecten kan een overwogen beslissing worden gemaakt welk alternatief de beste keuze is. In paragraaf 3.1 van deze reactienota wordt verder ingegaan op het proces tot het komen van een voorkeursalternatief.
202301928	202301928	2	Nee, graag corridor 5. De minste impact op mens en natuur. Ook de goedkoopste en kortste route.		Zie beantwoording vraag 1.
202301928	202301928	3	Nee, graag corridor 5. De minste impact op mens en natuur. Ook de goedkoopste en kortste route.		Zie beantwoording vraag 1.
202301928	202301928	4	Nee, graag corridor 5. De minste impact op mens en natuur. Ook de goedkoopste en kortste route.		Zie beantwoording vraag 1.
202301929	202301929	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener verzoekt om voor de start van het planMER een nadere analyse uit te voeren in het kader van de IEA.</p> <p>2. Indiener verzoekt een omissie te herstellen met betrekking tot de doelstelling van CO2-uitstoot.</p> <p>3. Indiener verzoekt op de belemmeringenkaart het Rijksproject Delta Rhine Corridor op te nemen en te betrekken bij verdere processtappen.</p> <p>4. Indiener vraagt om herziening van corridor 1 op basis van het uitgangspunt dat stedelijk gebied niet tot het zoekgebied van de nieuwe verbinding behoort (pagina 31 concept-NRD).</p> <p>5. Indiener vraagt of wordt vastgehouden aan de minimale maat van een corridor (1.200 meter) waardoor corridor 1 komt te vervallen, of dit uitgangspunt wordt losgelaten.</p> <p>6. Indiener vraagt om de IEA op korte termijn uit</p>	<p>1. Indiener koppelt de knelpuntanalyses naar haalbaarheid en maakbaarheid aan de IEA qua fase. In het kader van de lopende ontwikkeling van onderzoeksalternatieven binnen de corridors die nodig zijn voor de effectstudies, wordt momenteel al nadrukkelijk gekeken naar maakbaarheid en haalbaarheid. Zie voor dit proces ook hoofdstuk 4.7 van de concept-NRD. Als het duidelijk is of wordt dat een knelpunt niet oplosbaar is, dan kan een corridor vroegtijdig afvallen. Daartoe wordt dan in dit (begin)stadium van de verkenning al alle benodigde informatie verzameld en beoordeeld. Conclusies worden met de betrokken gemeenten besproken, zoals afgesproken. In dat kader zal dan ook de benodigde communicatie worden afgestemd. Over de volgorde van planMER, IEA en ontwerp-voorkeursbeslissing zullen wij met uw gemeente in overleg treden, om hier een nadere toelichting over te geven. Er wordt gelijktijdig gewerkt aan planMER en IEA, waarbij de planMER input is voor de IEA. Beide starten echter zo spoedig mogelijk als hiervoor de relevante voorbereiding(stappen) en informatie voorhanden is.</p> <p>2. De bevinding van de gemeente klopt en zal worden aangepast in de definitieve NRD.</p> <p>3. De Delta Rhine Corridor uit het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat (MIEK) zal als belangrijk gelieerd energieproject met het ministerie van EZK als bevoegd gezag uiteraard worden betrokken in de besluitvorming over onderhavig project. Op de volgende versie van de belemmeringenkaart zal deze worden aangegeven.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>te voeren, met inachtneming van een financiële beoordeling, om zo onhaalbare oplossingen te kunnen laten vervallen.</p> <p>7. Indiener verzoekt nogmaals eerst de IEA uit te voeren en dan het planMER en om te benoemen wie het besluitvormend orgaan is m.b.t. de IEA.</p> <p>8. Indiener verzoekt om de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond en ondernemers en maatschappelijke instellingen toe te voeren aan de lijst van partijen die betrokken worden in het proces.</p> <p>9. Indiener verzoekt te onderzoeken wat de risico's kunnen zijn van mogelijke domino-effecten en onderzoek te doen naar effecten van dragen van een hoogspanningskabel op bedrading van elektrisch aangedreven treinen.</p> <p>10. Indiener verzoekt onderzoek te doen naar de haalbaarheid rond het passeren van knooppunt Ridderkerk, zowel technische als ruimtelijke en financieel, uit te voeren voor zowel de bouwfase als de exploitatiefase.</p> <p>11. Indiener verzoekt om expliciet onderzoek te doen naar de belemmering die de mogelijke werpafstand van windturbines heeft op corridor 1 en onderlinge effecten tussen windturbines en hoogspanningsverbindingen.</p> <p>12. Indiener verzoekt om de gebiedsvisie en overige ontwikkelingen in gemeente Ridderkerk als vaststaand gegeven mee te nemen in het onderzoek, zodat door de gemeente gewenste ontwikkelingen niet onmogelijk worden gemaakt.</p> <p>13. Indiener verzoekt om effecten op Rijksmonumenten en cultuurhistorische waarde van omliggend park meer te onderzoeken.</p> <p>14. Indiener vraagt om effecten op drinkwaterputten en zoekgebied voor beschermd drinkwater mee te nemen in het plan MER.</p> <p>15. Indiener vraagt om, uitgaande van het</p>	<p>4. Stedelijk gebied is in voor de bepaling van het zoekgebied en ontwikkeling van de corridors aangemerkt als aaneengesloten stedelijke agglomeratie. De meer landelijke, - rand- of tussengelegen zones zijn hier niet in meegenomen. Dat is interpretabel, maar wij zijn van oordeel dat we met inachtneming van het maatwerk door de corridor deels te (moeten) versmallen, recht hebben gedaan “redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven” te definiëren.</p> <p>5. Dit uitgangspunt is door de bij punt 4 genoemde reden in dit specifieke geval komen te vervallen.</p> <p>6. Graag wordt verwezen naar onze reactie onder punt 1.</p> <p>7. Graag wordt verwezen naar onze reactie onder punt 1 voor wat betreft gelijktijdigheid van IEA en planMER. Voor wat betreft besluitvorming wordt verwezen naar hoofdstuk 1.3 van de concept-NRD; TenneT is als netbeheerder van het hoogspanningsnet binnen Nederland de initiatiefnemer van dit project en verantwoordelijk voor het uitvoeren van de benodigde onderzoeken en het opstellen van de benodigde rapporten, zoals het planMER en projectMER. Hiertoe wordt ook de IEA gerekend. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) coördineert de besluitvorming, met als verantwoordelijken de ministers voor K&E en voor VRO. Zij vormen het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het op juiste wijze doorlopen van de procedures en de kwaliteit van de opgestelde rapporten.</p> <p>8. Met betrekking tot dit verzoek wordt voorgesteld nader te overleggen. Wij zullen hiervoor contact opnemen. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.</p> <p>9. Dit aspect zal onderzocht en beoordeeld worden in het kader van de veilige maakbaarheid en instandhouding van kruisingen met (spoor)weginfra. Voor zover het domino-effect betreft zal dit worden beoordeeld in het kader van veiligheid bij calamiteiten.</p> <p>10. Zoals indiener het verzoek beschrijft, zal dit ook in de komende onderzoeksfase worden onderzocht en beoordeeld.</p> <p>11. Een van de uitgangspunten is dat er voldoende afstand dient te zijn tussen de te realiseren bovengrondse verbinding en de windturbines en/of zonneparken in het plangebied. Bij windturbines is de val-/werpafstand bepalend: het streven is om te voorkomen dat een molenwiek de draden van de bovengrondse verbinding kan raken. Maar in sommige gevallen kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er windturbines zich toch binnen de belemmeringsstrook (of ZRO-strook als die breder is) bevinden. Via een GIS-viewer wordt het aantal windturbines en de locaties in het plangebied bepaald (hierin worden de (autonome) wijzigingen tot aan 2030 die nu bekend zijn meegenomen). Om elke windturbine wordt (als worst case) de maximaal mogelijke werpafstand van de wieken geprojecteerd (op basis van de hoogtes van die windturbines en mede op basis van de Handreiking Risicozonering Windturbines 2020).</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			landelijk verzorgingsbeginsel, te onderzoeken welke afstand nodig is tot gevoelige bestemmingen.	12. In dit kader is met de gemeente overlegd over aard en omvang van de autonome ontwikkelingen in de gemeente. Voor wat betreft het meenemen van plannen, projecten en gebiedsvisies, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.10 van deze reactienota. In het overleg over de autonome ontwikkelingen met de gemeente, zal worden besproken welke ontwikkelingen als autonoom worden aangemerkt en worden betrokken in de referentiesituatie.
			16. Indiener verzoekt om de vrijwaringszone buisleiding uit de structuurvisie buisleiding als afstandsbeperking mee te nemen in het zoekgebied van corridor 1, naast de mogelijke ontwikkelingen van de Delta Rhine Corridor.	13. In de concept-NRD is op p. 40 opgenomen dat de aanwezigheid van NNN-gebied en Landgoed Donckse Bos een van de belangrijke belemmeringen betreft die worden betrokken in nader onderzoek om te bezien of een tracé in corridor 1 haalbaar en maakbaar is. In dat kader maar ook bij een vervolg van het onderzoek ten behoeve van planMER en IEA, zal het landgoed e.o. nadrukkelijk onderwerp zijn van de effectbeoordeling.
			17. Indiener verzoekt om laagfrequent geluid op te nemen in de onderzoeken.	14. Rondom onttrekkingsputten, zoals ook door de gemeente aangegeven, zijn 'waterwingebieden' aangewezen. Deze worden in beginsel enkel gebruikt voor hoogspanning infrastructuur, als deze geen effecten op de drinkwatervoorziening hebben. Voor zover het betreft zoekgebieden, zal nader overleg dienen plaats te vinden. Dit onderwerp zal nadrukkelijk deel uitmaken van trasering en effectonderzoek.
			18. Indiener verzoekt om andere effecten op vogels dan botsingen met draden te onderzoeken en andere beschermde diersoorten zoals bijvoorbeeld vleermuizen.	15. In de onderzoeksfase worden afstanden en hoeveelheden gevoelige bestemmingen zoals woningen, scholen en kinderdagverblijven binnen de magneetveldzone bepaald. Graag wordt voor dit onderwerp en nadere informatie verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
			19. Indiener verzoekt om effecten van stikstofdepositie op beschermde Natura200 gebieden te onderzoeken.	16. Dit verzoek zal eerst intern worden besproken voor zover het een uitspraak over de vrijwaringszone betreft. Hierover zal nog contact worden opgenomen in het kader van (autonome) ontwikkelingen in het gebied.
			20. Indiener verzoekt om effecten op landbouwhuisdieren te onderzoeken.	17. Voor stations wordt nader onderzoek gedaan naar de effecten van laagfrequent geluid. In de gemeente Ridderkerk is geen (380kV-) hoogspanningsstation aanwezig dat vanwege het project wordt aangepast. In het IP2024 is wel een nieuw 150kV-hoogspanningsstation in de gemeente Ridderkerk opgenomen.
			21. Indiener verzoek om vermijdinggedrag in recreatiegebieden te onderzoeken als gevolg van de aanwezigheid van een hoogspanningsverbinding.	18. Vaak worden masten van hoogspanningsverbindingen als broedplaats door bepaalde soorten roofvogels gebruikt. Dit geldt voor de bouw van nieuwe nesten, als ook gebruik van verlaten oude nesten. Ook worden hoogspanningsmasten- en verbindingen door vogels als uitkijkpost benut. Op welke wijze deze positieve effecten worden betrokken in het natuuronderzoek naar soorten, is op dit moment nog niet bekend. Onderzoek naar effecten op vleermuizen zullen uiteraard deel uitmaken van het effectonderzoek. Voor wat betreft de Biesbosch maakt Staatsbosbeheer hier ook nadrukkelijk melding van (o.m. de meervleermuis).
			22. Indiener verzoekt te onderzoeken in welke mate ijsafzetting op draden en masten een risico vormt voor bewoners en ondernemers.	19. De omvang van stikstofdepositie in de aanlegfase zullen voor de verschillende corridors in beeld worden gebracht en beoordeeld. Zie voor een nadere toelichting ook paragraaf 3.6 onder stikstof.
			23. Indiener verzoek te onderzoeken of corridor 1 door Ridderkerk ondergronds aangelegd kan worden.	20. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>het wetenschappelijk onderzoek dat er geen reden is om aan te nemen dat er sprake is van schadelijke effecten op landbouwdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage.</p> <p>21. De ligging van een hoogspanningsverbinding dicht bij een recreatiegebied werkt afstotend en zorgt voor vermijdgedrag. Via een GIS-analyse wordt het aantal recreatiegebieden bepaald in de nabijheid van de onderzoeksalternatieven. Op basis van "expert-judgement" wordt bepaald of de alternatieven onderscheidend zijn.</p> <p>22. Door mogelijke ijsvorming en ijsafzetting op de draden kan er een risico op schade ontstaan op omliggende bebouwing (o.a. bij kassen). Via een GIS-analyse wordt beoordeeld of sprake is van bebouwing die hinder kan ondervinden van ijsvorming op de draden.</p> <p>23. Wij begrijpen vanuit gemeentelijk perspectief de wens om bepaalde gedeeltes ondergronds aan te leggen. Voor de mogelijkheden hiertoe wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301929	202301929	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301929	202301929	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301929	202301929	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301930	202301930	1	Zie bijlage	Indiener geeft aan dat corridor 9 over het bedrijf van indiener loopt en zich zorgen maakt over de invloed van warmte- en magnetische stralingsvelden op de mensen en computergestuurde apparatuur in het bedrijf.	Effecten van elektromagnetische velden op (metalen) objecten of apparatuur zullen onderzocht worden wanneer het voorkeursalternatief gekozen is. Uiteraard worden eigenaren/gebruikers van de apparatuur betrokken bij deze onderzoeken om de mogelijk effecten goed in beeld te brengen. Het voorkeursalternatief zal in 2025 door de minister worden vastgesteld.
202301930	202301930	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301930	202301930	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301930	202301930	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301931	202301931	1	Zie bijlage	<p>Zie 202301930</p> <p>1. Indiener geeft aan zich zorgen te maken over de invloed van warmte- en magneetvelden op vee.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat corridor 9 ook langs Vakantiepark Molenwaard loopt en er sprake is van een nieuw schoolgebouw van Yuverta nabij deze corridor.</p>	<p>Bij het zoeken naar een tracé voor de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gevolgd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Onder gevoelige bestemmingen worden locaties gerekend waar kinderen gedurende langer periode verblijven, dit geldt naast woningen ook voor scholen en kinderdagverblijven.</p> <p>We begrijpen uw zorgen voor uw veestapel in relatie tot de nieuwe verbinding. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwhuisdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Aanvullend onderzoek naar de effecten op landbouwhuisdieren valt niet onder de scope van dit project.</p> <p>Effecten van elektromagnetische velden op (metalen) objecten of apparatuur worden onderzocht wanneer het voorkeursalternatief vastgesteld is. Uiteraard worden eigenaren/gebruikers van de apparatuur betrokken bij deze onderzoeken</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					om de mogelijk effecten goed in beeld te brengen. Het voorkeursalternatief zal in 2025 voor de minister worden vastgesteld.
202301931	202301931	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301931	202301931	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301931	202301931	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301932	202301932	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener is van mening dat corridor 8 onwenselijk is vanwege:</p> <p>a. Het aantasten van cultuurhistorische en monumentale lintbebouwing langs de Graafstroom.</p> <p>b. Het is een van de langste tracés dat volgens indiener tot hoge kosten leidt. Kortere tracés, zoals corridor 6 hebben de voorkeur en kunnen de Biesbosch ontzien met een verbinding langs de Merwede. Ook ligt corridor 6 zoveel mogelijk langs bestaande tracés.</p> <p>c. Het beperkt woningbouwplannen omdat er reeds veel ruimtelijke druk op het gebied ligt, zoals de A15, Merwedelingelijn, Betuwelijn en de Merwede en heeft tevens drie hoogspanningsverbindingen).</p> <p>d. De corridor raakt Natura2000 gebied De Donkse Laagten. Aantasting hiervan moet worden vermeden, mede in het licht van de komende Europese Natuurherstelwet.</p> <p>e. Het landschap van Alblasserwaard staat reeds onder druk met PFAS en GENX. Met een nieuwe hoogspanningsverbinding komen er tal van milieuproblemen bij.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat in het licht van (Europese) milieu- en natuurwetgeving in combinatie met de gezondheidssituatie van mens en dier anno 2023 gekozen moet worden voor (deels) ondergronds aangelegde verbindingen.</p>	<p>Het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is zeer complex. Dit is mede de aanleiding dat er zo veel alternatieven mee gaan naar de onderzoeksfase. Het blijkt in deze fase niet mogelijk om een enkel alternatief af te schrijven op basis van de aanwezige waardes of technische complexiteit. Ten aanzien van uw voorgestelde alternatief via de Merwede, zie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD voor meer informatie.</p> <p>Corridor 8 heeft zoals u terecht beschrijft raakvlak met meerdere waardevolle of kwetsbare gebieden in de gemeente Molenlanden. Dit geldt echter ook voor alle andere alternatieven.</p> <p>De minister zal in 2025 een keuze maken voor het voorkeursalternatief. Dit zal gebeuren op basis van de onderzoeken die de komende periode uitgevoerd worden. In deze onderzoeken zal per corridor gekeken worden wat de effecten zijn op leefomgeving, cultuurhistorie, landschap en natuur. Als deze informatie voor alle corridors beschikbaar is kan er een eerlijke vergelijking gemaakt worden welk alternatief het beste uit de bus komt.</p> <p>De door u aangedragen punten voor corridor 8 zijn grotendeels onderdeel van de onderzoeken die uitgevoerd worden. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's opgenomen.</p>
202301932	202301932	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301932	202301932	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301932	202301932	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301933	202301933	1	Nee	<p>1. Indiener geeft aan dat bij een keuze voor corridor 1, 2 of 3 de leefbaarheid van het buurtschap Oud Drimmelen enorm aangetast wordt door deze nieuwe en twee reeds aanwezige of nieuw te realiseren verbindingen.</p> <p>2. Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten van magneetveldzones en vraagt in hoeverre de verschillende verbindingen een aanvullend effect op elkaar</p>	<p>Hieronder volgt de reactie op de zienswijzen zoals die zijn opgenomen in de brief die indiener heeft meegestuurd.</p> <p>Ad 1. In geval de voorkeursbeslissing inhoudt de keuze voor een tracé binnen de corridors 1, 2 of 3, zal dit inderdaad inhouden dat er een nieuwe verbinding wordt gerealiseerd in de betreffende corridor. Het is nu nog niet duidelijk of er in dat geval ook sprake zal zijn van bundeling met de bestaande/nieuwe hoogspanningsverbindingen, waarnaar indiener verwijst. Tijdig voor de start van de effectstudies in de komende onderzoeksfase, zal het onderzoeksalternatief gereed moeten zijn om vervolgens de effecten hiervan in beeld te brengen en te</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>hebben.</p> <p>3. Indiener maakt zich zorgen wat de invloed van deze nieuwe verbinding is op de waarde van de woningen en de sociale samenhang van de buurtschap. Indiener geeft aan dat het denkbaar is dat bij deze ontwikkelingen mensen zullen verhuizen.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat er reeds een hoge ruimtelijke druk op het gebied ligt, vanwege de bestaande hoogspanningsverbindingen en mogelijke ontwikkelingen van project Nederwiek 3.</p> <p>5. Indiener vraagt zich af hoe ontwikkelingen van Nederwiek 3 dit project beïnvloeden en stelt de vraag of een ondergronds tracé onder een bovengronds tracé aangelegd kan worden, bijvoorbeeld in verband met onderhoud.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat de corridors door de Biesbosch minder nadelige effecten voor bewoners dan andere corridors, met name corridor 5 omdat daar reeds een 150 kV verbinding loopt.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat het onduidelijk is hoe de corridors ten opzichte van elkaar worden gewogen. Als voorbeeld vraagt indiener of natuur belangrijker is dan impact op de leefomgeving, of andersom.</p>	<p>beoordelen in de planMER en IEA.</p> <p>Ad 2. Voor wat betreft de (gezondheids-)effecten van magneetveldzones wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over onder andere gezondheidseffecten door elektromagnetische velden.</p> <p>Ad 3. Voor wat betreft eventuele waardedaling, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota, het thematische deel over schadeloosstelling. Sociale samenhang is moeilijk objectiveerbaar en geen specifiek thema binnen de Integrale Effectenanalyse of beoordelingskader (IEA) van het MER. Het dichtst in de buurt komt het thema leefomgeving en gezondheid. Hierbij wordt inzicht gegeven in de tijdelijke en blijvende effecten van de alternatieven (tracés en stationslocaties) ten aanzien van de (kwaliteit van de) leefomgeving. Vanuit de analyse van de bronnen (geluid, magneetvelden, luchtkwaliteit) die de leefomgeving beïnvloeden, wordt ingegaan op wat deze bron betekent voor de bewoners en andere gebruikers.</p> <p>Er kan niet uitgesloten worden dat er wordt gekozen voor een tracé waarbij gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone liggen. In hoofdstuk 3.5 van deze reactienota is toegelicht wat het voorzorgbeleid inhoudt voor bestemmingen binnen de magneetveldzone.</p> <p>Verder kan vanuit persoonlijke overwegingen een nieuwe hoogspanningsverbinding inderdaad een keuze voor verhuizing tot gevolg hebben. In dat geval zou bij een verminderde verkoopwaarde vanwege de nieuwe hoogspanningsverbinding, sprake kunnen zijn van schade die voor vergoeding in aanmerking komt. Zie hiervoor ook paragraaf 3.8 van deze reactienota.</p> <p>Ad 4. Indiener heeft gelijk dat vanuit hoogspanning er meerdere projecten in het gebied spelen. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Stapeling van (milieu)effecten (waaronder ook landschap en effecten op de leefomgeving) worden meegenomen door naast de bestaande situatie ook de toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie mee te nemen voor het milieueffectonderzoek. Hieronder vallen tevens bestaande hoogspanningsverbindingen.</p> <p>Ad 5. In principe is het niet mogelijk om een nieuwe ondergrondse verbinding onder een in bedrijf zijnde bovengrondse verbinding aan te leggen of vice versa (denk ook aan locatie en fundering mastvoeten). Ook in geval van onderhoud, inspectie of reparatie storingen, zijn er grote veiligheidsrisico's. Verder zal er bij tracering, effectstudie en keuze voor het voorkeursalternatief altijd afstemming zijn met andere (energie)projecten in het gebied, zoals Nederwiek 3. Beide projecten bevinden zich nu nog in de verkenningsfase.</p> <p>Ad 6. De corridors door de Biesbosch zijn inderdaad korter in afstand. Echter in absolute zin kunnen effecten op functies en waarden groter zijn. Denk aan Natura 2000, waarbij tevens een strikt beschermingsregime geldt. De komende onderzoeksfase zal in beeld brengen en beoordelen welke effecten er bij de verschillende onderzoeksalternatieven plaatsvinden. Een belangrijk onderzoek aspect daarbij is de haalbaarheid vanuit de wet Natuurbescherming. De aanwezigheid van de bestaande 150kV-verbinding za daarbij geen of een beperkte</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					rol spelen.
					Ad 7. Graag wordt voor de reactie hierop verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematische deel onder weging en tracékeuze.
202301933	202301933	2	Nee		Zie beantwoording onder vraag 1.
202301933	202301933	3	Het is voor mij als leek onvoldoende duidelijk hoe de verschillende tracés worden gewogen ten opzichte van elkaar. Ik noem maar een simpele: vinden we natuur belangrijker dan impact op leefomgeving? Of andersom?		Graag wordt voor de reactie hierop verwezen naar het thematische deel onder weging en tracékeuze in paragraaf 3.7 van deze reactienota.
202301933	202301933	4	<ul style="list-style-type: none"> • Direct aan de zuidkant van het zoekgebied voor corridor 1, 2 en 3 liggen nu al 2 hoogspanningsverbindingen. Het is de bedoeling om één van deze 2 lijnen te vervangen (380kv Zuid-West Oost Rilland-Tilburg). Keuze voor corridor 1, 2 of 3 betekent dat dat ons buurtschap ofwel ingeklemd wordt tussen aan de ene kant 2 en de andere kant 1 hoogspanningsverbinding óf dat er aan de zuidkant 3 verbindingen komen. Beide varianten tasten de leefbaarheid van ons buurtschap enorm aan. Het gaat immers om een bovengrondse verbinding, die een forse impact heeft op het landschap in onze omgeving. • Gezondheid: in hoeverre hebben die magneetveldzones van de verschillende hoogspanningsverbindingen een aanvullend effect op elkaar? • Wat doen de verbindingen voor de waarde van onze woning en de sociale samenhang in de buurt? Als het doorgaat is het namelijk goed denkbaar dat mensen verhuizen in verband met alle ontwikkelingen. • De ruimtelijke druk op ons buurtschap is nu al hoog met 2 hoogspanningsverbindingen. Maar onze woonomgeving is ook óók in beeld voor andere ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> o Als zoekgebied voor een aanlandlocatie en converterstation (5,5 ha!) vanuit het project Nederwiek 3. o Als zoekgebied voor 2 van de 4 tracés voor de stroom die van Nederwiek 3 komt, namelijk de lijn Goeree Overflakkee en Voorne-Hoeksche Waard. Ik vraag me af in hoeverre deze ontwikkelingen elkaar beïnvloeden: kan een ondergronds tracé wel onder een bovengronds tracé liggen in verband met onderhoud etc? <p>95577979_9146630_Concept_zienswijze_380kV_K-C-G.docx</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301936	202301936	1	Zie bijlage	1. Indiener geeft aan bezwaren te hebben tegen corridor 8, vanwege:	Het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is zeer complex. Dit is mede de aanleiding dat er zo veel

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>a. Het gebied wordt al blootgesteld aan PFAS en GenX vanuit chemiebedrijf DuPont/Chemours, indiener wenst er geen gezondheidsrisico bij hebben als gevolg van blootstelling aan magneetvelden.</p> <p>b. Mogelijke gezondheidsschade voor de dieren die in het gebied van de Alblasserwaard leven, waaronder vee. Ook maakt indiener zich zorgen om draadslachtoffers.</p> <p>c. De corridor raakt Natura2000 gebied De Donk, een historisch en archeologisch waardevol gebied en bepalend punt in het landschap.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat corridor 6 een beter alternatief is omdat deze grotendeels langs een bestaand tracé. Indiener stelt voor dit bestaande tracé tot aan de Merwede te volgen, en deze vanaf daar te volgen tot aan Crayestein.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat meer gekeken moet worden naar ondergrondse verbinding en verwijst naar onderzoek hiernaar in andere landen.</p>	<p>alternatieven mee gaan naar de onderzoeksfase. Het blijkt in deze fase niet mogelijk om een enkel alternatief af te schrijven op basis van de aanwezige waardes of technische complexiteit. Ten aanzien van uw voorgestelde alternatief via de Merwede, zie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD voor meer informatie.</p> <p>Corridor 8 heeft zoals u terecht beschrijft raakvlak met meerdere waardevolle of kwetsbare gebieden in de gemeente Molenlanden. Dit geldt echter ook voor alle andere alternatieven.</p> <p>De minister zal in 2025 een keuze maken voor het voorkeursalternatief. Dit zal gebeuren op basis van de onderzoeken die de komende periode uitgevoerd worden. In deze onderzoeken zal per corridor gekeken worden wat de effecten zijn op leefomgeving, cultuurhistorie, landschap en natuur. Als deze informatie voor alle corridors beschikbaar is kan er een eerlijke vergelijking gemaakt worden welk alternatief het beste uit de bus komt.</p> <p>De door u aangedragen punten voor corridor 8 zijn onderdeel van de onderzoeken die uitgevoerd worden. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's opgenomen. Hieronder wordt kort op de aandragen punten ingegaan en waar deze zullen laden in de onderzoeken:</p> <p>a. De effecten van de installatie Chemours betreffen een bestaande situatie, deze worden niet meegenomen in de onderzoeken in de volgende fase.</p> <p>b. Effecten (trek)vogels worden meegenomen in de ecologische onderzoeken, draadslachtoffers zijn hier onderdeel van. Volgens de huidige onderzoeken zijn er geen negatieve effecten op landbouwhuisdieren te verwachten. In hoofdstuk 3.5 van de thematische beantwoording wordt dit verder toegelicht.</p> <p>c. het natura 2000 gebied de Donkse Laagte is bij het project bekend en zal meegenomen worden in de onderzoeken.</p> <p>2. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van de thematisch beantwoording wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>In de notitie "aangedragen alternatieven" die onderdeel samen met de definitieve NRD is gepubliceerd worden alle alternatieven die met de zienswijzen zijn aangedragen toegelicht.</p>
202301936	202301936	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301936	202301936	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301936	202301936	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301937	202301937	1	Ik zou graag zien dat er naar betere routes gekeken word.Bij ons achter loopt al een hoogspanning.Nog een erbij lijkt mij een soort hoogspannings-snelweg te worden.Dit achter,naast of over je huis is niet echt prettig.In Duitsland doen ze al kabels onder de grond.Dat lijkt mij in onze grond ook niet zo moeilijk.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301937	202301937	2	Door het vertrek van een boer en dus minder begrazing in de weilanden achter ons huis. Zie je meer en meer wilde dieren verschijnen. Vele soorten vogels, kikkers, reeën, hazen en noem maar op. Zou zonde zijn als dit weer teniet gedaan wordt door z'n lompe hoogspanning..		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301937	202301937	3	Dat het schadelijk is voor de gezondheid is al bewezen. Zie website RIVM. De overheid voert zelf een voorzorgbeleid tav nieuwe hoogspanningslijnen. Gaat ze hiermee in tegen haar eigen beleid?		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301937	202301937	4	De informatievoorziening over dit project is allerbelabberdst. Bij toeval is dit mij ter oren gekomen. Het lijkt mij niet meer dan normaal als men zulke plannen heeft om even een informatie brief in de brievenbus te krijgen.		Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting die is opgenomen in paragraaf 3.11 van deze reactienota. Hierin staat onder meer dat vanwege de omvang van het zoekgebied er is gekozen om in deze fase van het project nog geen één op één communicatiemiddelen in te zetten. Via de website van TenneT kunt u zich abonneren op de nieuwsbrief van het project. Dit is de meeste directe manier om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van het project. TenneT: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)
202301938	202301938	1	Langs de dijk van de Amer richting tussen Geertruidenberg en Moerdijk.		Graag wordt voor de reactie op dit alternatief verwezen naar de Afwegingsnotitie aangedragen alternatieven, dat als bijlage bij de definitieve NRD is gevoegd. Het door indiener aangedragen alternatief is als alternatief 11 aangemerkt.
202301938	202301938	2	Omgeving van Oud-Drimmelen is een broed- en leefgebied van Steen- en Kerkuilen.		De aanwezigheid van broed- en leefgebied van steen- en kerkuilen, zal indien dit relevant is bij het onderzoek naar effecten op beschermde soorten in de komende onderzoeksfase in beeld worden gebracht en beoordeeld.
202301938	202301938	3	De stralingsbelasting wordt onaanvaardbaar hoog omdat er al twee hoogspanningsleidingen dicht op elkaar door het gebied lopen. Omgeving is aantrekkelijk voor wandelaars, fietsers en andere recreanten.		Voor zover het betreft effecten van magneetveldzones en gezondheid wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Bij bundeling met andere hoogspanningsverbindingen is de aanpak conform RIVM-handreiking (RIVM-handreiking berekening magneetveldzone, versie 5_0, 21 april 2023 RIVM) die bij de herijking van het voorzorgbeleid is opgenomen, dat er bij de bepaling van de 0.4 microtesla zone geen rekening gehouden hoeft te worden met beïnvloeding door andere bovengrondse hoogspanningslijnen of door andere netcomponenten in de buurt. In de komende onderzoeksfase worden voor de verschillende corridors ook de effecten op gebruiksfuncties, zoals recreatie in beeld gebracht en beoordeeld. Het gaat daarbij om de doorkruising van recreatiegebieden en -routes die over het algemeen voor recreanten als wandelaars en fietsers aantrekkelijk zijn.
202301938	202301938	4	Het kan niet zo zijn dat de minimale afstand tussen woningen en hoogspanningsleiding kleiner is dan in andere Europese landen. Er zou meer onderzoek gedaan moeten worden naar het effect van straling op mens en dier. Er moet onderzoek worden gedaan of de huidige energievoorziening nog verder uitgebreid moet worden voor eigen gebruik in Nederland zodat voorkomen wordt dat de bevolking en het milieu		Voor zover het betreft gezondheidseffecten, wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over de effecten van elektromagnetische velden. In sommige landen zoals Duitsland wordt verder geen vast criterium gehanteerd, zoals in Nederland de 0,4 microtesla. Dit kan in voorkomende gevallen ertoe leiden dat masten in vergelijking verder uit de buurt van woningen worden gebouwd. Er is in algemene zin in Duitsland ook meer ruimte om te voldoen aan de verplichting om de blootstelling zo beperkt mogelijk te houden (het Duitse criterium inzake het voorzorgbeleid). Hierdoor zullen ook verschillen optreden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			belast worden met een toevoer- en distributiesysteem voor louter en alleen de export van energie.		Voor wat betreft nut en noodzaak voor de landelijke energievoorziening, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota.
202301939	202301939	1	Een ondergrondse leiding langs de bovenrand van de Biesbosch richting Crayestein. Dus geen (nieuwe) leidingen over woongebieden en /of linten in het buitengebied van Molenlanden. Als het moet? Ga voor de kortste route en langs bestaande verbindingen.		Een alternatief zoals u beschrijft lijkt sterk op corridor 6. Deze wordt, net als de overige 9 alternatieven de komende periode onderzocht op diverse thema's. Kosten, effecten op natuur en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301939	202301939	2	Bovengronds blijft de open polder voor altijd aantasten. Met name ook voor de vogels.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301939	202301939	3	Gezondheid: ons gezin heeft 35 jaar onder/naast een hoogspanningsleiding gewoond met alle nare gevolgen van dien. Migraine problemen welke we toeschreven aan de straling. Maar helaas: we konden het niet bewijzen. Wel verhuizen met positieve gevolgen voor gezondheid. Onderzoek nadrukkelijker de bovengenoemde relatie a.u.b.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202301939	202301939	4	communicatie. Moet beter en direct met bewoners welke in de genoemde tracegebieden wonen.		Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting die is opgenomen in paragraaf 3.11 van deze reactienota. Hierin staat onder meer dat vanwege de omvang van het zoekgebied er is gekozen om in deze fase van het project nog geen één op één communicatiemiddelen in te zetten. Via de website van TenneT kunt u zich abonneren op de nieuwsbrief van het project. Dit is de meeste directe manier om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van het project. TenneT: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)
202301940	202301940	1	Er zijn zeker alternatieven die moeten worden onderzocht. Corridor 6 geeft de minste extra impact op burgers en is kosten technisch aantrekkelijk.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder leefomgeving) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301940	202301940	2	In de Alblasserwaard zijn vele soorten vogels, dieren als de steenuil, de purperreiger en de gouden sprinkhaan. Er moet echt worden onderzocht of het graven en plaatsen van hoge masten geen gevolgen heeft voor de natuur.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301940	202301940	3	Bij het toetsingskader moet worden meegenomen dat ons gebied al genoeg te lijden heeft van de Pfas schade die Chemours veroorzaakt. Het plaatsen van de masten en de daarbij behorende schade is onevenredig.		We begrijpen dat hier zorgen over zijn. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202301940	202301940	4	Graag zou ik zien dat er nog gekeken wordt naar alternatieven dan enkel de masten plaatsen. Zijn er mogelijkheden om de kabels in te graven. Daarnaast worden er in Nieuw-Lekkerland woningen uitgekocht omdat de straling schadelijk is gebleken en dan gaan we in onze omgeving kabels boven de huizen hangen. Dan lijkt je niet te willen leren en kom je over 25 jaar op hetzelfde punt in onze omgeving.		Voor een toelichting op mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301942	202301942	1	Ja, het mogelijk om de beoogde corridor 6 iets langer door te laten lopen naast de bestaande 380kv verbinding en dan net voor de oversteek van de Merwede langs de oever een alternatief stuk aanleggen naar het Hoogspanningsstation Crayestein. Hiermee heb je de minste belemmering voor zowel mens, woningen, natuur en kosten. Daarnaast is er een meekoppelkans van corridor 5 met corridor 6. (zie ook concept NRD blz 35). Hiermee kan de bestaande 150kv verbinding naar station Biesbosch vervallen. En compenseer je ook eventuele extra belasting van corridor 6 op de Biesbosch. (zie bijlage) 95578486_9146811_Alternatief_aanpassing_corridor_6.JPG	Bijlage is enkel een kaartbeeld.	Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202301942	202301942	2	Vanaf 2005 geldt in Nederland het voorzorgbeleid. Dat betekent dat de overheid niet wil dat er nieuwe hoogspanningslijnen komen dichtbij woningen en scholen. Nieuw wetenschappelijk onderzoek geeft aan dat wonen in de buurt van een hoogspanningslijn gezondheidsklachten kan veroorzaken. Dit beleid dient dus ook door Tennet te worden opgevolgd.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301942	202301942	3	Het aspect kosten zal zeker worden meegenomen en het verbaast mij daarom ook zeer, waarom corridor 1, 7, 8, 9 en 10 worden onderzocht terwijl deze routes gemiddeld dubbel zo lang zijn qua afstand. Dit is zeer kosten verhogend, maar ook veel meer vervuilend (o.a. stikstofdepositie bouwfase). Een ander aspect zijn de reeds aanwezig hoogspanningslijnen welke lopen over de Gemeente Molenlanden naar Hoogspanningsstation Krimpen a.d IJssel. Dit is wat ons betreft voldoende zo en daarom niet nog een nieuw traject over het Molenlanden gebied met alle gevolgen van dien.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota. Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden tevens de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.
202301942	202301942	4	De beoogde corridors 7 en 9 lopen over uniek onaangetast polderlandschap met Natura 2000,		Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar mogelijke effecten op leefgebieden van (bijzondere) diersoorten. Ook worden de verwachte effecten op

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>waarvoor de afgelopen jaren zelfs bomen zijn gekapt, voor de aanvliegroutes van trekvogels. En daarnaast is er de unieke en cultuur historische lintbebouwing langs de Graafstroom en de Alblas. Dit aspect dient zwaar te worden meegewogen in de besluitvorming om geen nieuwe Hoogspanningstrajecten over de Molenlanden te laten lopen.</p> <p>Als laatste punt mis ik in het concept NRD een duidelijke beschrijving over een afwegingskader. Dus hoe verhouden de verschillende onderdelen, aspecten en belemmeringen zich tot elkaar i.r.t. de besluitvorming. Dit komt nu niet transparant over en daarom ook het advies om dit zo snel mogelijk helder te krijgen en te communiceren naar alle belanghebbenden. Dus ook met name naar de bewoners.</p>		<p>cultuurhistorische waarden en landschap in onderzocht. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>De onderzoeken worden uitgevoerd op basis van een objectief en transparant beoordelingskader. Aan de resultaten van de onderzoeken wordt geen waardeoordeel gehangen. Daarom is er naast het beoordelingskader ook geen afwegingskader. U vindt het beoordelingskader in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.</p>
202301943	202301943	1	<p>1) is de optie onderzocht om de hoogspanningsmasten onder de grond te laten gaan. Is het mogelijk om in plaats van 380 KV lijnen van 132 en 150 kv ondergronds te brengen. Zie het voorbeeld van Denemarken. Zal economisch meer kosten echter is voor de gezondheid mogelijk een beter alternatief. Kunnen bestaande 150 KV verbindingen onder de grond gelegd worden in plaats van boven de grond? Mijn belang is tegen Corridor 10. Dit is de langste route. In ieder geval dient een kortere route onderzocht te worden. Onevenredig lange corridors tasten kernen, belangen van inwoners en het Groen Hart landschap van Molenlanden in grote mate aan.</p>		<p>De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht. Omdat de te door kruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota over de trasering en het vervolg proces tot het voorkeursalternatief. De getoonde alternatieven in de concept-NRD worden onderzocht op de aspecten die u benoemt in uw zienswijze. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Met het ondergronds aanleggen van 150kV is meer ervaring opgedaan, deze is beter ondergronds aan te brengen dan 380kV.</p> <p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301943	202301943	2	<p>Het veenweide landschap wordt ernstig verstoord indien gekozen wordt voor een lange route door Molenlanden.</p> <p>Andere milieu effecten zijn ook de effecten op de gezondheid. Bij alle opties is dit een issue. Er is bewezen dat vooral kinderen jonger dan 15 jaar 2x zoveel kans hebben op leukemie indien ze in de buurt van een hoogspanningsmast wonen. Daarnaast weten</p>		<p>Zie beantwoording vraag 1.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>wetenschappers nog niet precies wat het precieze verband is tussen magneetvelden veroorzaakt door hoogspanning en leukemie bij kinderen. Het is in ieder geval wetenschappelijk bewezen dat het een negatief effect heeft op de gezondheid van mens, dier en natuur.</p> <p>Tegen corridor 10, deze gaat zelfs over het molengebied.</p>		
202301943	202301943	3	<p>De inwoners van gemeente molenlanden hebben nu al last van gezondheidseffecten van chemie bedrijven Chemours en Dupont. Indien er ook nog hoogspanningsmasten bij komen zal dit mogelijk een verergering kunnen zijn en worden inwoners van molenlanden onevenredig zwaar belast met risico's voor de gezondheid.</p> <p>Gang 10 gaat dwars langs de molens langs de Boezem bij Groot-Ammers heen. Deze zijn van cultuur historische waarde en door een hoogspanningsmast hierbij in de buurt te plaatsen wordt dit landschap onevenredig zwaar belast.</p> <p>Tegen gang 10, deze gaat over de Donk heen. Dit betreft een natura 2000 natuurgebied De Donkse Laagten.</p> <p>Tegen gang 10. De boeren in deze polder worden onevenredig zwaar belast.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301943	202301943	4	<p>Corridor 10 moet absoluut geen optie zijn. Het is de langste route. De historische polder van de Alblasserwaard wordt onevenredig zwaar belast.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301944	202301944	1	<p>Onderwerp: Bezwaar tegen hoogspanningskabel over huis vanwege gezondheid</p>		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Geachte,</p> <p>Ik maak bezwaar tegen het plaatsen van een hoogspanningskabel over mijn huis vanwege de gezondheidsrisico's. Langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) kan negatieve effecten hebben, zoals verhoogd kankerrisico (vooral bij kinderen), neurologische stoornissen en voortplantingsschade. Ik verzoek u alternatieve routes te overwegen of grondig onderzoek te doen naar risico's en maatregelen te treffen voor minimale blootstelling aan EMV. Ik hoop dat u mijn bezwaren serieus neemt en zowel de gemeentelijke belangen als de gezondheid van bewoners waarborgt.</p> <p>Hoogachtend,</p>		wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301944	202301944	2	Onderwerp: Bezwaar tegen hoogspanningskabel over huis vanwege gezondheid		Zie beantwoording vraag 1.
			<p>Geachte,</p> <p>Ik maak bezwaar tegen het plaatsen van een hoogspanningskabel over mijn huis vanwege de gezondheidsrisico's. Langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) kan negatieve effecten hebben, zoals verhoogd kankerrisico (vooral bij kinderen), neurologische stoornissen en voortplantingsschade. Ik verzoek u alternatieve routes te overwegen of grondig onderzoek te doen naar risico's en maatregelen te treffen voor minimale blootstelling aan EMV. Ik hoop dat u mijn bezwaren serieus neemt en zowel de gemeentelijke belangen als de gezondheid van bewoners waarborgt.</p> <p>Hoogachtend,</p> <p>Harm Jan Veenstra</p>		
202301944	202301944	3	Onderwerp: Bezwaar tegen hoogspanningskabel over huis vanwege gezondheid		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Geachte,</p> <p>Ik maak bezwaar tegen het plaatsen van een hoogspanningskabel over mijn huis vanwege de gezondheidsrisico's. Langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) kan negatieve effecten hebben, zoals verhoogd kankerrisico (vooral bij kinderen), neurologische stoornissen en voortplantingsschade. Ik verzoek u alternatieve routes te overwegen of grondig onderzoek te doen naar risico's en maatregelen te treffen voor minimale blootstelling aan EMV. Ik hoop dat u mijn bezwaren serieus neemt en zowel de gemeentelijke belangen als de gezondheid van bewoners waarborgt.</p> <p>Hoogachtend,</p> <p>Harm Jan Veenstra</p>		
202301944	202301944	4	<p>Onderwerp: Bezwaar tegen hoogspanningskabel over huis vanwege gezondheid</p> <p>Geachte,</p> <p>Ik maak bezwaar tegen het plaatsen van een hoogspanningskabel over mijn huis vanwege de gezondheidsrisico's. Langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) kan negatieve effecten hebben, zoals verhoogd kankerrisico (vooral bij kinderen), neurologische stoornissen en voortplantingsschade. Ik verzoek u alternatieve routes te overwegen of grondig onderzoek te doen naar risico's en maatregelen te treffen voor minimale blootstelling aan EMV. Ik hoop dat u mijn bezwaren serieus neemt en zowel de gemeentelijke belangen als de gezondheid van bewoners waarborgt.</p> <p>Hoogachtend,</p> <p>Harm Jan Veenstra</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202301945	202301945	1	<p>Alternatieven die in onze ogen onderzocht dient te worden zijn ondergrondse alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding.</p>		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202301945	202301945	2	<p>Hinder tijdens aanleg</p> <p>Landschaps-vervuiling</p>		De genoemde milieueffecten zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301945	202301945	3	Hinder tijdens aanleg Landschaps-vervuiling		Zie beantwoording vraag 2.
202301945	202301945	4	nvt		-
202301946	202301946	1	Corridor 6 is kort en loopt langs bestaand tracé. Heeft daardoor een lage impact. Deze zou gedeeltelijk langs de Merwede kunnen lopen; dan is de impact op de Biesbosch minimaal.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202301946	202301946	2	De natuur in het cultuurlandschap (agrarisch weidegebied) is het waard om beschermd te worden. We hebben hier vele soorten weidevogels - waaronder ooievaar - vleermuizen, hazen en reeën. Een extra tracé zal hier sterk debet aan zijn. Omdat er overal natuurschade is geldt: hoe korter het tracé, hoe beter. Liefst ook ondergronds.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202301946	202301946	3	Het feit dat de Gemeente Molenlanden vanwege de schade als gevolg van de uitstoot door Chemours al voldoende milieuschade heeft opgelopen. De Rijksoverheid adviseert gemeenten en netbeheerders om geen nieuwe hoogspanningstracé's te bouwen in de buurt van stedelijke bebouwing. Voorzorgbeleid betekent mijns inziens dat er dus geen tracé's kunnen worden gebouwd in de nabijheid van woningen. De plannen voor corridor's 7, 8 en 9 staan hier volledig haaks op! Hiermee wordt voorzorgbeleid compleet genegeerd.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301946	202301946	4	Mijn mening is: hoe korter het tracé, hoe beter. Daardoor minimalisering van horizonvervuiling, schadelijke effecten door hoogspanning, minimale schade aan de natuur en waarschijnlijk de laagste kosten. De trajecten 3, 4, 5 en 6 zijn 14,5 tot 19 km. Alle andere tracé's zijn 30 tot 50 km. Dus maak keuze uit 3, 4, 5 of 6! Tracé 7 loopt naast reeds bestaande verbinding; bestaande overlast wordt hiermee vergroot voor alle betrokkenen. Tracé 9 loopt over onze woning; wij woonden eerst in Papendrecht vlakbij een hoogspanningstracé waar al een flinke discussie is geweest inzake de bebouwing die daar al veel te dicht bij is. Nu worden we hier opnieuw mee geconfronteerd; de plaats waar wij wonen - de lintbebouwing van Bleskensgraaf zou doorsneden worden met tracé 9. Wat een horizonvervuiling, vermindering van woongenot, negatieve effecten op de gezondheid, schade aan het cultuurlandschap en waarde vermindering van woningen!		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder leefomgeving, landschap en gezondheid wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301947	202301947	1	Graag reageer ik op het voornemen tot de aanleg van een hoogspanningsverbinding 380 kV		Wij begrijpen de zorgen van indiener voor de mogelijke effecten van een nieuwe hoogspanningsverbinding op leefomgeving, landschap en gezondheid. Voor een

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Geertruidenberg - Krimpen of Crayestein. Ik begrijp daaruit dat de kans bestaat dat deze hoogspanningsleiding komt door of vlak langs Ridderkerk-Rijsoord-Heerjansdam-Zwijndrecht-Puttershoek-'s-Gravendeel-Drimmelen. Ik maak mij daar ernstig zorgen over.</p> <p>In dit stadium is het erg moeilijk concreet en specifiek te reageren, omdat de verkenningsfase nog zo algemeen en weinig duidelijk is dat het de vraag is waarop exact gereageerd kan worden. Het opstellen van een NRD is op die basis dan ook eigenlijk niet goed mogelijk. Zolang je niet precies weet wat er komt, kun je ook moeilijk reageren op verdere plannen daarvoor. Nut en noodzaak lijken gegeven en voorondersteld, maar zie ik niet aangetoond.</p> <p>In elk geval is wel duidelijk dat dit project enorme gevolgen zal hebben voor het landschap. De hoogspanningsleidingen tasten dat, in deze regio al zeer schaarse, landschap vergaand en ontoelaatbaar aan. Daarbij is dan de vraag waarom, naar het lijkt al bij voorbaat, niet wordt gekozen voor ondergrondse varianten. Ook mijn (directe) leefomgeving is in het geding. De werkzaamheden tasten de natuur, het uitzicht en mijn omgeving aan. Ook de straling van de leidingen zal blijvende impact hebben. In dat kader maak ik mij grote zorgen over mogelijke gevolgen op en voor mijn gezondheid. Gelet op de negatieve effecten in tal van opzichten is het voor mij de vraag of dit project wel haalbaar en reëel uitvoerbaar</p>		<p>nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota, de thematische delen over onder leefomgeving, natuur en landschap en gezondheid. Voor wat betreft ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Verder is de specifieke situatie die indiener schetst over verstedelijking van het gebied duidelijk. Die wordt ook weergegeven bij de beschrijving van corridor is als knelpunt met een intensieve opeenstapeling van belemmeringen, zie ook p. 40 van de concept-NRD. De milieueffecten van de verschillende alternatieven worden in beeld gebracht door de projectsituatie te vergelijken met de referentiesituatie. Doordat ook de huidige situatie in beeld wordt gebracht, ontstaat ook een beeld van de gevolgen van het totaal aan ontwikkelingen in het studiegebied (project inclusief de autonome ontwikkelingen versus de huidige situatie) en van alleen de autonome ontwikkelingen in het studiegebied (autonome ontwikkelingen versus de huidige situatie).</p>
202301947	202301947	2	<p>Het landschap rondom Heerjansdam is een schaars en kwetsbaar landschap, welk al wordt bedreigd door de HSL die door het gebied heen loopt. Daarnaast is het een leefgebied van enkele zeldzame diersoorten, zoals de Kiekedief.</p> <p>Het is m.i. zeer belangrijk dat deze feiten nadrukkelijk worden meegenomen in het onderzoek naar dit tracee</p>		<p>De aandachtspunten die indiener noemt ten aanzien van natuur en landschap, worden voor zover relevant uiteraard meegenomen. Zie hiervoor ook paragraaf 3.6 van deze reactienota. Die relevantie, bijvoorbeeld ten aanzien van de Kiekedief, zal voorts blijken uit de tracering van de onderzoeksalternatief in de corridor. Het kan namelijk ook zijn dat de onderzoekslijn in die mate verwijderd is van het leefgebied van de Kiekedief, dat effecten uit te sluiten zijn.</p>
202301947	202301947	3	Zie antwoord bij 1		Zie beantwoording vraag 1
202301947	202301947	4	Zie antwoord bij 1		Zie beantwoording vraag 1

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301948	202301948	1	Andere plaats		Er zijn 10 corridors beschreven in de NRD. In deze fase van het project wordt er nog geen keuze gemaakt.
202301948	202301948	2	Schadelijkheid voor de gezondheid en effecten op melkrobots ed		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Ten aanzien van effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding op apparatuur is meer informatie opgenomen in paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301948	202301948	3	Aangezicht		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202301948	202301948	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301949	202301949	1	Combinatie van lijnen of infrastructurele werken in combinatie met ondergronds transport 95579057_9147003_2023-07-03.pdf	<p>1. Indiener geeft aan graag betrokken te willen worden bij verdere projectuitwerking indien er een voorkeur lijkt te ontstaan voor corridor 7. Tevens roept indiener op ook dorpsraden, klankbordgroepen en buurtcomités te betrekken.</p> <p>2. Indiener verzoekt het argument om te bundelen met bestaande verbindingen achterwege te laten en juist het effect van stapeling van effecten in de overwegingen meer gewicht te geven.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat de bestaande hoogspanningsverbinding op dit moment verzaamd wordt, met corridor 7 wordt dit nog eens versterkt. Volgens indiener is in de stukken niet duidelijk is wat de gevolgen zijn van stapeling van transport van hogere spanning op de omgeving.</p> <p>4. Indiener vraagt zich af waarom een ondergrondse verbinding voor (delen van) het tracé niet mogelijk is en vraagt of gekeken is naar combinaties met andere infrastructurele werken.</p> <p>5. Indiener benoemt de effecten op volksgezondheid en geeft aan dat grenswaarden van 100 en 0,4 microtesla benoemd worden. Voor indiener is het nu onduidelijk aan welke waarden TenneT zich conformeert, en vraagt TenneT zich expliciet te conformeren aan een maximaal jaargemiddelde magneetveld van 0,4 microtesla.</p> <p>6. Indiener vraagt of TenneT kan garanderen dat aanwezigheid van een derde hoogspanningslijn</p>	<p>Bedankt voor uw zienswijze. U heeft zowel de vragen in het formulier beantwoord als per brief een zienswijze ingediend. De reactie op uw brief vindt u onder zienswijze nr. 1. De vragen zijn onder punt 2 t/m 4 beantwoord. Uw brief bevat een aantal aandachtspunten/zienswijzen die in een aantal punten zijn samengevat. Per punt is hieronder een reactie gegeven.</p> <p>1. In de concept-NRD is aangegeven welke partijen zijn of worden betrokken. De fase tot aan de keuze van het voorkeursalternatief zien wij vooral als een fase waarin wij de belanghebbenden en belangstellenden, waaronder dorpsraden en bewonerscomités, vroegtijdig informeren over de verschillende stappen en de resultaten van de verschillende onderzoeken. Denk hierbij aan de informatieavonden en het publiceren van de stukken. Dit betekent dat wij alle resultaten van de verschillende onderzoeken in deze fase met u gaan delen. Op die manier willen wij open en transparant zijn over wat er onderzocht is en welke informatie leidt tot het kiezen van een voorkeursalternatief. Kern van de participatie is dus u goed te informeren.</p> <p>Uiteraard kunt u tijdens deze fase ook meedenken en reageren. Tijdens de terinzageleggingstermijn van deze concept-NRD kon u hier formeel op reageren. Daarnaast kunt u altijd informeel informatie met ons delen, reageren op de door ons gedeelde informatie of suggesties doen. Dit kan via de contactmogelijkheden genoemd in paragraaf 6.2 of bijvoorbeeld bij Webinars en een Roadshow die wij organiseren als hier behoefte aan is. In alle gevallen ontvangt u een reactie over wat er met uw inbreng is gedaan.</p> <p>In de volgende fase, nadat er een besluit is genomen over een voorkeursalternatief, gaan we die bewoners of organisaties om tafel, die een direct belang hebben bij het voorkeursalternatief. Mocht corridor 7 het voorkeurstracé betreffen, wordt uw stichting hierbij betrokken.</p> <p>2. en 3. Om geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen zijn in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) specifiek voor de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen als een van de uitgangspunten opgenomen dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen worden gebundeld. Corridor 7 is een alternatief dat gebaseerd is op dit uitgangspunt. Er worden echter 10 corridors onderzocht en de effecten van al deze alternatieven wordt inzichtelijk gemaakt. De effectbeoordeling houdt rekening met</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>geen effect heeft op de bereikbaarheid van het dorp voor hulpdiensten, zoals een traumahelikopter.</p> <p>7. Indiener vraagt of TenneT kan garanderen dat er geen sprake zal zijn van beïnvloeding van elektrische apparaten, installaties of communicatiemiddelen (zowel inwoners als hulpdiensten) door magneetvelden.</p> <p>8. Indiener uit de zorg dat door een derde hoogspanningslijn door Nieuw-Lekkerland de beschikbare woningvoorraad zal dalen, en daarmee de beschikbaarheid van voorzieningen en leefbaarheid van het dorp.</p> <p>9. Indiener geeft aan dat met een derde hoogspanningslijn door de Alblasserwaard het rustige en ruimtelijke beeld van de polder verder aangetast wordt, waaronder ook het beeld van werelderfgoed Kinderdijk.</p> <p>10. Indiener vraagt om naast het oordeel van archeologische waarden ook het effect op het karakteristieke landschap boven het maaiveld mee te nemen in de afweging van corridors.</p> <p>11. Indiener vraagt gezien bovenstaande überhaupt af te zien van corridor 7.</p>	<p>stapeling van ruimtelijke opgaven. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.9.</p> <p>4. U doet het verzoek om technische alternatieven voor bovengrondse aanleg mee te wegen om de druk op de omgeving te verminderen. In paragraaf 3.4 is toegelicht hoe hiermee wordt omgegaan.</p> <p>5. TenneT volgt het (aangepaste) voorzorgbeleid van de overheid waarbij moet worden voorkomen dat gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone komen. De magneetveldzone is een gebied waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger kan zijn dan 0,4 microtesla.</p> <p>6. In deze fase van het project kunnen we nog niets zeggen over de bereikbaarheid van hulpdiensten en met name een traumahelikopter. Na vaststelling van het voorkeursalternatief en het maken van het ontwerp wordt dit beter inzichtelijk.</p> <p>7. In het onderzoek wordt aandacht worden besteed aan mogelijke risico's die ontstaan door elektromagnetische compatibiliteit (EMC): elektrische apparaten of installaties die worden beïnvloed door de magneetvelden van de nieuwe 380kV-verbinding. Het detailniveau van het onderzoek is in de fase van het planMER beperkt. Na vaststelling van het voorkeursalternatief wordt dit in het projectMER in meer detail onderzocht. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.8 onder effecten op apparatuur.</p> <p>8. Conform het voorzorgbeleid proberen we zoveel als mogelijk te voorkomen dat er gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, onder de lijn komen. In de volgende fase wordt per alternatief inzichtelijk gemaakt of er en zo ja hoeveel gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone vallen. Dit is een van de effecten die inzichtelijk wordt gemaakt. Wat hiermee wordt gedaan is te lezen in paragraaf 3.7.</p> <p>9. en 10. Aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding heeft ontegenzeggelijk impact op het landschap en de belevingswereld van het gebied waar de verbinding komt te staan. De effecten van de hoogspanningsverbinding worden in beeld gebracht en zijn onderdeel van de afweging van het voorkeursalternatief. Zie hiervoor paragraaf 3.6 van deze reactienota, onderdeel landschap.</p> <p>11. In deze fase laten we nog geen corridors afvallen. Er zijn in de concept-NRD tien corridors beschreven die in het planMER en de IEA onderzocht gaan op effecten. Bij alle corridors kunnen belangrijke nadelige gevolgen op bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied optreden, al verschillen de corridors sterk in welke waarden en functies het dan betreft. Elke corridor verschilt dus ook in de mate waarin waarden en functies worden ontzien. Zo zullen de korte corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein, die grotendeels door de Biesbosch verlopen, in algemene zin relatief gunstig beoordeeld worden op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische complexiteit en relatief ongunstig op landschap en natuur. En zullen de lange corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel, die grotendeels om de Biesbosch heen verlopen, in algemene zin juist relatief ongunstig beoordeeld worden op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					complexiteit en relatief gunstig op landschap en natuur. De onderlinge vergelijking van de corridors is daarom in deze fase van de planvorming nog geen reden om corridors te laten afvallen; elke corridor heeft voor- en nadelige effecten. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1.
202301949	202301949	2	Geluidseffecten bij meerdere hoogspanningslijnen bij elkaar. Niet als individueel traject beschouwen.		Bij het hoofdaspect leefomgeving en gezondheid worden in het milieueffectrapport (MER) onder andere de effecten als gevolg van geluid onderzocht en vervolgens wordt de invloed hiervan op de milieugezondheidskwaliteit bepaald. Daarbij wordt gekeken naar de verandering van de geluidsbelasting bij gevoelige objecten, als woningen. Hierover is meer te lezen onder paragraaf 3.6 van deze reactienota
202301949	202301949	3	Impact van de doorsnijden van een kern door een hoogspanningslijn en de gevolgen voor uitkoop van dorpsgenoten. Daarnaast ook de impact van stapeling van hoogspanningslijnen voor de beoordeling van risico's (dus niet voor iedere lijn een aparte afweging, want stapeling van effecten is aan de orde)		Als een nieuwe hoogspanningsverbinding over een kern gaat heeft dat gevolgen die in het MER en de Integrale Effect Analyse (IEA) worden meegenomen. De verbinding heeft op meerdere aspecten effect. Uitgangspunt is dat we zoveel als mogelijk gevoelige bestemmingen, waaronder woningen proberen te vermijden. Hierover is in de algemene toelichting in paragraaf 3.5 van deze reactienota meer over te lezen. Deze paragraaf gaat ook in op schadeloosstelling en uitkoop. In paragraaf 3.9 van deze reactienota wordt ingegaan op de stapeling van ruimtelijke opgaven in een gebied en hoe hiermee wordt omgegaan.
202301949	202301949	4	Wij hopen dat er ook transparantie (dus ook publicatie) wordt betracht in de weging van van de verschillende aspecten en risico' en dat de ingebracht zienswijzen ertoe doen. Participatie is niet meningen ophalen en er vervolgens niets mee doen of deze categorisch afwijzen.		We beogen een transparant proces met de omgeving te doorlopen. Hoe we dit doen is beschreven in het participatieplan (zie paragraaf 3.12 van deze reactienota). Zoals in de concept-NRD is te lezen loopt het proces van de verkenning van breed naar smal, van globaal naar concreet. Naar mate het project concreter wordt, zoomt het participatieproces steeds verder in. Waar in het begin van het proces de nadruk ligt op de contacten met de betrokken lokale en regionale overheden, regionale netbeheerders en belangengroepen, zal dit naar mate het project vordert verschuiven naar de bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en grondeigenaren om kennis of specifieke informatie over de directe omgeving in te brengen. Het MER en de IEA zijn documenten die gepubliceerd worden, tezamen met het ontwerp-voorkeursbesluit (waarin de ministers de voorkeur voor het tracé aangegeven).
202301950	202301950	1	Ondergrondse bekabeling		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301950	202301950	2	Bewaring van het groene hart waar staatbosbeheer zo hard aan werkt		Alle 10 in de concept-NRD getoonde alternatieven worden in de komende periode onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, de natuur, het landschap en de cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301950	202301950	3	Stralingskracht richting mens en dier i.v.m. gezondheid		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301950	202301950	4	De corridors zijn nog dusdanig breed ingetekend dat er nog geen opmerking op detailniveau gemaakt kan worden		Bedankt voor uw feedback. In de fase na de NRD worden de corridors verder geconcretiseerd en onderzocht.
202301951	202301951	1	<p>- Volledig ondergrondse aanleg van het traject</p> <p>- Een korter traject</p> <p>- Een traject wat minder bebouwing kruist 95579167_9147034_Zienswijze_hoogspanning.docx</p>	<p>1. Indiener maakt zich zorgen wat de aanleg van een hoogspanningsverbinding betekent voor risico's voor de gezondheid.</p> <p>2. Indiener vreest dat de woning fors in waarde zal dalen wanneer er een hoogspanningsverbinding nabij gebouwd wordt.</p> <p>3. Indiener vraagt hoe de verbinding in corridor 10 geplaatst kan worden met inachtneming van de molenbiotoop nabij deze corridor. Op veel plaatsen komt de corridor dichterbij dan 400 meter langs deze molens.</p> <p>4. Indiener maakt zich zorgen om geluidsoverlast van de verbinding. In het open gebied staat altijd wind, waardoor de kabels geluid produceren en bij vochtig weer kunnen knetteren. Het open landschap maakt dat dit geluid verdraagt.</p> <p>5. Corridor 10 is de langste corridor, dit betreft volgens indiener de grootste belasting voor flora en fauna (met meer draadslachtoffers tot gevolg) en de meeste landschapsvervuiling.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat corridor 10 op de meeste plaatsen bebouwing kruist en geeft aan dat corridors 2 t/m 6 aanzienlijk korter zijn en bewoond gebied nagenoeg vermijden.</p> <p>7. Indiener geeft aan geen bezwaar te hebben tegen een ondergrondse gelijkstroomverbinding en benoemt hiervan enkele voordelen. Indiener stelt dat overal ter wereld dergelijke verbindingen worden toegepast, ook ondergronds.</p> <p>8. Indiener vraagt zich af of de keuze voor een bovengrondse verbinding een puur financieel-economische reden heeft, terwijl ruimtelijke, planologische en milieutechnische belangen doorslaggevend moeten zijn.</p> <p>9. Indiener geeft aan een zo kort mogelijk tracé te prefereren indien een ondergrondse</p>	<p>1. Wij begrijpen uw zorgen over uw gezondheid. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>2. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>3. Binnen de corridor (1.200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen.</p> <p>4. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur, cultuurhistorie en landschap zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>5. De totale effecten (waaronder het effect op natuur en landschap) per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>7. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 7.</p> <p>9. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. Dit zal moeten blijken uit de effectenstudies in de fase na de NRD.</p> <p>10. Ten aanzien van mogelijke waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				gelijkstroomverbinding niet mogelijk is.	
				10. Indiener geeft aan bij een keuze voor corridor 10 over te gaan tot het indienen van planschade en verhalen van bijstandskosten.	
202301951	202301951	2	- Effect op de flora en fauna bij een bovengronds traject		Zie beantwoording vraag 1.
202301951	202301951	3	- Gezondheidsrisico's voor omwonenden bij een bovengronds traject - Geluidsoverlast bij een bovengronds traject		Zie beantwoording vraag 1.
202301951	202301951	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301952	202301952	1	Ik denk dat het onverstandig is dit traject door het groene hart te maken. Wij raken hierdoor nog meer weidevogels kwijt. Verder denk ik dat het veel verstandiger is te investeren in grote opslagsystemen (batterijen). Volgens mij moeten hier milieuvriendelijke oplossingen voor zijn. Ook moeten grote zonneparken en windparken dicht bij de gebruikers worden geplaatst. Hierdoor wordt het net minder belast!		U heeft inderdaad gelijk dat opwek en verbruik zo dicht mogelijk bij elkaar geplaatst moet worden. Helaas is dit praktisch niet altijd te realiseren waardoor elektriciteit alsnog getransporteerd moet worden. In de netberekeningen van TenneT IP2022 is tevens al rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen in het net zoals grote opslag. TenneT heeft hier tevens een paper over opgesteld: TenneT ziet grote rol voor batterijen voor stabiel elektriciteitsnet 2030 . Ondanks deze ontwikkelingen voorziet TenneT toch een knelpunt op de bestaande verbinding die enkel opgelost kan worden door het realiseren van een extra verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein.
202302272	202302272	2	Straling wat dat met alles in de omgeving doet! Dieren , mensen en natuur		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, gezondheid en natuur zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301952	202301952	3	We hebben eindelijk een mooi recreatiepark in gemeente Molenlanden en nu gaan we hier pal naast een tracé maken. Ook de weidevogels gaan hier heel veel hinder van ondervinden. Daarnaast willen wij u er op attenderen dat er naast de N214 een hoofdader van de Gasunie loopt. Ik denk niet dat het verstandig is, in de nabijheid van deze hoofdader bouwwerkzaamheden te verrichten.		In de komende onderzoeksfase worden per corridor alle effecten op de relevante gebruiksfuncties in kaart gebracht en beoordeeld, zie ook het beoordelingskader op hoofdlijnen, paragraaf 5.5 van de NRD). Aldus wordt onderzocht wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals woningen, bedrijven, landbouw, recreatie. Tevens worden andere in het gebied aanwezige gebruiksfuncties in kaart gebracht, zoals recreatiegebieden. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota. Onderzoek naar weidevogels is een aspect van de onderzoeken naar de (verwachte) effecten van een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding. Voor een toelichting op het beoordelingskader wordt verwezen naar paragraaf 5.5 van de concept-NRD. De leidingen zijn bij ons bekend en daar wordt bij het traceren rekening mee gehouden. Daarnaast worden bij bouw/graafwerkzaamheden gebruik gemaakt van klic-meldingen om te voorkomen dat we aan bestaande kabels/leidingen schade aanbrengen.
202302206	202302206	1	Onderzoek naar: 1) de mogelijkheden welke geboden worden door het opwekken en opslaan van		1. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>elektriciteit middels zonnepanelen door particulieren. 2) De mogelijkheid om de uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk te realiseren middels ondergrondse leidingen. De technieken van de gerichte boringen zijn substantieel verbeterd en worden op grote schaal toegepast. Dit zou ook voor de aanleg van hoogspanningstrajecten kunnen worden toegepast. 3) Onderzoek naar het verbeteren, uitbreiden en/of bundelen en anders gebruiken van het bestaande netwerk. 4) Onderzoek naar een tracé hetwelk geen of minder schade aanricht aan de natuur. Hiermee duiden we met name op de schade welke direct zal optreden aan de vogelstand, vleermuizenpopulatie etc. Tevens wordt aanzienlijke schade aangericht aan de leefgebieden van de fauna door geluid en fysieke belemmeringen voor de in de corridor levende dieren. 5) Het tracé van corridor 10 loopt direct door een gebied met een zeer belangrijke molenbiotoop ter plaatse van de dorpen Goudriaan, groot-Ammers. Streefkerk en Kinderdijk. 6) Onderzocht dient te worden wat de impact is van de aanleg van het tracé nr. 10 op de broedgebieden van de beschermde weidevogels zoals de grutto, kievit, tureluur. Ook de roofvogels zoals de buizerd, uil etc. ondervinden sterk nadeel van de voorziene aanleg van het tracé. Dit dient nader te worden onderzocht. 7) Cultuurhistorische gebieden en karakteristieke lintbebouwing zoals Graafland worden rechtstreeks aangetast.</p>		<p>onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT Investeringssplannen (tennet.eu).</p> <p>2. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>3. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>4-7. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, natuur (flora, fauna), landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301953	202301953	1	<p>naar mijn mening is ondergronds de oplossing.</p> <p>de testen daar van zijn positief.</p> <p>kan het project in de uitvoering versnellen door een kortere roet mogelijk wort. en een voor iedereen fraaier eind resultaat.</p>		<p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301953	202301953	2	<p>straling en het effect op het bodemleven hier van</p>		<p>Van bepaalde dieren staat vast dat ze natuurlijke (statische) elektromagnetische velden kunnen waarnemen, die zij gebruiken voor oriëntatie en beweging. Enkele studies wijzen op potentiële risico's voor deze dieren door kunstmatige, dynamische elektromagnetische velden. Een sluitende conclusie kan hier echter niet uit getrokken worden door het beperkte aantal studies, zeker voor elektromagnetische velden gecreëerd door hoogspanningslijnen, en de kwaliteit van deze studies. Gezien er geen sprake is van significante verbanden gerelateerd aan hoogspanningsverbindingen wordt dit niet nader onderzocht. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301953	202301953	3	<p>de effecten op de al schaarse landbouw grond tellen veel te licht. gezien dat allen haalbare roete voor het overgrote deel over landbouwgrond gaan.</p>		<p>De agrarische belangen worden meegenomen in dit proces. Daarover wordt ook op verschillende niveaus de agrarische sector betrokken. In het zoekgebied is het niet mogelijk om alternatieven te ontwikkelen die alle bestaande functies, waarden en</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					toekomstige ontwikkelingen omzeilen. Alle mogelijke alternatieven raken daarom aan bestaande en/of toekomstige waarden en functies, en zo ook landbouwgronden.
202301953	202301953	4	<p>Uitwerking van de agrarische waarden LTO Noord heeft vanuit eerdere ervaringen met leidingen een systematiek ontwikkeld (uitwerking van de agrarische waarden) waarmee de effecten van een ruimtelijk plan op de landbouw zichtbaar worden. Middels het gericht uitwerken van de agrarische waarden van het te doorkruisen gebied kan inzicht worden gegeven in welk tracé het minst bezwaarlijk is voor de landbouw.</p> <p>Onderdelen van de uitwerking van de agrarische waarden zijn:</p> <p>Uitwerking agrarische waarden</p> <p>1) Tracélengte</p> <p>a. totale lengte van de tracés op land in km (openbare grond, landbouwgrond en andere grond)</p> <p>b. tracélengte in landbouwgrond in km (grasland en akkerbouw)</p> <p>c. aantal perceeleigenaren (agrariërs en hogere/lagere overheden/kerken/etc.)</p> <p>d. tracélengte huiskavels</p> <p>2) Bodemopbouw i.r.t. herstel</p> <p>a. gewas</p> <p>b. bodemsoort</p> <p>c. lengte bouwwegen</p> <p>d. richting drainage</p> <p>3) Plantenziekten (fytoosanitair)</p> <p>4) Verziltingsrisico</p> <p>5) Warmte en straling (effecten boven en onder (bodemleven) de grond)</p> <p>6) Aanlegmethode</p> <p>7) Effecten EU en landelijk beleid</p> <p>8) Effecten en borging schade</p> <p>3. Mate van uitwerking / kwaliteit effectbeoordelingen</p> <p>De landbouw heeft de mate van diepgang voor de landbouwonderzoeken in onderstaande tabel weergegeven.</p> <p>LTO Noord onderscheidt onderstaande niveaus en mate van uitwerking / detaillering:</p> <p>1 Basis praktijk-landbouw-juridische kennis en ervaringen (expert judgement/bureaus)</p> <p>2 Bureaustudie basis + (voor)toets</p> <p>3 Landbouwkundige beoordeling (A) basis +</p>		<p>Het detailniveau van de concept-NRD sluit aan bij het detailniveau van de verkenning, waarmee uit verschillende onderzoeksalternatieven het voorkeursalternatief gekozen kan worden. Er is geen aanleiding om verschillen in detailniveau aan te brengen. Het planMER bevat zowel de effecten op agrarische gronden als op alle overige gronden en functies in het zoekgebied. Onderdeel van de beoordeling en de Integrale Effectenanalyse zijn de tracé-lengtes, aantal eigenaren, effecten op bodem en water (inclusief verzilting) en magneetvelden. Indien noodzakelijk, wordt (aanvullend) advies en deskundigheid ingewonnen ter beoordeling van de genoemde effecten. Zie voor meer informatie de beantwoording bij zienswijzenummer 202301640 (LTO Noord).</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			(voor)toets + literatuuronderzoek 4 Nader onderzoek		
202301954	202301954	1	<p>Onderzocht dient te worden op welke wijze de nieuwe 380kW verbinding ondergronds kan worden gerealiseerd.</p> <p>En als evt. alternatief: het upgraden van een bestaande verbinding (er is net groot onderhoud aan gepleegd).</p> <p>Als er echt een nieuwe verbinding moet komen, dan naast de bestaande verbinding (corridor 6,7).</p> <p>Als dat geen optie is, dan dient m.i. onderzocht te worden of de verbinding langs een autoroute (bestaande infrastructuur) aangelegd kan worden, bijv langs A27, N216, over de Lek bij Schoonhoven en langs de N210 naar Krimpen ad IJssel.</p> <p>Ik wens in geen geval een nieuwe verbinding dwars door het groene weidegebied (beschermd gebied, stiltegebied) van de Alblasserwaard. Corridor 8 (dat is ons uitzicht) is dus absoluut geen optie.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De bestaande verbinding wordt momenteel opgewaardeerd. Verdere opwaardering is daarna niet meer mogelijk.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Bij het ontwikkelen en verder uitwerken van de corridors wordt rekening gehouden met aansluiting op bestaande infrastructuur en het zoveel mogelijk ontzien van waardevolle (natuur)gebieden, ook in de Alblasserwaard.</p>
202301954	202301954	2	<p>het effect van de hoogspanningskabels op weidevogels, broedgebied van de vogels, trekvogels e.d. Het weidegebied ten oosten en noorden van Bleskensgraaf (rondom de "Vogelplas") is al jaren beschermd gebied, trekt vele vogels en vogelspotters. Dit betreft het gebied waarover corridor 8 en 9 loopt. Is dit voldoende onderzocht?</p>		<p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301954	202301954	3	<p>behoud van historisch gebied rondom De Donk, een van de oudste bewoonde plaatsen in de Alblasserwaard. Uniek stukje polder en donklandschap, kenmerkend voor de hele Alblasserwaard. Juist hierover is Corridor 8 en 10 gepland. Is rekening gehouden met dit unieke landschap?</p>		<p>Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.</p>
202301954	202301954	4	<p>M.i. dienen er GEEN nieuwe masten in de polder te komen.</p> <p>Corridor 8, 9 en 10 dienen m.i. van tafel te gaan.</p> <p>Tenzij corridor 10 puur langs bestaande infrastructuur (A27, N216, N210) gepland wordt.</p>		<p>De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met mogelijke afstemming op en bundeling met bestaande infrastructuur.</p>
202301956	202301956	1	<p>Ja, de meest logische route langs een bestaand traject is corridor 6. Deze zou moeten doorlopen tot aan de Merwede, waarnaar nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is één van de</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			kortste routes met de minste impact op mens en milieu en ook qua kosten voordeliger.		corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202301956	202301956	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk omdat deze 35 km beslaat en corridor 6 maar 17 km. Bij corridor 8 wordt een groot deel ongerepte polder bedorven met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 m. hoog.		Zowel de lengte van de corridors als de verwachte effecten op landschap worden in de verkenning onderzocht en inzichtelijk gemaakt. Mede op basis hiervan wordt een voorkeursalternatief gekozen.
202301956	202301956	3	Er is beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Ons dringende advies is om te kijken naar voorbeelden uit Duitsland en Denemarken wel ondergronds bekabelen. Dit is geen oplossing meer voor anno 2023. Bovendien blijven deze hoogspanningsmasten ons landschap nog tientallen jaren vervuilen.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301956	202301956	4	Corridor 8 is onwenselijk omdat het naast deel ongerept polderlandschap ook De Donk aantast. Dit is niet alleen Natura 2000 gebied, maar ook een gebied met grote historische en archeologische waarde. Het lijkt ons zeer onwenselijk om dit onder te ploegen voor kabels en plaatsing van hoogspanningsmasten.		Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarde. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen.
202301957	202301957	1	Ja, namelijk de meest logische route langs een bestaand traject: corridor 6. Deze zou moeten doorlopen tot aan de Merwede, waarnaar nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is één van de kortste routes met de minste impact op mens en milieu en ook qua kosten voordeliger.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, effecten op mens en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202301957	202301957	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk omdat deze 35 km beslaat en corridor 6 maar 17 km. Bij corridor 8 wordt een groot deel ongerepte polder bedorven met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 m. hoog. De Biesbosch hoeft niet eindeloos te worden ontzien: deze is nl. al helemaal door mensen opnieuw ingericht en tot een modern park verworden. De Alblasterwaard is veel te mooi om een dergelijk lot ook te laten ondergaan!		zie beantwoording vraag 1.
202301957	202301957	3	Er is beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Ons dringende advies is om te kijken naar voorbeelden uit Duitsland en Denemarken wel ondergronds bekabelen. Dit is geen oplossing meer voor anno 2023. Bovendien blijven deze hoogspanningsmasten ons landschap nog tientallen jaren vervuilen.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301957	202301957	4	Corridor 8 is onwenselijk omdat het naast een groot deel ongerept polderlandschap ook De Donk aantast. Dit is niet alleen Natura2000 gebied, maar ook een gebied met grote historische en archeologische waarde. Het lijkt ons zeer onwenselijk om dit onder te ploegen voor kabels en plaatsing van hoogspanningsmasten. Wonend op de zichtlijn over de lengte van de rivier de Graafstroom geniet ik dagelijks van een prachtig natuur-uitzicht. Dit zou onherstelbaar bedorven worden door hoogspanningsmasten en -kabels.		De waarden van de Donkse Laagte zijn bij het project bekend. Deze zijn vastgelegd op de kansen en belemmeringen kaart die te vinden is via onderstaande link. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com) In het thema 'Landschap' wordt er onder andere gekeken naar de effecten van een nieuwe verbinding op landschap beleving.
202301959	202301959	1	Nee maar er moet wel worden gekeken naar de lengte van de route en de hoeveelheid overlast en aantal inwoners per strekkende km		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1.
202301959	202301959	2	De kosten voor de aanleg van bijv corider 10 50 km kost enorm veel meer dan bijvoorbeeld een kortere route van 15 km. Overlast x kms zal daardoor veel aantrekkelijker worden		Op dit moment kan nog niet gezegd worden welke alternatieven het grootste en kleinste effect op kosten hebben. De kosten van de verschillende alternatieven maken deel uit van de Integrale Effectenanalyse (IEA). De lengte van de corridor is overigens niet per se bepalend voor de kosten, maar in ieder geval wel een belangrijke factor. Waar de keuze op valt, wordt door de ministers van EZK en VRO bepaald in de voorkeursbeslissing.
202301959	202301959	3	De natuur en omgeving van zoals ik hier boven al genoemd heb over een lengte van 50 km belemmeren vind ik een kwalijke zaak als dat ook over 15 km gerealiseerd kan worden		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat een kortere corridor haalbaar is.
202301959	202301959	4	Ik ben TEGEN de plannen in omgeving molenlanden		Bedankt voor uw reactie
202301960	202301960	1	Corridor 6 met een kleine wijziging, laatste stuk niet over de biesbosch maar langs de merwede. dat is kort, en gaat niet over mensen en woningen heen. dus ook goedkoper.		Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301960	202301960	2	corridor 8 die veel langer is dan bijvoorbeeld corridor 6 heeft door minder torens te hoeven bouwen minder impact op de bodem, ook minder materiaal, minder uitstoot bij de bouw ervan, ook minder kosten en uitstoot qua onderhoud. laat ongerepte polder ongemoeid, en ga voor de korte route, en niet over woningen met kwetsbare mensen.		Zie beantwoording bij vraag 1.
202301960	202301960	3	Ja, kijk eens of er alternatieven zijn voor een hoogspanningsmast. maakt hem onder de grond!!!		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301960	202301960	4	het stukje polder en natuur, de Graafstroom, de Donk etc waar corridor 8 overheen zou lopen is juist een van de mooiste stukjes. Rijd eens langs de		De thema's die u beschrijft zijn onderdeel van de onderzoeken die de komende periode uitgevoerd zullen worden. In deze fase zijn alle alternatieven nog mogelijk vandaar dat ze allemaal op alle thema's zullen worden onderzocht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Graafstroom tussen Bleskensgraaf en Molenaarsgraaf, en je ziet dat dat een heel mooi stukje is waar heel veel mensen uit de wijde omgeving recreatief van genieten. zeker ook het gebied bij de Donk heeft een grote recreatieve waarde. het lijkt me niet logisch om daar hoogspanningsmasten neer te zetten. zet ze dan op een trace waar ze al lopen, concentreer de masten bij elkaar en zet ze niet verspreid overal maar neer.		
202301961	202301961	1	kan ik niet beoordelen		Bedankt voor uw reactie
202301961	202301961	2	kan ik niet beoordelen		Bedankt voor uw reactie
202301961	202301961	3	kan ik niet beoordelen		Bedankt voor uw reactie
202301961	202301961	4	geen		Bedankt voor uw reactie
202301964	202301964	1	Ja natuurlijk moeten er alternatieven onderzocht worden		Bedankt voor uw reactie
202301964	202301964	2	Ja graag		Bedankt voor uw reactie
202301964	202301964	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202301964	202301964	4	JA		Bedankt voor uw reactie
202301965	202301965	1	Ja, andere routes zodat niet dit landschap wordt aangetast en het gezondheidsgevaar voor de mensen en dieren hier ontstaat.		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301965	202301965	2	Corridor 7 of 8 geven een gevaar voor de gezondheid voor mens en dier. Hierachter lopen al hoogspanningskabels over de weilanden en natuur. Als daar nog meer bijkomt dan levert dat extra straling op voor o.a. de dieren. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met weide- en trekvogels. Daarnaast is er de schade voor mensen omdat ook veel huizen dan te dicht bij de kabels zullen staan.		We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op milieueffecten, waaronder ook landschap, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301965	202301965	3	De aantasting van het landschap. U zal dat misschien een zorg zijn maar denk ook eens aan de mensen die hier wonen en dagelijks werken. Of simpelweg regelmatig door het gebied rijden. Er zijn hier al hoogspanningskabels. Deze nieuwe corridor 7 of 8 passen daar echt niet meer bij omdat het polderlandschap wel in een bepaalde staat moet worden gehouden. Kijk dus naar een andere route of alternatieven als ondergronds.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202301965	202301965	4	Op de kaarten zie ik niet waar de masten zouden moeten komen. Dat is ook relevant om te weten. In de Alblasserwaard lopen al zaken omtrent gezondheidsissues zoals het PFAS- dossier. We mogen hier niet nog meer belast worden met gezondheidsrisico's.		De locatie van de masten voor de nieuwe verbinding is op dit moment nog niet bekend. Na het milieueffectenonderzoek wordt een voorkeursalternatief gekozen, dat vervolgens nader wordt uitgewerkt. Hierbij zullen de locaties voor de masten worden onderzocht en bepaald. We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301966	202301966	1	<p>Geacht ministerie,</p> <p>Middels deze brief willen wij bezwaar aantekenen voor het plan van een nieuw aan te leggen hoogspanningsmast.</p> <p>Wij begrijpen de noodzaak van het uitbreiden van het nederlandse hoogspannings netwerk.</p> <p>Echter, maken wij ons grote zorgen om het welzijn van onze vier kinderen. U heeft denk ik wel vernomen dat wij in een gebied wonen waar ernstige vervuiling is door Chemours (PFAS). Wanneer er nog hoogspanningsmasten bij komen maakt het onze woonplek tot een serieus gevaar voor hun gezondheid.</p> <p>Onze vraag is alleen; is er een alternatief voor deze uitbreiding onderzocht. Is het mogelijk om de kabel ondergronds te faciliteren.</p> <p>Naast het gezichtsbepalend punt is er nog een punt m.b.t. de magnetische velden rond de hoogspanningsgeleiders. Is er een onderzoek uitgevoerd dat aantoont dat magnetische velden geen gezondheidsrisico's met zich meebrengen?</p> <p>Afwachtend op uw reactie,</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op (mogelijkheden met betrekking tot) ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301966	202301966	2	Zie reactie.		Zie beantwoording vraag 1.
202301966	202301966	3	Zie reactie		Zie beantwoording vraag 1.
202301966	202301966	4	Zie reactie		Zie beantwoording vraag 1.
202301968	202301968	1	nee		Bedankt voor uw reactie
202301968	202301968	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301968	202301968	3	Het lijkt erop dat natuur boven mensen gaat m.a.w. u zou de leefbaarheid in een buurtschap als een belangrijk onderdeel moeten wegen		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematische deel over weging en tracékeuze.
202301968	202301968	4	*Direct aan de zuidkant van het zoekgebied voor corridor 1, 2 en 3 liggen nu al 2 hoogspanningsverbindingen. het is de bedoeling om één van deze twee lijnen binnen afzienbare tijd te vervangen(380kv Zuid-West Oost Rilland-Tilburg). Keuze voor corridor 1, 2 of 3 betekent dat dat ons buurtschap ofwel ingeklemd wordt tussen aan de ene	Zie 202301933 NB: Ook formulier ingevuld!	<p>In geval de voorkeursbeslissing inhoudt de keuze voor een tracé binnen de corridors 1, 2 of 3, zal dit inderdaad inhouden dat er een nieuwe verbinding wordt gerealiseerd in de betreffende corridor. Het is nu nog niet duidelijk of er in dat geval ook sprake zal zijn van bundeling met de bestaande/nieuwe hoogspanningsverbindingen, waarnaar indiener verwijst.</p> <p>Indiener vraagt zich verder af in hoeverre magneetveldzones van verschillende</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>kant 2 en de andere kant één hoogspanningsverbinding óf dat er aan de zuidkant 3 verbindingen komen. Beide varianten tasten de leefbaarheid van ons buurtschap erg aan. Het gaat immers om een bovengrondse verbinding, die een forse impact heeft op het landschap in onze omgeving.</p> <ul style="list-style-type: none"> •gezondheidseffecten: in hoeverre hebben die magneetveldzones van verschillende hoogspanningsverbindingen een aanvullend effect op elkaar? • Wat doen de verbindingen voor de waarde van onze woning en de sociale samenhang van het buurtschap. Als de ontwikkelingen doorgaan is het namelijk goed denkbaar dat mensen willen verhuizen hierdoor. • De ruimtelijke druk op ons buurtschap is nu al hoog met de 2 hoogspanningsverbindingen. Maar onze woonomgeving is óók in beeld voor enkele andere ontwikkelingen. Namelijk: <ul style="list-style-type: none"> o Als zoekgebied voor een aanlandlocatie en converterstation Geertruidenberg vanuit het project Nederwiek 3. Dit gaat om een station van maar liefst 5,5 ha groot o Als zoekgebied voor 2 van de 4 tracés voor de stroom die van Nederwiek 3 komt, nl. de lijn Goeree Overflakkee en Vorne-Hoeckse Waard. In hoeverre beïnvloeden deze ontwikkelingen elkaar? <p>95583324_9148099_zienswijze_380kV_K-C-G.docx</p>		<p>hoogspanningslijnen elkaar aanvullen. Bij bundeling met andere hoogspanningsverbindingen is de aanpak conform RIVM handreiking (RIVM-handreiking berekening magneetveldzone, versie 5_0, 21 april 2023 RIVM) die bij de herijking van het voorzorgbeleid is opgenomen, dat er bij de bepaling van de 0.4 microtesla zone geen rekening gehouden hoeft te worden met beïnvloeding door andere bovengrondse hoogspanningslijnen of door andere netcomponenten in de buurt.</p> <p>Voor wat betreft eventuele waardedaling, wordt graag verwezen naar het thematische deel over schadeloosstelling in paragraaf 3.8 van deze reactienota. Sociale samenhang is moeilijk objectiveerbaar en geen specifiek thema binnen de Integrale Effectenanalyse of beoordelingskader van het MER. Het dichtst in de buurt komt het thema leefomgeving en gezondheid. Hierbij wordt inzicht gegeven in de tijdelijke en blijvende effecten van de alternatieven (tracés en stationslocaties) ten aanzien van de (kwaliteit van de) leefomgeving. Vanuit de analyse van de bronnen (geluid, magneetvelden, luchtkwaliteit) die de leefomgeving beïnvloeden, wordt ingegaan op wat deze bron betekent voor de bewoners en andere gebruikers.</p> <p>Er kan niet uitgesloten worden dat er wordt gekozen voor een tracé waarbij gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone liggen. In hoofdstuk 3.5 van deze reactienota is toegelicht wat het voorzorgbeleid inhoudt voor bestemmingen binnen de magneetveldzone. Verder kan vanuit persoonlijke overwegingen een nieuwe hoogspanningsverbinding inderdaad een keuze voor verhuizing tot gevolg hebben. In dat geval zou bij een verminderde verkoopwaarde vanwege de nieuwe hoogspanningsverbinding, sprake kunnen zijn van schade die voor vergoeding in aanmerking komt. Zie hiervoor ook het thematische deel over schadeloosstelling in hoofdstuk 3.8.</p> <p>Indiener verwijst voorts naar de mogelijke ontwikkelingen in het gebied vanwege het project Nederwiek 3. Hierover kan medegedeeld dat wij met dit project in constante afstemming zijn over raakvlakken tussen de projecten. Bovendien zijn we elkaars referentiesituatie.</p>
202301969	202301969	1	<p>Ja, ik zou graag willen dat u een de mogelijkheid van een alternatief tracé onderzoekt, nl. een variant op corridor 6. Mijn zienswijze is, dat wanneer voor corridor 6 (of de alternatieve variant) wordt gekozen, dit een win-win situatie oplevert voor de gehele Biesbosch. Bijkomend voordeel is ook dat zo kan worden voorkomen dat Molenlanden voor de derde keer zeer zwaar wordt belast door een derde hoogspanningstraject.</p> <p>In het kort:</p> <p>De route:</p> <p>De huidige corridor 6 loopt het laatste stukje door de</p>		<p>Corridor 6 is een van de alternatieven die worden onderzocht in de komende periode. Het is daarbij goed om te weten dat de gebieden ten noorden van de Nieuwe Merwede dezelfde beschermde status hebben als de rest van de Biesbosch. Het gebied met de Natura 2000 status is terug te vinden op de kansen en belemmeringenkaart welke die onderstaande link te benaderen is.</p> <p>A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p> <p>Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Biesbosch. Dit is m.i. te voorkomen, door de route iets meer naar het noorden door te laten lopen om zodoende langs de Merwede Crayenstein te bereiken (i.p.v. eerder af te buigen door de Biesbosch).</p> <p>Corridor 6 (al dan niet de variant) heeft meerdere voordelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een meekoppelkans van corridor 5 met 6 waardoor de bestaande 150kV verbinding van corridor 5 kan vervallen (zie pagina 35 concept NRD) - Mogelijk kan er gebruik worden gemaakt van het uitruilbeginsel (door het nieuwe stukje 380kV). Dit kan dan wellicht worden toegepast bij een ander bestaand tracé dat nu al door de Biesbosch loopt. 		
202301969	202301969	2	Ja, het effect van het plaatsten van een derde hoogspanning tracé in Molenlanden langs de Donkse Laagten (en dan met name corridor 8, er lopen door Molenlanden al kilometer lange hoogspanningstrajecten van oost naar west, met 8 dan ook van zuid naar noord). Welk effect is te verwachten (draadschade) van een derde uitbreiding in Molenlanden op het toenemen van draadschade bij de huidige populatie Kolganzen en andere (trek)vogels.		Effecten op de natuur en de bijbehorende vliegbewegingen zijn onderdeel van het hoofdaspect natuur. Deze zullen voor alle corridors worden uitgevoerd.
202301969	202301969	3	Stikstof uitstoot per traject zwaar mee laten wegen.		Na de keuze voor het voorkeursalternatief worden de effecten op Natura2000 gebied(en) nader en gedetailleerder onderzocht, waarbij tevens wordt gekeken naar de verwachte stikstofemissies bij de aanleg van de nieuwe verbinding.
202301969	202301969	4	1. Duidelijkheid over proces compensatie. Uit gesprekken met dhr. Timo Verkerk en Haiko Smid (info avond Giessenburg, de Spil) blijkt dat omwoners zelf een procedure moeten gaan starten bij planschade om hun schade aan te tonen wanneer hoogspanningskabels in de buurt van (hun) woningen komen. De aanwezigen hebben beide heren laten weten dit onaanvaardbaar te vinden en hebben ook		Het is correct dat een planschade traject door omwonenden moet worden geïnitieerd, zij zijn immers de partij die schade ervaart. Deze regeling is zo in de wetgeving vastgelegd. Dit staat los van het traject dat TenneT initieert voor gronden binnen de zakelijk recht strook en woningen binnen de magneetveld zone. De informatie over dit traject zal voor bekendmaking van het voorkeursalternatief bekend gemaakt worden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>gerefereerd aan het voorzorgbeleid van de rijksoverheid). Er kwam geen reactie terug. Ik zou u willen vragen om in uw begroting een ruimhartige vergoeding op te nemen voor alle gedupeerden, dus niet alleen voor de huizen onder het hoogspanningsnet. Graag een serieus onderzoek naar de mogelijkheid om de vergoeding al in de begroting op te nemen.</p> <p>2. Dezelfde avond zijn er vraagtekens gezet bij het toetsingskader; onderzoeksproces is ondoorzichtig, van te voren niet in te schatten wat er zwaarder weegt.</p> <p>Vraag: duidelijke afwegingskaders, juridisch kloppend onderzoeksproces, eenduidige interpretatie van weging.</p>		<p>Er is geen weging toegekend aan de verschillende aspecten. Alle aspecten worden gewogen volgens de methodiek die in hoofdstuk van de concept-NRD is beschreven. De uitkomst kan op deze manier goed met elkaar vergeleken worden.</p>
202301970	202301970	1	ja zeker		Bedankt voor uw reactie
202301970	202301970	2	<p>ja zeker ook een onderzoek voor wat betreft de diversen ziekte's die in deze gebieden al vaker voorkomen dan in andere delen van het land</p> <p>denk aan MS, ALS, storingen in het immuun systeem</p>		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Het vigerende voorzorgbeleid komt voort uit gedegen onderzoek naar de effecten en omvang van magnetische velden. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5</p>
202301970	202301970	3	bevolkings gebieden die dicht bevolkt zijn mis houden		<p>We begrijpen de zorg van de indiener. Op dit moment zijn nog enkel de corridors ingetekend op het kaartmateriaal. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. De minister bepaald op basis van de uitkomsten het voorkeursalternatief.</p>
202301970	202301970	4	<p>er moet een concept komen dat je in 1 oog opslag kan zien wat er gaat gebeuren</p> <p>dit zou mijn inziens op papier moeten komen en huis aan huis bezorgt moeten worden</p> <p>zodat iedereen zonder digitaal gebeuren weet wat er gaat gebeuren in zijn woonplaats</p> <p>zodat lager geschoolde, ouderen het ook snappen</p> <p>in de vakantietijd kan je dit niet beslissen omdat de mensen er dan geen aandacht voor hebben</p> <p>OF IS DIT DE BEDOELING</p>		<p>Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting die is opgenomen in paragraaf 3.11 van deze reactienota. Hierin staat onder meer dat vanwege de omvang van het zoekgebied er is gekozen om in deze fase van het project nog geen één op één communicatiemiddelen in te zetten.</p> <p>Via de website van TenneT kunt u zich abonneren op de nieuwsbrief van het project. Dit is de meeste directe manier om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van het project. TenneT: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)</p>
202301971	202301971	1	<p>Naar mijn mening zijn er niet genoeg alternatieven onderzocht. Er wordt enkel gesproken over hoogspanningsmasten, en in zijn geheel niet over bijvoorbeeld een ondergrondse oplossing. Toch wordt het voorstel gedaan om bovengrondse nieuwe masten</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>te plaatsen die over bewoond gebied lopen. Het verbaasd ons ten zeerste waarom er niet eerst verder onderzoek wordt gedaan naar andere alternatieven terwijl een ieder weet dat hoogspanningsmasten zeer ongezond is voor mens en natuur.</p> <p>Wij zijn 1,5 jaar geleden komen wonen in Bleskensgraaf met 2 kleine kinderen van 3 en 1 jaar. Er zijn door de gezondheidsraad duidelijke aanwijzingen gezien tussen een verband van blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en ook van hersentumoren bij kinderen. U begrijpt dat wij dit onacceptabel zouden vinden voor onze jonge kinderen. Er zou aan het voorzorgbeleid gehouden moeten worden.</p>		Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301971	202301971	2	Zeker, het is een buitengebied met veel flora en fauna. Daarom zijn corridor 7 en 9 wat ons betreft geen optie, mede doordat dit de langste routes zijn (33 en 40km) zullen deze routes de meeste schade aan de natuur en dier. Daarbij loopt corridor 9 ook over het natuurgebied de Donk. Er zou gekozen moeten worden voor een korte route die daardoor minder schade zou kunnen aanrichten. Maar de voorkeur zou zijn om een ondergrondse alternatief te realiseren zoals ook in meerdere buurlanden gedaan wordt.		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301971	202301971	3	Er zou nog veel beter gekeken moeten worden naar de mogelijke gezondheidsproblemen die de huidige plannen zullen brengen. En deze kunnen niet aan de kant geschoven worden door middel van bijv een uitkoopregeling.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301971	202301971	4	Nee.		Bedankt voor uw reactie
202301974	202301974	1	zeker waarom moet het over woonwijken heen		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202301974	202301974	2	is het wel goed voor onze gezondheid		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301974	202301974	3	wat doet het met de waarde van je huis		Het is begrijpelijk dat indiener wenst te weten of de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding kan leiden tot een waardedaling van woningen. In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar dit aan de orde kan zijn. Na het

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					doorlopen van de ruimtelijke procedure (het projectbesluit onder de nieuwe omgevingswet), kan een verzoek tot planschade ingediend worden. Betrokkenen worden hier later over geïnformeerd. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202301974	202301974	4	wat als dit niet genoeg blijkt te zijn		Vanuit de netberekeningen bij het investeringsplan 2022 en II2050 is er geen indicatie dat er na realisatie van de nieuwe 380kV verbinding, opnieuw een knelpunt ontstaat.
202301975	202301975	1	Plaatsing buiten woongebieden Voorkeur plaatsing bij snelwegen en spoortrajecten	<p>1. Indiener geen aan geen voorstander te zijn van grootschalige uitbreiding van windenergie waarbij een groot gedeelte van de opgewekte stroom aan het buitenland wordt verkocht.</p> <p>2. Indiener vraagt of het aantal windmolens op zee niet afgestemd kan worden op de energiebehoefte in Nederland.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat als vastgehouden wordt aan de realisatie van deze verbinding deze het best buiten woongebieden nabij snelwegen en spoorlijnen gebouwd kan worden.</p>	<p>Bedankt voor het indienen van uw zienswijze en de manier van meedenken bij deze ontwikkeling. Uw brief gaat in op een aantal punten die hier beknopt zijn samengevat. Hieronder vindt u puntsgewijs een reactie hierop.</p> <p>U geeft in de eerste alinea aan dat de nieuwe verbinding invloed heeft op de leefomgeving van Molenlanden. Belangrijk is hierbij aan te geven dat er tien corridors (routes) onderzocht gaan worden. Niet al deze corridors raken de gemeente Molenlanden. Het is dus afhankelijk van de keuze van het voorkeursalternatief of er een nieuwe hoogspanningsverbinding komt die Molenlanden raakt.</p> <p>1. Het 380kV-net verzorgt het transport van grootschalig opgewekte elektriciteit door heel Nederland, ook van en naar het buitenland. Rond 2030 treedt er een knelpunt op bij de bestaande verbinding. Waarom uitbreiding hiervoor nodig is van het hoogspanningsnet is te lezen in paragraaf 3.1.</p> <p>2. Het project gaat niet over hoe de energietransitie moet gaan plaatsvinden, maar moet ervoor zorgen dat een knelpunt dat door de energietransitie ontstaat, moet worden opgelost. Derhalve kan geen antwoord gegeven worden op het 2e punt.</p> <p>3. Als een nieuwe hoogspanningsverbinding over een kern gaat heeft dat gevolgen, die in het milieueffectrapport (MER) en de Integrale Effect Analyse (IEA) worden onderzocht. De verbinding heeft op meerdere aspecten effect. Uitgangspunt is dat we zoveel als mogelijk gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, proberen te vermijden. Hierover is in de algemene toelichting in paragraaf 3.5 meer over te lezen. Deze paragraaf gaat ook in op schadeloosstelling en uitkoop. In paragraaf 3.9 wordt ingegaan op de stapeling van ruimtelijke opgaven in een gebied en hoe hiermee wordt omgegaan.</p> <p>Om geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen zijn in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) specifiek voor de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen als een van de uitgangspunten opgenomen dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen worden gebundeld. Corridor 7 is een alternatief dat gebaseerd is op dit uitgangspunt, namelijk bundeling met een bestaande hoogspanningsverbinding. Delen van andere corridors volgen bijvoorbeeld een provinciale weg of een spoorweg. Er worden tien corridors onderzocht en de effecten van al deze alternatieven worden inzichtelijk gemaakt. De effectenbeoordeling houdt rekening met stapeling van ruimtelijke opgaven. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.9. Op basis van de resultaten van het MER en IEA neemt de minister voor K&E (in afstemming met de minister voor VRO) een voorkeursbeslissing voor de aanleg van de nieuwe verbinding.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202301975	202301975	2	Een goede aansluiting van het elektriciteitsnet dat ook verzaard wordt binnen onze dorpen voor de behoefte van de toekomst. Elektrisch laden auto's, fietsen etc Uitwisseling energie zonnepanelen		Zie beantwoording vraag 1
202301975	202301975	3	nee		Bedankt voor uw reactie
202301975	202301975	4	nee 95585435_9148566_Nieuw_hoogspanning_tracé_Mol enlanden_a.pdf		-
202301976	202301976	1	ja, niet over bebouwd gebied		We begrijpen de zorg van de indiener. Op dit moment zijn nog enkel de corridors ingetekend op het kaartmateriaal. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. De minister bepaald op basis van de uitkomsten het voorkeursalternatief.
202301976	202301976	2	ja, effect van de straling op de mens		Gezondheid is een aspect waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202301976	202301976	3	geen mening		-
202301976	202301976	4	geen mening		-
202301977	202301977	1	nee		Bedankt voor uw reactie
202301977	202301977	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202301977	202301977	3	Leefbaarheid boven natuur stellen.		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen voor of tegen een of meerdere onderzoeksalternatieven.
202301977	202301977	4	<ul style="list-style-type: none"> • Direct grenzend aan de zuidkant v.h. zoekgebied voor corridor 1, 2 en 3 liggen nu al 2 hoogspanningsverbindingen. 1 van de twee lijnen worden vervangen door een nieuwe lijn. Als de lijn G-K-C in corridor 1, 2 of 3 zou komen, betekent dat dat ons recreatiebedrijf ofwel ingeklemd wordt tussen aan de ene kant twee en de andere kant één hoogspanningsverbinding óf dat er aan de zuidkant maar liefst 3 verbindingen komen. Beide varianten tasten de leefbaarheid van onze omgeving erg aan. Het gaat immers om een bovengrondse verbinding, die een forse impact heeft op het landschap. • De gezondheidseffecten: in hoeverre hebben die magneetveldzones van verschillende hoogspanningsverbindingen een aanvullend effect op elkaar? • Ik maak me zorgen over wat de verbindingen doen voor de waarde van ons bedrijf en de toekomst ervan. Als de ontwikkelingen doorgaan is het namelijk heel goed denkbaar dat er geen toeristen meer willen verblijven in landelijk gebied wat volgebouwd is met hoogspanningsverbindingen en een converterstation. • De ruimtelijke druk op ons bedrijf is nu al hoog met de huidige 2 hoogspanningsverbindingen. Ook is onze 	Zie 202301933 NB: Ook formulier ingevuld!	<p>In geval de voorkeursbeslissing inhoudt de keuze voor een tracé binnen de corridors 1, 2 of 3, zal dit inderdaad inhouden dat er een nieuwe verbinding wordt gerealiseerd in de betreffende corridor. Het is nu nog niet duidelijk of er in dat geval ook sprake zal zijn van bundeling met de bestaande/nieuwe hoogspanningsverbindingen. Met andere woorden is nog niet duidelijk waar de onderzoeksalternatieven worden geprojecteerd/bepaald die de basis vormen voor de verdere effectstudies binnen de corridors. De afstand van het onderzoeksalternatief tot het recreatiebedrijf van indiener zal duidelijk zijn tijdig voor de start van de effectstudies.</p> <p>Indiener vraagt zich verder af in hoeverre magneetveldzones van verschillende hoogspanningslijnen elkaar aanvullen. Bij bundeling met andere hoogspanningsverbindingen is de aanpak conform RIVM handreiking (RIVM-handreiking berekening magneetveldzone, versie 5_0, 21 april 2023 RIVM) die bij de herijking van het voorzorgbeleid is opgenomen, dat er bij de bepaling van de 0.4 microtesla zone geen rekening gehouden hoeft te worden met beïnvloeding door andere bovengrondse hoogspanningslijnen of door andere netcomponenten in de buurt.</p> <p>Voor wat betreft eventuele waardedaling of effecten op inkomsten van het recreatiebedrijf, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota, het thematische deel over schadeloosstelling. Dit hangt volgens indiener samen met de effecten op het toerisme in het gebied. Toerisme en recreatie hangen met elkaar samen en worden onderzocht bij het hoofdaspect gebruiksfuncties. Hierbij wordt bekeken wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals woningen, bedrijven, landbouw, recreatie, verkeer en windturbines. Bij recreatie gaat het daarbij om de doorkruising van recreatiegebieden en -routes.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>omgeving in beeld voor andere ontwikkelingen:</p> <p>o Als zoekgebied voor 'n aanlandlocatie en converterstation Geertruidenberg vanuit project Nederwiek 3. Dit gaat om 'n station van 5,5 ha groot</p> <p>o Als zoekgebied voor 2 v. de 4 tracés die in beeld zijn voor de stroom afkomstig van nederwiek 3 in hoeverre beïnvloeden deze ontwikkelingen elkaar onder + bovengronds! 95585680_9148666_zienswijze_380kV_K-C-G_vof.docx</p>		<p>Indiener verwijst voorts naar de mogelijke ontwikkelingen in het gebied vanwege het project Nederwiek 3. Hierover kan medegedeeld dat wij met dit project in constante afstemming zijn over raakvlakken tussen de projecten. Bovendien zijn we elkaars referentiesituatie.</p>
202301978	202301978	1	Het aanleggen van nieuwe verbindingen zou middels/bij/via de reeds bestaande verbindingen moeten lopen. Waarom meer overlast creëren/toevoegen voor nieuwe bewoners, terwijl er ook reeds bestaande verbindingen uitgebreid kunnen worden?		<p>De bestaande verbinding is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Om het capaciteitsknelpunt op te lossen is een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding noodzakelijk. In de concept NRD zijn hiervoor 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de tracement.</p>
202301978	202301978	2	Ziekteverschijnselen voor omwonenden: De gevolgen van dergelijke verbindingen op de gezondheid van woonachtigen in nabijgelegen bebouwing zijn nog hoogst onzeker.		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202301978	202301978	3	Het landschappelijk en culturele karakter van de omgeving: de diverse beschermde uiterwaarden in het gebied Molenlanden en de diverse fiets-/wandelen vaarroutes langs en op de Giessen.		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap, cultuurhistorie en recreatie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301978	202301978	4	Nee op dit moment niet.		<p>Bedankt voor uw reactie</p>
202301980	202301980	1	De hoogspanningsverbinding moet worden uitgevoerd met combitoren waarop een windturbine is geplaatst en waaraan de hoogspanningskabels worden bevestigd. In het Besluit Activiteiten Leefomgeving onderdeel 4.30 zijn bepalingen opgenomen om het risico van windturbines te beperken tot het minimum, zodat de kans dat de hoogspanningsleiding beschadigd raakt weliswaar niet nul maar wel miniem is. Als turbinebladen zouden losraken komen de onderdelen op tientallen meters van de turbine terecht en niet op de hoogspanningskabels. Windturbines worden ten slotte ook geplaatst langs autowegen en bij bedrijfsterreinen met opslagen van gevaarlijke stoffen. In Nederland moet efficiënt met de beschikbare ruimte worden omgegaan. Combitoren leveren daaraan een bijdrage. In het Nationaal Plan Energiesysteem is ook aangegeven dat het aantal windturbines flink moet stijgen. Zie het artikel in de Volkskrant van 4 juli 2023.		<p>Wij merken op dat combitoren een zeer creatieve oplossing zouden kunnen zijn. Het betreft voor de oplossing van het huidige knelpunt met als streven 2030 geen realistische oplossing. Wij noemen de ontwikkeltijd, elektromagnetische compatibiliteit, veiligheid en zeer veel windmolens bij elkaar.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Het beton en de bestratingsmaterialen die worden toegepast in samenhang met deze hoogspanningsleiding moet zijn van een type met Milieukeur.		
202301980	202301980	2	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301980	202301980	3	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301980	202301980	4	Neen		Bedankt voor uw reactie
202301981	202301981	1	Zie bijlage	Zie 202301930 1. Indiener geeft aan eigenaar te zijn van een bedrijfsgebouw en zich zorgen te maken dat de huurder zich genoodzaakt ziet de huur te beëindigen vanwege de negatieve effecten van de hoogspanningsverbinding. Indiener geeft aan dat deze financiële gevolgen door TenneT gecompenseerd dienen te worden.	De effecten van elektromagnetische beïnvloeding op apparatuur zal onderzocht worden wanneer het voorkeursalternatief gekozen is. Dit zal naar verwachting in 2025 gebeuren. De eigenaar en of gebruiker van de apparatuur zal betrokken worden in het uit te voeren onderzoek. In het geval dat er op een locatie maatregelen getroffen moeten worden zal dit per locatie bekeken worden.
202301981	202301981	2	Zie bijlage		Zie beantwoording 1.
202301981	202301981	3	Zie bijlage		Zie beantwoording 1.
202301981	202301981	4	Zie bijlage		Zie beantwoording 1.
202301982	202301982	1	Het alternatief van gedeeltelijk ondergronds gaan met de hoogspanningsverbindingen komt in de plannen niet goed naar voren. Met name in de bewoonde gebieden zou ik dit terug willen zien. Wij wonen op ca. 100m van een bestaande hoogspanningsmast.		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen over een ondergrondse hoogspanningsverbinding.
202301982	202301982	2	Algemene opmerking is dat het natuurgebied de Biesbosch niet verder belast mag worden met werkzaamheden aan een dergelijk tracé		Zie voor zienswijzen ten aanzien van natuur, wordt graag gewezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. In de komende fase zal worden onderzocht in welke mate de onderzoeksalternatieven in de corridors effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de Biesbosch als natuurgebied.
202301982	202301982	3	Wat is de veilige afstand (elektromagnetisch veld) t.a.v. permanente bewoning t.o.v. een hoogspanningsmast en op welke manier wordt daar rekening mee gehouden in de verschillende tracés?		De specifieke afstand en zone waarin het voorzorgbeleid van toepassing is, kan alleen in die specifieke situatie worden beoordeeld. Dat is bijvoorbeeld ook afhankelijk van de hoogte en het type mast. Dat is in deze fase nog niet bepaald. In de planuitwerkingsfase na aanwijzing van het voorkeursalternatief, wordt hierover meer bekend. Dit zal na 2025 zijn. Zie voor een indicatie de website van het Kennisplatform elektromagnetische velden. Hier wordt voor een Donau-mast een indicatie zone van 75-150m aan weerszijden weergegeven. Voor wintrack is dat 60-70m (zie: Hoe sterk zijn de magneetvelden van hoogspanningslijnen en hoe breed is de magneetveldzone? (kennisplatform.nl)). De nieuwe generatie masten die zullen worden gebouwd - ook in het kader van dit project - hebben een vergelijkbare zonebreedte als een wintrackmast. Op de RIVM-netkaart (RIVM Geodatasite Netkaart) kan voor bestaande lijnen de rekenafstand worden afgelezen.
202301982	202301982	4	geen		Bedankt voor uw reactie
202301983	202301983	1	neen		Bedankt voor uw reactie
202301983	202301983	2	neen		Bedankt voor uw reactie
202301983	202301983	3	Voor Corridor 9 maar ook Corridor 10 kruist ons windmolenpark Giessenwind aan de Parallelweg te Giessenburg. Uit de info blijkt dat de		Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen (waaronder windturbines).

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			hoogspanningsleidingen bovengronds zullen worden geplaatst. Deze leidingen moeten wel op verre afstand van ons windpark blijven te voorkomen dat het invloed heeft op de werking van de turbines. Ook kunnen de turbines zorgen voor versnelling van de wind wat voor de hoospanningsleidingen negatief kan zijn. Bij een ondergronds traject zal rekening moeten worden gehouden met het traject van onze hoogspanningskabels.		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. Indien ondergrondse aanleg toegepast wordt, zal rekening gehouden worden met bestaande kabeltracés in de grond.
202301983	202301983	4	neen		Bedankt voor uw reactie
202301984	202301984	1	Nvt		-
202301984	202301984	2	Nvt		-
202301984	202301984	3	Nvt		-
202301984	202301984	4	Verderop. Niet boven onze woningen		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het algemene deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
202301986	202301986	1	ondergronde aanleg hoogspanningsleidingen; omzetten elektrische energie naar andere vorm (bijv. gas, water, waterstof) en een daarbij behorende transportvorm kiezen met minder risico's (bijv. leidingen); gebruik van bestaande electriciteit transportsystemen (bijv. bovenleiding treinen) icm energieopslagsystemen om tijdens daluren van de ene gebruiker te benutten voor de andere gebruiker		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Om het knelpunt in het elektriciteitsnet op een effectieve en verantwoorde wijze op te kunnen lossen, is uitbreiding middels de nieuwe verbinding noodzakelijk. Omzetting naar andere vormen van energie is hierbij niet haalbaar en lost het knelpunt niet op.
202301986	202301986	2	welke impact heeft elektromagnetisch veld op flora en fauna, zeker nu overwogen wordt de grondwaterstand aan te passen (loopt het een de andere niet in de wielen?)		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op landschap en op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301986	202301986	3	veiligheid bij optreden van calamiteiten: hoe snel zijn hulpdiensten ter plaatse (dit geldt met name voor moeilijker bereikbare gebieden als onze mooie Alblasserwaardse polders; impact van het extremer worden van weersomstandigheden op de veiligheid rond masten (ik voel met niet veilig als ik onder een in de wind loeiende kabel doorij)		Onderdeel van het onderzoek naar de effecten op de omgeving is het onderdeel veiligheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar eventuele onveilige situaties die kunnen ontstaan door de aanleg van de nieuwe verbinding. Het detailniveau van het onderzoek is in deze fase beperkt; na vaststelling van het voorkeursalternatief is het onderzoek naar de effecten op veiligheid gedetailleerder.
202301986	202301986	4	er lijkt nu met name te worden gekeken naar de impact op het leefmilieu onder de leidingen/masten. Maar wat is de sociale impact van een verstorend object in een mooi landschap op de mens: geeft het gevoelens van onrust, onveiligheid, welvaart, etc. Dit moet zeker worden onderzocht; welke impact indervindt en bepaalde regio (als bijv. de Alblasserwaard) nu al van geconstateerde milieu impact (we lijden nu al onder hoge druk van PFAS)		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202301988	202301988	1	Zie bijlage 95589814_9149655_Zienswijze_peursum_.docx	1. Indiener geeft aan dat corridor 9 en 10 de langste routes zijn en daarmee de grootste impact op het weidse gebied van gemeente Molenlanden, meer materiaal gebruiken, langer overlast geven tijdens aanleg en vele kilometers	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>meer aan landschapsvervuiling en straling blootstelling geven.</p> <p>2. Indiener geeft aan geen bezwaar te hebben tegen een ondergrondse verbinding.</p> <p>3. Indiener geeft aan wel de lasten van een bovengronds traject te ervaren maar geen voordelen.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat smart grids opkomen waardoor grootschalig transport minder nodig is.</p> <p>5. Indiener geeft aan zich zorgen te maken omtrent gezondheidsrisico's op lange termijn voor mens en dier, zowel door magnetische straling als elektromagnetisch geladen fijnstof. Daarnaast benoemt indiener dat vogels en bijen gedesoriënteerd kunnen raken door elektromagnetische straling.</p> <p>6. Indiener maakt zich zorgen om de kans op ongelukken als gevolg van omvallende masten of kabelbreuk, bijvoorbeeld door extreem weer.</p> <p>7. Indiener maakt zich zorgen omtrent geluidsoverlast als gevolg van wind in het open gebied, waardoor geluid ook verder draagt. Indiener geeft aan dat bij paarden bekend is dat deze onrustig worden van coronageluid.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat een verbinding het open, agrarisch gebied en cultuurhistorisch landschap aantast.</p> <p>9. Indiener geeft aan zich zorgen te maken om draadslachtoffers (vogels en vleermuizen) van de verbinding en vraagt bij bouwplaatsen bomen zoveel mogelijk te sparen.</p> <p>10. Indiener stelt dat een bovengrondse verbinding minstens 25 maal zoveel grond inneemt als een ondergrondse verbinding. De lange corridors 9 en 10 nemen volgens indiener onnodig veel ruimte in met jaarlijks terugkerende kosten aan grondeigenaren.</p> <p>11. Indiener geeft aan informatie te wensen</p>	<p>2. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>3. Het 380kV-net is primair voor grootschalig transport van elektriciteit maar kan door wisselwerking met lagere spanningsnetten (op de stations) ervoor zorgen dat de onderliggende netten beter gevoed worden of de overtallige stroom kan worden afgevoerd.</p> <p>4. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT: Investeringsplannen (tennet.eu).</p> <p>5. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>6. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>7. Zie antwoord bij 6. Ten aanzien van het effect van corona op dieren, in zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwhuisdieren als gevolg van coronageluid. Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 6.</p> <p>9. Zie beantwoording bij 6.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 2.</p> <p>11. Ten aanzien van eventuele waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>over het compenseren van planschade bij woningen verder van de verbinding af.</p> <p>12. Indiener geeft aan dat een nieuwe verbinding de recreatieve functie van het landschap verstoort, waardoor toerisme zal dalen.</p> <p>13. Indiener geeft aan dat archeologisch onderzoek nodig is voorafgaand aan bodemwerkzaamheden in de aanlegfase.</p> <p>14. Indiener noemt corridor 6 een goed alternatief vanwege de kortere afstand en minder impact op het milieu, omwonenden en lagere kosten. Indiener stelt voor dit tracé aan te passen en vanaf de Merwede naar station Crayestein te leggen, eventueel ondergronds.</p>	<p>12. Zie beantwoording bij 6.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 6.</p> <p>14. Bedankt voor uw suggestie. In de fase na de NRD wordt ook corridor 6 op effecten onderzocht en beoordeeld. Waar de keuze op valt, wordt door de ministers van EZK en VRO bepaald in de voorkeursbeslissing. Uw suggestie voor corridor 6 valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p>
202301988	202301988	2	zie bjlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301988	202301988	3	zie bijlage zie boven		Zie beantwoording vraag 1.
202301988	202301988	4	zie bijlage zie boven		Zie beantwoording vraag 1.
202301989	202301989	1	Zie bijlage. 95589866_9149678_Zienswijze_NRD_Moerdijk.pdf	<p>1. Indiener geeft aan dat de ruimtelijke druk in gemeente Moerdijk groot is door diverse rijks-, provinciale- en gemeentelijke opgaven. Indiener verwijst naar de Ontwerptafel Powerport waarin met vertegenwoordigers van ministeries van EZK en BZK en de provincie Noord-Brabant gekeken wordt naar deze ruimtelijke druk.</p> <p>2. Indiener geeft aan als gemeente de positie in te nemen dat dit project niet op het grondgebied van gemeente Moerdijk mag landen, omdat het geen lokale koppeling heeft met de verduurzamingsopgaven van de Moerdijkse industrie of lokale en regionale opgaven.</p> <p>3. Indiener geeft aan de samenhang met alle andere grote (energie)opgaven en de verdeling van ruimte tussen deze opgaven, een belangrijke afwegingsfactor is die ontbreekt in de concept-NRD. Alsmede het behoud van een gezonde fysieke leefomgeving. Indiener verzoekt deze aspecten in de concept-NRD de rol te geven die het verdient.</p> <p>4. Indiener verzoekt een ontbrekende belemmering bij corridors 1 en 2 (kruising snelweg A16) toe te voegen.</p>	<p>1. De ruimtelijke druk in gemeente Moerdijk als energieknooppunt is bekend en we begrijpen ook de complexiteit en mogelijke zorgen die dat met zich meebrengt. Project overstijgend vindt hierover inderdaad het gesprek plaats aan de Ontwerptafel Powerport. Los daarvan wordt, ook vanuit dit individuele project, gekeken naar alle andere (toekomstige en vastgestelde) opgaven die in het gebied spelen. Deze andere opgaven worden als autonome ontwikkelingen meegenomen in de zogeheten referentiesituatie. De milieueffecten van de verschillende alternatieven worden in beeld gebracht door de projectsituatie te vergelijken met die referentiesituatie. Andere belemmeringen worden weergegeven op de belemmeringenkaart. Zie daarvoor paragraaf 5.4 van de concept-NRD en paragraaf 3.10 van het thematisch deel van deze Nota van Antwoord.</p> <p>2. Er is begrip voor het standpunt van de indiener. Bij dit project gaat het echter om een project van nationaal belang, te weten de uitbreiding van het landelijke 380kV hoogspanningsnet. Deze uitbreiding is nodig om het transport van opgewekte elektriciteit door het land mogelijk te maken en de algehele leveringszekerheid van elektriciteit voor eenieder te garanderen.</p> <p>3. In paragraaf 5.4 van de concept-NRD en paragraaf 3.10 van deze Nota van Antwoord wordt ingegaan op de zogeheten autonome ontwikkelingen, te weten andere opgaven die in de omgeving spelen. Deze worden nadrukkelijk wel meegenomen in de ruimtelijke verkenning om te komen tot een voorkeustracé. Met betrekking tot een gezonde fysieke leefomgeving: in tabel 5-1 op pagina 50 van de concept-NRD is aangegeven dat leefomgeving een van de hoofdaspecten is die in de milieueffectrapportage op effecten worden onderzocht.</p> <p>4. De A16 en A59 zijn als grote bestaande infrastructurele werken uiteraard een belemmering bij onder meer de tracering. Er is voor infrastructurele werken</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					gekozen om alleen toekomstige infra afzonderlijk aan te merken op de belemmeringenkaart; bestaande (hoofd)wegen en rivieren niet. Aanpassing of uitbreiding van de A16 is in het meerjarenprogramma (MIRT) niet opgenomen als geprogrammeerd project.
202301989	202301989	2	Ik verwijs u naar de bijlage die onder vraag 1 is toegevoegd		Zie beantwoording vraag 1.
202301989	202301989	3	Ik verwijs u naar de bijlage die onder vraag 1 is toegevoegd		Zie beantwoording vraag 1.
202301989	202301989	4	Ik verwijs u naar de bijlage die onder vraag 1 is toegevoegd		Zie beantwoording vraag 1.
202301990	202301990	1	Kunnen de kabels niet onder de grond door, net als bijna alles tegenwoordig. Of langs een snelweg waar toch al overlast is.		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen over een ondergrondse hoogspanningsverbinding.
202301990	202301990	2	Verstoring van de omgeving		Bij grote projecten is het haast onvermijdelijk dat er effecten zijn op de (leef)omgeving. Hierover is in algemene zin meer te lezen in paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen over de leefomgeving.
202301990	202301990	3	De mensen die er al jaren wonen.		Zie beantwoording vraag 2.
202301990	202301990	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301991	202301991	1	Ondergronds leggen van electriciteitsnet daar het milieu en het landschap niet worden aangetast (kan ook in rivier bedding. Huidige palen vergroten waardoor de benodigde capaciteit kan worden opgevangen worden in bestaande infra structuur. Exposure risico moet zo klein mogelijk gehouden worden om ook onbekende gevolgen te minimaliseren.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202301991	202301991	2	impact op de vogelpopulatie zoals grutto's als er op meer plaatsen electriciteitsnet masten komen. Gezondheidsheid risico voor mensen. Grotere populatie waarvoor impact definitief moet worden vastgesteld. De impact voor het grondwater door gebruik van heil palen door de verschillende grondlagen in de polder.		Onderzoeken naar de effecten op natuur, leefomgeving en waterhuishouding zijn allen onderdeel van de uit te voeren onderzoeken, zoals te vinden in hoofdstuk 5.5 van de concept-NRD.
202301991	202301991	3	Zie hier boven		Zie beantwoording vraag 2.
202301991	202301991	4	Hier staan milieu aspecten op verschillende gebieden tegenover elkaar met mogelijke impact op de volksgezondheid. De afwegingen zijn niet duidelijk om tot een goed besluit te komen waarin alle stakeholders (mensen, omwonenden, bedrijven, milieu ed) worden meegenomen.		In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven. De uitkomsten van deze onderzoeken samen het regioadvies zullen de hoofdbronnen zijn waar de minister uiteindelijk zijn besluit neemt. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's.
202301992	202301992	1	Zie bijlage	Zie 202301936	Het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is zeer complex. Dit is mede de aanleiding dat er zo veel alternatieven mee gaan naar de onderzoeksfase. Het blijkt in deze fase niet mogelijk om een enkel alternatief af te schrijven op basis van de aanwezige waardes of

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>technische complexiteit. Ten aanzien van het aangedragen alternatief, zie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD voor meer informatie. Corridor 8 heeft zoals u terecht beschrijft raakvlak met meerdere waardevolle of kwetsbare gebieden in de gemeente Molenlanden. Dit geldt echter ook voor alle andere alternatieven.</p> <p>De minister zal in 2025 een keuze maken voor het voorkeursalternatief. Dit zal gebeuren op basis van de onderzoeken die de komende periode uitgevoerd worden. In deze onderzoeken zal per corridor gekeken worden wat de effecten zijn op leefomgeving, cultuurhistorie, landschap en natuur. Als deze informatie voor alle corridors beschikbaar is kan er een eerlijke vergelijking gemaakt worden welk alternatief het beste uit de bus komt.</p> <p>De door u aangedragen punten voor corridor 8 zijn onderdeel van de onderzoeken die uitgevoerd worden. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's opgenomen.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202301992	202301992	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301992	202301992	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301992	202301992	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301993	202301993	1	Nee, de huidige alternatieven zijn goed onderzocht		Bedankt voor uw feedback.
202301993	202301993	2	Aantasting landschappelijke kwaliteit en cultuurhistorische waarde van de gebieden.	<p>Voor wat betreft de route door Molenlanden:</p> <p>De impact op onze inwoners, de natuur en aantasting van ons landschap is onevenredig groot in vergelijking met de alternatieve routes tussen Geertruidenberg en Dordrecht-Crayestein.</p>	<p>Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat de corridors via Crayestein beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1.</p> <p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap, cultuurhistorie en de natuur zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202301993	202301993	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301993	202301993	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202301994	202301994	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan bezwaren te hebben voor corridor 1, vanwege:</p> <p>a. Er ligt al een 150 kV verbinding nabij knooppunt Ridderkerk, een tweede verbinding daarbij is volgens indiener te veel.</p> <p>b. De beoogde windturbines in Nieuw Reijerwaard zijn een belemmering voor het aanleggen van een hoogspanningsverbinding.</p> <p>c. Er ontstaat een onveilige situatie bij het kruisen van knooppunt Ridderkerk.</p> <p>d. De verbinding loopt over recreatiepark</p>	<p>Ad 1a. Indiener verwijst naar de bestaande 150kV-verbinding. In corridor 1 is het mogelijk dat het onderzoeksalternatief in de komende planMER-fase de nieuwe 380kV-verbinding deels wordt gebundeld met deze bestaande verbinding. Dat er al een bestaande verbinding is, hoeft niet altijd een belemmering te zijn.</p> <p>Ad 1b. De ontwikkeling van nieuwe windturbines langs de verbindingssweg in Nieuw-Reijerwaard, is in beeld bij ons. In de komende fase waarin onderzoeksalternatieven worden ontwikkeld en onderzoeken en beoordelingen voor de planMER en IEA plaatsvinden, wordt dit raakvlak nader bekeken. Het is nu nog te vroeg om hierover een uitspraak te doen.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				Reyerparc, dat recreatie en rust biedt voor inwoners van Ridderkerk. Met de kruising van een hoogspanningsverbinding gaat dit verloren. e. Gezondheidsrisico's voor omwonenden en scholieren. Waarbij het onwenselijk is in tijden van woningnood en schaarse bouwlocaties in Ridderkerk om bewoners uit te kopen.	<p>Ad 1c. Knooppunt Ridderkerk is inderdaad een belangrijke belemmering. Dit is ook opgemerkt in de NRD. Of en hoe knooppunt Ridderkerk wordt gekruist en onderzocht, wordt onder meer bekeken bij de ontwikkeling van het onderzoeksalternatief. Zie hiervoor ook paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematische deel onder zienswijzen over tracering/route van de corridors.</p> <p>Ad 1d. Corridor 1 raakt inderdaad voor een klein gedeelte het Reyerparc. Dit heeft effecten op de bestaande functie van dit recreatiepark en zal als zodanig in de komende fase deel uitmaken van onderzoek en beoordeling. Meer hierover is te lezen in het thematische deel onder zienswijzen over gebruiksfuncties, zie paragraaf 3.9.</p> <p>Ad 1e. Voor wat betreft de zorg en zienswijze van indiener over gezondheidsrisico's, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidseffecten. Daarin wordt ook duidelijk, zoals ook in de NRD is aangegeven, dat zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, wordt vermeden dat gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone komen te liggen.</p>
202301994	202301994	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301994	202301994	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301994	202301994	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301995	202301995	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener vindt het bezwaarlijk dat corridor 8 de leef- en werkomgeving en het woongenot aantast.</p> <p>2. Indiener maakt zich grote zorgen om gezondheidsrisico's als gevolg van straling en magneetvelden van de hoogspanningsverbinding.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat de hoogspanningsverbinding en magneetvelden een negatief effect op het agrarisch bedrijf hebben, waaronder het vee, landbouwgrond, grasgewas, vogels en insecten. Indiener geeft aan dat alles wat in de natuur leeft schade zal ondervinden van de hoogspanningsverbinding.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat corridor 8 over meerdere woonwijken loopt in Sliedrecht en nabij de Graafstroom. Dit is volgens indiener geen optie omdat dit geen rekening houdt met het voorzorgbeleid.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat hoogspanningskabels nabij een molenbiotop in Bleskensgraaf niet gewenst is vanwege windopvang, landschap en historisch erfgoed.</p> <p>6. Indiener vindt het onzinnig en onlogisch om</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Alle alternatieven zullen worden onderzocht op verschillende thema's. Effecten op molenbiotopen, magneetveldzones en effecten op natuur zijn onderwerpen die in deze thema's terugkomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn de thema's verder beschreven.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p> <p>Bedankt voor uw suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>lange verbindingen aan te leggen door het landschap, langs woonhuizen en agrarische bedrijven en station Crayestein over te slaan.</p> <p>7. Indiener vindt corridor 6 een goed alternatief, waarbij deze langs de Merwede richting station Crayestein aangelegd kan worden. Dit laatste stuk kan mogelijk ondergronds.</p> <p>8. Indiener vindt het niet aanvaardbaar dat magneetvelden en hoogspanningsmasten schade toebrengen aan vee en andere diersoorten en de kwaliteit van het landschap.</p> <p>9. Indiener geeft corridor 8 niet geschikt te vinden omdat deze door de Alblasserwaard gaat, waaronder gebied De Donk met zowel Natura2000 gebied en groot historisch en archeologisch belang.</p> <p>10. Indiener geeft aan dat de omgeving al ernstig belast is met uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX door Chemours uit Dordrecht.</p>	<p>in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202301995	202301995	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301995	202301995	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301995	202301995	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301996	202301996	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan dat de Alblasserwaard al genoeg onder druk staat door aanwezigheid van de Betuwelijn, A15, A27, scheepvaart op de Merwede en PFAS-vervuiling.</p> <p>2. Indiener vindt het aanleggen van een nieuwe hoogspanningsverbinding in het gebied vragen om nog meer gezondheidsproblemen betekent.</p> <p>3. Indiener baart zich zorgen dat economische winst boven gezondheid van inwoners wordt gesteld, zoals bij Tata Steel, Dupont, Schiphol en Groningen.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat een nieuwe hoogspanningsverbinding geluidshinder zal veroorzaken voor woningen naast of onder de verbinding.</p> <p>5. Indiener verzoekt op zoek te gaan naar een betere oplossing die er volgens indiener al is.</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p> <p>We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					Alle alternatieven zullen worden onderzocht op verschillende thema's. Effecten op de leefomgeving, zoals geluid, zijn onderwerpen die in deze thema's terugkomen. In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn de thema's verder beschreven.
202301996	202301996	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301996	202301996	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301996	202301996	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301998	202301998	1	zeker weten Ik heb net op het rivm: In 2022 gaf de gezondheidsraad aan dat er ook bij volwassenen aanwijzingen zijn dat bovengrondse hoogspanningslijnen een verhoogd risico is op leukemie! Dit staat in het advies:hoogspanningslijnen en gezondheid:kanker vij volwassenen. En nu komen ze misschien boven ons hoofd... bizar		Wij begrijpen de zorgen van indiener over magneetvelden. Hierover kunt u meer lezen in paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel onder gezondheidseffecten. Hierin wordt ook meer verteld over het voorzorgbeleid.
202301998	202301998	2	zeker wel! Als wij als mensen een verhoogde kans op kanker hebben Wat zal de straling dan onze natuur aan doen ???		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid. Daarin wordt ook ingegaan op effecten op (landbouw)dieren.
202301998	202301998	3	Ik snap dat ons net alle nieuwe elektrische dingen niet meer aan kan..... Maar dat kan toch niet betekenen dat wij maar ziek of vroeg dood mogen gaan		Bedankt voor uw reactie
202301998	202301998	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202301999	202301999	1	zie bijlage	1. Indiener verzoekt beter inzicht te geven in de methodiek achter de scoring van onderzoek aspecten en het beoordelingskader. 2. Indiener ziet graag dat het aspect kosten uitgebreider wordt meegenomen in het beoordelingskader en vraagt aandacht voor de verwachte kosten van compensatie en mitigatie naast die van de aanleg. 3. Indiener verzoek om een meer gedetailleerde planning en betrokkenheid van medeoverheden voor de periode na publicatie NRD, zodat de regio een goede inschatting kan maken van verwachte inzet, advisering en informeren van inwoners en volksvertegenwoordigers. 4. Indiener verzoekt om de gekozen communicatielij- en methode door te zetten en waar nodig te intensiveren en een duidelijk plan van aanpak op te stellen hoe communicatie richting inwoners en betrokken partijen gaat	Bedankt voor uw reactie. 1. De effecten van de nieuwe verbinding worden op basis van het beoordelingskader in kaart gebracht. De effecten worden zo objectief mogelijk beoordeeld, waarbij geen weging tussen de verschillende thema's of aspecten plaatsvindt. Bij de keuze van het voorkeursalternatief kan door het bevoegd gezag onderscheid in belang worden gemaakt tussen de verschillende thema's en aspecten. Voor een toelichting op het beoordelingskader wordt verwezen naar paragraaf 3.7 van deze reactienota. 2. Mogelijkheden tot financiële compensatie voor gemeenten zijn in ontwikkeling. Hierover zal naar verwachting tijdens de verkenningsfase meer duidelijkheid komen. De communicatie hierover vindt rechtstreeks plaats tussen het Ministerie van EZK en de betreffende gemeente(n). Dit geldt tevens voor relevante ontwikkelingen rondom planning en autonome ontwikkelingen (waaronder een mogelijke locatie voor oevergrondwaterwinning). Indien alternatieven komen te vervallen als onderzoeksalternatief, zal hierover eveneens tijdig met de betrokken gemeenten en provincies worden gecommuniceerd. 3. Het tijdsplan voor de procedures en uitvoering van onderhavig project is met medeoverheden besproken en zal tijdens de gehele procedure onderwerp van gesprek blijven. Hierbij wordt rekening gehouden met de verwachte en gewenste

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>verlopen wanneer corridors tijdens de onderzoeksfase afvallen.</p> <p>5. Indiener verzoekt om meer onderbouwing over de verhouding van dit project tot andere grote energieprojecten in de regio en landelijke PEH of pMIEK-trajecten.</p> <p>6. Indiener verzoekt om bij de nadere analyse van corridors, naast het open gebied van Molenlanden, ook het landschappelijk waardevolle open gebied van Krimpenerwaard te noemen.</p> <p>7. Indiener verzoekt als autonome ontwikkeling de zoektocht naar een nieuwe locatie voor oevergrondwaterwinning niet te missen.</p> <p>8. Indiener ziet graag een nadere uitwerking van de onderzoeksopzet en uitgangspunten voor de aanpassingen aan het 380kV-station Krimpen aan den IJssel</p>	<p>inzet vanuit medeoverheden.</p> <p>4. Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota. In het geval een onderzoeksalternatief tijdens de verkenning komt te vervallen, zal hierover contact worden onderhouden met de betrokken medeoverheden. Hierbij zal tevens worden betrokken op welke manier de omgeving wordt geïnformeerd.</p> <p>5. Voor meer informatie over relevant beleid (zoals het PEH en MIEK) wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van de concept-NRD. In het MER zal hierop verder worden ingegaan. Bij elk deelonderzoek zal relevant beleid eveneens worden meegenomen in de beoordeling. Een overkoepelend beleidskader voor energieprojecten valt niet binnen de reikwijdte van dit project.</p> <p>6. Het landschapsprofiel van de Krimpenerwaard maakt onderdeel uit van het zoekgebied en is opgenomen in de landschapsanalyse (paragraaf 2.2.2).</p> <p>7. De zoektocht naar een nieuwe locatie voor oevergrondwaterwinning is als mogelijke autonome ontwikkeling ter kennis aangenomen.</p> <p>8. Voor de aansluiting van de nieuwe verbinding zijn mogelijk aanpassingen aan bestaande stations noodzakelijk. Dit hangt mede samen met het tracé en wordt tijdens de verkenning onderzocht. De noodzakelijke aanpassingen zijn onderdeel van het betreffende alternatief en worden volgens dezelfde onderzoeksmethoden en beoordelingskader (globaal) beoordeeld in het planMER. Na de voorkeursbeslissing worden de noodzakelijke aanpassingen aan de stations nader onderzocht en opnieuw beoordeeld in het projectMER.</p>
202301999	202301999	2	zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301999	202301999	3	zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202301999	202301999	4	zie bijlage 95591608_9150062_brief_zienswijzen_NRD_Krimpen erwaard_380kV-hoogspanningsverbinding.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302000	202302002	1	zie bijlage 95592205_9150149_Zienswijze_voorgenomen_route _hoogspanningsleiding.pdf	<p>1. Indiener geeft aan bezwaren te hebben tegen een verbinding nabij het bedrijf, vanwege:</p> <p>a. Zorgen omtrent gezondheid van het gezin en klanten. Indiener vindt het onverantwoord om dergelijke infrastructuur zonder gedegen onderzoek te realiseren.</p> <p>b. Zorgen omtrent gezondheid van paarden en rundvee op het bedrijf</p> <p>c. De visuele impact van de verbinding in het cultuurlandschap ten noorden van Lekkerkerk en langs de Wetering-Oost.</p> <p>d. Waardedaling van het bedrijf en de landbouwgrond vanwege de kans dat pensionklanten een andere stal zullen zoeken.</p>	Zie beantwoording (gewijzigde) zienswijze nummer 202302002.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>2. Indiener verzoekt met klem corridors over landbouwgrond ten noorden van Lekkerkerk langs de Wetering-Oost te leggen, maar een route die aansluit bij bestaande routes te kiezen.</p> <p>3. Indiener sluit zich aan bij de zienswijze van LTO Noord (202301640)</p>	
202302000	202302002	2	zie bijlage 95592205_9150150_Zienswijze_voorgenomen_route_hoogspanningsleiding.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302000	202302002	3	zie bijlage 95592205_9150151_Zienswijze_voorgenomen_route_hoogspanningsleiding.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302000	202302002	4	zie bijlage 95592205_9150152_Zienswijze_voorgenomen_route_hoogspanningsleiding.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302001	202302001	1	geen		Bedankt voor uw reactie
202302001	202302001	2	geen		Bedankt voor uw reactie
202302001	202302001	3	Als leek op dit gebied vraag ik mij af wat het toetsingskader inhoudt en hoe de belangenafweging tussen bijvoorbeeld de natuur (Biesbosch) en bewoning onder/naast de routes tot stand komt.		Voor deze wat meer algemene vraag van indiener, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.7 van deze reactienota, het thematische deel over het beoordelingskader.
202302001	202302001	4	De corridors 1, 2 en 3 lopen langs de bebouwing van het buurtschap Oud Drimmelen. Op dit moment lopen tussen Made en Drimmelen al 2 hoogspanningsverbindingen die net ten zuiden van het buurtschap langs gaan. De oudste verbindingen zal worden vervangen. Voor mij is niet duidelijk of er bij keuze voor de corridors 1, 2 en 3 dan drie verbindingen vlak langs de buurtschap komen. Dit is m.i. onwenselijk. Is er wetenschappelijk onderbouwing voor de effecten op mens en dier? Hoe verhouden de routes zich met de andere ontwikkeling nl. Nederwiek.		<p>In geval de voorkeursbeslissing inhoudt de keuze voor een tracé binnen de corridors 1, 2 of 3, zal dit inderdaad inhouden dat er een nieuwe verbinding wordt gerealiseerd in de betreffende corridor. Het is nu nog niet duidelijk of er in dat geval ook sprake zal zijn van bundeling met de bestaande/nieuwe hoogspanningsverbindingen, waarnaar indiener verwijst.</p> <p>Graag wordt voor de vraag over de wetenschappelijke onderbouwing, verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid. Daarin wordt ook ingegaan op effecten op (landbouw)dieren.</p> <p>Wij houden rekening met autonome ontwikkelingen en eigen projecten, zoals Nederwiek 3 en Zuid West 380kV Oost. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematisch deel over tracering/route van de corridors.</p>
202302002	202302002	1	Zie bijlage. 95592839_9150243_Zienswijze_voorgenomen_route_hoogspanningsleiding_380_kV_g-k-c.pdf	<p>1. Indiener geeft aan bezwaren te hebben tegen een verbinding nabij het bedrijf, vanwege:</p> <p>a. Zorgen omtrent gezondheid van het gezin en klanten. Indiener vindt het onverantwoord om dergelijke infrastructuur zonder gedegen onderzoek te realiseren.</p> <p>b. Zorgen omtrent gezondheid van paarden en rundvee op het bedrijf</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid.</p> <p>We begrijpen de zorgen voor uw dieren in relatie tot de nieuwe verbinding. In zijn</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>c. De visuele impact van de verbinding in het cultuurlandschap ten noorden van Lekkerkerk en langs de Wetering-Oost.</p> <p>d. Waardedaling van het bedrijf en de landbouwgrond vanwege de kans dat pensionklanten een andere stal zullen zoeken.</p> <p>2. Indiener verzoekt met klem corridors over landbouwgrond ten noorden van Lekkerkerk langs de Wetering-Oost te leggen, maar een route die aansluit bij bestaande routes te kiezen.</p> <p>3. Indiener sluit zich aan bij de zienswijze van LTO Noord (202301640)</p>	<p>algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwhuisdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Aanvullend onderzoek naar de effecten op landbouwhuisdieren valt niet binnen de reikwijdte van dit project.</p> <p>Bij (mogelijke) waardevermindering van onroerend goed wordt uitsluitend gekeken naar woningen. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.</p>
202302002	202302002	2	Zie bijlage. 95592839_9150244_Zienswijze_voorgenomen_route_hoogspanningsleiding_380_kV_g-k-c.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302002	202302002	3	Zie bijlage. 95592839_9150245_Zienswijze_voorgenomen_route_hoogspanningsleiding_380_kV_g-k-c.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302002	202302002	4	Zie bijlage. 95592839_9150246_Zienswijze_voorgenomen_route_hoogspanningsleiding_380_kV_g-k-c.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302003	202302003	1	Zie zienswijze. 95593224_9150328_230629_Gemeentelijke_Zienswijze_380_kV_Concept_NRD_-_getekend.pdf	<p>1. Indiener geeft aan dat de gemeente Zwijndrecht al bovenmatig belast is met infrastructuur en op het thema veiligheid. Indiener benoemt 4 infrastructurele doorsnijdingen van Zwijndrecht en geeft aan dat een 5e doorsnijding beperkingen oplevert in de ontwikkeling van Zwijndrecht, o.a. op het gebied van woningbouw.</p> <p>2. Indiener geeft aan bewoners niet verder te willen belasten met extra risico's omtrent veiligheid en benoemt het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0, waarin staat aangegeven dat er niet gebouwd mag worden in het buitengebied.</p> <p>3. Indiener geeft aan de er een plan door de gemeenteraad is vastgesteld om te lobbyen voor een dedicated goederenlijn en verdiepte aanleg van rijksweg A16, om de leefomgeving te verbeteren. De nieuwe hoogspanningsverbinding draagt niet bij een verbeterde leefomgeving.</p>	Deze zienswijze van de gemeente Zwijndrecht zit er tweemaal in. Graag wordt verwezen naar zienswijzenummer 202302271.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				4. Indiener geeft aan dat in januari 2011 een grote brand heeft plaatsgevonden op emplacement Kijfhoek. Sindsdien zijn er maatregelen afgesproken. Indiener vindt het onaanvaardbaar als er weer een dergelijk incident plaats zou vinden met gevaarlijke stoffen en een hoogspanningsverbinding.	
202302003	202302003	2	Zie zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302003	202302003	3	Zie zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302003	202302003	4	Zie zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302005	202302005	1	ja, uitbreiding over gebied de Biesbosch		Op dit moment zijn nog enkel de corridors ingetekend op het kaartmateriaal. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief.
202302005	202302005	2	Op de Venuslaan te Nieuw-lekkerland zijn eigenaren en huurders uitgekocht. De lichtmastdraden lopen vlakbij/over het woonzorgcomplex het Waellant, daarvan zijn wij (echtgenoot en ik) bewoners. Mogen wij daar blijven wonen, wat voor effect heeft de uitbreiding van aantal draden op onze gezondheid? (anonimiseren?)		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302005	202302005	3	Het betreft corridor 7: deze gaat ter hoogte van Nieuw-lekkerland over huizen. Dit betekent dat er een derde 380kV-verbinding door de kern Nieuw-Lekkerland kan komen		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. Op basis van de uitkomsten wordt een voorkeursalternatief door de minister bepaald.
202302005	202302005	4	nvt		-
202302006	202302006	1	Weet niet of het een alternatief is maar meest logisch is toch langs bestaand trace corridor 6. Klein stukje nieuw en is de kortste route met de minste impact op mens en milieu (en kosten)		Corridor 6 is een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, impact op het mens en milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202302006	202302006	2	er moet iets. dat begrijp ik maar waarom dan niet de kortste route. Als ik alleen al zie hoe slecht voor het milieu de verzwaring van de bestaande hoogspanningsmasten is!		Er is nog geen keuze gemaakt voor het uiteindelijke tracé. Op dit moment kan nog niet gezegd worden welke alternatieven de grootste en kleinste effecten op de omgeving hebben. Hiervoor moeten eerst de onderzoeken zijn uitgevoerd. In paragraaf 3.1 van deze reactienota kunt u meer lezen over de besluitvorming in de komende periode.
202302006	202302006	3	ja zeker. Onze historische De Donk moet je niet verpesten met hoogspanningsmasten. Allemaal ons mond vol met CO2/stikstof/zero transmissie enz.enz. Geen masten over dit prachtige natuurgebied.		De waarden van het gebied de Donkse Laagte is bij het project bekend. Deze is opgenomen op de kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te vinden is: A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202302006	202302006	4	Heb 25 jaar pal naast een zendmast gewoond. Heb 2x kanker gehad /gelukkig overwonnen. Nu verhuisd naar Graaflijk West en dan zou ik zomaar weer onder een mast komen te wonen. Geloof niet dat dit goed is voor onze gezondheid. Zie het rapport van de Gezondheidsraad voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302009	202302009	1	De 380 kv steekt reeds 2 x de rivier de lek over naar Nw-lekkerland / Alblasserwaard. De Alblasserwaard is onderdeel van groene hart van Z-H. Het is raadzaam dit cultuurlandschap niet verder aan te tasten. Andere langere tracés moeten onderzocht worden om niet voor de korte termijn winst te gaan.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202302009	202302009	2	Woonkernen moeten sowieso buiten beeld blijven, daar nu huizen afgebroken worden t.p.v. de bestaande tracés		Effecten op de (woon)omgeving worden nader beschouwd in de komende verkenningsfase. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202302009	202302009	3	Cultuurlandschap mag niet (nog meer) aangetast worden. Dit is namelijk in het verleden al te gemakkelijk gedaan en nu is het tijd zuinig om te gaan met wat we(nog) hebben.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202302009	202302009	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302010	202302010	1	Voor het milieu wordt een energietransitie uitgevoerd. Dit leidt tot verzwaring van het elektriciteitsnet. Dit moet zoveel als mogelijk zonder gevolgen voor de mensen die er wonen. Dus kies voor het kortste traject naar Crayestein. Om het milieu te verbeteren mag de natuur zelf ook wel iets inleveren voor het grotere geheel.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor een toelichting op het onderzoek naar de mogelijke effecten op mens en natuur, waaronder ook de leefomgeving, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302010	202302010	2	geen idee, maar gezondheidseffecten moeten zwaar wegen. Niet iedereen zal last hebben van het elektromagnetisch veld maar de enkeling dient ook ontzien te worden.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302010	202302010	3	wat ik al zei gezondheidsaspecten. alle andere trajecten dan die naar Crayestein hebben meer gevolgen voor de inwoners in het gebied.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302010	202302010	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302011	202302011	1	Ik woon in Nieuw Lekkerland en daar hebben we al hoogspanningsmasten. Hierdoor zijn verschillende huizen afgebroken omdat het schadelijk voor de gezondheid is om in de buurt van deze masten te wonen. Ik begrijp niet dat er nu dan onderzocht moet worden of er meer masten bij kunnen komen. Het lijkt me dat dit in het verleden al wel duidelijk is geworden dat het schadelijk is voor de gezondheid.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302011	202302011	2	Er is in het verleden al onderzoek gedaan naar de schadelijke effecten voor de gezondheid met hoogspanningsmasten. Huizen zijn afgebroken, mensen moesten verhuizen. Dit nog een keer doen vind ik heel onlogisch		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302011	202302011	3	Gezondheid, levensverwachting van inwoners Molenlanden		Zie beantwoording vraag 1.
202302011	202302011	4	Gezondheidsrisico's		Zie beantwoording vraag 1.
202302012	202302012	1	onder de grond		Graag wordt voor de mogelijkheden ten aanzien van ondergrondse aanleg verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302012	202302012	2	het effect op leefkwaliteit, zeker voor de mensen die onder of in de directe nabijheid van de hoogspanningsleiding zullen wonen.		De effecten op leefomgeving en hoe dit wordt onderzocht is nader toegelicht in paragraaf 3.6 van deze reactienota. Graag wordt hiernaar verwezen.
202302012	202302012	3	de veiligheid op de drukke rijkswegen rondom Ridderkerk, het rangeerterrein in Zwijndrecht en de rivieren die gekruist worden.		Indiener noemt een aantal relevante (infrastructurele) aandachtspunten in Ridderkerk en omgeving. De raakvlakken met en effecten op deze infrastructuur worden verder onderzocht en beoordeeld in de volgende fase. Daarbij is het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, een belangrijk beoordelingscriterium, zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD. Kijfhoek, knooppunt Ridderkerk en omliggende waterwegen worden verder ook specifiek aangeduid als belangrijke belemmeringen in corridor 1 (zie p. 40 van de NRD).
202302012	202302012	4	Ridderkerk wordt al omsloten door: - 2 zeer drukke rijkswegen met alle milieueffecten (geluid en fijnstof); - druk bevaren rivieren (Noord, Lek en Nieuwe Waterweg) wordt al belast met Nato-leiding heeft gepland tracé voor waterstof geprojecteerd tracé loopt over (recente) nieuwbouw-woningen en maakt toekomstige woningbouw onmogelijk.		Vanuit indiener wordt een aantal relevante aandachtspunten in Ridderkerk en omgeving genoemd. De raakvlakken met en effecten op deze infrastructuur en ontwikkelingen worden verder onderzocht en beoordeeld in de volgende fase. Zie voor een nadere toelichting ook paragraaf 3.9 van deze reactienota (stapeling met andere ruimtelijke opgaven).
202302013	202302013	1	Eventueel door de grond, of aftakkingen van de bestaande lijnen.		De bestaande verbindingen zijn maximaal benut en uitontwikkeld. Dit betekent dat het knelpunt enkel opgelost kan worden met een nieuwe 380kV verbinding. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302013	202302013	2	Ja, de invloed op de gezondheid van mens en dier.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302013	202302013	3	Ja, natuurgebieden (beschermd)		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op flora en fauna zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302013	202302013	4	Wat zijn de mogelijkheden voor ondergrondse verbindingen		Zie beantwoording vraag 1.
202302014	202302014	1	nee		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302014	202302014	2	effect op weidevogel gebieden		De effecten op de natuur (waaronder weidevogel gebieden en soort) worden uitvoerig onderzocht in het thema 'Natuur'.
202302014	202302014	3	stralings effecten op dieren op gebied van gezondheid en gedrag.		In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op (landbouwhuis)dieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Aanvullend onderzoek naar de effecten op (landbouwhuis)dieren valt niet binnen de scope van dit project. Effecten van de fysieke aanwezigheid van nieuwe masten voor bijvoorbeeld trekvogels worden meegenomen in de ecologische onderzoeken.
202302014	202302014	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302015	202302015	1	Gebruik innovatieve technologie zoals ook in het buitenland in omliggende landen gebruikt wordt. voer corridors over gebieden die niet over woonbestemmingen gaan. ernstige gezondheidsklachten tot gevolg.		Bedankt voor uw reactie. Voor een toelichting op mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota.
202302015	202302015	2	We hebben in de ablasserwaard al een hele hoge milieu PFOA PFAS Belasting door meerdere 380KV verbindingen die er al lopen		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Voor meer informatie over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202302015	202302015	3	Milieu en gezondheid dieren welzijn.		Naar milieu en gezondheidsaspecten wordt nader onderzoek uitgevoerd. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302015	202302015	4	Als men in het conceptplan RND zegt dat men rekening houdt met voorzorgbeleid, zoals opgesteld door het Ministerie van EZK, dan moet men dit ook doen. dan moet men niet met een corridor 7, 8 of 9 optie komen, waarvan men al weet dat je hier gevoelige bestemmingen zoals woonhuizen niet kunt ontwijken.		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. In gebieden waar het niet mogelijk is om gevoelige bestemmingen te ontwijken, kan eventueel ondergrondse aanleg worden onderzocht als oplossing. Ook kan nader onderzoek ertoe leiden dat een of meerdere corridors om deze reden komen te vervallen. Dat is op dit moment niet met zekerheid vast te stellen.
202302018	202302018	1	Ja, verzwaren van huidige tracé. Dat doen ze in Amerika ook. Verhogen van de spanning waardoor je minder verlies hebt. Indien nodig kan er meer vermogen door de kabel.		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. Elders op de wereld zijn er voorbeelden van verbindingen met hogere capaciteit dan de beoogde 380kV. Echter zijn de stations en componenten in het Nederlandse hoogspanningsnet niet ingericht op deze hoge voltages waardoor een verder versterking niet mogelijk is zonder zeer grootschalige effecten op de rest van het net.
202302018	202302018	2	-		-

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302018	202302018	3	-		-
202302018	202302018	4	-		-
202302019	202302019	1	Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen zienswijze. 95600214_9151905_20230704_-_Zienswijze_NRD_380_kV_G-K-C.pdf		<p>Ad 1. Aanleg op de bodem van waterwegen is voor dit project geen optie die nader is overwogen of onderzocht. Op zee worden verbindingen wel ondergronds aangelegd; voor lange onderzeese kabelverbindingen maakt TenneT gebruik van gelijkstroomverbindingen, die ondergronds of op de zeebodem kunnen worden aangelegd. Zie hiervoor bijvoorbeeld het project Nederwiek3. Onderhavig project betreft een transportverbinding binnen de landelijke ring van 380kV-verbindingen. Die worden bovengronds aangelegd, met de mogelijkheid om in voorkomende gevallen een klein gedeelte te verkabelen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Ad 2. Rechtstreekse (gelijkstroom)aan sluitingen lossen het knelpunt niet op. Daarvoor is een capaciteitsuitbreiding door middel van een nieuwe verbinding noodzakelijk. Die verbinding faciliteert inderdaad opgewekte windenergie vanaf zee, maar betreft ook een reguliere transportverbinding binnen de landelijke ring, waarbij uit meerdere richtingen extra aanbod en vraag samenkomen. Het aanbod van opgewekte energie vanuit de Noordzee is daarbij wel een belangrijke factor.</p> <p>De kans om lopende projecten te combineren is op dit moment nog niet groot. Coördinatie en afstemming tussen de (energie)projecten in hetzelfde gebied vindt uiteraard wel plaats. Wij verwijzen bijvoorbeeld naar de gecombineerde informatieavonden met Nederwiek 3, Delta Rhine Corridor, Zuid West 380kV Oost en PAWOZ, maar ook de meer integrale aanpak rondom de grote energy hubs zoals Moerdijk en Geertruidenberg.</p> <p>Ad 3. Het detailniveau van de concept-NRD sluit aan bij het detailniveau van de verkenning, waarmee uit verschillende onderzoeksalternatieven het voorkeursalternatief gekozen kan worden. Het planMER bevat zowel de effecten op agrarische gronden als op alle overige gronden en functies in het zoekgebied. Deze vallen alle de categorie "gebruiksfuncties". Het maatschappelijke belang van landbouwgrond kan meewegen in de keuze voor het voorkeursalternatief. Dit geldt echter ook voor concurrerende ruimteclaims, zoals natuur, woningbouw, infrastructuur en recreatie. Het planMER maakt geen onderscheid in belang, maar is erop gericht zo objectief mogelijk de effecten op het milieu in kaart te brengen. Er is dus geen aanleiding om een afzonderlijk hoofdaspect Landbouw op te nemen.</p> <p>Onderdeel van de beoordeling en de Integrale Effectenanalyse zijn de tracé-lengtes, aantal eigenaren, effecten op bodem en water (inclusief verzilting) en magneetvelden. Indien noodzakelijk, wordt (aanvullend) advies en deskundigheid ingewonnen ter beoordeling van de genoemde effecten. Deze onderdelen zijn in overeenstemming met de onderdelen die indiener benoemt, zoals "areaal landbouwverlies" en "doorsnijding van percelen". Voor wat betreft de voorgestelde toevoeging van effecten op dieren, kan in zijn algemeenheid worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage. Voor wat betreft precisielandbouw en robotisering wordt verwezen naar hoofdstuk 3.8 van deze</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>reactienota onder "Effecten op apparatuur". Het risico van fysiek letsel aan vee door de betonnen staanders kan door maatregelen worden tegengegaan. In ieder geval zal dit in de planMER niet verder worden onderzocht. Het kan uiteraard wel onderwerp van gesprek zijn tussen LTO en TenneT/EZK, hoe dit het beste kan worden gemitigeerd.</p> <p>A4 en 5. Graag wordt verwezen naar de vermeldingen in de Landschapsanalyse van de grote openheid als essentiële aspecten en elementen zeeleigebied, waartoe onder meer Geertruidenberg, Drimmelen en Moerdijk worden ingedeeld. Effecten op openheid en (het voorkomen van) nieuwe doorsnijdingen zijn in open landelijk gebied bij uitstek criteria die in de onderzoeksfase in beeld worden gebracht en beoordeeld. De kenmerken van het gebied van zijn ons dus bekend en worden meegenomen.</p> <p>De landschapsanalyse is een analyse waarmee het zoekgebied en de corridors zijn ontwikkeld. Tijdens de verkenning wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) effecten van de onderzoeksalternatieven op de ruimtelijke kwaliteit en de verschillende landschapstypen. Hierbij wordt tevens gebruik gemaakt van beschikbare bronnen en relevant beleid. Dan zal ook meer tot uiting komen in landschappelijke beschrijvingen van de diversie gebieden, waaronder het gebied tussen Drimmelen en Moerdijk. In de planuitwerkingsfase zal een specifiek Landschapsplan volgen.</p> <p>Ad 6. Voor wat betreft de Noordwaard is evident dat dit niet tot (aangewezen) Natura 2000-gebied behoort. Belangrijk kenmerk is dat dit doorstroomgebied betreft en het tevens belangrijke natuurlijke kenmerken omvat. Bij ons is voorts in beeld dat grote delen van de Noordwaard in het inpassingsplan zijn bestemd als agrarisch gebied. Dit wordt onder meer als gebruiksfunctie meegenomen in de onderzoeksfase.</p> <p>Ad 7. Graag overleggen wij met (Z)LTO over betrokkenheid en een verdere toelichting op zienswijzen en toe te passen criteria. Hiertoe wordt contact opgenomen.</p>
202302019	202302019	2	Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302019	202302019	3	Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302019	202302019	4	Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302020	202302020	1	Ja. Om corridor 7-9 te ontzien, is het alternatief corridor 6 via het bestaande tracé en de Biesbosch. Die laatste heeft een lager inwoneraantal dan dat (expres!) voor de woonwijken rondom Bleskensgraaf wordt gekozen.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.
202302020	202302020	2	Allereerst moet de kwaliteit van het landschap beschermd worden. Veel dieren en (trek-)vogels doen ons gebied aan. Eindelijk hebben we deze dieren binnen ons bereik weten te krijgen en nu gaan jullie dit met het tracé weer verstoren.		Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302020	202302020	3	Ja. Als bewoner van Abbekesdoel 12 zijn wij al de buurman van een elektriciteitshuisje met alle straling van dien. Dit zal geaccepteerd zijn omdat de omgeving hier gebruik van maakt. Daarnaast is onze omgeving de dupe van de uitstoot van Chemours en PFAS. Er zou niets aan de hand zijn, totdat een blijft doorvragen. Pas dan wordt erkend dat de concentratie heel ver boven het normaal ligt. Je kunt je hierbij afvragen wat eigenlijk normaal is. Met deze tracé wordt nu alles ontkend, maar over een tiental jaar wijst alles uit dat de verontrusten gelijk hebben. Wees dan wijzer en zet belangen in de juiste volgorde, waarbij eigen belang niet bovenaan staat.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302020	202302020	4	Onze omgeving wordt al veel te veel en veel te intensief belast met allerlei stralingsniveau's waardoor onze Alblasserwaard en de mensen en de dieren een verhoogd risico's op allerlei stralingsziekten loopt.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302021	202302021	1	Ja, zie bijlage 4 voor onderbouwing in zienswijze. Ik gebruik de upload functie van deze bijlage voor Bijlage A uit mijn zienswijze. 95600280_9151924_Machtigingen_zienswijze_hoogs panningverbinding_230704_211316.pdf	Zie 202301640	Bedankt voor uw terugkoppeling. De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op landschap, flora en fauna en andere gebruiksfuncties, zoals agrarisch gebruik. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder natuur (o.a. NNN), leefomgeving en landschap wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Voor beantwoording van de zienswijze van LTO Noord wordt verwezen naar betreffende beantwoording onder zienswijzenummer 202301640 in deze reactienota.
202302021	202302021	2	Ja, zie bijlage 4 voor onderbouwing in zienswijze. Ik gebruik de upload functie van deze bijlage voor Bijlage B uit mijn zienswijze. 95600280_9151925_WvG_Bureau_Energieprojecten_-_ziensw-_hoogspanningsverbinding_380_kV_G-K-C.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302021	202302021	3	Ja, zie bijlage 4 voor onderbouwing in zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302021	202302021	4	Ja, zie bijlage 4 voor onderbouwing in zienswijze. 95600280_9151926_Zienswijze_hoogspanningsverbin ding_H-C-_Booij.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302023	202302023	1	waarom worden er op de huidige lijn niet een extra lijnen bijgelegd de lijn krimpen - geertruidenberg heb groot onderhoud op dit moment kan daar geen laag boven op?		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is recent opgewaarderd tot de maximale capaciteit. De masten zijn niet zo gebouwd om er nog meer circuits in te hangen. In paragraaf 3.3 van deze reactienota is beschreven waarom een extra verbinding nodig is.
202302023	202302023	2	niet meer aan de orde		-

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302023	202302023	3	zorg dat de mens ieder geval het minst last van heb over de biesbosch is het beste traject. Staat de mens op 1 of de natuur graag een antwoord?		We begrijpen de zorg van de indiener. In de volgende stap worden de effecten van alle alternatieven onderzocht, waaronder de effecten op gezondheid, leefomgeving en natuur. Deze onderzoeken zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven. De minister zal op basis van de beoordeling van de effecten een keuze maken voor een tracé.
202302023	202302023	4	dat is te breed kan wel smaller		Op dit moment zijn nog enkel de corridors ingetekend. Een corridor is een brede zone (oplossingsruimte) waarbinnen onderzoeksalternatieven voor een nieuwe verbinding worden gezocht. Binnen elke corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief waarvan de effecten worden onderzocht.
202302025	202302025	1	Het onderzoeken van alternatieve methode bijvoorbeeld ondergronds boring of in een kabeltrace is een mogelijkheid. Het verzwaren van de bestaande traces is de beste optie, de mensen hebben hier al hinder en er zijn al geen woningen direct onder de leidingen. Als er een deel op bestaande masten wordt gezet of masten tussen de oude plaatsen en de leidingen hoger hangen is een mogelijke optie. Ik wil mij ook graag aansluiten bij de visie van de gemeente molenlanden om traject 6A verder uit te werken.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. De bestaande verbinding wordt momenteel opgewaardeerd. Verdere opwaardering is daarna niet meer mogelijk. Een combinatie met een deel van de bestaande 150kV verbinding zou mogelijk een optie kunnen zijn. Dit wordt nader onderzocht.
202302025	202302025	2	onderzoek andere type masten bijvoorbeeld de wintrack waarbij de electro magnetische straling minder ver reikt naast het trace. 95600392_9151965_wintrack_mast.jpg		Bedankt voor uw suggestie. In onderhavig project is het uitgangspunt dat reguliere vakwerkmasten worden gebruikt. In het verleden had de wintrackmast een smallere magneetveldzone dan de vakwerkmast, vanwege de ophanging van de geleiders. De afgelopen jaren hebben ontwikkelingen ervoor gezorgd hebben dat ook de vakwerkmast een smallere magneetveldzone heeft. Daarmee is er geen onderscheid meer tussen een wintrackmast en een vakwerkmast op dit onderdeel en is het effect op magneetvelden geen reden meer om vóór de wintrackmast te kiezen. Vakwerkmasten zijn verder gemakkelijker in beheer en onderhoud en ook de kosten tijdens de bouw en beheer en onderhoud zijn lager dan bij een wintrackmast. Wintrackmasten zijn alleen nog mogelijk als er zwaarwegende redenen zijn. Die zwaarwegende redenen om in het projectgebied wintrackmasten te realiseren zijn niet voorzien. In de komende onderzoeksfase (IEA) zal hier nog nader op worden ingegaan.
202302025	202302025	3	kortste route, plan schade, huidige beeld bepalende landschapskenmerken.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202302025	202302025	4	er loopt al een hoogspanning over de gemeente, deze verzwaren geeft minder overlast dan een nieuwe bouwen.		De bestaande verbinding wordt momenteel opgewaardeerd. Verdere opwaardering is daarna niet meer mogelijk.
202302026	202302026	1	Het distributienet naar Krimpen aan de IJssel of Crayestein uitvoeren als gelijkstroomnet waarbij de kabels over de bodem van rivieren gelegd worden en op land onder de grond. Deze kan direct op het gelijkstroom aanvoernet Nederwiek 3 worden aangesloten waarvan de kabel ook over de bodem van Hollandsdiep/Amer zou kunnen lopen en bij de Centrale Geertruidenberg aan land komt. De omvormer(s)AC/DC vlak naast de hoogspanningsstations Capelle, Crayestein en Geertruidenberg bouwen voor een optimale korte		Binnen het vermaasde wisselstroomnet is het niet efficiënt om wisselstroom (AC) om te zetten in gelijkstroom (DC/Direct Current) en later weer van gelijkstroom in wisselstroom. Binnen West-Europa wordt gelijkstroom dan ook slechts zeer beperkt toegepast als regulier onderdeel van het transportnet. De beschikbaarheid van een gelijkstroomverbinding is lager dan van een wisselstroomverbinding. De lagere beschikbaarheid vindt zijn oorzaak in het grote aantal componenten, bijvoorbeeld in converterstations, dat nodig is om een gelijkstroomverbinding te realiseren en de storingsgevoeligheid en lange reparatietijden van kabelverbindingen. Een gelijkstroomverbinding verdient niet de voorkeur vanuit het oogpunt van betrouwbaarheid van het 220/380 kV-hoogspanningsnet. Op het moment van uitval

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			verbinding naar het bestaande wisselstroom distributienet en een minimale omgeving-verstoring.		van een AC-circuit zal een DC-verbinding niet autonoom bijdragen aan de instandhouding van het landelijk hoogspanningsnet, hiervoor is actieve sturing nodig. Ook voor DC-verbindingen met een hoge spanning moet het beginsel "bovengronds, tenzij" gelden. Hoewel DC-verbindingen elektrisch minder complex ondergronds te verkabelen zijn, moet op (lange) landtracés wel rekening gehouden worden met enerzijds de verminderde betrouwbaarheid/beschikbaarheid door het grote aantal kabelmoffen en anderzijds de lagere transportcapaciteit vergeleken met een DC-bovengrondse verbinding.
202302026	202302026	2	Er lopen al een 150kV AC en een 380kV door de gemeente Drimmelen waarbij de 150kV binnenkort wordt vervangen voor een 150 + 380kV AC leiding. Het is onwenselijk om in dit gebied nog meer bovengrondse hoogspanningsleidingen erbij te plaatsen gezien de stralingsbelasting voor mens en dier en de horizonvervuiling welke nadelig is voor toerisme, recreatie en welzijn van de mens.		Indiener heeft natuurlijk gelijk dat er (straks) al 2 verbindingen door de gemeente lopen. Nog een verbinding betekent bij eventuele bundeling een extra last. De door indiener genoemde effecten op toerisme/recreatie en welzijn worden in de komende fase onderzocht en beoordeeld. Graag wordt verwezen naar hoofdstuk 3.6 van deze reactienota onder <i>Gebruiksfuncties</i> en onder <i>Landschap</i> .
202302026	202302026	3	Mogelijk is Nederland aan het doorslaan wat betreft de voorspelling van de toekomstige energiebehoefte en is het niet alleen gebaseerd op eigenbehoefte, maar mede op doorverkoop van energie naar het buitenland ter compensatie van de gesloten gasvelden. Hiermee wordt mens dier en omgeving onevenredig belast. Omdat we hiermee ook tegen de toelaatbare grenzen van leefbaarheid gaan aanlopen dreigt er in de toekomst een situatie vergelijkbaar met de huidige CO2 crisis.		Over nut en noodzaak van de energietransitie in het algemeen en het project in het bijzonder, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematische deel over nut en noodzaak. Voorts kan nog worden vermeld, dat het Nederlandse 380 kV-net de ruggengraat van het landelijk hoogspanningsnet is en zorgt voor het transport van grootschalig opgewekt vermogen door heel Nederland én van en naar het buitenland. Het bestaat uit een landelijke ringstructuur met verbindingen naar kustlocaties waar grootschalig productievermogen is aangesloten. Daarnaast zijn er verbindingen met Duitsland, België, Noorwegen, Groot-Brittannië en Denemarken. In eerste instantie is de uitbreiding van het hoogspanningsnet bedoeld zodat het transport van elektriciteit door Nederland en de afvoer van, en doorstroming op, 'onderliggende' regionale (110kV en 150kV) elektriciteitsnetten kan worden gegarandeerd en verbeterd. De opdracht betreft dus de leveringszekerheid in Nederland. Uiteraard opereert en functioneert het Nederlandse Net in Europees verband. Nederland profiteert ook van deze interconnectie.
202302026	202302026	4	Een aantal grote bedrijven in Nederland hebben de expertise, materieel en mensen om grote bagger en kabel-leg projecten in ondiep water met inachtneming van milieueisen uit te voeren. Dit zal bijdragen aan werkgelegenheid, groei van kennis en stimulatie van de economie.		Aanleg op de bodem van water(wegen) is voor dit project geen optie die nader is overwogen of onderzocht. Op zee worden verbindingen wel ondergronds aangelegd; voor lange onderzeese kabelverbindingen maakt TenneT gebruik van gelijkstroomverbindingen, die ondergronds of op de zeebodem kunnen worden aangelegd. Onderhavig project betreft een transportverbinding binnen de landelijke ring van 380kV-verbindingen. Die worden in principe bovengronds aangelegd, zie ook paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302027	202302027	1	Corridor 10 is de corridor waar wij ons zorgen om maken. Deze corridor gaat dwars door Goudriaan heen en loopt ook in de buurt van het natuurgebied de Slingelandse plassen, Corridor 6 lijkt de beste optie, gezien deze een korte route is en de minste impact heeft op inwoners en landschap		Binnen de corridor (1.200m) wordt in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat corridor 6 de beste is. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302027	202302027	2	De Alblasserwaard is reeds ernstig belast met de uitstoot van giftige stoffen door Dupont. Welk effect		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			heeft een hoogspanningskabel daadwerkelijk op het milieu?		op het milieu is een van deze onderzoeken (Milieu effecten rapportage). Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302027	202302027	3	De schade op de gezondheid van omwonenden. Dit kan niet gezond zijn. Zie ook onderzoek dat recent gedaan is naar de invloed van magneetvelden op de volksgezondheid (bron RIVM april 2023). Daardoor adviseert de Rijksoverheid geen nieuwe hoogspanningsmasten aan te leggen in de buurt van woningen.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302027	202302027	4	Corridor 10 is een erg lang traject en neemt onnodig hoge kosten met zich mee		Op dit moment kan nog niet gezegd worden welke alternatieven het grootste en kleinste effect op kosten hebben. De kosten van de verschillende alternatieven maken deel uit van de Integrale Effectenanalyse (IEA). De lengte van de corridor is overigens niet per se bepalend voor de kosten, maar in ieder geval wel een belangrijke factor. Waar de keuze op valt, wordt door de ministers van EZK en VRO bepaald in de voorkeursbeslissing.
202302028	202302028	1	Trace door Biesbosch minst belastend voor mensen, de hoofdbewoner van Nederland		De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op o.a. mens en natuur worden in de fase na de NRD onderzocht. Het is aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.
202302028	202302028	2	Gezondheidsaspecten, waarschijnlijk worden de normen in de toekomst aangescherpt. Schadelijkheid voor mensen op lange termijn kan niet worden uitgesloten.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302028	202302028	3	Energie moet worden opgewekt waar dat nodig is. Dat bespaart kostbare verbindingen.		Dit is inderdaad de meest ideale situatie maar in de praktijk niet het geval en vaak niet haalbaar. Hierdoor dient elektriciteit getransporteerd te worden.
202302028	202302028	4	Trace door Molenlanden is volstrekt onaanvaardbaar.		Bedankt voor uw reactie
202302029	202302029	1	Er moet onderzocht worden of er verbindingen kunnen worden aangelegd die alleen boven onbebouwde grond gaat, of geheel of deels ondergronds. Nu wordt er aangegeven dat de mogelijkheid bestaat dat er aangelegd wordt over de woonkern Nieuw-Lekkerland. Dit is wat mij betreft onacceptabel, en maak ik via deze manier bezwaar tegen. Tevens zou overwogen moeten worden of het niet zinvoller is om een een geheel nieuwe verbinding aan te leggen naar Brabant die niet via Krimpen a/d IJssel gaat. Dit kan de veiligheid, stabiliteit en uitbreidingscapaciteit ten goed komen.		Bij de uitwerking van de tracés proberen we gevoelige bestemmingen als woningen zoveel als mogelijk te vermijden. Dit is toegelicht in paragraaf 3.5 van deze reactienota. In paragraaf 3.4 is meer te lezen over bovengrondse en ondergrondse aanleg. Er treedt een knelpunt op rond 2030 op de bestaande hoogspanningsverbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Deze verbinding is onderdeel van de landelijke ring van het 380kV-net. Dit knelpunt kunnen we enkel oplossing door een nieuwe verbinding te bouwen nabij de verbinding waar het knelpunt optreedt. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.3 van deze reactienota.
202302029	202302029	2	Een nieuwe verbinding over Nieuw-Lekkerland betekent dat het de 3e verbinding wordt over de woonwijk / woongebied Nieuw-Lekkerland. Er zullen daardoor nog meer woningen afgebroken moeten worden wat niet acceptabel is. Het afbreken van woningen tast de leefomgeving van het dorp		Gezondheid en leefomgeving zijn aspecten die onderzocht worden in de komende fase. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			onevenredig zwaar aan. Bovendien is het onnodig kapitaal vernietiging en in het kader van woning te kort ook geen logische en maatschappelijk verantwoorde optie.		
202302029	202302029	3	Waar naar gekeken zou moeten worden is de hoogte van de verbindingen. Als verbindingen hoger worden aangelegd heeft dat mogelijk minder impact op de grond, en wat dan leefbaarheid en bebouwing in tact kan houden.		Als het ontwerp voor het tracé wordt uitgewerkt wordt bepaald wat de benodigde hoogte is van de masten. De hoogte is onder andere afhankelijk van de omgeving, bijvoorbeeld als een rivier wordt gekruist worden de masten hoger vanwege een grote overspanning en/of een minimale doorvaarhoogte. Echter zijn we nog niet zover dat er een ontwerp gemaakt wordt. De komende fase gaan we de effecten inzichtelijk maken van alle corridors en op basis van een integrale effect beoordeling wordt door de minister een keuze gemaakt voor een tracé. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is meer te lezen over de effectonderzoeken.
202302029	202302029	4	Gezien het een investering voor langere termijn is moet er niet naar de goedkoopste optie worden gekeken. Belangrijkste criteria moet zijn behoud van bestaande leefomgeving en voorkomen dat er woningen moeten worden afgebroken.		Er wordt een integrale effect analyse gemaakt, waarbij kosten een van de aspecten is die hierbij wordt beschouwd, maar ook bijvoorbeeld leefomgevingskwaliteit en gezondheid. In paragraaf 2.3 van de concept-NRD is hier meer over te vinden.
202302031	202302031	1	<p>Goedendag hier even bewoners van nieuwe Veer 27</p> <p>In uw correspondentie is een luchtfoto meegestuurd waarop de mogelijke plaats om over de lek te komen met uw 48kv stroomleiding is weergegeven.</p> <p>Deze witte stippellijn loopt precies over onze woning en perceel, zonder voorafgaande overleg etc. Hierover zijn we zeer verbaasd</p> <p>We hopen dat jullie een andere mogelijke vinden, wij zijn weggegaan uit nieuw lekkerland, onder de masten die daar staan</p> <p>Ik draag een ICD, die gevoelig is voor magnetische velden in de omgeving</p> <p>Ik heb ervaring met het wonen onder de masten/kabels</p> <p>Wij en onze vereniging molenbuurt zullen er met de nodige hulp alles aan doen om dit te blokkeren.</p> <p>Dit zou bovendien een ernstige aanslag zijn op de polder qua horizon vervuiling en natuurschade</p> <p>Ik als ecooloog en natuurliefhebber kan u haarfijn uitleggen welke impact dit heeft(ik zocht als klein jongetje al dode vogels onder de draden van de hoogspanningsmasten)</p> <p>Denk aub na over: - -ingraven van de kabels</p>		<p>Het klopt dat er geen individuele inwoners zijn benaderd voor het publiceren van de concept-NRD. Deze 1 op 1 benadering is in deze fase helaas nog niet mogelijk.</p> <p>Op dit moment moet er nog veel onderzocht worden om de effecten van een verbinding te in kaart te brengen. Effecten op leefomgeving en natuur zijn slechte enkele van de onderzoeken die worden uitgevoerd.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			-Route die niet over Streefkerk gaat -etc		
202302031	202302031	2	Wij wonen op nieuwe Veer 27, als vogelliefhebbers genieten we van het wonen tussen biesbos en groene hart, dit is een echte vogelroute, waar we zelfs regelmatig de zeearend kunnen zien, neem dit mee, aub		Zie beantwoording vraag 1.
202302031	202302031	3	Plan aub een avondje met de bewoners hier aan de nieuwe Veer, deze mensen zijn nu gestrest en gaan met de hakken in het zand.		Zie beantwoording vraag 4.
202302031	202302031	4	Nog geen details, later waarschijnlijk wel, maar we zijn nu nog niet voldoende ingelicht		We hopen dat de thematische beantwoording in hoofdstuk 3 en individuele beantwoording van uw vragen u meer duidelijkheid heeft gegeven. Mocht dit niet het geval zijn kunt u altijd contact opnemen met een van onze omgevingsmanagers. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens van TenneT: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)
202302033	202302033	1	Een ander tracé , een ondergrondse kabel. Of verder verzwaren van de huidige masten.De vergiftiging van de Alblasserwaard en ver daar buiten door Dupont en Chemours		Bedankt voor uw terugkoppeling. De bestaande verbinding wordt momenteel opgewaardeerd. Verdere opwaardering is daarna niet meer mogelijk. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Bij het onderzoeken en verder uitwerken van de corridors en het voorkeursalternatief wordt rekening gehouden met de (mogelijke) milieueffecten van de nieuwe verbinding. Hierbij worden de bestaande situatie en toekomstige ontwikkelingen in het gebied als uitgangspunt genomen.
202302033	202302033	2	De moedwillige vergiftiging van de Alblasserwaard en ver daarbuiten door Chemours en Dupont voor het grote geld met mede weten van bestuurders ten koste van de bewoners. Die nu nog eens extra worden belast met extra hoogspanningskabels. Het is te veel		Onderdeel van het onderzoek naar mogelijke en verwachte effecten op mens en natuur omvat tevens de stapeling van (ruimtelijke) ontwikkelingen waarmee verschillende gebieden te maken hebben, zoals bijvoorbeeld bestaande industrie. Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302033	202302033	3	Zoals genoemd de jarenlange moedwillige vergiftiging van ons woongebied met medeweten van bestuur Dupont en Chemours en overheidsinstanties.		Zie beantwoording vraag 2.
202302033	202302033	4	Deskundigen melden dat ze hier niet willen wonen. Qat denkt u dat dat met de waarde van onze woningen doet. Wij worden get 2de Groningen alleen zit hier zoveel gif dat het niet meer op te lossen valt en dan gaan we door met het nog verder vergiftigen met hoogspanningskabels een golf schandaal. Mijn vrouw is 45 geworden mijn dochter 25 allebei door kanker en zo kunnen we er nog tientallen op noemen maar dat zou binnen de statische normen vallen Niet erger dan in de rest van Nederland wordt gezegd		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302034	202302034	1	Ja, er is een alternatief. Om de oversteek te maken van de ene verbinding naar de andere verbinding net voorbij Hank. Over de Biesbosch naar Craijestein.		Bedankt voor uw inbreng. Met de publicatie van de definitieve NRD wordt ook de notitie "Aangedragen alternatieven" gepubliceerd. Daarin is te lezen hoe wordt omgegaan met het alternatief dat u voorstelt.
202302034	202302034	2	Gaat de natuur boven de gezondheid van de inwoners van Molenlanden? Lijkt me niet! Naar Craijestein en verder niets anders.		In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's. Op basis van deze resultaten bepaald de minister een voorkeurstracé.
202302034	202302034	3	In Nieuw-Lekkerland lopen al 2 hoogspanningsverbindingen en 3e lijkt me voor ieders gezondheid niet de bedoeling. Nieuw-Lekkerland zou helemaal onder een groot magnetisch veld komen te liggen met alle schadelijke invloeden van dien.		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302034	202302034	4	Het gaat over het gebied van Molenlanden maar het is niet eens voor ons. Tennet en EKZ gaan veel te makkelijk met de gezondheid van de inwoners om. Loopt hij over je huis dan laat je je toch uitkopen!! Ja, het is schadelijk maar we doen het toch. Teenkrommend! Hoe durven jullie.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202302035	202302035	1	kunnen de leidingen zoveel mogelijk over lege gebieden en langs rivieren en spoorlijnen.		Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen infrastructuren zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of rijkswegen. De voorgestelde corridors worden onder meer op kosten, effecten op natuur en impact op het milieu nader onderzocht in de volgende fase. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202302035	202302035	2	Er wordt van alles onderzocht en even zo makkelijk onder de pet gehouden. daar heb ik persoonlijk weinig vertrouwen in.		Zie paragraaf 6 van de thematische beantwoording voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden. De effecten worden in de milieueffectrapportage en de Integrale Effectenanalyse (IEA) weergegeven en beoordeeld.
202302035	202302035	3	gezondheids onderzoek/ enquete onder bewoners waar al een hoogspanningsleiding aanwezig is. De arts die wij ooit bezochten voor chronische vermoeidheid, had als eerste vraag Nieuw Lekkerland, hoever wonen jullie bij de hoogspanningsmasten vandaan?		We begrijpen dat u hierover zorgen heeft. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is beschreven hoe hiermee in dit project worden omgegaan.
202302035	202302035	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302036	202302036	1	Ja, de meest logische route langs een bestaand tracé is corridor 6. Dit tracé kan doorlopen tot aan de Merwede, waarna nog maar een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is één van de kortste routes, met volgens ons de minste impact op mens / milieu en kost veel minder.		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302036	202302036	2	<p>Corridor 8 is totaal niet wenselijk, aangezien deze 35 kilometer beslaat (corridor 6 = 17 kilometer), waarbij een groot deel ongerepte polder wordt verpest met hoogspanningsmasten.</p> <p>Ook verblijven in deze polder unieke diersoorten, tevens wonen er mensen in de buurt van deze masten, met de voor U welbekende schadelijke gevolgen.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202302036	202302036	3	<p>Volgens ons is er zeer beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds.Laat u informeren/voorlichten over de projecten welke in Duitsland en Denemarken wel ondergronds zijn uitgevoerd. De hoogspanningsmasten blijven nog tientallen jaren ons landschap "vervuilen". Kom niet te snel met de argumenten van : te duur / kan niet of iets dergelijks, maar ONDERZOEK heel goed ALLE mogelijkheden.</p>		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302036	202302036	4	<p>Corridor 8 is NIET wenselijk, omdat het naast een groot deel ongerept polderlandschap ook nog het buurtschap "DE Donk" aantast.</p> <p>Dit is niet alleen een Natura 2000 gebied, mar ook een gebied met grote historische en archeologische waarde.</p> <p>Niet voor te stellen dat dit gebied omgeploegd wordt voor kabels en hoogspanningsmasten.</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202302037	202302037	1	<p>Kunnen bepaalde delen ondergronds en delen bovengronds gecombineerd worden?</p>		Geen van de alternatieven kan volledig ondergronds worden aangelegd. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Mochten er ondergrondse stukken noodzakelijk zijn zal dit gepaard gaan met bovengrondse delen en de bijbehorende opstijgpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302037	202302037	2	<p>Wij wonen nu al onder bestaande hoogspanningsmasten.</p> <p>Waar ik in mijn jonge jaren de kabels alleen hoorde met mist en lichte regenval... hoor ik ze nu bijna altijd licht knetteren.</p>		Het licht knetterende geluid dat u hoort staat bekend als het coronageluid. Dit komt vaak voor bij natte omstandigheden of oneffenheden op de geleiders. Er is geen directe verklaring waarom het geluid nu vaker waargenomen wordt. Er zijn geen gevaren voor de gezondheid bekend in relatie tot het coronageluid.
202302037	202302037	3	<p>Wat doet het met de waarde van mijn woning als er haast bestaande nog een lijn bijkomt. Dit levert mij veel vragen en onzekerheid op.</p>		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302037	202302037	4	Ik ben met deze hoogspanningsmasten op gegroeid. Ik weet niet beter. Maar een tweede lijn....binnen mijn gezichtsveld kan nooit de bedoeling zijn. Dit brengt teveel landschap vervuiling op		In het thema 'Landschap' wordt onder andere gekeken naar de effecten van de verbinding op landschap en de beleving ervan. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202302038	202302038	1	In het onderzoek zijn geen ondergrondse alternatieven onderzocht en/of een gelijkstroom verbinding bij een ondergrondse verbinding een alternatief kan zijn.	<p>1. Indiener geeft aan dat corridor 8 de cultuurhistorische omgeving aantast, waaronder</p> <p>a. De (sporen van) molens langs de Giessendamse Binnenvliet</p> <p>b. Cultuurmonument De Donk, met hoge archeologische waarde in ongeschonden polderlandschap</p> <p>c. Het open veenweidelandschap waar het Achterwaterschap doorheen stroomt.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat corridor 8, 9 en 10 een aanslag vormen op het open landschap van de Alblasserwaard.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat in het gebied veel bijzondere vogels voorkomen, zoals in Natura2000 gebied De Donkse Laagten, en maakt zich zorgen om vogelslachtoffers en beïnvloeding van het gedrag van vogels.</p> <p>4. Indiener is van mening dat corridors 5 en 6 het minste impact op landschap, natuur en bewoners hebben en lagere kosten met zich meebrengen.</p> <p>5. Indiener vraagt de verbinding waar mogelijk geheel of gedeeltelijk ondergronds aan te leggen.</p>	<p>Het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is zeer complex. Dit is mede de aanleiding dat er zo veel alternatieven mee gaan naar de onderzoeksfase. Het blijkt in deze fase niet mogelijk om een enkel alternatief af te schrijven op basis van de aanwezige waardes of technische complexiteit.</p> <p>Corridor 8 heeft zoals u terecht beschrijft raakvlak met meerdere waardevolle of kwetsbare gebieden in de gemeente Molenlanden. Dit geldt echter ook voor alle andere alternatieven.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Een gelijkstroom verbinding zou niet op het bestaande net aangesloten kunnen worden zonder uitgebreide omvormstations. Daarom is een tweede uitgangspunt dat de verbinding in 380kV wisselspanning wordt uitgevoerd.</p> <p>Alle corridors worden in de komende fase op verschillende thema's onderzocht. Lengte, effecten op natuur en landschap zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen.</p> <p>Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p>
202302038	202302038	2	De corridors met de grootste lengte hebben veel impact op onze leefomgeving. We genieten juist elke dag van de weidse polder en een dergelijke hoogspanningsverbinding verstoort deze weidsheid voor een enorm lange tijd.		Zie beantwoording vraag 1.
202302038	202302038	3	toeristische aspecten, ontspanning, wandelpaden, monumenten e.d. waar een hoogspanningsverbinding een ontsierend element is.		Zie beantwoording vraag 1.
202302038	202302038	4	zie bijlage 95601211_9152207_Zienswijze_hoogspanningsverbinding.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302040	202302040	1	Ja. Ik zou graag onderzocht zien of ondergrondse leidingen ook tot de mogelijkheden behoren. Wij zijn tegen landschapsvervuiling.		Graag wordt voor de mogelijkheden ten aanzien van ondergrondse aanleg verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302040	202302040	2	Zo min mogelijk vervuiling van de natuur. Wanneer er gekozen wordt voor ondergronds dan graag natuur herstellen.		Graag wordt voor de mogelijkheden ten aanzien van ondergrondse aanleg verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. De aanleg van een ondergrondse verbinding zal in het geval hiertoe wordt overgegaan, gepaard gaan met zorg voor en herstel/compensatie van de natuur.
202302040	202302040	3	Overlast voor bewoners in de omgeving. Denk aan geluid, straling, uitzicht en vernieling natuur.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota, de thematische paragrafen over effecten op de leefomgeving, op landschap en over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden.
202302040	202302040	4	Participatie met bewoners.		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.12 van deze reactienota.
202302041	202302041	1	Zie als bijlage toegevoegde document	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
					10. Zie beantwoording bij 3.
					11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
					12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
					13. Zie beantwoording bij 11.
					14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).
202302041	202302041	2	Zie als bijlage toegevoegde document		Zie beantwoording vraag 1.
202302041	202302041	3	Zie als bijlage toegevoegde document		Zie beantwoording vraag 1.
202302041	202302041	4	Zie als bijlage toegevoegde document 95601966_9152404_Zienswijze_tav_NRD.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202302042	202302042	1	Ik ben voorstander voor de ondergrondse oplossing, geen landschap vervuiling		Graag wordt voor de mogelijkheden ten aanzien van ondergrondse aanleg verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302042	202302042	2	Landschap vervuiling en gezondheid problemen die kunnen ontstaan		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota, de thematische paragrafen over effecten op de leefomgeving, op landschap en over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden.
202302042	202302042	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302042	202302042	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302043	202302043	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202302043	202302043	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202302043	202302043	3	Het effect op het leefklimaat van de mens		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische deel over effecten op de leefomgeving.
202302043	202302043	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302044	202302044	1	Jazeker		Bedankt voor uw reactie
202302044	202302044	2	Jazeker		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302044	202302044	3	Nvt		-
202302044	202302044	4	Geen		Bedankt voor uw reactie
202302045	202302045	1	Rijksstraatweg Rijsoord krijgt al alle plagen van Egypte over zich heen!!!!		Indiener bedoelt mogelijk dat er in Rijsoord al veel ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen zijn, zoals bedrijvenpark Reijerwaard. Graag wordt voor een nadere toelichting verwezen naar paragraaf 3.9, het thematische deel over stapeling met andere ruimtelijke opgaven.
202302045	202302045	2	Zie hierboven.		Zie beantwoording vraag 1.
202302045	202302045	3	Zie hierboven.		Zie beantwoording vraag 1.
202302045	202302045	4	Zie hierboven.		Zie beantwoording vraag 1.
202302046	202302046	1	Ik zie geen andere alternatieven of corridors Ik verbaas me nu al over het aantal alternatieven/corridors De meeste gaan door bewoont gebied De kortste, daardoor goedkoopste, corridor 6 gaat niet of nauwelijks over bewoond gebied in vergelijking met de anderen		Bedankt voor uw terugkoppeling. Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder leefomgeving (bewoond gebied)) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302046	202302046	2	Naar mijn mening moet het effect van straling en of magnetische velden op mensen nog beter onderzocht worden De corridor met minste effect/invloed op omwonenden moet voorrang krijgen		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302046	202302046	3	5 zaken die extra mee wegen lijken me oa aantal omwonenden welke nadeel ervaren van dede nieuwe verbinding per corridor inzichtelijk maken horizonvervuiling, hoe korter de route hoe minder horizonvervuiling Aanlegkosten, hoe korter de route hoe minder aanlegkosten, aanlegtijd en minder onderhoud in de toekomst Co2 uitstoot , kortste route geeft minste CO2 uitstoot , bij aanleg en ook in toekomst, zie huidige verzwaring net Alblasserwaard		Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar de effecten op het landschap. Voor meer informatie over het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Daarnaast wordt gekeken naar de verwachte kosten voor de nieuwe verbinding en de reeds bestaande situatie per corridor/gebied, waaronder ook de Alblasserwaard. Na de keuze voor het voorkeursalternatief worden de gevolgen voor CO2 (uitstoot) nader onderzocht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Huidige belasting van het gebied per corridor De Alblasserwaard is in verhouding al behoorlijk belast met huidige lichtmasten		
202302046	202302046	4	Het aantal personen wat overlast krijgt van de nieuwe verbinding bekijken per corridor Molenbiotopen in Alblasserwaard Huidige weide vogelstand Alblasserwaard		Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar de effecten op het landschap en de leefomgeving. Hieronder vallen ook weidevogelleefgebieden en - daar waar relevant- de effecten op molenbiotopen. Voor meer informatie over het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302047	202302047	1	Corridor 5, klein stukje doortrekken eventueel verzwaren van huidige situatie.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. De bestaande 150kV-verbinding is niet te vervangen door een 380kV-verbinding, maar een combinatie zou mogelijk een optie kunnen zijn. Dit wordt nader onderzocht.
202302047	202302047	2	Ondergronds zal op termijn het minst belastend zijn voor mens, dier en landschap.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302047	202302047	3	Corridor 7 is een te lang traject, 33 km. bijna gelijk aan (6) bestaand trace.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202302047	202302047	4	Kortste route naar Crayesteyn. Minst belastend.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202302048	202302048	1	Ondergrondse leidingen		Voor meer informatie over de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg, wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302048	202302048	2	Welke impact heeft het plaatsen van deze leidingen op de natuur die het moet doorkruisen om de verbinding tot stand te brengen? Zijn er beschermde natuurgebieden?		Binnen de corridors liggen beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000 (o.m. Biesbos en Donckse Laagten) en meerdere NNN-gebieden. Ook komen op veel plaatsen in het gebied beschermde soorten voor. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische onderdeel over de gevolgen voor de natuur.
202302048	202302048	3	Wonen in de buurt van de hoogspanningsleidingen, mogelijke gevolgen voor de volksgezondheid en aan de andere kant bij wie de aansprakelijkheid daarvoor ligt. Voorkomen is nog steeds beter dan genezen. Wat is de maximale afstand om te bewonen ten opzichte van hoogspanningsleidingen?		Wij begrijpen de zorg van indiener. Er is geen precieze afstand aan te geven tussen de woning en hoogspanningsverbindingen. Voor een nadere toelichting over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden (en afstanden/criteria) wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302048	202302048	4	Welke natuurgebieden en woongebieden bestrijkt het tracé om zodoende een beeld te krijgen van de gevolgen voor die gebieden? Als mensen op een bepaalde afstand van hoogspanningsleidingen moeten wonen, geldt dat ook voor dieren lijkt me.		Het voert in het kader van deze nota van antwoord te ver om een overzicht te geven van alle woon- en natuurgebieden die binnen de corridors vallen of worden geraakt. Meer in het algemeen kan wel worden opgemerkt dat het voorzorgbeleid ten aanzien van magneetvelden in principe alleen geldt voor mensen. Voor een nadere toelichting rond gevolgen voor de natuur wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302049	202302041	1	Zie in reactie op deze vraag -alsook op de volgende vragen- bijgevoegde zienswijze voor een uitgebreide	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn,

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			toelichting. 95602822_9152655_Zienswijze_tav_NRD.pdf	koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302049	202302041	2	Zie bijlage.		Zie beantwoording vraag 1.
202302049	202302041	3	Zie bijlage.		Zie beantwoording vraag 1.
202302049	202302041	4	Zie bijlage.		Zie beantwoording vraag 1.
202302050	202302041	1	Zie als bijlage toegevoegde documenten. 95602926_9152684_Zienswijze_tav_NRD.docx	<p>Zie 202301988</p> <p>Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.</p>	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302050	202302041	2	Zie als bijlage toegevoege documenten. 95602926_9152685_Zienswijze_tav_NRD.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202302050	202302041	3	Zie als bijlage toegevoege documenten. 95602926_9152686_Zienswijze_tav_NRD.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202302050	202302041	4	Zie als bijlage toegevoege documenten. 95602926_9152687_Zienswijze_tav_NRD.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202302052	202302052	1	Ik sluit mij aan bij de ingediende zienswijze van de gemeente Ridderkerk.		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202302052	202302052	2	Ik sluit mij aan bij de ingediende zienswijze van de gemeente Ridderkerk.		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202302052	202302052	3	Ik sluit mij aan bij de ingediende zienswijze van de gemeente Ridderkerk.		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202302052	202302052	4	Ik sluit mij aan bij de ingediende zienswijze van de gemeente Ridderkerk.		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202302055	202302055	1	kleine omleiding corridor 6: parallel aan de bestaande hoogspanningleiding richting Oost-Sliedrecht, over de Dordse Biesbos/Merwelanden, langs de zuid-oever van de Merwede naar Crayenstein: goedkoop, korte lijnen, snel te realiseren, geen belasting voor inwoners Alblasserwaard		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6.</p> <p>Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302055	202302055	2	neen		Bedankt voor uw reactie
202302055	202302055	3	De gemeente Molenlanden heeft met twee (reeds bestaande) hoogspanningsleidingen al zeer royaal bijgedragen aan de behoefte aan hoogspanningsleidingen. Doe ons geen derde hoogspanningsleiding aan.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202302055	202302055	4	corridor 8 en 9 gaan over bestaande bebouwing		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de (bebouwde) leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302056	202302056	1	Ondergrondse kabel tracé's		Voor meer informatie over de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg, wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302056	202302056	2	Gezondheidsrisico's		Wij begrijpen de zorg van indiener. Voor een nadere toelichting over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302056	202302056	3	Geen hoogspanning kabels boven dichtbevolkte bebouwing		Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2, het thematische deel over tracering/route van de corridors.
202302056	202302056	4	Nog niet te beoordelen in dit stadium		Bedankt voor uw reactie
202302057	202302057	1	Wat ik gelezen heb gaat het om verschillende routes, onder of boven de grond. In mijn ogen weinig alternatief.		In de planMER-fase gaat het om nader onderzoek naar de effecten van een hoogspanningsverbinding binnen 10 corridors. Deze staan beschreven in de NRD. In principe gaat het om een bovengrondse verbinding.
202302057	202302057	2	Kijk naar het gebied waar je het zou willen plaatsen. Over de biesbos of de plaatsen die daar direct omheen liggen lijkt mij niet het meest slimme. Voor natuur en dier.		Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematische deel over tracering/route van de corridors.
202302057	202302057	3	Ja mensen en dier. Ongeveer 5 jaar geleden was er spraken van om alle hoogspanningskabels die over huizen liepen te verwijderen. Dit omdat mensen er letterlijk ziek van werden. Dan hebben we het niet eens over de dieren die het geluid nog sterker horen dan wij. Waar is onze waardig leven dan!		Wij begrijpen de zorg van indiener. Voor een nadere toelichting over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor wat betreft geluid wordt u verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302057	202302057	4	Nee, heel eerlijk heb ik geen verstand van. Dus kan ik niet over mee praten		Bedankt voor uw reactie
202302059	202302041	1	zie als bijlage 1 toegevoegde document 95603739_9152899_Zienswijze_tav_NRD.pdf	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota. 2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					noodzakelijk en rand voorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).
202302059	202302041	2	zie bijlage 1 toegevoegd document		Zie beantwoording vraag 1.
202302059	202302041	3	zie bijlage 1 toegevoegd document		Zie beantwoording vraag 1.
202302059	202302041	4	zie bijlage 1 toegevoegd document		Zie beantwoording vraag 1.
202302060	202302060	1	Zie zienswijze 95603797_9152921_06072023141324.pdf	Zie 202302019	<p>Ad 1. Aanleg op de bodem van waterwegen is voor dit project geen optie die nader is overwogen of onderzocht. Op zee worden verbindingen wel ondergronds aangelegd; voor lange onderzeese kabelverbindingen maakt TenneT gebruik van gelijkstroomverbindingen, die ondergronds of op de zeebodem kunnen worden aangelegd. Zie hiervoor bijvoorbeeld het project Nederwiek3. Onderhavig project betreft een transportverbinding binnen de landelijke ring van 380kV-verbindingen. Die worden bovengronds aangelegd, met de mogelijkheid om in voorkomende gevallen een klein gedeelte te verkabelen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Ad 2. Rechtstreekse (gelijkstroom) aansluitingen lossen het knelpunt niet op. Daarvoor is een capaciteitsuitbreiding door middel van een nieuwe verbinding noodzakelijk. Die verbinding faciliteert inderdaad opgewekte windenergie vanaf zee, maar betreft ook een reguliere transportverbinding binnen de landelijke ring, waarbij uit meerdere richtingen extra aanbod en vraag samenkomen. Het aanbod van opgewekte energie vanuit de Noordzee is daarbij wel een belangrijke factor.</p> <p>De kans om lopende projecten te combineren is op dit moment nog niet groot. Coördinatie en afstemming tussen de (energie)projecten in hetzelfde gebied vindt uiteraard wel plaats. Wij verwijzen bijvoorbeeld naar de gecombineerde informatieavonden met Nederwiek 3, Delta Rhine Corridor, Zuid West 380kV Oost en PAWOZ, maar ook de meer integrale aanpak rondom de grote energy hubs zoals Moerdijk en Geertruidenberg.</p> <p>Ad 3. Het detailniveau van de concept-NRD sluit aan bij het detailniveau van de verkenning, waarmee uit verschillende onderzoeksalternatieven het voorkeursalternatief gekozen kan worden. Het planMER bevat zowel de effecten op agrarische gronden als op alle overige gronden en functies in het zoekgebied. Deze vallen alle de categorie Gebruiksfuncties. Het maatschappelijke belang van landbouwgrond kan meewegen in de keuze voor het voorkeursalternatief. Dit geldt echter ook voor concurrerende ruimteclaims, zoals natuur, woningbouw, infrastructuur en recreatie. Het planMER maakt geen onderscheid in belang, maar is erop gericht zo objectief mogelijk de effecten op het milieu in kaart te brengen. Er is dus geen aanleiding om een afzonderlijk hoofdaspect Landbouw op te nemen.</p> <p>Onderdeel van de beoordeling en de Integrale Effectenanalyse zijn de tracé-lengtes, aantal eigenaren, effecten op bodem en water (inclusief verzilting) en magneetvelden. Indien noodzakelijk, wordt (aanvullend) advies en deskundigheid ingewonnen ter beoordeling van de genoemde effecten. Deze onderdelen zijn volgens in overstemming met de onderdelen die indiener benoemt, zoals "areaal landbouwverlies" en "doorsnijding van percelen". Voor wat betreft de voorgestelde toevoeging van effecten op dieren, kan in zijn algemeenheid worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage. Voor wat betreft precisielandbouw en robotisering wordt verwezen naar hoofdstuk 3.8 van deze reactienota onder "Effecten op apparatuur". Het risico van fysiek letsel aan vee door de betonnen staanders kan door maatregelen worden tegengegaan. In ieder geval zal dit in de planMER niet verder worden onderzocht. Het kan uiteraard wel onderwerp van gesprek zijn tussen LTO en TenneT/EZK, hoe dit het beste kan worden gemitigeerd.</p> <p>Ad 4. De landschapsanalyse is een analyse waarmee het zoekgebied en de corridors zijn ontwikkeld. Tijdens de verkenning wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) effecten van de onderzoeksalternatieven op de ruimtelijke kwaliteit (zoals openheid) en de verschillende landschapstypen. Hierbij wordt tevens gebruik gemaakt van beschikbare bronnen en relevant beleid. Dan zal ook meer tot uiting komen in landschappelijke beschrijvingen van de diversie gebieden. In de planuitwerkingsfase zal een specifiek Landschapsplan volgen.</p>
202302060	202302060	2	Zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1
202302060	202302060	3	Zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1
202302060	202302060	4	Zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1
202302062	202302062	1	Zeker! Hoogspanningsmasten leveren bovenmatige schade op voor mens en natuur. Nu en zeker ook in de toekomst. Ondergronds zou, wanneer technisch haalbaar, een betere optie zijn		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302062	202302062	2	Bleskensgraaf is een woongebied voor uilen, aan de Heulenslag in Bleskensgraaf, leven uilen met hun jongen. Daarnaast zijn er in dit gebied veel vleermuizen.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302062	202302062	3	de corridors boven Bleskensgraaf komen boven woongebied waar al veel hoogspanningsmasten staan. Dit poldergebied is nu al volgebouwd met masten wat veel overlast veroorzaakt. Nog een mast erbij levert veel gezondheidsschade op voor de omwonenden (zeker gezien de optie om de komende jaren meer vermogen door de leidingen te laten lopen)		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302062	202302062	4	zie hiervoor. De corridors boven Bleskensgraaf leveren daarnaast veel planschade op. Corridor 6 is m.i. de meest logische optie, weinig of geen woongebied en is daarnaast ook de kortste route.		Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder effecten op de leefomgeving) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302063	202302063	1	Ver bij de bebouwing vandaan		Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota (kopje vermijden woongebieden), het thematische deel over trasering/route van de corridors.
202302063	202302063	2	De straling vd masten		Voor meer informatie over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden, wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302063	202302063	3	Nvt		-
202302063	202302063	4	?		-
202302066	202302041	1	Ja, zie bijlage voor nadere motivering 95605140_9153325_Zienswijze_tav_NRD-1.docx	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn,

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302066	202302041	2	Ja, zie bijlage 1 voor nadere motivering		Zie beantwoording vraag 1.
202302066	202302041	3	Ja, zie bijlage 1 voor nadere motivering		Zie beantwoording vraag 1.
202302066	202302041	4	Ja, zie bijlage 1 voor nadere motivering		Zie beantwoording vraag 1.
202302067	202302067	1	Ondergronds		Voor meer informatie over de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg, wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302067	202302067	2	Schade op gezondheid		Voor meer informatie over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden, wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302067	202302067	3	Vogels en hoogspanningsdraden		Voor gevolgen voor de natuur (en draadslachtoffers) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302067	202302067	4	Ridderkerk is al vol met infrastructuur		Indiener heeft gelijk dat Ridderkerk relatief veel (water)weginfrastructuur in de nabijheid heeft. Voor wat betreft de stapeling met andere ruimtelijke opgaven wordt graag verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota.
202302068	202302068	1	Er wordt gesproken over tracees waarbij een optie wordt vermeld om gedeeltes ondergronds te plaatsen. Is er ook gekeken naar een directe, zo kort mogelijke verbinding? Imo zorgt dit ook voor het minste stroomverlies.		<p>In de concept-NRD zijn 10 corridors voorgesteld. Waaronder een korte variant naar hoogspanningsstation Crayestein (corridor 5). De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302068	202302068	2	Wat is de invloed van (hoge) masten op het landschap. In hoeverre is dit schadelijk voor zicht en natuur.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de landschap en natuur zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302068	202302068	3	Onderzoek naar mening van omwonenden.		Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken.
202302068	202302068	4	Zoals eerder benoemd. Komt een korter traject (zo kort mogelijk) door het beperkte 'stroomverlies' niet altijd als beste optie naar voren? Zijn eventuele hogere kosten voor het aanleggen hiervan uiteindelijk op de lange termijn voordeliger?		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor (waaronder kosten en nettechniek) worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302069	202302069	1	<p>Verticaal gestuurd boren. Kiezen voor de kortste verbinding daar waar sprake is van hinderlijke doorkruising door de Biesbosch de elektriciteitskabel onder de grond door leggen.</p> <p>Deze techniek is oa. toegepast door de firma van Vulpen door een leiding gestuurd te boren onder het Veerse meer door. Daar was ook sprake van dat masten hinderlijk en onwenselijk waren en dus gekozen voor ondergronds. Zelfde geldt voor het IJsselmeer. Verder wordt stroom vanaf de windmolens ook gewoon vanaf zee door en over de zeebodem getransporteerd.</p>		<p>De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Hierin worden ook uw voorbeelden beschreven.</p>
202302069	202302069	2	<p>Uitzoeken of dat het toegestaan is belastende voorzieningen en infra eindelijk "door te stapelen" zonder dat de geldende normen en regelgeving worden overtreden. Ons woonadres ligt direct tegen 150 KV mast aan (straling en geluidshinder), op steenworp afstand van de Betuwe lijn (geluidshinder), spoorweg verbinding Rotterdam Geldermalsen (geluidshinder), A 15 (geluidshinder), 3 windmolens 150 meter hoog (geluidshinder horizon-vervuiling). Mag en kan dit westelijk deel van corridor zo dicht op onze woning op basis van geldende normen en regelgeving nog verder worden belast met straling, geluid en horizon vervuiling ?.</p> <p>95605663_9153463_Huidige_belasting_in_Corridor_9_Giessenburg-Giessen-Oudekerk.pdf</p>		<p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p>
202302069	202302069	3	<p>Uitzoeken of dat het toegestaan is belastende voorzieningen en infra eindelijk "door te stapelen" zonder dat de geldende normen en regelgeving worden overtreden. Ons woonadres ligt direct tegen 150 KV mast aan (straling en geluidshinder), op steenworp afstand van de Betuwe lijn (geluidshinder), spoorweg verbinding Rotterdam Geldermalsen (geluidshinder), A 15 (geluidshinder), 3 windmolens 150 meter hoog (geluidshinder horizon-vervuiling). Mag en kan dit westelijk deel van corridor zo dicht op onze woning op basis van geldende normen en regelgeving nog verder worden belast met straling, geluid en horizon vervuiling ?.</p> <p>Dreigt wel een beetje een afvoerputje in dit deel van het "Groen Hart" te worden. Spreiding van dit soort belasting in dit gedeelte van corridor 9 is absoluut meer wenselijk. In zijn algemeenheid kiezen voor de kortste weg (door de Biesbosch) en daar waar in dit</p>		<p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			gebied bovengronds onredelijk bezwaren is kiezen voor verticaal boren en ondergronds aanleggen.		
202302069	202302069	4	<p>In het midden en het westelijk deel van de corridor 9 staan</p> <p>3 windmolens elk met een hoogte van 150 meter.</p> <p>Dit zoekgebied in corridor 9 is op basis van de gedachte van (wind) molen biotoop helemaal niet geschikt voor het plaatsen van elektriciteitsmasten. Vanuit de RES is men nog steeds op zoek naar oplossingen voor het invullen van verplichte opgave windenergie. Kan binnen nu en 2 jaar best nog zo zijn dat wordt besloten om de 3 masten te vervangen voor grotere masten of aan te vullen met meer vergelijkmasten lans de A 15 waardoor het midden en westelijk deel van corridor 9 al helemaal niet meer passen in het zoekgebied om masten neer te zetten.</p>		<p>In de beschrijving en de beoordeling van de effecten van de verschillende corridors houden we rekening met zowel bestaande als toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals windturbines.</p>
202302070	202302070	1	<p>Er zijn ontelbaar alternatieven om te onderzoeken. Alternatieven moeten onderzocht worden waar de woon- en leefomgeving van burgers niet worden geschaad. Tevens wordt er grondgebied gebruikt wat potentiële bouwgrond of opslag voor overtollig water zou kunnen zijn. Tegelijkertijd past een hoogspanningsmast niet in het groene hart en het beetje polder wat we nog over hebben in ons overbevolkt en bebouwde land.</p>		<p>Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de woon- en leefomgeving wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p>
202302070	202302070	2	<p>De zee-arenden in de Biesbosch moeten geen reden zijn om dan maar honderden mensen te moeten laten verhuizen, hun plekje te moeten verlaten en de gezondheid van omwonenden. Fysieke en mentale gezondheid. Zee-arenden zijn welkom in mijn achtertuin als ze niet over of onder de mast door kunnen vliegen. Dan hebben we in ieder geval vele burgers leed bespaard.</p>		<p>Het project dient de vele waarden binnen het hele gebied zo goed mogelijk in kaart te brengen en objectief te vergelijken. Om deze reden is er geen waardeoordeel aan de verschillende thema's gekoppeld.</p>
202302070	202302070	3	<p>Mag het menselijke op de voorgrond komen te staan? Het klinkt als een nogal ondoordacht plan, waarbij er te weinig raadpleging is geweest bij niet-bestuurskundigen. In het toetsingskader is het goed om ook hierbij te letten op de bezwaren van humane orde. In een tijd van gebrek aan vertrouwen in de bestuurlijke macht in Nederland, lijkt me dat niet onverstandig.</p>		<p>Dit plan beschrijft wat en hoe er onderzocht zal worden. De uitkomsten van de onderzoeken zullen leidend zijn in het bepalen van de effecten van de alternatieven op de omgeving. Pas na dat deze effecten met elkaar vergeleken zijn kan er een voorkeursalternatief gekozen worden. Door al in deze fase de omgeving breed te betrekken ontstaat er een navolgbaar proces wanneer er straks een voorkeursalternatief is gekozen.</p>
202302070	202302070	4	<p>Zou er niet moeten worden geïnvesteerd hoe de capaciteit van bestaande masten bijvoorbeeld kan verzaard of meer onderzoek doen naar alternatieven voor enorme hoogspanningsmasten om het net te ontlasten.</p>		<p>De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. In hoofdstuk 3.4 van de concept-NRD zijn de mogelijk oplossingen voor het capaciteitsprobleem beschreven. Een nieuwe verbinding realiseren tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein bleek hieruit de beste oplossing.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302071	202302071	1	Als Alternatieve route is over de Hoekse Waard nog een optie?		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en uw suggestie voor een alternatieve corridor door de Hoeksche Waard.</p> <p>Door de aanwezigheid van een grootstedelijk gebied en verschillende andere belemmeringen, is corridor 1 het enige haalbare en maakbare alternatief ten oosten van Dordrecht.</p>
202302071	202302071	2	<p>Naar mijn mening hebben wij op dit moment in de Alblasserwaard en Molenlanden al heel veel last en schade van de lozing van gevaarlijke stoffen van Chemours.</p> <p>Er lopen ook al flink wat hoogspanningsleidingen over ons gebied.</p> <p>Ik ben van mening dat we als bewoners van gemeente Molenwaard al genoeg bloot worden gesteld aan straling en chemische stoffen en wat dies meer zij.</p> <p>Ik begrijp dat er een extra hoogspanningsleiding nodig is maar ik hoop dat jullie deze kunnen realiseren buiten onze regio.</p>		<p>Onderdeel van het onderzoek naar mogelijke en verwachte effecten op mens en natuur omvat tevens de stapeling van (ruimtelijke) ontwikkelingen waarmee verschillende gebieden te maken hebben, zoals bijvoorbeeld bestaande (hoogspannings-)verbindingen.</p> <p>Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302071	202302071	3	Hiervan heb ik te weinig kennis.		Bedankt voor uw reactie
202302071	202302071	4	Hiervan heb ik te weinig kennis.		Bedankt voor uw reactie
202302072	202302072	1	<p>Wij willen er geen hoogspanningsmasten erbij, dicht bij onze woningen aan het Johanna Naber-erf(circa 100 meter).</p> <p>Op circa 2 km afstand staat al een vuilverbrandingsinstallatie van het HVC en de Chemische fabriek Chemours. Dit levert al een behoorlijk negatief effect op de woonomgeving. Meer negatieve zaken kan niet.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. Onderdeel van het onderzoek naar mogelijke en verwachte effecten op mens en natuur omvat tevens de stapeling van (ruimtelijke) ontwikkelingen waarmee verschillende gebieden te maken hebben, zoals bijvoorbeeld bestaande industrie.</p> <p>Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302072	202302072	2	De voorkeur gaat uit naar een directe verbinding naar Krimpen, corridor 7,8,9 of 10 of in het uiterste geval corridor 6. Die gaat wel naar Crayestein, maar heeft de minste gevolgen voor de mensen in hun woonomgeving.		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematische deel over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors.
202302072	202302072	3	Mocht er toch gekozen worden voor optie corridor 2,3,4 of 5, dan zou het de verbinding binnen een straal van 500 meter vanaf het Johanna Naber-erf moeten zijn die onder de grond gelegd wordt.		Voor meer informatie over de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg, wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302072	202302072	4	Indien er toch een bovengrondse verbinding komt langs het Johanna Naber-erf, dan dienen de bewoners die er het dichtst bij zitten financieel gecompenseerd te worden voor mogelijke gezondheidsrisico's en		Over schade is meer te lezen in paragraaf 3.8 van deze reactienota, het thematische deel in het hoofdstuk over effecten op waarde van of schade aan woningen en bedrijfsvoering.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			vanwege een te verwachte waardedaling van hun woningen.		
202302074	202302074	1	1; ondergrondse gelijkstroom traject 2; Corridor 6 3; combinatie corridor 6,7,8,10 4; combinatie corridor 9,8,10 5; "small grids" ipv hoogspannings trajecten		1. Zie reactie bij zienwijze vraag 4. 2. Zie beantwoording bij 1. 3. Het is voor het project onduidelijk wat bedoeld wordt met de reacties, combinatie van corridors 6,7,8,10 en combinatie 9,8,10. In de fase na de NRD wordt er gezocht naar een voorkeursalternatief. Hierbij kan het zijn dat delen van de voorgestelde corridors verbonden worden indien dit leidt tot significant minder effecten. 4. Zie beantwoording bij 3. 5. Zie beantwoording bij 1.
202302074	202302074	2	1; onderzoek gezondheidseffect cumulatie stralingseffect ter hoogte van de knik op het achterland (overgang langs N216 naar Achterland toe) 2; onderzoek naar chronische gezondheids effecten van langdurige blootstelling aan electromagnetische straling 3; onderzoek effect straling op vee en melk 4; cumulatieve effecten van fijnstof en electromagnetische straling 5; onderzoek vogels en vleermuizen		1. Bij bundeling met andere hoogspanningsverbindingen is de aanpak conform RIVM handreiking (RIVM-handreiking berekening magneetveldzone, versie 5_0, 21 april 2023 RIVM) die bij de herijking van het voorzorgbeleid is opgenomen, dat er bij de bepaling van de 0.4 microtesla zone geen rekening gehouden hoeft te worden met beïnvloeding door andere bovengrondse hoogspanningslijnen of door andere netcomponenten in de buurt. 2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. 3. Zie beantwoording bij 1. 4. Voor zover nu bekend beïnvloeden bovengrondse hoogspanningslijnen de schadelijke effecten van fijn stof niet. Hoogspanningslijnen kunnen fijn stof soms wel elektrisch opladen, maar dat is te weinig om het meer dan normaal aan longen, luchtwegen en de huid te laten 'plakken'. Dit concludeert het RIVM uit een literatuuronderzoek in opdracht van het ministerie van VROM. (RIVM Rapport 610790001/2007) 5. Zie beantwoording bij zienwijze vraag 4.
202302074	202302074	3	effecten op toerisme		In de komende onderzoeksfase worden alle effecten op de relevante gebruiksfuncties in kaart gebracht en beoordeeld, zie ook het beoordelingskader op hoofdlijnen, paragraaf 5.5 van de NRD). Aldus wordt onderzocht wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals o.a. woningen, bedrijven, landbouw. Tevens worden andere in het gebied aanwezige gebruiksfuncties in kaart gebracht, zoals recreatiegebieden.
202302074	202302074	4	zie zienwijze bewoners Achterland 95606749_9153806_Zienswijze_definitief.docx	1. Indiener geeft aan dat corridor 10 de langste routes is en daarmee de grootste impact op het weidse gebied van gemeente Molenlanden, meer materiaal gebruiken, langer overlast geven tijdens aanleg en vele kilometers meer aan landschapsvervuiling en straling blootstelling	Algemeen: 1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>geven.</p> <p>2. Indiener geeft aan geen bezwaar te hebben tegen een ondergrondse gelijkstroom verbinding.</p> <p>3. Indiener geeft aan wel de lasten van een bovengronds traject te ervaren maar geen voordelen.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat overal ter wereld gelijkstroomverbindingen worden toegepast waarbij diverse negatieve effecten weggehaald kunnen worden t.a.v. wisselspanning. Indiener vraagt zich af hoe de belangen zich verhouden.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat Smart Grids opkomen waardoor grootschalig transport minder nodig is.</p> <p>6. Indiener geeft aan zich zorgen te maken omtrent gezondheidsrisico's op lange termijn voor mens en dier, zowel door magnetische straling als elektromagnetisch geladen fijnstof. Daarnaast benoemt indiener dat vogels en bijen gedesoriënteerd kunnen raken door elektromagnetische straling.</p> <p>7. Indiener maakt zich zorgen om de kans op ongelukken als gevolg van omvallende masten of kabelbreuk, bijvoorbeeld door extreem weer.</p> <p>8. Indiener maakt zich zorgen omtrent geluidsoverlast als gevolg van wind in het open gebied, waardoor geluid ook verder draagt. Indiener geeft aan dat bij paarden bekend is dat deze onrustig worden van coronageluid.</p> <p>9. Indiener is van mening dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een barrière vormt voor trekkende vogels en vleermuizen, waardoor deze om moeten vliegen.</p> <p>10. Indiener maakt zich zorgen om de negatieve effecten van corridor 10 op beschermde vogel- en vleermuissoorten en doelsoorten van Natura2000 gebieden Boezems Kinderdijk, Donkse Laagten en de Zouweboezem.</p>	<p>2. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Daarnaast wordt deze verbinding aangelegd in wisselspanning, ook hierover is meer informatie te vinden in paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>3. Het 380kV-net is primair voor grootschalig transport van elektriciteit maar kan door wisselwerking met lagere spanningsnetten (op de stations) ervoor zorgen dat de onderliggende netten beter gevoed worden of de overtallige stroom kun worden afgevoerd.</p> <p>4. zie beantwoording bij 2.</p> <p>5. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p> <p>6. In uw zienswijzen geeft u een aantal bezwaren voor de toekomstige 380kV verbinding. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de gezondheid, veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), paragraaf 3.6 (milieuaspecten) van deze reactienota.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 6.</p> <p>8. Zie antwoord bij 6. Uit eerdere onderzoeken (Effect van coronageluid op het gedrag van paarden) volgt dat het niet aannemelijk is dat paarden hinder ondervinden van coronageluid tijdens het weiden in de buurt van bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage.</p> <p>9. zie beantwoording bij 6.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 6.</p> <p>11. Zie beantwoording bij 1 en 2.</p> <p>12. Het onderzoeksgebied bestaat uit zowel agrarisch gebied als uit natuurgebied, woongebied, bedrijventerrein, recreatiegebied, etc.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>11. Indiener stelt dat een bovengrondse verbinding minstens 25 maal zoveel grond inneemt als een ondergrondse verbinding. De lange corridors 9 en 10 nemen volgens indiener onnodig veel ruimte in met jaarlijks terugkerende kosten aan grondeigenaren.</p> <p>12. Indiener maakt zich zorgen dat masten geplaatst in weiden ten koste gaat van bruikbare grond.</p> <p>13. Indiener maakt zich zorgen dat niet alle geleden planschade vergoed zal worden en dat tenminste twee procent voor rekening blijft van de aanvrager van planschade.</p> <p>14. Indiener geeft aan dat een nieuwe verbinding de recreatieve functie van het landschap verstoort, waardoor toerisme zal dalen. Indiener is van mening dat gemiste inkomsten als gevolg van verminderd toerisme gecompenseerd dient te worden.</p> <p>15. Indiener voorziet gedwongen verhuizing</p> <p>16. Indiener maakt zich zorgen om aantasting van de cultuurhistorische waarde van molens langs de Ammerse Boezem en de Goudriaanse en Langerakse (Wester-)molen.</p> <p>17. Natura-2000 gebied Donkse Laagten.</p> <p>18. Indiener maakt zich zorgen om waardedaling van de woning en is van mening dat deze daling minder zal zijn in gebieden waar al hoogspanningsmasten aanwezig zijn.</p> <p>19. Indiener vraagt landschapsvervuiling van hoogspanningsmasten te bundelen bij plaatsen waar reeds landschapsvervuiling aanwezig is.</p> <p>20. Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten op (melk)vee en varkens. Indiener is van mening dat invloed op melk onvoldoende is onderzocht.</p> <p>21. Indiener maakt zich zorgen om invloed van magnetische straling op systemen (melkmachines, vee-bewaking en GPS-</p>	<p>13. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>14. zie beantwoording bij 6.</p> <p>15. Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.</p> <p>16. Zie beantwoording bij 6. Deze molenbiotopen zijn bekend bij ons.</p> <p>17. Zie beantwoording bij 6. Deze gebieden zijn bekend bij ons.</p> <p>18. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>19. De gevolgen van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD-integraal beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p> <p>20. Zie voor effecten van een hoogspanningsverbinding op vee paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>21. Zie voor effecten van een hoogspanningsverbinding op machines paragraaf 3.8 van deze reactienota.</p> <p>22. Zie beantwoording bij 1 en 2.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				systemen).	
				22. Indiener vraagt een ondergrondse gelijkspanningsverbinding te onderzoeken, en wanneer dit onmogelijk is een korter tracé als voorkeursalternatief te kiezen, rekening houdend met de Biesbosch en Donkse Laagten	
202302075	202302075	1	Ik mag aannemen dat alle opties onderzocht zijn. Maar waarom kan de huidige route niet gebruikt worden??		De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding. Een nieuwe verbinding die parallel loopt met de huidige route is een van de alternatieven die zal worden onderzocht, deze is terug te vinden onder de noemer 'Corridor 7'
202302075	202302075	2	Het is onaanvaardbaar dat het over bestaande bebouwing gaat. De gezondheid van mensen wordt niet serieus genomen. Dit brengt veel stress mee bij gezinnen. We worden in deze regio al te veel belast met bedreiging vanuit de chemie. De overheid slikt dit allemaal.....moet er nu nog meer bij??		Voor alle alternatieven die worden onderzocht geldt dat er wordt uitgegaan van het voorzorgsbeginsel. Dit wil zeggen dat het aantal woningen binnen de magneetveldzone zo laag als mogelijk gehouden moet worden. Ondanks dit uitgangspunt is het niet uit te sluiten dat er woningen binnen de magneetveld zone komen te liggen. De eigenaren van deze woningen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302075	202302075	3	Daar weet ik te weinig van.		Bedankt voor uw reactie
202302075	202302075	4	Geen idee		Bedankt voor uw reactie
202302076	202302076	1	Ik denk dat de door de gemeente Molenlanden voorgestelde variant op trace 6 moet worden onderzocht.		De voorgestelde variant van de Gemeente Molenlanden valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken.
202302076	202302076	2	Doordat alle trace's over Molenlanden langer zijn als de traces tussen Crayestein en Geertruidenberg dient de extra milieubelasting bij zowel bouw als operatie op de omgeving (inclusief inwoners) helder in kaart te worden gebracht.		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat een kortere corridor haalbaar is. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur en de omgeving (waaronder de milieubelasting) zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302076	202302076	3	Het landschap van het Groene Hart heeft belangrijke cultuurhistorische waarde en waarde als kraamkamer voor bijvoorbeeld weidevogels.		Zie beantwoording bij vraag 2.
202302076	202302076	4	In eerste instantie is bekend geworden dat er nieuwe hoogspanningsleidingen over Nieuw Lekkerland zouden komen. Nu blijkt dat er meerdere trace's , ook buiten Nieuw Lekkerland, mogelijk zijn. Hierdoor is informatievoorziening aan en zijn mogelijkheden voor participatie vor inwoners buiten Nieuw Lekkerland pas later mogelijk geworden. Hierdoor is de inspraak in die fase beperkt geweest.		Op 12 januari jl. is de kennisgeving voornemen en participatieplan waarin het zoekgebied voor dit project is gepubliceerd. Hierna zijn verschillende corridors in het zoekgebied ontwikkeld, in totaal 10 corridors. De 10 corridors zijn opgenomen in de concept-NRD en ter inzage gelegd. Dit is de eerste publicatie na de kennisgeving geweest. Er is dus nooit sprake geweest van enkel een nieuwe hoogspanningsverbinding door Nieuw-Lekkerland. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302077	202302041	1	zie als bijlage toegevoegd document 95607343_9153995_Zienswijze_tav_NRD.pdf	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302077	202302041	2	zie als bijlage toegevoegd document 95607343_9153996_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302077	202302041	3	zie als bijlage toegevoegd document 95607343_9153997_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302077	202302041	4	zie als bijlage toegevoegd document 95607343_9153998_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302078	202302078	1	Jazeker, denk aan mogelijkheden over de bodem van de waterwegen, of ondergronds. Of lokale centrales dichterbij gebruikers plaatsen waardoor infrastructuur ingeperkt wordt. Tevens beperkt dit de energie transport verliezen. Alle opties die voorkomen dat er bovengrondse hoogspanningsmasten geplaatst worden.		Voor de mogelijkheden ten aanzien van ondergrondse aanleg, wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Het bouwen van lokale centrales valt buiten de opdracht van het project inzake aanleg van hoogspanningsinfrastructuur. Aanleg op de bodem van waterwegen is voor dit project geen optie die nader is overwogen of onderzocht. Op zee worden verbindingen wel ondergronds aangelegd; voor lange onderzeese kabelverbindingen maakt TenneT gebruik van gelijkstroomverbindingen, die ondergronds of op de zeebodem kunnen worden aangelegd. Onderhavig project betreft een transportverbinding binnen de landelijke ring van 380kV-verbindingen. Die worden in principe bovengronds aangelegd, zie ook de verwijzing naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302078	202302078	2	Er loopt in Drimmelen al een 150kV en een 380kV Donou mast. Dit is zeer belastend en storend op meerdere vlakken: gezondheid, leefomgeving, natuur en toerisme maar ook esthetisch gezien. Verdere uitbreiding zou dan ook gezien moeten worden als een no-go. De gemeente Drimmelen doet steeds meer aan het blauw/groene aspect vd omgeving, wat teniet wordt gedaan door toevoeging van bovengrondse hoogspanningsleidingen. Op het gebied van gezondheid is de relatie tussen EMF en DNA beschadiging en kanker al lang bewezen: https://www.youtube.com/watch?v=YxD6H-NCvso&t=3s . Ook beschermde inheemse diersoorten zoals kerk-en steenuilen (art 4, lid 1 onder b, van de Flora-en faunawet) broeden in dit gebied.		Voor zover indiener verwijst naar de reeds aanwezige hoogspanningsinfrastructuur, is het juist die aanwezigheid die vanuit het bundelingsprincipe zorgt voor mogelijke verdere samenvoeging. Dat kan voor de inwoners die al dichtbij (hoogspannings-)infrastructuur wonen, een extra last zijn. Voor wat betreft gezondheidseffecten wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Dat geldt ook voor mogelijke effecten op beschermde soorten (zie hiervoor paragraaf 3.6 van deze reactienota).
202302078	202302078	3	De regelgeving in Nederland lijkt te werken als een boomerang. Huishoudens worden gestimuleerd of zelfs gepusht om duurzaam te zijn/worden. Als daar		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematische deel over nut en noodzaak. De doorlooptijden, inclusief besluitvorming en voorbereiding, van grote infrastructurele werken zoals uitbreiding van het

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			gehoor aan gegeven wordt, stuiten we op een volgend probleem zoals bv netcapaciteit en netcongestie. Dit zijn zaken die vooraf berekend moeten zijn en toch is deze weg ingeslagen met alle gevolgen van dien. Het is niet wenselijk om op deze manier regelgeving op te leggen die zelfs al op de middellange termijn nadelen met zich meebrengt voor huishoudens en natuur. Een meer zorgvuldige weging en ook vroegtijdiger inspraak is daarom van het grootste belang.		hoogspanningsnet, zijn lang. Van alle betrokkenen wordt een bijdrage gevraagd in de energietransitie. In dit project proberen we zo vroeg mogelijk de omgeving te informeren en betrekken. Daarover is meer te lezen in paragraaf 3.12 van deze reactienota.
202302078	202302078	4	Wat zijn de oplossingen in het buitenland, welke van deze zijn al of niet voor Nederland toepasbaar. Hoe is dat in te vullen met alle expertise die er in ons land al is. Denk aan bv aan watermanagement en dredging.		Transport van elektriciteit vindt in de meeste landen plaats via een bovengronds netwerk van verbindingen, zeker op de hogere spanningsniveaus (zoals 380kV). Tussen de diverse landen en netbeheerders vindt uiteraard overleg plaats over interconnectie, investeringen en de Europese energiemarkt. Een reactie op hoe watermanagement en baggeren kunnen bijdragen voor oplossingen voor Nederland, zou nader moeten worden toegelicht door indiener.
202302079	202302079	1	Gezien de vele stralingen die er in onze omgeving zijn en waar wij dagelijks aan blootgesteld worden, lijkt het mij niet wenselijk om deze zware stroomkabels bovengronds aan te leggen. Ik heb de brief van Cor Broeders gelezen en sluit mij aan bij hetgeen er in zijn brief aan u meegedeeld is. 95607448_9154040_Bemerkingen_400kV_lijn_tussen_Geertruidenberg_en_Crayestein_of_krimpen_ad_IJss el.docx	Zie 202301622	Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden. Voor zover het betreft de beantwoording van de brief in de bijlage, wordt verwezen naar registratienummer 202301623.
202302079	202302079	2	Ja, er is plan om in de Reijerwaard een 3 tal windmolens te plaatsen. Dat is voor de wijk waarin ik woon niet wenselijk. Wij hebben al veel overlast van het verkeer op de Populierenlaan in Ridderkerk en van het verkeer op de rijksweg A15/A16. Het is daardoor ten alle tijde onmogelijk om met onze ramen open te slapen. Dan komt er ook nog eens het lawaai bij van die windmolens. Dan wordt het onleesbaar		Het plan om in Reijerwaard windmolens te plaatsen langs de verbindingsweg is bij ons bekend. Hetzelfde geldt voor de snelwegen A15/A16. Opgemerkt wordt dat hoogspanningsverbindingen nauwelijks geluid produceren. Indiener verwijst ook naar lawaai vanwege windmolens in plaats van hoogspanningsmasten. Mogelijk is hier sprake van een vergissing.
202302079	202302079	3	Zie hiervoor de bijlage in nr 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302079	202302079	4	Jawel, het tast de leefbaarheid van alle bewoners, die in het geplande gebied wonen aan. Dat kunnen we er niet bij hebben.		Graag wordt voor effecten op de leefomgeving verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302081	202302081	1	Wat betreft het huidige traject van hoogspanningskabel, is deze nu niet te gebruiken als de beste route. Door middel van een nieuwe aan te brengen kabels of nieuwe masten naast bestaande hoogspanningsmasten.		2 van de te onderzoeken alternatieven zoals beschreven in de concept NRD volgen het bestaande tracé (corridor 6 en 7). Bij deze alternatieven zal de nieuwe verbinding parallel aan de bestaande verbinding geplaatst worden.
202302081	202302081	2	Zijn er metingen of data naar onderzoek van stralingen. Die effect hebben op natuur en leefklimaat voor mens en dier in de nabijheid van zo'n corridor.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302081	202302081	3	Wat zijn de economische schades voor bedrijven en particulieren in zo'n gebied d.m.v. magnetische velden of andere neven effecten?		Het is begrijpelijk dat indiener wenst te weten of de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding kan leiden tot een economische schade aan woningen of nadelige effecten op de bedrijfsvoering. In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar dit aan de orde kan zijn. Met betrekking tot eventuele gevolgen

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					voor woningen en bedrijfsvoering wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202302081	202302081	4	Wat voor invloed heeft traject 10 op de zienswijze van de provincie, wat betreft de mogelijke aanpassingen van de N214 /N216 in de toekomst?		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202302085	202302085	1	nee.		Bedankt voor uw reactie
202302085	202302085	2	In de nota wordt al gesproken over de invloed van de varianten (corridors) voor de Werelderfgoederen. Indien en tracé in de buurt van het Werelderfgoed Kinderdijk-Elshout wordt gesitueerd is een Heritage Impact Assessment nodig. Stichting Werelderfgoed Kinderdijk wil hier in ieder geval dan bij betrokken zijn. Dit heeft vooral betrekking op de corridors 1 en 6 t/m 8.		Een Heritage Impact Assessment (HIA) zal onderdeel zijn van de uit te voeren onderzoeken. Naast de effecten op Kinderdijk-Elshout wordt ook de Nieuwe Hollandse Waterlinie meegenomen. Het verzoek om betrokken te worden in deze onderzoeken wordt meegenomen.
202302085	202302085	3	nee		Bedankt voor uw reactie
202302085	202302085	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302086	202302086	1	Een variant op corridor 6: De oorspronkelijke corridor 6 gaat voor het deel tussen Geertruidenberg en Kievitswaard uit van bundeling met de bestaande 380kV-verbinding. Vanaf Kievitswaard tot Crayenstein wordt een nieuwe doorsnijding van de Biesbosch gemaakt. De variant op corridor 6 gaat uit van bundeling met de bestaande 380kV-verbinding over een langere afstand, namelijk tussen Geertruidenberg en de Merwede. Ter hoogte van de Merwede buigt deze corridor af naar het westen richting Crayenstein. Het voordeel van deze variant is dat er geen nieuwe doorsnijding van Natura2000-gebied De Biesbosch gemaakt hoeft te worden. Aandachtspunt bij deze variant is het deel langs de Merwede en de mogelijke effecten op Sliedrecht en de Biesbosch. Mijns inziens zou dit deel, met een lengte van ca. 4km, ondergronds aangebracht kunnen worden.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302086	202302086	2	Linten en lintbebouwing waardevolle elementen zijn in het open-veenweidelandschap dat Molenlanden kenmerkt. Linten en lintbebouwing zijn een cultuurhistorisch waardevol element van nationaal landschap het Groene Hart. Rijksmonumenten Windturbines		Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven wordt rekening gehouden met reeds bestaande assets, natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarde. Bij het nader onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Aanwezigheid ander hoogspanningsleidingen		ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
			Waterwingebied		
202302086	202302086	3	<p>Lengte van corridor en kosten</p> <p>Langere corridors brengen een groter oppervlak met zich mee dat beïnvloed wordt. Hierdoor zal de leefomgeving van meer inwoners en meer flora en fauna aangetast worden, omdat er simpelweg meer afstand overbrugd moet worden. Zowel bij corridor 7, 8, 9 als 10 dient een veelheid aan belemmeringen en aandachtspunten gepasseerd te worden, zoals Rijksbeschermd windmolens, andere Rijksmonumenten, linten met woonbebouwing, windturbines, een bestaande 150kV-verbinding, etc. Daarnaast betekenen deze corridors door hun lange lengte meer belemmering ten aanzien van het vinden van een oplossing voor andere opgaven die hoog op de agenda staan, zoals transitie van de landbouw, woningbouw, natuur, recreatie.</p> <p>De lange corridors lopen door het nationaal landschap Groene Hart dat in de Rijks-structuurvisie (NOVI) een beschermd status heeft gekregen en aangemerkt is als NOVEX-gebied.</p> <p>Kies daarom voor een zo kort mogelijke corridor als voorkeursalternatief te nemen en expliciet rekening te houden met het beschermd landschap van het Groene Hart.</p>		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor meer informatie over het vervolgproces.
202302086	202302086	4	<p>Geen derde hoogspanningsmast over Nieuw-Lekkerland</p> <p>Er is in Nederland geen gebied</p> <p>waar twee verbindingen zo kort op elkaar liggen, laat staan drie. Er is ook niets bekend over</p> <p>de korte en lange termijn-effecten van drie zo dicht op elkaar staande</p> <p>hoogspanningsverbindingen op de gezondheid en het welbevinden van inwoners.</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht op de effecten van een nieuwe hoogspanningsverbinding, hierbij wordt ook rekening gehouden met de huidige en autonome ontwikkelingen.</p> <p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202302088	202302088	1	<p>Logisch lijkt te kiezen voor een trace dat de minste (nieuwe) verstoring oplevert:</p> <p>[1] Een keuze voor één van de kortste traces, daarmee één van de corridors van ca. 14-19 kilometer, zijnde corridor 3, 4, 5 en 6</p>		<p>1. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			[2] Of een corridor waarin reeds bestaande hoogspanningsmasten staan, zoals corridor 7		(o.a. corridor 6 en 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de tracering.
			[3] Of, wellicht het beste, om te overwegen wat mogelijkheden zijn voor ondergronds bekabelen, zoals ook gedaan is bij de (deel)verbindingen rond Dordrecht / Papendrecht / Sliedrecht en ook bij Rotterdam / Krimpen aan de Lek / Capelle aan den IJssel		3. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302088	202302088	2	Zie hiervoor bij (1) + hierna bij (2)		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202302088	202302088	3	M.n. corridor 10 is problematisch:		1. Zie beantwoording bij zienswijze vraag 1.
			[1] AFSTAND Met afstand de langste van alle mogelijke corridors		2. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur, cultuurhistorie en landschap zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
			[2] POLDER Doorsnijdt één van de laatste natuurlijke gebieden (Molenlanden) dat - als onderdeel van het groene hart - juist in het geheel nog niet is aangetast door infrastructurele objecten zoals windmolens, spoorlijnen of hoogspanningskabels.		3. Zie beantwoording bij 2.
			[3] MOLENBIOTOPEN Doorkruist diverse molenbiotopen, waaronder die van twee molens tussen Goudriaan en Nieuwpoort, en twee molens tussen Brandwijk en Groot-Ammers. Hier gelden specifieke beperkingen voor het plaatsen van bouwwerken.		4. Zie beantwoording bij 2.
			[4] BESCHERMD DORPSGEZICHT Deze corridor doorsnijdt mogelijk (beschermde) dorpsgezichten, zoals de westelijke kant (het historisch centrum) van het dorp Goudriaan met onder meer kerk (15e eeuw), voormalig rechthuis (1639) en molen (1779). Van bewoners wordt gevraagd dit dorpse karakter bijvoorbeeld bij woningbouw in stand te houden incl. beschermde dorpsgezichten – zou zeer vreemd zijn wanneer dan wordt toegestaan daar hoogspanningsmasten in te plaatsen en hoogspanningskabels overheen te hangen.		
202302088	202302088	4	Zie hiervoor		De reactie van de indiener is ter kennisgeving aangenomen.
202302090	202302090	1	Gebruik maken van de bestaande route corridor 6. deze door laten lopen tot aan de Merwede, Nieuw stuk maken (dat is een klein stuk) naar Crayestein		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Effecten op natuur, landschap en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p>
202302090	202302090	2	<p>Corridor 8 loopt over woonwijken en natuur gebieden dit is totaal onwenselijk i.v.m. blootstelling van magneet van velden voor mens en dier. Rijks overheid adviseer dit ook.</p> <p>extra hoogspanningsmasten geeft ook horizon vervuiling</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202302090	202302090	3	<p>Meer onderzoek verrichten naar kabels onder de grond.</p> <p>Dit gebeurt ook in b.v. Duitsland en Denemarken waar kabels wel onder de grond gaan</p>		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302090	202302090	4	<p>Corridor 8. Het is totaal onwenselijk om dit boven een uniek polderlandschap aan te brengen. er lopen er al genoeg</p>		Zie beantwoording vraag 1.
202302092	202302092	1	.		-
202302092	202302092	2	.		-
202302092	202302092	3	.		-
202302092	202302092	4	.		-
202302095	202302095	1	Het is schadelijk voor mens en dier		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302095	202302095	2	Schadelijke stralingen voor omwonende plus het vee		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302095	202302095	3	.		-
202302095	202302095	4	.		-
202302096	202302096	1	Er is beperkt onderzoek gedaan naar het aanleggen van kabels ondergronds. Dit alternatief zou beter onderzocht moeten worden.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302096	202302096	2	<p>De hoogspanningsmasten zijn schadelijk voor alle dieren die in deze omgeving wonen. Daarnaast wordt de kwaliteit van het landschap aangetast. Dit betreft ook een natuurgebied.</p> <p>In de Alblasserwaard is al een grote druk op het</p>		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op landschap en op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			milieu, deze druk moet niet groter worden door deze masten.		
202302096	202302096	3	De Rijksoverheid adviseert om geen hoogspanningslijnen te plaatsen in de buurt van woningen. Dit staat in het voorzorgbeleid. Het is niet de bedoeling dat dit beleid wordt genegeerd of omzeild, zoals al een keer eerder is gebeurd.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
			De gezondheid van de inwoners staat voorop.		
202302096	202302096	4	Er moet een verbinding worden gemaakt tussen station Krimpen a/d IJssel en station Geertruidenberg OF tussen Geertruidenberg en station Crayestein. Het is om vele redenen, waaronder kosten, onzinnig en onlogisch om Crayestein over te slaan en lange omleidingen van 35-50 km door ongerept landschap en over woonhuizen te maken. Er is namelijk een goed alternatief. Een van de kortste routes met de minste extra impact op het milieu en omwonenden en de laagste kosten is corridor 6. Deze loopt grotendeels langs een bestaand tracé en het laatste (korte) stukje door de Biesbosch. Om de Biesbosch te ontzien kan in corridor 6 een kleine aanpassing worden gemaakt door de verbinding langs de Merwede te maken naar Crayestein		Bedankt voor uw suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202302097	202302097	1	-		-
202302097	202302097	2	-		-
202302097	202302097	3	-		-
202302097	202302097	4	Wij wonen in de buurt van de Betuwelijn. Ook wonen wij onder de huidige 180kV verbinding. Als de nieuwe 380kV verbinding door corridor 9 loopt dan hebben wij teveel overlast en maken bezwaar tegen aanleg in corirdor 9.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202302098	202302098	1	Goudriaan is een zeldzaam wordend, rustig gelegen dorp waar nog ruimte is voor natuur. Een grote variatie aan flora en fauna vindt veiligheid in onze omgeving. Het lijkt ons logisch dat het nieuwe tracé een zo kort mogelijk afstand zal overbruggen. De alternatieven die over ons dorp zou gaan (corridors 8, 9 en 10, zijn vele kilometers langer dan de kortste variant. Een zo minimaal mogelijke belasting voor mens en milieu.		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302098	202302098	2	Wat is het effect van de masten op de natuur, ook al zijn deze niet beschermd door Natura 2000? Wat zijn de mogelijke gezondheidsrisico's? De vele weide- en trekvogels die ons gebied passeren en of bezoeken lopen gevaar door extra hindernissen.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur (draadslachtoffers en de gezondheid van mens en dier zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Specifiek; Ten aanzien van het onderzoek op natuur, daarin worden de volgende elementen onderzocht, natura-2000, NNN en gebieden die zijn aangewezen als weidevogelgebied of ganzenfoerageergebied. Daarnaast wordt onderzocht wat het effect is op mogelijke draadslachtoffers. Ten aanzien van gezondheid worden de volgende aspecten onderzocht, geluid, luchtkwaliteit, magneetvelden.</p>
202302098	202302098	3	<p>Het lijkt ons gepast om zoveel mogelijk bestaande infrastructuren te combineren met de nieuwe tracés. Vermijd daarmee dat de 'groene' gebieden belast worden.</p> <p>Zijn er alternatieven waarbij de natuur- en milieuschade alsmede het veilig wonen én het in stand houden van oerkernen, zoals ons dorp, vermeden wordt?</p>		<p>In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 6 en 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering.</p> <p>In de eerste globale analyse blijkt dat alle corridors voor- en nadelige effecten hebben en dat bij alle corridors sprake is van mogelijke knelpunten, zie paragraaf 4.7 in de concept-NRD. Zorgvuldig nader onderzoek naar een aantal van deze mogelijke knelpunten is nodig om te kunnen bepalen in welke corridors een nieuwe 380kV-verbinding haalbaar en maakbaar zijn, eventueel in combinatie met aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen</p>
202302098	202302098	4	<p>Graag meer aandacht voor de gezondheid. Er zijn voorbeelden uit naburige dorpen waar meldingen gemaakt worden van gezondheidsproblemen die mogelijk met de grote magnetische velden gepaard gaan (w.o. Nw Lekkerland). Is er sluitend medisch onderzoek gedaan? Zijn er andere oplossingen mogelijk om het probleem van het electriciteitsvervoer op te lossen? Er zijn studies gaande over het ondergronds aanleggen? Hoever zijn deze studies en wat zijn de mogelijkheden daaromtrent?</p>		<p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p> <p>Er zijn diverse studies uitgevoerd t.a.v. ondergrondse aanleg. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302101	202302101	1	<p>Jazeker. Mijn alternatief zou zijn. Grote gedeeltes onder de grond door</p>		<p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302101	202302101	2	<p>Wat doet de straling met de omgeving</p>		<p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202302101	202302101	3	<p>Straling en wat te denken van het landschapsbeeld</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op gezondheid en het landschap zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. In</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					paragraaf 3.6 van deze reactienota is onder het kopje landschap meer informatie te vinden over hoe we om gaan met het thema landschap.
202302101	202302101	4	Dat weet ik niet. Ik weet alleen dat ik niet zit te wachten op grote elektrisiteits masten in mijn achtertuin. En ons mooie groene hart word lelijker door die grote masten		Bedankt voor uw reactie
202302103	202302103	1	Nut en noodzaak mede gezien toekomstige lokale opslagmogelijkheden Met name ondergronds alternatief, zie onze zienswijze. Nu te breed, focus op kortste trace(s) 95611202_9155198_Zienswijze_JM_de_Heer_op_concept_NRD_05072023.pdf	<p>1. Indiener vraagt zich af of de aanleg van een nieuwe 380 kV verbinding echt nodig is vanwege mogelijkheden voor (lokale) energieopslag, zoals een buurtbatterij.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat onmogelijkheden van het huidige net op bestaande tracés onvoldoende aangetoond is in relatie tot lokale opslag en gebruik in de nabije toekomst.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat vervanging en renovatie van en bundeling met bestaande infrastructuur beter benut kan worden.</p> <p>4. Indiener vraagt zich af waarom TenneT vasthoudt aan bovengrondse verbindingen en stelt dat de techniek bestaat dit ondergronds te doen. Indiener stelt dat dit waarschijnlijk een kostenkwestie is en vraagt dit in een maatschappelijke kosten-baten analyse af te wegen tegen de forse nadelen van bovengrondse aanleg.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat corridor 10 vanwege de grote lengte voor veel draadslachtoffers van vogels en vleermuizen zorgt, waardoor het natuurbeschermingsrecht hier niet nageleefd wordt.</p> <p>6. Indiener onderschrijft de zienswijze van gemeente Molenlanden (zie zienswijze 202302368).</p> <p>7. Indiener wijst corridor 10 af vanwege: a. De lengte van de verbinding die over grote afstand waardevolle gebieden doorsnijdt. b. Strijdigheid met omgevingsbeleid van provincie Zuid-Holland, specifiek omtrent zuinig omgaan met open landschap en natuur. c. Strijdigheid met de Omgevingswet Art 1.3 vanwege de verantwoordelijkheid voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, waarde van natuur en slim ruimtegebruik.</p>	<p>1. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p> <p>2. Zie beantwoording punt 1.</p> <p>3. Zie beantwoording punt 1.</p> <p>4. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>5. Zie beantwoording punt 7.</p> <p>6. Voor de inhoudelijke beantwoording van de punten die in het raadsvoorstel worden genoemd verwijzen we graag naar de zienswijze van de Gemeente Molenlanden met nummer: 202302368.</p> <p>7. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, natuur, landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>d. Het enorme ruimtebeslag terwijl dichtheid aan infrastructuur in Zuid-Holland al extreem groot is.</p> <p>e. De aanlegwerkzaamheden over grote lengte vormen een grote belasting op natuur en landschap.</p> <p>f. De belasting op gezondheid van bewoners, leefmilieu en woonbaarheid.</p> <p>g. De belasting van geluidshinder op gezondheid, leefmilieu en natuur.</p> <p>h. De belasting op natuur en landschap door frequent beheer en onderhoud over grote lengte.</p> <p>i. De broedgebieden van weidevogels als de Grutto die verder onder druk komen te staan en een toename van vogelsterfte onder roofvogels en vleermuizen.</p> <p>j. Aantasting van cultuurhistorisch waardevol gebied, waaronder lintbebouwing van Graafland.</p>	
202302103	202302103	2	Gezondheid bewoners		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Onderzoek naar geluid en magneetvelden worden in de volgende fases van het project opgepakt.
			Geluidsmetingen en magneetveldmetingen		
			zie Zienswijze		
202302103	202302103	3	toekomstige lokale opslag		Zie beantwoording vraag 1.
			zie Zienswijze		
202302103	202302103	4	zie Zienswijze		Zie beantwoording vraag 2.
			Gezondheidseffecten; Geluidsmetingen en magneetveldmetingen		
202302104	202302104	1	M.i. zijn route 9 en 10 niet de beste keuzes gezien bijgevoegde motivatie waar ik het mee eens ben. 95611785_9155393_Zienswijze_tav_NRD.docx	Zie 202301988 en 202302041	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6 (milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					noodzakelijk en rand voorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).
202302104	202302104	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302104	202302104	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302104	202302104	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302105	202302105	1	De andere alternatieven die onderzocht moeten worden zijn de corridors die zo min mogelijk langs/door woon- en natuurgebieden lopen (waarbij ook de Biesbosch wordt vermeden, dit is in de huidige tijd met de huidige andere vervuilende problemen niet te verantwoorden). Daarom lijkt ons betrokkenheid van en onderzoek naar innovatieve ontwikkelen als ondergrondse mogelijkheden en plannen van de provincie mbt landbouw raadzaam. 95612044_9155450_Zienswijze_-_DorpsraadHeerjansdam-RvO-NRD_Tennet.pdf	<p>1. Indiener geeft aan tegen corridor 1 te zijn vanwege:</p> <p>a. De corridor ligt te dicht op woningen in het buitengebied en de bebouwde kom van Heerjansdam</p> <p>b. De corridor loopt dwars door een groene buffer zoals bepaald door Rijks- en provinciebeleid</p> <p>c. De corridor loopt deels parallel aan de Hoge Snelheidslijn</p> <p>d. De corridor loopt dwars door het Waalbos, recent aangelegd ter compensatie van rangeerterrein Kijfhoek</p> <p>2. Indiener vraagt corridor 1 niet op te nemen vanwege de grote lengte wat leidt tot hogere kosten en grotere schade aan leefomgeving en natuur.</p>	<p>Graag wordt verwezen naar de hoofdstukken 3.1 en 3.2 van deze reactienota. Hierin is uitgelegd dat alle alternatieven voor- en nadelige effecten kennen. Uitsluiting van corridor 1 en de corridors die in meer of mindere mate door de Biesbosch gaan, betekent dat alleen corridor 10 (mogelijk aan de noordzijde in combinatie met andere corridors) nog in aanmerking komt. Hiermee komt de opgave van het project op het knelpunt tijdig te herstellen, in gevaar. Op voorhand is namelijk ook nog niet duidelijk of corridor 10 haalbaar of maakbaar is.</p> <p>Naar innovatieve oplossingen is gekeken in de beginfase van het project. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.4 van de concept-NRD. De uiteindelijke conclusie is dat een nieuwe verbinding dient te worden aangelegd. Voor wat betreft de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg, wordt verwezen naar hoofdstuk 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Tot slot hebben wij ook gekeken naar de aanvullende punten in de brief die is meegestuurd. De door indiener aangeduide belemmeringen zijn bij ons in beeld en in de komende onderzoeksfase wordt de aard en omvang van deze knelpunten nader geanalyseerd en worden de effecten op bijvoorbeeld het Waalbos verder onderzocht en beoordeeld. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.6 over het onderzoek naar milieueffecten.</p>
202302105	202302105	2	De combinatie van effecten die in een druk bewoond gebied aanwezig zijn. Voor Heerjansdam (Zwijndrecht) zijn dat de effecten en veiligheidsrisico's van rangeerterrein Kijfhoek, de HDL, druk scheepvaartverkeer op de Oude Maas, het geplande waterstoftracé Zuid-West Nederland, verkeersoverlast van A16, A15 en A29 en diverse (chemische) industrieën die hemelsbreed op enkele kilometers gelegen zijn.		<p>De raakvlakken, effecten en aanwezigheid van de door indiener genoemde infrastructuur en projecten, waaronder worden uitgebreid onderzocht en beoordeeld in de volgende fase. Daarbij is het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, een belangrijk beoordelingscriterium, zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD. Kijfhoek en andere infrastructurele knelpunten, zoals knooppunt Ridderkerk (A15/A16) en omliggende waterwegen, worden verder ook specifiek aangeduid als belangrijke belemmeringen in corridor 1 (zie p. 40 van de NRD).</p> <p>Graag wordt nog verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota over stapeling van effecten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Op deze manier houdt de beoordeling rekening met een stapeling van functies en ontwikkelingen.</p>
202302105	202302105	3	Zie vorige vraag		Graag wordt verwezen naar de beantwoording onder punt 2.
202302105	202302105	4	Zoals in eerdere vragen aangegeven is het voor mens, natuur en financiën belangrijk dat er naar de lange termijn gekeken wordt en daarom andere plannen in bestuur en beleid meegenomen worden. Zo kan		Het is niet geheel duidelijk wat indiener met deze zienswijze bedoeld. Een reactie hierop kan daarom niet worden gegeven. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens als indiener de zienswijze nog nader wenst toe te lichten.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			eventuele compensatie wellicht met beleid verrekend worden (landbouw)		
202302106	202302106	1	Ja 95612064_9155455_20230705_Zienswijze_hoogspanningsverbinding_Geertruidenberg_en_Krimpen_aan_de_ljssel.docx	Zie 202301783 1. Indiener verwijst naar projecten 'Vijfhuizen – Nieuwe Meer' en 'Born – Graetheide' waarbij verbindingen ondergronds worden aangelegd. 2. Indiener wijst op de gezondheidsrisico's als gevolg van magneetvelden zoals beschreven door het RIVM.	Zie ook het antwoord op zienswijze 202301783. 1. Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. 2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302106	202302106	2	Ja zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202302106	202302106	3	Ja zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202302106	202302106	4	Ja zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202302107	202302107	1	Ja		Bedankt voor uw reactie
202302107	202302107	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202302107	202302107	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202302107	202302107	4	X		-
202302108	202302108	1	Advies: volg voor uitbreiding van het electra netwerktracé vooral het huidige bestaande tracé. Uitbreiding van horizonvervuiling dient voorkomen te worden zowel in het groene hart van Wijngaarden, Bleskensgraaf, ed als bij de molens van Kinderdijk.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd.
202302108	202302108	2	Heb ik geen kennis van.		Bedankt voor uw reactie
202302108	202302108	3	Advies: volg voor uitbreiding van het electra netwerktracé vooral het huidige bestaande tracé. Uitbreiding van horizonvervuiling dient voorkomen te worden zowel in het groene hart van Wijngaarden, Bleskensgraaf, ed als bij de molens van Kinderdijk.		Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd.
202302108	202302108	4	Heb ik geen kennis van.		Bedankt voor uw reactie
202302111	202302111	1	wij zijn als bedrijf en bewoners onvoldoende geïnformeerd over de plannen van de nieuwe hoogspanningsmast. nu is er door ons geconstateerd dat de door u aangegeven mogelijke routes (Corridors) over ons bedrijf/woning is aangegeven. wij kunnen dit niet accepteren aangezien wij gewoon een agrarische onderneming zijn die voedsel produceren. we hebben de afgelopen 5 jaar veel geïnfesteerd in nieuwe gebouwen met strenge dieren welzijn eisen, en nu komen wij mogelijk in de problemen door het nieuwe project. wij willen dat u dit met ons bespreekt. we zijn van mening dat er alternatieve zijn die moeten worden onderzocht. waarmee er rekening wordt gehouden met ons bedrijf en woning. Onder die alternatieve kan ook begrepen worden om u traject ondergronds te plannen.		Wij begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. Hierbij proberen we zoveel als mogelijk woningen (gevoelige bestemmingen) te vermijden, zie paragraaf 3.2 van deze reactienota. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. De indiener draagt het alternatief ondergronds aan. Zie paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202302111	202302111	2	We zouden graag het effect van de hoogspanningskabels op op runderen willen weten.		In paragraaf 3.5 is te lezen hoe hiermee wordt omgegaan

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Wij hebben een vleesvee bedrijf en verkopen ons rundvlees aan keurslagers en supermarkten.		
202302111	202302111	3	Wij willen het recht houden om deze zienswijzen aan te vullen in de toekomst.		De zienswijzen zijn een reactie op een document dat, na behandeling van alle zienswijzen, wordt vastgesteld. Het is daarom niet mogelijk om de zienswijze te herzien of aan te vullen. Wel kun u contact opnemen met TenneT mocht u bijvoorbeeld vragen hebben of willen reageren. Op de website van TenneT over dit project is te vinden hoe u dit kunt doen https://www.tennet.eu/nl/projecten/geertruidenberg-krimpen-aan-den-ijssel-crayestein). Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu) . Daarnaast zijn er in de toekomst nog andere producten waar u een zienswijze op kunt indienen.
202302111	202302111	4	We willen op de juiste manier geïnformeerd worden.		Bedankt voor deze terugkoppeling. Zie paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen. De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin zullen verschillende thema's aan bod komen om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. U kunt zich hiervoor abonneren via de projectsite van TenneT. Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)
202302147	202302147	3	Molens (kinderdijk) Natura 2000 gebieden Gezondheidseffecten op mensen en dieren Corridor 10 gaat door Unesco werelderfgoed, Unesco erfgoed vermijden!		De aspecten die u aandraagt zijn onderdeel van de effectenonderzoeken in de fase na de NRD. Zie antwoord bij vraag 2.
202302112	202302112	2	Het geeft altijd negatieve effecten op de omgeving. Dus nieuwe traject erbij is onacceptabel!!!		Bedankt voor uw reactie
202302112	202302112	3	De kortste route		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor meer informatie over de tracering en het vervolgproces.
202302112	202302112	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302113	202302113	1	Ondergronds.		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, waarin nader op ondergrondse aanleg wordt ingegaan.
202302113	202302113	2	Gezondheidseffecten op mens en dier. (Zie de als jaren falende inzet van de overheid m.b.t. de massale PFAS vergiftiging op mens en dier. (Dit is dus ook overheid) En visuele/milieueffecten. Nederland begint zo'n beetje op een openbare energiecentrale te lijken, met alle respect voor de historisch gegroeide en decennia lang aangemoedigde energie consumptie.		Wij hebben begrip voor de zorgen van indiener over de effecten op gezondheid. Voor zover het betreft de gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, bijvoorbeeld over effecten van elektromagnetische velden. Ten aanzien van visuele- en milieueffecten wordt graag verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302113	202302113	3	De gemeente heeft aangegeven welke ontwikkelingen er spelen en welke belemmeringen zij ziet		Indiener verwijst terecht naar de veelheid van (nationale) infrastructuur in de gemeente Zwijndrecht. Voor wat betreft andere (ruimtelijke) ontwikkelingen en belemmeringen zijn wij inderdaad in gesprek met de gemeenten, waaronder

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>waarbij beleidsterreinen zoals ruimtelijke ordening, energietransitie, natuur en recreatie en externe veiligheid zijn meegenomen. Zwijndrecht wordt op dit moment al bovenmatig belast vanwege de doorkruising van al vier bestaande grote infrastructuurlijnen (HSL, rangeerterrein Kijfhoek, A16 en het doorgaand spoor). Een vijfde doorkruising van een 380 kV-hoogspanningsverbinding is voor ons zeer onwenselijk.</p>		Zwijndrecht. Voor een nadere toelichting over stapeling met andere ruimtelijke opgaves, wordt verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota.
202302113	202302113	4	<p>Wij zijn tegen windturbines op land. Het landschappelijke karakter moet behouden blijven. Overheid moet inzetten op langere termijnvisie. Huidige visie is korte termijn denken waar we wel zo'n 30 jaar aan vast zitten (windturbines en zonneparken). Versneld inzetten op waterstof ook in mobiliteit. We hebben een uitstekend leidingnetwerk (gas) in Nederland. Bijna al het andere is kapitaalvernietiging en een onnodig zware ecologische voetafdruk. Ook wind op zee zal zware ecologische negatieve gevolgen hebben. We zijn dus echt niet goed bezig en belasten daarmee onnodig de inwoners door hun stelselmatig een energie-schuldgevoel op te leggen.</p> <p>Trek de stekker uit de marktwerking van een gecreëerde basis behoefte. Het gaat niet om winsten, maar om milieu en het voortbestaan van mens en dier. Die planeet redt het wel, ver na de mensheid. Doe het nu echt duurzaam of doe het niet! Ook voor Kva verbindingen.</p>		Voor zover indiener windturbines noemt, worden mogelijk hoogspanningsverbindingen bedoeld. Verder is indiener duidelijk over zijn of haar visie. Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota, over de nut en noodzaak van het project. Investerings in hoogspanning en energietransitie zijn verder een resultaat van politieke besluitvorming.
202302114	202302114	1	Buiten Molenlanden om.		De indiener verzoekt om geen nieuwe hoogspanningslijn over Molenlanden aan te leggen. In de verkenning worden de onderzoeksalternatieven nader onderzocht. Zie de paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een nadere toelichting op het vervolg proces.
202302114	202302114	2	Alleen gezondheidseffecten.		Gezondheid is een van de aspecten waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202302114	202302114	3	Het lijkt mij niet verstandig om een derde hoogspanningsleiding over de gemeente Molenlanden te laten gaan. Dit om eventuele gezondheidsrisico's die dit eventueel met zich meebrengt te minimaliseren. Een route buiten Molenlanden geniet de voorkeur.		Zie beantwoording vragen 1 en 2.
202302114	202302114	4	Geen		Bedankt voor uw reactie

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302118	202302118	1	Er loopt hier al een hoogspanningsmast vlak achter langs Een beter alternatief zou zijn via de bodem		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302118	202302118	2	Horizonvervuiling En vele vogels vliegen zich te pletter tegen de draden		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op landschap en op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302118	202302118	3	Het is schadelijk voor de gezondheid Mensen die te dicht bij zo n mast wonen worden normaal gesproken uitgekocht ,nu willen ze hier vlak overheen gaan Is het nu niet meer schadelijk dan ?		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302118	202302118	4	Per ongelijk kwam de buurman dit ter oren ,het lijkt mij niet meer dan redelijk dat de betrokkenen er vanaf zouden moeten weten d.m.v een schrijven of iets Dan hadden we ook naar de informatie avonden kunnen gaan, maar deze waren al geweest toen we er achter kwamen. Niet echt netjes !!		Bedankt voor deze terugkoppeling. Zie paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen. De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin zullen verschillende thema's aan bod komen om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. U kunt zich hiervoor abonneren via de projectsite van TenneT. Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)
202302119	202302119	1	Via deze weg willen wij onze zorgen uiten voor het plaatsen van een mogelijke hoogspanningsverbinding die vlak langs of mogelijk over ons bedrijf gaat. Naast het feit dat deze optie, optie 10 de duurste en langste variant is, gaat deze verbinding ook over een gebied waar nu nog geen masten staan. In het kader van het behoud van het open landschap bij ons in het gebied is het niet wenselijk dat dit verstoord wordt door deze masten. Daarnaast is er voor ons een zorg wat de straling doet met de gezondheid van mens en dier. Bewezen is dat straling gezondheidsklachten kan geven, waar wij uiteraard niet op zitten te wachten. Aangezien er steeds meer ondergronds kan, zouden wij het wenselijk vinden om die optie ook in het pakket op te nemen, dat is nu naar onze mening niet gedaan/onderzocht. Dit komt in ieder geval nergens tot uiting. Wij willen u ook verwijzen naar de zienswijze van LTO-Noord. Daarin staan vele punten meer benoemd die van belang zijn om mee te nemen en uit te werken. Bij deze willen wij u dan ook met klem vragen om zorgvuldig en met aandacht voor ALLE partijen de juiste keuze te maken. Als agrariërs zijn wij een mogelijke partij die u nodig hebt voor het plaatsen van de masten, wij willen dan ook serieus meegenomen worden in de keuze voor het traject en		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur (flora en fauna), landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. Het detailniveau van de concept-NRD sluit aan bij het detailniveau van de verkenning, waarmee uit verschillende onderzoeksalternatieven het voorkeursalternatief gekozen kan worden. Er is geen aanleiding om verschillen in detailniveau aan te brengen. Het planMER bevat zowel de effecten op agrarische gronden als op alle overige gronden en functies in het zoekgebied. Onderdeel van de beoordeling en de Integrale Effectenanalyse zijn de tracé-lengtes, aantal eigenaren, effecten op bodem en water (inclusief verzilting) en magneetvelden. Indien noodzakelijk, wordt (aanvullend) advies en deskundigheid ingewonnen ter

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			niet zoals LTO beschrijft dat wij als agrariërs niet of nauwelijks in het onderzoek meegenomen zijn.		beoordeling van de genoemde effecten. Zie voor meer informatie de beantwoording bij zienswijzenummer 202301640 (LTO Noord). Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken.
202302119	202302119	2	Buiten dat het niet meer nodig is om zoveel bovengronds te doen, vragen wij ons ook af wat de straling die de kabels geven doet met de weidevogels en de andere levende have, zowel mens en dier. Het doorbreken van één van de laatste stukjes ononderbroken natuur zonder kabels en masten is iets wat niet meer om te keren is. Denk er dus goed over na of dit wenselijk is.		Zie beantwoording bij vraag 1.
202302119	202302119	3	De gezondheidsrisico's die de straling geven voor mens en dier.		Zie beantwoording bij vraag 1.
202302119	202302119	4	Jazeker, kies voor een variant die kort en krachtig is, niet voor een variant die onnodig lang en duur is. Over milieu gesproken. De korste klap kost ook het minste materiaal. Denk ook zeker na over het ondergronds laten verlopen van deze kabels. Het is wel een beetje uit de tijd om alles nog bovengronds te willen.		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Op dit moment kan nog niet gezegd worden welke alternatieven het grootste en kleinste effect op kosten hebben. De kosten van de verschillende alternatieven maken deel uit van de Integrale Effectenanalyse (IEA). De lengte van de corridor is overigens niet per se bepalend voor de kosten, maar in ieder geval wel een belangrijke factor. Waar de keuze op valt, wordt door de ministers van EZK en VRO bepaald in de voorkeursbeslissing.
202302122	202302122	1	De meest logische route is de kortste route. Dit is corridor 6 (langs het bestaande tracé aldaar).		Bedankt voor uw suggestie en terugkoppeling.
202302122	202302122	2	Wij zijn melkveehouder en melken met een AMS (Automatisch MelkSysteem). Melkveehouders welke hun bedrijf vlakbij hoogspanningskabels hebben wordt afgeraden om te kiezen voor een AMS. Wij melken inmiddels al 8 jaar met een AMS en het bevalt ons heel goed. Het is onacceptabel dat een dergelijke hoogspanningskabel storingen aan ons melksysteem gaat veroorzaken. Graag willen wij de garantie dat dit niet het geval zal zijn, wanneer de hoogspanningskabel door onze achtertuin komt te lopen.		We begrijpen uw zorgen. De mogelijke effecten op gebruiksfuncties zoals agrarisch gebruik worden in de volgende fase nader onderzocht. Ten aanzien van mogelijke effecten op (bedrijfs)apparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.
202302122	202302122	3	Ja, de Molenbiiotoop van de Hofwegense molen. Hofwegen 15 bleskensgraaf. Wij mogen geen bomen van hoget dan 8 meter in onze tuin plaatsen. Dit omdat het de windvang vande molen zou beïnvloeden. Laat staan een hoogspanningsmast.		Bij het onderzoek naar de mogelijke effecten op het landschap worden molenbiiotopen meegenomen. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302122	202302122	4	Nee.		Bedankt voor uw reactie
202302123	202302123	1	Kabels ondergronds gelegd worden. Duitsland en Denemarken doen dit wel! De opties moeten zo kort mogelijk zijn vanwege de belasting, gezondheid, landschap, bebouwing en kosten. Door deze redenen		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			zijn 5 opties richting Krimpen Aan de IJssel onlogischer dan de 5 opties richting Crayenstein.		
202302123	202302123	2	Corridor 7 is het minst voor liggende optie. En dat alleen al voor dier en natuur en mens!!		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302123	202302123	3	Corridor 7 moet geschrapt worden, deze is het zelfde als corridor 6. Corridor 7 is 33 km en corridor 6 is echter maar 17 km. Dus het is voor de hand liggender dat corridor 7 komt te vervallen		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302123	202302123	4	De kortste route is naar Crayenstein, en het minst belast voor het milieu, mens, dier en budget.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202302124	202302124	1	Parallel aan bestaande hoogspanningslijnen door Alblasserwaard.		Indiener spreekt de voorkeur uit voor een bundeling met de bestaande verbinding door de Alblasserwaard. Graag wordt ten aanzien van zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302124	202302124	2	Trace in Ridderkerk is dwars door groen getekend. Dit groen is compensatie en groene buffer rondom gemeenten.		Indiener verwijst waarschijnlijk naar het Donckse Bos tussen Slikkerveer en Bolnes. De functie en waarde van deze groene buffer is bij ons bekend. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematische gedeelte over tracering/routing van onderzoeksalternatieven.
202302124	202302124	3	Ridderkerk is al druk met infrastructuur: A15, A16, A38, betuweroute, 3 rivieren. Mogelijke N38.		Indiener heeft gelijk dat in Ridderkerk veel spoor- water- en weginfrastructuur aanwezig is. Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota het thematische deel over stapeling met andere ruimtelijke opgaven.
202302124	202302124	4	-		-
202302125	202302041	1	Ja, zie bijlage 95613293_9155883_Zienswijze_tav_NRD-1.docx	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota. 2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. 3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden. 4. Zie beantwoording bij 3. 5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302125	202302041	2	Ja, zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302125	202302041	3	Ja, zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302125	202302041	4	Ja, zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302126	202302126	1	We zijn als bewoners naar mening dat we onvoldoende geïnformeerd zijn over het nieuwe plannen van de nieuwe hoogspanningsmast. Nu hebben wij gezien op de tekeningen dat de mogelijke nieuwe te komen hoogspanningsmast over onze woning komt. De woning is nieuw gebouwd vorige jaar. mooi vrijstaand aan de dijk. met veel gezonde		<p>Het is vervelend dat u ervaart onvoldoende geïnformeerd te zijn over het project. De komende periode zal het project vooral via de nieuwsbrief communiceren. U kunt zich hier op abonneren via de website van TenneT.</p> <p>De tekeningen geven nu enkel nog een zoekgebied (corridors) weer waarbinnen gezocht wordt naar een onderzoeksalternatief. De komende periode staat in het teken van het uitvoeren van veel onderzoeken om de effecten van een nieuwe</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			buiten lucht nu dreigt de hoogspanning kabels de gezondheid aan te tasten. Naast ons huis hebben we nog 2 bouwlocaties. We zijn bang dat de plannen met de bouwlocaties ook in de problemen komen. we zouden de plannen graag met u bespreken. we denken dat er alternatieven zijn die niet over onze woning heen komt. we zijn van mening dat er alternatieven zijn die moeten worden onderzocht zoals ondergrondse alternatief.		<p>verbinding in kaart te brengen. In paragraaf 3.1 van deze reactienota is meer terug te lezen over het proces om te komen tot een voorkeursalternatief.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302126	202302126	2	Na alle milieu druk die al op de Alblasserwaard zit. kun de natuur en mensen geen extra vervuiling hebben. Er is beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Leer van voorbeelden zoals Duitsland en Denemarken die dit wel doen. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd. Deze blijven nog tientallen jaren ons landschap vervuilen. Doe dit makkelijk niet af met 'kan niet', 'te duur' of 'is meer storingsgevoelig'. Belangrijk om innovaties serieus te nemen.		<p>De thema's die u aandraagt zijn allen onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p> <p>Zie het antwoord op vraag 1 voor uw vraag over ondergrondse mogelijkheden.</p>
202302126	202302126	3	ondergrondse alternatieven zoals in Duitsland en Denemarken doet. Dat is bewezen een goed alternatief.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302126	202302126	4	We willen op de juiste manier geïnformeerd worden. We willen ons recht houden om deze zienswijzen aan te vullen in de toekomst.		<p>De zienswijzen zijn een reactie op een document dat, na behandeling van alle zienswijzen, wordt vastgesteld. Het is daarom niet mogelijk om de zienswijze te herzien of aan te vullen. Wel kun u contact opnemen met TenneT mocht u bijvoorbeeld vragen hebben of willen reageren. Op de website van TenneT over dit project is te vinden hoe u dit kunt doen https://www.tennet.eu/nl/projecten/geertruidenberg-krimpen-aan-den-ijssel-crayestein). Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu). Daarnaast zijn er in de toekomst nog andere producten waar u een zienswijze op kunt indienen.</p>
202302127	202302127	1	We zijn als eigenaar niet en/of onvoldoende geïnformeerd over de nieuwe plannen.		<p>Bedankt voor deze terugkoppeling. Zie paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen.</p> <p>De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin zullen verschillende thema's aan bod komen om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. U kunt zich hiervoor abonneren via de projectsite van TenneT. Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)</p>
202302127	202302127	2	ja we zouden graag onderzoek zien naar de effecten op de natuur en de koeien.		In paragraaf 3.5 is te lezen hoe wordt omgegaan met effecten op landbouwdieren. In paragraaf 3.6 is beschreven hoe wordt omgegaan met effecten op natuur
202302127	202302127	3	de plannen zijn er om een huis te bouwen op lekdijk 12. we zijn bang dat er gezondheid schade komen en we willen voor het zicht niet onder een hoogspanningsleiding bouwen. we willen graag goed en op tijd geïnformeerd worden hierover. (anonymiseren?)		<p>Wij begrijpen de zorg van indiener. Op dit moment is geen verdere informatie bekend waar de hoogspanningsverbinding gaat komen. We gaan in de komende periode de 10 beschreven corridors onderzoeken. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister een voorkeursalternatief. U kunt zich aanmelden voor de nieuwsbrief, zodat u de voortgang van het project kunt volgen. Dit kan via: Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302127	202302127	4	wij willen het recht houden om deze zienswijzen aan te vullen in de toekomst.		De zienswijzen zijn een reactie op een document dat, na behandeling van alle zienswijzen, wordt vastgesteld. Het is daarom niet mogelijk om de zienswijze te herzien of aan te vullen. Wel kun u contact opnemen met TenneT mocht u bijvoorbeeld vragen hebben of willen reageren. Op de website van TenneT over dit project is te vinden hoe u dit kunt doen https://www.tennet.eu/nl/projecten/geertruidenberg-krimpen-aan-den-ijssel-crayestein). Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu). Daarnaast zijn er in de toekomst nog andere producten waar u een zienswijze op kunt indienen.
202302128	202302128	1	<p>Naar onze mening moet zeker gezocht worden naar alternatieven, waarbij de hoogspanningslijnen niet boven huizen, woonwijken komen.</p> <p>Verder moet er gekeken worden naar het kortst mogelijke tracé. Ivm aantasting kwaliteit van het landschap en kostentechnisch.</p> <p>Per definitie moet gezocht worden naar de kortst mogelijke route, waarbij de volksgezondheid voorop staat.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Voor een nadere toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder effecten op de leefomgeving) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202302128	202302128	2	<p>Gezien de onderzoeken omtrent het gevaar van langdurige blootstelling aan straling, wat schadelijk is voor de volksgezondheid, moet er naar alternatieven gezocht worden, waarbij zo min mogelijk mensen blootgesteld worden aan deze straling. Zie onderzoek van de Rijksoverheid: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/straling/c-ontrole-op-straling/magnetische-straling. Men zegt rekening te houden met het voorzorgbeleid. Wanneer er echter gekozen wordt voor een tracé over woonwijken en huizen, klopt dit zeker niet.</p> <p>Er is een grote verscheidenheid aan bijzondere dieren en plantensoorten in de polders van de Alblasserwaard. Trekvogels komen in grote getalen naar deze polder. Wanneer er naast de bestaande hoogspanningsmasten nog een tracé bij zou komen, geeft dit veel schade aan de weidsheid van het polderlandschap en de dierpopulatie. Tracé 7,8,9 en 10 zijn onacceptabel als het gaat om de verregaande aantasting van deze polder. Door de verschillende industrie rondom de Alblasserwaard, wordt deze al ernstig belast met uitstoot van gevaarlijke stoffen door bijv Dupont. Deze Groene Waard moet behouden blijven als een erfgoed en moet zeker niet nog meer aangetast worden in haar schoonheid.</p>		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar mogelijke effecten op leefgebieden van (bijzondere) diersoorten. Ook worden de verwachte effecten op cultuurhistorische waarden en landschap in onderzocht. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302128	202302128	3	Volksgezondheid (straling), landschapsvervuiling (geen masten in een vlak polderlandschap) en kosten (hoe		Wat betreft gezondheid en voorzorgbeleid wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			korter, hoe goedkoper) zijn de belangrijkste aspecten in het toetsingskader.		<p>De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p>
202302128	202302128	4	Corridor 6 is veruit het beste alternatief omdat deze voor het grootste deel langs een bestaand tracé loopt. Wat belangrijk is in dit tracé dat het laatste stuk aangepast zal worden, zodat de Biesbosch zal worden ontzien. Corridor 4 en 5 zijn de andere alternatieven.		<p>Bedankt voor uw suggestie voor aanpassing van corridor 6.</p> <p>Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken.</p>
202302129	202302129	1	<p>Er moeten bij de voorgetelde corridors onderzocht worden in hoeverre ondergrondse trajecten ingepast kunnen worden. Bijvoorbeeld in dicht bevolkte bebouwde gebieden, zoals rond de Merwede en bij Nieuw-Lekkerland. Dat missen wij in de aanpak.</p> <p>De 'lange' corridors zoals bijvoorbeeld 2, 10 en 8 geven zoveel extra hinder en risico dat deze vermeden moeten worden. De variant die de gemeente Molenlanden voorstelt met corridor 6 en een ondergronds traject naar Crayestein zou toegevoegd moeten worden om te onderzoeken.</p>		<p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>Ten aanzien van uw suggestie voor aanpassing van corridor 6(Gemeente Molenlanden). Deze suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken.</p>
202302129	202302129	2	<p>Een nieuwe doorsnijding van het Natura 200 gebied De Biesbosch moeten bij voorbaat uitgesloten worden. Het is niet voor niets een Natura 2000 gebied. Een oplossing zou kunnen zijn om het bestaande traject te volgen. Dat beperkt de gevolgen voor het gebied.</p> <p>De impact van een nieuw traject door het Groene Hart heeft grote gevolgen voor het aanzien van het landschap. Daarom is het ook het Groene Hart om dat te beschermen. De samenhangende gevolgen voor mens dier en landschap zou integraal beoordeeld moeten worden en niet apart.</p>		<p>Op dit moment is nog onduidelijk of een tracé door de Biesbosch haalbaar is. Zoals u schetst, elke corridor kent zijn eigen knelpunten. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur (flora en fauna), landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. De gevolgen van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD-integraal beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p>
202302129	202302129	3	De magneetvelden bij hoogspanningsleidingen hebben effect op het menselijk lichaam. De gezondheidsraad heeft daar ook iets over gezegd. Over de effecten op lange termijn is nog niet genoeg bekend. Wij maken ons grote zorgen als hoogspanningsmasten in onze buurt geplaatst zouden worden. Er moet naar onze mening eerst meer over		<p>We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			bekend zijn voordat er nieuwe hoogspanningsmasten geplaatst kunnen worden.		
202302129	202302129	4	Bij alle corridors moet gekeken worden welke gebouwen, voorzieningen en bewoning er van toepassing is zodat vooraf bekend is welke gevolgen dat kan hebben voor de bewoners en het gebruik.		Dit zal onderdeel zijn van de nadere trasering binnen de voorgestelde corridors. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202302130	202302130	1	Ik begrijp dat er andere opties zijn die beter passen dan dwars door het polderlandschap van Groot-Ammers e.o. Ik begrijp dat er een variant op corridor 6 is. Neem deze variant als optie. Een van de kortste lijkt mij het meest logisch (ook gezien de kosten)		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.
202302130	202302130	2	Corridor 10 gaat dwars door natuur- en stiltegebied heen. Hier staan ook nog eens prachtige molens. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Ik ben absoluut geen voorstander van het uitvoeren van deze Corridor. Deze optie hebben veel effect op de natuur, het milieu en het welzijn van iedereen die in de buurt van deze corridor woont.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur (flora en fauna), landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302130	202302130	3	niet dat ik weet		Bedankt voor uw reactie
202302130	202302130	4	niet dat ik weet		Bedankt voor uw reactie
202302131	202302131	1	Ja, andere corridors dan die via Ridderkerk, Zwijndrecht, 's Gravendeel. Zie bijlage 95613933_9156100_20230705_Zienswijze_hoogspanningsmasten_Bewoners_Kijfhoek.pdf	Zie 202301493 1. Indiener heeft vernomen dat voltage op een 380kV lijn feitelijk 450kV is en vraagt zich af of hier sprake is van startvermogen of afgenomen vermogen. Indiener heeft vernomen dat startvermogen medebepalend is voor de corridorkeuze. 2. Indiener maakt zich grote zorgen omtrent gevolgen van de verbinding op de gezondheid en vraagt zich af hoe groot het veld is dat gezondheidsrisico's teweegbrengt. 3. Indiener betreurt het dat concrete informatie over gezondheidsrisico's in de stukken ontbreekt. 4. Indiener maakt zich zorgen omtrent geluidsoverlast van de verbinding, zoals een storende bromtoon.	Indiener verwijst naar de grote mate van abstractie in dit stadium en dat nut en noodzaak niet gegeven is. Ten aanzien hiervan wordt graag verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota waarin nut en noodzaak van de nieuwe verbinding nader wordt toegelicht. Dat we nu al met de stukken naar buiten gaan voor zienswijzen, doen we om de omgeving in een vroegtijdig stadium te betrekken en te informeren over het voornemen en mogelijke onderzoeksalternatieven. 1. Dat 380kV feitelijk 450kV, zoals indiener heeft vernomen, is niet conform statistiek. De nominale spanning is 380 kV en de nominale stroom is 4 kA, wat voor een driefasesysteem neerkomt op 2,6 GVA per circuit. De verbinding maakt deel uit van het hoogspanningsnet en energierichtingen kunnen wijzigen afhankelijk van vraag en aanbod van energie op dit hoogspanningsnet. Ook de grootte van energietransport kan daardoor wijzigen en slechts in bijzondere situaties zal 100% van het nominale vermogen worden getransporteerd. Een (tijdelijke) overschrijding daarvan is ook mogelijk, binnen het beleid van veiligheid en betrouwbaarheid. 2. Voor een nadere toelichting op de vraag over de gezondheidsrisico's wordt graag verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Daarin staat ook dat de breedte van de magneetveldzone tussen de 0,4 microtesla-grenzen links en rechts van de hoogspanningslijn afhankelijk is van meerdere factoren, waaronder hoogte en stroomsterkte. Zie voor een indicatie de website van het Kennisplatform

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>5. Indiener geeft aan dat vanwege stapeling met andere overlast gevende infrastructuur de mogelijke risico's op zich en in onderling verband niet of nauwelijks te voorzien en beheersen zijn. Indiener noemt voorbeelden van scheepvaart op rivieren, Betuwelijn, Hogesnelheidslijn, Rangeerterrein Kijfhoek en snelwegen A15 en A16.</p> <p>6. Indiener benoemt brede weerstand voor deze corridor in de regio, waaronder een inventarisatie op Facebook. Indiener heeft geconstateerd dat een groot aantal directies van bedrijven, bewoners en gemeente Zwijndrecht grote bezwaren hebben tegen een keuze voor deze corridor.</p> <p>7. Indiener vraagt zich af of het project uitvoerbaar is gelet op stikstofdepositie gemoeid met aanleg en exploitatie van de verbinding.</p>	<p>elektromagnetische velden. Hier wordt voor een Donau-mast een indicatie zone van 75-150m aan weerszijden weergegeven. Voor wintrack is dat 60-70m (zie: Hoe sterk zijn de magneetvelden van hoogspanningslijnen en hoe breed is de magneetveldzone? (kennisplatform.nl)). De nieuwe generatie masten die zullen worden gebouwd - ook in het kader van dit project - hebben een vergelijkbare zonebreedte als een wintrackmast. Op de RIVM-netkaart (RIVM Geodatasite Netkaart) kan voor bestaande lijnen de rekenafstand worden afgelezen.</p> <p>3. In de concept-NRD wordt voor wat betreft gezondheidsrisico's een algemene toelichting gegeven, zoals deze ook onder paragraaf 3.3 van deze reactienota is weergegeven. Er wordt verder verwezen naar de website van TenneT (zie p. 52 en 53 van de concept-NRD). Daarin wordt voor detailinformatie verder verwezen naar websites van het RIVM en het Kennisplatform elektromagnetische velden. Graag wordt naar deze informatiebronnen verwezen, omdat het niet mogelijk is dit uitputtend in de NRD te doen.</p> <p>4. Voor wat betreft geluidsoverlast door station en of verbinding, wordt graag verwezen naar de algemene toelichting in paragraaf 3.6 van deze reactienota. In de komende onderzoeksfase zal verder onderzoek worden gedaan naar de diverse bronnen van geluid en de beoordeling daarvan.</p> <p>Voor wat betreft aanvallen op belangrijke systemen in de regio Rotterdam, zal een gedeeltelijke verkabeling over een kleine afstand op het gebied van weerbaarheid tegen (terroristische) aanvallen van buitenaf geen grote rol van betekend spelen. De mogelijkheid van terroristische aanslagen op strategische installaties is wel een onderwerp dat steeds actueler wordt. Nog daargelaten het antwoord op de vraag of verkabeling meer bescherming biedt, heeft de mogelijkheid van aanvallen van buitenaf in dit project geen rol gespeeld.</p> <p>De kostencomponent die indiener opmerkt, zal in het vervolg van de verkenning verder in kaart worden gebracht. Dit is ook een van de thema van de Integrale Effectenanalyse (IEA).</p> <p>5. Over de veelheid aan van risicovolle infrastructuur, wordt graag verwezen naar de algemene toelichting die over veiligheid is opgenomen in hoofdstuk 3.6 van deze reactienota. Er vindt in de regio veel transport en overslag per as, rail en water plaats. De samenhang met een mogelijke nieuwe hoogspanningsverbinding zal in de komende onderzoeksfase op verschillende vormen van veiligheid in kaart worden gebracht en beoordeeld.</p> <p>6 en 7. Voor wat betreft stikstofdepositie zal in de komende onderzoeksfase worden berekend en beoordeeld wat hiervan de effecten zijn op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Tot slot wordt nog melding gemaakt van de brede weerstand in de regio. Die weerstand begrijpen wij ten zeerste en is ook bij ons in beeld.</p> <p>Er wordt verwezen naar de zienswijze van de Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard en het onderschrijven daarvan. Deze zienswijze is te vinden onder zienswijzenmerk 202301691.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302131	202302131	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302131	202302131	3	Een onderbouwde visie op de gezondheidsrisico's ontbreekt. Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302131	202302131	4	De informatie en de te grote keuze uit 10 (!) corridors zijn voor de leek niet te overzien. Het zou beter geweest zijn met een plan te komen wat nu eigenlijk echt de bedoeling is. Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302134	202302134	1	Zie bijlage 95614314_9156261_2023-07-05_Zienswijze_trace_hoogspanning_Oudkerks_Belang.docx	<p>1. Indiener geeft aan buiten de bestaande 150 kV verbinding geen nieuwe 380 kV verbinding door lintbebouwing van Giessenburg en Giessen-Oudekerk te willen.</p> <p>2. Indiener geeft aan financiële middelen beter gebruikt kunnen worden voor alternatieven voor het realiseren van een nieuwe 380 kV verbinding:</p> <p>a. Opschaling van het bestaande netwerk</p> <p>b. Vervanging van bovengrondse 150 kV verbindingen door 380 kV verbindingen en aanleg van (deels) ondergrondse 150 kV verbindingen</p> <p>c. Omzetten van opgewekte energie in waterstof</p> <p>d. Alternatieve technische oplossingen</p>	<p>1. We begrijpen uw zorgen over een mogelijke 2e verbinding door Giessenburg en Giessen-Oudekerk. Op dit moment zien wij geen reden om de corridors 9 af te laten vallen. Ten aanzien van eventuele waardedaling van en schade op woningen is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>2. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p> <p>a) De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit (4000A/ op een spanning van 380.000volt) in het Nederlandse net. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een verdere verzwaring van deze verbinding. Om het capaciteitsknelpunt op te lossen is het noodzakelijk om een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding aan te leggen.</p> <p>b) Dit betreft een mogelijkheid bij corridor 5. Kanttekening hierbij is dat de bestaande masten niet hergebruikt kunnen worden voor de nieuwe 380kV verbinding omdat de 380kV verbinding andere eisen hieraan stelt. Dit heeft dan ook andere effecten (o.a. ruimtelijk, landschappelijk, ecologisch).</p> <p>c) Ook bij omzetting van elektriciteit naar waterstof blijft elektriciteit randvoorwaardelijk. In de netberekeningen van TenneT is rekening gehouden met de opkomst van alternatieve vormen van energiedragers zoals waterstof. Een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding blijft noodzakelijk.</p> <p>d) Zie antwoord c.</p>
202302134	202302134	2	Zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302134	202302134	3	Zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302134	202302134	4	Zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302135	202302135	1	Ja, een deugdelijke Milieu Effect Rapportage (M.E.R)	1. Indiener heeft bezwaar tegen realisatie van een hoogspanningsverbinding nabij	Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met (beschermd) natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarden,

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Zie hieronder als bijlage de Zienswijze van Heemschut 95614323_9156262_Huys_ten_Donck__4_juli_2023_Zienswijze_naar_Bureau_Energieprojecten_.pdf	<p>Rijksmonument Huys ten Donck en het bijbehorend park met status van beschermd natuurgebied.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat de concept-NRD niet specifiek benoemt of mogelijke effecten op Rijksmonumenten in het MER worden onderzocht en vraagt dit en de cultuurhistorische landschappelijke waarde van het omliggende park te onderzoeken.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat het gebied reeds behoorlijk is aangetast door stedelijke ingrepen, aanleg van kabels en leidingen en gedumpte vervuilde grond. Indiener wenst geen verdere aantasting van het gebied.</p>	<p>waaronder ook Rijksmonumenten. Bij het nader uitwerken en onderzoeken van de alternatieven wordt hiervan per alternatief gedetailleerder beeld gevormd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen.</p>
202302135	202302135	2	zie boven		Zie beantwoording vraag 1.
202302135	202302135	3	natuur, biotopen, belevingswaarden, recreatieve metingen		Zie beantwoording vraag 1.
202302135	202302135	4	zie boven		Zie beantwoording vraag 1.
202302136	202302136	1	Ja 95614429_9156303_zienswijze_dorpsoverleg_Gburg.docx	<p>1. Indiener geeft aan dat hinder in de vorm van horizonvervuiling en het wegnemen van zichtlijnen zo klein mogelijk dient te blijven.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat doorsnijding van corridors 9 en 10 het cultuurhistorisch veenweidegebied van Giessenburg aantasten.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat het gebied al diverse infrastructurele werken kent</p> <p>4. Indiener geeft aan dat een hoogspanningsverbinding in corridor 9 of 10 de belevingswaarde van de recreant aan tast.</p> <p>5. Indiener pleit voor zoveel mogelijk koppelen van het nieuwe tracé aan het bestaande 380 kV tracé om ruimtebeslag, horizonvervuiling en schade aan de natuur in het gebied te beperken.</p> <p>6. Indiener vraagt eventuele knelpunten binnen het tracé weg te nemen door het tracé gedeeltelijk ondergronds aan te leggen.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat een tracering in het oostelijk deel van corridor 9 consequenties heeft voor toekomstige woningbouwplannen in dit gebied. Eenzelfde beperking op uitbreidingsmogelijkheden geldt voor corridor</p>	<p>1. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>2. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>3. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>5. In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 6 en7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de tracering.</p> <p>6. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>10 aan de oostzijde van Giessenburg.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat kruising van lintbebouwing bij de Giessen het onvermijdelijk maakt bewoners te laten verhuizen en een negatief effect heeft op grond- en huizenprijzen.</p> <p>9. Indiener geeft aan dat corridors 9 en 10 grote afstanden door poldergebied afleggen met (extra) verstoring van natuur en zicht op het unieke polderlandschap.</p> <p>10. Indiener vindt corridor 6 een beter alternatief vanwege de kortere route, minder impact op milieu en omwonenden en lagere kosten.</p> <p>11. Indiener stelt voor corridor 6 aan te passen door deze langs de Merwede te leggen naar Crayestein of deels ondergronds aan te leggen.</p>	<p>In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>7. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen.</p> <p>8. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>9. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>10. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>11. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken.</p>
202302136	202302136	2	Ja		Bedankt voor uw reactie
202302136	202302136	3	Ja		Bedankt voor uw reactie
202302136	202302136	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302137	202302137	1	alternatief is langs corridor 6, nog beter is onder de grond, zoals in Duitsland en Denemarken, graag onderzoek		<p>Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Effecten op natuur, landschap en leefomgeving zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen.</p> <p>Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302137	202302137	2	corridor 8 loopt door een groot deel ongerepte polder, en Natura 2000 gebied, dus erg onwenselijk		Zie beantwoording vraag 1.
202302137	202302137	3	bekabeling onder de grond is beter.		Zie beantwoording vraag 1.
202302137	202302137	4	<p>Allereerst ben ik verontwaardigd en geschrokken over het bericht hoogspanningskabels plaatsen in ons gebied. (Alblasserwaard, Molenlanden Corridor 8)</p> <p>In dit gebied staan een reeks rijks- en gemeentemonumenten die bepalend zijn voor de omgeving, daar passen geen hoogspanningsmasten bij.</p> <p>Corridor 8 bevat ook een aantal molenbiotopen die door de hoogspanningsmasten ernstig worden aangetast.</p> <p>Daarnaast loopt Corridor 8 dwars door natuurgebied de Alblasserwaard</p>		<p>Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>(Natura 2000 gebied bij De Donk), wat van groot historisch en archeologisch belang is.</p> <p>Hoogspanningsmasten plaatsen in een druk bevolkt gebied is niet meer van deze tijd. Onder de grond zou een veel betere oplossing zijn.</p> <p>In landen om ons heen, bijv. in Duitsland en Denemarken, worden kabels tegenwoordig ondergronds gelegd, dus waarom hier niet.</p> <p>Het gebied Corridor 8 wordt momenteel al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen.</p> <p>Corridor 8 loopt over lintbebouwing en woonwijken waar de rijksoverheid als advies geeft om geen hoogspanningslijnen aan te leggen in verband met mogelijke gezondheidsschade. (Bron RIVM april 2023)</p> <p>Dit advies mag niet worden genegeerd.</p> <p>Bovendien wordt de Alblasserwaard al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen, PFOA, PFAS en GENX door Dupont Chemours, zie de uitzending van Zembla van 15 juni jl)</p> <p>En daarnaast is in nabijgelegen Rijnmond ook al genoeg uitstoot van gassen en stoffen.</p> <p>Genoeg is genoeg!</p> <p>Als eigenaar van een rijksmonument in Corridor 8 ben ik zeer geschrokken dat onze woonomgeving e</p>		
202302139	202302139	1	ja kan het niet onder grond met kabel		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302139	202302139	2	Ja ,vind het landschap vervuiling		Alle corridors zullen de komende periode worden onderzocht op diverse thema's. De effecten van de nieuwe verbinding op het landschap is een van deze thema's. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's te vinden.
202302139	202302139	3	Niet bij bebouwing in de buurt en tegen route over molenlanden		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspint ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302139	202302139	4	Onder zoeken of er geen alternatief is dan alleen Geertruidenberg		Het knelpunt dat met dit project opgelost dient te worden treedt op de verbinding Krimpen aan den IJssel - Crayestein. Om knelpunt op te lossen dient er een nieuwe verbinding tussen deze station gerealiseerd te worden. Een verbinding op een andere locatie lost het knelpunt niet op.
202302140	202302140	1	De korste route		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302140	202302140	2	Als u voor route 10 kiest gaat u een open gebied doorkruisen dit heeft een zeer nadelig effect als horizonvervuiling.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Zie voor meer informatie over effecten op landschap paragraaf 3.6 van deze reactie nota onder het kopje landschap.
202302140	202302140	3	De agrarischebedrijven{ koeien } die in dit gebied liggen hebben zeer veel hinder van de kabels. waaronder straling ook voor ons gezin met jonge kinderen is dit schadelijk.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302140	202302140	4	Straling en horizonvervuiling zoals ik daarnet al aangaf.		Zie beantwoording vragen 1, 2 en 3.
202302141	202302141	1	Corridor 1 maar dan langs de A16. Corridor 9 / 10 maar dan vervolgens van oost naar west de 150kV tracé volgend overgaand in stukje 380kV naar Crayestein. Tenslotte en alleen als de voorkeur niet anders is dan door de Noordwaard Corridor 7 maar dan door het doorstroomgebied in de Noordwaard (dit is geen natura 2000 locatie en er bevinden zich aldaar geen huizen). Wij pleiten echter voor de keuze van een tracé buiten de Noordwaard vanwege haar unieke karakteristieke landschap (zoetwatergetijdengebieden) met haar unieke flora en fauna ,m.n. in de kleine Noordwaard, en met zeer gewaardeerde ruimte en rust voor haar bewoners. Aanleg van een tracé door dit gebied leidt direct tot een aantasting van hun woongenot. Zie de bijlage de hele zienswijze die alle aspecten omvat. 95614865_9156433_Zienswijze_m-b-t-_Tennet_380kV_project_in_de_Biesbosch-Noordwaard_(2023-07-05).pdf	<p>1. Indiener stelt voor corridor 1, maar dan langs de A16, te onderzoeken.</p> <p>2. Indiener stelt voor corridor 9 en/of 10, maar dan langs het oost-westelijk 150 kV tracé naar Crayestein, te onderzoeken.</p> <p>3. Indiener vraagt natuurgebieden niet verder aan te tasten met stikstofuitstoot en corridors buiten de (kleine) Noordwaard, Biesbosch en andere Natura2000 locaties te onderzoeken.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat corridors 3, 4, 5 en 7 door een 'Ruimte voor de rivier' gebied lopen, wat risico geeft op verandering van doorstroming. Indiener ziet dit graag onderzocht.</p> <p>5. Indiener mist in de stukken te onderzoeken aspecten in de Noordwaard, zoals gevolgen van hoogwater voor bereikbaarheid, continuïteit en schades, verhoogde kosten voor aanleg, onderhoud en vanwege de geaardheid van het gebied.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat een additionele hoogspanningsverbinding door de Noordwaard, naast de twee bestaande, een extra aantasting</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties.</p> <p>1. Langs de A16 zijn dusdanig veel belemmeringen (woningen, bebouwing, water, etc.), dat een tracé direct naast deze snelweg niet kansrijk geacht wordt ten opzichte van corridor 1 en ten opzichte van de negen andere corridors.</p> <p>2. Bedankt voor uw suggestie. Zie voor meer informatie over mogelijkheden ten aanzien hiervan de notitie Aangedragen alternatieven.</p> <p>3. Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, waaronder de Biesbosch, maar ook andere waardevolle natuurgebieden, zoals de Noordwaard.</p> <p>4. Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht. Dit geldt ook voor de Noordwaard. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>5. Zie beantwoording punt 4.</p> <p>6. Zie beantwoording punt 4.</p> <p>7. Zie beantwoording punt 4.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>betekent voor mens, dier en natuur.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat het mogelijk niet te vergunnen is om een verbinding door de Biesbosch aan te leggen, wat volgens indiener ook niet wenselijk is in het kwetsbare en beschermde gebied.</p> <p>8. Indiener vindt corridors 3, 4 en 5 in de Biesbosch/Noordwaard in strijd met het uitgangspunt zo min mogelijk nieuwe gevoelige bestemmingen te creëren.</p> <p>9. Indiener vraagt vliegroutes en rustgebieden van vogels over met name corridors 4 en 5 te respecteren, waarmee deze corridors volgens indiener dienen te vervallen</p> <p>10. Een ondergronds 380 kV tracé over vele kilometers behoort volgens indiener al tot de mogelijkheden.</p> <p>11. Corridors 6 en 7 naast de bestaande verbinding is volgens indiener niet wenselijk maar heeft de voorkeur uit corridors 3 t/m 7.</p> <p>12. Indiener stelt een alternatieve corridor voor waarbij de verbinding in het 2 km brede doorstroomgebied van de Noordwaard gelegd wordt. Hier staan volgens indiener geen huizen en al wel enkele masten, zodat bereikbaarheid geen belemmering zou zijn.</p> <p>13. Indiener stelt dat het kostenaspect van ondergeschikt belang dient te zijn voor het bepalen van een voorkeurstracé.</p> <p>14. Indiener geeft aan dat bewoners van de Noordwaard reeds met veel overheidsprojecten te maken hebben gehad, waaronder 'Ruimte voor de rivier', wat voor veel overlast gezorgd heeft. Indiener wijst een argument van een klein aantal woningen in dit gebied af en ziet graag een eerlijke regionale verdeling van lasten en lusten.</p> <p>15. Indiener vraagt bij de keuze van masttypen te kiezen voor een met het kleinste magnetisch veld. Indien ondergronds leidt tot een</p>	<p>8. Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de trasering.</p> <p>9. Zie beantwoording punt 4.</p> <p>10. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>11. Bedankt voor uw suggesties.</p> <p>12. Bedankt voor uw suggestie. Zie voor meer informatie over mogelijkheden ten aanzien hiervan de notitie Aangedragen alternatieven.</p> <p>13. Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>14. Meer informatie over de trasering en keuze voor een voorkeursalternatief is te vinden in paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>15. De uitwerking van type masten en bijbehorende magneetvelden vindt plaats in de projectMER fase, waarbij het voorkeursalternatief wordt uitgewerkt tot definitief tracé. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>16. De onderzoeksalternatieven omvatten tevens corridors en grote delen van corridors welke buiten de Biesbosch liggen. Hiermee worden de mogelijkheden binnen het zoekgebied verkend.</p> <p>17. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota. Na de voorkeursbeslissing zal meer bekend worden over de noodzaak om eventueel een aantal huiseigenaren een uitkoopmogelijkheid te bieden om daarmee de realisatie van de nieuwe verbinding mogelijk te maken. Op dit moment is dat nog niet vast te stellen.</p> <p>18. Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>verbetering hiervoor heeft dat de voorkeur.</p> <p>16. Indiener pleit ervoor corridors buiten de Biesbosch en (kleine) Noordwaard te onderzoeken, zo nodig met deels ondergrondse aanleg en bundeling met bestaande infrastructures.</p> <p>17. Indien uitkoop van woningen onvermijdelijk is vraagt indiener hier ruimhartig mee om te gaan, minimaal een factor 2 tot 3 van de taxatiewaarde van de woning en grond van de eigenaar, aangevuld met totale verhuiskosten, herinrichtingskosten, tijdelijk onderkomen en vergoeding voor ontstane leed. Ook vraagt indiener een jaarlijkse vergoeding voor ontstane waardevermindering en aantasting van woongenot voor woningen nabij het aan te leggen tracé.</p> <p>18. Indiener verzoekt volledig betrokken te worden bij het verdere proces.</p>	
202302141	202302141	2	<p>De staat van de natuur en stikstof emissie: Gezien de slechte staat van de natuur in Nederland en met name Noord Brabant moet getracht worden de natuurgebieden niet verder aan te tasten en dat is mogelijk met de corridors buiten de (kleine) Noorwaard. Stikstof emissie voor de tracés door de Biesbosch, (kleine) Noordwaard en natura 2000 locaties dienen onderzocht te worden en te worden meegewogen in de tracé keuze. Hoogwater, hoogwaterveiligheid en bereikbaarheid bij een nieuw tracé: De corridors 3, 4, 5 en 7 lopen door een Ruimte voor de Rivier Gebied dat nog vrij recent is aangelegd om op kritieke punten een waterstands daling op de rivier mogelijk te maken zodat o.a. bij Gorinchem de kans op overstromen afneemt. Bouwen in dit gebied (de Noordwaard inclusief de kleine Noordwaard) brengt het risico met zich mee dat het doorstroom effect verandert en dat de werking van het gebied in het kader van hoogwaterveiligheid in het geding komt. Naar onze mening zou het effect hiervan onderzocht moeten worden. Verder worden delen van dit doorstroomgebied bij hogere waterstanden afgesloten in kader van hoogwaterveiligheid en bij nog hogere waterstanden treedt het draaiboek hoogwaterveiligheid in werking met zelfs de mogelijkheid van afsluiting van het</p>	Zie samenvatting bijlage bij vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>gehele gebied. In beide gevallen is de toegang tot de hoogspanningsmasten niet mogelijk voor onderhoud of reparaties.</p> <p>Deze corridors dienen dan ook volgens onze zienswijze bij voorbaat geschrapt te worden als optie. Zie verder de bijlage.</p> <p>95614865_9156434_Zienswijze_m-b-t-_Tennet_380kV_project_in_de_Biesbosch-Noordwaard_(2023-07-05).pdf</p>		
202302141	202302141	3	<p>De getroffen regio is al zwaar belast door een range aan hoogspanningsverbindingen & andere infrastructures.</p> <p>Het Nationaal park/Natura 2000-gebied De Biesbosch met daarin de (kleine) Noordwaard is een bijzonder & karakteristiek landschap (zoetwatergetijdengebieden) met unieke flora en fauna daarom nationaal & internationaal (Europees) aanvullend beschermd. Overheden dienen de belangen hiervan zwaar te wegen en dat gekozen zal worden voor het meest milieuvriendelijke alternatief, waarbij kosten om die gevolgen te beperken geen rol zullen spelen.</p> <p>De bewoners van de (kleine) Noordwaard hebben de afgelopen ca. 20 jaar te kampen gehad met diverse overheidsprojecten zoals natuurontwikkelingen, dijkverzwaringen & verleggingen en Ruimte voor de Rivier. Voor de bewoners jaren van onzekerheid, leed, overlast, uitkoop of gedwongen vertrek inclusief het afbreken van o.a. huizen en boerderijen zodat andere delen van de bevolking in de regio of land te beschermen tegen hoogwater. De bewoners kampen nog steeds met de gevolgen van het project met telkens (nieuwe) issues als o.a. vervuilde grond in het gebied. Dus vele offers voor extern wonende bevolking.</p> <p>Om dan potentieel simpel de keuze te maken het betreft maar een beperkt aantal woningen is incorrect en volledig af te wijzen, immers het grote energie gebruik vindt op andere locaties als de steden met hun industrie in plaats van de getroffen regio en is een overweging van de lusten dragen de lasten één om zwaar mee te wegen. Zie bijlage</p> <p>95614865_9156435_Zienswijze_m-b-t-</p>	Zie samenvatting bijlage bij vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			_Tennet_380kV_project_in_de_Biesbosch-Noordwaard_(2023-07-05).pdf		
202302141	202302141	4	<p>Aanleg, onderhoud, toegankelijkheid en hoge extra kosten:</p> <p>Zelfs hoogspanningsmasten en leidingen behoeven periodieke controle en onderhoud wat weer resulteert in een verstoring van de natuur. Als deze masten of andere vorm van infrastructuur dan masten in de (kleine) Noordwaard worden gepland zullen deze goed toegankelijk moeten zijn via een toegangsweg die nu hoogstwaarschijnlijk ontbreekt.</p> <p>Tevens dienen deze goed beschermd te worden tegen hoog water en doorstroming daarvan. Verder zal regelmatig onderhoud moeten worden gepleegd op het terrein rond de infrastructuur i.v.m. brandveiligheid.</p> <p>In de huidige stukken ontbreken de te onderzoeken facetten voor het gebied de (kleine) Noordwaard als moeilijk tot tijdelijk niet bereikbare plekken door hoog water, gevaar van continuïteit bij hoogwater in geval van benodigde reparaties of schade door als gevolg van mee stromende objecten, extra/hoge kosten voor zowel aanleg als onderhoud, extra kosten vanwege de geaardheid van het gebied en de hiermee gepaard gaande extra verstoringen van de natuur.</p> <p>Zie bijlage de hele zienswijze die alle aspecten omvat.</p> <p>95614865_9156436_Zienswijze_m-b-t-_Tennet_380kV_project_in_de_Biesbosch-Noordwaard_(2023-07-05).pdf</p>	Zie samenvatting bijlage bij vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.
202302142	202302142	1	Ja via corridor 6		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.
202302142	202302142	2	<p>Schade aan dieren in de Alblasserwaard/dierenwelzijn.</p> <p>Zie verder hieronder.</p>		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302142	202302142	3	<p>Schade aan natuur (landschapsvervuiling).</p> <p>Schade aan de volksgezondheid; (advies gezondheidsraad). Daarbij heb ik 2 opgroeiende kinderen die ik hier niet aan wil blootstellen!.</p> <p>Hoge kosten om dit project te realiseren.</p>		<p>De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.</p> <p>Wat betreft gezondheid en voorzorgbeleid wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Alblasserwaard word al blootgesteld aan allerlei gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PHAS en Dupont.		
202302142	202302142	4	Allerbelangrijkste zijn mijn 2 opgroeiende kinderen die hier hun hele leven al wonen. Dat is de hoofrede waarom ik bezwaar maak tegen deze plannen. Deze rede alleen al lijkt me genoeg. Voor hen een veilige en gezonde toekomst. Kijk naar alternatieven!		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302145	202302145	1	Ondergrondse leidingen Naast de bestaande leidingen		In de NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de trasering. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302145	202302145	2	Ja, de invloed op de gezondheid van mens, dier en milieu.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302145	202302145	3	Unesco werelderfgoedlijst Beschermd natuurgebieden Bewoonde gebieden Molens		Deze aspecten worden meegenomen in het onderzoek. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur (flora en fauna), landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302145	202302145	4	Is er een aftakking van de bestaande lijn mogelijk?		De bestaande verbinding is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Om het capaciteitsknelpunt op te lossen is een nieuwe 380kV hoogspanningsverbinding noodzakelijk tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel. Er kan hierbij eventueel gebruik gemaakt worden van de bestaande verbinding tussen hoogspanningsstations Crayestein en Krimpen aan den IJssel.
202302146	202302146	1	Ja. Variant op corridor 6 en ondergronds (van gemeente Molenlanden). Dit is de kortste route die minste impact heeft, met een kleine aanpassing langs de Merwede om de Biesbosch te ontzien.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202302146	202302146	2	Invloed op de volksgezondheid door blootstelling aan magneetvelden is onvoldoende bekend, bovendien zijn er aanwijzingen dat er een verband is met maligne aandoeningen.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302146	202302146	3	Corridors 1-2-7-8-9-10 zijn zo lang dat de impact op het landschap en aantal bewoners enorm is; zo dicht mogelijk bij bestaande infrastructuur blijven verstoort minder andere/nieuwe gebieden. Het is natuurlijk erg onlogisch (en duur) om lange omleidingen te maken door ongerept landschap en over woonhuizen.		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302146	202302146	4	Corridors 1-2-7-8-9-10 zijn zo lang dat de impact op het landschap en aantal bewoners enorm is. Conform voorzorgbeleid van Rijksoverheid dienen geen nieuwe		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de trasering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			hoogspanningslijnen aangelegd te worden in de buurt van woningen. Als dit ministeriële richtlijnen zijn, dient men zich hier ook aan te houden.		een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202302147	202302147	1	Ja, langs de bestaande lijnen. Ondergrondse leidingen		De indiener geeft de voorkeur aan voor gebruik van bestaande routes of ondergronds. In de NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302147	202302147	2	Ja , Wat voor effect heeft het op flora en fauna.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op mens, natuur (flora en fauna), landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202301952	202301952	2	Effecten van de negatieve gevolgen voor mens en dier van de voortdurende spanning van de grote masten. Wij zijn bang voor gezondheidsklachten van onze familieleden en dieren. Ook zijn we bang voor de gevolgen van dit tracé op onze elektrische en digitale apparatuur.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302147	202302147	4	Zo ver mogelijk uit bewoonde gebieden plaatsen.		Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor (1.200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202302149	202302149	1	Zie de bijlage 95615312_9156612_Zienswijze_project_hoogspanningsverbinding_Geertruidenberg.pdf	<p>1. Indiener maakt zich zorgen over gezondheidseffecten van de hoogspanningsverbinding op mens en dier. Zowel op korte als lange termijn.</p> <p>2. Indiener geeft aan corridor 7, 8, 9 en 10 over lange afstanden door de polder gaan en hiermee het gebied aantasten.</p> <p>3. Indiener benoemt ondergrondse aanleg als alternatief vanwege voldoende techniek om die tegen lagere kosten te realiseren.</p>	<p>Het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is zeer complex. Dit is mede de aanleiding dat er veel alternatieven mee gaan naar de onderzoeksfase. Het blijkt in deze fase niet mogelijk om een enkel alternatief af te schrijven op basis van de aanwezige waardes of technische complexiteit.</p> <p>Corridor 8 heeft zoals u terecht beschrijft raakvlak met meerdere waardevolle of kwetsbare gebieden in de gemeente Molenlanden. Dit geldt echter ook voor alle andere alternatieven in andere gemeentes.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				4. Indiener is van mening dat corridor 6 de minste negatieve effecten op kwaliteit van leven, landschap en gezondheid heeft.	De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd hebben als doel om per alternatief inzichtelijk te maken wat de effecten op de omgeving zijn. Aspecten als natuur, landschap en leefomgeving worden hierin meegenomen. Na het afronden van deze onderzoeken is het mogelijk om een goede vergelijking te maken van de alternatieven en het beste voorkeursalternatief te kiezen. Dit zal naar verwachting in 2025 gebeuren.
202302149	202302149	2	Zie bijlage zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302149	202302149	3	Zie bijlage zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302149	202302149	4	Zie bijlage zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302151	202302151	1	Hier staat in de buurt al een mast lijkt mij wel genoeg		Bedankt voor uw terugkoppeling.
202302151	202302151	2	Niet over het groene hart dat word al genoeg vervuild		Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, waaronder de Biesbosch, maar ook andere gebieden met waardevolle natuur en landschappen, zoals Het Groene Hart.
202302151	202302151	3	Mijn woonplezier veilig stellen		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302151	202302151	4	Gewoon de mens veilig houden		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302154	202302154	1	Zie bijgaande zienswijze stichting Kop van 't Land.pdf (Bijlage 1) en de zienswijze bijlage.pdf (Bijlage 2) 95615501_9156668_zienswijze_stichting_Kop_van_t_Land.pdf	<p>1. Indiener vraagt aandacht voor: landschapsverstoring, impact op omgeving/landschap/natuur, uitzicht/horizonvervuiling, invloed op trekroutes vogels, geluidsoverlast (tijdens onderhoud), gezondheidsaspecten, waardevermindering van woningen, amoveren van woningen wat tot weerstand zal leiden en het plaatsen van masten op (bedrijfsmatig geëxploiteerde) gronden van bewoners van de Kop van 't Land.</p> <p>2. Indien toch voor corridors 3, 4, 5, 6 of 7 wordt gekozen reikt indiener ter compensatie van verlies van landschappelijk schoon twee alternatieven aan, waarbij een bestaande verbinding verlegd wordt:</p> <p>a. Het verleggen van het bestaande traject tussen Crayestein en de Maasvlakte, door de knik tussen masten 172 en 180 te verwijderen en deze twee masten in een rechte lijn met elkaar te verbinden.</p> <p>b. Indiener verzoekt corridor 5 te verplaatsen ten oosten van de Ottersluis en aansluit op de bestaande 150 kV-lijn in de Noordwaard. (Indiener verwijst hiervoor naar zienswijze 202301810).</p>	<p>1. In de zienswijze vraagt de stichting aandacht voor de kenmerkende natuur- en cultuurhistorische waarden van het gebied, alsmede de leefbaarheid voor bewoners. Er wordt een groot aantal waarden genoemd, waarop effecten worden verwacht. Dit betreft onderstaande onderwerpen. Hierbij wordt graag verwezen naar het thematische deel van deze reactienota. Tussen haakjes staat de paragraaf waar u meer informatie kunt vinden aangegeven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Landschapsverstoring (3.6) - Impact op omgeving/landschap/natuur (3.6) - Uitzicht/ horizonvervuiling (3.6) - Invloed op trekroutes vogels (3.6) - Geluidsoverlast tijdens onderhoud van de masten (3.6) - Gezondheidsaspecten (3.5) - Waardevermindering van woningen (3.8) - Amoveren van woningen zal erg veel weerstand oproepen (amoveren van woningen is een laatste middel en komt nauwelijks voor. Als aan de orde, is begrijpelijkerwijs de factor weerstand groot) - Plaatsen van masten op (bedrijfsmatig geëxploiteerde) gronden van bewoners van de Kop roept weerstand op (dit komt wel veel voor en roept begrijpelijkerwijs ook weerstand op) <p>2. Indiener stelt twee alternatieven voor indien toch voor corridors 3, 4, 5, 6 of 7 wordt gekozen. Het betreft a) de verlegging van de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en de Maasvlakte ter hoogte van Kop van 't Land en/of b) de verplaatsing van corridor 5 voor wat betreft het nieuwbouwgedeelte naar het noordoosten (richting Ottersluis). Hieronder volgt onze reactie.</p> <p>a) Het verwijderen van de knik tussen de masten 172 en 180 zou als mitigerende maatregel aan de orde kunnen komen als bijvoorbeeld corridor 5 als voorkeursalternatief wordt overwogen. De komende periode staat eerst in het</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				3. Indiener geeft aan dat bij de informatieavond op 15 juni projectmedewerkers geen gelijklopende antwoorden gaven op gestelde vragen, dit leidt tot ruis en verwarring. Indiener geeft aan dat deze onduidelijkheid inmiddels deels is weggenomen.	<p>teken van het onderzoek naar alle effecten van de onderzoeksalternatieven in de 10 corridors. Daarbij kan ook al op hoofdlijnen worden gekeken naar eventuele mitigerende maatregelen. Indien daartoe aanleiding is in het vervolg van de verkenning, kan het voorstel dus worden betrokken. Het voorstel wordt geregistreerd.</p> <p>b) Over het voorstel de corridor aan te passen wordt gelijklopend zienswijze 202301810 als volgt gereageerd. Er is volgens ons in dit stadium nog geen aanleiding om de corridor te verplaatsen of een nieuwe corridor toe te voegen. Corridor 5 en 6 hebben een min of meer logisch verloop vanuit de bundeling met de bestaande 150kV-hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en station Biesbosch (corridor 5) en de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding (corridor 6). Als het redelijkerwijs niet mogelijk is om in corridor 5 een passend tracé te ontwikkelen - rekening houdende met de aanwezigheid van de woningen in Kop van 't Land - dan is het nog mogelijk om buiten de corridor verder te zoeken. Zie voor meer informatie de Afwegingsnotitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD (alternatief 3).</p> <p>3. Voor zover het betreft aanduiding van het belang van goede en eenduidige communicatie, wordt dit volledig onderschreven. Voor zover volgens indiener eenduidigheid op bepaalde punten niet aanwezig was, kan hierover nog contact met ons worden opgenomen. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.</p>
202302154	202302154	2	<p>Concrete punten waar wij als de stichting kortweg aandacht voor vragen, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Landschapsverstoring -Impact op omgeving/landschap/natuur -Uitzicht / horizonvervuiling -Invloed op trekroutes vogels -Geluidoverlast (tijdens onderhoud van de masten) -Gezondheidsaspecten -Waardevermindering van woningen -Amoveren van woningen zal erg veel weerstand oproepen -Plaatsen van masten op (bedrijfsmatig geëxploiteerde) gronden van bewoners van de Kop roept weerstand op. <p>95615501_9156669_zienswijze_bijlage.pdf</p>		<p>Alle waarden en aspecten waarvoor aandacht wordt gevraagd, worden in het thematische deel nader toegelicht. Voor het grootste deel is dat in paragraaf 3.6 van deze reactienota over zienswijzen over milieueffecten (natuur, landschap, geluid, leefomgeving en gezondheid). Over waardevermindering is in paragraaf 3.8 meer informatie te vinden. Wij hebben verder veel begrip voor de zorgen over bijvoorbeeld uitkoop en amoveren. Dat zal echter alleen in uitzonderlijke gevallen voorkomen.</p>
202302154	202302154	3	Het cultuurhistorische landschap en de landschappelijke		Het cultuurhistorische landschap zal in de komende onderzoeksfase uitvoering worden onderzocht op effecten. Zie hiervoor ook de concept-NRD (p 51 en 52)

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			inpassing.		waarin een nadere toelichting is opgenomen over landschap, inpassing en cultuurhistorie. Ook in deze reactienota is in paragraaf 3.6 een toelichting opgenomen.
202302154	202302154	4	-		-
202302155	202302155	1	Het is onacceptabel dat er een corridor over Nieuw-Lekkerland loopt.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202302155	202302155	2	Hoe gezond is het om onder of dichtbij een hoogspanningslijn te wonen?		Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202302155	202302155	3	-		-
202302155	202302155	4	Het is onacceptabel dat er een corridor over Nieuw-Lekkerland loopt. Mijn verzoek is om geen derde hoogspanningslijn over Nieuw-Lekkerland te faciliteren. Nieuw-Lekkerland heeft al twee hoogspanningslijnen. Een derde is zeer onwenselijk en onacceptabel, voor de gezondheidsrisico's dat dit met zich meebrengt. Er zijn voldoende alternatieven, en ook verbindingen die qua afstand korter en goedkoper zijn (zoals corridor 3,4,5, en 6). Tevens past een hoogspanningslijn niet in het landelijke karakter van de gemeente Molenlanden.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Ook de impact op het landschappelijke karakter wordt beoordeeld, zie voor alle te beoordelen milieuaspecten paragraaf 3.6 van deze reactienota. De minister bepaald op basis van de onderzoeksresultaten het voorkeursalternatief.
202302157	202302041	1	Zie bijlage 95615590_9156691_Zienswijze_tav_NRD.pdf	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302157	202302041	2	Zie bijlage 95615590_9156692_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302157	202302041	3	Zie bijlage 95615590_9156693_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302157	202302041	4	Zie bijlage 95615590_9156694_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302158	202302041	1	Zie bijgevoegde zienswijze 95615638_9156714_Zienswijze_tav_NRD-1.pdf	<p>Zie 202301988</p> <p>Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.</p>	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).
202302158	202302041	2	Zie bijgevoegde zienswijze bij vorige item		Zie beantwoording vraag 1.
202302158	202302041	3	Zie bijgevoegde zienswijze bij vorige item		Zie beantwoording vraag 1.
202302158	202302041	4	Zie bijgevoegde zienswijze bij vorige item		Zie beantwoording vraag 1.
202302159	202302159	1	De route van corridor 1 (Greertruidenberg-Krimpen) lijkt de kortste route maar loopt wel door de randstad over kwetsbaar en schaars natuur en recreatiegebied (Waalbos, Reyerpark, Doncksebos). Het uitsluiten van ondergrondse leidingen is veel te kort door de bocht: ondergronds gelijkstroom is goed mogelijk waarbij voldoende diep onder het maaiveld moet worden gelegd om electromagnetische velden te minimaliseren. Indien Tennet corridor 1 toch als voorkeurtrace door de randstad wil kiezen moeten de extra kosten van ondergronds gelijkstroom niet als argument worden gebruikt om dit alternatief af te wijzen. In zo'n geval zouden corridores buiten de randstad de voorkeur moeten krijgen.		<p>Binnen het vermaasde wisselstroomnet is het niet efficiënt om wisselstroom om te zetten in gelijkstroom (DC/Direct Current) en later weer van gelijkstroom in wisselstroom. Binnen West-Europa wordt gelijkstroom dan ook slechts zeer beperkt toegepast als regulier onderdeel van het transportnet. De beschikbaarheid van een gelijkstroomverbinding is lager dan van een wisselstroomverbinding. De lagere beschikbaarheid vindt zijn oorzaak in het grote aantal componenten, bijvoorbeeld in converterstations, dat nodig is om een gelijkstroomverbinding te realiseren en de storingsgevoeligheid en lange reparatietijden van kabelverbindingen.</p> <p>Een gelijkstroomverbinding verdient niet de voorkeur vanuit het oogpunt van betrouwbaarheid van het 220/380 kV-hoogspanningsnet. Op het moment van uitval van een AC-circuit zal een DC-verbinding niet autonoom bijdragen aan de instandhouding van het landelijk hoogspanningsnet, hiervoor is actieve sturing nodig. Ook voor DC-verbindingen met een hoge spanning moet het beginsel "bovengronds, tenzij" gelden. Hoewel DC-verbindingen elektrisch minder complex ondergronds te verkabelen zijn, moet op (lange) landtracés wel rekening gehouden worden met enerzijds de verminderde betrouwbaarheid/beschikbaarheid door het grote aantal kabelmoffen en anderzijds de lagere transportcapaciteit vergeleken met een DC-bovengrondse verbinding.</p>
202302159	202302159	2	Aantasting van kwetsbaar en schaars natuur en recreatiegebied (Waalbos, Reyerpark, Doncksebos) bij bovengrondse leidingen in corridor 1.		Indiener geeft een aantal voorbeelden van natuur- en recreatiegebieden. De effecten hierop vanwege de alternatieven, wordt in de volgens planMER-fase, nader in beeld gebracht en beoordeeld. Meer informatie hierover is terug te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische deel bij effecten op natuur en andere gebruiksfuncties.
202302159	202302159	3	In corridor1 heeft de gemeente Ridderkerk een 3 tal windmolens gepland langs de verbindingsweg.		De plannen die indiener noemt inzake de voorgenomen bouw van de windmolens in Nieuw Reijerwaard, zijn bij ons bekend.
202302159	202302159	4	Corridor 1 moet een 3 tal waterwegen en verkeersknooppunt Ridderkerk doorkruisen.		De constatering inzake de kruisingen van corridor 1 door indiener kloppen.
202302160	202302160	1	Ja. Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden. Er is te beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302160	202302160	2	<p>Schade voor de gezondheid: De Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert daarom gemeenten en netbeheerders om uit voorzorgbeleid geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. Corridors 7 en 9 lopen deels over woonwijken en bestaande lintbebouwingen.</p> <p>Schade voor de dieren: In de Alblasserwaard komen, naast de koeien, geiten en schapen ook bijzondere dier- en plantensoorten. Daarnaast zijn er tienduizenden weide- en trekvogels in de Alblasserwaard.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX door Dupont. Maak onze waard en de mensen en dieren die hier leven, niet nog zieker met deze hoogspanningsmasten.</p> <p>Deze tracé's zijn op dit punt al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel.</p>		<p>Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p>
202302160	202302160	3	<p>De nieuwe, vanwege de onnodig langere routes, onnodige masten blijven nog tientallen jaren in het polderlandschap staan. Daarom dienen varianten zoveel mogelijk te worden aangelegd in gebieden waar er minder hinder van wordt ondervonden. Behalve Natura 2000 gebied raken de corridors ook delen van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten.</p>		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, (cultuur)historische en archeologische waarden.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302160	202302160	4	<p>Onnodig hoge kosten met corridor 7 en 9 (er is immers een goed, goedkoper alternatief): Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.</p>		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Georganiseerde weerstand: De bewoners van zowel de Heulenslag als de Abbekesdoel zijn verenigd in een buurtvereniging en zullen alle beschikbare middelen inzetten om deze tracé's te voorkomen; met alle hieraan verbonden vertragingen en kosten van dien.		Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.
202302161	202302161	1	De zienswijze zoals geformuleerd in bijlage 1. Dit samengevat als variant op corridor 6 uit "Bijlage 3 concept-zienswijze Molenlanden concept-NRD 380kv hoogspanningsverbinding" van de gemeente molenlanden. Hierin wordt uitgebreid stil gestaan bij de effecten en samenkomende transities van de overige corridors. 95615715_9156754_concept-zienswijze_Molenlanden_concept-NRD_380kv_hoogspanningsverbinding.pdf	Zie 202302368	Bedankt voor uw terugkoppeling. De beantwoording van de zienswijze waarnaar verwezen wordt is te vinden onder zienswijzenummer 202302368 in deze reactienota.
202302161	202302161	2	Zie de bijlage 1.		Zie beantwoording vraag 1.
202302161	202302161	3	Zie bijlage 1.		Zie beantwoording vraag 1.
202302161	202302161	4	Zie bijlage 1.		Zie beantwoording vraag 1.
202302162	202302162	1	Ja, langs de snelweg A59 en A16		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota, het thematische deel over de tracering/route van de corridors.
202302162	202302162	2	De leefbaarheid van de bewoners en dieren van Oud Drimmelen, die al geconfronteerd worden met een extra 380kv tracee langs deze woonkern. Nog een derde tracee is echt milieutechnisch onacceptabel.		Wij begrijpen de zorg en visie van indiener over de samenhang met het bestaande traject en project. Graag wordt voor meer informatie over de stapeling van ruimtelijke opgaven en zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors verwezen naar paragraaf 3.9 en 3.1 van deze reactienota.
202302162	202302162	3	Ja, uitzicht, waardedaling huizen en grond, gezondheid door magneetvelden, etc		Indiener benoemt een aantal onderwerpen, waarvoor een toelichting is opgenomen in het thematisch deel. Graag wordt verwezen naar paragrafen 3.8, 3.5 en 3.6 in deze reactienota voor een toelichting op respectievelijk schade, gezondheid en leefomgeving.
202302162	202302162	4	Nee. Zoek aub een tracee dat niet nog een keer het leefmilieu van de bewoners van oud drimmelen zou treffen.		Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302163	202302163	1	De netbeheerder gaat uit van een verwachte levering in 2030. De vraag is of de elektrificatie die men verwacht, ook daadwerkelijk zich doorzet. Disruptieve aspecten, waaronder stagnatie van economische groei, maken dit aspect hoogst onzeker. De huidige druk op het net zal zorgen voor versnelde, creatieve ontwikkelingen. Te denken valt aan bijvoorbeeld a) accu's die op dal-momenten geladen worden; b) afvlakking groei elektrische auto's; c) het afdwingen van spreiding energiegebruik etc. Dergelijke technische oplossingen maken mijns inziens dat binnen de bestaande infrastructuur voldoende ruimte is en blijft.		Bedankt voor uw terugkoppeling en vragen. Voor een toelichting op de nut en noodzaak en mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota. Voorts wordt verwezen naar de website van TenneT voor het tweejaarlijks Investeringsplan. Hierin staat verder toegelicht hoe de door u genoemde aspecten worden meegenomen in de prognoses en welke andere oorzaken, zoals bijvoorbeeld grootschalige elektrificatie van bedrijven en industrie, het noodzakelijk maken dat het gesignaleerde knelpunt tijdig wordt opgelost.
202302163	202302163	2	De gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen hersentumoren en blootstelling aan bovengrondse hoogspanningslijnen. Daarom willen wij		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>een dergelijke lijn in geen enkel geval boven ons huis. Dit is heel strijdig met alle preventie-akkoorden, waaronder het Gezond en Actief Leven Akkoord, die inzetten op het voorkomen van onnodige zorgkosten. Oncologie is een hoge maatschappelijke kostenpost. Het ministerie van EZK dient ook deze kostenpost door te rekenen in haar overweging.</p>		
202302163	202302163	3	<p>Hoewel het kader wellicht niet zo is opgebouwd, zijn er drie lijnen van toetsing:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is het economisch haalbaar - Is het juridisch correct <p>en tot slot: is het ethisch.</p> <p>Met name dat laatste aspect vind ik onvoldoende belicht. Huidige en toekomstige generaties worden opgezadeld met hoogspanningsmasten die het landschap vervuilen en zeer waarschijnlijk ook lokaal de gezondheid beïnvloeden. Beslissers dienen zich rekenschap te geven of hier sprake is van ethisch gedrag.</p> <p>Daarnaast leiden wij economische schade wanneer ons zicht, laat staan ons perceel, doorkruist wordt door nieuwe leidingen.</p>		<p>Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar de effecten de gezondheid en op het landschap. Hieronder vallen tevens effecten op molenbiotopen.</p> <p>Voor meer informatie over het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Bij (mogelijke) waardevermindering van onroerend goed wordt uitsluitend gekeken naar woningen. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.</p>
202302163	202302163	4	<p>Wij bewonen een momument. Deze status geeft ons een heleboel verplichtingen. Er zijn veel monumentale gebouwen en landschappelijke kwaliteiten, die vervuild of verkwanseld worden door de komst van hoogspanningslijnen.</p>		<p>Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven wordt rekening gehouden met natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarde, waaronder ook (Rijks)monumenten. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen.</p>
202302164	202302041	1	<p>Ja zie bijlage 95615859_9156799_Zienswijze_tav_NRD.pdf</p>	<p>Zie 202301988</p> <p>Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.</p>	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).
202302164	202302041	2	zeker zie bijlage 95615859_9156800_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302164	202302041	3	Absolut. zie bijlage 95615859_9156801_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302164	202302041	4	uiteraard. zie bijlage 95615859_9156802_Zienswijze_tav_NRD.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302165	202302165	1	Ik ben van mening dat er mogelijk andere mogelijkheden zijn voor de aanleg van dit traject die niet voldoende onderzocht zijn		Communicatie alternatieven.
202302165	202302165	2	Naar mijn mening zijn de milieu aspecten onvoldoende onderzocht. Het feit dat er voor opties wordt gekozen die over bewoonde gebieden lopen onderstreept mijn mening hierover		De onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase op de beschreven milieuaspecten onderzocht.
202302165	202302165	3	Er wordt helemaal niet gesproken over de gezondheidszorg problematiek. Er zijn in ons dorp zoveel mensen die kanker hebben. Al jaren lang is dit opvallend. Maar voor het aspect van wonen onder een lichtmast is pas in de laatste jaren aandacht gekomen. Daarom verbaast het mij enorm dat terwijl er huizen afgebroken worden er toch weer nieuwe trajecten over woonhuizen als optie worden gekozen		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302165	202302165	4	Waarom worden er geen innovatieve oplossingen geboden voor dit traject		Voor beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota; 'Nut en noodzaak'.
202302166	202302166	1	Ik ben van mening dat dit ondergronds kan. Beter voor mens dier en het milieu Of anders de kortste route nemen die niet over een woongebied gaat.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302166	202302166	2	De gezondheid van mens en dier		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302166	202302166	3	De masten zijn in mijn optiek horizonvervuiling		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202302166	202302166	4	De kortste route is naar crayesteyn. En daarmee het minst belastend voor mens/dier/milieu en budget		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302167	202302167	1	Ja, ondergronds. Waarom kunnen anderen zoals vattenfall het wel? Waarschijnlijk zijn ze meer met bewoners bezig.....		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij. Vattenfall is een energiebedrijf (leverancier) met als kernactiviteiten de productie,

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					verhandeling en levering. Ze zijn geen netbeheerder van elektriciteitskabels en -lijnen, zoals een regionale netbeheerder of TenneT.
202302167	202302167	2	2 masten zijn genoeg in nieuw lekkerland!!!!!!		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202302167	202302167	3	Ondergronds!!!! Of beter niet!!!! door nieuw lekkerland		<p>Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p> <p>In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.</p>
202302167	202302167	4	Ik hoop, vertrouw erop dat degene die de beslissing moet nemen zijn/haar gezonde verstand gaat gebruiken en corridor 7 nooit, maar dan ook nooit een optie gaat worden!!!		Bedankt voor uw reactie
202302168	202302168	1	Ja, langs de snelweg of ondergronds		Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen infrastructuren zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of rijkswegen. Zie hoofdstuk 3.2 voor meer informatie over de tracering. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302168	202302168	2	Ja, windmolens zullen worden belemmerd door de hoogspanningskabels		De effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding op bestaande gebruiksfuncties (waaronder windmolens) worden onderzocht. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD.
202302168	202302168	3	Ja. Indien corridor 10 door zal gaan, zal het zicht op de molens en het natuurlijke landschap belemmerd worden. De authentieke hollandse molens zullen onder hoogspanningskabels komen te staan, wat het authentieke beeld volledig wegneemt		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur, cultuurhistorie en landschap zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302168	202302168	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302169	202302041	1	Zie bijlage 1 95616242_9156971_Zienswijze_tav_NRD.pdf	Zie 202301988	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.</p>	<p>een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302169	202302041	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302169	202302041	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302169	202302041	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302170	202302170	1	Wij zijn van mening dat ondergronds een veel beter alternatief is voor dit uniek stuk polderlandschap wat nog vrij is van masten en wind molens meer onderzoek voor mogelijkheden ondergronds		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302170	202302170	2	De blauwe natuur graslanden aan de boezem en langs de Nieuwepoortseweg moeten daar de gevolgen niet van onderzocht worden		De aangemerkte gebieden zijn NNN gebieden. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op flora en fauna zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302170	202302170	3	Ons inziens is het starlings gevaar niet voldoende meegenomen in de overweging bij toetsingskader dat betreft met name corridor 10 die is gepland over ons huis bedrijf waar de daken vol liggen met zonepanelen en koeien en geiten gemolken worden die allemaal straling gevoelig		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Ten aanzien van de effecten van de hoogspanningsverbinding op apparatuur zie paragraaf 3.7 van deze reactienota.
202302170	202302170	4	Er wordt onvoldoende rekening gehouden met natuur doelen o.a de zeldzame kleine zwaan vertoeft hier en de weide vogels die we als boeren met z,n alle beschermen wil ik hiermee onder de aandacht brengen		Er wordt in de volgende fase o.a. onderzoek gedaan naar beschermde soorten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302171	202302171	1	zie zienswijze in bijlage 95616293_9156993_zienswijze_provincie_Noord-Brabant_mbt_concept-NRD_Nieuwe_380_kV-hoogspanningsverbinding_g-k-c.pdf	1. Indiener wijst op de doorkruising van de Biesbosch in het zoekgebied en op het belang van de Biesbosch als natuurgebied en aangewezen VHR-gebied (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). Indiener constateert dat enkel corridor 10 geen VHR-gebied doorkruist en roept op om te zoeken naar mogelijke tracés waarbij corridors slim gecombineerd en ruim geïnterpreteerd worden. Dit om tot representatieve alternatieven buiten de invloedssfeer van VHR-gebieden te komen.	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties.</p> <p>1. De Biesbosch en andere Natura-2000 gebieden zijn van groot belang bij de beoordeling van de alternatieven en worden volwaardig meegenomen in de onderzoeken naar milieueffecten. Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is geen ruimte en mogelijkheid gevonden voor een ander alternatief buiten N2000-gebied (zie ook hoofdstuk 4.4 van de concept-NRD). Combinaties van corridors zijn wel mogelijk. Het voorkeursalternatief kan binnen een van de onderzoeksalternatieven liggen, maar ook bestaan uit een combinatie van verschillende alternatieven.</p> <p>2. Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar mogelijke effecten</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>2. Indiener verzoekt om ook cultuurhistorische waardevolle gebieden in het onderzoek te betrekken, zoals in de Interim omgevingsverordening en de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart zijn opgenomen en tevens de aardkundig waardevolle gebieden en lokaal erfgoedbeleid van gemeentes.</p> <p>3. Indiener verzoekt om de landschapsanalyse uit de concept-NRR aan te passen door het te richten op het zoekgebied, en te zorgen voor een samenhangende en eenduidige lijn en beoordelingsmogelijkheid. Dit door gebruik te maken van documenten als gemeentelijke landschapsplannen, gebiedspaspoorten van de provincie en de analyse en beschrijvingen van de Stimuleringsregeling Landschap.</p>	<p>op cultuurhistorisch en aardkundig waardevolle gebieden. Hier wordt tevens relevant beleid bij betrokken. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>3. De landschapsanalyse is een analyse waarmee het zoekgebied en de corridors zijn ontwikkeld. Tijdens de verkenning wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) effecten van de onderzoeksalternatieven op de ruimtelijke kwaliteit en de verschillende landschapstypen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van beschikbare bronnen en relevant beleid.</p>
202302171	202302171	2	zie zienswijze in bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302171	202302171	3	zie zienswijze in bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302171	202302171	4	zie zienswijze in bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302174	202302174	1	Bestaande traces gebruiken.		<p>De bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg is reeds versterkt tot de maximale capaciteit. Het capaciteitsknelpunt kan niet worden opgelost met een versterking van deze verbinding.</p> <p>Een nieuwe verbinding die parallel loopt met de huidige route is een van de alternatieven die zal worden onderzocht, deze is terug te vinden onder de noemer 'Corridor 7'.</p>
202302174	202302174	2	Trace over diverse dorpen met de daarbij behorende straling is niet wenselijk. Of bestaande traces gebruiken of door de Biesbosch.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302174	202302174	3	Geluidsoverlast van de kabels		Geluid is een van de te onderzoeken aspecten binnen het thema Leefomgeving.
202302174	202302174	4	Onzin om nieuw trace te maken waar duizenden mensen overlast van krijgen.		Om de leveringszekerheid van het hoogspanningsnet te kunnen blijven garanderen is er een nieuwe verbinding noodzakelijk. Het proces om te komen tot een nieuw tracé wordt bewust breed opgezet omdat de impact op de omgeving groot is. Het onderzoeken van veel alternatieven op een divers aantal thema's zal leiden tot het beste alternatief en daarbij een navolgbaar proces.
202302175	202302175	1	Ja, het onderzoek naar kabels ondergronds. In Duitsland en Denemarken doen ze dat wel. Het plaatsen van hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd. Zo blijven ze nog tientallen jaren ons landschap vervuilen.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Uw suggestie als alternatief voor corridor 6 valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			En anders: één van de kortste routes met de minste extra impact, corridor 6, loopt grotendeels langs een bestaand tracé. Om de Biesbosch nog te ontzien, kan in corridor 6 een kleine aanpassing gemaakt worden door de verbinding langs de Merwede te maken naar Crayestein. Dit geeft de minste impact op milieu en omwonenden en daarnaast de laagste kosten.		
202302175	202302175	2	In Nederland geldt (vanaf 2005) het voorzorgbeleid. De overheid niet wil dat er nieuwe hoogspanningslijnen komen dichtbij woningen en scholen. Het wonen in de buurt van hoogspanningslijnen veroorzaakt ook steeds meer gezondheidsklachten. Hier moet Tennet ook rekening mee houden. Ook dieren hebben last van de straling. De Ablasserwaard is uniek vanwege allerlei bijzondere dier- en plantensoorten. Het is toch onvoorstelbaar als dit verziekt wordt door krachtige magneetvelden en hoogspanningsmasten. Zeker niet als er een alternatieve route voorhanden is. Ook de tienduizenden weide- en trekvogels kunnen tegen hoogspanningskabels vliegen en doodgaan. corridor 7 en 9 zijn daarom absoluut ongeschikt.		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder vogelleefgebieden) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302175	202302175	3	Het aspect kosten: waarom worden er routes onderzocht die dubbel zo lang zijn qua afstand, dit is veel meer vervuilend en kosten verhogend. Over de gemeente Molenlanden lopen al hoogspanningslijnen, dus daarom niet nog een nieuw traject over dit gebied met alle gevolgen daarbij.		De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302175	202302175	4	Het idee voor de corridors 7 en 9 lopen over Natura 2000-polderlandschap. Laten we ons landschap niet onnodig vervuilen met nieuwe masten door onaangetast polderlandschap, waar ook nog eens grote delen zijn met historisch en archeologische elementen. Het moet ondenkbaar zijn om in dit landschap op grote schaal te gaan graven en hoogspanningsmasten te plaatsen.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202302177	202302177	1	Zie bijlage 1 95616394_9157028_Zienswijze_hoogspanningsmaste n.pdf	Zie 202301640	Zie beantwoording zienswijze nummer 202301640.
202302177	202302177	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302177	202302177	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302177	202302177	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302179	202302179	1	<p>De corridor 7 gaat als 3e verbinding voor de oversteek over de rivier over woonwijken met onder meer 2 basisscholen in Nw-Lekkerland. Wat voor effect dat heeft op de wijk kunnen we zien aan het tracé van 2 bestaande verbindingen waar veel woningen zijn of worden gesloopt. Het woongenot en het uitzicht waarvoor we veel geld hebben betaald wordt ernstig aangetast. Het slopen van woningen en gebouwen betekent ook dat er andere vergelijkbare huisvesting moet zijn en die is er niet.</p> <p>Dit kan worden voorkomen door voor de oversteek over de Lek een tracé ten oosten van de woonkernen van Nw-Lekkerland te bezien. Daarbij moet rekening worden gehouden met toekomstige uitbreidingen van de gemeente.</p> <p>Overigens maak ik u erop attent dat er risico's kleven aan het maken van mastfunderingen voor de overspanning van de rivier. De Lekdijk tussen Kinderdijk en Gelkenes is bij verzwarende lek geprikt, scheurt en vervormt. Dit kan ook van invloed zijn op de bodem voor en achter de dijk.</p> <p>Dit zou betekenen dat er mogelijk toch een uitbreiding van het zoekgebied richting Alblasterdam zou moeten worden overwogen. Of meer oostelijk van Gelkenes voorbij het veer naar Schoonhoven.</p> <p>Deze problemen worden voorkomen bij de aanleg van een verbinding van Geertruidenberg naar Crayestein. De aansluiting naar Krimpen ad IJssel kan dan via de bestaande verbinding die thans is verwaard en al voldoende capaciteit heeft. (Onder meer aangegeven in het webinar 380 KV Geertruidenberg – Krimpen aan den IJssel)</p>		<p>Bedankt voor uw zienswijze. Naast het NRD en deze Nota van Antwoord is ook een notitie gepubliceerd waarin is toegelicht hoe is omgegaan met het door u voorgestelde alternatief. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Effecten op waterkeringen worden in een latere fase onderzocht.</p> <p>De komende fase onderzoeken we de effecten van de tien corridors. Bij alle corridors kunnen belangrijke nadelige gevolgen op bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied optreden, al verschillen de corridors sterk in welke waarden en functies het dan betreft. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1.</p> <p>De ministers maken uiteindelijk een keuze voor het tracé. Als gekozen wordt voor een tracé van Geertruidenberg naar Crayestein, klopt het inderdaad dat de bestaande verbinding tussen Crayestein en Krimpen aan de IJssel voldoende capaciteit heeft.</p>
202302179	202302179	2	<p>Als een woonwijk wordt doorkruist moet worden onderzocht:</p> <p>Het grondwaterniveau. In de wijk wordt dit apart geregeld en staat los van het niveau in de polder. Graafwerkzaamheden, bemaling, zettingen e.d. voor mastfunderingen mogen geen risico opleveren voor verandering van het grondwaterniveau i.v.m. paalrot van de woningen.</p> <p>Het risico van bijvoorbeeld vallende brokken ijs op nabijgelegen objecten of personen moet worden bezien.</p>		<p>In het MER worden milieueffecten onderzocht, onderdeel hiervan is het onderzoek naar effecten op het grondwater en veiligheid. In paragraaf 3.6 is meer te lezen over het onderzoek naar milieueffecten.</p>
202302179	202302179	3	Zie onder 2.		-
202302179	202302179	4	<p>Financiële regelingen.</p> <p>Ik mis de verwijzing naar financiële regelingen voor de</p>		<p>In paragraaf 3.8 is te lezen hoe wordt omgegaan met waardevermindering en schade.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>waardevermindering of onverkoopbaarheid van de woningen die dicht bij de verbinding komen te liggen.</p> <p>Er wordt summier aangegeven dat in bepaalde gevallen een uitkoopaanbod kan worden gedaan. Bij eerdere projecten zou dat voor 1300 huizen gelden maar het werden er slechts 400 omdat er geen geld zou zijn. Gaat dat hier ook zo?</p>		
202302180	202302180	1	<p>onder de grond</p> <p>indien alleen boven de grond mogelijk is dan graag alle horizonvervuilende zaken clusteren. Denk aan windmolens, of al reeds geplaatste masten of spoorlijnen. Zorg dat er stukken open blijven in het landschap en dat de masten zo ver als mogelijk bij woningen geplaatst worden</p>		<p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>Vanuit de toegepaste traceringsprincipes dienen infrastructuren zoveel mogelijk te worden geclusterd. De voorgestelde corridors zijn daarom zoveel mogelijk getraceerd langs bestaande hoogspanningsmasten en/of rijkswegen. Er dient echter rekening gehouden te worden met elektromagnetische beïnvloeding, valafstanden en werpafstanden van windmolens.</p>
202302180	202302180	2	<p>1 van de opties is corridor 10. Deze loopt langs de slingelandse plassen. Dit is een gebied waar veel vogels verblijven. Ook de weilanden langs deze route zijn nog redelijk open en worden bezocht door weidevogels. Gestimuleerd worden de boeren om de grutto opnieuw een plek te geven. Indien de masten nabij een vogelrijk gebied worden geplaatst dan mag dan geen invloed hebben op deze vogels.</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op natuur en landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302180	202302180	3	<p>ga uit van de maximale capaciteit want uiteindelijk zullen de masten vol belast worden.</p>		<p>De nieuwe verbinding zal aangelegd worden op de huidige maximale capaciteit (380kV en 4000A). Dit is momenteel in Nederland de maximale capaciteit van de aangesloten componenten in het net.</p>
202302180	202302180	4	<p>In de dorpen rond corridors 9 en 10 wordt van inwoners gevraagd het dorpse karakter bv bij woningbouw in stand te houden. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze gebieden valt daarmee niet te rijmen.</p>		<p>Zie antwoord bij vraag 2. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota onder het kopje landschap.</p>
202302181	202302181	1	<p>Alternatieven ondergronds en/of waar er minder bebouwing is.</p>		<p>Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over de mogelijkheden voor aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding.</p>
202302181	202302181	2	<p>Leefbaarheid omwonenden</p> <p>Stralinggevaar</p> <p>Ecologisch onderzoek</p> <p>Landschap Vervuiling</p> <p>Huidige hoofdleiding gas nabij legendijk/,verbindingsweg</p> <p>Nieuw te plaatsen windmolens aan verbindingsweg</p>		<p>Hiervoor wordt verwezen naar de thematische beantwoording, waarop nader wordt ingegaan op de zienswijzen die indiener noemt. Deze zijn te vinden in paragrafen 3.5, 3.6 en 3.9 van deze reactienota</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302181	202302181	3	Zie reactie gemeente		Graag wordt verwezen naar de reactie van de gemeente Ridderkerk (202301929)
202302181	202302181	4	Zie reactie gemeente		Graag wordt verwezen naar de reactie van de gemeente Ridderkerk (202301929)
202302182	202301640	1	zie bijlage 1 95616467_9157056_Zienswijze_hoogspanningsmasten.pdf	<p>1. Indiener geeft aan dat inbreng van agrarische sector onvoldoende is meegenomen in het participatieproces; het onderzoeksplan benoemt zelden de agrarische sector en bevat geen aparte paragraaf over landbouw.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat in het aangegeven zoekgebied er sprake kan zijn van meerdere tracévarianten en vraagt initiatiefnemer aan te geven van hoeveel en welke tracévarianten er sprake is binnen het zoekgebied. Ook vraagt indiener of grondeigenaren alternatieve tracévarianten kunnen aandragen.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat het voor grondeigenaren van belang is dat het minst bezwaarlijke tracé gekozen wordt en vraagt goed in beeld te brengen wat de effecten op de landbouw zijn.</p> <p>4. Indiener vraagt initiatiefnemer om afspraken te maken om grond na werkzaamheden weer in oorspronkelijke staat op te leveren. Daarnaast verzoekt indiener voor aannemers een cultuurtechnische standaard als middelvoorschrift in plaats van doelvoorschrift toe te passen. Ook wenst indiener cultuurtechnisch toezicht tijdens de aanleg in plaats van achteraf.</p> <p>5. Indiener wenst geen natuurcompensatie voor de landbouw ter behoud van hoogwaardig landbouwgebied.</p> <p>6. Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk ondergronds aan te leggen. Wanneer onmogelijk vraagt indiener daarvan een gedegen en onafhankelijke onderbouwing.</p> <p>7. Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te combineren met bestaande mastenstructuren en andere infrastructuur in plaats van deze hiermee te bundelen.</p> <p>8. Indiener vraagt zuinig en zorgvuldig om te gaan met landbouwgronden.</p>	Zie beantwoording zienswijze nummer 202301640.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>9. Indiener vraagt om na vaststelling van het voorkeursalternatief ondernemers in dat gebied te betrekken bij verdere tracéuitwerking.</p> <p>10. Indiener vraagt alle participerende agrariërs op dezelfde wijze en met hetzelfde kennisniveau te informeren.</p> <p>11. Indiener vraagt om naast milieugevolgen ook landbouwkundige gevolgen te onderzoeken in aanloop naar het kiezen van een voorkeursalternatief.</p> <p>12. Indiener vraagt de mogelijkheid voor de landbouwsector om onderzoeksvragen te agenderen. Indiener geeft aan dat de norm van best beschikbare of bekende informatie onvoldoende is.</p> <p>13. Indiener vraagt om inzet van (externe) landbouwkundige deskundigheid.</p> <p>14. Indiener vraagt bij onderzoek naar effecten op de landbouw gebruik te maken van de door LTO Noord in de zienswijze aangeleverde onderzoeksmethode.</p> <p>15. Indiener vraagt informatie over de af te sluiten zakelijk recht overeenkomsten (ZRO's), waaronder afsluitvergoeding, meewerkvergoeding van terrein, efficiëncypremie, schadevergoedingen en de voorwaarden van de ZRO's.</p>	
202302182	202301640	2	zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302182	202301640	3	zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302182	202301640	4	zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302183	202302183	1	Ja de meest logische route langs een bestaand tracé is corridor 6. Deze zou moeten doorlopen tot aan de Merwede, waarna nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is een van de kortste routes met de minste impact op mens en milieu en qua kosten.		<p>Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. Lengte, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen.</p> <p>Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.</p> <p>Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302183	202302183	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk aangezien deze 35 km beslaat (ipv corridor 6 van 17 km, waarbij een groot deel ongerepte polder word verziekt met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 meter hoog. Ook leven er in deze polder unieke diersoorten die hier naast de mensen in de buurt van deze masten blootgesteld worden aan straling.		Zie beantwoording vraag 1.
202302183	202302183	3	Er is beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Leer van de voorbeelden zoals Duitsland en Denemarken die dit wel doen. Plaatsing van hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd. Deze blijven nog tientallen jaren ons landschap en horizon vervuilen.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302183	202302183	4	Corridor 8 is onwenselijk omdat het, naast een groot deel ongerept polderlandschap, ook De Donk aantast. Dit is niet alleen Natura 2000 gebied , maar ook een gebied met grote historische en archeologische waarde. Ondenkbaar om dit om te ploegen voor kabels en plaatsing van hoogspanningsmasten.		Zie beantwoording vraag 1.
202302184	202302184	1	Ja, er zijn genoeg plaatsen waar een hoogspanningstracé voor minder overlast. Langs snelwegen, ondergronds, langs vaarwegen is minder bebouwing en minder overlast. Het is totaal onzinnig om een derde hoogspanningstracé te plaatsen langs ons buurtschap met zoveel monumenten waar zoveel mensen recreëren en genieten van ons mooie landschap. Daarnaast zou moeten gekeken worden naar lokale oplossingen voor spanningspieken. De bouw van een hoogspanningstracé is een onnodige, kostbare oplossing voor een probleem dat opgelost kan worden door gebruikers en opwekkers beter op elkaar af te stemmen.		Wij begrijpen de zorg en visie van indiener over de samenhang met het bestaande traject en project. Graag wordt voor meer informatie over de stapeling van ruimtelijke opgaven en zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors verwezen naar paragraaf 3.9 en paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302184	202302184	2	Ons buurtschap ligt aan de rand van de Biesbosch. We zien hier in grote aantallen dieren die een beschermde status hebben (dassen, mussen, kerk- en steenuilen). Daarnaast is dit leefgebied van een wolf. Daarnaast wonen in onze omgeving veel (jonge) gezinnen. In Duitsland moeten hoogspanningsmasten ver uit de buurt blijven van bebouwing omdat er geen goed onderzoek is gedaan naar effecten op de mens. In Nederland wordt dit genegeerd en bouwen we langs onze woningen masten die een onbekend effect hebben op mensen. Het is totaal onverantwoord om dit te negeren.		In deze zienswijze worden een aantal belemmeringen genoemd die volgens indiener relevant zijn bij het vervolgonderzoek naar effecten. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematische deel dat gaat over zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors. Voor zover het betreft gezondheidseffecten, wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, het thematische deel over de effecten van elektromagnetische velden. In Duitsland wordt verder geen vast criterium gehanteerd, zoals in Nederland de 0,4 microtesla. Dit kan in voorkomende gevallen ertoe leiden dat masten in vergelijking verder uit de buurt van woningen worden gebouwd. Er is in algemene zin in Duitsland ook meer ruimte om te voldoen aan de verplichting om de blootstelling zo beperkt mogelijk te houden (het Duitse criterium inzake het voorzorgbeleid). Hierdoor zullen ook verschillen optreden.
202302184	202302184	3	Ons historische buurtschap staat vol fraaie panden en monumenten, bij iedere plek in dit buurtschap is een		In de planMER worden op objectieve en transparante wijze de effecten het project(alternatieven) beoordeeld en inzichtelijk gemaakt. De zorg van indiener over

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>prachtig verhaal te vertellen. Nu al kijken wij uit op twee lelijke hoogspanningstraceés en in de verte zien wij de lelijke gebouwen van de Amercentrale.</p> <p>Als hier een derde tracé bijkomt, is de belasting op de bewoners van dit mooie buurtschap onevenredig groot. Onze huizen zullen nogmaals dalen in waarde door de nog grotere verstoring in ons landelijke uitzicht.</p> <p>Laat staan nog het transformatorgebouw van 5,5 hectare en 25 meter hoog. Een mooie plaats voor zo'n gebouw is tussen de distributiecentra op een industrieterrein bij Waalwijk of Oosterhout, waar het nauwelijks zal opvallen. Degene die verzint dat dit tussen de groene, uitgestrekte velden moet komen staan, nodig ik uit om te komen genieten van het landschap in ons buurtschap, waar we door de seizoenen heen de velden zien veranderen, waar we het eten van ons en onze kinderen verbouwd en geoogst zien worden en waar de koeien, paarden, weidevogels, vossen, dassen en de trekvogels uit de Biesbosch een thuis vinden buiten de stad.</p> <p>Velen in ons buurtschap hebben een eigen bedrijf. Niet omdat we niet in loondienst willen, maar om meer tijd door te brengen op deze fijne plek, zowel in vrije tijd als onder werktijd.</p>		<p>het historische buurtschap en landschappelijke kenmerken van het gebied, zullen daarin tot uiting komen. In meerdere paragrafen van hoofdstuk 3 van deze reactienota wordt verder ingegaan op de zienswijzen zoals die door indiener naar voren worden gebracht. Graag wordt daarnaar verwezen.</p>
202302184	202302184	4	<p>In ons uitzicht staan al twee hoogspanningstracées. Één van deze tracées gaat vervangen worden door een groter tracé, wat nog meer op gaat vallen in ons landschap.</p> <p>Het is nog niet uitgevoerd of 'men' begint al weer opnieuw over een derde tracé.</p> <p>Wij hebben al genoeg te verduren van het reeds bestaande project. Alle informatie-avonden, overal op inlezen, steeds maar zorgen dat we op de hoogte blijven. Het kost tijd, geld en energie en het enige wat het ons oplevert, is een lelijke paal in ons uitzicht.</p> <p>Het lijkt me niet meer dan eerlijk als dit tracé een andere route gaat volgen. Nogmaals, volg de autosnelwegen of vaarwegen en er zijn veel minder nadelen voor omwonenden. Als het dan toch langs bebouwing moet, dan mag het in iemand anders zijn achtertuin. Wij hebben er al twee.</p>		<p>Zie hiervoor graag de beantwoording van vragen 1, 2 en 3.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302185	202302185	1	<p>Is het noodzakelijk om deze verbindingen bovengronds te laten lopen? Zijn alternatieven zoals onder de grond of onder water al goed onderzocht? Ik weet dat de technologie hiervoor bestaat. Zijn deze opties ook meegenomen in dit voorstel of is er enkel gekeken naar de bekende, gemakkelijke (en vast ook goedkoopste) manier om dit uit te voeren?</p> <p>Ook het verloop van de corridors vind ik niet echt vindingrijk bedacht. Corridor 1,2 en 3 lopen voor een groot deel gelijk aan het tracee dat er al ligt en daarmee zijn corridor 1,2 en 3 dus een belasting voor de groep mensen die al met het huidige tracee moet dealen.</p> <p>Er wordt steeds meer ingezet op zelfvoorzienend zijn m.b.t. elektriciteitsverbruik. Is een dergelijk netwerk nog steeds noodzakelijk op de lange termijn?</p>		<p>Zie voor de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Voor wat betreft ontwikkeling van de corridors 1, 2 en 3 is een aantal tracersingsprincipes gehanteerd (zie ook p. 32 van de NRD):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar mogelijk en zinvol bundelen met bestaande infrastructuur; • Zo min mogelijk doorsnijding van bestaande en toekomstige waarden en functies, waarbij effecten mogelijk niet zijn te voorkomen (te mitigeren); • Niet onnodig lang. • Geen doorsnijding van stedelijk gebied; • Waar mogelijk inspelen op de landschappelijke hoofdstructuur en kernkwaliteiten. <p>Vanwege het eerste principe wordt aansluiting gezocht bij bestaande hoogspanningsinfrastructuur (zo min mogelijk doorsnijding). Dit uitgangspunt is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Dat kan tot gevolg hebben, zoals indiener ook aanduidt, dat wederom een last wordt gelegd bij dezelfde groep mensen. Wij kunnen ons voorstellen dat dit in bepaalde mate niet als rechtvaardig wordt ervaren.</p> <p>Tot slot kan worden gemeld dat ondanks inzet op zelfvoorzienendheid, alle prognoses laten zien dat verdere elektrificatie op grote schaal zal moeten worden voortgezet om bijvoorbeeld klimaatdoelen te halen. Voor een nadere toelichting op nut en noodzaak, zie graag ook paragraaf 3.3 van deze reactienota.</p>
202302185	202302185	2	<p>Op dit moment wordt het bestaande traject al vergroot. Het is nog onbekend wat het effect hiervan is op het milieu en nog voordat het überhaupt geplaatst is, is Oud Drimmelen alweer in beeld voor een geheel nieuw tracee en het plaatsen van een 5,5ha gebied + 25m hoog gebouw voor de transformator. Dit gaat te snel, te ondoordacht.</p> <p>Oud Drimmelen is een gebied met een hoge recreatie waarde (waaronder het historisch dorpsaanzicht met enkele monumentale woningen). Vele fiets- en wandelroutes lopen door Oud Drimmelen en deze zijn dusdanig drukbezocht dat de gemeente zelfs een waterpunt op deze route heeft gemaakt en de straat tot een 30 km weg heeft veranderd i.p.v. de 60 km die het was. Deze recreatie waarde wordt al geschaad door het huidige traject. Nog meer trajecten zullen dit enkel nog meer schaden.</p> <p>Daarnaast is dit een heel belangrijk gebied voor de flora en fauna. De beschermde huismus is hier een veel geziene vogel in grote getalen, net zoals egels en vlermuizen. Is bekend wat de impact zal zijn van meerdere van dit soort trajecten en type bebouwing in dezelfde regio op deze soorten dieren? En niet te</p>		<p>De door indiener aangeduide specifieke aandachtspunten en kenmerken van het gebied, worden meegenomen en maken - waar relevant - deel uit van het onderzoek naar de (ruimtelijke) effecten van het mogelijke tracé in corridors 1, 2 en 3 rondom (Oud-)Drimmelen e.o.</p> <p>In hoofdstuk 3 van deze reactienota, het thematische deel, wordt bij meerdere thema's aandacht besteed aan de zienswijzen van indiener, bijvoorbeeld bij stapeling van ruimtelijke opgaven in paragraaf 3.9 en gevolgen voor natuur en cultuurhistorie in paragraaf 3.6. Graag wordt hiernaar verwezen voor een nadere toelichting.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			vergeten, wat is het effect van meerdere van dit soort trajecten op de lange termijn voor direct omwonenden?!?		
202302185	202302185	3	Op dit moment is het nog onbekend wat de vergroting van het huidige traject voor effect zal hebben op de mens en natuur. Maar ook het effect op de waarde van onze woning is onbekend. Is in dit onderzoek meegenomen wat het effect gaat zijn als onze woning straks ingesloten is tussen dit soort trajecten en bebouwing? Het groene landelijke karakter van dit historische poldergehucht is dan behoorlijk teniet gedaan en daarmee ook een groot gedeelte van de charme van de woningen in Oud Drimmelen. In Geertruidenberg is een industrieterrein waar de bouw van een 5,5 ha en 25 m hoog gebouw veel minder impact zal hebben. Is deze mogelijkheid goed onderzocht?		Het nieuwe tracé vanuit het project Zuid-West 380kV Oost wordt meegenomen als autonome ontwikkeling. Dit houdt dat dit project als uitgevoerd wordt meegenomen in de effectbeoordeling. Voor zover bijvoorbeeld sprake zal zijn van inklemmingseffecten wordt dit dus in beeld gebracht en beoordeeld. Voor zover het betreft eventuele waardedaling van woningen, wordt dit per project(besluit) opgepakt. In het project Zuid-West 380kV Oost is hierover in het inpassingsplan en de toelichting hierop, nadere informatie opgenomen. De planstudie voor de bouw van het converterstation van 5,5 ha vindt plaats vanuit het project Nederwiek 3. Hiervoor wordt overeenkomstig dit project ook de planMER opgestart. Zie ook Net op zee Nederwiek 3 (tennet.eu) .
202302185	202302185	4	NIMBY. Ik begrijp heel goed dat niemand staat te springen om een dergelijk traject als uitzicht te hebben en dat er altijd concessies moeten worden gedaan. Echter, wij hebben al een vergroting van het bestaande traject moeten accepteren. Een nieuw traject en extra benodigde bebouwing voor het transformator gebouw mag in iemands anders 'achtertuin'. Oud Drimmelen is al recent (het is nog niet eens uitgevoerd, zo recent!!) slachtoffer geworden van een dergelijk noodzakelijke uitbreiding. Nu is het aan iemand anders om deze klap voor rekening te nemen. Take one for the team, het algemeen belang gaat voor het individuele belang enz., allemaal prima, maar wij hebben ons aandeel al gehad.		Wij begrijpen de zorg en visie van indiener over de samenhang met het bestaande traject en project. Graag wordt voor meer informatie over de stapeling van ruimtelijke opgaven en zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors verwezen naar paragraaf 3.9 en paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302186	202302186	1	Zie bijlage 1 95616492_9157068_Zienswijze_hoogspanningsmasten.pdf	Zie 202301640	Zie beantwoording zienswijze nummer 202301640.
202302186	202302186	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302186	202302186	3	Zie bijlage 1. Wordt er daarnaast rekening gehouden met de molenbiotopen?		De molenbiotopen in het gebied zijn terug te vinden op de kansen en belemmeringenkaart die te vinden is op de website van TenneT: A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202302186	202302186	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302187	202302187	1	Ja, Langs autosnelwegen want daar staan minder of geen huizen. Of ondergronds.		De bestaande hoogspanningsverbinding KIJ-GT380 kan niet meer verder uitgebreid worden, om het knelpunt op deze verbinding op te lossen is een nieuwe hoogspanningsverbinding noodzakelijk. In de NRD zijn hiervoor 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is al rekening gehouden met het bundelen met bestaande infrastructuur (o.a. snelwegen, bestaande hoogspanningsverbindingen),

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Of de ingebruik zijnde tracé uitbreiden.		zie paragraaf 3.2 voor meer informatie over de tracering. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302187	202302187	2	Het is een enorme vervuiling van het groene landschap in de polder Peursum. Er komt steeds meer bebouwing als je eens 20 jaar terug kijkt en ook steeds meer kleine windmolens. Het sluipt er in maar het is echt ook nog eens horizonvervuiling. wees zuinig op de groene polders want bij uitkoop regelingen lopen die ook gevaar.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap is een van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. Bij deze onderzoeken wordt rekening gehouden met de huidige situatie en autonome ontwikkelingen.
202302187	202302187	3	ver van de bebouwing blijven want ook de straling is ongezond!		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302187	202302187	4	Daar kan ik niets over zeggen.		Bedankt voor uw reactie
202302188	202302188	1	Ondergrondse kabels.		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302188	202302188	2	Nieuwe trajecten hebben sowieso veel inpakt op het milieu en gebieden waar geen masten staan moeten schoon blijven. Gebruik bestaande route's dat geeft het minste overlast		In de NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen van de nieuwe met de bestaande hoogspanningsverbindingen. Zie hoofdstuk 3.2 voor meer informatie over de tracering.
202302206	202302206	4	De reikwijdte van tracé 10 gaat ook over de impact van hoogspanningskabels op mensen en dieren. Het gekozen tracé van deze lengte (50 km.) gaat door een dichtbevolkt gebied waardoor de impact zeer groot zal zijn. Ook dit dient nader te worden onderzocht.		Zie beantwoording bij vraag 1.
202302188	202302188	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302189	202302189	1	Onze zienswijzen zijn opgenomen in het als bijlage 1 aangehechte PDF document. 95616563_9157087_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1_.pdf	<p>1. Indiener maakt zich zorgen dat magneetvelden van de hoogspanningsverbinding de gezondheid van mensen verder onder druk zet, naast blootstelling aan fijnstof van nabij (vracht)verkeer. Indiener stelt dat bij gebruik van de Donau-mast de magneetveldzone tot 150 meter reikt.</p> <p>2. Indiener stelt dat corridor 1 vanwege de grotere lengte een kostenverhogend effect heeft en een 60% hogere belasting wat betreft stikstofuitstoot heeft.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat hoogspanningslijnen boven rangeerterrein Kijfhoek risico's geven voor de directe en indirecte bewoners.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat binnen corridor 1 zich</p>	Graag wordt verwezen naar de reactie op de zienswijzen met nummer 202302204. Het betreft een gelijklopende brief met zienswijzen als de brief die indiener bijvoegde.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>meerdere recreatiegebieden bevinden, zoals het Waalbos, de Surfbocht, de Wevershoeve en aan de oevers van de Waal.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat het Waalbos naast recreatie ook een natuurfunctie heeft. Indiener stelt dat bomen onder een hoogspanningsverbinding laag gehouden en bespoten worden om groei tegen te gaan, wat onwenselijk is. Daarnaast vreest indiener voor vogelsterfte van water- en weidevogels.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat de windturbines nabij bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard belemmeringen geven voor het plaatsen van een hoogspanningsverbinding.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat de ontwikkeling van bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard samen met de geplande windturbines een onoplosbaar knelpunt vormen in corridor 1.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat Rijksmonument en Natuurmonument Huys ten Donck en het bijbehorend park niet te doorkruisen is en een knelpunt vormt voor corridor 1.</p>	
202302189	202302189	2	zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302189	202302189	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302189	202302189	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302190	202302190	1	- het best alternatief dat zorgt voor de minste verstoring voor mens, natuur en cultuur is ondergronds bekabelen, zoals ook rondom Sliedrecht en Rotterdam reeds is gedaan		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302190	202302190	2	zie hierboven + hierna		Zie beantwoording vraag 1 en 3.
202302190	202302190	3	<p>- Onder meer corridor 10 loopt door meerdere molenbiotopen, zowel meerdere molens tussen Goudriaan en Nieuwpoort als meerdere molens tussen Brandwijk en Groot-Ammers</p> <p>- Er moet rekening gehouden worden met landerijen van Staatsbosbeheer (bijvoorbeeld tussen Goudriaan en Nieuwpoort, corridor 10) en Natura2000 gebieden</p> <p>- Historische dorpkernen met beschermde dorpsgezichten en woningen. Zo loopt corridor 10</p>		<p>De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur, cultuurhistorie en landschap zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>bijvoorbeeld over de historische dorpskern van Goudriaan, bewoonde molens etc.</p> <p>- kies voor de kortste corridor ivm de minste verstoring voor mens en natuur, waarbij ondergronds bekabelen sterk de voorkeur geniet</p>		
202302190	202302190	4	zie hierboven + hierna		Zie beantwoording vraag 1 en 3.
202302191	202302191	1	<p>jazekeer, ondergrondse aanleg. Als gemeenteraadsleden van Heerjansdam werden wij maandelijks heel goed geïnformeerd over de veiligheidsrisico's op Europa's grootste rangeerterrein Kijfhoek: jaarlijks geschieden daar ongeveer 450 (bijna) ongelukken en een milieuramp kan veel dodelijke slachtoffers opleveren. Daarnaast: de rivier de Oude Maas is de drukst bevaren rivier van Nederland en het vervoer van gevaarlijke stoffen naar oa Moerdijk is hier aanzienlijk. Het kan toch niet waar zijn dat u serieus overweegt zware electriciteitskabels recht boven deze extreme risicogebieden aan te brengen? Bij welke brand dan ook (die onbeheersbaar zullen zijn) zullen de gevolgen niet te overzien zijn. Ik refereer aan de veronderstelling dat beslissers in deze 'bij hun volle verstand' nooit een draad boven potentiële brandhaarden zullen spannen. Ik reken op uw wijsheid in deze</p>		<p>Indiener noemt een aantal zeer relevante aandachtsgebieden inzake veiligheid. In tabel 5-1 over beoordelingskader worden veiligheidsaspecten benoemt die in het planMER worden onderzocht. Daarbij hoort uiteraard het aspect externe veiligheid waarop indiener doelt; het groepsrisico en plaatsgebonden risico als gevolg van risicobronnen op korte afstand van de nieuwe verbinding. Denk verder ook aan nautische veiligheid. Verder is veiligheid een specifiek thema in de Integrale Effectenanalyse. Het onderwerp veiligheid wordt derhalve in alle opzichten (integraal) belicht en beoordeeld.</p>
202302191	202302191	2	??		-
202302191	202302191	3	veiligheid		Zie beantwoording vraag 1.
202302191	202302191	4	neen		Bedankt voor uw reactie
202302192	202302192	1	<p>Wat ons betreft is alleen corridor 6 een mogelijke optie of eventueel een aanpassing daarop. Voor corridor 9 en 10 willen wij onderstaande opmerkingen maken.</p> <p>a. Meer onderzoek naar Innovatie en technische (door)ontwikkelingen Zie ook de snelle ontwikkelingen op de website https://uptempo.nu Houd rekening met de snelheid van deze ontwikkelingen en de steeds snellere uitbreiding van innovatie op zelfredzaamheid. Het kan hard gaan, kijk maar naar de historische ontwikkeling van het internet en de mobiele telefoon.</p> <p>Welke doorontwikkelingen zijn er de afgelopen tientallen jaren geweest op het hoogspanningsnetwerk? Nu wordt op dezelfde wijze weer een nieuwe verbinding in het landschap</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en vragen. Voor een toelichting op de nut en noodzaak en mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota.</p> <p>Voorts wordt verwezen naar de website van RVO en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor meer informatie over beleid en toekomstplannen ter zake het landelijke en Europese energiesysteem. Ook in dit kader is het van groot belang het gesignaleerde knelpunt tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg tijdig op te lossen door de aanleg van de nieuwe verbinding.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>aangelegd.</p> <p>b. Doorontwikkeling van opslag in o.a. batterijen. Met het gebruik van batterijen is er wellicht minder transport van Electra nodig. Zie ook de routekaart energieopslag voorjaar 2023 van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Ook hierin is een integrale landelijke visie op de inrichting van Nederland en de omgang en opslag van stroom cruciaal.</p> <p>c. Het blijven gebruiken van aardgas en olie Dit zijn natuurlijke grondstoffen die de aarde zelf aanmaakt en aanvult. Waarom doen omliggende landen dit wel en Nederland niet?</p> <p>d. Elektriciteits Knooppunt Nederland– Hoe vaststaand zijn die afspraken en voor hoe lang? Het is vreemd dat wij als klein land (waar al weinig ruimte is) bereid zijn om deze functie in te nemen. Zijn er nog andere opties?</p>		
202302192	202302192	2	<p>2. Onderzoek naar aanvullende milieueffecten</p> <p>a. Lange termijn effecten op natuur, mens, leefomgeving en gezondheid</p> <p>i. Straling/Magneetvelden</p> <p>ii. Geluid</p> <p>iii. Waterpeil</p> <p>iv. Stikstof</p>		<p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur (waaronder magneetvelden, geluid en water). Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Na de keuze voor het voorkeursalternatief worden de effecten op Natura2000 gebied(en) nader en gedetailleerder onderzocht, waarbij tevens wordt gekeken naar de verwachte stikstofemissies bij de aanleg van de nieuwe verbinding.</p>
202302192	202302192	3	<p>Onze zienswijze is gericht op corridor 9 en 10.</p> <p>a. De circulariteit van deze nieuwe verbinding Gezien de doorontwikkelingen op het gebied van lokale stroom en opslag is het relevant om nu ook na te denken over het moment waarop het hoogspanningsnet in deze verzwaarde vorm niet meer nodig is. Denk na over hergebruik van materialen. Hoe circulair zijn masten, hoe lang gaan ze mee en hoe worden ze afgebroken?</p> <p>b. Investeringsvraagstuk Meer helderheid scheppen in de verhouding van financieel/economisch rendement versus maatschappelijke leefomgeving en gezondheid (weging van belemmeringen). Verhouding lengte corridor en daarmee gepaard</p>		<p>Circulariteit van de nieuwe verbinding wordt meegenomen in de beoordeling onder het thema Duurzaamheid & Toekomstvastheid. Tijdens de verkenningsfase betreft dit een globale beoordeling, gericht op onderscheidend vermogen tussen de alternatieven. In de uitwerkingsfase, na de voorkeursbeslissing, wordt duurzaamheid en circulariteit waar relevant nader uitgewerkt.</p> <p>De nieuwe verbinding is noodzakelijk om het voorziene knelpunt op te lossen en is daarmee noodzakelijk voor het correct functioneren van het landelijke en Europese elektriciteitsnet. De hoogte van de kosten van de nieuwe verbinding zijn niet evenredig aan de lengte en hangen samen met o.a. de technische uitvoering, eventuele delen ondergronds en (benodigde) mitigerende/compenserende maatregelen.</p> <p>Een integrale visie op de toekomst van Nederland valt niet binnen het bereik van dit project. Bij de continue monitoring van het elektriciteitstransport en (toekomstige) knelpunten wordt rekening gehouden met uiteenlopende ontwikkelingen,</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>gaande kosten</p> <p>c. Integrale visie en aanpak voor Nederland Er ontbreekt een duidelijke integrale visie op de toekomst van Nederland. Er zijn veel te veel afhankelijkheden en onzekerheden zonder visie. Dit gaat ten koste van de ontwikkeling van de mens als onderdeel van de natuur. Houd daarom ook rekening met onderwerpen als: toekomstige groei/afname bevolking, bewustwording consumptiegedrag, groeiende behoefte en urgentie van de mens naar rust en ruimte.</p> <p>Gemeente Altena een lokale visie opgesteld waarin ruimte voor natuur en bescherming van het Unesco Werelderfgoed "Hollandse Waterlinies" en Natura 2000 gebied cruciaal zijn voor deze omgeving.</p> <p>d. Waarborging onafhankelijkheid Arcadis Arcadis voert de onderzoeken en analyses uit in opdracht van Tennet. Hoe is onafhankelijkheid in deze verhouding van opdrachtgever en opdrachtnemer gewaarborgd?</p>		<p>waaronder bevolkingsprognoses en de effecten hiervan op vraag en aanbod van elektriciteit.</p> <p>UNESCO en Natura2000 gebieden worden volwaardig meegenomen in de milieueffectrapportage.</p> <p>Bij de milieueffectrapportage wordt initiatiefnemer TenneT ondersteund door adviesbureau Arcadis. Arcadis is een wereldwijd toonaangevend adviesbureau dat met regelmaat vergelijkbare projecten uitvoert. Arcadis is een ervaren partij die de onafhankelijkheid van de geleverde adviezen en expertise kan waarborgen. Bovendien wordt zowel bij het planMER als bij het projectMER onafhankelijk advies gevraagd aan de commissie m.e.r..</p>
202302192	202302192	4	<p>a. Gerealiseerde nieuwbouwwoningen niet ingetekend in corridor 9 In het huidige plan rondom corridor 9 staan de nieuw gerealiseerde woningen aan de Zandsteeg 53 t/m 61 A te Nieuwendijk niet ingetekend. Corridor 9 loopt nu deels over deze nieuwe woningen heen. Wij wijzen u erop hiermee wel rekening te houden bij de verdere uitwerking van deze plannen en de uiteindelijke besluitvorming.</p> <p>b. De extra belasting in een gebied rondom corridor 9 en 10 door andere ontwikkelingen</p> <p>i. De verbreding van de snelweg A27 Dit heeft al grote impact op de leefomgeving in gemeente Altena waar nu ook corridor 9 en 10 doorheen getekend staan;</p> <p>ii. Geplande woningbouwopgave in Gemeente Altena;</p> <p>c. Hoe worden de volgende richtlijnen en akkoorden meegewogen in de besluitvorming?</p> <p>i. Natuurherstelwet Europa ii. VN-akkoord biodiversiteit iii. Vogel- en Habitatrichtlijn iv. Unesco Werelderfgoed "Hollandse Waterlinies" v. Natura 2000 gebied "Biesbosch"</p>		<p>a. Bedankt voor uw aanvulling. De gegevens die zijn opgenomen komen uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). De woningen aan de Zandsteeg lijken op de belemmeringenkaart te zijn ingetekend (zie link hieronder). Wanneer de BAG wordt geüpdatet wordt deze informatie ook op de kaarten aangepast - woningen in aanbouw worden dus wel meegenomen als gevoelige bestemming.</p> <p>b. De ontwikkelingen die u beschrijft worden meegenomen in de kansen en belemmeringenkaart en, wanneer er een planologische procedure is gestart, als autonome ontwikkeling.</p> <p>A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p> <p>c. Onderdeel van zowel het planMER als het projectMER is een analyse van relevant beleid. In beide fasen wordt relevant beleid meegenomen in relatie tot de (verwachte) effecten van de aanleg van de nieuwe verbinding. Strijdigheid met beleid en regelgeving kan van invloed zijn op de verwachte haalbaarheid en maakbaarheid van alternatieven en op de keuze voor het voorkeursalternatief.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			vi. Stikstofregels vii. Prioriteiten Europese Commissie		
202302193	202302041	1	Zie de bijgevoegde bijlage 1 95616658_9157104_Zienswijze_tav_NRD-1_AM.pdf	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302193	202302041	2	Zie de bijgevoegde bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302193	202302041	3	Zie de bijgevoegde bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302193	202302041	4	Zie de bijgevoegde bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302194	202302194	1	Ondergrondse kabels/leidingen		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302194	202302194	2	Impact op alle milieueffecten moeten worden meegenomen in de afwegingen. Denk hierbij aan de MKI waarde van de tracés. Hieruit zal naar voren komen dat een kort tracé of een tracé onder de grond een lagere milieu impact heeft.		De milieueffecten die worden meegenomen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.5 van de concept- NRD. Bij het bepalen van deze effecten wordt uitgegaan van een bovengrondse hoogspanningsverbinding.
202302194	202302194	3	Bij het doorkruisen van de tracés door de Biesbosch kan worden afgewogen wat werkelijk de impact is op het milieu (MER) en wat de baten zijn van een kort tracé op de milieuimpact. We moeten moeten het netwerk uitbreiden om in de toekomst de energie transitie verder te kunnen ontwikkelen waardoor er CO ₂ eq en NO _x reductie kantoren behaalt. Echter het direct uitsparen van CO ₂ eq tijdens de bouwfase heeft is urgent en heeft een grote impact. Daarnaast zal in de toekomst NO _x worden gereduceerd wat ten gunste is van flora in de N2000 gebieden, neem dit mee bij de afweging bij het kruisen van deze gebieden. (Zie het als geven en nemen)		Na de keuze voor het voorkeursalternatief worden de effecten op Natura2000 gebied(en) nader en gedetailleerder onderzocht, waarbij tevens wordt gekeken naar de verwachte stikstofemissies bij de aanleg van de nieuwe verbinding.
202302194	202302194	4	Geen		Bedankt voor uw reactie
202302196	202302196	1	Alternatieve corridor Door een inwoner zijn wij gewezen op een alternatieve corridor. Via de zienswijze van deze inwoners bent u op de hoogte van deze alternatieve corridor. Met deze zienswijze leggen wij dit alternatief ook graag aan u voor met het verzoek deze op te nemen in de NRD en verder te onderzoeken. Het gaat om een variant op corridor 6, die wij hebben geduid in		<p>Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Het uitgangspunt daarbij is dat de nieuwe verbinding bovengronds wordt aangelegd. In hoofdstuk 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>onderstaande afbeelding.</p> <p>De oorspronkelijke corridor 6 gaat voor het deel tussen Geertruidenberg en Kievitswaard uit van bundeling met de bestaande 380kV-verbinding. Vanaf Kievitswaard tot Crayenstein wordt een nieuwe doorsnijding van de Biesbosch gemaakt. De variant op corridor 6 gaat uit van bundeling met de bestaande 380kV-verbinding over een langere afstand, namelijk tussen Geertruidenberg en de Merwede. Ter hoogte van de Merwede buigt deze corridor af naar het westen richting Crayenstein. Het voordeel van deze variant is dat er geen nieuwe doorsnijding van Natura2000-gebied De Biesbosch gemaakt hoeft te worden. Aandachtspunt bij deze variant is het deel langs de Merwede en de mogelijke effecten op Sliedrecht en de Biesbosch. Ons inziens zou dit deel, met een lengte van ca. 4km, ondergronds aangebracht kunnen worden.</p> <p>Dit overziend achten wij de variant op corridor 6 voldoende interessant om verder te onderzoeken en op te nemen in de NRD.</p>		
202302196	202302196	2	<p>Onevenredig lange corridors tasten kernen, belangen van inwoners en het Groene Hart-landschap van Molenlanden in grote mate aan.</p> <p>In het concept-NRD worden tien verschillende corridors gepresenteerd, waarvan de corridors 7, 8, 9 en 10 over het grondgebied van de gemeente Molenlanden lopen. De corridors die door de gemeente Molenlanden lopen zijn zeer lang in vergelijking met de corridors die niet beginnen bij het hoogspanningsstation Krimpen a/d IJssel.</p> <p>Langere corridors brengen een groter oppervlak met zich mee dat beïnvloed wordt. Hierdoor zal de leefomgeving van meer inwoners en meer flora en fauna aangetast worden, omdat er simpelweg meer afstand overbrugd moet worden. Zowel bij corridor 7, 8, 9 als 10 dient een veelheid aan belemmeringen en aandachtspunten gepasseerd te worden, zoals Rijksbeschermd windmolens, andere Rijksmonumenten, linten met woonbebouwing, windturbines, een bestaande 150kV-verbinding, etc. Daarnaast betekenen deze corridors door hun lange lengte meer belemmering ten aanzien van het vinden van een oplossing voor andere opgaven die hoog op de agenda staan, zoals transitie van de landbouw, woningbouw, natuur, recreatie.</p> <p>De lange corridors lopen door het nationaal landschap</p>		<p>Het klopt dat de alternatieven naar Krimpen aan den IJssel langer zijn de alternatieven richting Crayenstein. Echter kan er zonder gedegen onderzoek niet gezegd worden of een verbinding tussen Geertruidenberg en Crayenstein mogelijk is. Tussen deze twee station liggen immers ook veel waardevolle gebieden. Om deze reden worden beide mogelijkheden onderzocht met ieder een 5-tal alternatieven. Dit uitgebreide onderzoek dient om alle waarden in het gebied in kaart te brengen zodat er een goede keus gemaakt kan worden voor het uiteindelijk voorkeursalternatief.</p> <p>In paragraaf 3.6 van deze reactienota worden alle onderzoeksthema's die aan bod komen toegelicht.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Groene Hart dat in de Rijks-structuurvisie. Wij onderschrijven en herkennen het volgende citaat uit de Nationale Omgevingsvisie: "Het landschap van het Groene Hart heeft belangrijke cultuurhistorische waarde van het Groene hart.		
202302196	202302196	3	<p>Met deze zienswijze brengen wij nogmaals in dat linten en lintbebouwing waardevolle elementen zijn in het open-veenweidelandschap dat Molenlanden kenmerkt. Linten en lintbebouwing zijn een cultuurhistorisch waardevol element van nationaal landschap het Groene Hart. In dergelijk linten staan vele rijksmonumentale gebouwen. Tot op heden zien wij deze linten en de cultuurhistorische waarde ervan niet terug op de belemmeringenkaart die door u is opgesteld. Rijksmonumenten zijn niet opgenomen op de belemmeringenkaart, wat ons inziens een omissie is. Archeologische rijksmonumenten zijn bijvoorbeeld wel opgenomen op de belemmeringenkaart. Deze aspecten zijn relevant bij alle corridors die door Molenlanden zijn geprojecteerd. Wij verzoeken u deze linten en rijksmonumenten op te nemen op de belemmeringenkaart.</p> <p>Daarnaast heeft u inzichtelijk gemaakt dat de bestaande 150kV-verbinding bij Giessen-Oudekerk en Giessenburg gekruist moeten gaan worden, in het geval u gebruik maakt van corridor 9 of 10. Het ontbreekt op dit moment aan informatie over hoe een dergelijke kruising eruitziet, welke cumulerende effecten optreden en of dat effect heeft op de gezondheid van omwonenden.</p>		<p>Het kruisen van andere hoogspanningsverbindingen (150kV of 380kV) is iets wat per kruising zal moeten worden uitgewerkt. Deze technisch uitwerking zal ook in de onderzoeksfase plaatsvinden. Bij de berekeningen voor de magneetvelden wordt geen rekeningen gehouden met cumulerende effecten conform het voorzorgbeleid van het ministerie.</p> <p>In de vervolgfase wordt lintbebouwing en rijksmonumenten betrokken in de effectbeoordeling (en afbeeldingen) bij de thema's landschap en cultuurhistorie.</p>
202302196	202302196	4	<p>Wij constateren we dat uw keuze om corridor 7 over Nieuw-Lekkerland te projecteren strijdig is met uw eigen uitgangspunt om geen nieuwe hoogspanningsverbinding over bestaand stedelijk gebied aan te leggen. De kern Nieuw-Lekkerland is in de gemeente Molenlanden een van de grootste kernen. We verzoeken u daarom deze strijdigheid met uw eigen uitgangspunten in het vervolgproces te corrigeren en een geen corridor over Nieuw-Lekkerland te projecteren. Daarnaast heeft de gemeente Molenlanden al 2 lijnen over haar gebied, wat grote horizon vervuiling geeft van het veenweidegebied met de cultuurhistorische linten. Laat de maatschappelijke aspecten en de gezondheid van de mensen zwaarder prevaleren dan de natuur in de Biesbosch.</p>		<p>Corridor 7 is de bundelingsvariant die de bestaande verbinding volgt. Bij deze corridor zijn, in tegenstelling tot de andere alternatieven, geen optimalisatie doorgevoerd voor wat betreft gevoelige bestemmingen. Dit neemt niet weg dat voor de tracering van de nieuwe verbinding het voorzorgbeginsel wordt gehanteerd. De alternatieven worden allen beoordeeld op hun effect op gevoelige bestemmingen.</p> <p>Alle effecten van alle corridors zullen na afronding van de onderzoeken integraal afgewogen worden.</p>
202302197	202302197	1	Ondergronds maken		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302197	202302197	2	Straling		Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202302197	202302197	3	Landschap vervuiling		Het effect op landschap wordt in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de milieueffecten.
202302197	202302197	4	Een schande voor de Alblasserwaard		Bedankt voor uw reactie
202302198	202302198	1	Ja, bijvoorbeeld verzwaren van het net tussen Zwolle en de randstad. 2) Ondergrondse opties		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij. Het hoogspanningsnet moet op veel plekken worden uitgebreid. Waarom het ook moet tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein is te lezen in paragraaf 3.3 van deze reactienota; 'Nut en noodzaak'.
202302198	202302198	2	Ja, het effect van bovengrondse hoogspanningsleidingen op de mens. Bijvoorbeeld geluidsinvloeden, (spannings)veld invloeden.		De genoemde milieuthema's zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202302198	202302198	3	Ja, strategische aspecten. Electriciteit wordt alleen maar belangrijker in onze maatschappij en de afhankelijkheid ook. We leven gelukkig al lang in vrede maar dit kan ook anders worden. Ook natuurrampen kunnen grote disrupties veroorzaken. Dus meer redundantie moet worden meegenomen.		Niels tekstvoorstel
202302198	202302198	4	Deze vraag is niet duidelijk. De voorkeur gaat uit naar het traject Geertruidenberg - Crayestein. Dit vanwege de korte afstand (dus altijd minder kosten en impact op de omgeving). Corridor 7, over een woonwijk in Nieuw-Lekkerland, valt af vanwege het feit dat deze over een woonwijk loopt.		Corridor 7 is een van de 10 alternatieven die onderzocht zullen worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202302199	202302199	1	Ja, daar moet zeer zeker naar gekeken worden.		Bedankt voor uw reactie
202302199	202302199	2	Ja, we zijn bang voor de stralingen en onze gezondheid voor onze kinderen en kleinkinderen. Doe het ondergronds of helemaal niet.		Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid. In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202302199	202302199	3	Ja, de gezondheid is belangrijk. En de dieren die er leven. Wij wonen in een nieuw gebouwde huis op een nieuwe kavel van waterschap gekocht. Een hoop problemen en zorgen voor ons als dit doorgaat. Hier zitten we niet op te wachten. Zeker niet als je al 50 bent.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven.
202302199	202302199	4	Ja, bezorgd over dit hele gebeuren wat eigenlijk een probleem van de regering is. Daar worden wij mee opgehadeld. Doe het ondergronds. En niet boven de mens heen. Laten we niemand hier mee lastig vallen.		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.
202302200	202302200	1	Ja, een verbinding zo ver mogelijk van Oud Drimmelen af. Ik ben bij een informatie-avond geweest in Fletcher-De Korenbeurs in Made. Hierdoor is het project mij alleen maar onduidelijker geworden. Er waren toen diverse opties, maar nu ligt er ineens een plan? Dus ja, er moet zeker naar alternatieven worden gezocht. Het distributienet naar Krimpen aan de IJssel of Crayestein uitvoeren als gelijkstroom waarbij de kabels over de bodem van de rivieren gelegd worden en op land onder de grond. Deze kan direct op het gelijkstroom aanvoernet Nederwiek 3 worden aangesloten, waarvan de kabel ook over de bodem van het Hollands diep/Amer kan lopen en bij Geertruidenberg aan land komt. De omvormer AC/DC vlak naast de hoogspanningsstations Capelle, Crayestein en Geertruidenberg bouwen voor een optimale korte verbinding naar het bestaande wisselstroom distributienet en een minimale omgevingsverstoring. Dit is ook beter tegen verspilling van koperen kabels om de lengte te overbruggen en dus duurzaam.		<p>Binnen het vermaasde wisselstroomnet is het niet efficiënt om wisselstroom om te zetten in gelijkstroom (DC/Direct Current) en later weer van gelijkstroom in wisselstroom. Binnen West-Europa wordt gelijkstroom dan ook slechts zeer beperkt toegepast als regulier onderdeel van het transportnet. De beschikbaarheid van een gelijkstroomverbinding is lager dan van een wisselstroomverbinding. De lagere beschikbaarheid vindt zijn oorzaak in het grote aantal componenten, bijvoorbeeld in converterstations, dat nodig is om een gelijkstroomverbinding te realiseren en de storingsgevoeligheid en lange reparatietijden van kabelverbindingen.</p> <p>Een gelijkstroomverbinding verdient niet de voorkeur vanuit het oogpunt van betrouwbaarheid van het 220/380 kV-hoogspanningsnet. Op het moment van uitval van een AC-circuit zal een DC-verbinding niet autonoom bijdragen aan de instandhouding van het landelijk hoogspanningsnet, hiervoor is actieve sturing nodig. Ook voor DC-verbindingen met een hoge spanning moet het beginsel "bovengronds, tenzij" gelden. Hoewel DC-verbindingen elektrisch minder complex ondergronds te verkabelen zijn, moet op (lange) landtracés wel rekening gehouden worden met enerzijds de verminderde betrouwbaarheid/beschikbaarheid door het grote aantal kabelmoffen en anderzijds de lagere transportcapaciteit vergeleken met een DC-bovengrondse verbinding.</p>
202302200	202302200	2	Er loopt al een 150 KV AC en een 380 KV door de gemeente Drimmelen. Deze wordt binnenkort vervangen en/of verwaard en er zullen ook enkele tijdelijke verbindingen moeten komen. De radio van de auto stoort nu al als ik onder de kabels door rijdt. Ik denk dat het voor het milieu niet goed is dit trace te verzwaren. Wat doet deze straling met mens en dier op lange termijn? Dan kan je de kabels beter in het water aanbrengen zoals de Amer. Dit is beter voor de koeling en het blokkeren van straling.		<p>Voor zover indiener verwijst naar de reeds aanwezige hoogspanningsinfrastructuur, is het juist die aanwezigheid die vanuit het bundelingsprincipe zorgt voor mogelijke verdere bundeling. Dat kan voor de inwoners die al dichtbij (hoogspannings-)infrastructuur wonen, een extra last zijn. Wij begrijpen dat dit als onrechtvaardig kan worden ervaren.</p> <p>Voor wat betreft gezondheidseffecten wordt graag verwezen naar het thematisch deel hierover (hoofdstuk 3.5). Dat geldt ook voor mogelijke effecten op beschermde soorten (zie zienswijzen rond gevolgen voor natuur, hoofdstuk 3.6).</p> <p>De suggestie t.a.v. het aanbrengen van kabels in het water of ondergronds is niet in lijn met het principe bovengronds, tenzij. Alleen in geval voor bijzondere ruimtelijke beperkingen kan hiervan in voorkomende gevallen worden afgeweken en betreft geen algemene maatregel om magneetvelden te beperken. Zie hiervoor graag ook hoofdstuk 3.4 van deze reactienota).</p>
202302200	202302200	3	Ja. Is het wel echt noodzakelijk? Er zijn heel veel windmolens die stroom leveren voor (buitenlandse) servers of stroom weggeven aan multinationals en waar vaak maar 1 partij (financieel) beter van wordt, ten koste van anderen. Lubach heeft hier een mooi onderwerp van gegeven mbt het windmolenpark in de Wieringermeer. Ook deze link geeft het mooi weer:		Nut een noodzaak van het project is toegelicht in paragraaf 3.3 van deze reactienota. Graag wordt hiernaar verwezen. Voor wat betreft het aspect dat multinationals profiteren, wordt opgemerkt dat de energietransitie voor eenieder belangrijke voordelen oplevert.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/lubach-fileert-wiebes-vvd-om-weggeven-groene-stroom-aan-multinationals . Ik denk dat we met het zuiveren van de bestaande netwerken veel meer winst kunnen behalen dan het verzwaren voor derden en/of multinationals, ten koste van allerlei andere zaken.</p> <p>Oud Drimmelen is al belast met 2 traces. Dat is wel voldoende.</p>		
202302200	202302200	4	Ja, ik ben helemaal niet op de hoogte van het detailniveau van dit project. Maar het ligt al wel ter inzage. De reikwijdte naar de burgers die betrokken dienen te worden is op dit moment nog ver onder de maat in relatie tot de voortgang van de plannen.		Het is spijtig dat indiener inspraak en inzage als ondermaats ervaart. Het project volgt de procedure zoals deze is vastgesteld in de omgevingswet die begin 2024 in werking treedt. Dit betekent dat de omgeving juist in een vroegere fase wordt betrokken dan in het verleden het geval was. Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.11 en 3.12 van deze reactienota, het thematische deel over communicatie en participatie voor een nadere toelichting hierover.
202302201	202302201	1	<p>verder weg van bebouwingen.</p> <p>niet door het groene hart, karakteristieke polderlandschap.</p> <p>kabels onder de grond (kabels liggen ook op de zee bodem)</p>		<p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap/horizon) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202302201	202302201	2	vogel trek		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur (waaronder trekvogels). Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302201	202302201	3	<p>zichtvervuiling.</p> <p>in het groene hart (Alblasserwaard) mogen geen grootte windmolens geplaatst worden van de provincie, dus lijkt mij geldt dit ook voor hoogspanningsmasten.</p>		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202302201	202302201	4	uit het zicht plaatsen of groeperen bij bestaande netwerken		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met mogelijke afstemming op en bundeling met bestaande infrastructuur.
202302202	202302189	1	Zie bijlage 1 95616909_9157196_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1_JDJ.pdf	<p>1. Indiener maakt zich zorgen dat magneetvelden van de hoogspanningsverbinding de gezondheid van mensen verder onder druk zet, naast blootstelling aan fijnstof van nabij (vracht)verkeer. Indiener stelt dat bij gebruik van de Donau-mast de magneetveldzone tot 150 meter reikt.</p> <p>2. Indiener stelt dat corridor 1 vanwege de grotere lengte een kostenverhogend effect heeft en een 60% hogere belasting wat betreft stikstofuitstoot heeft.</p>	Graag wordt verwezen naar de reactie op de zienswijzen met nummer 202302204. Het betreft een gelijklopende brief met zienswijzen als de brief die indiener bijvoegde.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>3. Indiener geeft aan dat hoogspanningslijnen boven rangeerterrein Kijfhoek risico's geven voor de directe en indirecte bewoners.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat binnen corridor 1 zich meerdere recreatiegebieden bevinden, zoals het Waalbos, de Surfbocht, de Wevershoeve en aan de oevers van de Waal.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat het Waalbos naast recreatie ook een natuurfunctie heeft. Indiener stelt dat bomen onder een hoogspanningsverbinding laag gehouden en bespoten worden om groei tegen te gaan, wat onwenselijk is. Daarnaast vreest indiener voor vogelsterfte van water- en weidevogels.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat de windturbines nabij bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard belemmeringen geven voor het plaatsen van een hoogspanningsverbinding.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat de ontwikkeling van bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard samen met de geplande windturbines een onoplosbaar knelpunt vormen in corridor 1.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat Rijksmonument en Natuurmonument Huys ten Donck en het bijbehorend park niet te doorkruisen is en een knelpunt vormt voor corridor 1.</p>	
202302202	202302189	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302202	202302189	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302202	202302189	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302203	202302203	1	Ja, naar mijn mening zou corridor 6 beter onderzocht moeten worden, dit is met enige aanpassing een van de kortste routes, en het minst belastend met het oog op natuur,- en woongebied, en kosten van aanleg.		Bedankt voor uw suggesties en terugkoppeling.
202302203	202302203	2	Ja, een langer tracé vergt meer gebruik van materiaal en machines (belasting van het milieu), ook het (schadelijk) effect van hoogspanningsleidingen boven natuur,- en bewoond gebied dient beter te moeten worden onderzocht.		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302203	202302203	3	Waarom niet kiezen voor ondergrondse kabels, met de huidige technieken beter te realiseren zonder een zware aantasting van het landschap door hoogspanningsmasten.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302203	202302203	4	Het is niet wenselijk om hoogspanningsmasten te plaatsen boven woonwijken, huizen en natuurgebied (corridor 8). Er worden alternatieven aangedragen (corridor 6) waarbij dit niet of nauwelijks aan de orde is, daarom is het voor mens, dier en milieu het beste om voor deze variant te kiezen.		Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten (waaronder de effecten op natuur en de leefomgeving) wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302204	202302189	1	Zie bijlage 95617004_9157221_zienswijze.docx	<p>1. Indiener maakt zich zorgen dat magneetvelden van de hoogspanningsverbinding de gezondheid van mensen verder onder druk zet, naast blootstelling aan fijnstof van nabij (vracht)verkeer. Indiener stelt dat bij gebruik van de Donau-mast de magneetveldzone tot 150 meter reikt.</p> <p>2. Indiener stelt dat corridor 1 vanwege de grotere lengte een kostenverhogend effect heeft en een 60% hogere belasting wat betreft stikstofuitstoot heeft.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat hoogspanningslijnen boven rangeerterrein Kijfhoek risico's geven voor de directe en indirecte bewoners.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat binnen corridor 1 zich meerdere recreatiegebieden bevinden, zoals het Waalbos, de Surfbocht, de Wevershoeve en aan de oevers van de Waal.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat het Waalbos naast recreatie ook een natuurfunctie heeft. Indiener stelt dat bomen onder een hoogspanningsverbinding laag gehouden en bespoten worden om groei tegen te gaan, wat onwenselijk is. Daarnaast vreest indiener voor vogelsterfte van water- en weidevogels.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat de windturbines nabij bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard belemmeringen geven voor het plaatsen van een hoogspanningsverbinding.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat de ontwikkeling van bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard samen met de geplande windturbines een onoplosbaar knelpunt vormen in corridor 1.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat Rijksmonument en Natuurmonument Huys ten Donck en het</p>	<p>Ad 1. Wij begrijpen de zorgen die indiener heeft. In paragraaf 3.5 van deze reactienota is een nadere toelichting te vinden over aspecten samenhangende met gezondheid of luchtkwaliteit. Graag wordt hiernaar verwezen. Daarin wordt namelijk ook verder ingegaan op breedte van magneetvelden in het nieuwe voorzorgbeleid, waarin juist smallere masten met smallere magneetveldzones zijn opgenomen.</p> <p>Ad 2. De diverse corridors zijn op meerdere aspecten onderscheidend, waaronder lengte, kosten en stikstofemissie in de aanlegfase. Dat wordt nader verkend in de komende onderzoeksfase, waarbij het aspect stikstof vooral wordt gerelateerd aan depositie op stikstofgevoelige N2000-gebieden. Een kortere route is overigens niet per se goedkoper of geeft minder overlast. Hierbij spelen vele aspecten mee, zoals technische complexiteit, bereikbaarheid etc.</p> <p>Ad 3. Het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, is een belangrijk beoordelingscriterium in de komend onderzoeksfase, zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD. Het risico dat indiener t.a.v. Kijfhoek aanduidt is bekend en genoemd als belangrijke belemmering in corridor 1 (zie p. 40 van de NRD).</p> <p>Ad 4 en 5. De vooral recreatieve belemmeringen die indiener aanduidt zijn bij ons bekend en worden door meerdere indieners genoemd. Bij alle corridors treden in meer of mindere mate nadelige gevolgen op ten aanzien van bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied. Hier betreft het zoals indiener aanduidt bestaande recreatieve waarden. In de komende onderzoeksfase zal dit in geval van (nadelige) effecten worden, worden meegenomen. Dat geldt ook voor de natuurfunctie die het Waalbos heeft.</p> <p>Ad 6. De ontwikkeling van nieuwe windturbines langs de verbindingsweg in Nieuw-Reijerwaard, is uiteraard in beeld bij ons. In de komende fase waarin onderzoeksalternatieven worden ontwikkeld en onderzoeken en beoordelingen voor de planMER en IEA plaatsvinden, wordt dit raakvlak nader bekeken. Dat geldt ook voor de planologische bouwhoogte van 30 m in het bedrijvenpark.</p> <p>Ad 7. De status en bijzondere kenmerken van Buitenplaats het Huys ten Donck en meer in het algemeen het landgoed en Donckse Bos, komen uiteraard terug in de komende verkenningsfase. Op hoofdlijnen waren deze al bekend ten behoeve van de NRD en de ontwikkeling van de corridors. In de NRD wordt deze locatie ook genoemd als belangrijke belemmering in corridor 1, waarbij door de veelheid aan belemmeringen sowieso nader onderzoek nodig is om te bezien of een tracé hier haalbaar en maakbaar is.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				bijbehorend park niet te doorkruisen is en een knelpunt vormt voor corridor 1.	
202302204	202302189	2	Zie bijlage 95617004_9157222_zienswijze.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202302204	202302189	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302204	202302189	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302205	202302205	1	jazekeer. zie zienswijze ingediend door Stichting Landschap & Cultuurhistorie Kop van 't Land dd 6 juli 2023	<p>Zie 202302154</p> <p>1. Indiener ervaart reeds veel (toenemende) druk op het gebied rondom de woning nabij de Biesbosch, zoals:</p> <p>a. Geluidsoverlast van gemotoriseerde pleziervaartuigen in de Biesbosch gebied</p> <p>b. Scheuren aan de woning als gevolg van een dijkverzwaring en zwaar (landbouw) verkeer. Werkzaamheden aan een hoogspanningsverbinding kunnen dit verergeren.</p> <p>c. Schadelijke PFAS uitstoot van chemiebedrijf Chemours.</p> <p>d. Veel autobewegingen op de niet-openbare weg nabij de woning.</p> <p>e. Bederf van het uitzicht door hoogspanningsmasten en schoorstenen van de vuilverbrandingsoven in het gebied.</p> <p>2. Indiener wenst geen verdere belasting van het gebied en vraagt welke van bovenstaande punten worden meegenomen in het verdere proces.</p>	<p>Voor de specifieke reactie van de zienswijze van de Stichting Landschap & Cultuurhistorie Kop van 't Land, wordt verwezen naar zienswijzenummer 202302154. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de alternatieven die worden voorgesteld. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p>
202302205	202302205	2	ja. het schenden van de bescherming van Natura 2000 gebied vinden wij ontoelaatbaar. De effecten kunnen slechts naar waarschijnlijkheid worden onderzocht en geven daarmee geen garanties. Welke negatieve invloeden dan ook invloed op flora en fauna zijn zeer ongewenst. Bovendien is het gebied al ernstig belast met pfas verontreiniging van Chemours.		<p>Voor wat betreft geluidsoverlast door pleziervaartuigen en scheurvorming aan de woning, vinden wij dit zeer spijtig. In principe valt dit buiten de reikwijdte en het detailniveau van de (integrale) effecten analyse van dit project. Dat geldt ook voor de andere door indiener genoemde onderwerpen, zoals PFAS-uitstoot door Chemours, de vele autobewegingen en bederf van uitzicht door masten en schoorstenen.</p> <p>Wij begrijpen de hartenkreet over het verdere afzien van een verdere belasting van dit gebied. Wij kunnen voor nu bevestigen dat de cumulatie van verschillende soorten functies en activiteiten in een gebied en het effect dat dit op de omgeving kan hebben (o.a. qua beleving en hinder), onderdeel uitmaakt van de integrale effectanalyse. Daar wordt dit als aandachtspunt binnen de betreffende thema's meegegeven voor de integrale afweging en uiteindelijke keuze van een voorkeursalternatief door de minister. Zie voor een nadere toelichting ook paragraaf 3.9 van deze reactienota.</p> <p>Aangaande de schending van het natuurgebied, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, onder natuur.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302205	202302205	3	Jazekeer. Zie bijlage 95617015_9157224_230705_zienswijze_Ronald_en_Monique_van_den_Berg.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302205	202302205	4	jazekeer zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302188	202302188	3	De kortste route met de minste inpakt. Onze dieren kunnen niet tegen stralingen en dat is niet altijd vast te stellen. Ook voor de gezondheid van mensen is het niet wenselijk. Dus is het een logische keuze om zo min mogelijk mensen en dieren in straling te zetten.		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302206	202302206	2	Het effect op het landschap. Het effect op de in het gebied voorkomende flora en fauna. De aanlegwerkzaamheden hebben direct milieueffect. Onderzoek deze effecten. De hinder vanwege geluid. Ook moet er regelmatig onderhoudswerk worden uitgevoerd rond en bij de voorzieningen. Dit heeft een grote invloed en is belastend voor het milieu.		Zie beantwoording vraag 1.
202302206	202302206	3	Corridor 10 heeft effect op meerdere aspecten. 1) Het traject is 50 km. lang en daarmee de langste corridor. Op meerdere plaatsen doorsnijdt dit tracé zeer waardevolle gebieden. Het effect op deze gebieden dient te worden betrokken in de afwegingen. 2) de aanleg van dit tracé heeft ook veel impact op het gebied vanwege de werkzaamheden. Graafwerk, transportbewegingen etc. Deze impact dient te worden meegewogen in de afwegingen.		Zie antwoord bij vraag 1. Bij deze onderzoeken wordt de impact van de aanleg van de verbinding waaronder graafwerkzaamheden en transportbewegingen meegewogen.
202302112	202302112	1	De hoge masten horen niet in een mooie open polder. Gebruik gewoon de bestaande Route minste in pak, Laagste kosten Onze dieren hebben last van de straling wat soms niet direct aan toonbaar is maar wel aanwezig. Slecht voor onze eigen gezondheid.		In de concept NRD zijn 10 alternatieven voorgesteld, bij het traceren hiervan is rekening gehouden met het bundelen met bestaande hoogspanningsverbindingen (o.a. corridor 6 en 7). Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over de tracering. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302207	202302207	1	Ja het opslaan van de opgewekte energie		De opslag van energie is in het Investeringsplan 2022 ook opgenomen als ontwikkeling die van invloed is op het energienetwerk. Het project blijft naast de ontwikkelingen op het gebied van energieopslag echter noodzakelijk. Zie hiervoor ook paragraaf 3.3 van deze reactienota over nut en noodzaak.
202302207	202302207	2	Ja, wat is de schade die aan het milieu wordt toegebracht om de windmolens te maken. En het afbreken van de molens.		Mogelijke milieuschade vanwege productie en afbraak van windmolens ten behoeve van de aanleg van de hoogspanningsverbinding, wordt niet nader in kaart gebracht.
202302207	202302207	3	Ja waarom dwars over een dorp. Terwijl er genoeg punten zijn wat minder bevolkt is en in h.i.ambacht zijn er laats masten afgebroken. Waarom dan?		Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota, het thematische deel dat gaat over 'voor óf tegen één of meerdere corridors.'

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302207	202302207	4	Ja hoeveel huishoudens gaan we hiermee voorzien. En wat is de echte levensduur van de molens. En wat is aan aantal decibel dat de molens maken.		De nieuwe 380kV-verbinding is een transportverbinding, die eraan bijdraagt dat alle huishoudens in Nederland van stroom kunnen worden blijven voorzien, rekening houdend met de energietransitie. Zie hiervoor verder ook paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematische deel over nut en noodzaak van het project. Voor het aantal decibels wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, het thematische deel over geluidseffecten.
202302208	202302208	1	Ja waarbij dorpsgezichten niet aangetast worden, ondergronds aanleggen. Grond zacht genoeg		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302208	202302208	2	Gaat nu over een natuurgebied optie 8 is kwalijk voor de vogels, recreatie kinderen, moeilijk verkoopbare woningen		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de mens, natuur en recreatie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.
202302208	202302208	3	Plaatselijke bevolking mee laten denken		Via verschillende kanalen en inloopbijeenkomsten worden burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het proces en de procedure betrokken. Zie hiervoor ook paragraaf 3.12 van deze reactienota.
202302208	202302208	4	Bijzar dat dit mag over een groene kern		Zorgvuldig nader onderzoek naar een aantal van deze mogelijke knelpunten wordt in de fase na de NRD uitgevoerd om te kunnen bepalen in welke corridors een nieuwe 380kV-verbinding haalbaar en maakbaar zijn, eventueel in combinatie met aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen.
202302210	202302210	1	Alternatieven die verder onderzocht moeten worden zijn: kortere trajecten, die minder woon-/leefgebieden passeren. Corridor 10 is een lang traject dwars door het Groene Hart.		Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302210	202302210	2	Nader onderzocht moeten worden: gezondheid, cultuurhistorische waarde, effect op leefbaarheid, landschappelijke waarde. Voorbeeld: onze familie leeft al minimaal 6 generaties op deze plaats en ook de volgende generatie willen we de mogelijkheid bieden om in goede gezondheid op deze plaats te wonen. 95617225_9157280_Door_dit_gebied_loopt_corridor_10_van_380_KV_Geertruidenberg.docx		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de gezondheid, de cultuurhistorie, de leefbaarheid en het landschap zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302210	202302210	3	De nadruk moet liggen op leefbaarheid.		De verwachte effecten van de nieuwe verbinding op o.a. mens en natuur worden in de fase na de NRD onderzocht. Het genoemde onderwerp (leefbaarheid) komt terug in het beoordelingskader dat aan de onderzoeken ten grondslag ligt. Het beoordelingskader is te vinden in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.
202302210	202302210	4	-		-
202302213	202302213	1	Kabels ondergrondsg		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202302213	202302213	2	Gezondheids risico		Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202302213	202302213	3	Niet in de buurt van bebouwing		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.
202302213	202302213	4	Goede voorlichting		Bedankt voor deze terugkoppeling. Zie paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen.
202302214	202302214	1	Neem het korste tracé, goedkoop en zo min mogelijk overlast.		De diverse corridors zijn op meerdere aspecten onderscheidend, waaronder lengte en kosten. Een kortere route kan net als een langere route niet haalbaar of maakbaar zijn. Een kortere route is overigens niet per se goedkoper of geeft minder overlast. Dat wordt nader verkend in de komende verkenningsfase.
202302214	202302214	2	Impact op gezondheid van Ridderkerkse inwoners.		Gezondheidseffecten worden nader verkend in de komende onderzoeksfase. Dit geldt uiteraard ook voor corridor 1 door Ridderkerk.
202302214	202302214	3	In hoeverre daalt de waarde van woningen als er hoogspanningsmasten aan de ene kant komen en aan de andere kant 3 hoge windmolens?		Het is begrijpelijk dat indiener wenst te weten of de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding kan leiden tot een waardedaling van woningen of nadelige effecten op de bedrijfsvoering. In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar dit aan de orde kan zijn. Na het doorlopen van de ruimtelijke procedure (het projectbesluit onder de nieuwe omgevingswet), kan een verzoek tot planschade ingediend worden. Betrokkenen worden hier later over geïnformeerd. Zie voor meer informatie ook hoofdstuk 3.8 van deze reactienota.
202302214	202302214	4	Onderzoek naar ondergrondse kabels.		Graag wordt hiervoor verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota, het thematische deel over ondergrondse aanleg.
202302215	202302215	1	geen		Bedankt voor uw reactie
202302215	202302215	2	geen		Bedankt voor uw reactie
202302215	202302215	3	Kan het zomaar dat er zelfs 3 lijnen over nieuw lekkerland gaan lopen. Is dit ook niet conflicterend met elkaar? Is dat ook wel onderzocht dat ze niet te dicht op elkaar kunnen komen.		Stapelings van milieueffecten wordt meegenomen door niet alleen uit te gaan van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek.
202302215	202302215	4	geen		Bedankt voor uw reactie
202302216	202302189	1	Zie bijlage 95619385_9157663_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1_.pdf	1. Indiener maakt zich zorgen dat magneetvelden van de hoogspanningsverbinding de gezondheid van mensen verder onder druk zet, naast	Graag wordt voor de reactie op de zienswijzen die in de bijlagen zijn opgenomen verwezen naar de reactie onder registratienummer 202302189.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>blootstelling aan fijnstof van nabij (vracht)verkeer. Indiener stelt dat bij gebruik van de Donau-mast de magneetveldzone tot 150 meter reikt.</p> <p>2. Indiener stelt dat corridor 1 vanwege de grotere lengte een kostenverhogend effect heeft en een 60% hogere belasting wat betreft stikstofuitstoot heeft.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat hoogspanningslijnen boven rangeerterrein Kijfhoek risico's geven voor de directe en indirecte bewoners.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat binnen corridor 1 zich meerdere recreatiegebieden bevinden, zoals het Waalbos, de Surfbocht, de Wevershoeve en aan de oevers van de Waal.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat het Waalbos naast recreatie ook een natuurfunctie heeft. Indiener stelt dat bomen onder een hoogspanningsverbinding laag gehouden en bespoten worden om groei tegen te gaan, wat onwenselijk is. Daarnaast vreest indiener voor vogelsterfte van water- en weidevogels.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat de windturbines nabij bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard belemmeringen geven voor het plaatsen van een hoogspanningsverbinding.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat de ontwikkeling van bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard samen met de geplande windturbines een onoplosbaar knelpunt vormen in corridor 1.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat Rijksmonument en Natuurmonument Huys ten Donck en het bijbehorend park niet te doorkruisen is en een knelpunt vormt voor corridor 1.</p>	
202302216	202302189	2	Zie bijlage 95619385_9157664_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1_.pdf		Graag wordt voor de reactie op de zienswijzen die in de bijlagen zijn opgenomen verwezen naar de reactie onder registratienummer 202302189.
202302216	202302189	3	Zie bijlage 95619385_9157665_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1_.pdf		Graag wordt voor de reactie op de zienswijzen die in de bijlagen zijn opgenomen verwezen naar de reactie onder registratienummer 202302189.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302216	202302189	4	Zie bijlage 95619385_9157666_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1_.pdf		Graag wordt voor de reactie op de zienswijzen die in de bijlagen zijn opgenomen verwezen naar de reactie onder registratienummer 202302189.
202302217	202302217	1	Er zijn op dit moment voor ons geen alternatieven noodzakelijk die dienen te worden onderzocht.		Bedankt voor uw reactie.
202302217	202302217	2	Er zijn op dit moment geen aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht.		Bedankt voor uw reactie
202302217	202302217	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302217	202302217	4	In de basis zijn nu 10 corridors gepresenteerd. Een printscreen daarvan is opgenomen in de bijlagen. Op basis van deze tekeningen is reeds voldaan aan de aspecten die voor ons bedrijf van belang zijn, namelijk het houden van minstens 1 KM afstand tot de hoogspanningskabel ten opzicht van ons bedrijf. Echter lezen wij in de "Notitie reikwijdte en detailniveau" van mei 2023 dat de corridors ook nog aangepast kunnen worden qua ligging, en met name corridor 9. Dit zou betekenen dat het hele zoekgebied gelijk weer in beeld komt in plaats van alleen de corridors welke nu gepresenteerd zijn. Indien er corridors aangepast worden dan wel rekening blijven houden met deze 1 km afstand tot ons bedrijf. 95619425_9157683_Corridors.JPG		De mogelijkheden voor aanleg van de nieuwe verbinding worden onderzocht binnen de corridors. Indien daartoe aanleiding is (bijvoorbeeld indien een deel van een corridor niet geschikt is om de nieuwe verbinding in aan te leggen) kan ook buiten de corridor naar een mogelijke oplossing hiervoor gezocht worden. Omdat het gebied buiten de corridor geen of beperkt onderdeel uitmaakt van de milieueffectonderzoeken, dient hiervoor inderdaad aanvullend onderzoek of een aanvullende analyse gemaakt te worden. Hierbij wordt wederom gekeken naar de in het gebied aanwezige gebruiksfuncties, zoals bedrijven en industrie.
202302218	202302218	1	Ondergronds		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302218	202302218	2	Straling en horizon vervuiling groene hart		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld. Naast het onderzoek naar de magneetveldzone wordt er ook een beïnvloedingsonderzoek gedaan naar machine en elektronica in de omgeving van de nieuwe verbinding. Naast de onderzoeken op leefomgeving zullen de effecten op landschap ook onderzocht worden in de komende fase. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202302218	202302218	3	Waarde daling huis		Zie beantwoording vraag 2.
202302218	202302218	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302220	202302041	1	zie bijlage 95620542_9157964_Zienswijze_tav_NRD-1.pdf	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6 (milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					13. Zie beantwoording bij 11.
					14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).
202302220	202302041	2	zie bijlage 95620542_9157965_Zienswijze_tav_NRD-1.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302220	202302041	3	zie bijlage 95620542_9157966_Zienswijze_tav_NRD-1.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302220	202302041	4	zie bijlage 95620542_9157967_Zienswijze_tav_NRD-1.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302221	202302221	1	Wij vinden dat een 3e hoogspanningsleiding over ons dorp echt teveel wordt. Wij leven hier al tussen en onder masten. Nog meer erbij zou echt te gek voor woorden zijn. Mensen die vlak bij ons wonen, zijn uitgekocht en nu zouden dan weer nieuwe hoogspanningsleidingen erbij komen. Dit geeft ons een zeer ongerust gevoel en buiten dat om vinden wij het ook vreselijk voor het zicht in de open lucht: echt lelijk! Wij pleiten voor een overweging om onder de grond leidingen te leggen indien mogelijk. Of in ieder geval de route niet over onze gemeente laten gaan. Het electriciteitsnet kan dan wel overbelast zijn: MAAR ZO RAKEN WIJ ALS INWONERS OVERBELAST! We hopen van harte dat u dit in overweging neemt en dat er andere (wijze) besluiten hiertoe zullen worden genomen.		<p>We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p> <p>In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt nader ingegaan op het ondergronds aanleggen van de hoogspanningslijn.</p>
202302221	202302221	2	Daar weten jullie vast meer over dan wij. Handel wijs en verantwoord!		Bedankt voor uw reactie
202302221	202302221	3	Kijk naar omgeving, natuur en mens!		De genoemde milieueffecten zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202302221	202302221	4	Geen toevoegingen		-
202302222	202302222	1	N.v.t.		-
202302222	202302222	2	Reikwijdte van de milieueffecten. Wij willen aandacht vragen voor de reikwijdte van geluidsoverlast (zoemen) en elektromagnetische storing, die onacceptabel is het in de omgeving van het kinderdagverblijf Het Hazendonkje (Kweldamweg 3b, Molenaarsgraaf), waar wekelijks ongeveer 100 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar verblijven.		De geluidseffecten van de nieuwe verbinding worden onderzocht binnen het thema 'Leefomgeving'. Kinderdagverblijven worden, net als woningen, gerekend onder de noemer 'gevoelige bestemmingen' aangezien dit locaties zijn waar kinderen langdurig verblijven.
202302222	202302222	3	Landschappelijke en milieuaspecten m.b.t. tracé 9, waar wij in de flank een groot agrarisch kinderdagverblijf runnen. Voor de ouders en de kinderen is het van het allergrootste belang dat er		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>ruim afstand gehouden wordt tot het kinderdagverblijf Het Hazendonkje, Kweldamweg 3b, Molenaarsgraaf.</p> <p>De genoemde aspecten gelden uiteraard ook voor alle bewoners en werknemers aan de Kweldamweg te Molenaarsgraaf.</p>		aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302222	202302222	4	Geluidsoverlast (zoemen) en elektromagnetische storing is onacceptabel in de omgeving van het kinderdagverblijf Het Hazendonkje (Kweldamweg 3b, Molenaarsgraaf), waar wekelijks ongeveer 100 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar verblijven.		Zie beantwoording vraag 2.
202302223	202302223	1	Mocht gekozen worden voor Corridor 7, dan is voor ons enkel een plaatsing ten westen van de Zwijnskade (gelegen net ten noorden van Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht) acceptabel. Zie de bijgevoegde memo: 95621242_9158219	<p>1. Indiener geeft aan dat tracering van corridor 7 ten oosten van de Zwijnskade belemmeringen geeft voor:</p> <p>a. Agrarisch gebruik van percelen</p> <p>b. Ontwikkeling van een bedrijventerrein en woningbouw ('t Oog)</p> <p>c. Ontwikkelingen van duurzame opwek zoals zonnepark Betuwelijn</p> <p>2. Indien gekozen wordt voor corridor 7 pleit indiener ervoor de verbinding ten westen van de Zwijnskade te traceren.</p>	<p>1. De beschreven opgaven (b en c) zijn middels de gemeente kenbaar gemaakt en zijn bekend bij het project. De ontwikkelingen zijn ook te vinden in de kansen en belemmeringenkaart die via onderstaande link te benaderen is.</p> <p>A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p> <p>2. Binnen de voorgestelde corridors in de concept-NRD wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur.</p>
202302223	202302223	2	nee		Bedankt voor uw reactie
202302223	202302223	3	<p>het effect op de diverse andere opgaven rondom huisvesting, landbouw en de energie transitie. Versterking van het net van Tennet is belangrijk, maar er moet ook ruimte blijven voor ontwikkelingen die bijdragen aan andere opgaven.</p> <p>Een plaatsing ten oosten van de Zwijnskade (gelegen net ten noorden van Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht) zou deze opgaven doorkruisen en is voor ons niet acceptabel.</p> <p>Zie ook de bijgevoegde memo 95621242_9158220_Zienswijze_Tennet_Novar_en_Teus_de_Wit.pdf</p>		<p>We hebben in Nederland te maken met een aantal maatschappelijke opgaven welke allen ruimte vragen in een beperkt beschikbare ruimte. Het is aan het ministerie om te bepalen welke opgaven prioriteit krijgt.</p> <p>Ten aanzien van andere projecten of ontwikkelingen wordt in het (milieu)effectonderzoek rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten. Dit betreft (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p>
202302223	202302223	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302224	202302224	1	Het lijkt mij dat het verstandigste is om de meest korte route te nemen, n.l. via corridor 6. Dit heeft de minste gevolgen voor mens en milieu.		Corridor 6 zal, net als de overige 9 alternatieven, onderzocht worden in de komende fase. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202302224	202302224	2	Corridor 8 lijkt mij i.v.m de grote lengte van 35 km. onwenselijk doordat er dan veel polder verpest wordt		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			en zeker met die hoge masten van wel 160meter. Ook heb ik eerder klem naast zulke hoogspanningsmasten gewoond in Papendrecht, ben toen ziek geworden, kreeg een tumor in mijn zenuwstelsel en zie toch ook een link met deze masten. In ieder geval goed is het niet voor de mens dicht bij zoveel straling wonen. Jaren geleden daarvoor verhuist en nu zouden ze dan weer in mijn achtertuin komen.		verbinding wordt dit uitgangspint ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld. Naast het onderzoek naar de magneetveldzone wordt er ook een beïnvloedingsonderzoek gedaan naar machine en elektronica in de omgeving van de nieuwe verbinding.
202302224	202302224	3	Breng de kabels ondergronds aan, meer van deze tijd lijkt mij net zoals in Duitsland en Denemarken.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302224	202302224	4	Corridor 8 vind ik ook onwenselijk i.v.m het doorkruisen van De Donk welke een natura 2000 gebied is.		De status van het gebied de Donkse Laagten is bekend bij het project. Deze status is geborgd in de kansen en belemmeringen kaart die via onderstaande link te benaderen is. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202302225	202302225	1	Kies een gebied waar geen mensen wonen. Gebruik van gas mogelijk houden. Gebruik van elektrische apparaten terug brengen als je het ook prima zonder electriciteit kan. Denk aan steps, tandenborstels, bediening via internet (gordijnen dicht, koffiezet apparaat aan etc.....) Onze leefomgeving kan niet ten kosten gaan van de energie transitie. 95621543_9158291_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1_kopie.pdf	Zie 202302189 1. Indiener geeft aan een gebied te kiezen waar geen mensen wonen 2. Indiener vraagt het gebruik van gas mogelijk te houden. 3. Indiener stelt voor het gebruik van elektrische apparaten terug te brengen, zoals steps, tandenborstels en bediening van apparatuur via internet. 4. Indiener vindt dat de leefomgeving niet ten koste mag gaan van de energietransitie 5. Indiener vindt dat leefbaarheid van mens en dier en behoud van de natuur onderzocht moet worden.	Voor wat betreft de keuze voor een gebied waar geen mensen wonen, kan worden opgemerkt dat bij de ontwikkeling en keuze van de corridors en later voor de tracering daarin, als uitgangspunt geldt dat zoveel als mogelijk gevoelige (woon)bestemmingen worden ontzien. Ten aanzien van de suggestie om het gebruik van gas mogelijk te houden en het gebruik van elektrische apparaten terug te brengen, kan in het kader van dit project geen specifieke terugkoppeling volgen. Voor wat betreft de gevolgen voor de leefomgeving, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, waarin een andere toelichting is opgenomen. In voorkomende gevallen zal de uitbreiding van (hoogspannings-)infrastructuur zorgen voor een verandering van de leefomgeving. We begrijpen dat dit door belanghebbenden en omwonenden als nadelig kan worden ervaren. Zie graag ook hoofdstuk 3.8 voor eventuele effecten op de waarde van de woning. Ten aanzien van de verwijzing naar de bijlage, wordt verwezen naar de reactie onder zienswijze 202302189.
202302225	202302225	2	leefbaarheid mens en dier en behoud van de natuur		In de komende onderzoeksfase komen specifiek de effecten op leefbaarheid/leefomgeving aan de orde. Zie hiervoor ook het beoordelingskader als opgenomen in tabel 5-1 van de NRD. Graag wordt ook verwezen naar hoofdstuk 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302225	202302225	3	leefbaarheid mens en dier en behoud van natuur		Zie beantwoording vraag 2.
202302225	202302225	4	leefbaarheid mens en dier en behoud van natuur		Zie beantwoording vraag 2.
202302226	202302226	1	Aanleg van een ondergrondse gelijkstroom verbinding. Deze is onzichtbaar, geluidloos en kent geen gezondheidsrisico's voor mens en dier		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is een 380V wisselspanning verbinding. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302226	202302226	2	Coridor 10 loopt bij Schelluinen langs de N216. Door het drukke verkeer op de N216 is er sprake van veel fijnstof in de lucht. Stofdeeltjes zoals fijnstof kunnen		Voor zover nu bekend beïnvloeden bovengrondse hoogspanningslijnen de schadelijke effecten van fijn stof niet. Hoogspanningslijnen kunnen fijn stof soms wel elektrisch opladen, maar dat is te weinig om het meer dan normaal aan longen,

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			elektrisch geladen worden door de elektromagnetische straling en daardoor blijven "kleven" in de longen.		luchtwegen en de huid te laten 'plakken'. Dit concludeert het RIVM uit een literatuuronderzoek in opdracht van het ministerie van VROM. (RIVM Rapport 610790001/2007)
202302226	202302226	3	Zowel voor corridor 9 als 10 worden er veel kilometers extra gemaakt met als gevolg extra verstoring van de natuur en uniek polderlandschap. Corridor 6 is m.i. een goed alternatief. Een van de kortste routes met de minste extra impact op het milieu. Deze loopt grotendeels langs een bestaand tracé.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat corridor 6 de beste is. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302226	202302226	4	Corridor 10 loopt langs en gedeeltelijk door Schelluinen. Dit dorp heeft de achterliggende jaren al het nodige te verduren gehad: een waterzuivering, een Betuwelijn, een transportcentrum, ingeklemd tussen A15 en A27 met de nodige overlast hiervan.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202302228	202302228	1	ja zeker, de nieuwe lijn gaat ongeveer over ons huis. Dit brengt schade voor onze gezondheid		Voor een toelichting op gezondheidsaspecten en het voorzorgbeleid wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302228	202302228	2	de gezondheid van de mensen die onder de masten wonen en in de nabije omgeving		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302228	202302228	3	kijken naar alternatieve routes, niet over huizen		Voor een toelichting op mogelijke alternatieve oplossingen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota. Voor een toelichting op het onderzoek naar de mogelijke effecten op mens en natuur, waaronder ook de leefomgeving, wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202302228	202302228	4	0		Bedankt voor uw reactie
202302229	202302229	1	Mijn voorkeur voor deze verbinding gaat uit naar corridor 6. Ik stel voor deze verder te ontwikkelen. Eventueel met een variant daarop. Tracé 5 is eventueel ook een mogelijkheid, maar onze voorkeur gaat uit naar tracé 6.		Dank voor uw reactie. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202302229	202302229	2	-		-
202302229	202302229	3	De gezondheidsaspecten. In een eerdere fase zijn in onze omgeving mensen uitgekocht vanwege gezondheidsklachten van de hoogspanningsverbinding.		Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202302229	202302229	4	-		-
202302230	202302230	1	Ondergronds desnoods, alles wat niet ten koste gaat van de natuur en het landschap		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302230	202302230	2	De aantasting van de landschappelijke waarde in alle betrokken gemeenten is ook een milieueffect.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202302230	202302230	3	Bouwen in de Biesbosch schept een precedent voor aantasting van andere natuurgebieden.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202302230	202302230	4	Niet alleen omwonenden in de wijde regio maar ook bezoekers van elders hebben belang bij een onbebouwde Biesbosch en horizon.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302233	202302233	1	Zie bijgevoegde zienswijze. Alternatieven: bestaande tracés gebruiken en verzwaren, ondergronds. 95622725_9158668_230706_RV_Zienswijze_hoogspanning_Middenpolderweg29.pdf	<p>1. Indiener vindt het onbegrijpelijk dat er nog altijd bovengrondse hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden met het oog op risico's voor de gezondheid, zowel voor mensen als dieren, als gevolg van magneetvelden.</p> <p>2. Indiener pleit ervoor tracélengte zoveel mogelijk te beperken om schade aan natuur en, weidepercelen en de leefomgeving van (beschermde) diersoorten zo min mogelijk te verstoren en kosten voor de aanleg zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>3. Indiener is bezorgd dat meer (lange) hoogspanningslijnen het karakteristieke open landschap en polders van de Alblasserwaard aantasten.</p> <p>4. Indiener maakt zich zorgen om waardevermindering van het bedrijf en bijbehorende gronden wanneer nabij een hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd.</p> <p>5. Indiener beveelt aan om de mogelijkheid van ondergrondse aanleg en het combineren met bestaande tracés te onderzoeken.</p>	<p>1. Wij begrijpen uw zorgen over de gezondheidsaspecten van een nieuwe hoogspanningsverbinding. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. In deze paragraaf wordt tevens meer uitleg gegeven t.a.v. de effecten op landbouwdieren (punt 2).</p> <p>2. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur in zowel aanleg als onderhoudsfase, landschap, cultuurhistorie, zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Meer informatie over deze onderwerpen is daarnaast te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>3. Zie beantwoording punt 2.</p> <p>4. Ten aanzien van de waardedaling op woning en bedrijfsvoering is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>5. De gevolgen van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD-integraal beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Kosten is een van de thema's waarop de corridors worden beoordeeld. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p> <p>6. In uw bijlage geeft u meerdere keren aan dat u ondergrondse aanleg wilt laten onderzoeken. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Daarnaast is er in de gepresenteerde corridors in de concept-NRD reeds gezocht naar combinatie met bestaande trajecten zie corridors 2-6 in de concept-NRD, welke gebruik maken van de bestaande verbinding Crayestein - Krimpen aan den IJssel. Daarnaast een corridor parallel aan de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					bestaande verbinding Geertruidenberg- Krimpen aan den IJssel, zie corridor 7 in de concept-NRD. Verder is het niet mogelijk om gebruik te maken van bestaande trajecten doordat op deze verbindingen andere spanningen lopen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over het traceren.
202302233	202302233	2	Zie bijgevoegde zienswijze. Effecten: schaden van de gezondheid van mens en dier, schaden van (beschermde) natuur en landschapkenmerkende elementen		Zie beantwoording vraag 1.
202302233	202302233	3	Zie bijgevoegde zienswijze. Aspecten: - communicatie, veel meer en betere communicatie met inwoners. Belangen inwoners. - onderzoek naar alternatieve mogelijkheden (zie hiervoor)		De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin komen verschillende thema's aan bod om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. Verder verwijs ik u naar paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen.
202302233	202302233	4	Zie bijgevoegde zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302234	202302234	1	Zie bijgevoegde zienswijze. Alternatieven: bestaande tracés gebruiken en verzwaren, ondergronds. 95623064_9158797_230706_RV_Zienswijze_hoogspanning_Middenpolderweg25.pdf	<p>1. Indiener vindt het onbegrijpelijk dat er nog altijd bovengrondse hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden met het oog op risico's voor de gezondheid, zowel voor mensen als dieren, als gevolg van magneetvelden.</p> <p>2. Indiener pleit ervoor tracélengte zoveel mogelijk te beperken om schade aan natuur en, weidepercelen en de leefomgeving van (beschermde) diersoorten zo min mogelijk te verstoren en kosten voor de aanleg zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>3. Indiener is bezorgd dat meer (lange) hoogspanningslijnen het karakteristieke open landschap en polders van de Alblasserwaard aantasten.</p> <p>4. Indiener maakt zich zorgen om waardevermindering van het bedrijf en bijbehorende gronden wanneer nabij een hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd.</p> <p>5. Indiener beveelt aan om de mogelijkheid van ondergrondse aanleg en het combineren met bestaande tracés te onderzoeken.</p>	<p>1. Wij begrijpen uw zorgen over de gezondheidsaspecten van een nieuwe hoogspanningsverbinding. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. In deze paragraaf wordt tevens meer uitleg gegeven t.a.v. de effecten op landbouwdieren (punt 2).</p> <p>2. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur in zowel aanleg als onderhoudsfase, landschap, cultuurhistorie, zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Meer informatie over deze onderwerpen is daarnaast te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>3. Zie beantwoording punt 2.</p> <p>4. Ten aanzien van de waardedaling op woning en bedrijfsvoering is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>5. De gevolgen van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD-integraal beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Kosten is een van de thema's waarop de corridors worden beoordeeld. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p> <p>6. In uw bijlage geeft u meerdere keren aan dat u ondergrondse aanleg wilt laten</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>onderzoeken. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Daarnaast is er in de gepresenteerde corridors in de concept-NRD reeds gezocht naar combinatie met bestaande trajecten zie corridors 2-6 in de concept-NRD, welke gebruik maken van de bestaande verbinding Crayestein - Krimpen aan den IJssel. Daarnaast een corridor parallel aan de bestaande verbinding Geertruidenberg- Krimpen aan den IJssel, zie corridor 7 in de concept-NRD. Verder is het niet mogelijk om gebruik te maken van bestaande trajecten doordat op deze verbindingen andere spanningen lopen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over het traceren.</p>
202302234	202302234	2	Zie bijgevoegde zienswijze. Effecten: schaden van de gezondheid van mens en dier, schaden van (beschermde) natuur en landschapskenmerkende elementen		Zie beantwoording vraag 1.
202302234	202302234	3	Zie bijgevoegde zienswijze. Aspecten: - communicatie, veel meer en betere communicatie met inwoners. Belangen inwoners. - onderzoek naar alternatieve mogelijkheden (zie hiervoor)		De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin komen verschillende thema's aan bod om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. Verder verwijs ik u naar paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen.
202302234	202302234	4	Zie bijgevoegde zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302235	202302235	1	Zie bijgevoegde zienswijze. Alternatieven: bestaande tracés gebruiken en verzwaren, ondergronds. 95623153_9158823_230706_RV_Zienswijze_hoogspanning_Middenpolderweg31.pdf	<p>1. Indiener vindt het onbegrijpelijk dat er nog altijd bovengrondse hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden met het oog op risico's voor de gezondheid, zowel voor mensen als dieren, als gevolg van magneetvelden.</p> <p>2. Indiener pleit ervoor tracélengte zoveel mogelijk te beperken om schade aan natuur en, weidepercelen en de leefomgeving van (beschermde) diersoorten zo min mogelijk te verstoren en kosten voor de aanleg zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>3. Indiener is bezorgd dat meer (lange) hoogspanningslijnen het karakteristieke open landschap en polders van de Alblasserwaard aantasten.</p> <p>4. Indiener maakt zich zorgen om waardevermindering van het bedrijf en bijbehorende gronden wanneer nabij een hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd.</p> <p>5. Indiener beveelt aan om de mogelijkheid van</p>	<p>1. Wij begrijpen uw zorgen over de gezondheidsaspecten van een nieuwe hoogspanningsverbinding. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. In deze paragraaf wordt tevens meer uitleg gegeven t.a.v. de effecten op landbouwdieren (punt 2).</p> <p>2. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur in zowel aanleg als onderhoudsfase, landschap, cultuurhistorie, zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Meer informatie over deze onderwerpen is daarnaast te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>3. Zie beantwoording punt 2.</p> <p>4. Ten aanzien van de waardedaling op woning en bedrijfsvoering is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>5. De gevolgen van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD-integraal</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				ondergrondse aanleg en het combineren met bestaande tracés te onderzoeken.	<p>beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Kosten is een van de thema's waarop de corridors worden beoordeeld. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p> <p>6. In uw bijlage geeft u meerdere keren aan dat u ondergrondse aanleg wilt laten onderzoeken. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Daarnaast is er in de gepresenteerde corridors in de concept-NRD reeds gezocht naar combinatie met bestaande trajecten zie corridors 2-6 in de concept-NRD, welke gebruik maken van de bestaande verbinding Crayestein - Krimpen aan den IJssel. Daarnaast een corridor parallel aan de bestaande verbinding Geertruidenberg- Krimpen aan den IJssel, zie corridor 7 in de concept-NRD. Verder is het niet mogelijk om gebruik te maken van bestaande trajecten doordat op deze verbindingen andere spanningen lopen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over het traceren.</p>
202302235	202302235	2	Zie bijgevoegde zienswijze. Effecten: schaden van de gezondheid van mens en dier, schaden van (beschermde) natuur en landschapskenmerkende elementen		Zie beantwoording vraag 1.
202302235	202302235	3	Zie bijgevoegde zienswijze. Aspecten: - communicatie, veel meer en betere communicatie met inwoners. Belangen inwoners. - onderzoek naar alternatieve mogelijkheden (zie hiervoor)		De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin komen verschillende thema's aan bod om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. Verder verwijs ik u naar paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen.
202302235	202302235	4	Zie bijgevoegde zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302237	202302237	1	Zie bijgevoegde zienswijze. Alternatieven: bestaande tracés gebruiken en verzwaren, ondergronds. zie bijlage: 95623244_9158847_230706	<p>1. Indiener vindt het onbegrijpelijk dat er nog altijd bovengrondse hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden met het oog op risico's voor de gezondheid, zowel voor mensen als dieren, als gevolg van magneetvelden.</p> <p>2. Indiener pleit ervoor tracélengte zoveel mogelijk te beperken om schade aan natuur en, weidepercelen en de leefomgeving van (beschermde) diersoorten zo min mogelijk te verstoren en kosten voor de aanleg zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>3. Indiener is bezorgd dat meer (lange) hoogspanningslijnen het karakteristieke open landschap en polders van de Alblasserwaard aantasten.</p>	<p>1. Wij begrijpen uw zorgen over de gezondheidsaspecten van een nieuwe hoogspanningsverbinding. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. In deze paragraaf wordt tevens meer uitleg gegeven t.a.v. de effecten op landbouwdieren (punt 2).</p> <p>2. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur in zowel aanleg als onderhoudsfase, landschap, cultuurhistorie, zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven in paragraaf 5.5 van de concept-NRD. Meer informatie over deze onderwerpen is daarnaast te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>4. Indiener maakt zich zorgen om waardevermindering van het bedrijf en bijbehorende gronden wanneer nabij een hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd.</p> <p>5. Indiener beveelt aan om de mogelijkheid van ondergrondse aanleg en het combineren met bestaande tracés te onderzoeken.</p>	<p>3. Zie punt 2.</p> <p>4. Ten aanzien van de waardedaling op woning en bedrijfsvoering is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>5. De gevolgen van de nieuwe verbinding worden in de fase na de NRD-integraal beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Kosten is een van de thema's waarop de corridors worden beoordeeld. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p> <p>6. In uw bijlage geeft u meerdere keren aan dat u ondergrondse aanleg wilt laten onderzoeken. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Daarnaast is er in de gepresenteerde corridors in de concept-NRD reeds gezocht naar combinatie met bestaande trajecten zie corridors 2-6 in de concept-NRD, welke gebruik maken van de bestaande verbinding Crayestein - Krimpen aan den IJssel. Daarnaast een corridor parallel aan de bestaande verbinding Geertruidenberg- Krimpen aan den IJssel, zie corridor 7 in de concept-NRD. Verder is het niet mogelijk om gebruik te maken van bestaande trajecten doordat op deze verbindingen andere spanningen lopen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor meer informatie over het traceren.</p>
202302237	202302237	2	Zie bijgevoegde zienswijze. Effecten: schade van de gezondheid van mens en dier, schade van (beschermde) natuur en landschapkenmerkende elementen		Zie beantwoording vraag 1.
202302237	202302237	3	Zie bijgevoegde zienswijze. Aspecten: - communicatie, veel meer en betere communicatie met inwoners. Belangen inwoners. - onderzoek naar alternatieve mogelijkheden (zie hiervoor)		De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin komen verschillende thema's aan bod om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. Verder verwijs ik u naar paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen.
202302237	202302237	4	Zie bijgevoegde zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302238	202302238	1	In mijn optiek zou het bestaande tracé 6 het meest logisch zijn en de minste impact geven. Immers het is toch de bedoeling dat inwoners zoveel worden ontzien in beslissingen die impact hebben op hun leefomgeving en hun gezondheid. De corridor 6 zou het meest voor de hand liggen. Volgens mij is daarbij de realisatie van de lijn en impact op de omgeving het minst op mens en de omgeving. Volgens mij heeft dit traject ook kostentechnisch de minste aanslag op het budget voor het aanleggen van de verbindingen.		Bedankt voor uw suggesties en terugkoppeling. Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302238	202302238	2	corridor 8 heeft mijns inziens meer landschapsvervuiling dan een ander tracé. Simpel weg dat deze ook langer is dan ander opties (6). Daarnaast geeft het uitbreiden van het bestaande tracé 6 geen extra vervuiling van het landschap. Wat zijn de milieueffecten in een gebied, wat is aangemerkt als onder andere natura 2000 gebied. Waarom zou je extra risico's nemen als er betere alternatieven voorhanden zijn. Een belangrijk argument is de gezondheid voor inwoners. Rapporten geven aan dat hoogspanning slecht voor de gezondheid is (RIVM), vermijd dit soort risico's. Het bizarre is dat op alle vlakken gekeken wordt naar de gezondheidsrisico's en hier maatregelen worden genomen om gezondheid en welzijn van inwoners te verhogen, terwijl dit soort voorstellen hieraan niet bijdragen maar wel worden geopperd (en niet noodzakelijk zijn, omdat er betere alternatieven beschikbaar zijn).		<p>De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.</p> <p>Voor een toelichting op gezondheidsaspecten en het voorzorgbeleid wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202302238	202302238	3	Als geld geen issue is dan kan er ook worden gekeken de innovatieve alternatieven die in andere landen al worden toegepast. Blijkbaar is de techniek al wel zo ver. Daarbij worden (bijna) alle bezwaren verworpen, de milieuaspecten, de gezondheidsrisico's etc. Ook hier moet het inwoners perspectief veel zwaarder wegen dan de (bureaucratische) regelgeving waarbij onderbouwd wordt dat deze technologie niet kan worden gebruikt.		<p>De aanleg van de nieuwe verbinding vereist een zorgvuldige overweging van (technische) mogelijkheden en belangen. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota.</p>
202302238	202302238	4	Corridor 8 loopt door een polderlandschap waarvan een deel natura 2000, en stilte gebied is. Ook historisch is het van onschatbare waarde en het doorkruisen van een hoogspanningslijn zou deze historische waarde zeker geen goed doen.		<p>Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.</p> <p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302239	202302239	1	Zeker. Overal behalve hier. Ook vraag ik mij af waarom dit niet ondergronds kan. We leven in dit kleine landje met heel veel mensen op en in elkaar. Het wordt zo langzamerhand godsonmogelijk gemaakt om hier vrij, rustig te kunnen wonen.		<p>Graag wordt voor de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota. Effecten op de leefomgeving en gebruiksfuncties, worden in de komende onderzoeksfase in beeld gebracht.</p>
202302239	202302239	2	M.i. moet in deze tijden alles onderzocht moeten worden. We vallen bijvoorbeeld dood over stikstof. Hele land op slot. Dit lijkt mij dan ook een dingetje. Maatje, zal wel weer onder de noemer 'algemeen belang' worden geschoven en dan mag en kan opeens alles.		<p>De effecten van stikstof in de aanlegfase op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en habitattypen, worden nader beschouwd in de komende onderzoeksfase. Zie hiervoor ook graag hoofdstuk 3.6 (onder <i>stikstof</i>) van deze reactienota.</p>
202302239	202302239	3	Ik heb ivm eenzelfde traject met het waterschap deze ellende niet gevolgd. Inspraak van betrokken		<p>Graag wordt verwezen naar paragraaf 3.12 van deze reactienota, het thematische deel over participatie.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			omwonenden is we het minste. Net als iets doen met de input die wordt geleverd, maar ben bang dat t ook hier waterschappraktijken worden. Heel hard roepen dat bewoners inspraak hebben, hier niets mee doen en doordenderen maar, want het móét er zogenaamd komen. Dit hebben we helaas ondervonden. Een zeer ernstig gehandicapt kind dat koste wat kost geboren moet worden.		
202302239	202302239	4	Not in my backyard. Probeer nou eens met waterschap, gemeente, Rijkswaterstaat, etc iets integraal op te pakken. Kies een tracé voor en boezemkanaal, zonnepanelen, verbreding a15 en hoogspanningstracé. Dan hebben wel alles op 1 plek en maken we het daar godsonmogelijk om rustig en gezond te kunnen blijven wonen. Koop de handel op een fatsoenlijke manier voor een fatsoenlijke prijs op. Stop met zeiken en doe je ding.		Dit is een voornamelijk algemene zienswijze, die niet zozeer ziet op dit project of de NRD. Genoemde projecten kunnen niet (gelijktijdig en of ruimtelijk) worden gecombineerd.
202302241	202302241	1	Ja, zie zienswijze 95624740_9159261_2023-07-06_Zienswijze_trace_hoogspanning_Ton.docx	1. Indiener geeft aan dat het aanleggen van twee nieuwe tracés ongewenst is omdat dit ten koste gaat van de prioriteit om te zoeken naar alternatieve oplossingen, zoals: a. Opslag van zonne- en windenergie in batterijen b. Omzetting van energie uit bestaande centrales (zoals de Amercentrale) naar waterstof c. Vermindering van het energieverbruik d. Optimalisatie van gebruik van beschikbare elektriciteit 2. Indiener stelt voor bestaande 150 kV trajecten op te schalen naar 380 kV.	1. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)). 2. Het opwaarderen van 150kV verbindingen naar 380kV zal niet leiden tot het oplossen van het knelpunt. Er is namelijk geen 150kV verbinding tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg naar Krimpen aan den IJssel of Crayestein.
202302241	202302241	2	Ongetwijfeld		Bedankt voor uw reactie
202302241	202302241	3	Ja, zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302241	202302241	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302242	202302242	1	ons bedrijf ligt onder mogelijk traject nummer 8 -via collegaboeren uit bleskensgraaf veel hinder van hoogspanningsleidingen traject nummer 8 ligt naast nieuwbouw Streefkerk-geen verstandige keuze		Corridor 8 is een van de alternatieven die onderzocht worden in de komende fase. In paragraaf 3.1 van deze reactienota kunt u meer informatie terugvinden over het verloop van het planologische proces.
202302242	202302242	2	zorgen over sraling van hoogspanningsleidingen		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302242	202302242	3	te dicht bij Streefkerk		De corridors zoals zij nu zijn ingetekend zijn 1200m breed. Binnen deze corridor wordt er gezocht naar het best mogelijke tracé. Hierbij wordt rekening gehouden naar alle waarden in het gebied waaronder leefomgeving maar ook de historische molens.
202302242	202302242	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302243	202302243	1	- Buiten de Biesbosch / Noordwaard om - Zelfde traject als huidige Geertruidenberg/ Krimpen aan den IJssel - Ondergronds, Gelijkstroom		Bedankt voor uw suggesties en terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302243	202302243	2	Vanuit het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven dat een Natura 2000-gebied een gevoelig gebied is. Met het oog op het betrekken van de Noordwaard bij de Biesbosch zou ik u willen vragen zéér terughoudend te zijn het aanbrengen van kunstmatige objecten in dit natuurgebied 95624945_9159319_Input_bij_zienswijze_HSV_380kV_G_K_C_c-NRD.docx		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht. De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302243	202302243	3	Natuurgebieden in of bij de Randstad zijn schaars en voor velen kostbaar. Door de verstedelijking zal dit steeds schaarser worden. Laat we ajb dit gebied, voor met name de naar schatting 1,5 miljoen bezoekers per jaar, niet aantasten. Dit zou je niet moeten willen in een natuurgebied.		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de gezondheid, landschap en leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.
202302243	202302243	4	Bij doorkruisen Biesbosch / Noordwaard effect op open landschap, natuur en landbouw. - Het betreft een zeer lange doorkruising Natura 2000-gebied Biesbosch / Noordwaard. Risico dat effecten van habitataantasting doorwerken in de voedselketen en soorten beïnvloeden waarvoor een instandhoudingsdoel geldt.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht. De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302244	202302244	1	Gewoon stoppen met alles elektrisch maken het zogenaamde schone wat de regering ons voorhoud is gelul. Deze stroom moet opgewekt worden en dat gaat niet alleen met windmolens en zonnepanelen dus zorg dat er andere schone brandstoffen komen		Voor beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de thematische beantwoording, paragraaf 3.3 van deze reactienota genaamd 'Nut en noodzaak'.
202302244	202302244	2	Nu breken ze huizen af in nieuw lekkerland omdat de huidige straling gevaar voor de gezondheid zou opleveren en dan gaan ze nu een nog zwaardere stroom doorvoeren en hoever gaat die straling dan komen? gaan we daarna heel lekkerland afbreken... ik zeg weg met dit idee.		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302244	202302244	3	Zie opmerking bijlage 1		Bij de reactie is geen bijlage toegevoegd.
202302244	202302244	4	Zie opmerking bijlage 1		Bij de reactie is geen bijlage toegevoegd.
202302245	202302245	1	Verder weg van woningen! Het kan ook ondergronds via kabels.		In de verkenning worden de onderzoeksalternatieven verder onderzocht. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een nadere toelichting op het vervolg proces. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid gehanteerd. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Zie de thematische beantwoording in paragraaf 3.4 van deze reactienota voor een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202302245	202302245	2	De vogeltrek. Onze gezondheid.		De genoemde milieuaspecten zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302245	202302245	3	Als er geen windmolens geplaatst mogen worden (provinciaal besluit) dan ook geen hoogspanningsmasten.		Voor beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de thematische beantwoording, paragraaf 3.3 van deze reactienota genaamd 'Nut en noodzaak'.
202302245	202302245	4	Wat kan er binnen de bestaande netwerken aangepast worden?		Het technisch haalbare is bereikt met het bestaande netwerk. Een uitbreiding, middels de aanleg van een nieuwe hoogspanningslijn, is noodzakelijk tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel.
202302246	202302246	1	Zie de bijlage voor de zienswijze op de concept-NRD namens het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Sliedrecht. 95625737_9159506_2023-07-06_ondertekende_gemeentelijke_zienswijze.pdf	1. Indiener stelt dat corridors 7 en 8 die gemeente Sliedrecht kruisen niet mogelijk zijn vanwege negatieve effecten voor Sliedrecht, omdat Sliedrecht al vol staat met infrastructuur en omdat het de ontwikkelingen van Sliedrecht (uitbreiding/herontwikkeling Sliedrecht Noord, Sliedrecht Oost en Sliedrecht Buiten) in de weg staat. Indiener verzoekt in de concept-NRD om deze redenen om te nemen dat corridors 7 en 8 niet mogelijk zijn. 2. Indiener verzoekt in de NRD op te nemen dat corridors, die zijn ingetekend over bestaande	Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties. 1. De corridors bevatten verschillende knelpunten, zoals ook benoemd in paragraaf 4.7 en in tabel 4-1 van de concept-NRD. Voor deze en andere knelpunten worden oplossingen gezocht. Waar geen oplossing bovengronds mogelijk is, behoort ondergrondse aanleg tot de mogelijkheden om knelpunten op te lossen. Indien een knelpunt zowel boven- als ondergronds niet op te lossen is, kan het betreffende alternatief komen te vervallen tijdens de verkenningsfase. Het is op dit moment nog niet mogelijk definitieve conclusies te verbinden aan de haalbaarheid van corridors 7 en 8. Deze corridors blijven daarom vooralsnog onderdeel van de verkenning. 2. Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding is sprake van knelpunten en treden effecten op de natuur en mogelijk ook op woongebieden op. Dit is helaas

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				woningen en/of andere gevoelige functies, zullen vervallen. 3. Indiener verzoekt dat corridors, die zijn ingetekend over gebieden die zijn aangewezen voor woningbouw door het ministerie van VRO en/of Provincie, zullen vervallen.	niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht. 3. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota. Hierbij worden o.a. woningbouwontwikkelingen meegenomen. In overleg met het bevoegd gezag wordt bepaald welke (woningbouw)ontwikkelingen concreet worden opgenomen in het milieueffectonderzoek.
202302246	202302246	2	Zie bijlage 1.		Zie beantwoording vraag 1.
202302246	202302246	3	Zie bijlage 1.		Zie beantwoording vraag 1.
202302246	202302246	4	Zie bijlage 1.		Zie beantwoording vraag 1.
202302247	202302247	1	Zie bijlage	1. Indiener heeft bezwaar tegen een hoogspanningsverbinding vanwege: a. Zorgen omtrent gevaren voor veiligheid en gezondheid. b. Een geschaad levensgenot c. Schade aan en waardedaling van het onroerend goed van indiener d. Het sociale leven ter plaatse van kerk en samenleving zal mogelijk onherstelbaar schade leiden. 2. Indiener geeft aan de initiatiefnemer volledig aansprakelijk te stellen voor alle gevolgen van dit besluit.	1a. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. 1b. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de mens, natuur, cultuurhistorie en landschap zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. 1c. Ten aanzien van effecten op waardedaling van of schade aan woningen is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden. 1d. Zover bekend heeft de nieuwe 380kV verbinding geen effect op het sociale leven van de samenleving. 2. Binnen de RCR-procedure, bereiden we een rechtmatig besluit voor. In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar mogelijk waardedaling van woningen aan de orde kan zijn. Na het doorlopen van de ruimtelijke procedure (het projectbesluit onder de nieuwe omgevingswet), kan een verzoek tot planschade ingediend worden. Betrokkenen worden hier later over geïnformeerd. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202302247	202302247	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302247	202302247	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302247	202302247	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302248	202302248	1	Mogelijkheden voor delen ondergronds, vooral voor impact op vogelpopulatie en open karakter van het landschap te beperken.	1. Indiener geeft aan dat het plaatsen van een hoogspanningsverbinding in Natura2000-gebied De Biesbosch strijdig lijkt met lokale, landelijke en Europese ambities voor het beschermen van	Ad 1. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, zoals de Biesbosch. Er mogen activiteiten of ruimtelijke ingrepen ontplooid worden in of bij een Natura 2000-gebied, zolang een activiteit niet leidt tot significante gevolgen. Dit onderzoeken we voor de diverse alternatieven in de komende

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			95626125_9159644_Zienswijze_Dordrecht_380_kV-_ongetekend.pdf	<p>kwetsbare natuur.</p> <p>2. Indiener vraagt stil te staan bij de verstoringen die de aanleg en onderhoud van hoogspanningsverbindingen veroorzaken op de omgeving. Corridors rond Dordrecht betreffen een stiltegebied.</p> <p>3. Indiener noemt de koppelkans van het weghalen van de 150 kV verbinding door de Biesbosch geen kans als daarvoor door een groter deel van het park een zwaardere lijn wordt aangelegd.</p> <p>4. Indiener maakt zich zorgen om aantasting van het open landschap en ziet het verdubbelen van de huidige lijn naar een paralleltracé alsnog grotere inbreuk op het landschap.</p> <p>5. Indiener maakt zich zorgen om aantasting van natuur- en recreatiegebied de Nieuwe Dordtse Biesbosch, evenals waardedaling van de gedane lokale en provinciale investeringen voor de aanleg van dit gebied.</p> <p>6. Indiener vreest met de toevoeging van een hoogspanningsverbinding en uitbreiding van station Crayestein een verdere stapeling van infrastructuur en intensieve industriële gebieden. Tevens maakt indiener zich zorgen dat met uitbreiding van station Crayestein dit mogelijk meer infrastructuur naar het gebied trekt.</p> <p>7. Indiener maakt zich zorgen dat een nieuwe hoogspanningsverbinding de balans tussen grootschalige infrastructuur, kwetsbare natuur en de compacte stad ontwricht.</p>	<p>onderzoeksfase. Overeenkomstig aanduiding van indiener, kunnen situaties ontstaan waarbij ondergrondse aanleg als mitigerende maatregel voor natuur of landschap, wordt onderzocht of overwogen. In de beoordeling of sprake is van significante effecten mag rekening worden gehouden met de effecten van mitigerende maatregelen. Zie voor de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg ook hoofdstuk 3.4 over ondergrondse aanleg. Zie voor de noodzaak tot nader ecologisch onderzoek ook graag p. 51 van de concept-NRD.</p> <p>Ad 2. De aanlegeffecten op Natura 2000-gebied Biesbosch worden meegenomen bij de Ecologische Beoordeling die in dat kader zal worden opgesteld. Ook voor onderhoud geldt dat dit niet strijdig zal mogen zijn met de Wet natuurbescherming. Het onderzoek naar natuur, omvat naast Natura 2000-gebieden, NNN, weidevogelgebieden ook uit studie naar effecten op stiltegebieden.</p> <p>Ad 3. De meekoppelkans ten aanzien van mogelijke amoveren of ondergrondse aanleg van de bestaande 150kV-verbinding, zal op meerdere aspecten positieve effecten kunnen opleveren. De haalbaarheid en aard en omvang van mogelijke effecten, worden nader onderzocht in de komende onderzoeksfase en betrokken in het geheel van de beoordeling van effecten op de Biesbosch.</p> <p>Ad 4. In de komende onderzoeksfase zal in beeld worden gebracht en beoordeeld wat de landschappelijke effecten zijn van het gebundelde onderzoeksalternatief in corridor 6. Daarbij zal worden betrokken de mogelijkheden voor landschappelijk inpassing van de nieuwe en/of gebundelde verbinding.</p> <p>Ad 5. De Nieuwe Dordtse Biesbosch is als natuur- en recreatiegebied, waaronder een groot deel Natura 2000, bij ons in beeld. In de komende onderzoeksfase zullen de effecten vanwege de onderzoeksalternatieven in corridors 2, 3, 4 en 5 in dit gebied op onder meer landschap, natuur en recreatie verder worden beoordeeld.</p> <p>Ad 6. De zorgen van de gemeente over de gevolgen van een aanlanding op station Crayestein op gebied van intensiever gebruik van het gebied en aanwezigheid van de verbinding, zijn begrijpelijk. De cumulatie van verschillende soorten functies en activiteiten in een gebied en het effect dat dit op de omgeving kan hebben (o.a. qua beleving en hinder), maakt onderdeel uit van de integrale effectanalyse. Daar wordt dit als aandachtspunt binnen de betrokken thema's, zoals "Ruimtelijke belemmeringen, ontwikkelingen & gebruiksfuncties", meegegeven ten behoeve van de integrale afweging en uiteindelijke keuze van een voorkeursalternatief door de minister. Zie voor een nadere toelichting ook hoofdstuk 3.9 van deze reactienota. Voor zover het aanzuigende werking betreft, kan dit inderdaad plaatsvinden als bij nieuwe infrastructurele plannen vanuit oogpunt van bundelen of combineren wordt aangehaakt bij een nieuwe hoogspanningsverbinding.</p> <p>Ad 7. Zie de reactie onder punt 6.</p>
202302248	202302248	2	Impact van de bouw, maar vooral ook van het onderhoud aan de lijn.		<p>Bouwhinder en onderhoudswerkzaamheden zullen na de keuze voor een voorkeursalternatief en de bouw en instandhouding daarvan na 2030 aan de orde zijn. Hierop wordt in deze fase van het project echter nog niet specifiek naar gekeken, omdat dit weinig onderscheidend zal zijn tussen de verschillende alternatieven/corridors.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302248	202302248	3	Impact op landschap en Nieuwe Dordtse Biesbosch. Deze is recent opgeleverd en wordt sterk beïnvloed door de bestaande lijn. Een aantal corridors lopen door dit gebied. Op het Eiland van Dordrecht is een stapeling van grootschalige infrastructuur, industrie en transport zones. De balans wordt door een nieuwe toevoeging verstoord.		De effecten vanwege de corridors door de Nieuwe Dordtse Biesbosch, worden in de komende onderzoeksfase in kaart gebracht en beoordeeld. Voor zover het betreft stapeling van infrastructuur op het eiland van Dordrecht, wordt graag verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota.
202302248	202302248	4	Deze Dordtse zienswijze in een aanvulling op de regionale zienswijze. Een ondertekende versie van het document is per post onderweg.		*
202302249	202302249	1	zie zienswijze 95626189_9159668_2023-07-05_Zienswijze_trace_hoogspanning_Oudkerks_Belang.docx	Zie 202302134	Zie beantwoording bij zienswijze 202302134
202302249	202302249	2	zie zienswijze		Zie beantwoording vraag 1.
202302249	202302249	3	niet aan toegekomen		Bedankt voor uw reactie
202302249	202302249	4	niet aan toegekomen		Bedankt voor uw reactie
202302250	202302250	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan dat corridor 8 dwars door de Alblasserwaard loopt en hiermee ook veel rijksmonumenten en andere panden met historische en monumentale waarde raakt.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat corridor 8 niet past in de belofte om rekening te houden met het voorzorgbeleid ten aanzien van gevoelige bestemmingen.</p> <p>3. Indiener maakt zich zorgen om de effecten van magneetvelden op de gezondheid van dieren in de Alblasserwaard.</p> <p>4. Indiener vindt het onlogisch voor een lange corridor 8 te kiezen terwijl kortere tracés naar station Crayestein beschikbaar zijn. Als voorbeeld noemt indiener corridor 6, waarbij het laatste deel van het tracé langs de Merwede naar station Crayestein kan lopen.</p> <p>5. Indiener vraagt zich af waarom er weinig onderzoek gedaan is naar alternatieven zoals ondergrondse aanleg, zoals in Duitsland en Denemarken wordt gedaan.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat de Alblasserwaard al</p>	<p>Het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is zeer complex. Dit is mede de aanleiding dat er veel alternatieven mee gaan naar de onderzoeksfase. Het blijkt in deze fase niet mogelijk om een enkel alternatief af te schrijven op basis van de aanwezige waardes of technische complexiteit. Zie voor meer informatie t.a.v. uw aangedragen alternatief de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 8 heeft zoals u terecht beschrijft raakvlak met meerdere waardevolle of kwetsbare gebieden in de gemeente Molenlanden. Dit geldt echter ook voor alle andere alternatieven in andere gemeentes.</p> <p>Bij het zoeken naar een tracé voor de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid van het ministerie inderdaad gevolgd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Binnen de corridors van 1200m breed wordt gekeken of een onderzoeksalternatief zo optimaal mogelijk kan worden geplaatst.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd hebben als doel om per alternatief inzichtelijk te maken wat de effecten op de omgeving zijn. Aspecten als natuur, landschap, cultuurhistorie en leefomgeving worden hierin meegenomen. Na het afronden van deze onderzoeken is het mogelijk om een goede vergelijking te</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				veel belast wordt met uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFAS en GenX door chemiebedrijf Chemours.	maken van de alternatieven en het beste voorkeursalternatief te kiezen. Dit zal naar verwachting in 2025 gebeuren,
202302250	202302250	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302250	202302250	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302250	202302250	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302251	202302251	1	Zie bijlage	<p>Zie zienswijze gemeente Molenlanden (202302368) Zie voor een deel van de beantwoording zienswijze 202301704</p> <p>1. Indiener maakt zich zorgen dat bij keuze voor corridor 9 de woning van indiener tussen twee hoogspanningsverbindingen komt te staan.</p> <p>2. Indiener verwacht zorgen dat bij inachtneming van het voorzorgbeleid een niet-bewoonbare strook van 300 meter het dorp Giessen-Oudekerk doorsnijdt, waarmee een groot deel van het dorp onbewoonbaar wordt.</p> <p>3. Indiener vindt het niet te begrijpen dat corridor 9 een optie is, gelet op dit voorzorgbeleid.</p> <p>4. Indiener vraagt gebruik te maken van innovatieve technologie zoals ook in omliggende landen gebruikt wordt, of woonbestemmingen te vermijden.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat in corridors 9 en 10 enkele windturbines staan en vraagt zich af hoe de verbinding verantwoord over of tussen deze turbines aangelegd kan worden, gelet op de nabijheid van de A15.</p> <p>6. Indiener vraagt zich af of kruisen van een 380 kV-verbinding met een 150 kV-verbinding een verhoogd magneetveld oplevert en wat de gevolgen hiervan zijn voor omwonenden.</p> <p>7. Indiener vreest dat monumentale en cultuurhistorische boerderijen langs de Giessen onbewoonbaar zullen worden en daarmee zullen verdwijnen.</p>	<p>Voor de inhoudelijke beantwoording van de punten die in het raadsvoorstel worden genoemd verwijzen we graag naar de zienswijze van de Gemeente Molenlanden met nummer: 202302368.</p> <p>1) We begrijpen uw zorgen over een 2e verbinding in de nabijheid van uw woning.</p> <p>2) Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3) Bij het traceren is rekening gehouden met het vermijden van gevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 3.2 van deze reactienota voor nadere toelichting over de tracering. Binnen de corridor(1200m) wordt er in de fase na de NRD gezocht naar een optimale route waarbij we rekening houden met o.a. het voorzorgbeleid en huidige en toekomstige ontwikkelingen. Het voorzorgbeleid magneetvelden is erop gericht om, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden, die afkomstig zijn van de elektriciteitsinfrastructuur. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.</p> <p>4) In paragraaf 3.3 van deze reactienota, onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p> <p>5) Ten aanzien van windturbines dient een minimale afstand gehouden te worden om te voorkomen dat een molenwiek de draden van de bovengrondse verbinding kan raken. Zie voor meer informatie Handreiking Risicozonering Windturbines 2020.</p> <p>6) Bij bundeling met andere hoogspanningsverbindingen is de aanpak conform RIVM handreiking (RIVM-handreiking berekening magneetveldzone, versie 5_0, 21 april 2023 RIVM) die bij de herijking van het voorzorgbeleid is opgenomen, dat er bij de bepaling van de 0.4 microtesla zone geen rekening gehouden hoeft te worden met beïnvloeding door andere bovengrondse hoogspanningslijnen of door andere netcomponenten in de buurt.</p> <p>7) In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de cultuurhistorie is een van deze aspecten. Voor de beoordeling van de</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302251	202302251	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302251	202302251	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302251	202302251	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302252	202302252	1	Zie bijlage	Zie 202302019	<p>Ad 1. Aanleg op de bodem van waterwegen is voor dit project geen optie die nader is overwogen of onderzocht. Op zee worden verbindingen wel ondergronds aangelegd; voor lange onderzeese kabelverbindingen maakt TenneT gebruik van gelijkstroomverbindingen, die ondergronds of op de zeebodem kunnen worden aangelegd. Zie hiervoor bijvoorbeeld het project Nederwiek3. Onderhavig project betreft een transportverbinding binnen de landelijke ring van 380kV-verbindingen. Die worden bovengronds aangelegd, met de mogelijkheid om in voorkomende gevallen een klein gedeelte te verkabelen. Zie hiervoor ook paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Ad 2. Het detailniveau van de concept-NRD sluit aan bij het detailniveau van de verkenning, waarmee uit verschillende onderzoeksalternatieven het voorkeursalternatief gekozen kan worden. Het planMER bevat zowel de effecten op agrarische gronden als op alle overige gronden en functies in het zoekgebied. Deze vallen alle de categorie Gebruiksfuncties. Het maatschappelijke belang van landbouwgrond kan meewegen in de keuze voor het voorkeursalternatief. Dit geldt echter ook voor concurrerende ruimteclaims, zoals natuur, woningbouw, infrastructuur en recreatie. Het planMER maakt geen onderscheid in belang, maar is erop gericht zo objectief mogelijk de effecten op het milieu in kaart te brengen. Er is dus geen aanleiding om een afzonderlijk hoofdaspect Landbouw op te nemen.</p> <p>Onderdeel van de beoordeling en de Integrale Effectenanalyse zijn de tracé-lengtes, aantal eigenaren, effecten op bodem en water (inclusief verzilting) en magneetvelden. Indien noodzakelijk, wordt (aanvullend) advies en deskundigheid ingewonnen ter beoordeling van de genoemde effecten. Deze onderdelen zij volgens in overstemming met de onderdelen die indiener benoemt, zoals "areaal landbouwverlies" en "doorsnijding van percelen". Voor wat betreft de voorgestelde toevoeging van effecten op dieren, kan in zijn algemeenheid worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage. Voor wat betreft precisielandbouw en robotisering wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota onder "Effecten op apparatuur". Het risico van fysiek letsel aan vee door de betonnen staanders kan door maatregelen worden tegengegaan. In ieder geval zal dit in de planMER niet verder worden onderzocht. Het kan uiteraard wel onderwerp van gesprek zijn tussen LTO en TenneT/EZK, hoe dit het beste kan worden gemitigeerd.</p> <p>Ad 3. De landschapsanalyse is een analyse waarmee het zoekgebied en de corridors zijn ontwikkeld. Tijdens de verkenning wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) effecten van de onderzoeksalternatieven op de ruimtelijke kwaliteit (zoals openheid) en de verschillende landschapstypen. Hierbij wordt tevens gebruik</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					gemaakt van beschikbare bronnen en relevant beleid. Dan zal ook meer tot uiting komen in landschappelijke beschrijvingen van de diversie gebieden. In de planuitwerkingsfase zal een specifiek Landschapsplan volgen.
202302252	202302252	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302252	202302252	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302252	202302252	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302253	202302253	1	<p>Alle corridors die door de Noordwaard lopen (3, 4, 5, 6 en 7) lopen geheel of gedeeltelijk door het Natura 2000 gebied De Biesbosch. Natura 2000 gebieden zijn per definitie kwetsbare en beschermde gebieden met veel op de EU-habitatsrichtlijn voorkomende beschermde diersoorten. Daarbij heeft de Biesbosch, als een vrijwel uniek zoetwaterdelta-gebied, internationale betekenis. Niet alleen de aanleg, maar ook de aanwezigheid van een hoogspanningslijn geeft een ernstig negatief effect op de natuur. Elke corridor die door de Biesbosch/Noordwaard gaat zou daarom naar onze mening af moeten vallen. Voor de nieuwe hoogspanningsverbinding zou zoveel mogelijk gezocht moeten worden naar een tracé dat gebundeld wordt met andere grootschalige infrastructuur, zoals snelwegen en spoorlijnen.</p> <p>Het voorgaande in ogenschouw nemend leidt dit ons inziens tot twee aanvaardbare voorkeustracés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Corridor 1 en 2, langs de A16, HSL en Betuwelijn; • Corridor 8, 9 en 10, langs de A27, A15 en Betuwelijn. <p>Alternatief zou zijn om alle mogelijke tracés door de Noordwaard (Natura 2000 gebied, Ruimte voor de Rivier gebied) ondergronds aan te leggen.</p> <p>95626559_9159792_Zienswijze_Tennet_380_KV_BV_Noordwaard.pdf</p>	<p>1. Indiener is van mening dat corridors door de Biesbosch (3 t/m 7) af dienen te vallen vanwege negatieve effecten op de natuur.</p> <p>2. Indiener ziet twee acceptabele tracés: a. Corridors 1 en 2, langs de A16, HSL en Betuwelijn b. Corridor 8, 9 en 10, langs de A27, A15 en Betuwelijn Als alternatief ziet indiener graag dat tracés door de Noordwaard ondergronds aangelegd worden.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat effecten op natuur, landschap en archeologie van een nieuwe hoogspanningsverbinding door de Noordwaard nog onvoldoende in beeld zijn.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat corridors 3 t/m 7 door Ruimte voor de riviergebied in de Noordwaard lopen waar in het kader van waterveiligheid niet gebouwd mag worden.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat inwoners van de Noordwaard reeds veel met verstoring te maken hebben gehad en wenst geen verdere verstoring van het gebied.</p> <p>6. Indiener maakt zich zorgen om waardedaling van woningen.</p>	<p>Bedankt voor uw reactie en terugkoppeling.</p> <p>1. Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.</p> <p>2. Bedankt voor uw suggesties. Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>3. Zie beantwoording punt 1.</p> <p>4. Bij de keuze voor een voorkeursalternatief zal een afweging worden gemaakt waarbij belangen van mens en natuur meewegen. Bij het uitwerken van het voorkeursalternatief tot definitief tracé zal specifiek gekeken worden naar de lokale effecten op bodem en waterhuishouding.</p> <p>5. De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.</p> <p>6. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota</p>
202302253	202302253	2	De aanleg van masten en geleiders door Biesbosch en Noordwaard zal een behoorlijke verstoring van de natuur veroorzaken in het Natura 2000 gebied en in de Noordwaard. Gezien de slechte staat van de natuur in Nederland moet getracht worden iedere verstoring, zelfs als deze deels tijdelijk is, te voorkomen (en dat is	Zie samenvatting vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>mogelijk omdat er ook een aantal corridors buiten het gebied is).</p> <p>De bescherming van natuur richt zich op beschermden soorten (planten en dieren) en beschermden natuurgebieden of ecologische zones. De aanleg of wijziging van een hoogspanningslijn kan effect hebben op de aanwezige soorten en natuurgebieden. Soorten kunnen verdwijnen door bijvoorbeeld het aanleggen van verharding, realiseren van bouwwerken, rooien van beplanting en dempen van sloten. De effecten op natuur, landschap en archeologie van een nieuwe hoogspanningsverbinding zijn nog onvoldoende in beeld. Dat schrijft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie Mer). Het plaatsen van hoogspanningslijnen en bijbehorende masten is niet te rijmen met het feit dat de Noorwaard een steeds belangrijker gebied wordt als kraamkamer voor vele diersoorten.</p>		
202302253	202302253	3	<p>De corridors 3, 4, 5, 6 en 7 lopen door het Ruimte voor de Rivier gebied De Noordwaard. Dit gebied is recent aangelegd om op kritieke punten een waterstandsdeling op de rivier mogelijk te maken zodat bij bijvoorbeeld Gorinchem de kans op overstromen aanzienlijk afneemt. In het kader van de hoogwaterveiligheid mag er in het overgrote deel van de Noordwaard niet gebouwd worden. In het zogenaamde doorstroomgebied en de zomerpolders mag er niet gebouwd worden omdat dit het risico met zich meebrengt dat het doorstroomoppervlak vermindert en dat de werking van het gebied in het kader van hoogwaterveiligheid in het geding komt. In het Rijksinpassingsplan is opgenomen dat de doorstroming ten alle tijden gewaarborgd moet blijven. In deze delen mag er niet worden gebouwd wegens het overstromingsgevaar elders. Naar onze mening zou dit ook moeten betekenen dat er van de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding door de Noordwaard geen sprake kan zijn.</p>	Zie samenvatting vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.
202302253	202302253	4	<p>Het gebied de Noordwaard, de mensen, dieren en planten die daar leven, hebben in de afgelopen jaren al met veel verstoring te maken gehad. In de periode 2009-2015 heeft het gebied letterlijk op zijn kop gestaan tijdens het Ruimte voor de Rivier project. Voor veel bewoners betekende dit jaren van onzekerheid en tumult. Dit heeft zijn nasleep gekend in de vorm van grootschalig onderhoud door het</p>	Zie samenvatting vraag 1.	Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Waterschap in 2020-2021. In 2022 en 2023 zijn de masten van de bestaande hoogspanningsverbinding grondig gerenoveerd. Er is sprake van een toepassing van thermisch gereinigde grond (TGG) in een aantal dijken in het gebied met een reëel risico dat de waterkwaliteit in de sloten hierdoor zodanig achteruitgaat dat deze TGG weer verwijderd moet worden, zoals recent al elders in het land is gebeurd. We zijn van mening dat de overheid het gebied de Noordwaard niet met nog meer verstoring zou mogen opzadelen.</p> <p>Woningen en schuren bouwen mag niet meer want er mag geen verstening plaats vinden in het natuurgebied. Staal en ijzer zou dan wel kunnen? Wie in een natuurgebied wil wonen wenst geen uitzicht op een enorm ijzeren wegennet in de lucht. Bovendien daalt de waarde van de huizen.</p>		
202302255	202302255	1	Ja, corridor 6.		Corridor 6 zal, net als de overige 9 alternatieven, onderzocht worden in de komende fase. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202302255	202302255	2	Ja, impact op corridor 8, monumentale panden, landschappelijke uitstraling, natuurgebieden, dieren.		De corridors zullen op diverse thema's onderzocht worden. Monumentale panden, effecten op het landschap, en natuur horen allen bij deze thema's. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een compleet overzicht van de te onderzoeken thema's.
202302255	202302255	3	De vervuiling van de alblasserwaard, mede door dupont moet meewegen om niet nog weer tot schadelijke aspecten te komen.		De effecten van de installatie Chemours betreffen een bestaande situatie, deze worden niet meegenomen in de onderzoeken in de volgende fase.
202302255	202302255	4	Zijn er geen andere opties, ondergronds? vermijden van natura 2000		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302256	202302256	1	Zie brief zienswijze Staatsbosbeheer zoals bijgevoegd als bijlage 1 95626735_9159844_D23-24807_D23-24527_Zienswijze_Notitie_reikwijdte_en_detailniveau_nieuwe_380_kV-hoogspannings_.pdf	<p>1. Indiener geeft aan weinig van de eerder aangeleverde input terug te zien.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat een 380 kV verbinding door de Biesbosch strijdig is met Nederlandse en Europese wetgeving en met in de conceptnotitie gehanteerde principes.</p> <p>3. Indiener verzoekt een ondergrondse verbinding en alternatieve oplossingen dan een bovengrondse verbinding door de Biesbosch als serieus alternatief te onderzoeken voor alle voorgestelde tracéliggingen.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat op De Biesbosch Beleidsprogramma Nationale Parken 2024 – 2030 van toepassing is. Een 380 kV verbinding door het gebied is strijdig met de uitgangspunten vastgelegd in dit programma.</p>	<p>1. Voor zover indiener aangeeft te weinig van eerder gegeven input, beperkingen en tracévoorstellen terug te zien, wordt met betrekking tot de aangedragen alternatieven voor de verbinding Geertruidenberg - Crayestein via corridors 7 en 10 verwezen naar de afwegingsnotitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Voor indiener betreft het specifiek de alternatieven 5 en 8. Overige punten uit het eerdere overleg, voor zover deze niet in deze reactienota aan de orde komen, zullen in ieder geval in een afzonderlijk overleg aan de orde komen.</p> <p>2. Of een of meerdere onderzoeksalternatieven strijdig zijn met natuurregeling is onderwerp van de passende beoordeling/ ecologisch onderzoek in de komende onderzoeksfase.</p> <p>3. Voor wat betreft het uitgangspunt "bovengronds, tenzij", wordt in de concept-NRD verwezen naar knelpunten die bovengronds niet kunnen worden opgelost en dus maakbaarheid en haalbaarheid in het geding is. Haalbaarheid voor wat betreft Natura 2000 is vooral gekoppeld aan significante effecten. In geval deze niet zijn uit te sluiten, is een tracé in principe niet haalbaar. In de (passende) beoordeling kunnen ook mitigerende maatregelen worden betrokken, die ervoor zorgen dat er geen sprake (meer) is van significante effecten. Die maatregelen kunnen</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>5. Indiener verwacht significante gevolgen van een hoogspanningsverbinding door de Biesbosch op de volgende aspecten, en verzoekt TenneT deze mee te nemen in de onderzoeken en afwegingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Doorsnijding van leefgebied van vogels b. Invloed van magnetische velden op vogels, vleermuizen (navigatie) en vissen (zijlijnsysteem). c. Verstoring van broedgebied door menselijke aanwezigheid bij aanleg en onderhoud. d. Habitatverlies van oobossen en beperking van groeihoogte onder de verbinding. <p>6. Indiener geeft aan dat bij 9 van de 10 tracés sprake is van significante gevolgen op instandhoudingsdoelstellingen van De Biesbosch.</p> <p>7. Indiener is het oneens dat een tracé meer oostelijk van het zoekgebied geen meerwaarde heeft en verzoekt het zoekgebied verder uit te breiden en te zoeken naar tracés buiten De Biesbosch.</p> <p>8. Indiener vraagt ook gevolgen op omliggende gebieden die belangrijk zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen, zoals de Grote Noordwaard en drinkwaterspaarbekkens, te onderzoeken.</p> <p>9. Indiener mist in de conceptnotitie onderzoek naar cumulatieve effecten van drukfactoren in het gebied, zoals: recreatie, gebiedsvreemde stoffen in bodem, water en lucht, verminderde voedselbeschikbaarheid, gevolgen van klimaatverandering, versnippering en verstoring, stikstof en invasieve exoten.</p> <p>10. Indiener vraagt duidelijkheid over welk gewicht er aan de in de notitie genoemde traceringsprincipes is toegekend en hoe deze tegen elkaar zijn afgewogen.</p>	<p>bijvoorbeeld bestaan uit gedeeltelijke verkabeling. Dit betreft dan meer het sluitstuk, dan het beginpunt van de beoordeling, zoals indiener voorstelt.</p> <p>4. De suggestie dat het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024 - 2030 van toepassing is, wordt gewaardeerd en is bekend. Dit wordt meegenomen in de komende onderzoeksfase. Het toetsingskader van de Wet natuurbescherming, inclusief externe werking, is uiteraard bekend.</p> <p>5 en 6. In meer algemene zin geldt ten aanzien van alle onder punt 3.1.1 tot en met 3.1.4. Aangegeven conclusies met betrekking tot vaststelling of verwachting van significante effecten voor soorten of gebieden, dit onderwerp is van het ecologisch onderzoek dat in de komende fase zal plaatsvinden, welk onderzoek wij graag in afstemming met indiener zouden willen uitvoeren. Daarom zal hierop in deze reactienota nog niet specifiek worden ingegaan.</p> <p>7. Met betrekking tot de aanbeveling van indiener om het zoekgebied oostelijk uit te breiden om daar verder te zoeken naar reële alternatieven (buiten Natura 2000), wordt als volgt opgemerkt. Wij zijn met deze al eerder bekende aanbeveling, die ook door de commissie MER wordt geuit, uiteraard aan de slag gegaan. Als enige zou als een mogelijk onderscheidend tracé in aanmerking komen - onderscheidend van corridor 10 - een tracé dat ten oosten van Gorinchem verloopt. Dan zou het tracé circa 70 km bedragen. Maar dit tracé kan op voorhand al worden beoordeeld als ongunstiger op meerdere maatgevende criteria, zoals doorsnijding landschap, aantal gevoelige bestemmingen en nettechniek. Zodoende zijn er ons inziens geen andere corridors of tracés te ontwikkelen die redelijkerwijs in beschouwing zouden kunnen worden genomen en die buiten Natura 2000 verlopen.</p> <p>8. Het betrekken van omliggende gebieden als Noordwaard en spaarbekkens als ware deze onderdeel van Natura 2000, zoals indiener voorstelt, vindt alleen plaats voor zover dit effecten heeft op aangewezen gebieden en soorten behorende bij Natura 2000-gebieden (externe werking). In overleg met indiener kunnen onverplicht wel andere passende mitigerende of andere maatwerkmaatregelen worden beschouwd die in het project kunnen worden betrokken.</p> <p>9. Ten aanzien van cumulatie wordt opgemerkt dat voor alle alternatieven wordt beoordeeld in hoeverre ze in cumulatie met één of meerdere vergunde projecten tot significante effecten leiden. Dit is in overeenstemming met het wettelijke kader en jurisprudentie. We beoordelen ook in hoeverre het project de vergunning van projecten met groot openbaar belang in de nabije toekomst onmogelijk kan maken. Relevante initiatieven worden bepaald met de vergunningverlener en relevante beleidsmakers in Noord-Brabant en Zuid-Holland.</p> <p>Voorgaande is overigens wat anders dan het voorstel van indieners voorstel het ecologisch onderzoek ook te richten op de cumulatieve effecten van het totaal aan drukfactoren. Dat zou op onverplichte basis geschieden. Heel graag bespreken we met indiener of en op welke wijze rekening kan worden gehouden met genoemde drukfactoren.</p> <p>10. Voor wat betreft traceringsprincipes en de weging daarvan is in eerste instantie</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					aansluiting gezocht bij de principes die de NOVI (Nationale Omgevingsvisie) aanduidt. Een belangrijk uitgangspunt voor de tracering is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Zie hiervoor ook de corridors 5 en 6 door de Biesbosch. Dit principe hangt samen met zo min mogelijk nieuwe doorsnijdingen. Het bundelingsprincipe is als aangegeven een belangrijk principe uit het rijksbeleid. In de concept-NRD is in hoofdstuk 4.4 (p. 31-34) aangegeven hoe de corridors tot stand zijn gekomen. Daarbij is bij de beschrijving van de corridors in het kort aangegeven welke principes leidend zijn geweest.
202302256	202302256	2	Zie brief zienswijze Staatsbosbeheer zoals bijgevoegd als bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302256	202302256	3	Zie brief zienswijze Staatsbosbeheer zoals bijgevoegd als bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302256	202302256	4	Zie brief zienswijze Staatsbosbeheer zoals bijgevoegd als bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302257	202302257	1	Ja, maak gebruik van bestaande verbindingen. Dit wordt voorgesteld met corridor 7 als ik het goed begrijp. Zo ja: dan lijkt mij dat er tegen deze route de minste weerstand zal bestaan.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor corridor 7.
202302257	202302257	2	niet mijn expertise		Bedankt voor uw reactie
202302257	202302257	3	Denk ook aan horizonvervuiling, maar dit zal een bekend bezwaar zijn.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202302257	202302257	4	Corridor nummer 9 is niet wenselijk. Dit grijpt teveel in de natuur ten westen van Nieuwendijk. Daar waar voormalig rivier Bakkerskil stroomt, de historische waterlinie ligt, en verbinding is tussen Nieuwendijk en Biesbosch. Daarnaast gaat dit hinder opleveren voor bewoners van Nieuwendijk en Werkendam, welke daar om en nabij de corridor 9 woonzaam zijn.		Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met natuurgebieden. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen.
202302258	202302258	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener vraagt zich af waarom hoogspanningsverbindingen altijd bovengronds worden aangelegd en vraagt nogmaals te kijken naar ondergrondse aanleg gezien ervaringen in het buitenland.</p> <p>2. Indiener vraagt, gezien het NOVI beleid, corridors te beperken tot verbindingen die gecombineerd kunnen worden met bestaande verbindingen en daarbinnen te kiezen voor de corridor met de minste impact op de omgeving.</p> <p>3. Indiener adviseert te kiezen voor een zo kort mogelijke corridor te kiezen. Corridors 5 of 6 liggen voor indiener voor de hand om te combineren met bestaande hoogspanningslijnen om impact op natuur en landschap te beperken.</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties.</p> <p>De nieuwe verbinding is onderdeel van het landelijke elektriciteitsnet en wordt daarom bovengronds aangelegd. Voor een toelichting op de mogelijkheden van (gedeeltelijke) ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p> <p>Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd.</p> <p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>De tien corridors vormen het vertrekpunt voor het onderzoek tijdens de MER-fase. Mogelijk vallen op basis van het nadere onderzoek corridors af of wordt de ligging</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>4. Indien een route door de Biesbosch onmogelijk is adviseert indiener hier met corridor 2 omheen te gaan en zo snel mogelijk op bestaande hoogspanningslijnen aan te takken.</p> <p>5. Indien toch een tracé naar Krimpen aan de IJssel gekozen wordt kiest indiener voor corridor 1, hier is volgens indiener al veel verstoring van bedrijventerreinen, hoogbouw en infrastructuur.</p> <p>6. In het geval een corridor door de Alblasserwaard onvermijdelijk is verzoekt indiener corridor 7 te combineren met bestaande verbindingen, eventueel door boven Nieuw-Lekkerland langs te gaan via corridor 9 en vervolgens weer aan te takken op corridor 7.</p>	<p>van corridors aangepast. Ook combinaties van corridors, zoals wordt gesuggereerd, zijn mogelijk.</p>
202302258	202302258	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302258	202302258	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302258	202302258	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302259	202302259	1	<p>In de rapportage is in § 4.2 een Belemmeringenkaart gepresenteerd. Op basis van de integrale belemmeringen is vervolgens een tiental mogelijke corridors ontwikkeld.</p> <p>Wij stellen voor om per waarde/functie (Werelderfgoed, natuur, woningzoekgebied) een alternatief te ontwikkelen (dus een erfgoedinclusief alternatief, een natuurinclusief alternatief, etc.) en vervolgens te kijken of hier volwaardige corridors uit voortvloeien. Om op die manier over een bredere set oplossingsrichtingen te beschikken ten behoeve van een uiteindelijk voorkeursbesluit. Op deze wijze krijgt de bewindspersoon in een vroegtijdig stadium zicht op een erfgoed inclusieve oplossingsrichting en zicht op mogelijke ongewenste impact op werelderfgoed.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie.</p> <p>De tien onderzoeksalternatieven zijn ontwikkeld op basis van een integrale analyse van het zoekgebied waarbinnen de oplossing voor het knelpunt in het elektriciteitsnet gevonden dient te worden. Om dit knelpunt op te kunnen lossen, gelden (strikte) technische eisen en beperkingen ten aanzien van de aanleg van de nieuwe verbinding, welke van invloed zijn op de (mogelijke) effecten op de omgeving.</p> <p>Het zoekgebied betreft een complex gebied met een veelheid aan (overlappende) waarden en (concurrerende) ruimteclaims. Een sectorale focus per alternatief (natuur, erfgoed, woningbouw, etc.) zou naar verwachting resulteren in alternatieven die op desbetreffend aspect haalbaar en maakbaar worden geacht, maar op andere onderdelen aanzienlijk minder of helemaal niet. Zoals in de concept-NRD opgenomen, zijn combinaties mogelijk van delen van verschillende alternatieven, maar alleen daar waar de alternatieven elkaar (nagenoeg) kruisen. Een combinatie van alternatieven die per waarde of functie zijn ontwikkeld wordt daarom niet van meerwaarde geacht ten opzichte van de huidige aanpak, waarbij haalbaarheid en maakbaarheid op integraal niveau leidend zijn.</p>
202302259	202302259	2	<ul style="list-style-type: none"> In het beoordelingskader (tabel 5.1) zijn onder "Landschap" en "Cultuurhistorie" een aantal aspecten benoemd die onderzocht zullen worden. Het is lastig de verschillende aspecten uit elkaar te trekken en separaat van scores te voorzien. Zo hangen bv. 'gebiedskarakteristiek' en 'historische geografie' duidelijk met elkaar samen. Daarnaast ontbreekt een belangrijke categorie, het aspect "Rijksmonumenten". Onder de Omgevingswet worden onder de term 		<p>Op de belemmeringenkaart is voor meerdere thema's GIS-data opgenomen. Voor cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden gaat het daarbij om UNESCO-werelderfgoed, AMK-monumenten en gemeentelijke monumenten (die door de gemeenten zijn aangedragen). Bij de ontwikkeling van de alternatieven is rekening gehouden met rijksmonumenten en lintbebouwing. Voor wat betreft het kaartbeeld zijn lintbebouwing, rijksmonumenten, maar ook andere belangrijke landschappelijke structuren niet afgebeeld. Dit hangt samen met het leesbaar houden van de kaart. De genoemde aspecten zijn van belang voor het ontwerpproces en onderzoek om binnen de corridors een onderzoeksalternatief te</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>‘Cultureel erfgoed’ de aspecten archeologie, monumentenzorg (gebouwde en aangelegde monumenten), historische stedenbouw en cultuurlandschap gevat. Mijn advies is deze indeling ook in dit beoordelingskader aan te houden, naast Werelderfgoed.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aspecten zullen worden onderzocht op “de mate van invloed”, dit is een onduidelijk begrip. Het advies is de te onderzoeken effecten specifiek te benoemen, zoals ‘doorsnijding van gebieden’, ‘vernietiging van aanwezige waarden’ of ‘aantasting van waarden’. Hierbij mail ik ter inspiratie de link naar een oudere handreiking van de RCE: Samenvatting van de Handreiking Cultuurhistorie in MER en MKBA Publicatie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed • Er is een goede Landschapsanalyse bij het document gevoegd. De notie echter dat erfgoed aanknopingspunt kan zijn voor het formuleren van (deel)oplossingen of mitigerende maatregelen wordt gemist. 		<p>ontwikkelen. De informatie op de belemmeringenkaart wordt tijdens het opstellen van het planMER meegenomen in de verschillende effectonderzoeken, waaronder die voor de aspecten landschap, cultuurhistorie en archeologie. Op aspectniveau worden voor de corridors gedetailleerdere kaarten opgesteld waarbij rijksmonumenten en lintbebouwing ook worden meegenomen in het kaartmateriaal.</p> <p>De effecten op cultureel erfgoed worden onderzocht in het planMER. Onderdeel hiervan is de bepaling van het detailniveau en methodiek, bijvoorbeeld op basis van ligging, doorsnijding en aantasting van waarden. De meegestuurde handreiking is voor kennisgeving aangenomen.</p>
202302259	202302259	3	n.v.t.		-
202302259	202302259	4	<ul style="list-style-type: none"> • Unesco-werelderfgoed is al in deze fase van de analyse meegenomen. De analyse in H4 is herkenbaar. Het voorstel om een HIA uit te voeren om te bepalen wat de effecten van mitigerende maatregelen zijn is een goede stap. Het is echter wel zo dat cultureel werelderfgoed zich niet goed leent voor mitigatie. Hierover moet het MER duidelijk zijn. • Om het nationaal belang cultureel erfgoed en de kabinetsbrede verantwoordelijkheid van instandhouding van werelderfgoed in te vullen, werkt OCW aan een nauwere samenwerking met EZK, respectievelijk de uitvoeringsdiensten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Deze samenwerking heeft als doel een vroegtijdige signalering van een nationaal erfgoedbelang en eventuele passende advisering op projectniveau. • Graag ontvangen we een ontvangstbevestiging op dit advies dat we als wettelijk adviseur namens de minister van OCW via het digitale reactieformulier afgeven. 		<p>Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met gebieden met grote (cultuur)historische waarden, waaronder ook UNESCO Werelderfgoed. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen.</p> <p>In het kader van een degelijke beoordeling van de effecten op erfgoed, wordt nader overleg tussen het Ministerie van EZK c.q. RVO en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed tijdens de verkenning voortgezet.</p>
202302260	202302260	1	Ja, de kortste kabellengte route onder de grond.		Bedankt voor uw terugkoppeling.
			Corridor 5 rand van de biesbosch waar ook al 150 kv verbinding loopt		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302260	202302260	2	Er is al veel onderzoek gedaan.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg en onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragrafen 3.4 en 3.6 van deze reactienota.
			I21-4-2023 herijkt voorzorgbeleid voor		

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>magneetvelden in elektriciteitsinfrastructuur..</p> <p>Het kan niet goed voor het milieu zijn wanneer er onnodig lange kabels gebruikt worden voor een omweg naar Geertruidenberg.</p> <p>De masten moeten worden geverfd, ongezond, niet goed voor de vogels.</p> <p>Graag onderzoek naar een rechtstreekse ondergrondse route</p>		
202302260	202302260	3	<p>De hoeveelheid masten en de 2 hoogspanningsleidingen die al over de Alblasserwaard gaan.</p> <p>De vervuiling / ellende, van chemours. We lopen hier. Al een hoger risico op kanker.</p> <p>Rijksoverheid, rijk, tenneT geven voorzorgbeleid, i.v.m. oorzakelijk verband</p> <p>Leukemie, hersentumor, vooral bij kinderen en volw. Meer kans op ziekte van Alzheimer.. mensen die bij hoogspanningsleiding wonen krijgen schadevergoeding, leidingen worden verplaatst als ze over woonwijken lopen.... En bij ons in de Alblasserwaard zou een nieuwe 389 kv verbinding geen probleem zijn?</p> <p>We zijn tegen de plannen voor corridor 7,8,9,10.</p>		<p>Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>
202302260	202302260	4	<p>Wij hebben een bebouwing nabij een hoogspanningskabel. Ook gezoem bij wind.</p> <p>De huizenprijzen zakken.</p> <p>Wij maken ons zorgen dat wanneer corridor 8 wordt uitgekozen</p> <p>De hoogspanningskabel naast ons over het enige onbebouwde weilandje in de lintbebouwing zal gaan. Het betreft kadastrale perceel 826 eigendom van mijn moeder N.Hoogendijk-Kok. er zit gedeeltelijk woonbestemming op en er zijn plannen om hier een (smal) huis te bouwen. Mw N.Hoogendijk-Kok is er op tegen dat op dit perceel een hoogspanningsmast komt.</p>		<p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op de (bebouwde) leefomgeving. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragrafen 3.5 en 3.6 van deze reactienota.</p>
202302261	202302261	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener heeft bezwaar tegen corridors 3, 4, 5, en 6 omdat deze een nieuwe en drastische doorsnijding en aantasting van Natura2000-gebied de Biesbosch betekenen.</p>	<p>1. Indiener geeft aan een voorkeur te hebben voor corridors 1 en 10 omdat deze de Biesbosch niet raken, in tegenstelling tot alle andere de corridors in het bijzonder 3, 4, 5 en 6. Voor een nadere toelichting op zienswijzen voor óf tegen één of meerdere corridors, wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota. In zijn algemeenheid kan worden gemeld dat we vanuit het oogpunt van Stichting Natuur-</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>2. Indiener geeft aan dat overbrugging van het Hollands Diep direct ten westen of oosten van de A16 tot 1200 meter beperkt kan blijven, vergelijkbaar met de overspanning ten westen van de Haringvlietbrug.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat de genoemde stapeling van belemmeringen bij corridor 1 ook kan blijken bij andere tracés.</p> <p>4. Indiener vraagt tracés 1 en 2 serieus en creatief te onderzoeken en tenminste één op te nemen in het MER.</p> <p>5. Indiener hoopt dat belangen van natuur, landschap en cultuurhistorie zwaar zal meewegen in de tracékeuze voor de MER en in de uiteindelijke keuze voor een voorkeursalternatief.</p>	<p>en Vogelwacht Biesbosch begrijpen dat de Biesbosch moet worden beschermd. We stellen tevens vast dat de Wet natuurbescherming in de bepalingen over Natura 2000 voorziet in dit stringente beschermingskader.</p> <p>2. De kruising van het Hollands Diep is nog onderwerp van onderzoek, zoals ook aangegeven in de concept-NRD (p. 39 e.v.). De suggestie van indiener om op een smaller gedeelte (direct ten westen van de Moerdijkbruggen) het Hollands Diep te kruisen, is ook een mogelijkheid. Vervolgens zal een tweede rivierkruising met de Dordtse Kil moeten volgen. De verbinding bij de Haringvlietbrug is bij ons bekend.</p> <p>3. Stapeling van belemmeringen is zoals indiener aangeeft ook binnen andere corridors aanwezig, maar in gewijzigde aard en omvang. In corridor 1 is vooral de veelheid opvallend. Dit komt ook nadrukkelijk terug in de zienswijzen met betrekking tot deze corridor.</p> <p>4 en 5. Verder worden alle corridors meer specifiek de onderzoeksalternatieven, uiteraard op gelijkwaardige wijze of effecten onderzocht. Dus ook de onderzoeksalternatieven in corridors 1 en 10. In paragraaf 3.7 van deze reactienota in onder zienswijzen over het beoordelingskader en tracékeuze vermeld dat er in de milieueffectrapportage en IEA geen weging wordt toegepast. In de IEA wordt de onderscheidende informatie ten behoeve van de te maken keuzes beschreven, zonder dat daarbij een weging wordt toegepast. De minister voor Klimaat en Energie bepaalt, in overleg met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, op basis van het advies van de regionale overheden, de integrale effectanalyse en de informatie uit het participatieproces welk alternatief gerealiseerd wordt.</p>
202302261	202302261	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302261	202302261	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302261	202302261	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302263	202302263	1	Er moet een verbinding gemaakt worden tussen station Krimpen a/d IJssel en station Crayestein. Het is om vele redenen, waaronder kosten, onzinnig en onlogisch om Crayestein over te slaan en lange omleidingen van 35-50 km door ongerept landschap en over woonhuizen te maken (corridor 7,8 en 9). Er is namelijk een goed alternatief. Een van de kortste routes met de minste extra impact op het milieu en omwonenden en de laagste kosten is corridor 6. Deze loopt grotendeels langs een bestaand tracé en het laatste (korte) stukje door de Biesbosch. Om de Biesbosch te ontzien kan in corridor 6 een kleine aanpassing worden gemaakt door de verbinding langs de Merwede te maken naar Crayestein. Zie zwarte lijn in bijlage.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>Het is op voorhand niet te zeggen welke corridors technisch (on)mogelijk zijn, dat is onderwerp van nader onderzoek. Relatief korte corridors kunnen door verschillende oorzaken bovendien ook hogere kosten met zich meebrengen dan de relatief langere corridors, bijvoorbeeld door delen ondergronds aan te leggen.</p> <p>Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
			Daarnaast is er beperkt onderzoek gedaan naar de aanleg van kabels ondergronds. Leer van voorbeelden		

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			zoals Duitsland en Denemarken die dit wel doen. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd. Deze blijven nog tientallen jaren ons landschap vervuilen. Doe dit makkelijk niet af met 'kan niet', 'te duur' of is 'meer storingsgevoelig'. Het is belangrijk om innovaties serieus te nemen en daarnaast om mens en dier serieus te nemen. 95627606_9160077_Bijlage_1.docx		
202302263	202302263	2	<p>Aantasting kwaliteit landschap:</p> <p>Ofschoon iedereen begrijpt dat er soms ingrepen nodig zijn om onze welvaart op peil te houden, zoals verzwaring van het elektriciteitsnet, moet er met de grootst mogelijke zorg worden nagedacht over dit soort ingrijpende projecten voor het milieu en de mensen. Deze nieuwe masten blijven nog tientallen jaren in het landschap staan. Laten we ons landschap niet onnodig vervuilen met nieuwe masten op veel langere routes dan nodig, door onaangetast polderlandschap. Maar leg nieuwe masten zoveel mogelijk in gebieden waar hier minder hinder van wordt ondervonden (corridor 6). Corridors 7 en 9 zijn absoluut geen geschikte optie; aangezien dit dwars door natuurgebied Alblasserwaard gaat (o.a. Natura 2000 gebied bij De Donk) en een veel langere route beslaat, dat geen gebruik maakt van het station Caryestein wat wij denken een sleutelrol speelt in de oplossing van het vraagstuk. Behalve Natura 2000 gebied raken de corridors ook delen van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten. Het is ondenkbaar om in dit landschap op grote schaal te gaan graven en hoogspanningsmasten te plaatsen.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX door Dupont, vergund door officiële instanties waaronder de Gemeente (Zembla uitzending 15 juni 23 en artikelen uit krant en Zembla 29 juni 23). Maak onze waard en de mensen/ dieren die hier leven, niet nog zieker. Genoeg is genoeg!</p>		<p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten en effecten op dieren en agrarisch gebruik, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>De effecten op het landschap worden voor de verschillende alternatieven ook onderzocht. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van het landschap in de Alblasserwaard.</p>
202302263	202302263	3	Schade voor gezondheid; de gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert gemeenten en		<p>Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>In gebieden waar het niet mogelijk is om gevoelige bestemmingen te ontwijken, kan eventueel ondergrondse aanleg worden onderzocht als oplossing. Ook kan nader</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			netbeheerders geen nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. Corridors 7, 8 en 9 lopen deels over woonwijken in Sliedrecht, over meerdere bestaande lichtbebouwingen (Graafstroom en de Alblas) en woonwijken met gevoelige bestemmingen (zie conceptrapport RND). Dit advies van de Rijksoverheid wordt niet voor niets gegeven. Negeer en omzeil dit beleid niet opnieuw zoals reeds bij de familie Slingerland aan de Heulenslag, bij Nieuw-Lekkerland en vele andere projecten in Nederland. Als met in het conceptplan RND zegt dat men rekening houdt met het voorzorgbeleid, zoals opgesteld door het Ministerie van EZK, dan moet men dit ook doen. Dan moet men niet met een corridor 7, 8 en 9 optie komen, waarvan men al weet dat je hier gevoelige bestemmingen (woonhuizen) niet kunt ontwijken. Molenlanden is op dit punt al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel. Gebruik innovatieve technologie zoals ook in omliggende landen of voor corridors die niet over woonbestemmingen gaan.		onderzoek ertoe leiden dat een of meerdere corridors om deze reden komen te vervallen. Dat is op dit moment niet met zekerheid vast te stellen.
202302263	202302263	4	Schade voor dieren. Ook dieren hebben last van de straling. In de Alblasserwaard komen naar de mooie koeien, geiten en schapen in de weides ook bijzondere dier- en plantensoorten voor zoals de heikikker, zwarte stern, steenuil, knotwilgslak, purperreiger en waterspitsmuis en ook de gouden sprinkhaan. Daarnaast is de Alblasserwaard ook uniek vanwege alle andere diersoorten die er leven, heel mooi vastgelegd in de recente film 'De Wilde Waard'. Het is toch onvoorstelbaar als dit verziekt wordt door de krachtige magneetvelden van hoogspanningsmasten. Zeker niet als er een alternatieve route voorhanden is. Daarnaast zijn er tienduizenden weide- en trekvogels in de Alblasserwaard. Die wil je niet belasten door plaatsing van een onnodige nieuwe route met 33-40 km hoogspanningskabels, waar ze tegenaan vliegen en doodgaan. Mede daarom zijn corridors 7 en 9 absoluut ongeschikt.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht. De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302264	202302264	1	Ja, de door de gemeente Molenlanden ingediende en door een inwoner bedachte variant op corridor 6 door middel van bundeling met de bestaande verbinding, namelijk tussen Geertruidenberg en Merwede, waarbij ter hoogte van de Merwede afgebogen wordt naar het westen richting Crayenstein.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202302264	202302264	2	Ja voor corridor 10 of er geen strijdigheid bestaat bij deze variant met de Vogel- en habitatrictlijn. Door de enorme lengte van de corridor (met 50 km op afstand		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>de langste van alle varianten). Hoogspanningsverbindingen brengen risico's mee voor vogels (en andere diersoorten). Het weidegebied in de Alblasserwaard is een belangrijk broedgebied voor weidevogels. De impact van deze lange corridor op de habitat van weidevogels is (te) groot! Te denken valt aan directe sterfte door aanvaringen met de hoogspanningsverbinding (met name gevaar voor de kievit). Het gebied kan permanent ongeschikt worden als voedsel, rust of broedgebied. Lagere broedsuccessen als gevolg van hoogspanningsverbindingen is een bekend verschijnsel. Dit komt o.a. door barrierevorming en het mijden van hoogspanningsverbindingen. De verstoringafstanden van hoogspanningsverbindingen zijn voor verschillende weidevogels zeer groot, waardoor een groot habitatverlies op land ontstaat voor kwetsbare weidevogelsoorten zoals kievit en veldleeuwerik. Er bestaat derhalve een gerede kans op strijdigheid met de Vogel- en habitatrichtlijn. We geven u ook in overweging om Sovon Vogelonderzoek te betrekken bij de keuze van de alternatieven ter advisering van de effecten op weidevogels (waarvan de Alblasserwaard een belangrijk gebied is en waar door het Collectief Alblasserwaard en Vijfheerenlanden veel inspanningen zijn verricht, jarenlang, ter bescherming van weidevogels).</p>		<p>De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302264	202302264	3	<p>Bij corridor 10 wordt Unesco werelderfgoed doorsneden. Ik weet niet hoeveel werelderfgoed we in Nederland hebben, maar laten we deze nu niet doorsnijden met een ontsierende hoogspanningsverbinding a.u.b.; dat zou Nederland op zijn kleinst zijn!</p>		<p>Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is rekening gehouden met natuurgebieden en gebieden met grote (cultuur)historische waarden, waaronder ook UNESCO Werelderfgoed. Bij het nader uitwerken en onderzoeken wordt hiernaar per alternatief gedetailleerder onderzoek uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in een Integrale Effectenanalyse, welke zal worden gebruikt om het voorkeursalternatief te kiezen.</p>
202302264	202302264	4	<p>Agrarische sector wordt al hard getroffen en landbouwgrond is schaars en wordt productiefactor 1. Doorkruisen van een landbouwgebied met de langste corridor (50 km) voor de hoogspanningsverbinding, legt ook deze rekening weer op tafel bij de agrariërs. Ook het effect op landbouwdieren van een hoogspanningsverbinding dient meegewogen te worden.</p> <p>Daarnaast is de Alblasserwaard één van die unieke veenweidelandschappen waar het vergezicht zonder hoogbouw nog aanwezig mag zijn. Dit open veenweidelandschap is van grote waarde. Geen ontsierende hoogspanningsmasten in dit bijzondere</p>		<p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten en effecten op dieren en agrarisch gebruik, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>De effecten op het landschap worden voor de verschillende alternatieven ook onderzocht. Hierbij wordt tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van het landschap in de Alblasserwaard.</p> <p>Het is op voorhand niet te zeggen welke corridors technisch (on)mogelijk zijn, dat is onderwerp van nader onderzoek. Relatief korte corridors kunnen door verschillende oorzaken bovendien ook hogere kosten met zich meebrengen dan de relatief langere corridors, bijvoorbeeld door delen ondergronds aan te leggen.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>veenweidelandschap dat onderdeel is van het Groene Hart.</p> <p>Ook technisch is corridor 10 een ingewikkelde en dure oplossing door een (te) complexe kruising van hoogspanningsverbindingen. Tevens te duur door de lange afstand en de daarvoor benodigde grond. De langste route....dat is echt onnodig!</p> <p>Het bundelen van hoogspanningsverbindingen met bestaande infrastructuur zoals provinciale wegen en de A27 geeft een te complexe stapeling van infrastructurele werken (denk ook aan het verbreden van de A27). Dit gaat naast technische problemen, onvermijdelijk ook acceptatieproblemen geven bij burgers en uitvoeringsproblemen na aanleg.</p>		
202302265	202302265	1	Zie bijlage	<p>1. Voor indiener is het essentieel dat aanwezige infrastructuur voor drinkwaterlevering te allen tijde veilig bereikbaar is en blijft om leveringszekerheid te kunnen waarborgen, niet enkel in geval van calamiteiten en onderhoudswerkzaamheden maar ook voor wijzigingen of uitbreidingen van het leidingnetwerk. Ook dient er veilig te kunnen worden gewerkt.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat diens belangen tijdens de aanlegfase in meer of mindere mate geraakt worden als gevolg van aanwezigheid van ondergrondse en bovengrondse assets van indiener. Dit vergt toetsing en accordering van indiener.</p> <p>3. Indiener ziet gevolgen tijdens de beheerfase voor een verbinding nabij assets van indiener:</p> <p>a. Voor de continuïteit en leveringszekerheid van drink- en industriewater in geval van calamiteiten of noodzakelijk onderhoud aan leidingen.</p> <p>b. Onduidelijk welke voorwaarden TenneT hanteert indien indiener werkzaamheden aan leidingen uitvoert in nabijheid van een 380 kV verbinding.</p> <p>c. Onduidelijk welke veiligheidsmaatregelen</p>	<p>Bedankt voor uw zienswijze, het is essentieel dat we al in deze fase van het project met Evides hierover in gesprek blijven van de ene kant vanwege de ligging en bedrijfsvoering van de assets van Evides aan de andere kant om de haalbaarheid van een aantal onderzoeksalternatieven te kunnen onderzoeken. In uw brief zijn uw aandachtspunten en bezwaren puntsgewijs toegelicht. Hieronder is op deze punten gereageerd. Er is een samenvatting gemaakt van uw brief en hieronder wordt per punt uit de samenvatting een reactie gegeven.</p> <p>1. t/m 9. De aangedragen aandachtspunten en kanttekeningen zijn onderdeel van het benodigde onderzoek om uiteindelijk te komen tot het definitieve tracé met de meer in detail uitgewerkte uitvoering planologisch-juridisch vastgelegd in een ontwerp-projectbesluit. Op dit moment zitten we nog in de verkenningsfase waarbij effecten van de tien corridors op hoofdlijnen worden onderzocht. Hierbij wordt rekening gehouden met de productiefaciliteiten en infrastructuur van Evides en worden de effecten hiervan op hoofdlijnen inzichtelijk. Bij het hoofdaspect water worden de beïnvloeding van grondwaterstanden en -stromingen, oppervlaktewater en de waterhuishouding onderzocht. Hierover is meer te lezen in paragraaf 5.5 van de concept-NRD.</p> <p>Mede op basis van het planMER en een integrale effectanalyse (IEA) wordt door de minister voor K&E (in afstemming met de minister voor VRO) een voorkeursalternatief gekozen. In de fase erna worden de effecten van het voorkeursalternatief in meer detail onderzocht in het projectMER. Hierin wordt ook concreter hoe de aanlegfase uitgevoerd wordt en waar de verbinding exact komt. Als het voorkeursalternatief productiefaciliteiten en of leidingen van Evides raakt blijven we ook in deze fase hierover in overleg om negatieve effecten zoveel als mogelijk te voorkomen. Om de effecten in elke fase van het project op een juiste wijze te kunnen onderzoeken is overleg met en informatie van Evides essentieel. Hierover blijven we dan ook graag in gesprek met u.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>TenneT oplegt bij grondwerkzaamheden nabij een 380 kV verbinding en welke meerkosten dit betekent.</p> <p>d. Elektrische en thermische beïnvloeding van een 380 kV verbinding op leidingen dient te worden getoetst. Belangen van indiener dienen zo vroeg mogelijk te worden betrokken bij de tracékeuze.</p> <p>e. Indiener maakt zich zorgen over of het in de toekomstige situatie mogelijk is nieuwe aansluitingen te maken op de bestaande drink- en industriewaterleidingen en tegen welke meerkosten.</p> <p>4. Indiener maakt zich zorgen bij het kruisen van bekkens door de verbinding, hiervoor bestaat strikte regelgeving voor gebruikte materialen.</p> <p>5. Indiener vraagt in corridors 1 en 2 aandacht voor de te kruisen transportleidingen en eventuele beïnvloeding van de kabels op de stalen leidingen.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat corridors 2 en 3 dicht bij een waterwingebied in Dordrecht komen, hierbij dienen geen nadelige effecten voor de drinkwaterwinning merkbaar te zijn.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat bij corridor 3 goed gekeken zal moeten worden waar eventuele masten geplaatst kunnen worden in relatie tot ondergrondse infrastructuur van indiener.</p> <p>8. Indiener maakt bezwaar tegen corridor 4, welke alle infrastructuur van productielocatie Petrusplaat met aanwezige gebouwen, bekkens en ondergrondse infrastructuur kruist. Indiener verwacht hier risico's voor veiligheid en gezondheid van personeel, bezwaren voor functioneren van communicatiesystemen en procesautomatisering, beperkingen bij hijs- en takelwerkzaamheden door fysieke aanwezigheid van een verbinding en beperkingen voor voorgenomen plaatsing van zonnepanelen op waterbekkens.</p> <p>9. Indiener geeft aan dat in corridor 5 een huidige mast in een spaarbekken staat. Een aanpassing van deze mast op deze locatie is</p>	<p>10. Deze meekoppelkans is onderdeel van de verkenning en is in de concept-NRD beschreven op pagina 35.</p> <p>11. We begrijpen de voorkeur van de indiener. In deze fase laten we echter nog geen corridors afvallen. Er zijn in de concept-NRD tien corridors beschreven die in het planMER en de IEA onderzocht gaan op effecten. Bij alle corridors kunnen belangrijke nadelige gevolgen op bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied optreden, al verschillen de corridors sterk in welke waarden en functies het dan betreft. Elke corridor verschilt dus ook in de mate waarin waarden en functies worden ontzien. Zo zullen de korte corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein, die grotendeels door de Biesbosch verlopen, in algemene zin relatief gunstig beoordeeld worden op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische complexiteit en relatief ongunstig op landschap en natuur. En zullen de lange corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel, die grotendeels om de Biesbosch heen verlopen, in algemene zin juist relatief ongunstig beoordeeld worden op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische complexiteit en relatief gunstig op landschap en natuur. De onderlinge vergelijking van de corridors is daarom in deze fase van de planvorming nog geen reden om corridors te laten afvallen; elke corridor heeft voor- en nadelige effecten. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				volgens indiener niet mogelijk.	
				10. Indiener denkt graag mee aan de meekoppelkansen van de bestaande 150 kV-verbinding bij corridor 6 en 7. Wel dient er aandacht te zijn voor continue energielevering aan de productielocatie van indiener.	
				11. Indiener geeft aan dat corridors 7 t/m 10 indiener niet raken en daarmee de voorkeur van indiener krijgen, lettende op de natuurwaarde van de Biesbosch.	
202302265	202302265	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302265	202302265	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302265	202302265	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302266	202302266	1	Ja, zie bijlage 1 95627793_9160122_Zienswijze_familie_Breukers_van_den_Berg.pdf	Zie 202302103	<p>1. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p> <p>2. Zie beantwoording punt 1.</p> <p>3. Zie beantwoording punt 1.</p> <p>4. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>5. Zie beantwoording punt 7.</p> <p>6. Zie zienswijze 202302368.</p> <p>7. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op o.a. de mens, natuur, landschap en cultuurhistorie zijn enkele van deze onderzoeken. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302266	202302266	2	Ja, zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302266	202302266	3	Ja, zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302266	202302266	4	Ja, zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302267	202302267	1	<p>Een ondergronds verbinding moet worden onderzocht.</p> <p>Onzichtbaar, slechts tijdelijk effect op het Groene Hart (tijdens de aanleg), minder ruimtebeslag en geen negatief effect op grond- & woningwaarde.</p> <p>Verdere (snellere) uitwerking van 'smart grids', zodat noodzaak van uitbreiding transport van elektriciteit afneemt.</p>		<p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302267	202302267	2	<p>Het verdient aanbeveling meer (en/of aanvullend) onderzoek te doen naar de gevolgen van de corona-effecten op mens en dier (zeker ivm de veeteelt in deze regio).</p> <p>De eventuele gevolgen van de verstoring van broed- en woongebieden van weidevogels, waarvan bijv. de bedreigde grutto een deel van het jaar zijn habitat vindt in de regio</p>		<p>In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur, cultuurhistorie en landschap zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>Onderzoek naar corona (geluid) TenneT hanteert een afstand van 37 meter vanaf de hartlijn voor het hoorbaar zijn van dit coronageluid. Vanwege andere normen (zoals magneetvelden) is het de vraag of de nieuwe verbinding op zo'n korte afstand van een woning komt te staan. Indien dat het geval is, dan wordt dat aangegeven. In het planMER wordt een kwalitatieve beschouwing gegeven van de mogelijke hinder van coronageluid op korte afstand.</p> <p>Ten aanzien van het effect van corona op dieren, in zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwhuisdieren als gevolg van coronageluid van hoogspanningsverbindingen. Hier wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage.</p> <p>Gebieden die aangewezen zijn als weidevogelgebied of ganzenfoerageergebied worden onderzocht op effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding.</p>
202302267	202302267	3	<p>In het geval van Schelluinen spelen bij de aanleg van corridors alhier de volgende aspecten; het dorp kampt nu al met de nadelige gevolgen van de A15 en A27 (verbreding op termijn is voorgenomen), het nabij gelegen transportcentrum Schelluinen West, het ten noorden van het dorp gelegen hoogspanningskabels, het ten oosten gelegen waterzuivering-complex en in de nabije toekomst de verwezenlijking van een grootschalig bedrijventerrein naast de A27.</p>		<p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p>
202302267	202302267	4	<p>- aangetoond is dat fijn stof (in Schelluinen ruimschoots aanwezig - A15, A27, veeteelt etc.) door elektronische straling elektrisch geladen worden en daardoor in de longen blijft 'kleven'</p>		<p>1. Voor zover nu bekend beïnvloeden bovengrondse hoogspanningslijnen de schadelijke effecten van fijn stof niet. Hoogspanningslijnen kunnen fijn stof soms wel elektrisch opladen, maar dat is te weinig om het meer dan normaal aan longen, luchtwegen en de huid te laten 'plakken'. Dit concludeert het RIVM uit een literatuuronderzoek in opdracht van het ministerie van VROM. (RIVM Rapport</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>- gezondheidsraad geeft in 2022 aan dat er sterke aanwijzingen zijn dat blootstelling aan magneetvelden een verhoogd risico op leukemie tot gevolg</p> <p>- gezondheidsklachten ivm het zgn. corona-effect dat optreedt en in geval van Schelluinen het geluid veroorzaakt door de drie nabijgelegen windmolens (en 2 geplande molens op het te verwezenlijken bedrijventerrein naast de A27)</p>		<p>610790001/2007)</p> <p>2. Naar gezondheidsaspecten waaronder magneetvelden wordt zeer kritisch gekeken. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding t.a.v. geluid is een van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p>
202302268	202302268	1	<p>Zienswijze 1.</p> <p>Wij vragen u of er wordt er vastgehouden aan de minimale maat van 1200 m voor corridor 1 op het Ridderkerks grondgebied.</p> <p>Zienswijze 2.</p> <p>Wij vragen u te onderzoeken, zeker gezien de stapeling van belemmeringen op ons grondgebied, om corridor 1 in Ridderkerk uit te voeren als ondergronds tracédeel.</p>		<p>Ad 1. Daar waar er met zekerheid geen ruimte is om een onderzoeksalternatieven te ontwikkelen, kan een corridor smaller zijn dan 1.200m. Dat is bijvoorbeeld het geval te Ridderkerk, waarbij is besloten corridor 1 niet te projecteren op de woonwijken Slikkerveer, Ridderkerk West en Bolnes. En ook tussen de gemeenten Zwijndrecht en Hoeksche Waard tussen Zwijndrecht en Puttershoek. Indien er aanleiding is de corridors ter plaatse te verbreden, zal dat in overleg en inspraak gaan met de gemeenten en inwoners/belanghebbenden.</p> <p>Ad 2. Voor een ondergrondse aanleg wordt voor een andere toelichting graag verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>
202302268	202302268	2	<p>Zienswijze 3.</p> <p>Het effect op drinkwaterputten en waterwingebied mee te nemen in planMER.</p> <p>Zienswijze 4.</p> <p>Wij vragen u, om uitgaande van het landelijk voorzorgbeginsel van een magneetzone van 0,4 microTesla, te onderzoeken omdat er woningen, scholen etc. in de gevoelige zone kunnen liggen.</p> <p>Zienswijze 4.</p> <p>Wij vragen u om laagfrequent geluid op te nemen in de onderzoeken.</p> <p>Zienswijze 5.</p> <p>Wij vragen u de effecten op vogels en andere diersoorten b.v. vleermuizen mee te nemen in het onderzoek.</p>		<p>Ad 3. Lokale en ruimtelijke aandachtspunten als waterwingebieden en putten, komen in het vervolg van de verkenning in beeld en worden op effecten vanwege het onderzoeksalternatief beoordeeld.</p> <p>Ad 4. Conform aanduiding van indiener, zal aan de hand van genoemd criterium het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone worden bepaald.</p> <p>Ad 4 (2). Laagfrequent geluid op stations wordt bij het aspect geluid kwalitatief beoordeeld.</p> <p>Ad 5. Het in beeld brengen en beoordelen van effecten op beschermde soorten maakt deel uit van het natuuronderzoek in de komende onderzoeksfase.</p>
202302268	202302268	3	<p>Zienswijze 6.</p> <p>Wij vragen u te onderzoeken in welke mate de 380kV</p>		<p>Ad 6. Bij het hoofdaspect gebruiksfuncties wordt onderzocht wat de effecten zijn op de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in het gebied, zoals woningen,</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>hoogspanningsleiding een barrière kan zijn voor recreatieve activiteiten. Zienswijze 7. Wij vragen u te onderzoeken in welke mate ijsafzetting een risico vormt voor onze bewoners en recreatieve bezoekers van de Donckse velden.</p>		<p>bedrijven, landbouw, recreatie, verkeer en windturbines. Bij recreatie gaat het daarbij om de doorkruising van recreatiegebieden en recreatieroutes. Ad 7: In de komende onderzoeksfase zal in het planMER onder "Overige Functies" worden ingegaan op risico's van ijsafzetting op omliggende bebouwing.</p>
202302268	202302268	4	<p>Zienswijze 8. Wij vragen om de effecten van de 380 kV verbinding op het Rijksmonument Het Huys ten Donck en omliggend park (van cultuurhistorische waarde) te onderzoeken.</p>		<p>Ad 8. Als het onderzoeksalternatief effecten heeft op Huys ten Donck en omgeving, zal onderzoek naar die effecten uiteraard deel uitmaken van de komende onderzoeksfase. Het betreft in dat geval onder meer effecten op NNN en de Rijksmonumentale status.</p>
202302269	202302269	1	<p>Jazeker, corridor 6 is een stuk korter trace om aan te leggen ipv corridor 8. Dit heeft de minste impact op de omgeving. En kost ook minder.</p>		<p>Corridor 8 is, net als corridor 6, een van de alternatieven die onderzocht zullen worden in de komende fase. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.</p>
202302269	202302269	2	<p>Rijksoverheid adviseert gemeenten en netbeheerders om geen nieuwe hoogspanningslijnen te plaatsen in de buurt van woningen i.v.m. blootstelling aan magneetvelden. Dit is voor ons melkveebedrijf ook zeer ernstig.</p> <p>Alle modernisering wat gepaard gaat met elektronica heeft last van deze magneetvelden. Met als gevolg dat machines niet of nauwelijks werken.</p>		<p>Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld. Naast het onderzoek naar de magneetveldzone wordt er ook een beïnvloedingsonderzoek gedaan naar machine en elektronica in de omgeving van de nieuwe verbinding.</p>
202302269	202302269	3	<p>In het buitenland worden kabels ondergronds aangelegd. Waarom word dat niet hier in nederland onderzocht of dit mogelijk is?</p>		<p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302269	202302269	4	<p>In ons geval maken we voornamelijk bezwaar tegen corridor 8 maar ook 9 en 10 is voor dit gebied een grote aantasting.</p> <p>Bij corridor 8 komt de verbinding vlak bij ons melkveebedrijf te hangen en de steunpalen komen op onze gronden te staan. Ik ga hier nooit geen toestemming voor geven en zal alle middelen inzetten om jullie uit ons land te houden daarbij schuw ik niks. Tevens doe ik aanspraak op de waardevermindering van onze gronden en ons gehele melkveebedrijf. Dit zou betekenen dat alle financiële gevolgen, op basis van volledige schadeloosstelling, ten laste moeten komen van netbeheerder Tennet. Dus wees verstandig en sodemieter op hier.</p>		<p>Alle corridors kennen belemmeringen voor algemene thema's of individuele grondeigenaren. Mocht het uiteindelijke voorkeursalternatief op uw gronden komen zal TenneT met de eigenaar in overleg treden over de te vestigen zakelijke recht overeenkomst (ZRO). De vergoedingen die bij deze ZRO horen worden per project vastgesteld en zijn nog niet bekend.</p>
202302270	202302270	1	<p>Zie bijlage 1 95628125_9160227_Zienswijze_gemeente_HW_-_380kV_-_20230706.pdf</p>	<p>1. Indiener vraagt om blijvende aandacht voor de belasting die dit traject voor gemeenten met zich meebrengt, zowel in proceduredrukke als ruimtelijke effecten.</p> <p>2. Indiener nodigt uit om communicatieadviseurs van gemeenten nauw te</p>	<p>Ad 1. Voor zover het ruimtelijk effecten betreft, wordt opgemerkt dat de cumulatie van verschillende soorten functies en activiteiten in een gebied en het effect dat dit op de omgeving kan hebben (o.a. qua beleving en hinder), onderdeel uitmaakt van de integrale effectenanalyse (IEA). Daar wordt dit als aandachtspunt binnen de betrokken thema's, zoals "Ruimtelijke belemmeringen, ontwikkelingen & gebruiksfuncties", meegegeven ten behoeve van de integrale afweging en uiteindelijke keuze van een voorkeursalternatief door de minister. Zie voor een</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				betrekken bij de communicatie over het mogelijk afvallen van corridors en inzichtelijke te maken hoe dit gecommuniceerd wordt in de toekomst. Indiener roept op om communicatie hierover op een vast moment in het proces te doen, zodat er geen verwarring kan ontstaan of inwoners informatie missen.	<p>nadere toelichting ook paragraaf 3.9 van deze reactienota.</p> <p>Voor zover het betreft de procedurele druk wordt bevestigd dat onder meer de energietransitie zorgt voor een groot aanbod van nieuwe projecten. Bijbehorende samenwerking en afstemming zorgen enerzijds voor toenemende druk bij gemeenten, anderzijds wordt (vroegtijdige) consultatie op prijs gesteld om bijvoorbeeld belangen en specifieke kenmerken van de betrokken gemeentes naar voren te kunnen brengen. De drukte kan op ambtelijk en/of bestuurlijk niveau verder worden besproken.</p> <p>Ad 2. Ten aanzien van deze zienswijze kan worden bevestigd dat in geval van duidelijke signalen dat een corridor niet haalbaar en/of maakbaar, dit tijdig met de gemeenten en de ambtelijke projectgroep wordt besproken. Over moment en betrokkenheid, zal nader met de betreffende gemeenten worden afgestemd in de lopende overlegstructuur, waaronder de communicatiewerkgroep. Uiteraard zal ook het bestuurlijk overleg worden geconsulteerd.</p>
202302270	202302270	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302270	202302270	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302270	202302270	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302271	202302271	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan dat de gemeente Zwijndrecht al bovenmatig belast is met infrastructuur en op het thema veiligheid. Indiener benoemt 4 infrastructurele doorsnijdingen van Zwijndrecht en geeft aan dat een 5e doorsnijding beperkingen oplevert in de ontwikkeling van Zwijndrecht, o.a. op het gebied van woningbouw.</p> <p>2. Indiener geeft aan bewoners niet verder te willen belasten met extra risico's omtrent veiligheid en benoemt het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0, waarin staat aangegeven dat er niet gebouwd mag worden in het buitengebied.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat er een plan door de gemeenteraad is vastgesteld om te lobbyen voor een dedicated goederenlijn en verdiepte aanleg van rijksweg A16, om de leefomgeving te verbeteren. De nieuwe hoogspanningsverbinding draagt niet bij een verbeterde leefomgeving.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat in januari 2011 een grote brand heeft plaatsgevonden op emplacement Kijfhoek. Sindsdien zijn er maatregelen afgesproken. Indiener vindt het onaanvaardbaar als er weer een dergelijk</p>	<p>1. De gemeente is van oordeel dat naast de HSL, emplacement Kijfhoek, de A16 en de doorgaande spoorlijnen een vijfde doorsnijding in de vorm van een hoogspanningsverbinding de eigen ontwikkelingen nog meer gaat hinderen. Wij begrijpen de visie van de gemeente in deze. Graag wordt hiervoor verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota over stapeling van effecten en/of ruimtelijke opgaven. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Op deze manier houdt de beoordeling rekening met een stapeling van functies en ontwikkelingen.</p> <p>2. Graag zetten we het overleg met de gemeente voort en bekijken we waar een onderzoeksalternatief in het buitengebied de minste effecten oplevert. Daarbij kan helaas niet altijd voorkomen worden dat het onderzoeksalternatief ingrijpt in de gemeentelijke plannen voor het buitengebied.</p> <p>3. Wij hebben begrip voor de wensen van de gemeente om infrastructuur ondergronds aan te leggen. Specifiek voor 380kV-hoogspanningsverbindingen is hierover in hoofdstuk 3.4 van het thematische deel een toelichting opgenomen. De projectopdracht omvat het oplossen van het knelpunt door een bovengrondse hoogspanningsverbinding te realiseren. Daarbij geldt in algemene zin dat toevoeging van infrastructuur aan een gebied meestal niet bijdraagt aan de leefomgeving. In de komende onderzoeksfase zal duidelijker worden in welke mate er effecten optreden op de leefomgeving binnen de gemeente.</p> <p>4. Voor zover het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, in relatie tot spoorwegemplacement Kijfhoek, is mede uit de concept-NRD op te maken dat dit een belangrijk beoordelingscriterium is in de komend onderzoeksfase, zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD. Het risico dat de gemeente aanduidt is dus</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				incident plaats zou vinden met gevaarlijke stoffen en een hoogspanningsverbinding.	bekend en genoemd als belangrijke belemmering in corridor 1 (zie p. 40 van de NRD).
202302271	202302271	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302271	202302271	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302271	202302271	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302272	202302272	1	Ergens waar heel weinig mensen wonen, het is gewoon slecht voor de bevolking die er in de buurt of eronder wonen in het prachtige groene hart!		Vanuit TenneT streven we ernaar om zo min mogelijk gevoelige bestemmingen te raken met de nieuwe verbinding. Zie hiervoor ook paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202301952	202301952	4	Daarnaast ondervindt ons extensieve agrarische bedrijf hier enorm veel schade van. Te bedenken kwijtraken van gronden, overlast van bouwwerkzaamheden en stralingseffecten op onze dieren en apparatuur.		We begrijpen uw zorgen. De mogelijke effecten op gebruiksfuncties zoals agrarisch gebruik worden in de volgende fase onderzocht. Hier kan rekening mee worden gehouden bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Na de keuze voor het voorkeursalternatief zal bij de uitwerking hiervan gedetailleerder gekeken worden naar de effecten op (o.a.) de genoemde gebruiksfuncties en zal hiermee, waar mogelijk en haalbaar, rekening worden gehouden. In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar dit aan de orde kan zijn. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.
202302272	202302272	3	Alles moet goed worden uitgezocht voor de veiligheid en gezondheid van de medemens		Zie beantwoording vraag 2.
202302272	202302272	4	Moeten er huizen afgebroken. Worden? Uitgekocht enz		Er kan niet uitgesloten worden dat er wordt gekozen voor een tracé waarbij gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone liggen. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor meer informatie over de uitkoopregeling.
202302273	202302273	1	Het organiseren van regionale energiesystemen lijkt mij meer passend en toekomst gericht.		Dit is inderdaad de meest ideale situatie maar in de praktijk (nog) niet het geval en vaak niet haalbaar. Hierdoor dient elektriciteit getransporteerd te worden van aanbod naar vraag. In paragraaf 3.3 van deze reactienota, het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak", is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder waterstof en (thuis)opslag. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu))
202302273	202302273	2	Ja, wat de effecten op de leefbaarheid, ecologische impact en lange termijn gezondheidseffecten voor flora en fauna zijn.		In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de gezondheid van mens en dier, de leefbaarheid en de natuur zijn enkele van deze onderzoeken. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302273	202302273	3	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302273	202302273	4	Ja, dat als er gekozen worden voor het uitbreiden van het hoogspanningsnet er dan gekozen moet worden voor een zo kort mogelijke route. Dit om te voorkomen dat grote gebieden worden ontwricht en horizonnen worden vervuild met hoogspanningsmasten. (hierdoor vallen in ieder geval corridor 9 en 10 af).		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302274	202302274	1	Ondergronds zou serieus moeten worden overwogen, in Veenendaal is dat ook toegepast. 95628520_9160337_Bezwaar_hoogspanning.docx	Zie 202301493	Graag wordt voor de reactie over ondergrondse verbindingen verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302274	202302274	2	Het is goed te onderzoeken wat het effect is bij routes over langere afstanden (door ook natuurgebieden) zoals de route langs Ridderkerk versus een korte route door de Biesbosch. En daarbij ook rekening houdend met het aantal inwoners dat met de ene route wordt geraakt versus de andere. Dat geeft immers veel gezondheidseffecten die zwaarder moeten wegen mijns inziens dan natuur.		In de IEA worden ook effecten en aspecten samenhangende met de lengte van de onderzoeksalternatieven in beeld gebracht. Voor zover het gezondheidseffecten betreft worden deze in de planMER beoordeeld.
202302274	202302274	3	Aantal mensen dat wordt geraakt / waar de route op een bepaalde straal van bijv. 1 km langs komt versus natuur. Dit kan niet gelijk geschaard worden.		Per corridor zal het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone in beeld worden gebracht. Zie hiervoor ook het beoordelingskader op p. 50 e.v. van de NRD. Graag wordt ook verwezen naar paragraaf 3.7 van deze reactienota, de thematische beantwoording over het beoordelingskader.
202302274	202302274	4	nvt		-
202302276	202302276	1	Corridor nummer 10 lijkt mij geen goed idee. Deze is te lang en dus te duur en komt te dicht bij bewoond gebied en het groengebied wordt hier aangetast.		De indiener geeft diverse argumenten om de verbinding niet via corridor 10 te laten lopen. In de verkenning worden deze punten nader onderzocht. Zie de paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een nadere toelichting op het vervolg proces.
202302276	202302276	2	Heb ik geen verstand van maar naar mijn mening hebben we in Scelluinen al genoeg vervuiling van de a 15 ,zuiveringschap en betuwelijn en w.s windmolens.		Zie beantwoording vraag 1.
202302276	202302276	3	Wil zo min mogelijk hinder ondervinden.		Bedankt voor uw reactie
202302276	202302276	4	Hoop op een zo gunstig mogelijk alternatief		Bedankt voor uw reactie
202302277	202302277	1	Graag wil ik als inwoner van Nieuw-Lekkerland reageren. Het is erg ongeloofwaardig dat aan de ene kant mensen worden uitgekocht omdat ze te dicht bij of onder een hoogspanningslijn wonen in dit dorp. En aan de andere kant mogelijkheden onderzocht worden deze nieuwe verbinding ook weer over bewoond gebied te laten lopen. Dit kan toch geen optie zijn..		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202302277	202302277	2	Milieueffecten moeten vooral worden onderzocht in relatie tot gezondheids aantasting bevolking en de effecten die deze nieuwe hoogspanningslijn heeft, ook in combinatie met de huidige hoogspanningslijn die verzaard wordt/is.		Stapeling van milieueffecten wordt meegenomen door niet alleen uit te gaan van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302277	202302277	3	De weging van nadelige gevolgen voor natuurgebieden en bijvoorbeeld beschermde vogels of andere dieren zouden minder zwaar moeten wegen dan bewoners van dorpskernen blootstellen aan een nieuwe hoogspanningsverbinding.		In hoofdstuk 5 van de concept-NRD is de onderzoeksmethodiek van het project uitgeschreven. Door alle aspecten zonder weging te beoordelen ontstaat een objectief overzicht van alle corridors en hun effecten op de onderzoeksthema's. Op basis van deze informatie wordt door de minister een voorkeursstracé bepaald.
202302277	202302277	4	Het lijkt ook dat de reikwijdte en afstanden van de gepresenteerde corridor opties nogal uiteenlopend zijn. Ten alle tijden zal de blootstelling voor de bevolking zo laag mogelijk moeten zijn.		De effecten op de bevolking gaan onderzocht worden in de onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302278	202302278	1	Om het nieuwe "Reyerwaard" knooppunt, overfly, mis te houden, misschien tussen Ambacht en Rijsoord door.		Het is niet geheel duidelijk welk alternatief indiener bedoelt. Indiener kan als gewenst de zienswijze nog nader toelichten. Op onze website (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen) staan onze contactgegevens.
202302278	202302278	2	Gevaar over het rangeerterrein "Kijfhoek" Staan soms chloorwagens en andere gevaarlijke stoffen, in wagons te wachten.		Het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, is een belangrijk beoordelingscriterium in de verkenningsfase, zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD. Het risico dat indiener t.a.v. Kijfhoek aanduidt is bekend en genoemd als belangrijke belemmering in corridor 1 (zie p. 40 van de NRD).
202302278	202302278	3	Kijfhoek goed uitzoeken!!		Zie beantwoording vraag 2.
202302278	202302278	4	Brede Hollands diep, waar hij overheen moet. Windmolenpark rangeerterrein "Kijfhoek", gevaarlijk Nieuwe grote Knooppunt A15/ A16		Uit de NRD blijkt al dat de veelheid aan belemmeringen in deze corridor kenmerkend is voor deze locatie en corridor 1 en daardoor ook een knelpunt vormt dat nader onderzocht zal worden in de komende verkenningsfase. De omstandigheden en (geplande) infrastructuur die indiener noemt zijn bij ons bekend. Graag wordt verder verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota, de thematische beantwoording over stapeling met andere ruimtelijke opgaven.
202302279	202302279	1	Zie bijlage brief gemeente Drimmelen 95629138_9160495_2023262113_reactie_zienswijze_Drimmelen_versie_6-7-2023.pdf	<p>1. Indiener verzoekt om te onderzoeken in hoeverre magnetische velden en straling van invloed zijn op dierengezondheid, maar ook op dierenwelzijn. Indien dit het geval is wordt opgeroepen in ieder geval de grootste veehouderijbedrijven in kaart te brengen en de gevolgen daarvan mee te wegen binnen de IEA.</p> <p>2. Indiener ziet in de beoordelingstabel graag toegevoegd in hoeverre straling en magnetische velden het functioneren van precisielandbouw en robotisering (vanwege gebruik GPS) negatief beïnvloedt.</p> <p>3. Indiener vraagt nogmaals goed te kijken naar de uitwerking van de landschapsanalyse, omdat de analyse en gebiedsbeschrijving niet eenduidig zijn opgebouwd en een landschappelijke beschrijving van het gebied tussen Moerdijk en Drimmelen gemist wordt.</p> <p>4. Indiener verzoekt om bij de IEA ook naar de al aanwezige belasting (al aanwezige energieprojecten) van een gebied te kijken.</p>	<p>Voor wat betreft de verwijzing naar de regionale zienswijze van de provincie Zuid-Holland die wordt onderschreven en waarnaar wordt verwezen, zie zienswijzenummer 202302350.</p> <p>Ad. 1 Over magneetvelden en dierenwelzijn is in paragraaf 3.6 van deze reactienota vermeld dat in zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek, geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op landbouwdieren als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Hierbij wordt dierenwelzijn en dierengezondheid bedoeld. Er wordt dan ook geen onderzoek naar gedaan in de milieueffectrapportage.</p> <p>Ad. 2. In paragraaf 3.8 van deze reactienota wordt ingegaan op mogelijke effecten op (landbouw)apparatuur. Moderne technieken, zoals GPS of drones, en hoogspanningsverbindingen storen elkaar in de regel niet in de bedrijfsvoering. Elektrische apparatuur en installaties zoals fijngevoelige elektronica, computerapparatuur, GPS en besturingsapparatuur die voldoen aan de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving zijn voldoende immuun voor blootstelling aan elektromagnetische velden. Aan welke eisen deze apparatuur precies moet voldoen, staat in de IEC 61000 normen.</p> <p>De NEN 50341 stelt eisen aan het stoorniveau dat door hoogspanningsverbindingen veroorzaakt mag worden. Hiermee wordt bij het ontwerp van de verbinding rekening gehouden. Als een elektronisch apparaat aan de gestelde normen en eisen voldoet, zal er in principe geen sprake zijn van interferentie met de nieuwe verbinding.</p> <p>Gelet op vorenstaande is het niet waarschijnlijk dat precisielandbouw, smart-farming, inzet van drones en GPS onmogelijk of uiterst moeilijk wordt. Als, na realisatie van de verbinding, problemen worden ondervonden bij de inzet van genoemde apparatuur, leert de ervaring dat er nagenoeg altijd een technische oplossing is. Als betrokkene schade lijdt, bijvoorbeeld vanwege de implementatie van een technische oplossing of omdat er geen oplossing voorhanden is, dan kan zij een beroep doen op het schadebeleid.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>Ad. 3 Voor wat betreft landschapsanalyse, dit betreft een analyse waarmee het zoekgebied en de corridors zijn ontwikkeld. Tijdens de verkenning wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) effecten van de onderzoeksalternatieven op de ruimtelijke kwaliteit en de verschillende landschapstypen. Dan wordt ook het gebied van de onderzoeksalternatieven in de corridors 1, 2 en 3 - het gebied tussen Moerdijk en Drimmelen - nader uitgewerkt. Hierbij wordt tevens gebruik gemaakt van beschikbare bronnen en relevant beleid. In de planuitwerkingsfase zal een specifiek Landschapsplan volgen.</p> <p>Ad. 4 Het onderzoek naar de effecten op mens en natuur gaat niet alleen uit van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie. Meer informatie hierover is te vinden in paragraaf 5.3 van de concept-NRD en hoofdstuk 3.9 van deze reactienota. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Op deze manier houdt de beoordeling rekening met een stapeling van functies en ontwikkelingen. Bestaande relevante gebruiksfuncties zijn bijvoorbeeld aanwezige bedrijventerreinen, landbouw, woonwijken, recreatiegebieden, windturbines, maar ook reeds aanwezige energieprojecten.</p>
202302279	202302279	2	zie bijlage brief gemeente Drimmelen		Zie beantwoording vraag 1.
202302279	202302279	3	zie bijlage brief gemeente Drimmelen		Zie beantwoording vraag 1.
202302279	202302279	4	zie bijlage brief gemeente Drimmelen		Zie beantwoording vraag 1.
202302280	202302280	1	Alles is omschreven in onderstaande bijlagen 1,2 en 3.		Zie beantwoording vragen 2,3 en 4.
			Alternatieven zijn niet verder benoemd.		
202302280	202302280	2	Zie bijlage 1 95629414_9160594_Bijlage_1_Te_onderzoeken_milieuaspecten_6-7-2023.pdf	<p>1. Indiener ziet graag voor alle corridors de volgende milieueffecten onderzocht:</p> <p>a. Impact op milieu, omgeving en natuur</p> <p>b. CO2-footprint</p> <p>c. Ontstane vervuiling</p> <p>d. Gevaren van magneetvelden</p>	De indiener geeft diverse te onderzoeken milieueffecten. De aangedragen aspecten worden in de fase na de NRD onderzocht in zowel de planMER als de IEA. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD waaronder effecten op milieu omgeving en natuur; CO2, vervuiling, magneetvelden. Meer informatie hierover is te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302280	202302280	3	Zie bijlage 2 95629414_9160595_Bijlage_2_Ook_af_te_wegen_of_te_betrekken_bij_het_toetsingskader_per_compleet_tracé_ersie_6-7-2023.pdf	<p>1. Indiener ziet graag voor alle corridors de volgende milieueffecten onderzocht:</p> <p>a. Maatschappelijke impact</p> <p>b. Zo min mogelijk aanleg risico's op milieu</p> <p>c. Zo laag mogelijke impact CO2 bij aanlegfase</p> <p>d. Zo min mogelijk impact op natuur</p> <p>e. Kosten per corridor, de kortste corridor is volgens indiener normaliter de goedkoopste</p> <p>f. Het kiezen van de meest duurzame verbinding, volgens indiener te koppelen aan de lengte van het tracé. Hoe korter hoe kleiner de impact op de omgeving.</p>	<p>1. De gevolgen van de nieuwe verbinding worden daarnaast in de fase na de NRD-integraal beschreven en beoordeeld aan de hand van 8 thema's in de IEA, zie paragraaf 2.3 in de concept-NRD. Maatschappelijke impact (landschap, leefomgeving), kosten en duurzaamheid zijn enkele van de thema's waarop de corridors worden beoordeeld. Het is echter aan de bevoegde ministers om op basis van een integrale belangenafweging te besluiten welke belangen prioriteit krijgen over andere belangen. Dit gebeurt in de voorkeursbeslissing. Deze wordt in 2025 verwacht.</p> <p>2. Bedankt voor uw suggestie. Mocht de voorkeursbeslissing vallen op een verbinding die parallel loopt aan een bestaande verbinding zal overwogen worden om bouwwegen te combineren waar mogelijk.</p> <p>3. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>2. Indiener stelt voor een combinatie met de bestaande verbinding te maken, met mogelijke voordelen voor toekomstig onderhoud.</p> <p>3. Indiener vraagt te onderzoeken welke delen van de verbinding ondergronds aangelegd kunnen worden.</p> <p>4. Indiener vraagt TenneT en de overheid maatschappelijk verantwoord te ondernemen, gezien de voorbeeldfunctie van deze partijen.</p>	<p>In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>4. Zie Corporate Social Responsibility - TenneT over hoe TenneT omgaat met het thema MVO.</p>
202302280	202302280	4	zie bijlage 3 95629414_9160596_Bijlage_3_Andere_zaken_over_de_reikwijdte_en_het_detailniveau_waar_ik_mijn_zien_swijze_voor_aandraag_6-7-2023.pdf	<p>1. Indiener stelt voor eerst corridors 5 en 6 te onderzoeken, gezien de door indiener aangedragen onderzoekscriteria. Corridor 6 zou volgens indiener dicht bij de bestaande verbinding geplaatst kunnen worden om hinder voor zichtlijnen en impact op omgeving en natuur te beperken.</p> <p>2. Corridor 2 om de Biesbosch heen is volgens indiener schadelijk voor trekroutes van vogels.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat een tracé ten oosten van het Kraaienbos het gebied aan weerszijden insluit met hoogspanningsverbindingen. Dit is schadelijk is voor de in dit gebied voorkomende purperreigers en zilverreigers vanwege gevoeligheid voor magneetvelden.</p> <p>4. Indiener vindt corridors 8 en 9 onwenselijk vanwege schade aan landschap, natuurwaarden, wandelgebieden en lintbebouwing langs de Alblas.</p> <p>5. Indiener maakt zich bij corridors 8, 9 en 10 zorgen om horizonvervuiling en inbreuk op het polderlandschap.</p> <p>6. Indiener vraagt de hoogspanningsverbinding te combineren met windmolens om horizonvervuiling te bundelen en het landschap zoveel mogelijk in stand te houden.</p> <p>7. Indiener geeft aan dat de Alblasserwaard een stuk authentiek landschap moet behouden.</p> <p>8. Indiener vraagt oplossingen te zoeken voor ondergrondse aanleg van de verbinding.</p>	<p>1. Specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten daarop worden in de verkenning nader in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Het effectenonderzoek in de fase na de NRD omvat ook het aantal draadslachtoffers. Dit zal beschreven worden in het thema natuur.</p> <p>3. Van bepaalde dieren staat vast dat ze natuurlijke (statische) elektromagnetische velden kunnen waarnemen, die zij gebruiken voor oriëntatie en beweging. Enkele studies wijzen op potentiële risico's voor deze dieren door kunstmatige, dynamische elektromagnetische velden. Een sluitende conclusie kan hier echter niet uit getrokken worden door het beperkte aantal studies, zeker voor elektromagnetische velden gecreëerd door hoogspanningslijnen, en de kwaliteit van deze studies. Gezien er geen sprake is van significante verbanden gerelateerd aan hoogspanningsverbindingen wordt dit niet nader onderzocht in het planMER. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>5. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>6. Waar mogelijk zullen we zoveel mogelijk combineren met andere infrastructuur. Ten aanzien van windturbines dient een minimale afstand gehouden te worden om te voorkomen dat een molenwiek de draden van de bovengrondse verbinding kan raken. Zie voor meer informatie Handreiking Risicozonering Windturbines 2020.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 1.</p> <p>8. Zie beantwoording bij zienswijze vraag 3.3</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302281	202302281	1	neen		U heeft enkel bij het vierde punt een zienswijze ingediend, dus daar is onze reactie hierop te vinden.
202302281	202302281	2	neen		Bedankt voor uw reactie
202302281	202302281	3	neen		Bedankt voor uw reactie
202302281	202302281	4	Wij willen opmerken dat de te onderzoeken corridor 10 over de westzijde van de gemeente Waalwijk en over de Overdiepse Polder loopt. De route van deze corridor 10 loopt daarmee parallel aan de corridor/aanvliegroute van de het Helikopter Defensie Commando van Gilze Rijen naar het laagvlieggebied in de Overdiepse Polder. Een hoogspanningsverbinding op deze plek zal grote gevolgen hebben voor de aanvliegroute(s) naar het kernoefengebied die dan zullen moeten worden verlegd. Deze verlegging zal onvermijdelijk leiden tot meer overlast in bestaande stedelijke gebieden van de gemeente Waalwijk. Daarnaast belemmert de mogelijke hoogspanningslijn, vanwege de aan te houden veiligheidsafstanden, de mogelijke opwek van windenergie in dat gebied. Graag worden wij als gemeente dan ook betrokken bij het vervolg proces.		Corridor 10 ligt buiten gemeente Waalwijk. Echter dat wil niet zeggen dat er geen effecten zijn op (het grondgebied van) de gemeente, die we moeten onderzoeken. Bijvoorbeeld als het gaat over aanvliegroutes en veiligheidsafstanden. Hierover hebben we in mei 2023 een eerste gesprek gevoerd met de gemeente Waalwijk. We nemen contact met u op korte termijn om te bespreken hoe we de gemeente in het vervolgproces op een goede manier kunnen betrekken.
202302282	202302282	1	Ja zeker, onder de grond. De Biesbosch.		Graag wordt voor de reactie over ondergrondse verbindingen verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302282	202302282	2	Een andere route kiezen. Het effect op de leefkwaliteit en gezondheid van de mensen die in de directe omgeving wonen. De straling.		Graag wordt voor de reactie verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, de thematische beantwoording over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden.
202302282	202302282	3	De windmolens, de 17 banen mega drukke rijksweg. A15 en de A16		Uit de NRD blijkt al dat de veelheid aan belemmeringen in deze corridor kenmerkend is voor deze locatie en corridor 1 en daardoor ook een knelpunt vormt dat nader onderzocht zal worden in de komende verkenningsfase. De omstandigheden en (geplande) infrastructuur die indiener noemt zijn bij ons bekend. Graag wordt verder verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota, de thematische beantwoording over stapeling met andere ruimtelijke opgaven.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302282	202302282	4	<p>Ridderkerk ligt naast twee zeer drukke rijkswegen met overlast van het geluid en fijnstof.</p> <p>Gepland tracé waterstof.</p> <p>De windmolens.</p> <p>Bedrijventerrein Dutch Fresh Port, veel vrachtverkeer.</p> <p>De Nato leiding.</p> <p>De overlast stapelt zich op.</p>		<p>Uit de NRD blijkt al dat de veelheid aan belemmeringen in deze corridor kenmerkend is voor deze locatie en corridor 1 en daardoor ook een knelpunt vormt dat nader onderzocht zal worden in de komende verkenningsfase. De omstandigheden en (geplande) infrastructuur die indiener noemt zijn bij ons bekend. Graag wordt verder verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota, de thematische beantwoording over stapeling met andere ruimtelijke opgaven.</p>
202302283	202302283	1	<p>Als er van Noorwegen een (ondergronds) kabel gelegd kan worden naar Nederland dan moet dat kleine stukje van Geertruidenberg naar Krimpen helemaal geen probleem zijn.</p> <p>Dus ondergronds is het beste alternatief.</p>		<p>In paragraaf 3.4 is te lezen waarom de hoogspanningsverbinding in beginsel bovengronds wordt aangelegd.</p>
202302283	202302283	2	<p>Gemeente Nieuw-Lekkerland is al behept met twee hoogspanning trajecten, wat er al twee teveel zijn, hoeveel komen er nog bij in de toekomst?</p> <p>Horizon vervuiling, in Wassenaar staan ze niet!</p>		<p>Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p> <p>Het effect op het landschap wordt meegenomen in de effectenstudie die in de komende fase wordt uitgeoefend, zie hiervoor paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302283	202302283	3	<p>Als de vertegenwoordiger van Tennet geen antwoord kan/wil geven op vragen en zegt dat dit het beleid is is</p>		<p>De insteek in het proces is antwoord te geven bij vragen die er zijn. Dus mocht u nog vragen hebben die nog onbeantwoord zijn, zou u dan met ons contact op willen</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			er dan nog wel inspraak mogelijk?		nemen (mailadres: geertruidenberg-krimpen-crayestein@tennet.eu)?
			Alle voorgestelde trajecten zijn voor mij geen optie.		Op dit moment kunnen we echter nog geen antwoord geven op de vraag waar de nieuwe hoogspanningsverbinding gaat komen. De komende periode onderzoeken we de tien corridors die opgenomen zijn in de concept-NRD. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. De keuze van het voorkeursalternatief is het volgende inspraakmoment. Na publicatie van de ontwerp-voorkeursbeslissing kan eenieder zijn zienswijzen inbrengen. Hierover is meer te lezen in hoofdstuk 2 van de concept-NRD.
			Het traject Geertruidenberg, over de Biesbosch, naar Crayestein is voor alle bewoners het minst belastend.		
			Korter traject is goedkoper en ook beter voor de vogels.		
202302283	202302283	4	Wat wordt er bedoeld met reikwijdte en detailniveau?		Met reikwijdte en detailniveau wordt de afbakening van het onderzoek bedoeld. Wat nemen we onderbouwd mee in het onderzoek en tot welk detailniveau gaan we dat nader onderzoeken.
			Bij uitleg wil ik deze vragen nog beantwoorden.		
202302284	202302284	1	Naast bovengrondse verbindingen, onderzoeken of ondergrondse aanleg mogelijk is.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302284	202302284	2	Het gevaar van het magneetveld voor mens en dier.		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302284	202302284	3	-		-
202302284	202302284	4	-		-
202302285	202302285	1	Als het traject niet om bebouwing van woningen heen kan dan alleen en uitsluitend onder de grond!!		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij.
202302285	202302285	2	Zeer schadelijk boven woningen !!! Woningen worden in NwLekkerland al afgebroken. Dus uitsluitend om bouw kernen heen !!!		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202302285	202302285	3	Bij bebouwing uitsluitend ondergronds		Zie beantwoording vraag 1.
202302285	202302285	4	Houd u aan de huidige wetenschap! Stralings gevaar met alle gevolgen van dien! Dus nooit over huizen.		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302287	202302287	1	Andere route, en niet over bebouwing van woonkernen, alternatieve route of trace onderzoeken en zoeken naar draagvlak.		We begrijpen uw zorg. We proberen een zorgvuldig proces met de omgeving te doorlopen, zodat men wordt meegenomen worden in het proces om te komen tot een tracé. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.12.
					Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302287	202302287	2	magneetzone- combineren van alternatieven- volksgezondheid		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen.
202302287	202302287	3	Er zijn nu al 2 lijnen die lopen over de woonkern in Nieuw-lekkerland, hiervoor moeten huizen worden afgebroken en gaat ten koste van aantal woningen. Bij uitbreiding van een 3e lijn moeten opnieuw woningen worden afgebroken, is niet verstandig.		Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. We hanteren hierbij het voorzorgsbeginsel waarbij we proberen zoveel als mogelijk te vermijden dat woningen binnen de magneetveldzone komt. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5.
202302287	202302287	4	Alternatieve trace onderzoeken.		Het project onderzoekt een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein. Hiervoor zijn 10 alternatieve routes beschreven, deze alternatieven zullen allen mee worden genomen in de komende onderzoeksfase.
202302288	202302288	1	Onder de grond de kabels aanleggen. Via de Biesbosch.		Graag wordt voor de reactie over ondergrondse verbindingen verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302288	202302288	2	Denk aan de leefbaarheid en de gezondheid van de mensen die in de directe omgeving van de masten wonen wat betreft de straling. Kies een andere route.		Graag wordt voor de reactie verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota, de thematische beantwoording over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden.
202302288	202302288	3	Wij wonen in Ridderkerk naast 17 banen rijksweg met veel overlast van geluid en fijnstof. A15 /A16. Dutch Fresh Port, een bedrijven terrein waarvan veel vrachtverkeer langs onze huizen rijden. De windmolens die gebouwd gaan worden. het geplande Waterstof trace		Uit de NRD blijkt al dat de veelheid aan belemmeringen in deze corridor kenmerkend is voor deze locatie en corridor 1 en daardoor ook een knelpunt vormt dat nader onderzocht zal worden in de komende verkenningsfase. De omstandigheden en (geplande) infrastructuur die indienen noemt zijn bij ons bekend. Graag wordt verder verwezen naar paragraaf 3.9 van deze reactienota, de thematische beantwoording over stapeling met andere ruimtelijke opgaven.
202302288	202302288	4	Wij wonen in Ridderkerk naast 17 banen rijksweg met veel overlast van geluid en fijnstof. A15 /A16. Dutch Fresh Port, een bedrijven terrein waarvan veel vrachtverkeer langs onze huizen rijden. De windmolens die gebouwd gaan worden. het geplande Waterstof trace. wanneer is het genoeg. De overlast stapelt zich op.		Zie beantwoording vraag 3.
202302291	202302291	1	Ja. Naar mijn mening zou moeten worden onderzocht welke route tot de minste integrale kosten leidt. Onder integrale kosten begrijp ik onder andere de directe kosten van aanleg (kortste traject), alsmede de		Als onderdeel van de Integrale Effectenanalyse worden ook de verwachte kosten voor het realiseren, beheren en onderhouden van de nieuwe verbinding. De effecten op milieu en gezondheid worden middels de milieueffectrapportage (m.e.r.) in kaart gebracht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			kosten van gezondheidsschade, milieuschade en waardevermindering van woonhuizen, bedrijfspanden en in voorkomende gevallen ondernemingen.		Bij (mogelijke) waardevermindering van onroerend goed wordt uitsluitend gekeken naar woningen. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202302291	202302291	2	Ja. Door de timing van dit plan ligt het voor de hand dat in het kader van het aankomend landbouwakkoord de natuur in ons gebied zal toenemen terwijl daarmee geen rekening wordt gehouden. Daardoor wordt gerekend met een onjuist optimistisch beeld van de milie-effecten. Zo overweeg ik zelf om een gedeelte van bijna 8 hectare van weiland om te vormen naar bos om inheemse flora en fauna te stimuleren. Die grond ligt in een beoogde corridor, waardoor een milieu-effect zal optreden. Dit zal de aankomende jaren bij meer boeren spelen. Zoals ik het begrijp wordt daar geen rekening mee gehouden, ook niet als schatting.		Het onderzoek naar de effecten op mens en natuur gaat niet alleen uit van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie. Meer informatie hierover is te vinden in paragraaf 5.3 van de concept-NRD
202302291	202302291	3	Ja. Ik ben benieuwd naar de business case als de integrale kosten worden meegenomen, zoals hierboven al benoemd. Naast milieuschade en gezondheidsschade zal sprake zijn van waardedaling van onroerend goed en van ondernemingen. Degene die hier in de toekomst onroerend goed of een onderneming koopt zal het effect van dit project waarderen, en lagere bedragen bieden voor overname. Anders dan de kopers hebben de verkopers geen keuzemogelijkheid, en kunnen zij hun financiële schade niet op de markt afwentelen. Het optimum van het kortste traject door het dunstbevolkte gebied met de minste natuurwaarde zou dan voor de laagste integrale kostprijs moeten zorgen.		Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Bij (mogelijke) waardevermindering van onroerend goed wordt uitsluitend gekeken naar woningen. Met betrekking tot eventuele gevolgen voor woningen wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van deze reactienota.
202302291	202302291	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302292	202302292	1	zie bijlage 95631099_9161044_2023006_TN_VBN_zienswijze_concept_NRD_Hoogspanningsverbinding_380_kV_G_K_C.pdf	<p>1. Indiener maakt zich grote zorgen omtrent corridors die in of nabij natuurgebied liggen, in het bijzonder Natura2000 gebied de Biesbosch.</p> <p>2. Indiener maakt zich zorgen omtrent de kwetsbaarheid van vogelsoorten zoals de lepelaar, zeearend, visarend en trekvogelsoorten.</p> <p>3. Indiener mist een integrale benadering van gecombineerde impact van energievoorzieningen en van transportvoorzieningen. Onderzoek vindt nu sectoraal plaats, indiener ziet graag bredere benadering om tot een landelijke belemmeringenkaart te komen.</p>	<p>1 en 2. Indiener merkt op dat significante effecten niet zijn uit te sluiten en dat een tracé door de Biesbosch op voorhand zou moeten worden uitgesloten. In dat kader wordt allereerst verwezen naar hoofdstuk 4.7 van de concept-NRD, waar staat dat gezien het grote maatschappelijke belang van de nieuwe 380kV-verbinding het belangrijk is dat er op zijn minst één haalbaar en maakbaar tracé overblijft. Uit de NRD komt naar voren dat het onzeker is of een tracé door de Biesbosch haalbaar is. Maar dat geldt ook voor de tracés in corridor 9 en 10 vanwege de aanwezigheid van werelderfgoed en corridor 1 vanwege de veelheid aan belemmeringen. Daarom is besloten om alle corridors nader te onderzoeken.</p> <p>3. De suggestie van indiener omtrent een integrale benadering met andere projecten, is begrijpelijk, maar niet of nauwelijks uitvoerbaar. Dit zou inhouden een gecombineerde milieueffectrapportage, met andersoortige projecten of projecten die zich in een ander stadium van de procedure bevinden of een andere procedure volgen. Om deze reden wordt geen gecombineerde milieueffectrapportage</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>4. Indiener voorziet ook na de aanlegperiode belemmeringen in natuurgebieden vanwege aan te leggen infrastructuur voor onderhoud en inspectievluchten.</p> <p>5. Indiener is van mening dat ook een toekomstscenario moet worden opgenomen, om te berekenen welke energiebesparing nodig is om te voorkomen dat deze 380 kV verbinding noodzakelijk is.</p> <p>6. Indiener roept op in de MER-corridors te beoordelen op effecten op vogels. Niet enkel door voor vogels belangrijke gebieden te mijden, ook door toepassen van afschrikmiddelen op de verbinding.</p> <p>7. Indiener ziet graag onderzocht of naast het amoveren van de bestaande 150 kV lijn door de Biesbosch bij andere corridors ook mitigerende maatregelen mogelijk zijn in de vorm van afbraak of ondergronds brengen van bestaande tracés.</p> <p>8. Indiener mist in de concept-NRD cumulatieve en combinatie-effecten op vogels van o.a. impact van verkeer, windmolens en bestaande hoogspanningsverbindingen. Dit geldt voor zowel de aanlegperiode als terugkerende effecten vanwege onderhoud en inspectie.</p> <p>9. Indiener vindt het van belang dat vaste migratieroutes en pleisterplaatsen van vogels vermeden worden, dit dient te worden opgenomen in de NRD. Indiener verwijst hiervoor naar de windenergie gevoeligheidskaart van SOVON.</p> <p>10. Indiener ziet graag een variant op corridor 1 en 2 onderzocht, waarbij de corridor ten opzichte van corridor 2 noordwaarts wordt getrokken tot aan de bestaande 380 kV-verbinding en dan oostelijk afbuigt. Dit is in lijn met het bundelingsprincipe, geeft minder impact op het open landschap en de natuur.</p> <p>11. Indiener verzoekt de gevolgen van het ruimtebeslag van hoogspanningsstations en</p>	<p>uitgevoerd; cumulatie van effecten wordt wel onderzocht, zie bijvoorbeeld ook onder punt 8.</p> <p>4. De voorziene problemen aangaande inspectievluchten en onderhoud kunnen in overleg worden doorgenomen, waarbij uiteraard ook deze werkzaamheden moeten voldoen aan de geldende natuurregeling op dat moment. Op welke wijze te zijner tijd het onderhoud zal worden uitgevoerd, is op dit moment nog niet bekend. Hier wordt in deze fase van het project ook nog niet specifiek naar gekeken, omdat dit aspect weinig onderscheidend zal zijn tussen de verschillende alternatieven of corridors</p> <p>5. Indiener's voorstel om verder in te zetten op energiebesparing om nut en noodzaak weg te nemen, zijn niet conform de verschillende prognoses die ten grondslag aan het investeringsplan en het voornemen van de betrokken ministers een projectprocedure te doorlopen om een projectbesluit vast te stellen teneinde het knelpunt op te lossen. Het voorstel een nieuwe studie te starten om het knelpunt middels energiebesparing op te lossen, kan niet worden ondersteund.</p> <p>6. Het onderzoeken van een vogelvriendelijk alternatief gebeurt in feite al nu er geen effecten worden toegestaan die strijdig zijn met regelgeving die zien op soorten- en vogelbescherming. Er zal conform suggestie van indiener worden gekeken of de nieuwe masten en verbindingen kunnen worden voorzien van passende afschrikmiddelen. In dat kader zal te zijner tijd ook overleg met indiener raadzaam zijn.</p> <p>7. Voor wat betreft het voorstel voor afbraak of ondergrondse aanleg, is ten aanzien van de eerste suggestie vooralsnog geen andere te onderzoeken amoveren geïdentificeerd dan de 150kV-Biesboschlijn. Ten aanzien van ondergrondse aanleg wordt verwezen naar hoofdstuk 3.4 van deze reactienota; het uitgangspunt is bovengronds, tenzij. Uitsluitend in geval van onoplosbare knelpunten bovengronds, wordt ondergronds overwogen.</p> <p>8. Ten aanzien van cumulatie wordt opgemerkt dat in het ecologisch onderzoek voor Natura 2000 wordt beoordeeld in hoeverre het project in cumulatie met één of meerdere vergunde projecten tot significante effecten kan leiden. Maar ook in hoeverre het project de vergunning van projecten met groot openbaar belang in de nabije toekomst onmogelijk kan maken. Relevante initiatieven worden bepaald met de vergunningverlener en relevante beleidsmakers in Noord-Brabant en Zuid-Holland.</p> <p>9. De suggestie om vaste verblijfplaatsen en migratieroutes in het onderzoek te betrekken, kan bevestigend worden beantwoord.</p> <p>10. Voor wat betreft variant 2a die wordt voorgesteld zal in het natuuronderzoek aan de orde komen of de nu eerder afbuigende corridor 2 zorgt voor een significante (toename van) effecten op vogels. Het argument inzake doorsnijding van het landschap geldt wellicht in mindere mate bij variant 2a, maar deze maakt een scherpe hoek, is langer en doorsnijdt in ieder geval tweemaal een lintbebouwing (Mookhoek/Rijksstraatweg). Zie hiervoor ook de Afwegingsnotitie</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				compensatiespoelen in beeld te brengen.	aangedragen alternatieven (alternatief 2). Vooralsnog zien wij geen aanleiding deze corridor en ontwikkelen we een onderzoekslijn in corridor 2. Zoals aangegeven kunnen haalbaarheidsvereisten ten aanzien van vogelbescherming mogelijk aanleiding zijn de route iets aan te passen. Dat zal tijdens de komende fase van trasering en effectstudies naar voren komen. Ondergrondse kruising van het Hollands Diep komt eveneens aan de orde als bovengrondse kruising niet haalbaar (bijvoorbeeld vanuit de Wet natuurbescherming/Vogelrichtlijn) of maakbaar is. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
				12. Indiener verzoekt bij effectbeoordelingen rekening te houden met een juiste referentiesituatie, waarbij ook rekening gehouden wordt met voorziene autonome ontwikkelingen zoals natuurherstel- en compensatieprojecten.	
				13. Indiener vraagt voortijdig inzichtelijk te maken en toe te lichten hoe zwaar de verschillende effecten worden gewogen in het milieueffectrapport en dit op te nemen in de definitieve NRD.	11. Het uitgangspunt is dat een groter ruimtebeslag van hoogspanningsstations niet nodig is. Is dat wel het geval, dan zullen effecten hiervan in kaart worden gebracht en beoordeeld. Dit geldt ook voor de effecten op natuur en vogels. Voor zover wordt voorgesteld ook illegale activiteiten te betrekken in het onderzoek, kan dit helaas niet plaatsvinden en dit via handhaving moeten worden gecorrigeerd. Autonome ontwikkelingen worden meegenomen, voor zover deze voldoende concreet zijn. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.10 van deze reactienota.
				14. Indiener vraagt in de PlanMER aan te geven of vereisten qua natuurcompensaties en/of -mitigaties ook haalbaar en betaalbaar zijn, zowel qua realisatie als duurzame instandhouding en beheer.	12. Aangaande het betrekken van maatregelen ten aanzien van beheer, herstel of compensatie van habitattypen of leefgebieden in de ecologische beoordeling, zal dit zaakgericht moeten worden bekeken.
				15. Indiener vraagt zich bij kaart 1.1 af wat de onderbroken blauwe lijn betekent.	13. Wij maken vooraf niet inzichtelijk hoe criteria onderling worden gewogen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.7 onder weging en tracékeuze.
				16. Indiener mist bij tabel 4.2 soortenbescherming, vogeltrekroutes of andere vliegroutes en randvoorwaarden vanuit luchtvaart	14. In de planMER zal verder in voldoende mate aandacht worden besteed aan mitigerende en compenserende maatregelen als dit aan de orde is. Daarbij gaat het zoals indiener ook aangeeft om voldoende mate van zekerheid dat een tracé maakbaar of haalbaar met inachtneming van mitigerende en/of compenserende maatregelen.
				17. Indiener mist op de belemmeringenkaart een legenda.	15. Dit betreft een ondergronds 150kV-hoogspanningstrace.
				18. Indiener mist in tabel 5.1 migratieroutes i.v.m. vogeltrek, vaste vliegroutes en pleisterplaatsen.	16. Hoofdstuk 4.2 is niet uitputtend. Soortenbescherming, vogeltrekroutes of andere vaste vliegroutes van vogels behoren uiteraard tot te beschermen waarden en functies, dus het vigerende toetsingskader. Dit zal in desbetreffende natuuronderzoeken worden aangegeven. Randvoorwaarden vanuit de luchtvaart, zoals laagvliegroutes, worden op de belemmeringenkaart en/of de betreffende te gebruiken GIS-kaarten aangegeven.
				19. Indiener vraagt zich bij tabel 5.1 af wat de referentiesituatie is en vraagt rekening te houden met herstel- en compensatieprojecten en cumulatie-effecten met andere projecten.	17. In de PDF van de concept-NRD is de legenda niet weergegeven, omdat deze niet leesbaar is, ook niet na inzoomen. Voor meer informatie wordt in de concept-NRD verwezen naar de projectsite A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com) . Daarop is de legenda wel afgedrukt en goed leesbaar.
				20. Indiener vraagt of in tabel 5.1 beperkingen vanuit luchtvaart en defensie ontbreken.	18. Tabel 5-1 betreft als aangegeven het een weergave van het beoordelingskader op hoofdlijnen. De specifieke criteria die indiener noemt, komen terug in de (uitgangspunten van de) betreffende deelrapporten natuur.
				21. Indiener suggereert bij bijlage 4 Cultuurhistorie te kijken naar de kaart Groen Erfgoed op de website van RCE.	
				22. Indiener verwijst voor een toetsingskader	

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>vanwege trek- en (niet-)broedvogels naar kaarten van SOVON.</p> <p>23. Indiener vraagt in de NRD te kijken naar gevolgen voor vaste migratieroutes (vogeltrek), vliegbewegingen en pleisterplaatsen.</p>	<p>19. Zie hiervoor ook de eerdere reactie aangaande cumulatie bij natuuronderzoek hierboven.</p> <p>20. Randvoorwaarden vanuit de luchtvaart, zoals laagvliegroutes, worden op de belemmeringenkaart en/of de betreffende te gebruiken GIS-kaarten aangegeven en betrokken in het planMER.</p> <p>21. De suggestie wordt gewaardeerd en intern besproken. Terugkoppeling zal nog volgen.</p> <p>22. De suggestie wordt gewaardeerd en intern besproken. Terugkoppeling zal nog volgen.</p> <p>23. Het aandachtspunt inzake migratieroutes voor vogeltrek (voor- en najaar) en voor vaste vliegbewegingen is duidelijk en maakt deel uit van het toetsingskader.</p>
202302292	202302292	2	zie bijlage 95631099_9161045_2023006_TN_VBN_zienswijze_concept_NRD_Hoogspanningsverbinding_380_kV_G_K_C.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302292	202302292	3	zie bijlage 95631099_9161046_2023006_TN_VBN_zienswijze_concept_NRD_Hoogspanningsverbinding_380_kV_G_K_C.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302292	202302292	4	zie bijlage 95631099_9161047_2023006_TN_VBN_zienswijze_co		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			ncept_NRD_Hoogspanningsverbinding_380_kV_G_K_C.pdf		
202302293	202302293	1	Er zijn al prima (en vooral) goedkopere alternatieven bedacht welke vanaf Geertruidenberg rechtstreeks naar Crayestein lopen. Hierbij kan de beoogde corridor 6 ook worden aangepast langs de Merwede zodat deze nauwelijks over natuurgebied loopt. Deze corridor gaat ook niet over bewoond gebied heen in tegenstelling tot de beoogde corridors 7, 8 en 9 over de Molenlanden.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202302293	202302293	2	Het effect op de menselijk gezondheid en welzijn moet bij de besluitvorming hoog op de agenda staan. Ook gezien het beleid vanuit de overheid om geen nieuwe hoogspanningstrajecten boven bewoond gebied aan te leggen. (voorzorgbeleid)		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. Voor een toelichting op gezondheidsaspecten en het voorzorgbeleid wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302293	202302293	3	Beoogde nieuwbouwplannen dienen te worden meegenomen in de besluitvorming, waaronder Bleskensgraaf West en Sliedrecht Noord. Een aantal beoogde corridors 7 en 8 lopen over of in de buurt van deze nieuwe wijken.		Het onderzoek naar de effecten op mens en natuur gaat niet alleen uit van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie. Meer informatie hierover is te vinden in paragraaf 5.3 van de concept-NRD
202302293	202302293	4	Ja, de Gemeente Molenlanden heeft al diverse hoogspanningstrajecten door het gebied heen lopen. Mijns inziens wordt het hele gebied hiermee al genoeg belast en is nog een nieuw traject onaanvaardbaar.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202302294	202302294	1	Zouden de leidingen niet onder de grond kunnen? We leven immers in 2023.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302294	202302294	2	In hoever het landschap hier in de polder word aangetast. Wij zijn pas verhuist vanuit de randstad naar de polder. Voor de groene omgeving. En niet voor straling van een stroom kabel.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202302294	202302294	3	Wij zijn nog bezig met het bouwen van onze nieuwe woning. Het is bijna klaar, en nu willen jullie een kabel tracé van stroom boven onze woning plaatsen. Wij zijn verhuist naar de polder ook voor onze gezondheid. Ik heb namelijk veel last van eczeem. En dat word niet beter op als ik in een stralingsgebied woon.		Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. We hanteren bij dit project het voorzorgbeleid waarbij we zoveel als mogelijk proberen te voorkomen dat gevoelige bestemmingen (woningen) binnen het magneetveld komen. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302294	202302294	4	Er staan hier meerdere nieuwe woningen. Wij hebben alles milieu vriendelijk moeten maken. En gas loos. Dit alles heeft erg veel geld gekost. We hebben ook geen		Zie beantwoording vraag 3.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			subsidie ontvangen omdat het nieuwbouw is. Doen wij ons best om aan het milieu te denken. Worden beloond met een stroomkabel boven ons hoofd.		
202302295	202302295	1	Jazeker ! Masten zijn toch zeker niet meer van deze tijd:		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
			onder de grond		
202302295	202302295	2	Adviezen Rijk + RIVM lezen ! Onderzoeken serieus nemen. Rijk: sinds 1-1-2019 kunnen gemeenten de netbeheerder opdracht geven te verkabelen. Gemeente Sliedrecht + Papendrecht hebben al adviezen van het RIVM in de wind geslagen ten koste van de bewoners.		Het voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspint ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
			Voorzorgbeleid = niet in bewoond gebied.		
202302295	202302295	3	In 2018 hebben de voormalige gemeenten Molenwaard en Giesselanden Chemours/Dupont aansprakelijk gesteld voor de PFOA verontreiniging op hun grondgebied - verleden heden en mogelijk in de toekomst. Geen groeten eten uit de moestuinen. Stikstof. Hoogspanningsmasten.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302295	202302295	4	Het Groene Hart ? Wanneer het uitkomt ? Waardevermindering huizen waar men hard voor heeft gewerkt en men bewust in een veilige groene leefomgeving zijn gezin wil laten opgroeien.		Zie beantwoording vraag 3.
202302296	202302296	1	jazeker, zie brief	<p>1. Indiener geeft aan dat corridor 9 mogelijk molenbiotoop van Molen de Vriendschap komen, wat een verstoring is van het landschap en den windvang van dit Rijksmonument.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat straling van de hoogspanningsverbinding opgevangen zal worden door het wiekenkruis van de molen en de metalen balken elektriciteit geleiden, volgens indiener is dit nadelig vanwege:</p> <p>a. Extra straling gezondheidsrisico's geeft voor bewoners van de woning in en direct tegen de molen aan.</p> <p>b. Mogelijke schokken van metalen onderdelen tijdens het bedienen van de molen.</p> <p>c. Verzwakking van het wiekenkruis door permanente elektrische lading.</p> <p>d. De molen is nog geregeld in gebruik en open voor publiek.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat corridors 7, 8 en 9 door</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties.</p> <p>Er kan mogelijk sprake zijn van (wederzijdse) elektromagnetische beïnvloeding van systemen (zoals uw molen en de nieuwe verbinding). Of dit het geval is, wordt onderzocht in de uitwerkingsfase, na de voorkeursbeslissing. Dit is mogelijk aan de orde als het voorkeursalternatief of definitieve tracé binnen de beïnvloedingszone van de molen ligt.</p> <p>Alle alternatieven worden onderzocht op verschillende thema's. Effecten op molenbiotopen, magneetveldzones en effecten op natuur zijn onderwerpen die in deze thema's terugkomen. De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.</p> <p>In paragraaf 3.6 van deze reactienota zijn de thema's verder beschreven.</p> <p>We begrijpen dat er zorgen bestaan over gezondheidsrisico's. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>bewoond gebied komen, wat tegen het voorzorgbeleid van de Rijksoverheid in gaat. Indiener leest in de concept-NRD dat rekening gehouden wordt met dit beleid maar ziet dit niet terug.</p> <p>4. Indiener vindt het van belang dat het open landschap van de Alblasserwaard, vanuit oogpunt van recreatie, natuur en cultuurhistorisch perspectief, niet verstoord wordt met hoogspanningsmasten en -kabels.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat de ruimtelijke druk op de Alblasserwaard al hoog ligt, met infrastructuur, woningbouw en belasting van het milieu. Indiener vindt dat planvorming vanuit een meer holistisch perspectief opgestart moet worden.</p> <p>6. Indiener is van mening dat niet alle mogelijkheden serieus onderzocht zijn. Indiener vraagt te kijken naar ondergrondse aanleg en innovatie toe te passen.</p>	Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302296	202302296	2	jazeker, zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202302296	202302296	3	jazeker, zie brief		Zie beantwoording vraag 1.
202302296	202302296	4	zie brief 95631624_9161200_230702_Bureau_Energieprojecte n.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202302297	202302297	1	<p>Buitenplaats Het Huys ten Donck is een Rijksmonument Naar onze mening is een tracé in de corridor rondom Het Huys ten Donck alleen acceptabel indien zowel de bestaande en nieuwe hoogspanningsmasten ondergronds worden aangelegd en ook geen belemmering (kunnen) opleveren voor toekomstige ontwikkelingen van onze historische en monumentale buitenplaats. Er is in het verleden reeds een hoogspanning tracé aangelegd die (met 2 hoogspanningsmasten) pal in de historische zichtlijn van onze buitenplaats uit 1746 geplaatst. Deze historische en visueel desastreuze fout moet eerst worden hersteld door het verwijderen c.q. ondergronds wegwerken van de huidige hoogspanningsmasten.</p> <p>Daarnaast zijn de terreinen van Het Huys ten Donck reeds zeer zwaar belast door de ligging van kabels en leidingen van de overheid en Tennet en (buitendijks) door gedumpte vervuilde grond uit de havens van Rotterdam en Ridderkerk, dus ook door toedoen van overheden, dat het volstrekt onverantwoord is om de</p>	<p>De status en bijzondere kenmerken van Buitenplaats het Huys ten Donck en meer in het algemeen het landgoed en Donckse Bos, komen uiteraard terug in de komende verkenningsfase, voor zover hierop vanwege het onderzoeksalternatief ook daadwerkelijk effecten zijn. De exacte route van het onderzoeksalternatief is op dit moment nog niet bekend.</p> <p>Op hoofdlijnen waren de specifieke kenmerken uiteraard al bekend ten behoeve van de NRD en de ontwikkeling van de corridors. In de NRD is deze locatie ook genoemd als belangrijke belemmering in corridor 1, waarbij door de veelheid aan belemmeringen sowieso nader onderzoek nodig is om te bezien of een tracé hier haalbaar en maakbaar is. De corridor is ter plaatse smaller door de inklemming tussen de woonwijken Bolnes en Slikkerveer. Voor zover dit voor het onderzoek nodig is zal met vertegenwoordigers van de buitenplaats contact worden gezocht voor nadere informatie. Indiener verzoekt daar zelf ook om. Zodoende zullen wij nog met indiener contact opnemen om een overleg te organiseren. Graag wordt voor de reactie over ondergrondse verbindingen verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>	

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>terreinen van het landgoed nog verder te belasten, ook omdat dit de toekomstbestendigheid van de buitenplaats volledig dwarsboomt en op onbehoorlijk zware mate overbelast zonder dat het wordt gecompenseerd. Nog meer hoogspanningsmasten in de buurt van de buitenplaats betekent ook een aanzienlijke daling van de waarde van het landgoed. Bij toevoeging van nog een hoogspanningsleiding en wel een 380kV leiding.</p> <p>wordt het zicht op de historische buitenplaats en het landschap nog verder vervuild en wordt</p> <p>95631630_9161203_KL_tracees_huidig.pdf</p>		
202302297	202302297	2	<p>De Buitenplaats Het Huys ten Donck (en niet Landgoed Donckse Bos, zoals u dit onjuist omschrijft bij Corridor1 op pagina 40) ligt in de groene meest aansprekende en robuuste groene corridor van IJsselmonde en heeft een functie als groene long voor Ridderkerk en omgeving voor hitte stress, water berging en in de toekomst ook extra recreatiegebied maar ook als concept als de enige echte Buitenplaats van groot-Rotterdam. In de tracé studies worden dit soort groene corridors juist bewust opgezocht, omdat hier weinig stedelijke overlast zou zijn, maar het versnipperen van groen blauwe netwerken door hoofdinfrastructuur heeft juist funeste gevolgen voor de leefomgeving. Een ander milieu effect is kwaliteit van cultuurhistorie. Er wordt door diverse overheden en fondsen en onszelf enorm hard gewerkt om cultuurhistorische waarden te borgen voor de toekomst. Dit zou als milieueffect een primaire rol moeten spelen. (In plaats van: "Waar kunnen we een hoogspanningsleiding neerzetten? Oh, daar is het nog groen en leeg!").</p> <p>95631630_9161204_BEELDEN_HUIDIGE_HOOGSPANNINGSMASTEN_IN_ZICHTLIJN_HTD_web.pdf</p>		Zie ook beantwoording vraag 1. De informatie die indiener aanduidt is voor ons waardevolle input voor tracering en de effectenstudies. Zoals hiervoor aangegeven, zullen wij nog met vertegenwoordigers van de buitenplaats contact zoeken om een overleg in te plannen.
202302297	202302297	3	<p>Effecten op rijksmonumenten met name buitenplaats Huys ten Donck;</p> <p>Huys ten Donck heeft de status van Rijksmonument. Het park waarin het ligt is een beschermd natuurgebied. Op pagina 50 van de concept NRD staat in de paragraaf cultuurhistorie dat de effecten worden onderzocht op UNESCO-werelderfgoed, historische stedenbouw en geografie. Ten gunste van het behoud van het landgoed is de Stichting op zoek naar ontwikkelmogelijkheden als kostendrager. Deze mogelijkheden staan ook uitgewerkt in de Gebiedsvisie Rivieroevers. In de concept NRD is niet overwogen of ook de negatieve effecten op</p>		Zie hiervoor ook de beantwoording bij vragen 1, 2 en de toezegging om met vertegenwoordigers van de buitenplaats in contact te treden voor een overleg over onder meer de specifieke kenmerken en omstandigheden van de locatie.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>rijksmonumenten worden onderzocht in het MER.</p> <p>De komst van een (extra) mast of verzwaring van huidige masten ipv verwijdering zou betekenen dat voorgenomen toekomstige herontwikkelingen van terreinen onmogelijk worden gemaakt, terwijl de toekomst van dit erfgoed en de ANBI stichting die het beheert, hiervan afhankelijk is om een renderend exploitatiemodel te kunnen behalen opdat de buitenplaats niet ten onder gaat. De business case om de instandhouding te kunnen bekostigen is dermate precair, dat een dergelijke ingreep de stichting en de 400 jaar oude buitenplaats, de nek om zou draaien.</p> <p>Ook speelt mee dat het centrale deel van de buitenplaats niet verder overbelast kan en mag worden om de kwaliteiten en flora & fauna te kunnen behouden, en derhalve het buitendijkse gebied en Donckse Velden van essentieel belang is als uitvalsbasis voor het toevoegen van functies & recreatie op de buitenplaats.</p>		
202302297	202302297	4	<p>Op pagina 51 staat in de paragraaf gebruiksfuncties dat onderzocht wordt wat de effecten zijn op recreatie. Een groot deel van het zoekgebied loopt nu door onze groene buitengebieden Waalbos, ten westen van de A38 en de Donckse Velden en over het recreatieve riviertje de Waal. Wij willen u meegeven te overwegen om recreatief gebruik en belevingswaarde en leefbaarheid van de schaarse groene ruimte, als hele serieuze factor mee te wegen in onze waardevolle omgeving.</p> <p>Gezien de enorme cultuurhistorische waarde van dit nationaal en internationaal gerenommeerd cultuurhistorisch erfgoed zouden wij graag aan tafel willen komen met de ontwerpers en beslissingsbevoegden over dit onderwerp.</p> <p>Niet alleen verzoeken wij u dringend dit plan niet in dit gebied uit te voeren, maar willen wij ook heel graag aan tafel komen om te zien hoe we de fouten uit het verleden gecorrigeerd kunnen krijgen om overmatige belasting van de buitenplaats en stichting door externe factoren nu eens en voor al terug te dringen. Het is bijna geen houdbare situatie meer en het is van levensbelang voor dit unieke</p>		Zie beantwoording vragen 1, 2 en 3.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			cultuurhistorische erfgoed dat we hier een oplossing voor vinden!		
202302298	202302298	1	zie mijn bijlage 4	Via onze dorpsraad vernam ik van uw concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau aangaande de nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein. U ontvangt hierbij mijn zienswijze tegen het in het concept opgenomen alternatief Corridor 1. Ik ben tegen het alternatief Corridor 1 om de volgende redenen: dit alternatief ligt te dicht op de woningen in het buitengebied en te dicht op de bebouwde kom van Heerjansdam; dit alternatief loopt dwars door een groene buffer (zoals bepaald door rijks- en provinciebeleid); dit alternatief loopt deels parallel aan de Hoge Snelheidslijn dit alternatief loopt dwars door het Waalbos, recent aangelegd ter compensatie van rangeerterrein Kijfhoek; Daarbij blijkt uit uw concept dat Corridor 1 de langste route is met de meeste potentiële problemen voor de aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Niet alleen zou leefomgeving en natuur hier veel schade aan ondervinden, ook zou dit hoge kosten met zich meebrengen. Daarom vraag ik u alternatief Corridor 1 als niet wenselijk te beoordelen en niet op te nemen in het nieuwe projectplan.	<p>Corridor 1 is inderdaad geprojecteerd op een gedeelte van het buitengebied ten oosten van Heerjansdam en op gemiddeld zo'n 500 meter van de kern. Voor onze reactie hoe dit wordt beoordeeld, wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota. Hetzelfde geldt voor de omstandigheid dat de corridor dwars door een groene buffer loopt (zoals bepaald door rijks- en provinciebeleid). Deze aspecten zijn in beeld en worden op effecten vanwege het onderzoeksalternatief beoordeeld.</p> <p>De parallellegging met de Hogesnelheidslijn is mede het gevolg van toepassing van het traceringsprincipe 'bundeling' uit het nationale ruimtelijke beleid (NOVI). Het streven naar bundeling van infrastructuur is bedoeld om de totale impact van deze infrastructuur op de omgeving te beperken en om geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen. De parallellegging met de HSL is dus het gevolg van een bewuste keuze.</p> <p>Tot slot is in beeld dat de corridor bijna geheel door het Waalbos loopt. Dit zal in de komende onderzoeksfase verder worden beoordeeld. Dat corridor 1 de langste route is met een veelheid van beperkingen wordt in de NRD ook als kenmerkend aangeduid. Daarom is deze corridor ook als te onderzoeken knelpunt aangeduid.</p>
202302298	202302298	2	zie bijlage 4		Zie beantwoording vraag 1.
202302298	202302298	3	zie bijlage 4		Zie beantwoording vraag 1.
202302298	202302298	4	zie bijlage 4 95631813_9161291_zienswijze.docx		Zie beantwoording vraag 1.
202302299	202302299	1	Zeker niet door een woonwijk.		<p>We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p> <p>Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302299	202302299	2	Omgeving veranderingen. Kunnen de mensen er blijven wonen.		Onderdeel van het onderzoek in de volgende fase is onderzoek naar effecten op gezondheid. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5.
202302299	202302299	3	Huis aan huis een aparte informatie krant.en niet alleen via krant.		Bedankt voor deze terugkoppeling. Zie paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen. De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin zullen verschillende thema's aan bod komen om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. U kunt zich hiervoor abonneren via de projectsite van TenneT. Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)
202302299	202302299	4	Lijkt me dat door een woonwijk niet mogelijk is. Stralings gevaar		Bedankt voor uw terugkoppeling. We begrijpen dat hierover zorgen zijn. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302300	202302189	1	Mijn reactie heb ik verwoord in bijgevoegde zienswijze. 95632592_9161374_Scan_zienswijze_hoogspanningst race_corridor_1.pdf	<p>1. Indiener maakt zich zorgen dat magneetvelden van de hoogspanningsverbinding de gezondheid van mensen verder onder druk zet, naast blootstelling aan fijnstof van nabij (vracht)verkeer. Indiener stelt dat bij gebruik van de Donau-mast de magneetveldzone tot 150 meter reikt.</p> <p>2. Indiener stelt dat corridor 1 vanwege de grotere lengte een kostenverhogend effect heeft en een 60% hogere belasting wat betreft stikstofuitstoot heeft.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat hoogspanningslijnen boven rangeerterrein Kijfhoek risico's geven voor de directe en indirecte bewoners.</p> <p>4. Indiener geeft aan dat binnen corridor 1 zich meerdere recreatiegebieden bevinden, zoals het Waalbos, de Surfbocht, de Wevershoeve en aan de oevers van de Waal.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat het Waalbos naast recreatie ook een natuurfunctie heeft. Indiener stelt dat bomen onder een hoogspanningsverbinding laag gehouden en bespoten worden om groei tegen te gaan, wat onwenselijk is. Daarnaast vreest indiener voor vogelsterfte van water- en weidevogels.</p> <p>6. Indiener geeft aan dat de windturbines nabij bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard belemmeringen geven voor het plaatsen van een hoogspanningsverbinding.</p>	<p>Ad 1: Indiener maakt zich zorgen over effecten op gezondheid vanwege magneetvelden en fijnstof. Voor wat betreft fijnstof is dat ten gevolge van vrachtverkeer van belendende rijkswegen en bedrijvenpark Nieuw-Reijerwaard. Ten aanzien van magneetvelden wordt voor een toelichting verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>Ad 2. Indiener geeft aan dat de aanleg van langere tracés ook duurder is en meer stikstof uitstoot. Dat is in grote lijnen vaak ook zo, maar in specifieke gevallen - bijvoorbeeld ook bij de onderscheidende corridors - spelen ook andere factoren mee, zoals complexiteit en fasering van de aanleg. In de Integrale Effectenanalyse (IEA) worden kosten en uitstoot van stikstof nader in beeld gebracht en (onderling) beoordeeld. Graag wordt verwezen naar die uitkomsten, die waarschijnlijk eind 2024 beschikbaar komen.</p> <p>Ad 3. Het aspect veiligheid, waaronder externe veiligheid, is een belangrijk beoordelingscriterium in de verkenningsfase, zie hiervoor ook tabel 5-1 op p. 50 van de NRD. Het risico dat indiener t.a.v. Kijfhoek aanduidt is bekend en genoemd als belangrijke belemmering in corridor 1 (zie p. 40 van de NRD).</p> <p>Ad 4. Ten behoeve van de effectbeoordeling op de bestaande gebruiksfuncties, waaronder recreatie, wordt graag verwezen naar het thematische deel over gebruiksfuncties. Bij deze kan reeds gemeld dat deze aspecten in beeld zijn en conform hun waarde worden beoordeeld.</p> <p>Ad 5. Indiener benadrukt de functie van het Waalbos voor natuur en recreatie. Hiervoor geldt min of meer hetzelfde als ten aanzien van voornoemd punt, dat de diverse gebruiksfuncties, zoals wonen en recreatie ten behoeve van de effectenbeoordeling in beeld worden gebracht en beoordeeld. Voor het Waalbos geldt uiteraard ook dat de ontwikkeling naar goot "actief natuurpark" in beeld is en wordt meegenomen in de onderzoeksfase.</p> <p>Ad 6. De plannen die indiener noemt inzake de voorgenomen bouw van de windmolens in Nieuw-Reijerwaard, zijn bij ons bekend, en worden meegenomen naar de komende onderzoeks- en beoordelingsfase. Dit zal in afstemming met de gemeente gebeuren.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>7. Indiener geeft aan dat de ontwikkeling van bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard samen met de geplande windturbines een onoplosbaar knelpunt vormen in corridor 1.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat Rijksmonument en Natuurmonument Huys ten Donck en het bijbehorend park niet te doorkruisen is en een knelpunt vormt voor corridor 1.</p>	Ad 7 Voor Nieuw-Reijerwaard geldt hetzelfde als bijvoorbeeld ten aanzien van Kijfhoek is gemeld, dat Nieuw-Reijerwaard als groot ontwikkel gebied voor bedrijven in de AGF-sector bij ons in beeld is en daarmee als belangrijke belemmering is aangeduid in de NRD (p. 40).
202302300	202302189	2	Mijn reactie heb ik verwoord in bijgevoegde zienswijze.		Zie beantwoording vraag 1.
202302300	202302189	3	zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302300	202302189	4	zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302301	202302301	1	Ik verzoek u vriendelijk om alternatieve routes en locaties te onderzoeken die minder impact hebben op het landschap, de natuur en de lokale gemeenschappen, namelijk routes door corridor 5 en 6. Daarnaast vraag ik u serieus te overwegen om de hoogspanningsverbinding geheel of gedeeltelijk ondergronds aan te leggen, om zo de negatieve effecten op het landschap en de omgeving te minimaliseren.	Zie 202302038	<p>Het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding is zeer complex. Dit is mede de aanleiding dat er veel alternatieven mee gaan naar de onderzoeksfase. Het blijkt in deze fase niet mogelijk om een enkel alternatief af te schrijven op basis van de aanwezige waardes of technische complexiteit.</p> <p>Corridor 8 heeft zoals u terecht beschrijft raakvlak met meerdere waardevolle of kwetsbare gebieden in de gemeente Molenlanden. Dit geldt echter ook voor alle andere alternatieven in andere gemeentes.</p> <p>Het natuurgebied Kraaienbos is bekend bij het project en is opgenomen op de kansen en belemmeringen kaart welke via onderstaande link te vinden is. De effecten op de aanwezige natuur zullen voor alle corridors worden onderzocht.</p> <p>Kansen en Belemmeringenkaart (#LINK#)</p> <p>Op bovengenoemde Kansen en Belemmeringenkaart zijn naast natuurgebieden ook waardevolle cultuurhistorische locaties aangegeven. Deze waarden worden meegenomen in de onderzoeken naar de corridors.</p> <p>De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd hebben als doel om per alternatief inzichtelijk te maken wat de effecten op de omgeving zijn. Aspecten als natuur, landschap, cultuurhistorie en leefomgeving worden hierin meegenomen. Na het afronden van deze onderzoeken is het mogelijk om een goede vergelijking te maken van de alternatieven en het beste voorkeursalternatief te kiezen. Dit zal naar verwachting in 2025 gebeuren,</p>
202302301	202302301	2	Corridor 9 loopt door het natuurgebied Kraaienbos langs de N214, waar momenteel meerdere populaties purperreigers nestelen. Het is van groot belang om deze waardevolle natuurlijke habitat te beschermen en verstoring te minimaliseren. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in dit gebied zou een directe bedreiging vormen voor de aanwezige flora en fauna.		Zie beantwoording vraag 1.
202302301	202302301	3	Culturele uitstraling van de omgeving, historische waarden van de omgeving en de elementen van het natuurlijke landschap.		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302301	202302301	4	Zie bijlage 4 95632753_9161433_Zienswijze_uitbreiding_hoogspanningsnetwerk.pdf		Zie beantwoording vraag 1.
202302302	202302302	1	Ja zeker. In ons traject loopt er ook een gasleiding door de polder.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202302302	202302302	2	ja		Bedankt voor uw reactie
202302302	202302302	3	Ja, gezondheidsrisico's bij het wonen vlak naast of onder de hoogspanningsmasten.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302302	202302302	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302303	202302303	1	Ja. Er zijn al veel alternatieven onderzocht, maar leidingen ondergronds worden wel genoemd, maar zijn niet onderzocht. Wat voor voordelen/nadelen zijn hieraan verbonden? Er wordt wel een voorkeur uitgesproken voor bovengrondse leidingen. Deze voorkeur is echter gebaseerd op beperkte ervaring (in Nederland) en inzichten (waarop gebaseerd?). Juist voor de verbinding Crayenstein/Geertruidenberg is een "grondig" onderzoek voor een ondergrondse leidingen van het allergrootste belang.		Graag wordt voor de reactie verwezen naar de thematische beantwoording t.a.v. een ondergrondse hoogspanningsverbinding in paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302303	202302303	2	Het Meest Milieuvriendelijke Alternatief dient te worden onderzocht.		Het onderzoeken van het Meest Milieuvriendelijke alternatief is geen verplichting (meer) vanuit de m.e.r.-regelgeving. In het planMER wordt uiteraard t.a.v. de 10 corridors aangeven, beoordeeld en inzichtelijk gemaakt wat de effecten zijn op de diverse milieuthema's.
202302303	202302303	3	De alternatieven moeten ook realistisch zijn. Zo is bijvoorbeeld Corridor 1 niet realistisch. Het is niets anders dan een intensieve opeenstapeling van belemmeringen. Kruising van een bestaande 380 kV-verbindingen is niet mogelijk.		Corridor 1 kenmerkt zich door een intensieve opeenstapeling van belemmeringen c.q. knelpunten, zoals indiener ook aanduidt. In de NRD (in hoofdstuk 4.7) is aangegeven dat alle corridors nader worden onderzocht. Zorgvuldig nader onderzoek naar deze mogelijke knelpunten is nodig om te kunnen bepalen in welke corridors een nieuwe 380kV-verbinding haalbaar en maakbaar is, eventueel in combinatie met aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen. Na dit onderzoek kan bijvoorbeeld worden geobjectiveerd of een kruising van een bestaande 380 kV-verbinding niet mogelijk is ter plaatse.
202302303	202302303	4	Invloed van hoogspanningsleidingen op gebieden met zonnepanelen. Invloed van windmolens op hoogspanningsleidingen. Invloed van hoogspanningsleidingen op spoorwegen met hoge spanningen (HSL). Invloed van hoogspanningsleidingen op rangeerterreinen met transport van gevaarlijke stoffen.		In tabel 5-1 op p. 50 van de concept-NRD is het beoordelingskader op hoofdlijnen weergegeven. Binnen het hoofdaspect gebruiksfuncties - aspect overige functies wordt de invloed op gebieden met functies als zon- en windparken (en windmolens) beoordeeld en bij het aspect werken de invloed op gebieden met een werkfunctie (waaronder rangeerterreinen). Het hoofdaspect veiligheid - EMC gaat in op risico's door elektromagnetische compatibiliteit (waaronder dus ook eventuele beïnvloed van HSL). Dit door indiener aangedragen punten zijn ruimtelijke knelpunten die bijvoorbeeld ook worden genoemd als belangrijke belemmeringen in corridor 1 in de NRD. In de fase na de NRD worden de (onderlinge) effecten nader in beeld gebracht en beoordeeld.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302304	202302041	1	Zie de bijlage 95633315_9161646_Zienswijze_tav_NRD-1[927].pdf	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302304	202302041	2	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302304	202302041	3	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302304	202302041	4	Zie bijlage 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302305	202302305	1	Geen aanvulling		-
202302305	202302305	2	<p>De reeds bestaande belasting voor de (woon)omgeving. Het gaat hier om zowel milieu als gezondheidseffecten.</p> <p>In geval van corridor 1 is dat de insluiting van het gebied door 2 snelwegen (A29 en A16), zwaar scheepverkeer op de Oude maas, de HSL en Rangeerterrein Kijfhoek.</p> <p>Hier is de belasting voor mens en milieu al erg hoog. Hier bovenop zou dan ook nog de extra milieubelasting komen van de hoogspanningsmasten en de extra gezondheidseffecten op omwonenden. Wat is het totale effect van deze extra belasting?</p>		<p>Wij begrijpen de zorgen en de wens om af te zien van een verdere belasting van het gebied. Wij kunnen voor nu bevestigen dat de cumulatie van verschillende soorten functies en activiteiten in een gebied en het effect dat dit op de omgeving kan hebben (o.a. qua beleving en hinder), onderdeel uitmaakt van de integrale effectanalyse. Daar wordt dit als aandachtspunt binnen de betreffende thema's, zoals "Ruimtelijke belemmeringen, ontwikkelingen & gebruiksfuncties", meegegeven ten behoeve van de integrale afweging en uiteindelijke keuze van een voorkeursalternatief door de minister. Zie voor een nadere toelichting ook paragraaf 3.9 van deze reactienota.</p>
202302305	202302305	3	De veiligheid van bestaande infrastructuur door bijvoorbeeld de combinatie van hoogspanningsmasten met rangeerterrein Kijfhoek.		In de NRD staat dat bij corridor 1 aangegeven dat t.a.v. de veelheid aan belemmeringen nader onderzoek is hier nodig om te bezien of een tracé hier haalbaar en maakbaar is. Dat geldt ook voor de kruising met rangeerterrein Kijfhoek, zoals door indiener aangeduid.
202302305	202302305	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302307	202302041	1	Zie de bijlage 95633572_9161745_Zienswijze_tav_NRD-1[7454].pdf	<p>Zie 202301988</p> <p>Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.</p>	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).
202302307	202302041	2	Zie de bijlage bij punt 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302307	202302041	3	Zie de bijlage bij punt 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302307	202302041	4	Zie de bijlage bij punt 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302308	202302308	1	Ja, het boren of ingraven van de hoogspanningskabels, zodat woonwijken kunnen blijven bestaan en natuur minder verstoord wordt.		In paragraaf 3.4 van deze reactienota vindt u een nadere toelichting op bovengronds, tenzij. Effecten op leefomgeving en natuur zijn onderdeel van het effectenonderzoek dat de komende periode wordt uitgevoerd. Hierover is meer te lezen in paragraaf
202302308	202302308	2	Nee		-
202302308	202302308	3	Nee		-
202302308	202302308	4	Corridor 7 levert een zeer onacceptabele situatie op. Loopt dwars door onze woonwijk en beïnvloedt een groot stuk natuur.		We begrijpen de zorg van de indiener. In de fase na de NRD worden alle alternatieven onderzocht. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle alternatieven.
202302309	202302041	1	Zie de bijlage 95633715_9161772_Zienswijze_tav_NRD-1.docx	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota. 2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. 3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden. 4. Zie beantwoording bij 3. 5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden. 6. Zie beantwoording bij 3. 7. Zie beantwoording bij 3. 8. Zie beantwoording bij 5. 9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302309	202302041	2	Zie de bijlage bij punt 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302309	202302041	3	Zie de bijlage bij punt 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302309	202302041	4	Zie de bijlage bij punt 1		Zie beantwoording vraag 1.
202302310	202302310	1	<p>Beste heer mevrouw .we hebben hier in Bleskensgraaf al een hoogspanningsleiding we hebben een melkveebedrijf .koeien zijn zeer gevoelig voor spanning wat bij mistig en vochtig weer voor de koeien gevolgen kan hebben. ook vind ik het een naar iets om tegen hoogspanningsmasten aan te kijken, nu 1 leiding binnen 500 m en als dit doorgaat 2 binnen 500 m. ook vliegen er jaarlijks nogal wat zwanen tegen aan die dit niet overleven. dus vind ik dat er meer onderzoek gedaan moet worden wat de inpakt is voor de dieren in dit gebied.</p> <p>ik heb het nu alleen nog maar over dieren gehad maar voor onszelf met twee hoogspanningsleidingen zo dicht in de buurt lijkt me ook niet goed voor ons en onze kinderen.</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. In deze reactienota vindt u de antwoorden op uw vragen en meer informatie over de betreffende onderwerpen, zoals de mogelijke effecten op de gezondheid en bedrijfsvoering, op dieren en milieu en op landschap en horizon. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			ik vraag me dus af of er geen alternatieven zijn bijvoorbeeld ondergronds tegenwoordig zijn er goede boortechnieken genoeg. en als laatste als wij een hoogspanningsmast op èèn van onze percelen krijgen, geeft dat een behoorlijk waardedaling van dat perceel ,omdat het zeer lastig is met het bewerken van het perceel niemand wil dat.		
202302310	202302310	2	ja zoals hier boven genoemd.		Zie beantwoording vraag 1.
202302310	202302310	3	Horizonvervuiling ,en zoals al eerder genoemd		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen.
202302310	202302310	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302311	202302311	1	Ja, waarom kan zo iets niet onder de grond i.p.v. vreselijke kabels boven de grond. Dit is echt zicht vervuiling.		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302311	202302311	2	Van de hoogspanningsmast waar ik nu vlakbij woont voel ik een magnetische lading. Aangezien de hoogspanningsmast die er nu gaat komen groter is, maak ik mij zorgen om mijn gezondheid. Is het wel goed voor je gezondheid om onder/ of dichtbij zo'n mast te wonen??		We begrijpen uw zorgen. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302311	202302311	3	Ja, het is een vreselijk zicht vervuiling. Daar gaat onze mooie natuur. Ook voor onze gezondheid is het niet goed. Ik maak mij grote zorgen daarover.		Het effect van een nieuwe hoogspanningsverbinding op landschap en gezondheid zijn enkele aspecten waarop in de fase na de NRD onderzocht wordt. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302311	202302311	4	Ik hoop van harte dat het plan Hoogspanningsmast Molenlanden geschrapt gaat worden.		Op dit moment zijn er te weinig gronden om corridors in Molenlanden af te laten vallen. Alle 10 de corridors worden in de fase na de NRD nader onderzocht. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor meer informatie over het aanstaande proces.
202302312	202302312	1	Ja. Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
			Er is te beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt niet meer van deze tijd.		
202302312	202302312	2	Schade voor de gezondheid: De Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen bij kinderen en volwassenen en hersentumoren bij kinderen (bron: website RIVM april 2023). De Rijksoverheid adviseert daarom gemeenten en netbeheerders om uit voorzorgbeleid geen nieuwe		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota. De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op mens en natuur. Hieronder vallen tevens de mogelijke of verwachte effecten op flora en fauna, zoals effecten op dieren, landschap en gezondheid. Hierbij wordt

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>hoogspanningslijnen aan te leggen in de buurt van woningen. Corridors 7 en 9 lopen deels over woonwijken en bestaande lintbebouwingen.</p> <p>Schade voor de dieren: In de Alblasserwaard komen, naast de koeien, geiten en schapen ook bijzondere dier- en plantensoorten. Daarnaast zijn er tienduizenden weide- en trekvogels in de Alblasserwaard.</p> <p>De Alblasserwaard is al ernstig belast met de uitstoot van gevaarlijke stoffen zoals PFOA, PFAS en GENX door Dupont. Maak onze waard en de mensen en dieren die hier leven, niet nog zieker met deze hoogspanningsmasten.</p> <p>Deze tracé's zijn op dit punt al zwaar belast door meerdere 380kV-verbindingen tussen station Geertruidenberg en station Krimpen a/d IJssel.</p>		<p>tevens gekeken naar de waarde en eigenschappen van de Alblasserwaard. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p> <p>In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.</p>
202302312	202302312	3	<p>De nieuwe, vanwege de onnodig langere routes, onnodige masten blijven nog tientallen jaren in het polderlandschap staan. Daarom dienen varianten zoveel mogelijk te worden aangelegd in gebieden waar er minder hinder van wordt ondervonden. Behalve Natura 2000 gebied raken de corridors ook delen van groot historisch en archeologisch belang met een aantal monumenten.</p>		<p>De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte.</p> <p>Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding op de natuur omvat specifiek onderzoek naar de verschillende Natura2000 gebieden, (cultuur)historische en archeologische waarden.</p> <p>Voor een toelichting op het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.</p>
202302312	202302312	4	<p>Onnodig hoge kosten met corridor 7 en 9 (er is immers een goed, goedkoper alternatief): Corridor 7 is grotendeels identiek aan corridor 6, echter corridor 7 is ongeveer 2 keer zo lang én gaat over bewoond gebied. Corridor 6 heeft bovendien veel minder impact op het milieu en omwonenden.</p> <p>Georganiseerde weerstand: De bewoners van zowel de Heulenslag als de Abbekesdoel zijn verenigd in een buurtvereniging en zullen alle beschikbare middelen inzetten om deze tracé's te voorkomen; met alle hieraan verbonden vertragingen en kosten van dien.</p>		<p>Tijdens de verkenning worden onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op de natuur en de leefomgeving.</p> <p>Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden, naast o.a. de milieueffecten, ook de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.</p> <p>Voor een toelichting op het participatieproces wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van de concept-NRD en paragraaf 3.12 van deze reactienota.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302313	202302313	1	Geachte heer of mevrouw, Met onrust lees ik de ontwikkelingen over de hoogspanningslijn. Een lijn die over vele huishoudens gaat. Daarmee een belangrijke negatieve bijdrage levert aan behoudt op een prachtig natuurgebied, waarbij het beeld drastisch zal veranderen. Een alternatief is mijn inziens een ondergrondse lijn aanleggen. Iets wat waarschijnlijk duurder is, maar waar eerder bij de gaswinning ook gebruik van is gemaakt. Op deze manier is de impact op de volksgezondheid en natuur minder groot.		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302313	202302313	2	-		-
202302313	202302313	3	-		-
202302313	202302313	4	-		-
202302314	202302041	1	Zie bijlage 95633878_9161823_Zienswijze_tav_NRD.pdf	Zie 202301988 Indiener vraagt de verbinding zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande tracés, een zo kort mogelijke route te kiezen en gehele of gedeeltelijk ondergrondse aanleg te overwegen.	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6(milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					<p>het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302314	202302041	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302314	202302041	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302314	202302041	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302315	202302315	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener verzoekt initiatiefnemer niet te kiezen voor tracés door de Biesbosch maar erlangs, vanwege schade aan natuurwaarden.</p> <p>2. Indiener adviseert een extra zoekslag naar tracés buiten de Biesbosch omdat nu 9 tracés de Biesbosch raken.</p> <p>3. Indiener maakt zich zorgen omtrent stikstofdepositie in daarvoor gevoelige natuurgebieden. Indiener vraagt voldoende aandacht te geven aan het beschrijven van mogelijkheden om bronmaatregelen te nemen om emissies te reduceren.</p> <p>4. Indiener stelt dat de voorgestelde tracés door</p>	<p>Identiek en zelfde indiener als zienswijzenummer 20302362 (Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland). Graag wordt naar dit nummer verwezen.</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>de Biesbosch averechts werken op het bereiken van de instandhoudingsdoelen van de Biesbosch.</p> <p>5. Indiener geeft aan dat het bureau dat de concept-NRD heeft opgesteld hetzelfde bureau is dat de natuurdoelenanalyse voor de Biesbosch gemaakt heeft. Dit wekt voor indiener de indruk van belangenverstrengeling.</p> <p>6. Indiener onderschrijft de zienswijze van Staatsbosbeheer (202302256).</p>	
202302315	202302315	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302315	202302315	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302315	202302315	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302316	202302316	1	De kortste en minst belastende corridor moet gekozen worden		De komende onderzoeksfase zal zich richten op het bepalen van de effecten van de verschillende alternatieven. Deze onderzoeken zorgen ervoor dat de verschillende alternatieven objectief met elkaar vergeleken kunnen worden. In deze fase kan nog niet gezegd worden of de kortere alternatieven ook de minste negatieve effecten op de omgeving zullen hebben. Hiervoor zullen eerst alle alternatieven onderzocht moeten worden zodat de beste keus gemaakt kan worden.
202302316	202302316	2	De kortste geeft de minste milieu effecten, dat moet onderzocht worden		Zie beantwoording vraag 1.
202302316	202302316	3	Polder is polder. Weide is weide. Daar hoort geen corridor te lopen.		Zie beantwoording vraag 1.
202302316	202302316	4	Kijk naar alternatieven.		Het project onderzoekt een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein. Hiervoor zijn 10 alternatieve routes beschreven, deze alternatieven zullen allen mee worden genomen in de komende onderzoeksfase.
202302317	202302317	1	<p>Er zijn voldoende mogelijkheden om deze lijn om nieuw Lekkerland te leggen en niet over een dorp heen.</p> <p>Bij deze wil ik ook bezwaar maken over een extra lijn over nieuw Lekkerland.</p>		<p>Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p> <p>Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.</p>
202302317	202302317	2	Wij ondervinden van de bestaande lijn geluids hinder bij wind.en willen dit niet graag verdubbeld hebben.		Geluid is een aspect waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302317	202302317	3	Gezondheid en welzijn.		Effecten voor de gezondheid worden in de volgende fase nader onderzocht. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.
202302317	202302317	4	Nvt		-
202302318	202302318	1	Deze nieuwe hoogspanningsleiding zou langs het bestaande tracé aangelegd moeten worden. Dit om (nog) meer horizonvervuiling te voorkomen en de leefbaarheid van de natuur en dieren te behouden zoals dat nu is.		Bedankt voor uw terugkoppeling. De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met mogelijke afstemming op en bundeling met bestaande infrastructuur.
202302318	202302318	2	Waarom zou er in deze tijd een hoogspanningsleiding bovengronds geplaatst worden??? Neem een voorbeeld aan Duitsland, waar de meeste hoogspanningsleidingen ondergronds aangebracht worden, waarom kan dat in Nederland niet???		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302318	202302318	3	Er moet getoetst worden op horizonvervuiling en ook gekeken worden naar een lijn waar zo min mogelijk spanningseffecten op de mens en dier overgedragen kunnen worden.		De effecten op het landschap worden onderzocht en in de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit en in het ontwerp van de definitieve hoogspanningsverbinding meegenomen. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302318	202302318	4	Corridor nr. 8 is een slecht plan, gezien alle bovengenoemde punten. Ik denk gezien de kosten, aangezien deze lijn 35 km langer zou worden, dat een andere route veel efficiënter is.		Als onderdeel van het onderzoek naar de verschillende alternatieven worden tevens de verwachte kosten in kaart gebracht. Kosten kunnen eventueel meewegen bij de keuze voor het voorkeursalternatief.
202302319	202302319	1	Ja, graag alternatieven die minder belastend zijn voor de omgeving.		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202302319	202302319	2	Ja, het gevaar van vogels die tegen de masten aan vliegen.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en flora en fauna, zoals vogels en hun leefgebieden. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202302319	202302319	3	Ja, er staan al 2 masten door de Alblasserwaard. Dat is meer dan genoeg. Het karakter van de Alblasserwaard wordt door een nieuwe mast aangetast.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Stapeling van milieueffecten wordt meegenomen door niet alleen uit te gaan van de bestaande situatie, maar ook toekomstige ontwikkelingen als referentiesituatie te nemen voor het milieueffectonderzoek.
202302319	202302319	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302320	202302320	1	Zijn er mogelijkheden om delen van het tracé ondergronds te realiseren?		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302320	202302320	2	-		-
202302320	202302320	3	Corridor 10 reikt over de dorpskern Goudriaan. Een dorp dat met recht een pareltje genoemd mag worden in het hart van de Alblasserwaard. Echter		Wij begrijpen uw zorgen over de tracering van corridor 10 van de nieuwe 380kV verbinding. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>Goudriaan is ook een dorp dat op dit moment 'worstelt' met haar toekomstige leefbaarheid. De minimale voorzieningen die het dorp nog rijk is (basisschool en dorps huisje met sportzaal) zijn aan vervanging toe en het vervangingsvraagstuk maakt onderdeel uit van heroriëntatie op onze dorpsontwikkeling. Op dit moment wordt er door betrokken dorpsbewoners (waar ikzelf deel aan ben) intensief nagedacht over de dorpsvisie. Ingegeven door de trend van vergrijzing en het ontbreken van woonvoorzieningen en primaire faciliteiten voor zowel jongeren als ouderen. Precies waar de hoogspanningsmasten ons dorp bij corridor 10 passeren liggen de enige ruimtelijke mogelijkheden voor verdere dorpsontwikkeling.</p> <p>Een ingewikkeld proces maar van levensbelang voor een dorp als Goudriaan. Indien het tracé van hoogspanningsmasten via corridor 10 over ons dorp zal gaan lopen maak ik me ernstig zorgen over de leefbaarheid en toekomst van ons dorp. Het tracé zal zonder twijfel beperkend zijn voor nieuwbouw van voorzieningen en woningen.</p>		opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven. Voor zover bekend zijn er (nog) geen ruimtelijke ontwikkelingen in dit gebied.
202302320	202302320	4	-		-
202302321	202302321	1	De voorwaarde zou moeten worden gesteld dat elk tracé dat door het gebied De Biesbosch / Noordwaard loopt, ondergronds zou moeten lopen. In het NRD wordt gesteld 'bovengronds tenzij'; voor de Biesbosch/Noordwaard moet dat tenzij gaan gelden.		Bedankt voor uw terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302321	202302321	2	Vogels die zich doodvliegen tegen de masten (ondanks de zogenaamde varkensstaarten).		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en flora en fauna, zoals vogels en hun leefgebieden. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202302321	202302321	3	De tracé's die door de Noordwaard lopen, lopen door een hoogwaterbeschermingsgebied. Dit wordt nergens beschreven als een aspect dat in de afwegingen moet worden meegenomen, terwijl dat wel zou moeten.		Onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding omvat onderzoek naar de mogelijke effecten op de waterhuishouding, waaronder hoogwaterbeschermingsgebieden. Dit valt onder het aspect "Beïnvloeding van de waterhuishouding" (hoofdaspect Water, tabel 5-1, pagina 50 van de concept-NRD).
202302321	202302321	4	Er is in het NRD een tabel opgenomen met 'mogelijke knelpunten'. Een van de mogelijke knelpunten heet 'een intensieve stapeling van belemmeringen'. Het is volstrekt onduidelijk wat hier de definitie van is. Ook wordt geen weging van de knelpunten ten opzichte van elkaar gegeven. Het is van belang om dit transparant te maken.		Corridor 1 doorkruist op korte afstand van elkaar meerdere (mogelijke) knelpunten. Dit is aangeduid als 'een intensieve stapeling van belemmeringen'. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar pagina 40 van de concept-NRD. In deze fase wordt er nog geen weging toegekend aan deze knelpunten omdat deze eerst nader onderzocht dienen te worden. Dit gebeurt in de fase na de NRD.
202302322	202302322	1	De meest logische route langs het bestaande trace, corridor 6 met een klein stukje langs de Merwede naar station Crayestein. Deze route heeft de minste impact op mens en milieu.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202302322	202302322	2	Corridor 8 gaat door ongerepte polder. In de polder leven unieke diersoorten, deze zullen schade ondervinden van de geplande masten. Naast de bestaande Pfas vervuiling met de nadelige impact op de volksgezondheid en levensverwachting, zullen eventuele extra masten nog meer negatieve impact op gezondheid en levensverwachting hebben. Er lopen al meer dan 1 trace door onze polder.		Zie beantwoording vraag 1.
202302322	202302322	3	Er is beperkt onderzoek gedaan naar een ondergrondse oplossing. In buurlanden als Duitsland en Denemarken kiest men wel voor deze oplossingen.		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302322	202302322	4	Corridor 8 is onwenselijk omdat het naast een ongerept deel van de polder ook Natura 2000 gebied De Donk aantast. De Donk heeft grote historische en archeologische waarde.		De status van het gebied de Donkse Laagten is bij het project bekend. Deze is terug te vinden op de kansen en belemmeringen kaart die via onderstaande link te benaderen is. A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)
202302323	202302323	1	De kabels niet over de woonwijken er zijn mogelijkheden genoeg dat er geen binnen de bouw de kom gebieden worden lastig gevallen. Laat deze lijnen alstublieft vervallen		We begrijpen uw zorg. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief.
202302323	202302323	2	Leefomgeving		Effecten op de leefomgeving wordt in de volgende fase onderzocht. Voor meer informatie zie paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302323	202302323	3	Geen		Bedankt voor uw reactie
202302323	202302323	4	Geen		Bedankt voor uw reactie
202302324	202302324	1	In het gebied via Rijsoord, Ridderkerk west, zijn wij zwaar belast met Dutch Fresh Port. Polders zijn of worden volgebouwd met bedrijven. Ook komen er nog windmolens bij. Bovendien zal uit de Ridderkerkse haven een stroom met containers dagelijks verplaatst gaan worden. Veel verkeer in onze omgeving. Wanneer is in uw ogen ons gebied vol. M.i.z. is dit punt bereikt. In onze woonomgeving is sprake van een overbelasting.		Als beschreven in de NRD is het specifieke kenmerk van corridor 1 de stapeling van belemmeringen, waaronder bedrijventerreinen, en glastuinbouw. Belasting en ruimtelijke effecten op (woon)gebieden worden nader beschouwd in de verkenningsfase.
202302324	202302324	2	Zie boven.		Zie beantwoording vraag 1.
202302324	202302324	3	Wilt u onze omgeving leefbaar laten?		Effecten op de (woon)omgeving worden nader beschouwd in de komende verkenningsfase. De specifieke effecten op de leefomgeving van indiener worden in de milieueffectrapportage en de Integrale Effectenanalyse (IEA) weergegeven en beoordeeld.
202302324	202302324	4	Er zullen huizen moeten worden afgebroken om aan alle veiligheidseisen te voldoen. Het kan toch niet zo zijn dat ons dorp gehandicapt gaat worden.		De effecten op bestaande woningen in termen van veiligheid zullen in de verkenningsfase in beeld worden gebracht en beoordeeld. Wij begrijpen de zorgen van indiener (en ieders zorg) voor de leefbaarheid in de dorpen.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			Wij houden van ons dorp. Spaar ons s.v.p.		
202302325	202302325	1	kortste route ivm kosten		De kosten per corridor worden nader in kaart gebracht in de IEA (Integrale Effectenanalyse). De korte route, bijvoorbeeld de routes naar Crayestein, zijn niet per se de goedkoopste opties.
202302325	202302325	2	stikstof = kortste route		De effecten van stikstof in de aanlegfase op stikstofgevoelige N2000-gebieden en habitattypen, worden nader beschouwd in de verkenningsfase. De kortste route is niet per se de route met de minste nadelige effecten.
202302325	202302325	3	zie bijlage 95634197_9161918_Zienswijze_2988BW-13.pdf	Zie 202302189 Indiener geeft aan dat de afbeeldingen een te lage resolutie hebben.	Graag wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen onder nummer 202302189, naar welke zienswijze door indiener ook wordt verwezen.
202302325	202302325	4	de plaatjes hebben te lage resolutie		In geval plaatjes voor indiener niet goed leesbaar zijn, kan op verzoek hiervoor een nieuw plaatje worden gemaakt of de gewenste nadere informatie worden verstrekt. Wij hebben dit bij de opmaak niet opgemerkt. U kunt hiervoor contact opnemen
202302326	202302326	1	Ja, de meest logische route langs een bestaand tracé is corridor 6. Deze zou moeten doorlopen tot aan de Merwede, waarna nog maar over een kleine afstand een nieuw tracé langs de Merwede hoeft te worden aangebracht naar station Crayestein. Dit is een van de kortste routes met de minste impact op mens en milieu en qua kosten.		Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202302326	202302326	2	Corridor 8 is zeer onwenselijk aangezien deze 35 km beslaat (i.p.v. bijvoorbeeld corridor 6 van 17 km), waarbij een groot deel ongerepte polder wordt verziekt met nieuwe hoogspanningsmasten tot wel meer dan 160 meter hoog. Ook leven in deze polder mens en dier in de buurt van deze mogelijke optie. Een te schadelijk optie voor mens en dier.		Onderdeel van het onderzoek naar de effecten op mens en natuur omvat tevens de (verwachte) effecten op (polder)landschap.
202302326	202302326	3	Er is beperkt onderzoek gedaan naar aanleg van kabels ondergronds. Leer van voorbeelden zoals Duitsland en Denemarken die dit wel doen. Plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten is echt net meer van de tijd. Deze blijven nog tientallen jaren ons landschap vervuilen. Doe dit makkelijk niet af met 'kan niet', 'te duur'.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302326	202302326	4	Corridor 8 is onwenselijk omdat het, naast een groot deel ongerepte polderlandschap, ook De Donk aantast. Dit is niet alleen Natura 2000 gebied, maar ook een gebied met grote historische en archeologische waarde. Ondenikbaar om dit om te ploegen voor kabels en plaatsing van hoogspanningsmasten.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202302327	202302327	1	de kortste route kiezen		De diverse corridors zijn op meerdere aspecten onderscheidend, waaronder lengte. Een kortere route kan net als een langere route niet haalbaar of maakbaar zijn. Dat wordt nader verkend in de komende verkenningsfase.
202302327	202302327	2	de kortste route kiezen ivm stikstof		De effecten van stikstof in de aanlegfase op stikstofgevoelige N2000-gebieden en habitattypen, worden nader beschouwd in de verkenningsfase. De kortste route is niet per se de route met de minste nadelige effecten.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302327	202302327	3	zie bijlage 95634225_9161922_Zienswijze_2988AW-161.pdf	Zie 202302189 Indiener geeft aan dat de informatievoorziening onduidelijk is voor de gewone burger.	Graag wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen onder nummer 202302189, naar welke zienswijze door indiener ook wordt verwezen.
202302327	202302327	4	informatie voorziening is onduidelijk voor gewone burgers		Helaas ervaart indiener de informatievoorziening als onduidelijk. Voor een toelichting op het proces inzake participatie en communicatie wordt verwezen naar paragraaf 3.11 van deze reactienota.
202302328	202302328	1	Neen		Bedankt voor uw reactie
202302328	202302328	2	Neen		Bedankt voor uw reactie
202302328	202302328	3	Neen		Bedankt voor uw reactie
202302328	202302328	4	In de notitie reikwijdte en detailniveau van Arcadis op pag.44 4.7 "Alle corridors worden onderzocht". Tabel 4.1 Overzicht mogelijke knelpunten. Vermeldt staat bij corridor 1 intensieve stapeling van belemmeringen. Eén van deze belemmeringen is het kruisen van een andere 380 kV hoogspanningsverbinding. De kruising met zo'n verbinding is een onoverkomelijk obstakel en dus belangrijk genoeg om separaat te vermelden. Deze separate vermelding van het kruisen met een andere 380 kV hoogspanningsverbinding wordt in het eerder genoemde overzicht alleen weergegeven bij corridor 10 als enig knelpunt. Bij het maken van de juiste keuze zijn beleidmakers afhankelijk van de juiste informatie en de betrokkenen verdienen een juiste weergave. De separate weergave van dit knelpunt hoort dus ook bij corridor 1 direct zichtbaar te zijn.		In de NRD is bij corridor 1 een tiental omvangrijke belemmeringen weergegeven, waaronder de kruising met de bestaande 380kV-verbinding tussen Crayestein en de Maasvlakte. Bij corridor 10 gaat het soortgelijke problematiek, in dit geval om meerdere kruisingen met hoogspanningsverbindingen binnen een beperkte ruimte. De (net)technische problematiek van hoogspanningskruisingen is dus bij beide corridors in beeld.
202302329	202302329	1	Voor onze uitgebreide reactie, zie de bijlage. Zijn ondergrondse kabels niet mogelijk? 95634350_9161976_Reactie_op_zienswijze_hoogspanningskabels_Molenlanden.docx	1. Indiener maakt zich zorgen om gezondheidsrisico's, bij kinderen en volwassenen. 2. Indiener maakt zich zorgen om draadslachtoffers van de verbinding en aantasting van het gebied door magneetvelden. 3. Indiener geeft aan dat de Alblasserwaard reeds ernstig belast wordt met uitstoot van gevaarlijke stoffen van chemiebedrijf Dupont, hoogspanningsmasten zou deze belasting verder vergroten. 4. Indiener maakt zich zorgen om de mogelijke waardedaling van de woning met een hoogspanningsverbinding nabij. 5. Indiener maakt zich zorgen om ongewenste geluiden veroorzaakt door de verbinding. 6. Indiener vraagt zich af waarom Nederland niet nadenkt over ondergrondse verbindingen,	Bedankt voor het indienen van uw zienswijzen en begrijpen we jullie zorgen. Helaas zijn we op dit moment nog niet zover om duidelijkheid te geven waar de nieuwe hoogspanningsverbinding gaat komen. In de concept-NRD zijn tien routes (corridors) opgenomen waarvan we in de komende periode de effecten gaan onderzoeken. Op basis hiervan wordt door de ministers een keuze gemaakt voor het voorkeursalternatief. Onze reactie op uw punten is daarom veelal procesmatig en nog niet heel concreet helaas. Uw brief is beknopt samengevat. Hieronder wordt puntsgewijs hierop gereageerd. 1. We hanteren voor dit project het zogenoemde voorzorgbeleid waarbij we proberen te voorkomen dat er gevoelige bestemmingen als woningen binnen de magneetveldzone van de hoogspanningsverbinding komen. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.5 van deze reactienota. 2. In de komende perioden worden verschillende onderzoeken uitgevoerd om de milieueffecten in beeld te brengen van de tien corridors. Milieueffecten zijn effecten op mens en natuur, waaronder effecten op de gezondheid, natuur en landschap. In paragraaf 3.6 van deze reactienota is meer te lezen over deze onderzoeken. In paragraaf 3.7 is vervolgens uitgelegd hoe hiermee wordt omgegaan (beoordelingskader) en hoe de tracékeuze tot stand komt. 3. In de verkenning worden bodemkwaliteit onderzocht met als doel om de effecten van de alternatieven op de bodem en waterbodem inzichtelijk krijgen om het

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>aangezien dit in Duitsland en Denemarken ook al gebeurt.</p> <p>7. Indiener vindt het onlogisch station Crayestein over te slaan wanneer er kortere alternatieven zijn. Indiener noemt corridor 6 als corridor met de minste extra impact op milieu, omwonenden en verwacht hierbij de laagste kosten.</p>	<p>onderscheidend vermogen tussen de alternatieven te bepalen. Hierbij wordt rekening gehouden met bodemverontreiniging door PFAS.</p> <p>4. Het is begrijpelijk dat betrokkenen willen weten of de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding kan leiden tot een waardedaling van woningen of nadelige effecten op de bedrijfsvoering. In deze fase van de planvorming is nog onbekend waar dit aan de orde kan zijn. In paragraaf 3.8 is te lezen hoe hiermee wordt omgegaan.</p> <p>5. Een van de effecten die wordt onderzocht is geluid. In paragraaf 3.6.</p> <p>6. In paragraaf 3.4 van deze reactienota is toegelicht waarom we 380kV-verbindingen bovengronds aanleggen. Ook wordt toegelicht wat het verschil is met deze lijn en de kabels in het buitenland.</p> <p>7. We onderzoeken zowel korte corridors die naar hoogspanningsstation Crayestein gaan als lange corridors die naar hoogspanningsstation Krimpen aan den IJssel gaan. Bij alle corridors kunnen belangrijke nadelige gevolgen op bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied optreden, al verschillen de corridors sterk in welke waarden en functies het dan betreft. Elke corridor verschilt dus ook in de mate waarin waarden en functies worden ontzien. Zo worden de korte corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Crayestein, die grotendeels door de Biesbosch lopen, in algemene zin relatief gunstig beoordeeld op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische complexiteit en relatief ongunstig op landschap en natuur. En de lange corridors tussen hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel, die grotendeels om de Biesbosch heen lopen, in algemene zin juist relatief ongunstig op leefomgevingskwaliteit, ruimtelijke belemmeringen en technische complexiteit en relatief gunstig op landschap en natuur. De onderlinge vergelijking van de corridors is daarom in deze fase van de planvorming nog geen reden om corridors te laten afvallen; elke corridor heeft voor- en nadelige effecten. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p>
202302329	202302329	2	Gezinswoningen zoveel mogelijk vermijden i.v.m. stralen		Zie beantwoording vraag 1.
202302329	202302329	3	Daling van de woningwaarde en natuurgebied (weidevogels)		Zie beantwoording vraag 1.
202302329	202302329	4	Molenlanden heeft al te maken met uitstoot van gevaarlijke stoffen, kabels vergroten de belasting van het milieu		Zie beantwoording vraag 1.
202302330	202302330	1	<p>Als ik andere alternatieven ga aandragen dan zal ik ongetwijfeld andere mensen benadelen en dat is mijn inziens niet aan mij</p> <p>Maar zoals u onderstaand kunt lezen denk ik dat wij al genoeg op ons bordje hebben gehad</p> <p>Een 3e afbreuk aan ons woongenot lukt mij wel heel erg veel gevraagd</p>		Zie beantwoording vraag 3.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302330	202302330	2	Op deze vraag kan ik geen deskundig antwoord geven dus doe ik dat dan ook niet		Bedankt voor uw reactie
202302330	202302330	3	Waar wij wonen hebben wij de laatste decennia al genoeg in moeten leveren Op minder dan 100 meter hebben wij al te maken gekregen met de Betuwelijn en op ongeveer 300/400 meter achter onze woning 3 Windmolens Dus ben ik van mening dat wij aan woongenot al genoeg ingeleverd hebben en de maat vol is.		In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202302330	202302330	4	Nee		Bedankt voor uw reactie
202302331	202302331	1	Waarom niet over natuur , maar wel over mensen		Bedankt voor uw terugkoppeling. Bij de keuze voor een voorkeursalternatief zal een afweging worden gemaakt waarbij belangen van zowel mens als natuur meewegen. Bij het onderzoek naar de effecten van de nieuwe verbinding wordt geen onderscheid in belang gemaakt.
202302331	202302331	2	.		-
202302331	202302331	3	Wij zitten met ons bedrijf al onder een bestaande lijn. Wij zitten niet te wachten op nog een lijn ernaast. Of Wij moeten de mogelijkheid krijgen om elders ons bedrijf voort te zetten.		We begrijpen uw zorgen. De mogelijke effecten op gebruiksfuncties zoals agrarisch gebruik en bedrijventerreinen worden onderzocht. Hier kan rekening mee worden gehouden bij de keuze voor het voorkeursalternatief. Na de keuze voor het voorkeursalternatief zal bij de uitwerking hiervan gedetailleerder gekeken worden naar de effecten op (o.a.) de genoemde gebruiksfuncties en zal hiermee, waar mogelijk en haalbaar, rekening worden gehouden.
202302331	202302331	4	.		-
202302332	202302332	1	Zeker wel andere alternatieven niet over het land van de boeren waar koeien lopen, over gemeente land.		Alle corridors kennen belemmeringen voor algemene thema's of individuele grondeigenaren. In deze fase wordt niet gekeken naar de eigendomssituatie van de grond voor het bepalen van de onderzoeksalternatieven.
202302332	202302332	2	Stralingen van de electriciteitsmasten.		Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. In deze fase kan nog niet worden uitgesloten dat er woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Eigenaren van woningen die binnen de magneetveld zone vallen worden schadeloosgesteld. Wat deze schadeloosstelling precies inhoud zal voor de vaststelling van het VKA worden gedeeld.
202302332	202302332	3	Niet in de buurt van een gemeente kern, Molenaarsgraaf ook voor eventuele uitbreidingen in de kernen komen ze te dicht bij de electriciteitsmasten.		Zie beantwoording vraag 2.
202302332	202302332	4	Wij verzuilden onze melk en deze gaat naar de consumenten dus niet acceptabel om hier masten te plaatsen		Er is onderzoek gedaan naar de effecten van hoogspanning op vee. Hieruit blijkt dat er geen effecten zijn te verwachten op basis van het beschikbare onderzoek. Na vaststelling van het voorkeursalternatief zal er een elektromagnetisch beïnvloedingsonderzoek worden uitgevoerd om beïnvloeding van apparatuur en andere metalen objecten te bepalen. Daar waar nodig zullen er maatregelen getroffen worden om te zorgen dat de apparatuur op een veilige manier gebruikt kan blijven worden.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302333	202302333	1	Ja, de corridors 1 t/m 7. Corridors 8 t/m 10 stuiten bij ons op bezwaar.	Zie 202302368	Alle 10 de corridors zullen worden onderzocht in de komende fase. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202302333	202302333	2	Gezondheid van mens, dier en natuurgebieden (bijv. overwintergebieden vogels tussen de Donk en Bleskensgraaf en Slingelandseplas)		De genoemde milieueffecten zijn onderdeel van de uit te voeren onderzoeken. Zie paragraaf 3.6 van deze reactienota voor een overzicht van de thema's die onderzocht zullen worden.
202302333	202302333	3	Horizonvervuiling door hoogspanningsmasten en kabels. We wonen in een vrije open polder alwaar het beeld al deels aan de horizon is vervuild door de huidige bestaande masten en kabels (o.a. geplande corridor 7)		In het thema 'Landschap' wordt gekeken naar de effecten van een nieuwe verbinding op het landschap. De beleving van het landschap is hier onderdeel van. Zie hoofdstuk 5.5 van de concept-NRD voor een volledig overzicht van de te onderzoeken thema's.
202302333	202302333	4	Wij sluiten ons verder aan bij het schrijven van de gemeente Molenlanden d.d. 8 juni '23: Raadsvoorstel "Concept-NRD over 380 kV hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein" zie bijlage 95634543_9162033_20230608_-_Raadsvoorstel_zienswijze_Molenlanden_over_NRD_380kV.pdf	Zie 202302368	Bedankt voor uw reactie.
202302334	202302334	1	Ja, de andere voorgestelde tracées 95634549_9162036_Zienswijze_06072023_hoogspanningsmasten_corridor_1.docx	Zie 202302189	Indiener geeft de voorkeur aan de andere corridors voor de aanleg van de nieuwe verbinding. Voor een nadere toelichting op zienswijzen voor of tegen een of meerdere onderzoeksalternatieven, zie paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302334	202302334	2	Zie bijlage 1		Graag wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen onder nummer 202302189, naar welke zienswijze door indiener ook wordt verwezen.
202302334	202302334	3	Zie bijlage 1		Graag wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen onder nummer 202302189, naar welke zienswijze door indiener ook wordt verwezen.
202302334	202302334	4	Zie bijlage 1		Graag wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen onder nummer 202302189, naar welke zienswijze door indiener ook wordt verwezen.
202302335	202302335	1	Alle opties die zich op meer dan een kilometer van woonhuizen bevinden moeten worden onderzocht. Alles binnen de kilometer moet uitgesloten worden.		Het bepalen van de corridors is onder andere gebaseerd op uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is de beleidsvisie van het rijk op de leefomgeving. Een uitgangspunt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is dat nieuwe 380kV-verbindingen zoveel als mogelijk en zinvol, gebundeld of gecombineerd worden met bestaande infrastructuur. Bundelen is het parallel aan een bestaande 380kV- of 150kV-verbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur aanleggen van de nieuwe verbinding. Daarom onderzoeken we, als een van de mogelijkheden, een nieuw tracé parallel aan de bestaande verbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. Meer over bundeling is te lezen in paragraaf 3.2 van deze reactienota. Op dit moment zijn er tien corridors opgenomen in de concept-NRD, die allemaal onderzocht worden. Binnen deze corridor zal gezocht worden naar een onderzoeksalternatief. De onderzoeken die de komende periode worden uitgevoerd zullen meer inzicht geven in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Op basis van de uitkomsten bepaald de minister het voorkeursalternatief. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een nadere toelichting op het vervolg proces.
202302335	202302335	2	Nee. Alleen effecten die de gezondheid van mensen betreffen.		Effecten op gezondheid is een van de aspecten waarop in de volgende fase onderzocht wordt. Zie paragraaf 3.5 van deze reactienota voor een nadere toelichting op gezondheidsrisico's en voorzorgbeleid.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302335	202302335	3	<p>Alle effecten die de gezondheid van mensen betreffen. Hierbij geldt mijns inziens dat iets pas 'veilig' is als dat is aangetoond. Niet als nog niet is aangetoond dat iets onveilig is. Vergewissen we ons er van dat iets veilig is. Bij twijfel (bij wie dan ook) mogen we dit niet terzijde schuiven dan wel veronachtzamen / negeren.</p> <p>Aangezien het mogelijk is dat er zaken over het hoofd worden gezien omdat deze nog niet aan het licht zijn gekomen moet gelden: een nieuw tracé zover mogelijk uit de buurt van woon-bebouwing.</p> <p>Geen horizonvervuiling dan wel constructies binnen het zichtveld van mensen die zich thuis bevinden. Dus in de buurt van woonhuizen.</p>		<p>We begrijpen de zorg van de indiener. Voor het effect van de hoogspanningsverbinding op de gezondheid wordt het voorzorgbeleid van het ministerie gehanteerd. Dit voorzorgbeleid stelt dat het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zo laag mogelijk gehouden dient te worden. Voor de nieuwe verbinding wordt dit uitgangspunt ook aangehouden. Gezondheidsaspecten worden onderzocht.</p>
202302335	202302335	4	nee		-
202302336	202302336	1	Ga in ieder geval langs een bestaand tracé. Dit bespaart altijd kosten en voorkomt nieuwe vervuiling van de horizon, en schadelijke impact op de gezondheid van mens en dier. Kijkend naar het voorstel, dan kies je niet voor corridor 8, maar kom je uit op corridor 6.		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling. Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur.</p> <p>Voor een nadere toelichting op het traceren wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota.</p>
202302336	202302336	2	Jazeker. Ons mooie weidevogelgebied, dat wij als agrarisch bedrijf in stand proberen te houden, wordt door deze masten met kabels heel extreem verstoord. Daarnaast is dit gebied (corridor 8 en dan over onze percelen weiland) een ganzenfourageergebied. De leefomgeving van de ganzen wordt dus ook verstoord.		Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar de effecten op vogels en hun leefgebieden en effecten op het landschap. Hieronder vallen tevens effecten op foerageergebieden.
202302336	202302336	3	Onbegrijpelijk dat er niet eerst uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar kabels die ondergronds zitten. Met de huidige oorlogssituatie in Oekraïne is duidelijk te zien hoe kwetsbaar je bent met bovengrondse kabels. Deze tijd vraag om een andere, grensverleggende visie hierop. Met ondergrondse kabels heb je ook minder last van magnetische velden.		Voor een toelichting op ondergrondse aanleg en onderzoek naar milieueffecten (waaronder landschap) wordt verwezen naar paragrafen 3.4 en 3.6 van deze reactienota.
202302336	202302336	4	Corridor 8 gaat over een prachtig en heel oud landschap. Dit is een Natura 2000 gebied. Wij vinden het echt ondenkbaar en onvoorstelbaar dat je zo'n prachtig landschap gaat ontsieren met een dergelijke hoogspanningsverbinding.		Bij alle alternatieven voor de nieuwe verbinding treden effecten op de natuur en waardevolle gebieden op, zoals Natura2000. Dit is helaas niet uit te sluiten en zal in de milieueffectrapportage per corridor nader worden onderzocht.
202302337	202302337	1	<p>Corridor 8 is onwenselijk gezien de lengte van het traject en de schade aan milieu, omwonenden, lengte, kosten, betere alternatieven.</p> <p>Kortste traject met de minste milieuschade en schade voor omwonenden is mijn inziens corridor 6,</p> <p>De Biesbosch zal naar verwachting wel ontzien</p>		<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggestie voor aanpassing van corridor 6. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie de notitie Aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD. Corridor 8 is, net als corridor 6, een van de alternatieven die onderzocht zullen worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>moeten worden maar dit kan omzeild worden door corridor 6 iets aan te passen door deze langs de Merwede te laten lopen tot aan Crayestein.</p> <p>Om horizon vervuiling te minimaliseren lijkt het me meer dan logisch om te onderzoeken of het traject grotendeels ondergronds kan worden aangelegd. Technisch gezien is het mogelijk dus wat houdt dit tegen?</p>		<p>aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.</p> <p>Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302337	202302337	2	Corridor 8 tast ook de Donk aan, een natura 2000 gebied. Gezien de eisen van de EC om deze natuurgebieden in goede staat te brengen is aantasting middels hoogspanningsmasten/ leidingen mijns inziens niet haalbaar		Zie beantwoording vraag 1.
202302337	202302337	3	Ondergrondse aanleg dan wel verzonken aanleg zou in ieder geval de horizonvervuiling weg kunnen nemen		Zie beantwoording vraag 1.
202302337	202302337	4	nee		Bedankt voor uw reactie
202302338	202302338	1	Ja, ondergronds aanleggen		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302338	202302338	2	Bij Giessenburg doorkruist Corridor 10 een natuurgebied van Staatsbosbeheer waar veel grutto's broeden. Dit is een gebied waar het tracé niet bovengronds zou mogen lopen.		<p>Specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten daarop worden in de verkenning nader in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p>
202302338	202302338	3	Het belang van de Alblasserwaard voor de stand van de weidevogels wordt m.i. nu onvoldoende meegewogen.		De effecten van een nieuwe verbinding op o.a. vogels worden in de verkenningsfase nader onderzocht. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Daarnaast is meer informatie hierover te vinden in paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302338	202302338	4	-		-
202302339	202302339	1	Kortere, goedkopere en ondergrondse routes. 95634735_9162086_Zienswijze_tav_NRD-1.docx	Zie 202301988 en 202302041	<p>1. Op dit moment kan nog niet gesteld worden dat kortere corridors beter zijn. De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Zie voor meer informatie paragraaf 3.1 van deze reactienota.</p> <p>2. Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.</p> <p>3. In de fase na de NRD worden alle corridors onderzocht op diverse onderzoeksthema's. Het in kaart brengen van de effecten van de nieuwe verbinding op de veiligheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en archeologie zijn enkele van deze aspecten. Voor de beoordeling van de beschreven effecten van de</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>onderzoeksalternatieven wordt gebruik gemaakt van de scoremethodiek zoals weergegeven op in paragraaf 5.5 van de NRD. Meer informatie over deze onderwerpen te vinden in paragraaf 3.5 (gezondheid), 3.6 (milieuaspecten) van deze reactienota. Ten aanzien van de waardedaling is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>4. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>5. Ten aanzien van de waardedaling en effect op bedrijfsapparatuur is in paragraaf 3.8 van deze reactienota meer informatie te vinden.</p> <p>6. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>7. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>8. Zie beantwoording bij 5.</p> <p>9. Ontwikkelingen in de omgeving zijn in deze fase opgehaald bij de gemeenten. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.</p> <p>10. Zie beantwoording bij 3.</p> <p>11. Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.</p> <p>12. Uw suggestie valt deels in het gebied langs de oever dat reeds onderdeel is van het onderzoeksgebied van corridor 6. Indien corridor 6 als voorkeursalternatief wordt gekozen en daartoe aanleiding is, kan worden overwogen varianten buiten de corridor te onderzoeken. Zie voor meer informatie, notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.</p> <p>13. Zie beantwoording bij 11.</p> <p>14. In het thematisch deel onder "Nut en Noodzaak" is toegelicht op welke wijze is berekend dat er een knelpunt ontstaat en welke alternatieven onderzocht zijn. Daarbij is rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en vormen van energieproductie-, transport en opslag, waaronder ook smart grids. Het blijft echter noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor de energietransitie om ook het bovenliggende 380kV-transportnetwerk uit te breiden. Dit komt ook tot uiting in het Investeringsplan 2022 van TenneT (Investeringsplannen (tennet.eu)).</p>
202302339	202302339	2 *		-

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302339	202302339	3	Gezondheidsaspecten mens/omwonende en de effecten op elektronische apparatuur en vee (zie bijlage 1)		Zie beantwoording vraag 1.
202302339	202302339	4	*		-
202302340	202302340	1	Jazeker, corridor 6 is de beste keuze, zowel qua kosten, als qua impact op het milieu		Corridor 6 is, net als corridor 8, een van de alternatieven die onderzocht zullen worden in de komende fase. Kosten, effecten op natuur en impact op het milieu zijn enkele van de thema's die hierbij aan bod komen. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een verdere toelichting op het vervolg proces.
202302340	202302340	2	Corridor 8 verpest het ongerept polderlandschap en is daarom zeer onwenselijk		Zie beantwoording vraag 1.
202302340	202302340	3	Ja, nl.ondergrondse aanleg		Het uitgangspunt voor de nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht.
202302340	202302340	4	Corridor 8 is een ramp voor de (weide)vogels uit de polder en gaat ook nog eens over de Donk (Natura 2000 gebied!) Dit is zeer onwenselijk		Zie beantwoording vraag 1.
202302341	202302341	1	goede dag Alle betrokkenen die voor deze besluitvorming bepalend zijn, Voor het trace voor de nieuwe hoogspanningsverbinding vragen we u om de kortste route te nemen, ons advies is groene stroom (begreep dat veel stroom van windmolens komt op termijn) mag over de biesbos lopen, deze route heeft het minste impact op de mensen in de ablasserwaard. Laat u niks wijs maken dat dit niet kan , gewoon zo doen.		Er zijn in de concept-NRD diverse korte corridors voorgesteld welke (deels) door de Biesbosch lopen (corridors 3,4,5). De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302341	202302341	2	naar onze mening moet deze route zo kort mogelijk door molenlanden heen voor het behoud van de omgeving en wat denk u van de gezondheidseffecten op de bevolking zeker niet over Groot ammers heen , daar hebben we een molenbiotoop , het argument dan gaan we er hoog overheen is geen enkele optie voor ons , ook de gezondheid effecten op korte en lange termijn zijn wij absoluut op tegen .		De totale effecten per corridor worden in de fase na de NRD onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. De specifieke en relevante gebiedskenmerken en de effecten van een verbinding daarop worden in de verkenning verder in kaart gebracht en onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 van deze reactienota.
202302341	202302341	3	Kotste route nemen met de minste mensen die er onder leven en werken , mijn voorkeur is nog steeds de route / trace die over de Biesbosch loopt. En vooral de gezondheidseffecten op korte en vooral		Zie beantwoording vragen 1 en 2. Veiligheid en gezondheid zijn aspecten die in de verkenningsfase nader worden onderzocht.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			de lange termijn (20-25 jaar)erbij betrekken in de besluitvorming, ik ben er niet van overtuigd dat hier zeer uitvoering naar is gekeken, en zo wel dat komt u meer tot de conclusie dat een veilige korte route het beste is en zeker niet langs en door Groot - Ammers.		
202302341	202302341	4	De reikwijdte zo kort mogelijk houden is onze mening als het gaat over de lengte van het trace en zeker niet over Groot-Ammers heen laten gaan.		Zie beantwoording vraag 1.
202302342	202302342	1	Mijn inziens is corridor 6 de beste optie. Het is de kortste route dus lagere kosten. Het gaat door weinig bebouwd gebied,en het kan gedeeltelijk ondergronds aangelegd worden.		Bedankt voor uw suggestie en terugkoppeling. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302342	202302342	2	U wilt iets aan gaan leggen in een gebied waar nu al grote problemen zijn met het bedrijf Chemours in Dordrecht. Recent is duidelijk geworden dat er hoge concentraties PFAS aangetroffen zijn in de regio waar u de route wil realiseren. Dit zal lijden tot hoge kosten wat betreft bodemonderzoek,sanering en afvoer van vervuilde grond. Onze gezondheid ligt al onder vuur gezien het aantal kanker gevallen in de regio. En nu gaat u ook nog even een hoogspanningskabel eroverheen leggen met nog meer klachten vanwege stralings gevaar. Dit is niet te begrijpen!!!!		Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302342	202302342	3	Een van de andere aspecten die mee genomen moeten worden zijn: Het aanzicht van het polderlandschap. Waardedaling van onroerend goed(wie wil er onder/naast een mast wonen). Schade aan de natuur,ons gebied trekt vele bijzondere vogels aan nu kunnen ze nog veilig over de polders vliegen maar hoe word dat als u uw plannen doorzet? We hebben hier ook te maken met de		Onderdeel van de milieueffectrapportage is onderzoek naar de effecten op vogels en hun leefgebieden en effecten op het landschap. Hieronder vallen tevens effecten op molenbiotopen. Voor meer informatie over het onderzoek naar milieueffecten wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			molenbiotoop, daar mag geen hoge bebouwing in de naaste omgeving staan.		
202302342	202302342	4	We wonen in een natura 2000 gebied, vanwege stikstof wat u zeker veel gaat produceren mag er nu niets gebouwd worden in deze omgeving.		Na de keuze voor het voorkeursalternatief worden de effecten op Natura2000 gebied(en) nader en gedetailleerder onderzocht, waarbij tevens wordt gekeken naar de verwachte stikstofemissies bij de aanleg van de nieuwe verbinding.
202302343	202302343	1	Ondergronds waar mogelijk toepassen. Dit is volgens experts ook bij TenneT mogelijk. Daarnaast toepassing van Windtrack masten, zie ook omgeving Zoetermeer, Rijswijk. Parallel aan de hoogspanning route van Sliedrecht (corridor 7). Andere route tussen Neder Hardinxveld en Boven Hardinxveld langs het steurgat aan de overkant van de Merwede		Het uitgangspunt voor deze nieuwe verbinding is dat deze bovengronds wordt aangelegd. Ondergrondse aanleg wordt enkel overwogen bij ruimtelijke knelpunten. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt de achtergrond van dit uitgangspunt toegelicht. Een ander uitgangspunt voor deze verbinding is toepassing van vakwerkmasten. Het voordeel van een kleiner magneetveld van de Wintrack is namelijk inmiddels ook door ontwikkeld in de vakwerkmast. Bedankt voor uw suggestie. Voor meer informatie over wat we met uw suggestie doen, zie notitie aangedragen alternatieven als bijlage bij de definitieve NRD.
202302343	202302343	2	Ja, gezondheidsproblemen zie ook de website van het RIVM. met Wijzigingsdatum 25-04-2023 08:34 https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidsaspecten#:~:text=De%20magneetvelden%20van%20de%20hoogspanningslijnen,volwassenen%20en%20heersentumoren%20bij%20kinderen.		Gezondheidsaspecten worden onderzocht. Bij de aanleg van de nieuwe verbinding wordt het voorzorgbeleid aangehouden. Voor meer informatie hierover en over gezondheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van deze reactienota.
202302343	202302343	3	Geen hoogspanningsmasten in/over bewoond gebied. Daarnaast heeft Giessenburg al veel te voorduren gehad met de Betuwelijn en de windmolens. Om ook nog Hoogspanningsmasten te plaatsen zou een Verstoring van het Groene Hart zijn! . Daarnaast worden er geen nieuwbouw woningen gebouwd naast Hoogspanningsmasten.		Bij het traceren van de alternatieven streven we ernaar om zo min mogelijk gevoelige bestemmingen te raken met de nieuwe verbinding. In de verkenning worden relevante gebiedskenmerken en de effecten van alternatieven hierop verder onderzocht. Zie paragraaf 3.1 van deze reactienota voor een nadere toelichting op het vervolg proces. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Zie paragraaf 3.9 voor meer informatie hoe we omgaan met andere (ruimtelijke) opgaven.
202302343	202302343	4	De informatievoorziening is zeer slecht. Bewoners van Giessenburg/Giessen ouderkerk zijn niet op de hoogte. Kennisgeving in lokale kranten hebben onvoldoende effect. De info koppen en de gegeven informatie van de berichten is onduidelijk/ingewikkeld en trekt niet de aandacht.		Bedankt voor deze terugkoppeling. Zie paragraaf 3.11 van deze reactienota voor een nadere toelichting op de communicatiemiddelen. De komende periode wordt de omgeving op de hoogte gehouden door middel van de nieuwsbrief. Hierin zullen verschillende thema's aan bod komen om de omgeving verder te informeren over de vorderingen van het project. U kunt zich hiervoor abonneren via de projectsite van TenneT. Geertruidenberg - Krimpen aan den IJssel of Crayestein (tennet.eu)
202302344	202302344	1	Ik ben woonachtig in het traject Corridor 10. Een puur landschappelijk gebied met cultuurhistorische molens. Ik snap, dat een versterking van het net noodzakelijk is, maar de cultuurhistorische waarde van de karakteristieke Alblasserwaard en de historische waarde van de molens van Groot-Ammers kunnen toch niet het losgeld zijn. Waarom niet langs rivieren en de rijkswegen		Bij de tracering van de corridors in de concept-NRD is rekening gehouden met het bundelingsprincipe o.a. bundeling met rijkswegen, zo volgt corridor 10 de A27, de N216 en de kleinere waterwegen om naar Hoogspanningsstation Krimpen aan den IJssel 380 te komen. Langs grotere rivieren is veelal lintbebouwing te vinden. Waardoor het lastig is om een alternatief te traceren zonder al te veel gevoelige bestemmingen te creëren. De specifieke en relevante gebiedskenmerken zoals het landschappelijke gebied en de cultuurhistorische molens binnen corridor 10 en de effecten van een mogelijke nieuwe verbinding hierop worden nader onderzocht in de verkenningsfase. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1 en paragraaf 3.6 van deze reactienota.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302344	202302344	2	De benoemde karakteristieke Alblasserwaard en de historische waarde van de molens van Groot-Ammers		Zie beantwoording vraag 1
202302344	202302344	3	De benoemde karakteristieke Alblasserwaard en de historische waarde van de molens van Groot-Ammers		Zie beantwoording vraag 1
202302344	202302344	4	De benoemde karakteristieke Alblasserwaard en de historische waarde van de molens van Groot-Ammers		Zie beantwoording vraag 1
202302345	202302345	1	op een andere lokantie of ondergronds. Het bevindt zich in de molenbiotoop van de Hofwegense molen		Bedankt voor uw terugkoppeling. Meer informatie over de tracering en keuze voor een voorkeursalternatief is te vinden in paragraaf 3.1 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302345	202302345	2	Het bevindt zich in het groene hart		De alternatieven voor de nieuwe verbinding worden onderzocht op effecten op de natuur en waardevolle natuurgebieden. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van deze reactienota.
202302345	202302345	3	Het bevindt binnen de molenbiotoop en een agrarisch bedrijf		Meer informatie over de tracering en keuze voor een voorkeursalternatief is te vinden in paragraaf 3.1 van deze reactienota. Voor een toelichting op ondergrondse aanleg wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze reactienota.
202302345	202302345	4	Het gebied is al belast met hoogspanningsmasten		We begrijpen dat hierover zorgen zijn. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota.
202302346	202302346	1	Mogelijk, zie email van heden aan Tennet (servicecenter@tennet.eu)		Wij verzoeken u contact op te nemen via geertruidenberg-krimpen-crayestein@tennet.eu
202302346	202302346	2	Mogelijk, zie email van heden aan Tennet (servicecenter@tennet.eu)		Zie beantwoording vraag 1.
202302346	202302346	3	Mogelijk, zie email van heden aan Tennet (servicecenter@tennet.eu)		Zie beantwoording vraag 1.
202302346	202302346	4	Mogelijk, zie email van heden aan Tennet (servicecenter@tennet.eu)		Zie beantwoording vraag 1.
202302350	202302350	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener verzoekt beter inzicht te geven in de methodiek achter de scoring van onderzoeksaspecten en het beoordelingskader.</p> <p>2. Indiener ziet graag dat het aspect kosten uitgebreider wordt meegenomen in het beoordelingskader en vraagt aandacht voor de verwachte kosten van compensatie en mitigatie naast die van de aanleg.</p> <p>3. Indiener verzoekt om een meer gedetailleerde planning en betrokkenheid van medeoverheden voor de periode na publicatie NRD, zodat de regio een goede inschatting kan maken van verwachte inzet, advisering en informeren van inwoners en volksvertegenwoordigers.</p>	<p>Bedankt voor uw zienswijzen en de suggesties die hierin worden gedaan. Er is een samenvatting gemaakt van uw brief en hieronder wordt per punt uit de samenvatting een reactie gegeven.</p> <p>1. De effecten van de nieuwe verbinding worden op basis van het beoordelingskader in kaart gebracht. De effecten worden zo objectief mogelijk beoordeeld, waarbij geen weging tussen de verschillende thema's of aspecten plaatsvindt. Bij de keuze van het voorkeursalternatief kan door het bevoegd gezag onderscheid in belang worden gemaakt tussen de verschillende thema's en aspecten. Voor een toelichting op het beoordelingskader wordt verwezen naar paragraaf 3.7 van deze reactienota.</p> <p>2. De kosten voor de verschillende varianten worden inzichtelijk gemaakt voor de IEA. Dit wordt in de verkenning verder uitgewerkt en de regionale overheden worden meegenomen hoe dit wordt gedaan. Mogelijkheden tot financiële compensatie voor gemeenten zijn in ontwikkeling. Hierover zal naar verwachting tijdens de verkenningsfase meer duidelijkheid komen.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>4. Indiener verzoekt om de gekozen communicatielij- en methode door te zetten en waar nodig te intensiveren en een duidelijk plan van aanpak op te stellen hoe communicatie richting inwoners en betrokken partijen gaat verlopen wanneer corridors tijdens de onderzoeksfase afvallen.</p> <p>5. Indiener verzoekt om meer onderbouwing over de verhouding van dit project tot andere grote energieprojecten in de regio en landelijke PEH of pMIEK-trajecten.</p>	<p>De communicatie hierover vindt rechtstreeks plaats tussen het Ministerie van EZK en de betreffende gemeente(n).</p> <p>3. We kiezen ervoor de gevraagde detailplanning niet in de NRD en/of participatieplan op te nemen, omdat deze planning onderhevig is aan wijzigingen waar we de ambtelijke projectgroep in mee willen blijven nemen. Echter kunnen we wel tegemoetkomen aan de vraag. Daarom hebben we tijdens het laatste overleg met de ambtelijke projectgroep (APG) van 12 oktober jl. de planning en daarin het proces met ambtelijke projectgroep, bestuurlijk overleg en het regio-advies tot de keuze van het voorkeursalternatief besproken. Hierbij wordt rekening gehouden met de verwachte en gewenste inzet vanuit medeoverheden. Dit zal tijdens het hele proces onderwerp van gesprek blijven, zodat duidelijk is wat er concreet de komende periode gaat gebeuren en of er nog wijzigingen zijn in de planning.</p> <p>4. Bedankt voor de uitgesproken waardering. We zijn voornemens om de lijn, die we gehanteerd hebben in de afgelopen fase, voort te zetten. Daar waar gewenst of nodig kunnen we dit proces intensiveren, bijvoorbeeld door een Webinars over een specifiek onderwerp dat speelt of een roadshow waarbij we op bepaalde data met een aantal medewerkers aan het werk zijn in het gebied en dat mensen met vragen kunnen binnenlopen. In paragraaf 2.5 van het geactualiseerde participatieplan is hierover meer te lezen. Graag blijven we in gesprek met de APG wat hierin wenselijk is.</p> <p>De vervolgstappen in het ontwerpproces kunnen leiden tot nieuwe inzichten met betrekking tot knelpunten waardoor (gedeeltes van) onderzoeksalternatieven afvallen. Hierover is reeds afgesproken dat, mocht een alternatief afvallen, we hierover de APG en vervolgens de bestuurders van gemeenten en provincies informeren. Terecht concludeert u dat er nog geen plan van aanpak is hoe hierover de communicatie naar andere betrokken partijen en inwoners gaat verlopen. We gaan hiermee aan de slag en komen met een voorstel hiervoor in een APG.</p> <p>5. Vanuit dit project worden alle overige opgaven in het gebied, waaronder landelijke en lokale energieprojecten, in beeld gebracht en meegenomen in de ruimtelijke verkenning. Voor meer informatie over relevant beleid (zoals het PEH en MIEK) wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van de concept-NRD. Bij elk deelonderzoek zal relevant beleid eveneens worden meegenomen in de beoordeling. Daarbij wordt getracht nauw samen te werken en in beeld te brengen hoe deze projecten zich tot elkaar verhouden en de besluitvorming elkaar beïnvloed. Ook op communicatief vlak wordt zoveel mogelijk de samenwerking gezocht om een zo volledig mogelijk beeld te schetsen voor de omgeving.</p> <p>Project overstijgend lopen er verschillende initiatieven in de regio tussen medeoverheden om meer integraal, gebiedsgericht te werk te gaan bij de inpassing van verschillende projecten, specifiek in gebieden waar zich een energieknooppunt bevindt. Vanuit dit specifieke project staan we altijd open voor suggesties hoe we beter invulling kunnen geven aan een integrale aanpak en communicatie.</p>
202302350	202302350	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302350	202302350	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302350	202302350	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
202302352	202302352	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan dat corridors 9 en 10 (mogelijk) een belemmering zijn voor de ontwikkeling van het gebied Werkendam Noord (extra ontsluitingsweg en noodzakelijke ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken. Indiener vraagt aandacht voor de op te stellen gebiedsvisie voor Werkendam Noord en het belang van dit gebied voor de gemeentelijke opgaven. Indiener verzoekt deze ontwikkelingen volwaardig mee te nemen in de NRD, planMER en projectMER, onafhankelijk van de status van deze planvorming.</p> <p>2. Indiener verzoekt om in een zo vroeg mogelijk stadium op de hoogte te worden gesteld wat in algemene zin de mogelijkheden voor compensatie zijn in het gebied waar de hoogspanningsverbinding gerealiseerd gaat worden. Indiener gaat hier bij voorkeur in regioverband over in gesprek.</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties.</p> <p>1. In het (milieu)effectonderzoek wordt rekening gehouden met mogelijke cumulatie van effecten met betrekking tot andere (vastgestelde) projecten of ontwikkelingen die gelijktijdig in uitvoering zijn of als de projecten elkaar kunnen beïnvloeden wat betreft effecten in de gebruiksfase. De (milieu)effecten worden bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Zowel bestaande als toekomstige functies en ontwikkelingen zijn opgenomen in de referentiesituatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 3.9 van deze reactienota. Hierbij worden o.a. woningbouwontwikkelingen meegenomen. Dit geldt ook voor Werkendam Noord. In overleg met het gemeenten en provincies wordt bepaald welke (woningbouw)ontwikkelingen concreet worden opgenomen in het milieueffectonderzoek.</p> <p>2. Mogelijkheden tot financiële compensatie voor gemeenten zijn in ontwikkeling. Hierover zal naar verwachting tijdens de verkenningsfase meer duidelijkheid komen. De communicatie hierover vindt rechtstreeks plaats tussen het Ministerie van EZK en de betreffende gemeente(n).</p>
202302352	202302352	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302352	202302352	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302352	202302352	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302355	202302355	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan dat op de belemmeringenkaart een aantal toekomstige ontwikkelingen nabij Geertruidenberg ontbreken: reserveringen voor realisatie van zonneparken uit de Omgevingsvisie van de gemeente en recreatieontwikkelingen nabij de Veerse Plassen.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat ten aanzien van het aspect cultuurhistorie voorbijgegaan wordt aan andere cultuurhistorisch waardevolle landschappen dan UNESCO-werelderfgoed. Indiener benoemt provinciaal beschermde landschappen, zoals het landschap rondom de kern Raamsdonk.</p> <p>3. Indiener vraagt expliciet aandacht voor de integrale visie voor het Amergebied, specifiek in relatie tot noodzakelijke aanpassingen aan het hoogspanningsstation. Indiener constateert dat uit de NRD niet duidelijk blijkt wat de uitgangspunten zijn voor aanpassingen aan het station en hoe dit past binnen het Amergebied.</p> <p>4. Indiener vraagt aandacht voor de impact die corridor 10 heeft op de gemeente</p>	<p>Ad 1: De reserveringen voor de realisatie van zonneparken uit de Omgevingsvisie zijn opgenomen in de laatste versie van de belemmeringenkaart. De genoemde recreatieontwikkelingen zijn niet opgenomen omdat deze ontwikkelingen geen direct effect hebben op de trasering. De ontwikkeling is nog wel onderdeel van het logboek dat bij de kansen en belemmeringenkaart hoort.</p> <p>De laatste versie van de kansen en belemmeringenkaart is hier te vinden: A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-1.amazonaws.com)</p> <p>Ad 2: Indiener geeft aan in de concept-NRD de provinciaal beschermde landschappen, zoals het landschap rondom de kern Raamsdonksveer, te missen. Hierbij kan worden opgemerkt dat alle te hanteren kaders, richtlijnen en relevant beleid ten aanzien van cultuurhistorie, in dit geval specifiek voor gemeente Geertruidenberg, zal worden geraadpleegd in de komende onderzoeksfase. De NRD omvat geen opsomming van al het te raadplegen bronmateriaal. In de ambtelijke afstemming over de uitgangspunten van de effectstudies kan nog worden geverifieerd of het te raadplegen gemeentelijk bronmateriaal compleet is.</p> <p>Ad 3. Ten aanzien van het Amergebied geldt dat hier een veelheid aan projecten speelt, veelal op het gebied van energie. De gemeente heeft aandacht gevraagd voor een integrale visie. TenneT heeft voor haar projecten, in afstemming met EZK, gevolg gegeven aan die integrale en afgestemde benadering. Graag zetten wij die benadering voort en breiden die naar wens uit. Wij blijven hierover in gesprek met de gemeente.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				Geertruidenberg, gezien alle reeds bestaande hoogspanningsverbindingen. Een keuze voor deze corridor heeft als resultaat dat de gemeente aan alle kanten ingeklemd wordt door hoogspanningsverbindingen, waardoor volgens indiener een onevenredige impact op het woon- en leefklimaat ontstaat.	Ad. 4. De gemeente maakt een terecht punt ten aanzien van corridor 10 die om de kernen Geertruidenberg en Raamsdonksveer heen ligt. In welke mate dit zorgt voor inklemming zal mede afhankelijk zijn van de specifieke ligging van het onderzoekstracé binnen de corridor. Zoals ook is opgenomen in hoofdstuk 3.1 van het thematische deel, treden bij alle corridors belangrijke nadelige gevolgen op bestaande en toekomstige waarden en functies in het gebied op. Tussen de corridors verschillen deze vaak sterk in welke waarden en functies het dan betreft. Voor wat betreft het gedeelte van corridor 10 rondom Geertruidenberg en Raamsdonksveer gaat het wat betreft waarden met name om de leefomgevingskwaliteit, gezondheid en landschappelijke waarden. Daarbij speelt in dit kader ook het aspect technische complexiteit nadrukkelijk. Corridor 10 ontziet de Biesbosch als Natura 2000-gebied en is mede daarom ontwikkeld. Maar zoals de gemeente ook opmerkt en wij ook inzien, zijn er op andere aspecten duidelijke nadelige effecten. Dit zal in de komende onderzoeksfase verder in beeld worden gebracht en onderzocht.
202302355	202302355	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302355	202302355	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302355	202302355	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302357	202302357	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener ziet vanwege de aanleg van ondergrondse infrastructuur en diep funderen van hoogspanningsmasten risico's voor de grondwaterbronnen, vanwege mogelijke 'kortsluitroutes' van bovenliggende lagen.</p> <p>2. Indiener geeft aan dat het beter is de verbinding buiten de grondwaterbeschermingsgebieden (GWBG's) te situeren om huidige en toekomstige wingegebieden veilig te stellen.</p> <p>3. Indiener vraagt intensief, gelijktijdig en in nagenoeg dezelfde mate als overheden bij het proces betrokken te worden vanwege het grote maatschappelijke belang dat indiener dient.</p> <p>4. Indiener heeft moeite met verifiëren of op de belemmeringenkaart de GWBG's en aanvullende strategische voorraden (ASV's) correct zijn weergegeven.</p> <p>5. Indiener constateert dat delen van corridors 1, 7, 8 en 9 mogelijk conflicteren met bestaande en toekomstige wingegebieden. Dit onderstreept volgens indiener het belang nauwer betrokken te worden bij verdere uitwerking.</p> <p>6. Indiener stelt dat op pagina 40 in de concept-NRD het waterwingebied Reijerwaard niet</p>	<p>Bedankt voor uw zienswijzen en de suggesties die hierin worden gedaan. Er is een samenvatting gemaakt van uw brief en hieronder wordt per punt uit de samenvatting een reactie gegeven.</p> <p>1. Dit is onderdeel van het onderzoek dat tijdens de verkenning wordt uitgevoerd. In de planMER worden effecten op grondwaterstanden en -stromingen, oppervlaktewater en de waterhuishouding onderzocht. Het plaatsen van nieuwe masten en bijbehorende funderingen en de eventuele lokale ondergrondse aanleg van de 380kV-verbinding hebben mogelijk effect op deze aspecten doordat er mogelijk graafwerkzaamheden, boringen en (tijdelijke) bemalingen nodig zijn. Als grondwaterstanden en -stromingen worden beïnvloed kan dat vervolgens weer van invloed zijn op aanwezige kwetsbare gebieden, waarden en functies, zoals waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en KRW-grondwaterlichamen. Een toename van het verharde oppervlak als gevolg van bijvoorbeeld de fundering van de masten en de uitbreiding van de hoogspanningsstations kan van invloed zijn op de waterhuishouding in het gebied.</p> <p>2. In deze fase is het nog niet bekend of het haalbaar is grondwaterbeschermingsgebieden volledig te vermijden. Mogelijke effecten op deze gebieden worden tijdens de verkenning in beeld gebracht.</p> <p>3. We nemen contact met u op voor het plannen van een afspraak om zowel inhoudelijk over het project te praten als afspraken te maken over hoe u in het vervolg te betrekken.</p> <p>4. en 5. We stellen voor dit in gezamenlijke overleg te bespreken.</p> <p>6. Op dit moment is er nog geen analyse gemaakt, enkel een inventarisatie van de belemmeringen. Deze belemmeringen zijn opgenomen op een kaart die hier is te vinden: A0 belemmeringenkaart cNRD.pdf (tennet-drupal.s3.eu-central-</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				<p>ingekleurd is, enkel de boringvrije zone en het GWBG. Op pagina 42 ontbreken de GWBG's en ASV's geheel op de kaart waardoor deze niet meegenomen lijken te zijn in de analyse.</p> <p>7. Indiener beveelt aan in hoofdstuk 4.7 de GWBG's op te nemen in het overzicht van mogelijke knelpunten.</p>	<p>1.amazonaws.com). De ontbrekende gebieden worden meegenomen in de verkenning.</p> <p>7. Bij alle corridors komen verschillende belemmeringen voor. De genoemde knelpunten bevat enkel die mogelijke knelpunten waarvan nu de inschatting is dat daardoor de haalbaarheid en maakbaarheid van een nieuwe 380kV-verbinding binnen een corridor in het geding kan komen. De inschatting is dat dit voor de GWBG's niet geldt. Wel worden deze gebieden als belemmering gezien en dusdanig meegenomen in de verkenning.</p>
202302357	202302357	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302357	202302357	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302357	202302357	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302358	202302358	1	Zie bijlage	<p>Indiener maakt bezwaar tegen corridors 7, 8 en 9. Het is volgens indiener onverantwoord de verbinding over huizen en bedrijven aan te leggen wanneer er alternatieven beschikbaar zijn.</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling.</p> <p>Voor een toelichting op de manier waarop de alternatieven worden onderzocht en het voorkeursalternatief wordt bepaald, wordt verwezen naar paragraaf 3.7 van deze reactienota.</p>
202302358	202302358	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302358	202302358	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302358	202302358	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302362	202302362	1	Zie bijlage	Zie 202302315	<p>Wij zijn het met indiener eens dat de Biesbosch een uniek gebied betreft. Vanwege die unieke kenmerken en uit oogpunt van behoud van biodiversiteit is het gebied ook aangewezen als Natura 2000-gebied. Hierdoor zijn ingrepen die significante gevolgen hebben voor de natuurlijke kenmerken van het gebied niet toegestaan. Dit is op voorhand nog niet duidelijk en nader onderzoek is nodig. Dit staat ook beschreven in de concept-NRD. Uit dit nader onderzoek moet blijken of tracering door de Biesbosch haalbaar is vanuit de Wet natuurbescherming. Bij dit onderzoek en de beoordeling van de diverse onderzoeksalternatieven betrekken we ook de informatie uit de AERIUS-berekeningen. Zie hiervoor ook paragraaf 3.6 van deze reactienota onder het kopje Stikstof. De aandachtspunten die indiener noemt, nemen wij bij de beoordeling mee.</p> <p>Voor zover het betreft de overweging om nog een extra zoekslag te doen buiten Natura 2000-gebied, wordt opgemerkt dat hier nadrukkelijk naar is gekeken, maar er aan de oost- en westzijde geen redelijkerwijs te beschouwen alternatieven meer konden worden ontwikkeld die voldoende onderscheidend zijn en voldoen aan de net-technische randvoorwaarden. In het kort houdt dit in dat tracés die bijna tweemaal de lengte van het parallelle tracé zijn, niet meer doelmatig worden geacht en ook niet niets meer toevoegen ten opzichte van corridor 10. Als enige onderscheidende tracé zou een tracé ten oosten van Gorinchem in aanmerking komen, maar dit tracé van 70 km heeft naast die lengte op voorhand al op vele maatgevende factoren en traceringsprincipes een ongunstige(r) score. Wij zien hierin geen redelijkerwijs nog te beschouwen alternatief.</p> <p>Vanuit de wet moet er (passend) beoordeeld worden met inachtneming van de instandhoudingdoelstellingen. Indiener vraagt zich af er geen sprake is van belangenverstremgeling, nu hetzelfde bureau die de natuurdoelanalyses verzorgde, ook betrokken is bij het ecologisch onderzoek of sprake is van significante effecten. Wij zijn hierin uitsluitend een voordeel, omdat hiermee veel actuele gebiedskennis</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
					kan worden gebruikt, zoals indiener ook aanduidt als noodzakelijk. Op welke punt(en) belangenverstrengeling kan plaatsvinden, zien wij niet in.
					Voor zover het betreft de verwijzing door indiener naar de zienswijze van Staatsbosbeheer, kunnen wij verwijzen naar zienswijzenummer 202302256.
202302362	202302362	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302362	202302362	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302362	202302362	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302368	202302368	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener geeft aan dat corridor 7 een onacceptabele situatie betekent voor de leefbaarheid en de woningbouwopgave. Deze corridor zou een derde 380kV-verbinding door de kern Nieuw-Lekkerland betekenen, hetgeen voor indiener een onaanvaardbare situatie is, gezien de unieke situatie met 3 verbindingen en onzekerheden over de effecten hiervan op gezondheid en welbevinden. Daarnaast geeft indiener aan dat dit wederom zou leiden tot uitkoop van een groot aantal woningen en constateert indiener dat dit strijdig is met het uitgangspunt om geen nieuwe hoogspanningsverbinding over bestaand stedelijke gebied aan te leggen. Indiener verzoekt om geen corridor over nieuw Lekkerland te projecteren.</p> <p>2. M.b.t. corridor 7 geeft indiener aan dat Nieuw-Lekkerland en omgeving in een gebied ligt dat is geduid als 'strategische voorraad drinkwatergebied', hetgeen geduid is in de provinciale milieuverordening en is overgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Hierdoor is dit gebied een boring vrije zone.</p> <p>3. Indiener geeft aan dat onder de inwoners van Nieuw-Lekkerland veel onrust heerst over de mogelijke komst van een derde hoogspanningsverbinding. Indiener verzoekt dringend om, zodra deze corridor niet meer wenselijk en haalbaar wordt geacht, dit op de kortst mogelijke termijn te communiceren aan belanghebbenden.</p> <p>4. Indiener stelt dat langere corridors een groot oppervlak met zich meebrengen dat beïnvloed wordt en daardoor de leefomgeving van meer inwoners en meer flora en fauna aangetast wordt en verzoekt daarom om een zo kort</p>	<p>Bedankt voor uw terugkoppeling en suggesties.</p> <p>1. Wij begrijpen de visie en de zorgen van indiener ten aanzien van corridor 7 ter hoogte van de kruising met Nieuw-Lekkerland. Dit betreft inderdaad een unieke situatie in Nederland. In zijn algemeenheid kan voor dit project worden geconstateerd dat alle corridors knelpunten omvatten die naar aard en omvang verschillend zijn, zoals ook benoemd in paragraaf 4.7 en in tabel 4-1 van de concept-NRD. Voor deze en andere knelpunten worden oplossingen gezocht. Waar geen oplossing bovengronds mogelijk is, behoort ondergrondse aanleg tot de mogelijkheden om knelpunten op te lossen. Dit zal per locatie moeten worden bekeken. Indien een knelpunt zowel boven- als ondergronds niet op te lossen is, kan het betreffende alternatief komen te vervallen tijdens de verkenningsfase. Het is op dit moment nog niet mogelijk definitieve conclusies te verbinden aan de haalbaarheid van corridor 7. Overigens is het ook mogelijk om delen van corridors met elkaar te verbinden, bijvoorbeeld corridors 7 /8 en 7/ 9, indien delen (segmenten) niet haalbaar of maakbaar zijn of er aanmerkelijk minder effecten zijn.</p> <p>2. Gebieden die zijn aangewezen voor de winning van grondwater worden in de verkenning meegenomen. Dit geldt uiteraard ook voor het gebied in de gemeente Molenlanden. De effecten op water en bodem zijn integraal onderdeel van het planMER.</p> <p>3. De vervolgstappen in het proces van tracering, ontwerp en effectstudie kunnen leiden tot nieuwe inzichten met betrekking tot knelpunten waardoor (gedeeltes van) onderzoeksalternatieven kunnen afvallen. Hierover is reeds afgesproken dat, mocht een alternatief hiervoor in aanmerking komen, we hierover met de betrokken gemeentes en provincies zowel ambtelijk als bestuurlijk in contact treden op welke wijze dit intern en extern af te stemmen. Terecht wordt geconcludeerd dat er nog geen concreet plan van aanpak is hoe hierover de communicatie naar andere betrokken partijen en inwoners gaat verlopen. We komen hiervoor met een voorstel.</p> <p>4. De totale effecten per corridor worden onderzocht, waarbij lengte een belangrijke rol speelt. Omdat de te doorkruisen gebieden zeer verschillend zijn, zijn de effecten niet evenredig aan de lengte. Er wordt verwezen naar de kortere routes naar station Crayenstein, waarbij in ieder geval een streng beschermingsregime geldt voor aangewezen habitattypen en (typische) soorten op grond van de Wet natuurbescherming. Effecten op het groene hart met molenbiotopen, het open(veen)landschap en het historische cultuurlandschap worden uiteraard ook integraal betrokken. De corridors naar Krimpen aan den IJssel kennen alle een groter effect op gevoelige bestemmingen en leefomgeving.</p>

Registratie- nummer	Zienswijze- nummer	Nr. Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
			<p>mogelijk corridor als voorkeursalternatief te nemen en expliciet rekening te houden met het beschermde landschap van het Groene Hart.</p> <p>5. Indiener verwijst naar een alternatieve corridor waar de gemeente Molenlande door een inwoner is op gewezen en stuurt een kopie hiervan mee. Het gaat om een variant op corridor 6, die ter hoogte van de Merwede afbuigt naar het westen richting Crayestein. Indiener verzoekt om deze op te nemen in de NRD en verder te onderzoeken.</p> <p>6. Indiener merkt ten aanzien van de landschapsanalyse op dat er aandacht is voor het Molenlandse veenweidelandschap. In de optiek van de indiener zou het principe van bundelen met bestaande infrastructuur in het kader van landschappelijke inpassing pas aan de orde moeten komen, als op basis van andere aspecten de keuze gemaakt zou worden voor een corridor door Molenlanden</p> <p>7. Indiener merkt op dat er zaken op de belemmeringenkaart ontbreken: linten en lintbebouwing en de cultuurhistorische waarde daarvan en Rijksmonumenten.</p> <p>8. Indiener geeft aan dat informatie ontbreekt over een mogelijke kruising van corridor 9 en 10 met de bestaande 150kV-verbinding bij Giessen-Oudekerk en Giessenburg en welke cumulerende effecten dit heeft op gezondheid van inwoners.</p> <p>9. Indiener geeft aan corridors 9 en 10 over 3 windturbines ten zuiden van Giessenburg lopen. Volgens indiener is het niet mogelijk mo de nieuwe verbinding langs deze turbines te laten lopen en verzoekt de corridors te laten vervallen of anders graag inzicht krijgen in de afwegingen hierbij en de verhouding met ander beleid en daaraan gerelateerde voorwaarden.</p> <p>10. Indiener verzoekt om in een zo vroeg mogelijk stadium op de hoogte te worden gesteld wat in algemene zin de mogelijkheden voor compensatie zijn in het gebied waar de hoogspanningsverbinding gerealiseerd gaat</p>	<p>5. Graag wordt verwezen naar de Afwegingsnotitie aangedragen alternatieven. Het alternatief dat wordt voorgesteld wordt daarin behandeld als alternatief 4.</p> <p>6. Bij het ontwikkelen van de corridors is rekening gehouden met overheidsbeleid en verschillende traceringsprincipes, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur. Hiermee worden effecten op het landschap waar mogelijk geminimaliseerd. In de planMER en IEA worden de effecten beoordeeld en niet de mate van bundeling, die daarvan wel afhankelijk kan zijn.</p> <p>7. Op de belemmeringenkaart is voor meerdere thema's GIS-data opgenomen. Voor cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden gaat het daarbij om UNESCO-werelderfgoed, AMK-monumenten en gemeentelijke monumenten (die door de gemeenten zijn aangedragen). Bij de ontwikkeling van de alternatieven is rekening gehouden met rijksmonumenten en lintbebouwing. Voor wat betreft het kaartbeeld zijn lintbebouwing, rijksmonumenten, maar ook andere belangrijke landschappelijke structuren niet afgebeeld. Dit hangt samen met het leesbaar houden van de kaart. De genoemde aspecten zijn van belang voor het ontwerpproces en onderzoek om binnen de corridors een onderzoeksalternatief te ontwikkelen. De informatie op de belemmeringenkaart wordt tijdens het opstellen van het planMER meegenomen in de verschillende effectonderzoeken, waaronder die voor de aspecten landschap, cultuurhistorie en archeologie. Op aspectniveau worden voor de corridors gedetailleerdere kaarten opgesteld waarbij rijksmonumenten en lintbebouwing ook worden meegenomen in het kaartmateriaal.</p> <p>8. Het onderzoek naar de mogelijkheden om de bestaande 150kV-verbinding te kruisen is onderdeel van de verkenning, onder meer bij de thema's Landschap en Techniek in de IEA. De effecten op landschap vanwege kruisingen met bestaande hoogspanningsverbindingen worden dus meegenomen in de beoordeling. Dit geldt tevens voor kruising/nabijheid van windturbines.</p> <p>9. Graag wordt verwezen naar bovenstaande beantwoording onder 8. Het raakvlak met de windturbines in corridors 9 en 10 is in beeld en zal worden betrokken in de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven. In de komende onderzoeksfase worden uiteraard alle relevante veiligheidsaspecten beoordeeld in relatie tot de aanwezige windturbines. Er is op dit moment geen aanleiding de corridors te laten vervallen.</p> <p>10. Mogelijkheden tot financiële compensatie voor gemeenten zijn in ontwikkeling. Graag houden wij u hierover op de hoogte; hierover zal tijdens de verkenningsfase meer duidelijkheid komen. De communicatie hierover vindt rechtstreeks plaats tussen het Ministerie van EZK en de betreffende gemeente(n).</p>

Registratie-nummer	Zienswijze-nummer	Nr.	Zienswijze	Samenvatting bijlage	Antwoord
				worden. Indiener gaat hier bij voorkeur in regioverband over in gesprek.	
202302368	202302368	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302368	202302368	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302368	202302368	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302425	202302425	1	Zie bijlage	<p>1. Indiener maakt zich zorgen om de effecten van een hoogspanningsverbinding op natuurgebieden zoals De Biesbosch en het Waalbos, o.a. vanwege de soorten die er leven zoals de visarend.</p> <p>2. Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten van de hoogspanningsverbinding. Indiener heeft eerder nabij een hoogspanningsverbinding gewoond en destijds veel last gehad van hoofdpijn en migraine.</p> <p>3. Indiener wenst graag op de hoogte gehouden te worden van dit project.</p>	<p>Wij begrijpen dat indiener zich zorgen maakt over eventuele effecten van de nieuwe verbinding op mens en natuur. Wij verwijzen voor onze reactie in dat kader graag naar paragraaf 3.6 van deze reactienota, over 'zienswijzen rond gevolgen voor de natuur (effecten voor flora en fauna)' en paragraaf 3.5 van deze reactienota, over 'zienswijzen over gezondheidseffecten door elektromagnetische velden.'</p> <p>Indiener kan op de hoogte worden gehouden van het project, door zich aan te melden voor de nieuwsbrief. Dit kan via de website van TenneT (www.tennet.eu/geertruidenberg-krimpen)</p>
202302425	202302425	2	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302425	202302425	3	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302425	202302425	4	Zie bijlage		Zie beantwoording vraag 1.
202302426	202302426	1	-		-
202302426	202302426	2	-		-
202302426	202302426	3	-		-
202302426	202302426	4	Ik begrijp niet waarom bepaalde corridors onderzocht worden. Ik begrijp niet waarom u niet kiest voor de kortste route of langs de bestaande verbinding. Dit levert de minste overlast op voor natuur en omwonenden. Corridor 6 lijkt mij de meest logische verbinding.		Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van deze reactienota. Verder hebben de kortste routes ook nadelige effecten, waarvan de grootste is de aanwezigheid van Natura 2000-gebied de Biesbosch. In de komende onderzoeksfase wordt onderzocht of een tracé door de Biesbosch juridisch-ecologisch haalbaar is.